

ከ ደ ይ ለ ተ

ከፍ

አፍ

(ሥግር ልብወለድ)

አዳም ራታ

© አዳም ረታ - 2010

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው

ጻፏል

(ጸሐፊው ጽሑፍ)

የሸፋን ሥዕል - የናስ ሚሊዮን

ጻፏል

የመጀመሪያ ስተት - 2010

አሳታሚና አከፋፋይ: ሀሳብ አሳታሚ

ስልክ ቁ. 0936959644/0923797954

(በራሱ ውስጥ ተፃራሪ ወይም ተቀናቃኝ
መጽሐፍ ያልያዘ መጽሐፍ እንዳላለቀ
ይቆጠራል። የሮግ ሉዊ ቦርገስ Tlon, Uqbar
Tertius, from "The Garden of Forking
Paths," 1948)

መልካ መልካ

፩

● ጌርሳሞት

ቡናማ ፀጉሯን የምትቆረጠው አሳጥራ ነው። ሁልጊዜም እንደ ረጠብ ጥቁር ብልቃጥ ያብለጨልጫል። ኩልኩልቷ በመስቀል ጌጥ የፈካ ነው። ደሞ አንገተ ረጅም ናት። ተረከዝ የሌላቸው ጫማዎች ስለምታደርግ ከዕድሜዎ ልጅ ትመስላለች። ፈርከክ ያሉ እግሮች አሉዋት። የሰርክ ጫማዎ ስኒከር፣ ከቅርብ ጊዜ ጀምሮ ደሞ የምትለብሰው ታይት ሱሪና ቀላል የበጋ ትሬንች ኮት ነው። ከአንዱ (ከቀሚስ) ወደ አንደኛው (ሱሪ) ለምን እንደተዛወረች የሚገባው ጥቂት ነው። ከዘነጠች ደሞ የምትለውጠው የጫማዋን ስታይል ብቻ ነው። ጫማዎ ባለአጭር ተረከዝ ኪትን ሂል ይሆናል። በወንዶች አጠገብ ስታልፍ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ የሴት ጠረን አልነበራትም። ምድር የምትሸተው ካሬያ ሲወርድ አይደለም? ጌርሳሞት ላይ ገና ጎረምሳ አልዘነበም፤ አውሎ ሲነፍስባት አይደለም? ጌርሳሞት ላይ ገና ብላቴና አልነፈሰም። ቅልብጭ ያለች 'ምንም አትል' የሚሏት አይነት ልጅ ናት።

ከሁሉ ልጃገረዶች ጌርሳሞትን የተለየ የሚያደርጋት ቢያንስ በየወሩ አስገራሚ በሆነ መልክ የከንፈሮቿ ማማር ነው። ልክ እንደ ሃር የለሰለሱ፣ ልክ እንደ ቀለማም ኩሬ የሚንተገተጉ፣ ልክ ሊፈነዱ እንደደረሱ የዕጌ እምቡጦች የሚያባቡ ይሆናሉ። በዚህ ውብ ክስተት ስንቶቹ ተማርከዋል? ችኩን በቀኝ እጁ ይዞ ፈዞ ከቀረ የሲቪክ አስተማሪ ጀምሮ (ሸፍቱን ጨርሶ ወደ ቤቱ ከመሄዱ በፊት ይህችን ያማረች የእንስት ትዕይንት በዐይኑ ውሃ ለማስገባት) ከፍሏ በር ላይ በሚጠብቃት ሐይለኛ ተማሪ በኩል አድርጎ፣ ለገነት መግቢያ ያዘጋጀው የብፁዕነት ማርኩ ብትቀነስ ግድ እስኪለው ሌላ ክፍል የሚማር የሆነ የአክራሪ ሃይማኖተኛ ድርጅት አባል ድረስ። እሷን ያየች 'ከእኔ በላይ ቆንጆ ለአሳር' የምትል የአየር ጤና ፕሬፓራቶሪ ኮረዳ በተዛባ ውድድር አንደኛ የወጣ ፊቷን በቅናት ጋርዳ፤

ድምፅዎንም ዝቅ አድርጋ 'ውይ ይይይይ ታድላ' ብላለች። እና ይህን ሁሉ አይቶ ወደ ጌርሳምት አፍ ተጠግቼ ላንኳኳ የሚለው (መፅሐፉ 'አንኳኩ ይከፈትላችኋል' እንዳለው) ደፋሩ ማነው? ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ምድን መንከባከብ እንዳለባት ስለገባት ቦርሳዋ ውስጥ የማይጠፋው በብራዚል ካርናውባ የተቀመመ ገቤላ የከንፈር ሰም ነው።

እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ አፏ ለራሷም ባዕድ ነበር። ልክ እንደምትበላው ተልባ ፍትፍት፣ እንደምትጠጣው ጠላ፣ እንደምታደርገው ጫማ፣ እንደ ወረቀቱ፣ እንደ ትምህርት ቤቷ፣ እንደ አውቶቡሱ፣ አባቷ እንደሚነዳው መኪና፣ ከንፈሮቿን የሰጧት ሌሎች ነበሩ። እግዚአብሔር፣ ወላጆቿና አድናቂ። አሁን አሁን ካማሩላት በሁዋላ እየተንከባከበች ልኩራባቸው ትላለች። ትበል እንጂ ትንሽ ቢመረመሩ የምር ከንፈሮቿ የእሷ አይደሉም (መሰላት እንጂ)። ምናልባት የሴት ቅድመ አያቷ ነው። በወራሪ ጠረኛ በሆነ አንጋች ተደፍራ ከደፋሪው ደፋር በተደፋሪዋ በኩል የወረሰችው የውርደት ዘረመል ነው። ምናልባት በባሪያ ፈንጋይ ዘመን አገንብሳ ከምትፈጭ ኮረዳ ጌታዋ ከጀርባዋ ከደፈራት ልጃገረድ ያገኘችው ድፍር ለምቦጭ ነው። ምናልባት ተወልዳ ከተጣለች እናቷን ለገዳም ገብራ በጉዲፈቻ ከበለፀገች ሶስተኛ ሚስት የወረሰችው ቅራሪ ለንጨጭ ነው። አባ ጅፋር ከጋምቤላ ፈንግለው የሸጧት የጀንጀሮ ፍናጅ ቅናጅ መልከመልካም እድለቢስ አረብ ያሙን ከፈታባት ዘይላ ደርዘ አሸዋ ላይ ባሪያ ብሎ የተፋባት ከትራፊው የተቀመመች የሰልቫጅ ደም ቅራሪ ናት። ምናልባት የአንድ እናርያ ወይዘሮ እንጁላት ሌላውን ትታ አፏን ብቻ ወራሽ ናት። ምናልባት የአንዲት መለኮ የልጅ ልጅ ልጅ ልጅ ልጅ ልጅ ናት። ዕጣ ክፍል ትዕቢት ቢያመጣ ዝርዝር ገብተን ገረኛውን ሁሉ አናሳፍርምና የጌራ ብቻ ሳይሆን የአለም ባህል ነውና ጀለስ ሆይ በአራዳ ደንብ በቸልታ እንተላለፍ።

በነፋስ እንደሚገፋ ሰንበሌጥ እያዘመመች እንደ ኮሸሽላ እየሸተተች ከቤቷ ስትወጣ የምታውቃቸው የታቦት ማደሪያ ጎረምቶች የሚደረደሩበት ላይ ተደርድረው ዐይኖቻቸውን በልጥጠው ይጠብቋታል።

○ ዘራሁን

ዘራሁንን የማያውቅ ማነው? ሰላምተኛ፣ አላፊ አግዳሚውን ስለዘመድ አዝማድ ደህንነት የሚጠይቅ፣ ታቦት ማደሪያ ተፀንሶ የተወለደ 'ተግባቢ' የተባለ ልጅ ነው። በዚህ ፀባዩ ዘርሽ በተባለ ቁልምጫ ተሰይሟል። ተክለቁመናው ከላይ ሰፋ ከታች ጠበብ ብሎ እንደ ቃርያ የተሰራ ነው። ዝም ሲል ወይም ሲተክዝ የተቆጣኝ ሙሽራ ይመስላል። ፀጉሩ እንደ ጥቁር የጋሽበ ኩታት ነው። ዙሪያውን ይላጭና መሃል አናቱ ላይ የተቆጣጠረ የረዥም ፀጉር መረባ ይተዋል። ትንሽ ቢስተካከል ሴት የሚያስመስለው መልከመልካም ረቂቅ ፊት አለው። ሁልጊዜ ከላይ የሚለብሰው ቲሸርት በሰደርያ ነው። ሰደርያው ጥለት አያጣም። ተረበኛው ራሚሱ ታዲያስ አገር ፍቅር ይለዋል። ይህን አለባበሱን የራሚሱ አሽሙር ይሁን የአየር ፀባይ መቀያየር አያስጥለውም። ሲራመድ ከሩቅ ይታወቃል። ኤ! አ! ዘርሽ ያቻት! የሚያደርገው ጫማ ባላንስ እስኪከር ይሁን ሱዌዲ ከአረማመዱ ነጠር ነጠር ይላል። ዘርሽ ወሬ ይወዳልና ሁልጊዜ እንዳወራ ነው። አንደበቱ ሰው፣ ታሪክና ዛሬን የሚሸረሸር ከገደል እንደሚወርድ ጣፋጭ ማይ ነው። በትምህርቱ አማሃይ፣ በእሱ አባባል ማርኩ ነጋ ጠባ ንፁህ ሲ ወይም ንፁህ ሰባ ምናምን ነው። ጠንቃቃ ፋሽን ተከታይ ነውና ከተማዋ ውስጥ መወደድ የጀመረ አለባበስ ሲያይ ያኔውኑ ይቀዳል። ይህ ጉልዝንነቱ ወይም ጆሊነቱ ግን ወሬ በመውደዱ ይበላሽበታል። አብሮአቸው የመቆየት ተስፋ (እንዲህ ያለውን ግንኙነት 'ስቴዲ'2 ይሉታል በሰፈር) የሰጣቸውን ልጃገረዶች ወር ሳይሞላ በማያቋርጥ ወሬው ያደክማቸዋል። ወሬው ሲያልቅበት የሚተካው አለባታው ወይዛዝርቶቹን ከአጠገቡ ያሸሻቸዋል። ማራኪው ልጅ በዝግመተ ለውጥ እንደ እትዬ አስካለ ቀዳጅ ይሆናል (አስካለ እናቱ ናቸው)። ይህ ገብቶት የራሱን ምላስ ስለሚፈራ በወሬ ምትክ ይፎጫል። የአፎጫጨት ስልቱን እንዳሻው መለዋወጥ ይችላል። ለንጨጨፍን ወይም ለምቦጨፍን ከመሃል በጣቶቹ አጥፎ እንደ ገበሬዎች ያጮሃል። አፋን በትንሹ ከፍቶ እንደ አውስትራሊያ አቦርጂንስ ዲጂረዱ ያስገመግማል።

ልራቀቅ ሲል ደሞ የጥላሁን ገሠሠን ምናሊዛ፣ የሚኒሊክ ወስናቸውን እሽት እሽት ልቅም አድርጎ ያፏጫል። የአለማየሁ ፊንቴን ከራር ይደረድራል፣ የአስፋ አባተን ማሲንቆ ይገዘግዛል። በጣም የሚያምር ፋጨት አፏጨ ነው። ወደ ቋንቋ ሊለወጥ ትንሽ የሚቀረው ድምፅ በስስ ከንፈሮቹና በጥርሶቹ ይሰራል። ከካናሪ ደሴት ጎሜሮ እረኞች ኤል ሲልቦ ይበልጣል። የፋጨት አምላክ የተባለው ሮጀር ዊትአከር ምን አለው? የዘራሁን ፋጨት ትራንስደንታል³ ነው። በአንዱ ደብዛዛ ምሽት ካፏጨ ባይገባቸውም የታቦት ማደሪያ ልጃገረዶች ያጋጠማቸውን ይስማሉ፣ ብዙ ወይዘሮዎች የሚፀንሱት ያን ቀን ነው። ማን ይችላል እንዲህ? ይህ ዘራሁን ነው። ዘራሁን ገጽ ላይ ኮስታራነት የሚነበበው ያኔ ነው።

○ ገለታ

ገለታ ትንሽ ነበጥ ያለ ቋሚ መስመር የመሰለ፣ ዓይኖቹ ሊያናውዝ እንደ ጀመረ ሁሉ የሚሰለመለሙ፣ አፉ የተዘጋ ልጅ ነው። በቶንዶስ የአናቱን ፀጉር በየሳምንቱ የሚገፍ ብርቱ መላጣ ስለሆነ ያለ ፀጉር የተወለደ ይመስላል። ገና ያቀመቀሙ ፀጉሮቹን ሁልጊዜ ስለሚዳብሳቸው በመዳፉ ላብና ወዝ ያብለጨልጫሉ። የሚያምር ፀጉር እንዳለው የሚያውቁ አብሮ አደጎቹ ራስታ እንዲሰራው ሲመክሩት አይሰማቸውም። ወዳጁ ሰናይት አትፈልግም፣ በሌላ ይጠረጥሩሃል፣ የእኛን ሰው ታውቅ የለም። በ'ሌላ' ማለት በእጠፋርስ ማለት ነው። 'የእኛ ሰው' ማለት 'የታቦት ማደሪያ ሰው' ማለት ብቻ አይደለም። ጠቅላላ አለም ላይ ያለ ሐበሻ ማለት ነው። የገለታ ውበት የግራ ጉንጨፍ ስንብክ¹ ናት። በጣም የተከረከመች፣ ገና ለፈገግታና ለላቅ

1 ይህቺ ግራ ጉንጨፍ ላይ የወጣች ረባዳ ነገር ሰዎችን (ወዳጅና ጠላትን) ብዙ አናግራለች። አንዳንድ ቁም ነገረኛ ነን ባዮች 'አማሃይ አመታዊ ገቢው ከመቶ ዶላር ማለፍ አቅቶት መከራውን የሚያይ ችጋራምና ደንቆሮ ሕዝብ ስለምን ብሎ የጎረምሳ መልክአፊት ላይ ያተኩራል? የታቦት ማደሪያ ሰው ከቁም ነገር የተላቀቀ፣ በርካሽ የነገር ፈላሽ ሰክሮ፣ ወይ በማይረባ ጉዳይ ሞቶ፣ በማያምር ፈጣን የቄስ ፍታት የሚያልፍ

አደላ እንዴ። ሸረ የቁምነገር ያለህ?፤ እያሉ ይተቻሉ። የገለታን የጉንጭ ትሙክ በተመለከተ ሰባት አይነት የተለያዩ የሙግት ሃሳቦች እስከቅርብ ጊዜ ድረስ ዙሪያዎን ሲሸመኑባት ነበር።

አንደኛው፡ የገለታ እናት ፎርቶና ለቡና አጣጦቿ፤ ለዘመዶቿና በሉ ተገረሙ ላላቸው እንግዶች እንዲህ ብላ አወርታለች ይባላል፡ 'ልጅ እያለሁ አያቴ ወደ ተኛችበት ሃጂ ስሙን እየጠራሁ ለግይረባ ምክንያት ከእንቅልፉ እቀሰቅሰው ነበር.....በትንንሹም በትልልቁም ነው ታዲያ። ቢወደኝም በተፈጥሮው ቁጡ፤ ትእግስቱም በጭና ነበር.....ነፍሱን ይማር። ቢመክሩኝ፤ ቢያስጠነቅቁኝ፤ ነጋ ጠባ እንደሃ አታድርገህ ቢሉኝ ቢሉኝ አልሰማሁም። አንድ ቀን እርሻ ውሎ መጥቶ ደክሞት መደብ ላይ ተኝቶአል። ያለበትን አያውቅም፤ ያንኮራፋል። አናቱ ጋ ቆሜ 'አባባ!' አባባ!' እያልኩ ብጣራ አልሰማኝ ቢል አመልካች ጣቴን እሹዬ የተከደን ዐይኑን ዝንቁል አላደርገው መሰላችሁ። በጣም እኮ ነው። ምን ልሁን ብዬ እንደሆነ እንጃ። እንግዲህ ውሃ ስጠኝ ይሆናል.....ደንገጦ ባኖ ተነስቶ እጄን ያዘኝ። ተናደደ። ዐይኖቼ ፈጠጡ.....ገላው ተንቀጠቀጠ። ሁለተኛ እንዳላደርግ ሲያስፈራራኝ ይህቺ አመልካች ጣቴን፤ የቀኝዎን ጨብጦ ይዞ ረገማት። ከዚያን ቀን ጀምሮ ይሄውላችሁ ይህቺ የረገማት ጣቴን፤ በወር በወሩ ምን እንደሚቀሰቅሳት እንጃ፤ እሾህ እንደወጋኝ ሁሉ፤ እሳት እንዳቃጠለኝ ሁሉ ታመኛለች። ዛሬም አልፎ አልፎ እንደ መርፌ ትወጋኛለች፤ እንደ እሳት ትፈጀኛለች። ገና ሲጀምረኝግ በየሰአቱ ነበር። እናላችሁ ገለታን ስወልድ እንዴት ያምር እንደ ነበር እኮ.....ጉንጨቴ እንዲህ እንደ ኳስ የተነፋ ቀይ ነበር.....አባባኝና.....በዚህች በታመመች ጣቴ ግራ ጉንጨቴን ስነካው ለይ መድሃኒያለም ማን ያምነኛል?.....ጉንጨቴ እንደ ፊኛ ተነፈሰ። እንዴት እንደደነገጥኩ አትጠይቁኝ። ፈርቼ ቀኙን ሳልነካው ቀረሁ። ያው እንደምታዩት ያ የነካሁት ቦታ ላይ እንደተነፈሰ አደገ። ለአባቱ የሆነውን ብነግረው ሳቀብኝ። እኔ ግን አውቃለሁ ያን ቀን ከተነፈሰ ጀምሮ የልጄ ጉንጭ እንዳልሞላ። እንግዲህ ይሁን ብሎታል ምን ይደረጋል?.....እና የእግዜር ጥበብ አሁን ይሄውላችሁ ቁንጅና ሆኖት ቁጭ።'

ሁለተኛው፡ የዘራሁን አባት የሚያወራው ነው። እሱም እንዲህ ይላል፡ 'የገለታ አባት እኮ ሁለት ሰርጓዳ አለው። እንዴት አንድ ሰርጓዳ ይገርማችኋል? ሶስት ቢሆን ምን ልትሉ ነው?'

ሶስተኛው፡ የራሚሱ እናት ደክተር መቅረዝ ባይናገሩትም ተናገሩት የተባለው ነው። 'በመጀመሪያ ይሄ ነገር ለምን ብዙ እንደሚያስወራን አላውቅም። እንግዲህ ካወራነው ላይቀር እንዲህ ይመስለኛል። የጉንጭ ሰርባዳ የሚፈጠረው ዘይጎማቲክስ ሜጀር የተባለ የፊት ጡንቻ እላዩ ካለው የፊት ቆዳ ጋር ይያያዛል፤ እናላችሁ አንድ

ሰው ፈገግ ሲል ይህ የተያያዘው ጅምት ይሰበሰብና ሰርጓዳ ይፈጠራል። ሌላ ተአምር የለውም። እንዳየሁት የታዩት ማደሪያ ልጃገረዶች በተደጋጋሚ የሚማረኩት ጉንጫቸው ላይ ሰርጓዳ ባላቸው ወንዶች ነው። ገለታ በዛ አይነት ጉንጭ የተወለደበት ምክንያት ይህን የዝግመተ ለውጥ አምሮት ለማሟላት መሰለኝ። ‘የተመኙት ይደርሳል’ ማለት እንዲህ ነው። ታዩት ማደሪያ የዝግመተ ለውጥ ስነልቦና ጠቢብ (evolutionary psychologist) የላትምና ይህን ቀላል ነገር እንዴት ትረዳ? ስንቡክም እንደ ሌላው ተፈጥሮ በዝግመተ ለውጥ ሂደት ይቀነባል፤ ወደ ፊት ገለታ ልጅ ቢወልድ ይህን ሰርጓዳ ለማስተላለፍ በቂ የዝግመተ ለውጥ ድንጋጌዎች ይደግፉታል’

አራተኛው: የጌርሳሞት አባት አቶ ኮላሴ ባርያው የተናገረው ነው። ‘ሰርጓዳ ሰርጓዳ ነው። እንደ ታዩት ማደሪያ ጣጣ ፈንጣጣ የሚያበዛ ሰፊር አላየሁም።’

አምስተኛው: የቤቴሉ የማስታወቂያ ካምፓኒ ሂሽን ኮሚኒኬሽንስ ፒኤልሲ ታዩት ማደሪያ አንዱ ጎዳና ላይ የለጠፈው ባለቀለም ፖስተር ለገለታ ሰርባዳ መወደድ ዋናው ሰበብ ይመስላል የሚሉ አሉ። ‘ይህ ፖስተር ኤችአይቪን ለመዋጋት የተሰቀለ ቢሆንም እዛ ላይ የወጣቸው መቅደስ የተባሉት ልጅ ጉንጮች ላይ የሚያምሩ ሰርጓዶቶች ነበሩ። በዚህ መልክ ‘መቅዲን’ ያላደነቀ ወይም ያልወደደ አልነበረም። በእሷ ምክንያት የሰፊሩ ኮረዶች ቀድሞ ልብ ያላሉትን የወንዶችን ጉንጭ ማየት ጀመሩ። ገለታ በዚህ ጊዜ በልጃገረዶች ዐይን ገባ። በአጭሩ የገለታ ስንቡክ በማስታወቂያው ካምፓኒ በአጋጣሚ ተወዳጅ እንዲሆን የተደረገ የገላ ንዑስ ክፍል ነው።’

ስድስተኛው: ታዩት ማደሪያን በፍፁም በማይወድ የሌላ ሰፊር ሰው የተነገረ ነው ይባላል። እሱም እንዲህ ነው። ‘ገለታ ሰርጓዶት የለውም። እንዴት ነው የምታዩት? ገለታ ግራ ጉንጭ ላይ ያለው ሰርጓዶት ላይሆን ብልጭ ድርግም የሚል ጥላ ነው። ልጁ ለጥቂት አመታት እንደ ማንም ጎረምላ በቡግንጅ ይሁን በቡግር ይሰቃይ ነበር። ከዕለታት አንድ ቀን አደንጓሬ የሚያክል ነገር ግራ ጉንጩ ላይ አብጦ ፈነዳና ያ ቦታ መጀመሪያ ቀስል ከዚያ ሰርጓዶት ሆነ። ገለታ ይህን ሊታከም አለርት ሲመላለስ ታይቷል። በሽታና ውበት አምታቱ እንዴ? ወይ ዘመን?’

ሰባተኛው : የሰላማዊት እናት የእትዩ ዘውዴ ፍቺ ነው። ‘ደሞ ምን ያምራል እሱ እቴ። ቀጫጫ በልቶ የሚያድር ያልመሰለ። አጥንቱ የገጠጠ። ችጋራም እኮ ነው። በረሃብ የሞገገው ሁሉ ጉንጩ መልካም ተባለልኝ። አያሰማን የለ።’

ጉንጮቹ ወደ ላይና ወደ ጎን ሲሳሳቡ የሆነች ውበቷ ልብ የሚሰብር የለስላሳ ቆዳ አሟራት ግራ ጉንጮ መሃል ላይ ትወጣለች። ጨዋታቸውን አቋርጠው ዐይኖቻቸው እዛ ላይ ተተክለው የሚቀሩባቸው ስንቶች ናቸው? ያ ሁሉ የገለታ ገልጃጃነት በዛች ትንሽ የጉንጭ ስብራት ግርማና ማደንዘዣ ያወጣል። የሺህ ልጃገረዶች ልብ የተወጋው በዚህች ነጠላ ጥይት ነው። ስንት የአየር ጤና ኮረዳ ፊቷን ጋርዳ 'ውይይይይ ሲያምር' ብላለች። ችግሩን በቀኝ እጅዋ ይዛ ፊዛ ከቀረች ካድሬ አስተኔ የሲቪክ አስተማሪ ጀምሮ፣ ሽፍቷን ጨርሳ ወደ ቤቷ ከመሄዷ በፊት ይህችን ትዕይንት በዐይኖቿ ለማስገባት መማሪያ ክፍሉ በር ተጠግታ እስከ ምትጠብቀው ሌላ ክፍል የምትማር የትምህርት ቤቱ ቁንጅና ውድድር አሸናፊ ድረስ።

በእንጨት ስራ ሊሰለጥን ተግባራዊ ኮሌጅ ገብቶአል። እጆቹ በእንጨት ስራ መደደር ቢጀምሩም ጣቶቹ ገና ለምለም ናቸው።

ከልጅነቱ ጀምሮ ታቦቶች ለጥምቀት ከየአቅጣጫው ሲመጡ ሰፊሩን፣ የሰውን ልቦናና መላዕክትን በማራም ድምፁ ያደምቅ ነበር። ዕድሜው እየጨመረ ሲሄድ ከታቦት ማስገቢያና ማስወጫ የ ዳ ዳ ዳ ዳ ዘፈን ወደ ረቀቀ ዜማ ቀስ በቀስ ተሸጋገረ። ከአለማየሁ እሸቴ ኮቱማ ፍቅርዬ ተነስቶ ከዛ በአሊቢራ እሹሩሩ ያ ብርቱካኔ በኩል አድርጎ በመሰፍን አበበ አይሽ አይሽና አሳልጦ በቅርብ ደሞ የዊትኒ ሁስተንን አይ ዊል አልዌይስ ላቭ ዩን ተረጋግቶ ማፍሰስ ደረሰ። ከጥቂት አመታት በፊት ሲጫወታት የነበረችው የሉ ቤጋን ዘፈን ነበር። ታቦት ማደሪያ 'ሉ ቤጋን አያችሁ?' ከተባለ እሱ ገለታ ነው። ኤ ሊትል ቢት አፍ ሞኒካ.....ኤ ሊትል ቢት አፍ ሜሪ.....። ጓደኞቹ ሊተርቡት ኤ ሊትል ቢት አፍ ሰናይት ይሉታል።

ገለታን ቀረብ ብለው ሲያዩት ከረዥም ፊቱ ላይ የሚነበብ ነገር የለም። ልሙጥ ፀጉርየለሽ ለስላሳ ቆዳው ምንም አይነት መልዕክት ሊያወጣ የማይችል አንሸራታች ነገር ነው። አፉ ብቻ ሳይሆን ጠቅላላ ገፁ ዝምተኛ ነው። በላይኛው የጥርሱ ድርድር ደስታን፣ በታችኛው ደሞ ድብርት ይዞአል ብለን ብንጠረጥርም አያሳዩንም። እዚህ እያለ

የለም። ገለታን ሰዎች ቢያውቁትም በትክክል አይረዱትም። እያዩ
እያዩትም። እሱን የሚያይ እንግዳ ሰው የሚያየው እንግዳ የሆነውን
የገፁን ውበት ብቻ ነው። ከፋብሪካ ሲወጡ ጥቁር የነበሩ በመታጠብ
ብዛት በላ የሆኑ ቲሽርቶች ሁልጊዜ ይለብሳል። ሲበርደው ወድቆ
የተገኘ የመሰለ ዕድሜው ትንሽ፣ ቁመቱ አጭር ለነበረ ጊዜ የገዛውን
ርካሽ ጃኬት ይደርባል። አንዳንድ ጓደኞቹ በዚህ አለባበሱ
ይተርቡታል። በተለይ ራሚሱ፣ ይሄን ካናቴራህን ለልጅ ኢያሱ
መልሰላቸው እያለ። ደሃ በመሆኑ መቀለጃ ነው። ሁልጊዜ ሲመሽ
ሲመሽ ሰላማዊት የሰራችለትን ሰካርፍ ያደርጋል። በጋና ክረምት
የሰላማዊት ሰካርፍ እንደ ቀለማም ዘንዶ አንገቱ ዙሪያ አለ።

○ ባካፋ

ባካፋ ትክክል፣ ፊቱ ክብ፣ በስብና በፕሮቲን የተሞላ፣ ከቀፈቱ
ከበድ የሚል ደልደል ያለ መላቅ የሚወድ ልጅ ነው። ራሚሱ
'ቦቴው' ብሎ ቀፅሎት አላኮረፈውም። መወፈር ይወዳል። ብዙ
ባይሆንም ዕድሜው ከሌሎቹ ጓደኞቹ ጠና ያለ፣ ቅንድቡ ደማቅ፣
የተቀነደበ የመሰለ ነው። ከንፈሮቹ እሱ እንደሚለው ከክትፎ በጠለለ
ኮላጅን ተሞልተዋል። ፊቱ በመስፋቱ አይኖቹ ጠባብ ይመስላሉ። በአፋ
ጫትና አልኮል ገብተው አያውቁም። ከቃሚ ጓደኞቹ ጋር በርጫ
ሲቀመጥ ጎኑ የሚጎልተው ኮካና የሰጋ ሳምቡሳ ነው። ቀበቶው
ትክክለኛው ቀዳዳ የገባ፣ ሸሚዞቹ በትሁትነት እስከ አንገቱ የተቆለፉ፣
እጅታዎቹ እስከ ክርኖቹ የተጠቀለሉ ናቸው። ሁልጊዜ ኮት የሚለብስ፣
ሲያሰኘው ክራቫት የሚጨምር ነው። ጃኬት ከለበሰ፣ የሆነ የሲኒማ
ፖስተር ወይም የባዴ አክተር ያለበት ሰዎች ሸርት ከስር አለ። ሁሉም
የሰሜት ህዋሶቹ የሚያስቡ ይመስላሉ። በጥላን እንደሚሰራ አይኖቹ
ይናገራሉ። በአካውንቲንግ ዲግሪውን ለማግኘት ያቀደው ገና
ፕሬፓራቶሪ ስኩል እያለ ነው። አካውንቲንግ ግን አይወድም። ከልቡ
የሚወደው ሲኒማ ፕሮዲዩሽን ማድረግ ነው። ሲኒማ ፕሮዲዩሽን
ለማድረግ ገንዘብ ያስፈልገዋል። እንደሚገምተው ገንዘቡን

የለም። ገለታን ሰዎች ቢያውቁትም በትክክል አይረዱትም። እያዩ አያዩትም። እሱን የሚያይ እንግዳ ሰው የሚያየው እንግዳ የሆነውን የገፁን ውበት ብቻ ነው። ከፋብሪካ ሲወጡ ጥቁር የነበሩ በመታጠብ ብዛት ቡላ የሆኑ ቲሽርቶች ሁልጊዜ ይለብሳል። ሲበርደው፣ ወድቆ የተገኘ የመሰለ ዕድሜው ትንሽ፣ ቁመቱ አጭር ለነበረ ጊዜ የገዛውን ርካሽ ጃኬት ይደርባል። አንዳንድ ጓደኞቹ በዚህ አለባበሱ ይተርቡታል። በተለይ ራሚሱ፣ ይህን ካናቴራህን ለልጅ አያሱ መልሰላቸው እያለ። ደሃ በመሆኑ መቀለጃ ነው። ሁልጊዜ ሲመሽ ሲመሽ ሰላማዊት የሰራችለትን ስካርፍ ያደርጋል። በጋና ክረምት የሰላማዊት ስካርፍ እንደ ቀለማም ዘንዶ አንገቱ ዙሪያ አለ።

○ ባካፋ

ባካፋ ትክክላት፣ ፊቱ ክብ፣ በስብና በፕሮቲን የተሞላ፣ ከቀፈቱ ከበድ የሚል ደልደል ያለ መሳቅ የሚወድ ልጅ ነው። ራሚሱ 'ቡቴው' ብሎ ቀዕሎት አላኮረፈውም። መወፈር ይወዳል። ብዙ ባይሆንም ዕድሜው ከሌሎቹ ጓደኞቹ ጠና ያለ፣ ቅንድቡ ደማቅ፣ የተቀነደበ የመሰለ ነው። ከንፈሮቹ እሱ እንደሚለው ከክትፎ በጠለለ ኮላጀን ተሞልተዋል። ፊቱ በመስፋቱ አይኖቹ ጠባብ ይመስላሉ። በአፉ ጫትና አልኮል ገብተው አያውቁም። ከቃሚ ጓደኞቹ ጋር በርጫ ሲቀመጥ ጎኑ የሚሳልተው ከካና የስጋ ሳምቡላ ነው። ቀበቶው ትክክለኛው ቀዳዳ የገባ፣ ሸሚዞቹ በትሁትነት እስከ አንገቱ የተቆለፉ፣ እጅታዎቹ እስከ ክርኖቹ የተጠቀለሉ ናቸው። ሁልጊዜ ኮት የሚለብስ፣ ሲያሰኘው ክራሻት የሚጨምር ነው። ጃኬት ከለበሰ፣ የሆነ የሲኒማ ፖስተር ወይም የባዴ አክተር ያለበት ሰዎች ሸርት ከስር አለ። ሁሉም የሰሜት ህዋሶቹ የሚያስቡ ይመስላሉ። በጥላን እንደሚሰራ አይኖቹ ይናገራሉ። በአካውንቲንግ ዲግሪውን ለማግኘት ያቀደው ገና ፕሬፓራቶሪ ስኩል እያለ ነው። አካውንቲንግ ግን አይወድም። ከልቡ የሚወደው ሲኒማ ፕሮዲዩሽን ማድረግ ነው። ሲኒማ ፕሮዲዩሽን ለማድረግ ገንዘብ ያስፈልገዋል። እንደሚገምተው ገንዘቡን

መለት ነው። የሚያማርረውን ሁሉ በከፊል የሚረሳው ከወዳጆቹ ጋር ብቻ ሲሆን ነው። ዩንቨርሲቲ የገባው በአራት ነጥብ፣ ከዩንቨርሲቲ ደግሞ ሰዎች እንደሚሉት የሚመረቀው በአራት ነጥብ ስለሆነ አንዳንድ የሚያውቁት በዚህ ባልተገራ ብሩህነቱ እንዲኮራ ይጠብቃሉ። በእሱ ፍቺ ሁለት አመታት ካምፓስ እያለ ያጋጠመው የዞረበት ህዝብ ነው። 4 ፖይንት ስታመጣ ከሚቀናብህ፣ 2 ፖይንት ስታመጣ ከሚስቅብህ ምን ትጠብቃለህ? ይሄ አገር አማሃይ ያመልካል። የአገራችን ፈጣሪ ፀጉሩን እንዳይረዝም እንዳያጥር አድርጎ የሚስተካክል አጎብዳጅ ነው። ከነዚህ ዜጎች ጋር መኖር እንደመረገም ነው ይላል። አዲስአባ ውስጥ የሚጠላቸው ቦታዎች የተማረበት ዩንቨርሲቲውንና ስታድዮም የተባለውን በረት ነው። አቡ በሰበብ የተሞላ ነው።

ለአቡ (በቤት ስሙ) ታቦት ማደሪያ መኖሪያው ሳትሆን መሸሺያው ናት። ባያወራውም እንደ ባካፋ፣ ገለታና ዘራሁን የሚያቀርበው ሰው የለም። አባቱ አራት ኪሎ ዩንቨርሲቲ የፊዚክስ አስተማሪ ስለሆኑ የሚበላው ባያጣም 'የምበላው አጣሁ' በማለት መበላጨት ይችላል። እናቱ አለርት ሆስፒታል ከአንገት በላይ ሃኪም ለነበረች ጊዜ ከሙት በሽተኞች የምትሰርቀውን ዐይን እየሸጠች እንዳሳደገችው ይቀባጥራል። ልብሱን ሰላማዊት ላውንደሪ አስገብቶ መንገድ ዳር ትምባሆውን እያንጨለፎለ ወዳጆቹን እሱ እንደሚለው 'እስከ መጨረሻው ደም ጠብታ ይጠብቃል'። እያሳጠበ ሊጠብቃቸው፣ እየጠበቃቸው ሊያሳጥብ። ካልመጡለት የጫት ባሊስቲክ ሚሳይሉን (እነ አራቅ የሚመግደቁበት አይነት ባይሆንም) በግራ ክንዱ ብብት አቅፎ መኝታ ቤቱ ይገባል። ሲያገኝ ከሰው የሚግባባ፣ ሲያጣ ከሰው የሚሸሽ ነው። ሲያወራ ክንዱንና እጁን ማወናጨፍ ይወዳል። በአንድ(ግራ) እጁ ሁልጊዜ መዕሐፍ ወይም መጽሔት አይጠፋም። ማንበብ የሚወድ ግራኝ ነው። ግራኝነቱን ይጠላል። ግራኞችን ይጠላል። የግራኞች ፖለቲካ ይጠላል። ባይጠቅምም ቢጠቅምም 'ግራ' በመባላቸው ይጠላቸዋል። መለስተኛ ሁለተኛ ደረጃ እያለ አንዳንድ የክፍሉና የሰፊሩ ልጆች ፈላስፋው ግራኝ አፈንድደህ ጥራኝ ይሉት

² ማይክል አንጄሎ ሲስቴይን ቻፔል ውስጥ የሰራው 'የመጀመሪያው ሰው' የተባለው ስዕል የመፈጠርን ወይም የሕይወትን ስጦታ አዳም በግራ እጁ ከአምላክ ቀኝ እጅ ሲቀበል ያሳያል (በአመልካች ጣቶቻቸው ንክኪ)።

ነበር። እንዲህ ያብጠላጠሉትን የሰፈሩን ልጆች በግልፅ ይጠላል። እንደዛ ከሚሉት ሁለቱ ባድሜ ጠርቶአቸው ሄደው ቀርተዋል (ደግ አደረገሽ ባድሜ)። አንዱ አሜሪካ በዲቪ ገብቶ የዲሞክራሲ ቤት ይጠርጋል (ደግ አደረክ አባማ)። እዚህ ሰፈር የቀረው አንዱ ሹገር ማሚ ይጠልዛል። ታዲያ አቡ ተስፋ መቀረጥ በገረዛቸው ሰበብ እዳኝ ነፍስና ምላሱ። ሰዳቢም ተሳዳቢም ድራሹ የሚጠፋው እዚህ የከተማ ወረዳ ከተማ ነው ይላል።

ስለዚህ ግራኝነት ስለምን ብሎ መሸማቀቂያና ማሸማቀቂያ ይሆናል? የሰው ልጅ ፍርሃቱን የሚገልፅበት ስፋት ግን አስገራሚ ነው። ማለት ሲረቅ የራሱንም ገላ ይፈራል። አቡ ልዩ ብሩህነት የነበረው ልጅ ነበር። ይሄ ብሩህነቱ ከሰዎች ፊት ፊት እየጎተተ ይወስደዋል። ደብተሩን ገልጦ ሳያይ ፈተና ይደፍናል። ኳስ ሲጫወት አስገራሚ ነበር። በአዳዲስ ቤቶች ወረራ መጥበብ በጀመሩ ከርካሳ ሜዳዎች ላይ ከብ ቆዳ እንደ ብይ እያሽከረከረ የሚጫወት ቀልጣፋ ነበር። ይሄ ከሀሎቱ ቶሎ ስለታየ በግራኝነቱ ቅፅል ለመሰየም ተጋለጠ። ሰያሚዎቹ ቅልጥፍናውና እነሱን መብለጡ በሌላ ሰው (የክለብ ሰዎች፣ ጋዜጠኞች) እንዳይታይ ያማረ ስራው ላይ ቶሎ ብለው ተሊስ ሊያነጥፉበት ተስማሙ። ቀሽምነታቸውን ከማረም ይልቅ ሊያሳንሱት ግራኝነቱን መሰደቢያ አድርገው ቀመሩለት። ራሚሱ በልቡ ቂም ይዞ 'መቆሚያ እጡ' ብሎ ረግሞአቸው ሄደ። ብዙ ሳይቆይ ሚዳውን መንግስት ሸቀለው። የተሸቀለው ሜዳ ላይ የጫት፣ የሺሻ፣ የስልክ ካርድና የሞባይል አፎት መሸጫ ሱቆች ቆሙበት። የኳስ ድምፅ ሲሰሙ ለሃጫቸው ይዘረበረብ የነበሩ ጎረምሶች ጫት አላምጠው መጠጡ። መንገድ ዳር ቆመው ሽንጣም ልጃገረዶችን በፋጨታቸው ያማለሉ ጎረምሶች ጆሮአቸውን ሞባይል ላይ ለጥፈው የማያዩትን በማባበል ጊዜ አሳለፉ። ኳስ የሚወድ ጎረምሳ ማንኛና ባርሳ ማለት ጀመረ። ብዙዎቹም እግሮቻቸው ተነባብረው የላሙ ዐይኖቻቸው ቲቪ ላይ አፈጠጡ። ግራኝም ቀኝም ሳይሆኑ ምንም ሆኑ። የአቡ እርግማን ሁላቸውንም ይዞ ሄደ። አሁን አሁን አቡ መንገድ ዳር ቆመው ስለሮናልዲኖ ስለ ሳላዲን ሲያወሩ ሲሰማቸው ከስድባቸው የተረፈች ግራ እጁን ይስማል።

³ ደስ ባር 'በአንድ ሕንፃ ውስጥ ያለ አዲስአባ ነው' ይባላል። የታቦት ማደሪያ ሰፈረተኛ ግራ ተጋብቶ 'አንድ የወረዳ ፍራክሽን (እራፊ ለማለት) ውስጥ እንዴት አንድ ከተማ ይቋቋማል? አይጠባትም? የሰፈራችን ቆዳ ብቻ ሳይሆን የእኛም ነፍስና ስጋ ተወጠሩ። እባክህ አንተ የአውራጃ ሃላፊ

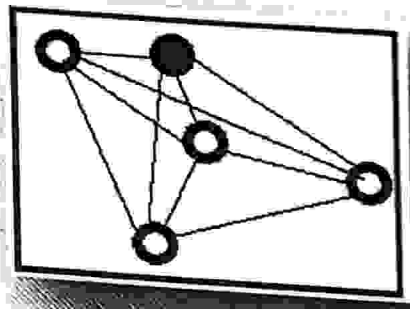

ይሄ ደስ የተባለ ፊትፊት ለላሰደሰተንምና ለሰወጣልን? እያሉ
ደጋግመው በደብዳቤ ለቤቱታ ቢያቀርቡም፤ በቃል ቢያለቃቅሱም
የሰግቸው የለም። ደስ ባር ጀርባ ዳርት መጫወቻ፤ ቢሊያርድ ቤት፤
ቴቢል ቴኒስ ግንቀርቀቢያ የፒሌክሲ ግላስ ድንኳን፤ ከፊትና ከጎን ሰፊ
የቴሌቭዥን ስክሪን ያላቸው ለዳራሾች፤ ትልቅ አስራ አምስት ገጽ ሜኑ-
ያለው የፈረንጅና የእበሻ በላተኛ የሚያስተናግድ ፊትፊት፤ በግማሽ
ጨረቃ ስልት በእንጨት ብቻ የተሰራ አርባ ሃምሳ ሰው የሚያስተናግድ
ባር፤ ገና ቢያሸቱት ልብ የሚነሳ ጠረን (ባለቤቱ ኮኛክ፤ የባልና ሚስት
አረቄ፤ ጂንና ጠጅ ከሸቶ ጋር ደባልቆ እንደ ፍሊት ቤቱን ይነፋበታል
ለየተባለ ይታማል) አሉ። በተጨማሪም በግድግዳዎችና በምሶሶዎች ላይ
የተለያዩ አይነት ጥቅሶች ጨርቅ ላይ ተጠልፈው ወይም በወረቀት ላይ
ተዕፈው ይሰቀላሉ። 'ይሉኝታ ያለበት አይግባ' 'ይሄ ቤት የነፃነት ቦታ
ነው' 'በባለጌ ከላቀ ያዝናናው ፀደቀ' 'ይሉኝታ ቢስን ና በሉት'
'ትዝብት የመዝናናት ደንቃራ ነው'። በመጨረሻም በላምንት ሁለት ቀን
በአገሪቷ የታወቀው ዲጄ ኤም ወይም ዲጄ መኮንን ተወዳጅ ትዕይንቱን
ያቀርባል። ከጀርባው ጀርባ ብዙ ጊዜ ሆነ ተብሎ መብራት በማይበራበት
ጥገ ዕጠፋርስ ይሸቀላል። ደፍረው ባያወሩትም፤ ደስ ባር የሰፊሩ ብቻ
ሳይሆን የዛ ንዑስ ከተማ ቤተ ሐኖት ነው።

ከዕለታት አንድ ቀን አቡ እዚህ ቤት ሲጠጣ በዕዕና በቢራ
ራሳቸውን እስኪሰቱ የሰከሩ አንድ ከእሱ የበለጠ የሚያማርሩ የዛ
ትውልድ እንጥፍጣሬ አዛውንት ምን አቅደው እንደሆነ ያኔውኑ
ባይደርስበትም ያላሰበውን ጨዋታ ጀመሩ። 'ወንድምና እህት ቢጋቡ
ዝርያው ይረባል? አይረባም። አሸናፊና ተሸናፊ ስየማ ነው እንጂ
ተጠግተው ሲያዩት ሁላችንም ጀርባ ላይ የቆመው ወገቡን የያዘ ተዋናይ
የመሰለ ዘናጭ እርግማን ነው። ግራኝ ሆንክ አልሆንክ ድራሽቢስነት አባር
ይይዝሃል' ሱሪያቸውን ዝቅ አድርገው ሙታንታቸውንም አውርደው
እንዳልተገረዙ አሳዩት። 'ሰማህ ሥልጣኔንና አለመሠልጠንን በመገረዝና
ባለመገረዝ ሊከፋፍሉት የሚጥሩ አይጠፉም። ብዙ ሰዎች ይሄ ሙርጥ
ተኮር ፋሊክ እንደ እውን የሚመስጣቸው ለምን መሰለህ? ልዩነትን
በተገኘው ቀዳዳ ፈጥረው ተደናቅፎ መውደቅን የሚወዱ ስለሆነ ነው።
ግራኝ ሆነ ቀኝ ስለት ሁሉን ይቆርጠዋል። ሰዳቢም ተሰዳቢም ተያይዞ
ይጠፋል። ይሄ የምታየው ደስ ባር መዝናኛ አይደለም ልጄ መሰዳደቢያ
ነው። እዚህ የምመጣው እንድሰደብ ነው። ግን አልገባህም። እዚህ
የምመጣው ስላልሰደብክኝ ልሰድብህ ነው። አስገራሚው ደማችን የሰስተኛ
ደረጃ ቅራሪ ነው። አንደበተርትዕ ዞምቢዎች ነን። ለምን ያልኩህ
ተያይዘው ይጠፋሉ? ሁለቱም ደደቦች ስለሆኑ' ልብ ብሎ ሲያያቸው
የደባሪው የአበበ ይርጉ አባት እንደሆኑ አወቀ። እዚህ ሰፊር እያለ ብዙ

ሰዎች እየረሳ ነው። ሰውዬው እንዲህ የተናገሩት ግራኝ በመሆኑ ሲሰደብ
እንደኖረ ገብቷቸው ሊያዕናኑት ይሆናል። ልጃቸው እሱን ሲሰደብ
ሰምተው ይሄን እንዳወሩት ስለጠረጠረ ተወው እንጂ ደባሪ ነገር
በመናገራቸው ሊያመሰግናቸው ትንሽ ቀርቶት ነበር። አበበ ላይ ጋሳተር
ሆኗል አለ። 'ሰዳቢም ተሰዳቢም ተያይዞ ይጠፋል' ያሉት ለባባላቸው
ግን ለእሱ ተረትና ምሳሌው ሆነ።

ቀልልቦኝ

ሰሜ ጌርሳሞት ኮላሴ ይባላል። ይህ ዝርዝር ያልጠቀመው ካለ ጌርሳሞት ኮላሴ ባርያው፣ የመበርበሪያ ዘመን ነው። ሌላ ቢቀር እንደ

ኮላሴ የሚጠራው ባላደጉት ሰውዬ ስም ነው። አቶ ባሪያውና (በሚሰታቸው አጠራር 'ባርች') ሚስታቸው ወይዘሮ ንጉሥት ሃምሳ አመት ያለፋቸው ልጅ በሞላበት አገር ልጅ ያልነበራቸው አዛውንቶች ነበሩ። አቶ ባርያው ድሮ ጣሊያን አቋቁሞት የሄደ ከየግንብርግን እንደኛ ደረጃ ትምህርትቤት አጠገብ ያለ የእንጨት ፋብሪካ ውስጥ ይሰሩ ነበር። ከዕለታት አንድ ቀን ሊነጋ አካባቢ ከእንቅልፋቸው ባንኑና ተመልሶ መተኛት ስላልቻሉ ንጹህ አየር ለመተንፈስ ለባብሰው እዳሪ ወጡ። ደሞ ጎሕ ሊቀድ ሰማይ ይቅበጠበጣል። እውጭ በጋቢያቸው እስከ እፍንጫቸው ተከናኝበው ሲያዛጉና ሲንጠራሩ በስተደቡብ ካለው የድንጋይ ግምረቻ የካባ ገደል ሁካታ ሰሙ። ሁካታው ለደቂቃዎች ያህል ቆየ። ያን እይነት ድምፅ ከዚህ ቀደም ሰምተው ስለማያውቁ በጉጉት ወደ ገደሉ ምዕራብ ጫፍ ሄዱ። ጠፍጣፋ ድንጋይ ፈልገው፣ እንዳይበርዳቸውም የለበሰውን ጤዛ ከልተው ተቀመጡ። የረጠበ እጃቸውን በጋቢያቸው እዳርቀው የሰሙት ድምፅ የምን እንደሆነ ለማጣራት ረጋ ብለው ዙሪያቸውን በጀርአቸውና በዐይኖቻቸው ማተሩ። ብዙ ሳይቆይ በምስራቅ በኩል ፀጥ ያለው የካባ ገደል እንደገና በጨኸት ታመሰ። የጎህ ወጋገን የሳተው ገደል ላይ የበቀለው ቅጥልጣይ ውስጥ ትርምስ አዩ። ገደሉ በትናንሽ ዕፀዎችና ዛፎች የተሞላ ነው። አንዳንዶቹ ዛፎች ከመግዘፋቸው የተነሳ እዛ ገደል ደረት ላይ በቅለው የመቆየት አቅም ያላቸው እይመስልም። ከገደሉ ስር ዳክዬዎችና ቁራዎች ይበራሉ ይዋኛሉ። በወሬ ወሬ ወዲያ ሰፊር ያሉ ሰዎች 'ዝንጀሮ ያስቸግረናል' እንደሚሉ ቢሰሙም እንዲህ እይነት የደራ ሁካታ ይኖራል ብለው አልገመቱም። ትርምሱ ልክ እንደ ፈረሰኛ ወንዝ የገደሉን መሃል ተከትሎ ቅጠልጣዩን እያመሰ ወደ ግራ አለፈ። ከትርምሱ መሃል የሆነ ነገር የሶስት የአራት ዛፍ ቅርንጫፍ እየመታው ወርዶ ወንዙ ላይ አረፈ። ውሃው ላይ የነበሩ ዳክዬዎች በግርታ ተነስተው የንጋቱን ሰማይ በአደንቋሪ ካካታቸው ሞሉት። አቶ ባርያው ከተቀመጡበት ተነሱና የወደቀውን ነገር ለማየት ሞከሩ። የወደቀው ነገር የወንዙን ስርበት ተከትሎ እንደመሄድ እወደቀበት ቀረ። የሆነ ዝንጀሮ እንደሞተ ጠረጠሩ። ትንሽ ግራ ገባቸው። ዝንጀሮ ከገደል ይወድቃል? ደሞ ሲወድቅ ዛፎች እያበረዱት የመጣ ነው። ድንጋይ ቢሆንስ? ከላይ ከገደሉ ደርዝ ካሉ ቤቶች የተጣለ ቆሻሻ እንደሆነስ? እያሉ ሲያስቡ ቆዩ። ጥያቄአቸው ጉጉት አሳደረባቸውና ቀርበው የሆነውን ለማየት ከተቀመጡበት ተነስተው ጋቢያቸውን በስርአት አጣፉ።

መሄጃ መንገዳቸውን ከቆሙበት አቀዱ። በስተቀኝ በቀስታ እያዘቀዘቀ የሚሄደውን የእግር መንገድ ቢከተሉ አስር ደቂቃ በማይሞላ ጊዜ የፈለጉበት መድረስ ይችላሉ። በላይ በኩል ቢሄዱ ከፊሉ የመኪና መንገድ ስለሆነ መንገዱ ቢመችም ረጅም ጊዜ ይወስድባቸዋል። ስለዚህ ለቀኛቸው አማራጭ አዳልተው መንገዳቸውን ጀመሩ..... በገመቱት ጊዜ ገደሉ ስር ደርሰው ዞር ብለው ቀድሞ የተቀመጡበትን ቦታ አይና የደረሱበትን ቦታ ትክክለኛ አቅጣጫ በስሜት ለክተው አገኙ። ትንሽ ወደ ግራ ፈቀቅ ብለው የወደቀውን ነገር--የሚፈልጉትን ባያውቁትም--ብቻ የወደቀ የመሰለ ለየት ያለ ነገር ከሆነ እሱ ሊሆን እንደሚችል ገምተው በአይናቸው ማሰስ ጀመሩ። ብዙም ሳይለፉ ሁለቱም እግሮቹ ጥልቀት የሌለው ወንዙ ውሃ ውስጥ ያረፉ፤ ሁለመናው ራቁቱን የሆነ፤ በብርድ የሚንዘፈዘፍ አንድ ሞላ ወድቆ አዩ። በድንጋጤ አናታቸውን በሁለት እጆቻቸው ይዘው ጮሁ። ቀና ብለው ወደ ገደሉ አዩ። ከቅርባቸው ያለ ቅርንጫፍ ላይ አንድ ገመሬ ጋማውን እየነሰነሰ መቀመጫዎ እንደ ፍሬቻ የቀላ እንስት አጠገብ ይንጎራደዳል። ዝንጀሮው አቶ ባሪያውን አተኩሮ እያየ ቁጭ አለ። ዝንጀሪት ተጠግታ የገመሬውን እንገት መቅመል ጀመረች። ገደሉ ላይ አስር ወይም አስራ አምስት የሚደርሱ ደረተ-ቀይ ነጫጭ ዝንጀሮዎች ከዳር እዳር ተደርድረው አቶ ባሪያውን አፍጠው ያያሉ። አቶ ባሪያው ልብ ገዝተው ወደ ልጁ ሲጠጉ ብዙ የጉዳት ምልክት እንዳሉለበት አዩ። አይኖቹ ይቁለጩለጩ፤ ከፊቱ በስተቀር ገላው በፍዝ ቡናማ ፀጉር ተሸፍኗል፤ በስተግራ የታች ከንፈሩ ተሰንጥቆ አብጦአል እና ብዙ ባይሆንም እስከ አገጨ ማለቱ ደም ሸፍኖታል። በደንብ ሊያዩት አቶ ባሪያው ወደ ፊቱ ሲጠጉ፤ እንዲያቅፉት አይነት በሰስ ፀጉር የተሸፈኑ ክንዶቹን ወደ እሳቸው ዘረጋ። አቶ ባሪያው ዙሪያ ገባቸውን ሰለለው ከውሃው ሸሽት አድርገው በጋቢያቸው ጠቀለሉትና ምናልባት ባለቤት ይኖረው ይሆን? በማለት ወንዙ ዳር ደረቅ ጥቁር ድንጋይ ላይ እየበረዳቸው አቅፈውት ተቀመጡ። ግማሽ ሰአት እንዲህ ሆነው ቢጠብቁም ማንም ሰው 'ልጅ ጠፋብኝ' ብሎ አልመጣም። ተሰብስበው ሲያፈጠብባቸው የነበሩትም ዝንጀሮዎች ወደሚገቡበት ቀዳዳ ገቡ። አቶ ባሪያው ማንም እንዳልመጣ ሲረዱ ልጁን በጋቢያቸው እንደጠቀለሉ ለየተገላመጡ እያዩ ቤታቸው ገቡ። ሚስታቸውን ከተኝብት ቀስቅሰው የሆነውን ሁሉ ሲነግሯቸው ሲትዮዋ ከመፍራትና ከመደንገጥ ይልቅ ያለማመንታት 'እናሳድገዋለን' አለ። ለዚህም እንዲመቻቸው 'ወድቆ አገኘነው' ከማለት ይልቅ 'አንድ ያላገባች ዘመዳችን ከአንዱ ወጠጤ ማግጣ ዲቃላ ወልዳ በደረቅ ሌሊት መጥታ ጥላብን ሄደች' ብለው ለማስወራት ወሰኑ። በታሪኩ ዝርዝር ላይ እንዳይሳሳቱ፤ የተዘባረቀ ምላሽ

ቀበሮ እየማለኩ እስከ አያቴ አጀማመራን ላቃጥር እስኪ። እናቴ መግደላዊት ጳውሎስ⁵ ትባላለች። የተወለድኩት ደጉ ሰፈር ታቦት

ሰጥተው እንዳይጠረጠሩና ወንጀለኛ እንዳይባሉ የፈጠራ ታሪካቸውን በደንብ አጠኑት.....ወሬአቸው በአጭር ጊዜ በሰፈሩ ከታመነ በኋላ ቀራንዮ መድሃኒያለም ወስደው አስቆረቡትና ልጃቸው ሆነ። በዛው ክርስትና በተነሳ ሰሞን አርባ የሚደርሱ የካባ ዝንጀሮዎች ከተማው ስለሰፋና ይሄም ለደህንነታቸው አስጊ ስለሆነባቸው ኋላና ፊት ሆነው ቀን በቀን ወደ መናገሻ ተራራ በሰልፍ ሂዱ የሚባል ወሬ አቶ ባሪያው ሰሙ። እንዲህ በተወራ በሁለተኛው ቀን አንድ ዕድለኛ የአዲስ ዘመን ጋዜጠኛ ብስራተውንጌል ሬድዮ ጣቢያ በር ላይ ዝንጀሮዎቹን ተከትሎ ፎቶ አንስቶአቸዋል ሁሉ ተባለ። ጋዜጣውን የመስሪያ ቤታቸው ሰዎች እየተቀባበሉ ሲያዩት አቶ ባርያው እስኪ ላንብበው ብሎ ለመጠየቅ ድፍረቱ አልነበራቸውም።

ከላሴ ሲያድግ አገጭ የሚባል ነገር ያልተፈጠረለት፤ ትንሽ ጎበጥ ያለ፤ ከንዶቹ ረዣዥም የሆኑ፤ አባትና እናቱ ግን የሚከፋብት ጎረምሳ ሆነ። አንድም ቀን አምልጦአቸው እንኳን 'ወላጅ አባትና እናትህ ላንሆን አላዳጊህ ነን' አላሉትም። ዕድሜው አስራ ስምንት ሲሆን አባቱ ባርያውና እናቱ ንግሥት ተከታትለው ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ። ልክ አስራ ዘጠኝ ሲሞላው መንጃ ፈቃድ አውጥቶ ከሚችቹ የወረሰውን ቤቱን አከራይቶ እግሩ የትም የሚረግጥ የዚታዎ ሾፌር ሆነ።

⁵ የጌርሳሞት እናት መግደላዊት ቀጫጫ፤ ረዥም፤ የሳር ውስጥ መንገድ የመሰለ አንገት ያላት ወይዘሮ ናት። ጌርሳሞትን ጨምሮ ሁለት ልጆች አሉዋት። ከጌርሳሞት በፊት የወለደችውን ልጅ አርግዛ ያያት ሰው የለም። የላም በረት ሰው 'እንዴ!' እያለ ነው ዲቃላዋን ጠብ ያደረገችው። ቆዳዋ ላይ (ያው ራቁቷን ስትሆን የሚታይ ነገር) ከወጣው የቆዳ ሽንተረርና ሽብሽብ የተለየ የእናትነት ምልክት አይታይባትም። ደንና ዱር አራዊት ድርጅት ውስጥ ባዮሎጂስት ሆና ትሰራለች። እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ የተነገረላት ሰካራም ነበረች። ብዙ ጊዜ በሰካር ራሷን እየላተች አንጉል ቦታ ወድቃለች። ሽራ የተከለለ ፒካፕ ጀርባ፤ የወታደር አልጋ የተዘረጋበት ድንኳን፤ አፈር አፈር የሚሸት አንሶላ የተነጠፈበት የገጠር ሆቴል፤ ላንድሮቨር ጀርባ፤ ወዘተ። እንደሚወራው እሷን ከመስሪያ ቤቷ አላወጣሁዋትም የሚል ሰው አልነበረም።

ከከላሴ ጋር የተገናኘችው ለሰራ ጉዳይ ሰበታ አካባቢ ሂዳ ነው። አንድ ቀን ከጠዋቱ ሶስት ሰአት አካባቢ ዛፍ ስር ከተከለችው ድንኳኗ ውስጥ ተኝታ ስትባንን ኮረብታ የሚያክል፤ ሶስት አራተኛ ገላው በፀጉር የተሸፈነ ሰውዬ ጎኗ ተኝቶ አገኘች። አስቀያሚነቱ አስደንግጦ ላያሮጣት

ማደሪያ አዲስአባ ነው። በአየር ጤናና በቀራንዮ መሃል። በተወለድኩበት ዘመን ቦታው እንደ ዛሬ ብዙ ሰው አይኖርበትም ነበር። ለመጀመሪያ አይኖቼን ስገልጥ ያየሁት የሰፊሬ ልዩ መለያ ምልክቶች፡ ሳር፣ ቀዳዳ በቀዳዳ የተሞላች ቀጫጫ አስፋልት መንገድና አንጀባቸው ጎጆ የአሰደደ ጥቂት ቢላ ቤቶች ነው። ቢላ ነው ሺላ? ግድ የለኝም።

‘ጌርሳሞት’ የተባለ የንግሥት ስም ለምን እንደተሰጠኝ እንጃ። ብዙ ሴቶች የማይጠሩበት ስለሆነ እናትና አባቴ ሌላውን ዜጋ እንዳልመሰል ብለው ይሆናል። ማለት ጉረኛነት ይሆን እንዴ?

በሆነ አመተምህረት በመጋቢት ማርያም እናቴ የሆነ ቦታ የታሪክ ኤግዚቢሽን ልታይ ሄደችና ነጭና ጥቁር ቀለም የሸክላ ወለል ላይ ተገላገለችኝ። ከማሕፀኗ ገና እንደወጣሁ አይኖቼን ስከፍት ያየሁት የሆኑ ንጉሠ ነገሥት ከሆነ ወራሪ የማረኩትን መድፍና የመድፍ ቀዳዳ ነው። እማማን ምን አንቀለቀላት? እንደደረሰች እያወቀች ምን እዛና እዛ አሮጣት? ካልጠፋ የሚታይ የታሪክ ቁስ መድፍ ስር ምን አስቆማትስ? አንዳንዴ የተሳተ ነገር ሳስብ ከዚህ ጊዜ ገጠመኜ ተውሰው ስሜን መድፊት፣ ደጃዝማቺት፣ ባላንባራሲት፣ ካሌቢት፣ አብረሃ አጽብሂት ለምን እንዳላሉኝ ይገርመኛል። ነፍስ አወቅሽ ከተባልኩ ጀምሮ አንዳንዴ በሕልሜ እንግዳ ፍጡራን የሚገቡበትና የሚወጡበት ባዶ አየር ላይ የተንጠለጠለ ትልቅ ጥቁር ቀዳዳ አያለሁ። ያ የመድፉ

በፊት እንዳትመህ አፏን ይዞ አወቃት። የስራ ባልደረቦቿ እዛው አካባቢ በየድንኳናቸው አድረው የነበሩት ከተኙበት ተነስተው ቁርስዋን እንድትበላ ጠሯት፡ መግዲ! መግዲ! መግዲ! ሲጠሯት ብትሰማቸውም ከላይዋ ላይ ሆኖ የሴትነት ጥልቅ ሚስጢር ከሚያሳያት ከአቶ ኮላሴ ገላ መላቀቅ አልፈለገችም። እኩለ ቀን ላይ ይሄ ሰው ከድንኩዋኑ ሲወጣ የስራ ባልደረቦቿ ግራ ተጋብተው፡ ማነህ አንተ? የታለች መግደላዊት? አሉት። ይህኛትና ብሎ እንደ ክር የቀጠነች፣ ላብ እንደ ቅባት ከላይዋ የሚወርድ፣ አፏ እንደ በር የተከፈተ፣ አይኖቿ ግንባሯ ውስጥ የተሰነቀሩ መግደላዊትን ከንዱ ላይ ተጋድማ አሳያቸው።

ፈገግ ብለው፣ በልባቸው ግን እንኳን ገላገልክን አሉና ምላ እንዲበላ ጋበዙት። ከዚያን ቀን ጀምሮ መግደላዊት የሌላ ወንድ ዐይን አላየችም።

አፍ መሆን አለበት። ማርያምን። ልጅ እያለሁ ሕልሜን ለእናቴ ከነገርኩዋት እየተነጫነጨች ጠበቃ ልታሰረጩኝ በጋቢ ጠቅልላ እዚህ አለርት ጀርባ አቡነ አረጋዊ በሌሊት ትወስደኛለች።

አባቴን የሚቆጨው መድፍ ስር መወለዴና በመድፍ አፈሙዝ ቅዥት መሰቃየቴ አይደለም። ሌላ ነገር ነው”

«ምናለበት እንደው ምናለበት እንደው ምናለበት (እንዳንዴ አራቴ ይለዋል ይሄንን) ፈጣሪ ጌርሳሞትን ወንድ ቢያደርግልኝ ኖር» ይላል። እኔ ፊት። ከዛ ሊያባብለኝ አቅፎ ይደባብሰኛል። እንዲህ ተናግሮ እንዲህ ሲደባብሰኝ እጠላለሁ። አባታችሁ መጀመሪያ እጣጡ ቀጥሎ ደሞ በማይሆን ፍቅር ቢፎግራችሁ የምትወዱ እስኪ እጅ አውጡ።

አለ አደለ ልገምት፡ ወንድ ብሆን መድፈኛ ሊያረገኝ ነበር መሰል የባርያው ልጅ። አባቴ አነጣጣሪ ቅልጥም ሰባሪ ያደንቃል። ግን ቅልጥሜ ለቁመቴ ብቻ ነው። ክንዶቼ ሰላላ ስለሆኑ ቀጫጫ ወንድ ከማቀፍ ይልቅ ሳይንቲስት ብሆንና የማይክሮስኮፕ ብሎን ባዘርባቸው ይቀላቸዋል። እኔ እንደ እናቴ ሰና፣ ቀርፋፋ፣ አልቃሻ፣ መንጎላምና አንጎላም ሁለመናዬ ከትንንሽ ነገሮች የተሰራ በኮረዳነቴ ወዘ የማብለጨልጭ የምቅበጠበጥ ገና ሲያዩኝ በወንዶች ልቦና ሃሴት የምቀሰቀስ የዐይን ማር፣ ይታያችሁ መድፍ አገላባጭ ስሆን። ያውም ብቻ ለብቻ። እንጀራ አባት ሆኖ ያሳደገው ታላቅ ወንድሜ ገና ሃያ አምስት ሳይሞላው ራሱን ችሎ ሄዶአል (ላፍቶ)። እማማ ከማን እንደ ወለደችው አታውቅም። ኮሌጅ የበጠሰች (ባዮሎጂ) ዲቃላ ቀፍቃፊ ናት። ምን አይነት ብሬይን ነው ያላት በገብሬል? የመጨረሻዋ የአብራካቸው እንጥፍጣሬ ነኝ። ማለት ለእሱም ለእሷም።

እናቴ ጌርሳሞት ሳይሆን 'ባፈና' ትለኛለች (አበሻ የማይጠቅም የስም በዘበዛ እንደሚወድ ይሄውልሽ ጀለስ አንድ ምሳሌ)። አንዳንድ የሰፈር ሰው እሷን ተከትሎ 'ባፈና' ይለኛል። የእስዋን የአጠራር ልማድ የቀለቡ 'ስም ይወጣል ከቤት ይከተላል ጎረቤት' ተረትና ምሳሌ አማኞች ይሆናሉ። ወይስ በተመቸን እንጠራለን ነው? ይታይሽ ባፈና የተባለ ስም ሲመች። የሚያፍን ቢያፍንልኝ።

ወዳጆቼ ብዙ ብዙ ስም ሰጥተውኛል። እነዚህ እርቢዎች
እየረቀቁና እየደቀቁ ይሄዳሉ። ከጌርሳሞት ወደ ጌርሳ፣ ከጌርሳ ወደ
ጌርሲ፣ ከጌርሲ ወደ ጌራ፣ ከጌራ ወደ ጌ። ነገ ደሞ ምናልባት ወደ
ምንም።

ከሁሉ ከሁሉ በአያቴ ስም አፍር ነበር። ማፈሬን ግን ማንም
አያውቅም። 'ባሪያ' ብሎ ስም። በአባቴ በኩል ወንድ አያቴ እንጨት
ፋብሪካ የሚሰሩ ወዛደር፣ ሴት አያቴ ከወጨጫ ጠስኝ ከደን እያጨዱ
ዘነበወርቅና ቀራንዮ ጉልት የሚቀመጡ ነበሩ። በአያቴ ስም ሊያበሽቁኝ
ከቃጡ ወይም ካደረጉት 'የእናቴ አባት ሌላው አያቴ የታወቁ ሰው
ነበሩ' ምናምን ብዬ የተተረተላቸውን ወይም የተወራላቸውን
የማምነውንና የማላምነውን ጀብዱ እዘከዝካለሁ። የገደሉትን የአንበሳና
የዝሆን ብዛት። በሰይፍ ስንት የባዴ አንገት እንደቀሉ ምናምን። በዚህ
ዘመን ደሞ ቢያንስ በአፍ፣ አርበኛነት እንደ 'ኩል' ነገር ስለተቆጠረ
ትንሽ ውሸት ቀማምሜ አድማጮቼ ብዙ ታሪክ የማያውቁ
መሆናቸውን ጠቅሼ «ጊቭ» አደርጋቸዋለሁ። ግን ደሞ ጉራዬን
ሰምተው በዚህም ጉራዬ መታመኔን ዘንግቼ በሆነ አጋጣሚ 'ድምፃችሁን
ከፍ አደርጋችሁ ስም ከአያት ተናገሩ' ሲባል ልቦናዬ መውጫ ቀዳዳ
ፍለጋ ይባዝናል። እስኪ በሩን ባትችሉ መስኮቱን ትንሽ ክፍት
አደርጉልኝ (የወንድ በር እንደሚሉት)። እናላችሁ በአያቶቼ በኩል
እንደታጠበ ጨርቅ ብጠመዘዝ የሚወጣኝ ጠስኝና ሰጋቱራ ነው።
በእናቴ በኩል ደሞ ብጠመዘዝ የሚፈሰኝ ቁሊነትና ምንም ነው።
በአባቴ በኩል ብጠመዘዝ ምን እንደሚወጣኝ ለእማማ እየቀለድኩ
ስነግራት፣ 'ይሄ ያስጠጣል' ትላለች። ግን አትጠጣም። 'አባትሽን
ካወቅሁ ወዲህ ይህኛን ያህል አልቀመስኩም' ትልና ብርጭቆ አንስታ
ውሃ ወለል ላይ ጠብ ታደርጋለች። የሚገርመኝ የመሃላዋ ቄንጥ
ሳይሆን፣ ይሄን መግለጫዋን በምታደርግበት ቀን፣ ሰአትና ደቂቃ
ሁልጊዜ ውሃ የተሾመ ብርጭቆ አጠገቧ አለ። ልክ ያን ቀን እንደዛ
መናገሯ እንደማይቀር አስባ ቀደም ብላ ጎንዋ ያስቀመጠችው
ይመስላል።

አባቴ ስታድዮም መሄድ፣ ብዙ ፍራፍሬ መብላት፣ ብዙ ሰላጣ
ያውም ጥሬውን መቆርጠም ('መቆርጠም' ያልኩት ይሄን አረንጓዴ

ሲያጋፍፍ አምስት ሚትር አርቄ ሙዚቃ እስከ ሙጨረሻው ከፍቼ እንኳን ስለምሰማው ነው) አንድ ብቸኛ ናሽናል ጂኦግራፊክ ሙጽሔት (ብቸኛ ስል የምር አንድ ማለቴ ነው) ማንበብና በተለይ እንጀራ በጎመን ወጥ መብላት ይወድ ነበር። ሁልጊዜ ድፍን እንጀራ ዘርግቶ መሐል ላይ አዘፋዘፉ የኮረብታ ቅርጥ ያለው፣ ትንሽ ከፈሉት በረቀቀ ፊዚክስ እንደ ባቢሌ ድንጋይ በእሽኮኮ የቆመ፣ በሽር ትከሻ የዳበረ ወፍራም የጎመን ወጥ ይቀርብለታል። ፕሮሶፎ ፍንጭት ውስጥ ከሰአትና ማታ በበርበሬ የቀላ የእንጀራ ደለልና ቆሰጣ አይጠፋም። ፕሮሶ እንደ ኩታ ቢሆን አረንጓዴና ቀይ ጥለት እፉ ውስጥ ያስሸመን ይመስላል።

⁶ ይህ መዕራፍ የታተመው ከብዙ አስርታት በፊት ነው። ኮላሌ ሁልጊዜ የሚያነበው ይህን ብቻ ነው። ብዙ ዘመን ስለተጠቀመበት ልባሱ በተለያየ አይነት ቆሻሻ ተሸፍኗል። የፊት ልባሱ ላይ አንባቢውን እተኩር የሚያይ የሆነች ሴትዮ አቅፋ የያዘችው ገላጻ ባቡን (በላይንላዊ ስሙ ቴርፒቲስስ ጌላጻ የተባለ) ዝንጀሮ አለ። መጽሔቱ ከመጀመሪያው ቢገለጥ ከጥቂት ገዎች በሁዋላ በኪሊማንጃሮ ተራራዎች ላይ የሚኖሩ የኮንጎ ዝንጀሮዎች የየቀኑ አኗኗር በፎቶ ተመዝግቦ ይታያል። ኮላሌ ባለቸው ሰናና እንግሊዘኛ የውስጡን ዘገባ ራሱ ባልገባው ምክንያት ከመቶ ጊዜ በላይ ደጋግሞ አንብቦታል። ከሚስቱ ከመግደላዊትና ከልጅ ቀጥሎ የሚወዳት ይህቺ በአፍሪካ አህጉር ኮንጎ በተባለው ደናማ አገር ከነዚህ ዝንጀሮዎች ጋር የምትኖረውን ዲያን ፎሲ የተባለች ነጭ ሴትዮ ነው። ለብቻው ሲሆን ይህቺ ሴት ስለዝንጀሮዎቹ የተናገረችውን መልካም መልካሙን እንደ ቅዱስ መጽሐፍ ጥቅስ በቃሉ ያነበንባል። (ዘ ሞር ዩ ለርን አባውት ዘ ዲጊኒቲ እፍ ዘ ጎሪላ ዘ ሞር ዩ ወንት ቱ አቮይድ ፒፕል። The more you learn about the digAnity of the gorilla, the more you want to avoid people. ስለዝንጀሮዎቹ ግርማ ሞገስ ስታውቁ ከሰዎች ለመራቅ ትፈልጋላችሁ) (ዩ ቴክ ዚዝ ፋይን ፊጋል አኒማልስ፣ ሃው ሜኒ ፋዘረስ ሃቭ ዘ ሴም ሴንስ እፍ ፓተርኒቲ? ሃው ሜኒ ሁማን ማዘረስ አር ሞር ኬሪንግ? you take these fine regal animals. how many human fathers have the same sense of paternity? how many human mothers are more caring? እንደ እነዚህ ዝንጀሮዎች ልጆቹን የሚወድ የሰው አባት አለ? ለልጆቹስ እንደነዚህ የዝንጀሮ እናቶች የምታስብ የሰው እናት አለች?)።

በኩራት እንደሚያወራው ከአስራ ስምንት አመቱ ጀምሮ የጊዮርጊስ እግር ኳስ ቡድን ደጋፊ ነው። 'ያለ ጊዮርጊስ ስታድዮም አያምርም' ይላል። ውሸቱን ነው። የምር የሚወደው አምባገር ለመቆስቆስ የሚያመቸውን ቡድን ነው። አንዱን ቡድን እያሞጋገሰ ግን ሁሉንም ይተርገል። አንዱን የሚያሞጋገሰው ሌላውን መተረቡ እንዲያምርለት ነው። 'ምን እንደው የሚያስመርር ነገር ኳስ ዱሮ ቀረ፣ ደርግ ስፖርቱን ገሎት ሂደ' ይላል። እንዴት ነው ስፖርት የሚገደለው? ሚዳው በቦንብ ይመታል? ወይስ ሱቆች ኳስ አትሸጡ ይባላሉ? ምናልባት አላየሁምና ደርግ ኳሱን ጠፍጣፋ ወይም ሬክታንግል አድርጎት ሊሆን ይችላል። እንዴት ነው ሳንጆርጅ የአገሪቷ እግር ኳስ ባህል 'ሰብሴት' (ገዑስ ክፍል) አይደለም እንዴ? ('ሰብሴት' ያልኩት ልዘንጥባችሁ ነው)።

ልጅ እያለሁ ቅዳሜና እሁድ (ዛሬ ሳሰላው ነው) አባቴ ሰባት ሰዓት አካባቢ ምሳውን በልቶ ከቤት ይወጣና ማታ ሊጨልም ሲል ይመለሳል። ቁጭ ብዬ ቡና የሚጋቱ የሰፈር ሴቶችን ወሬ ሳዳምጥ፣ መረጃ ስለበስብ፣ የእንስትነት ቁንጥ ስማር ከተቀመጥኩበት ሳልነሳ ቁና ቁና እየተነፈሰ ይገባል። በዛ ሰዓት ከየት እንደመጣ ማንም ስለሚያውቅ ቡና አንቃራሪዎች።

-አይደክምህም እንደው እዛ ስትደርቅ ይሉታል
 ቡና በጠስኝና በጨው እንድሰጠው ይጠይቀኝና፣ ቡጢ ባዛለው

ጸጉራም ግራ እጁ እየተቀበለ።

-ስታድዮም ዛሬ ዘፈነው ይላል።

-ምን ዘፈን ያ የፈረደበትን ጌርሳሞት ጌርሳና? ስለው

ይስቁበታል

7 (አዲስአባ ስታድዮም እግር ኳስ ጨዋታ ሊያዩ የገቡ ሰዎች የቡድናቸውን ስም እያሰገቡ እንደ ጆከር የሚጠቀሙበት የሚዳ መዝሙር ነው።)
 ሆሆሆሆሆ ሃሃሃሃሃ!!! ጌርሳሞት ጌርሳና!
 አንጠጣም የእሁድ ቡና!
 ብቅ በሉ ወንዶች ተራ!
 በሽበሽ በሉ በሳንጆርጅ ቢራ! ሆሆሆሆ ሃሃሃሃሃ!!! ሲል
 የጊዮርጊስ ደጋፊ.....
 የቡና ደጋፊ ደሞ።
 ሆሆሆሆሆ ጌርሳሞት ጌርሳና

--ቂል ሁሉ ይልና ራሱ በላቅ ይፈርሳል

(ስሜን የቀዳው ከዚህ ዘፈን አዝማች ይሆን እንዴ?)

ለመሆኑ አሮጌ መጽሔት፣ ኳስ፣ መደባደብ፣ አተር ሽርና ቆስጣ ምን ያገናኛቸዋል? ኮላሴ ይሄ ነው።

አባቴ ግዙፍ ሰው ነው። ቁመቱ ሁለት ሜትር ይሆናል። ፊቱ በጊም የተሸፈነ ነው። ስለዚህ በየቀኑ ይላጫል፣ በገጠር ስራው መንገድ ላይ እያለ ከሚፈልገው በላይ ያደገ ከመሰለው መኪናውን አቁሞ ወንዝ ዳር ይላጫል። ይህን ሲያወራ በኩራት ነው። ቅንድቡ ከግንባሩ ወደ ዐይኑ ውስጥ ለመውደቅ የሚጥር ይመስላል። እንዲህ ስል የምሬን ነው። ሰዎች ሲያዩት የተጋነነ ወንድነት ይሆንባቸዋል። ሰፊ አፋን ለወሬ ሲከፍት በፍርሃት ብቻ ያለክርክር የተናገረውን ነገር ሴቱም ወንዱም ያምኑታል።⁸ የግንባሩ ጠባብነት፣ የጥርሶቹ ትልልቅ መሆንና

አንጠጣም የእሁድ ቢራ ብቅ በሉ ቡና ተራ እንዲል።

⁸ ኮላሴ 'ቋሚ የምደግፈው የእግር ኳስ ቡድን አለኝ' ይላል እንጂ የለውም። የሚደግፈው በመረጠው ሰአትና ደቂቃ ደስ ያለውን ቡድን ነው። ሌሎች ተመልካቾች ድጋፉን በመቀያየሩ የዞረበት ያደርጉታል። ኮላሴ አልዞረበትም። ኮላሴ የስታድዮም አድርባይ ነው። ለመሆኑ የአዲስአባ እግርኳስ ቡድኖች አንዱ ከአንዱ ምንድነው የሚለያቸው? ለመሆኑ ከመሃላቸው የአፍሪካን ዋንጫ አንዴ እንኳ ያሸነፈ ቡድን አለ? ይሄ አንድ አያደርጋቸውም ታዲያ? እሱ ማነው? ያ የዞረበት! ብለው በንቀት የጠሩትን አንዳንድ እግር ኳስ እናውቃለን ባዮች እንዳይረሱት አድርጎ ቀጥቶአቸዋል። የብዙዎችን የስታድዮም ሰዎች አፍ የዘጋበት ቀን እንዲህ ሆነ። አንድ በዛን ቀንና ሰአት በሚደረገው ጨዋታ ላይ የደበረው የአንደኛው ቡድን ደጋፊዎች ያሉበት ቦታ ሄዶ የእነሱን ባላጋራ ቡድን እየደገፈ ረበሻቸው። ገለባብጠው በአራድኛ ተረቡት። የተረቡትንና ለተረቡ መልስ የሰጡትን ብልጣ ብልጠኞች ንቀው ሊመቱት የዛቱበትንና የቃጡትን ተንጫጫዎች ከደረጃ ወደ ደረጃ እንደ እቃ እየወረወረ ፈጃቸው። እንዲህ ማድረጉ አልበቃውም። ሽቦ አጥር ዘሎ ሜዳውን አቋርጦ ወደ ተቃራኒ አቅጣጫ መሮጥ ጀመረ። ከተቀመጡበት ቦታ ሆነው የሚያዩትና የሚታዘቡት ወደ ወዳጆቹ የሚሄድ መስሎአቸው ሲጠብቁ እዛ እንደደረሰ ትቶት የመጣውን ቡድን በመደገፍ

የተቀላቀላቸውን አዲስ ሰዎች ከዳር እዳር አመላቸው። ፖሊስ ሲመጣበት ከስታድዮሙ ከፊፍ ላይ ወደ መሬት ዘለለ። ዘሎ ግን ምንም ሳይገዳ በቀኝ እጁ ግራ ፊቱን እየዳበሰ ጥፋት እንዳለጠፋ ሁሉ ወደ መስቀል አደባባይ አቅጣጫ በቀስታ እርምጃ ሄደ። ያ ድርጊቱ ባዩት በስታድዮም አፍቃሪዎች እንደ ልዕለሰብዕ ድርጊትና እንደ ተረት ይወራል። ስታዲዮም በገባባቸው ጊዜያት ያልመታው እዩኝ እዩኝ ባይ አምባገነኖች ጥቂት ነው። የቲፎዝ ፊታውራሪ ነን የሚሉ ፈርተውታል። እስከዛሬ ግን እንዴት ያጋጠመውን ክለብ እንደሚደግፍና ለዛም አጭር ፍቅሩ የሰው ደም እንደሚያፈስ አጥንት እንደሚሰብር አልገባቸውም። መልሱ ቀላል ቢሆንም መልሱን ማመን አልቻሉም። ኮላሴ መደባደብ ይወዳል። ለምን ግን እንዲህ ያደርጋል? እነሱ ምክንያቱን አያውቁም። አቶ ኮላሴ ግን ምክንያት አለው.....

በየወሩ ወይ በየሁለት ወሩ ወይ ከፈረደበት በየሁለት ሳምንቱ ከልጅነቱ ጀምሮ ሲያይ የነበረውን ሕልም ያያል። ይህ ከአእምሮው ሚስጢራዊ ተራራ የተፈለፈለ የሌሊት ልጅ ነውና የገደል ሕልም ብሎ ሰይሞታል። ስም ያስፈልገዋል። የሕልሙ አካሄድ፣ አወቃቀር፣ ስፋትና የሴራው ጥብቅነት ቢለያይም ያው ያ ሕልም እንደሆነ ይገባዋል። አንዳንዴ ሕልሙ ከመጀመሪያ፣ አንዳንዴ ከመሃል አንዳንዴ ከመጨረሻ አንዳንዴም በተዘባረቀ ተከታታይነት ቢመጣም፣ ያው ሕልም እንደሆነ ያውቀዋል። በሩብ በሩብ ተቆራርጦ ቢመጣ እንኳን እሱ እንደሆነ ይገባዋል። ይህ ያስገርመዋል። ሲመሰለው ከመጀመሪያው (ገና ሙሉ በሙሉ ትዝ በማይለው ልጅነቱ) ሕልሙን በተሟላ መልክ እንደ ፊልም ደጋግሞ በማየቱ የደረሰበት እውቀት ይሆናል። ሙሉው ሕልሙ እንደዚህ ይሄዳል። የዛፍ ቅርንጫፍ ላይ ተቀምጦ ወደ ታች ያያል። ታች ገደል ነው። ገደሉ ስር በቅጠል፣ በዛፍና በቁጥቋጦ የተጋረደች ዝቡጥቡጥ ጅረት አለች። ከፊት ለፊቱ ትልቅ የኮሶ ዛፍ አለ። የኮሶ ዛፍ አንዴም በዐይኑ ሳያይ ነው የኮሶ ዛፍ መሆኑን ሕልሙ የነገረው። የኮሶ ዛፍ ይህ ነው ለካ ብሎ ለራሱ ያረጋግጣል። ቀዝቃዛ ነፋስ በላይ ላይ ያልፋል፣ የሞቀ ገላውም ይንቀጠቀጣል። ራቁቴን ነኝ እንዴ? ብሎ ራሱን ዝቅ ብሎ ሲያይ ከንዶቹ ነፋስ ውስጥ የሚርገፈገፍ ረዥም የፀምር ኮት ለብሰዋል። ሁለመናው በጸጉር ተሸፍኖአል። ትክክል እንደሆነ ሁሉ ግን ኮላሴ አልደነገጠም። ለምን አልደነገጠም? ባለመደንገጡም ይገረማል። ግራ እግሩን የሸፈነው ፀጉር ላይ ኩበት ደርቆበታል። ዝንጀሮ ነኝ እንዴ?! ብሎ ጮኸ፣ ይህን እራታ ተከትሎ ቀዝቃዛው ደን ለሰኮንዶች በአራዊት ሆታ ታመሰ። የድምፁን ማሟቶ እየሰማ እያለ አካሄዱ ቀልጠፍ ያለ ደረተ ነጭ ዝንጀራት (ገላዳ ባቡን) ተፍ ተፍ እያለች አገድም በተዘረጋ የዛፍ ቅርንጫፍ ላይ ወደ እሱ አቅጣጫ መጣች። ለአፍታ ቆማ

እነዚህ ጥርሶቹ የተንጠለጠለብት ድዱ ቅጥት እንደዛ ያሰኛል። ሁልጊዜ ከራሻት ስለሚያደርግ አይታይም እንጂ ደረቱ በሙሉ አላለ

አየችውና ፊቷን አዞረች። የመቀመጫዋ ቅጥት ከቆመበት እርቀት እንደበሰለ ሸላ ያበራል። ዐይኖቹን ከዛ ያበጠ ኳስ ላይ መንቀል አልቻለም። ሁለመናው በስየታ ተቁነጠነጠ። ያኔውን እንደ ገመሬ በስተግራ በኩል ካለ ትልቅ ቅርንጫፍ ላይ ብቅ አለና በፍጥነት ዘሎ ያለችበት ቅርንጫፍ ላይ አርፎ ዝንጀሪትን ታከካት። ያኔውን እገፍ ስር ተንበለበለች። ገመሬው ከሁዋላዋ ወጣና ለሰኮንዶች ተነቃገቆ ፊቷን አዙሮ ወደ መጣበት ከመመለሱ በፊት ጀርባዋን ዳበላት (ዘፋኝ የልቡን አድርሶ ስለተመለሰው ዝንጀሮ ያንጎራጎረችው እንዲህ ሲያደርግ አይታይህን? እያለ አሰበ)። ከዛፍ ዛፍ፣ ከቅርንጫፍ ቅርንጫፍ እየዘለለ እንስቲቷ ወዳለችበት ሄደ። ገመሬው ዞር ብሎ የአዘላለሉንና የአቋራጭ መንገድ መረጣውን እንደሚያደንቅ ሁሉ አየውና ፊቷን አዙሮ የሚበላ ቅጠል ተረጋግቶ መቀንጠስ ጀመረ። ቸል ያለ ቢመስልም እንስቲቷን እንዳይቀርብ ገመሬው የሚያስፈራራው ይመስለዋል። ከመሃል እንስቲቷ ከቅርንጫፍ ቅርንጫፍ እየዘለለች ወደ እሱ መጣችና ከእሱ ላትርቅ ቆም ብላ ግራና ቀኝ እየዞረች የቂጥዋን የበሰለ መላጣ አላየችው። የዝንጀሪት ጥቅሻ አማለለው። ግራና ቀኝ ሲያይ ገመሬው የለም። የት ሄደ? እያለ በልቡ ይጠይቃል። ፍርሃቱ በረደለት። ለምን ይፈራል? እሷ ጋ ለመድረስ የሚቀረው አንድ ቅርንጫፍ ወደ ታች መዝለል ብቻ ነው። አንድ ጊዜ ለመር ብሎ ዘለለና እንስቲቱ አጠገብ ቅርንጫፍ ላይ ጠብ አለ። እንስቲቷ እንደ ኮሽሽላ ትሸታለች። እንደ ጠስኝም ትሸታለች። በእጅ አፋን ታከከችውና ከጎኑ ተንበለበለች። ከሁዋላዋ በፍጥነት ወጥቶ መነቃነቅ እንደጀመረ ከየት እንደመጣ ያልገባው ጥፍራም ጥፊ አፋ ላይ አረፈ። ደኑ በዝንጀሮ ጨኸት ታመሰ። ካካታውና ሆታው የትም ይሰማል። እሱ ከእንስትዋ ጀርባ ተላቆ የሚሰቀጥጥ ጉልዛና እያሰማ ወደ ወንዙ መውደቅ ጀመረ። የሚያልፍባቸው የዛፍ ቅርንጫፎች ጀርባውን እየመቱ የአወዳደቁን ፍጥነት አበረዱት። በመጨረሻ የወንዝ ዳር ፊላ ላይ አረፈ.....ልክ እዚህ ላይ ከእንቅልፍ ይባንናል። ሲባንን ይበርደዋል። ሲባንን ፊቱን ያቃጥለዋል። ሲባንን የተመታውና የተቧጨረው አፋን በእጁ ይዞ ነው። ሲባንን በድንጋይ እንደተወገረው ሁሉ ጀርባውን እያመመው ነው። ሲባንን ሚስቱ መግደላዊት በጨኸቱ ተቀስቅሳ በቀኝ ክርንዋ አልጋ ተደግፋ ዐይን ዐይኑን ስታይ ነው። ሲባንን ሁለመናው በሀፍረት ተሞልቶ ነው። አፋን እያሸ፣ ቁና ቁና እየተነፈሰ ጨለማ ውስጥ ሲያፈጥ መግደላዊት አፍህ ምን ሆኖ ነው እንዲህ የሚሸተው? ትለዋለች። አፋ የሚሸተው እንደ ኮሽሽላና እንደ ጠስኝ ነው።

አለብላቢቱ ድረስ በፀጉር የተሸፈነ ነው። ሆኖ ሁሉ ፀጉር ነው። ማለቱ ቆዳው አይታይም። እጆቹ ከመዳፋና ከጣቶቹ አንን በተቀር በፀጉር የተሸፈኑ ናቸው። በግራ በኩል ስስ ከንፈሮቹ ላይ እሱ እንደሚለው ሲወለድ ጀምሮ አብረውት የተወለዱ ሶስት የጠባሳ መስመሮች አሉ። አንገቱ አጭርና ሰፊ ነው። ሲራመድ ፈጠን ነበጥ ይላል። አንዳንዴ ከመፍጠኑ የተነሳ የሆነ ቦታ ከባድ ቀጠሮ ያለበት ይመስላል። የሚሄደው ግን ስታድዮም ነው። የማይፈልጋቸው ሰዎች ሲቀርቡኝ በቁመናው ብቻ ሳይሆን ከቁመናው በሚጣረስ ቀጫጫ ድምፅ ሲናገራቸው ለአፍታ እቆሙበት ፈዘው ይቀራሉ። ሁለቱን ነገሮች ማስታረቅ ጊዜ ይወስድባቸዋል። የአባቴን ሁለመና ስለለመድኩት አልሸሸውም፣ አልጠላውም፣ አላፍርበትም። የአባቴ ውበት ግርማው ነው። አጠገቡ ስሆን ሞቅ ያለ ተራራ ያስታውሰኛል። 'ተራራ እንዴት ነው ሞቅ የሚለው?' አትበሉኝ። ግን እንደዛ ነው።

በሰው በሰው ወሬ እንደሚደርሰን አባቴ ለቁጥር ለሚያታክት ጊዜ ተደባድሏል። ኳስ አይቶ ቤት ተመልሶ ሲመጣ እወደዋለሁ የሚለው ቡድን መሸነፉን በለምቦጩ አወዳደቅ እንጠረጥራለን፣ ባይነግረንም እንደተደባደበ ይገባናል። ያን ቀን ማንም ምንም ሳያናግረው 'ማንም እንዳያናግረኝ ሁላችሁም ዞር በሉልኝ' ይላል። እማማ አትሰማውም። ጎኑ ተቀምጣ እንደ ልጅ ታባብለዋለች። ሺህ ቢያጠፋ እማማ በማቆላመጥ የእኔ ጌታ ደም ምን አደረክ? ትለዋለች።

፩ መግደላዊት ባሏ ኮላሴ ማን እንደሆነ ሳታውቅ ነው ቤቱ የገባችው። የት እንደተወለደ፣ የት እንደተማረ አታውቅም። ስለልጅነቱ አታውቅም። አልጠየቀችውም። ስለእሱ ብዙ አለማወቅ እየከነከናት ከእንቅልፍዋ የባነነችበት አንዳንድ ጊዜ ነበር። ስሙን ብቻ ነግሯት ከሰበታ አካባቢ በመስሪያቤት መኪናው ጭኖ ወጨጫ ተራራ ግርጌ ታቦት ማደሪያ ቤቱ ይዞአት መጣ። መግደላዊት ራሷም አባትና እናቷን ሞላ እያለች ነው ከሕይወቷ የተሰወሩት። ሁለቱም ትዝ የሚሏት እንደ ሕልም ነው። አልፎ አልፎ በቅዠት ታያችዋለች። በቅዠትዋ የምታያቸው ሰዎች ወላጆቿ ይሁኑ አይሁኑ ግን ማረጋገጫ የላትም። በየዘመድ ቤቱ እየዘረች ነው ያደገችው። አንዱ ሲጥላት፣ አንዱ ሲያነሳት፣ አንዱ ሲደፍራት፣ አንዱ ሲያባብላት። የእነዚህ ሁሉ የበደሏት ሰዎች ትዝታ ከውልብታ የደመቀ አልነበረም። አይደለምም። ራሷን ማስተዳደር የቻለችው እጅግ ብሩህ አእምሮ ስለነበራት ብቻ ነው። አንዳንዴ እናትዋን ወይም አባቷን ወይም

ሁለቱንም አንድ ጊዜ እንኳን ብታያቸው ከልጅነቷ ጀምሮ እየነጻ ያመጣት ስለመኖሩ የማትናገርለት ድብርት ከላይዋ ላይ የሚረገፍ ይመስላታል። ከላሴን ስለቤተሰብ ጀርባው የማትጎተጉተው ራሷ በትክክል ከየት እንደመጣች ስለማታውቅ ነው። ጥያቄዋ ለኮላሴ ጥቃት ቢመሰለው እሷም ላይ የተሰነዘረ ጥቃት ይሆናል።

በወጣትነቷ መግደላዊት ዘመዶቿ ቢጎዷትና ቢያቆስሏትም በራሷ የምትተማመን በርትዕ አንደበት የምትከራከር፣ አጅን ሰቅላ የምትሰቅና ደስ ያላትን የምታደርግ ልጅ ነበረች። ወንድ ቢራ ከጠጣ ሴቷስ? ወንድ ሰፈር አደንቁሮ ከሳቀ ሴቷስ? ሃያኛው ከፍለዘመን እያለቀ አደለ እንዴ? ይሄ ይሄ የግልፅነትና የደፋርነት መንገድ ግን ያልጠበቀችው ቦታ ወሰዳት። ስለሴቶች እኩልነት የሚሰብከው ተምራለሁ ባይው የሕብረተሰብ ክፍል ስለሴቶች እኩል መሆን ግድ እንደማይሰጠው፣ ነፃነት መስጠቱን የተጠራጠረ እንጂ ነፃነት የሰፈነበት ህብረተሰብ ወሬ እንደማያበዛ ቆይቶ ገባት። ለምን ወሬ አያበዛም? ምክንያቱም ነፃነት መቀበሉና መስጠቱ በደመነፍስ ስለሚመጣ እንዳለውም አያውቅም። እየቆየ ተሟጋችነቷ፣ ወንድ በተረብ አብጠልጣይነቷና በገላዋ የፈለገችውን ማድረግ 'ባለጌ' የተባለ የማታመልጠውን ስም አሰጣት። ይኼ ይኼ እያስጨነቃት ቢራ ላይ አተኮረች። ቢራ መጠጣቷ ሞቅታ ሆነ። ሞቅታው ልብ ሳትለው ስካር ሆነ። ስካሩ ራስን እየሳቱ የትም መውደቅ ሆነ። ስድቡና ሽሙጡ ረቀቀ። የተወረወረባት ዕርፈት ከቃል አልፎ እውን መሆኑን ስታይ ሁሉን ሰው ፈራች። ሁሉን ሰው ጠላች። ዞር ስትልላቸው በአደባባይ የሰደቧት ከሰው ተገልለው አባለጓት። ቢገባትም ግድ አልሰጣትም። ስካር ስትደጋግም ገንዘብ እያነሳት ጋባዥ ፈለገች። ጋባዥዋም በመልሱ እሷን ፈለገ። የሱብዕናዋን ምድር ምሳ የምትጠጣ የጥፋት ሞተር የጫነች ወይዘሪት ሆነች። ለአንጓጠጧትም በግድየለሽነት እግሯን አነሳች። የማሕፀንዋ ምጣድ ላይ ሊጡን ያላዘረ ማነው? (አእምሮዋን የምትጠቀም ጠንቃቃ መሆኗ አልቆ ግድየለሽ የሆነችበት የጊዜ ወሰን የትና መቼ ጋ እንደሚጀምር ሁልጊዜ ይሳታታል) ሕብረተሰቧ በአሉባልታው እንደፈጠራት ሲገባት ብልጠቱን ፈራችው። መሸሽና መደበቅ ፈለገች። መሸሽያና መደበቂያ ግን አልነበረም። ከላሴ አንድ ቀን መጣ። አያት። አብሮአት አመሸ። ወደዳት። አወቃት። የሰደባትን ያዋረዳትን አለም ሰብሮ ድንኳን ሆናት። ባትፈልግም የገላመጥዋትን መልሳ ገላምጣ ማደር ቻለች። እሷ ላይ አፋን ለሰድብና ለሽሙጥ የከፈተ ለዘላለም ይዘጋበታል። መግደላዊትን አናውቅሽምና ነው? የሆነ አውሬ የመሰለ ባል አገባሽና መፍለልሽ ነው? ያሉዋት ሁለት ሰዎች ዛሬ ድረስ ያለመንገጭላ ለሃጫቸውን እያዘረበረቡ ይሄዳሉ።

ሲበዛባት ታኮርፋለች። አኩርፋ መኝታ ቤት ገብታ ትዘጋለች። ማኩረፋዋን እንዲያይባት ወይም እንዲያውቅባት አትፈልግም። አይገርምም? ማኩረፊን የማኮርፈው ሰው ካላየ ለምን አኮርፋለሁ? አባቴ ወላጄ ብቻ ሳይሆን የቤታችን የፖለቲካ ጉዳይ ሃላፊ፣ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር፣ የባህል ሚኒስትርና ያው የማይቀረው የስድብና የጥሬ ሚኒስትር ነው። ሹመት በደራረቡ በአገሩ መሪዎች ሲያላግጥ ሳቄ ይመጣል።

እያደረጓት ከሚያሟት አደርባይ ወንዶች የሚጠብቃት፣ ለእሷ ከብር ጅራፍ የሚያነሳ ኮላሴ ባርያው ወደዳት። ሲወራ የነበረውን ሰምታለች፡ ገላገለጽ፡ ለኮላሴ መሆን የተመኘችው ለመጀመሪያ የተገናኙ ቀን ከንዱ ላይ ሆና ነው። መጀመሪያ አምቶ ከዛ አባልጎ ከዛ አምቶ ያባረራት ሀብረተሰብ ካፈረና ከፈራ ለምን ግድ ይኑራት? መግደላዊት የተባለች ቆሬ የተባለች ቁሌታም የተባለች ሰካራም የተባለች ልክስክስ የተባለች ምናምን ረጋች። ሚኒስትር የማይበቃት ልጅ ቀሚሲን እስከ ቁርጭምጭምቷ ዘረጋች። ኮላሴን ከወደደች በኋላ የትም አይደረስምና መጀመሪያ ያደረገችው ነገር መፅሐፍ ማንበቧን ማቆም ነበር። በአሉባልታ አገር ላይ ምርምር ምን ይጠቅማል?

የመናገሻ ተራሮች ደን በመራቆቱ ባሳሰባቸው ዜጎችና በመስሪያቤቷ ከተቋቋመው ፕሮጀክት ስራ በተቀር ለሌላ ጉዳይ ቢሮ መግባቷን ቀነሰች። ኮላሴ ሁልጊዜ የሚበላው ጥሬ ቅጠላቅጠልና ዱለት ነው። ዱለቱ ከሌለ የሚተካው ለጋ የምላስና ሰንበር ጥብስ ነው። አንዳንድ ጊዜ በስራ ምክንያት ቤት ካልመጣ ለምሳ የሚቋጠርለት ደህና ሆኖ የተጠበሰ ሳር ሳር የሚል ድፍን ምላስ ነው። ይህ ፀባዩ አንዳንዱን ሰው ግራ ስለሚያጋባው የሚበላው ከሰዎች ተደብቆ ነው። ብዙ ጊዜ ከስራዋ ስትመጣ የኮላሴ እራት ተሰናድቶ እንደሆነ ሰራተኞቿን ትጠይቃለች። ራቱ እንደተሰራ ካረጋገጠች በሁዋላ መግደላዊት ነጠላዋን ደርባ ሶፋዋ ላይ ትጋደማለች። ገና ከስራ እንደገባ የሚበላ (ብዙ ጊዜ ግን በቁና ላይ የተቀመጠ ታጥቦ የደረቀ ቆስጣ ይቆረጥማል) የሚጠጣ ሳይጠይቅ ጌርሰዬ አለች? ይላል። መግደላዊት የነጠላዋን ጥለት እያላመጠች 'እዚህ ነኝ' ትለዋለች። የነጠላዎችዋ እድያት ከዚህ ቅርፃቸው ወደ ተለውጠዋል። ኮላሴ መግደላዊትን ከሶፋው ላይ ሰቅስቆ ያነሳና ነጠላዋን ከላይዋ በጥርሱ እንደ ሙዝ ልባስ ይገፋዋል። ራቱቷን መሆኗን ሲያይ የሰውና የእንስሳት ማህበር ደባልቀው የሚስቁት አይነት ሳቅ ያሸካካል። ወደ መኝታ ቤት ሲወስዳት መግደላዊት ከንዱ ላይ ምያኔ ውስጥ ትገባለች። ከግድግዳ ጀርባ የሚመጣው የመግደላዊት ድምፅ ወደ ሰፊሩ አልቃሻ ውሾች ጎሳዘን ይጠጋል።

ግን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ አደገች ብሎ ከጎረምቶች እንዳልቀርብ የሚያደርገው ተንኮል ሰላም እየነሳኝ በመግላትን የመቃቃር አጥር እየቆመ ነው። ቢሆንም 'ጌርሰዬ' ሲለኝ እንደ ጥላኔት ጊዜዬ ሄደኸ እቀፊው እቀፊው ይለኛል። በፀጉር የጥቀና የሚመች ገላው ላይ መጠምጠም ያምረኛል።

.....ከቤቴ ተነስቼ የክረምት ጎርፍና የበጋ ነፋስ የበጣጠላት ቀጫጫ አስፋልት መንገድ ለመግባት እንደ ሰላሳ ሜትር መጉዋዝ አለብኝ። ይህቺን ጎዳና ዘልቄ ብቅ ስል ሁልጊዜ የሚያጋጥመኝ ሱቅ በረንዳ ላይና የቦይ ድልድይ ላይ የተከማቸ፣ ሃፍር እንደ ጠበሰው ቡቺ ምላሱን እስከ ደረቱ የጎለጎለ የጎረምሳ ስብስብ ነው። ይታያችሁ እንደ በጋ በሚሰራው ማንነቱ በጠፋው ክረምት እኔን የአሰራ ስድስት አመት ልጅ ለማባለግ ወጠጤዎች እንደ ወናፍ እያበጡ እየተነፈሱ ተደርድረው ሲጠብቁኝ፣ ያውም ተኩዋኩለው (በጠባብ ኬኔተራ ትከሻቸውን አስፍተው፣ የክንዳቸውን ጠባላና ንቅላት እያላዩኝ፣ የሚሰፍ ላባቸውን እየጠረጉ፣ በሲኪኒ ሱሪ ቆለጣቸውን አሳብጠው)። ነገር ስራቸውን ጠልቼው አይደለም። አለ አይደለ ድንገት ስዘጋቸው ወይም የዘጋጃቸው ከመሰላቸው 'ጌርሳ ባርያው!' ብለው ስሜን ሮክ ብለው መጥራት የለባቸውም ማለቴ ነው። እንዲህ ነው። ለእነሱ ጨዋታ ሊመስል ይችላል ለእኔ ግን ደይን ነው.....ለነገር እንጂ የአባቴን ስም ምን አዘለላቸው? ዘላይ ሁሉ።

በስድስት ስምንት ዓይኖቻቸው ጥቅሻና ሳቅ እየተቀባበሉ (ቀኙ ለቀኙ ዐይኖቸው፣ ግራው ለግራው ዐይኖቸው፣ ግራው ለቀኙ አይኖቸው፣ ቀኙ ለግራው አይኖቸው = ከባድ የዐይን ጉባኤ) ሰላም ይሉኛል። ይህም ደስ ይለኛል (በልቦናዬ)። እራሴን ጨዋ እነሱን ስድ ለማድረግ ግን የጎረምቶች አንጎል ከበሰለ ሙዝ ነው እንዴ የተሰራው በማርያም? እላለሁ ለምትሰማኝ ወዳጄ። አልበዛም እንዴ? ብልም (ደስ ባለው ልቦናዬ ሌላ ገጽ)። የግብዝነቴ ኪነጥበብ ጥልቅ ከሃዲ ነው። ካሰኘኝም አገር በፖለቲካ ስትታመስ አንጎል እንዲህ በሴሰን ይበላሻል እንዴ? እላለሁ። ይህቺ ሁለተኛዋ ውስጧ ባዶ ወግ ቢሆንም ቁም ነገር የመምሰል ጉልበት አላት። ማጣጣል የምፈልገውን ጉዳይ ሁሉ ከአገር

ፖለቲካ በማያያዝ የረባ ጉዳይ ማድረግ ይሰራል። ታዲያ አንዳንድ ሞጥሚጣ የወረዳዬ ዜጎች እንደሚሉት ውሸት በርትታ ቤተመንግስት ከመድረሷ በፊት 'ፑሽአፕ' ስርታ ጠብድላ የምትነሳው ከሰፈራችን ነው። ለምን አይገናኙም? ሰፈርና ዙፋን አይገናኙም ማን አለ?

ይኼው፡ በሚሆነውና በማይሆነው ትንሽ ዞሮብኝ ጎረምሶቹ ዳር ዳር እንደ ንብ አዙዋሪት ብሰራ ማለት ወደ እነሱ ብጠጋ ማነህ ተሳሳትሽ የምትለኝ ባለተራ--ያስጠምድህ በኩታራ--(እንደ እኔ) ያንጠልጥልህ እተራራ (ከዐይኔ አርቆ)--ይመልስህ እጎተራ (ጥራጥሬነት አያጣህምና)። ብትራከረኝ ምን ልበልህ? ጋሼ ምን ልበልህ? ያው የኮረዳ እርግማኔ ይከተልህ። ብትሰማኝም ባትሰማኝም፣ ቢደርስም ባይደርስም እንካ ከልቤ የወጣ እርግማን። ጥያቄ አለኝ ግን፣ ገላዬ ገና ከምጣድ እንደወጣ ህብስት ነው፤ ሲያተኩስብኝ ወደ ማንና ወደ የት ልወርውረው? ተቀምጬ የተነሳሁበት ኩርሲ እሳት እንደላሰው ሁሉ ሲፋጅ ምን ላድርገው? እውነት እውነት እልሃለሁ አትፍረድ፤ ገና የስምንተኛ ሚኒስትሪ አልፎ ዘጠነኛ ስገባ ነው ለታቦት ማደሪያ ወጠጤ የተከሰትኩለት፣ የብሄራዊ ፈተና ውጤት በምጠብቅበት ክረምት። አረማመዴ አልተለወጠ። አለባበሴ አልተለወጠ። ያን እለት ከቦኝ የነበረው መጋረጃ ተገለጠና አፍጠው የሚያዩኝን አየሁ። ምን ተፈጠረ?

ትንሽ ልዘርዘር?

እድሜዬ ወደ አስራ አምስተኛው አመት ሊገባ ደፍ ደፍ ሲል (ዕድሜ ደፍደፍ ይላል? ምንድነው ደፍ ደፍ? ወይስ ተፍ ተፍ?) የሆነ ነው። የግል ልምድ ጠብሶት የሚሄድ ራስን ብቻ ነው፣ ይኼው እምላለሁ። (ምን አስማለኝ ግን? የዘመኑ ወጣት ብሆንም መቼም ከእናቴ ከመግደላዊት የዛገ ወግ ላይጋባብኝ ይቀራል?) እና የግል ልምድን ከፋም ለማም ወደ ሌላ ላጋባው ቢሉ የሚከብድ ቫይረስ ነው። እንደ ወሬ በኢንተርቪው፣ እንዲህ በጡፍ ማስተላለፍ አይቻልም። እንደዛ እንደዛ የሚሞክር ፈላስፋ ሁሉ ሲቀብጥ ወይም የሚሰራው

ሲያጣ ነው። አላበዛሽውም? አትበሉኝ። ባበዛውስ በራሴ ጉዳይ። እደል? ይህቺ ጌርሳሞት ግለሰብ እንድትሆን ምልክት የተሰጣት በዛ የፍልሰታ ጠም መፍቻ ቀን ነው። ላፍቶ የሚኖረው ትልቁ ወንድሜ ለበግሉ መጥቶ እማማ 'ባዶ ሆድህን ከምትሄድ በግ ስለታረደ እንደ ልጅነትህ ቆለጡን በልተህ ትሄዳለህ' አለችውና የተንገለጠጠ ከሰል ያውልሽ ብላ እንድትጠብስለት አዘዘችኝ። 'ያስጠላኛል' ብዬ ተከራክርኩ (ሰድ ስለመሰለኝ)። እሱም እማማም 'አሁን አንቺ አደገሽና ማፈርሽ ነው' ምናምን እያሉኝ ሲስቁብኝና ሲሳለቁብኝ ጊዜ 'አላፈርኩም' ለማለት በእልህ ልጠብስለት ተቀመጥኩ። የከሰሉ ፍም በተጫኑት ሁለት የእርጥብ ቆለጦች እርጥበትና የልፋጭ ክብደት እንዳይጠፋ ሳራግብ ቆየሁ። ቆለጦቹ በእሳት እየጠየሙ ማበጥና ክርታሶቻቸው መሰንጠቅ ሲጀምሩ የሚሆነውን የበለጠ ቀርቤ ለማየት ፊቴን በጉጉት ወደ ምድጃው ሳስጠጋ አንዱ ወደ እኔ በኩል ያለው ቆለጥ ድንገት ፈነዳና የሚያቃጥል ሞራ ተፈናጥሮ አፌ ላይ መታኝ። ወይም ከንፈሬ ላይ። በባም ስላመመኝ ጮህኩ። የመጥበስ እምቢታዬን አጋጣሚው አጠናክረልኝና እያለቃቀስኩ እማማና ወንድሜ እየሳቁብኝ ሁለቱንም ትቼአቸው መኝታ ቤቴ ገባሁ። አልጋዬ ላይ በሆዴ ተንበልብዬ ለጥቂት ደቂቃዎች በእልህ አለቀስኩ። ማለቃቀሴን ጨርሼ መታጠቢያ ቤት ገባሁና በመስታወት ፊቴን አየሁት። ከንፈሮቼ አብጠዋል። ቀልተኛዎች። አደጋው ከባድ እንዳልሆነ ቢገባኝም እነ እማማን ላለማየት ስበብ አድርጌው ተመልሼ መኝታ ቤቴ ገባሁ። ከንፈሮቼ አብጠው መንገድ ላይ ብታይና 'ምን ሆንሽ?' ተብዬ ብጠየቅ 'ቆለጥ' የተባለ ቃል የሌለበት አረፍተነገርና ምክንያት ለመፍጠር ሳስብ እንቅልፍ ወሰደኝ። ምናልባት ከአንድ ሰአት በኋላ ባነንኩ። ከተጋደምኩበት በፍጥነት ተነስቼ መታጠቢያ ቤት ገባሁ። መስኮት ከፍቼ የተመታሁበትን ቦታ በድጋሚ በብርሃን አየሁት። ደነገጥኩ። ከንፈሮቼ እንዳበጡ ነው። ስነካቸው ግን አያመኝም። እንዲህ በመሆናቸው ግን አላስቀየሙም። ከንፈሮቼ በባም ማለቴ በባም አምረዋል። ማለት ከንፈሮቼ እንዲህ አብጠው ቢቀሩልኝ ተመኝሁ። ማለት በአምሳለ ምትሃቴ ውበት ራሴው ማለልኩ። (ትንሽ 'ማለት' አላበዛሁም?)

በሚያቃጥል የቆለጥ ክርታስ ፍንጣሪ የተከተቡት ከንፈሮቹ የባሰ እያማረባቸው ሄዱ። ከዕለታት አንድ ቀን አራት ልጆች፡ ዘራሁን ገለታ ባካፋ ራሚሱ (አቡ) ተደነጋግሮኝ እስከወድቅ ቢያፈጠብኝ ለምን? ብዬ ለመመራመር ዕላሎተ አምሳሌን ደግሜ አላየሁም። እነዚህ ሰፈረተኞቹ በዓይኖቻቸው ትኩረት እየነካኩ በአፌ ውበት የበለጠ እንድመካ አደረጉኝ።

ለመሆኑ የአፌ መደነቅ ጥርስን ይጨምራል? እንጥልንም ይጨምር ይሆን? ጉሮሮስ አለበት? ጠረንስ? ድድስ? የምላስን ቅላትና ልስላሴውንስ? ለመሆኑ 'ከንፈርሽ ያምራል' ሲባል የነዚህ ሁሉ ቅንብር ይሆን? ሌላው ገላዬ የት ሄደ? ለመሆኑ ማነው የሚወስነው? ለመሆኑ አንድን ሰው አውቀን ውብ የምንለው እንዲህ በቁንጣሪ መረጃ ነው? ማወቅስ ሲባል ምን ማለት ነው? ሌላን ሰው ማወቅ ቀርቶ ራስን ማወቅ አይከብድም? በትክክል የማንንም ሁለመና ማወቅ አይቻልምና ታዲያ ካልተቻለ በቁንፅል መረጃና ወሬ ውበትን እንወስን ነው? በቁንፅል አንድን ነገር 'ውብ ነው' ብሎ መደምደም በከያኒያን አያስከስስም? በፈላስፎች አያሰድብም?

የተሳሳተ ውሳኔ ቢመስልም እኔ በከንፈሮቹ ብቻ መወደዴ እንግዳ ጉዳይ ሳይሆን ሚስጢርነቱን ማወቅ እንደማይቻል ተረድቶ ብልጥ መሆን ነው። አለም የሚያውቀው ያልደበቅሁትን ያልተደበቀውን ራሴን ነው። አፌን፣ ቀጫጫነቴን ለመግባቢያ ያሰለጠንኩት ሳቄን ነው። በደቃቃ ሰበብ ወደው ሊያወጡኝ ቢንሰፈሱፉ ለሰው ልጅ የተሰጠው ስልቱ ነውና አልፈርድባቸውም። ደሞ በራሴ የምተማመን አልነበርኩም። አንገቴን ደፍቼ አልፋቸው የነበሩት ወንዶች ጨዋ ሆኜ ሳይሆን አያምርም ብዬ የምጠረጥረው ሁለመናዬን ከእነሱ በቶሎ አርቄ ቤቴ ወይም የምጠፋበት ቦታ መፈለግ ነበር። ዐይኖቼ ትልልቅ ቢሆኑም የሚገባኝ ፈጣጣነታቸው ነው። ማስለምለም እንኳን አልችልም። የፀጉራ ደርዘና ግንባራ የተለያዩ መጠን ባላቸው ሽፍታዎችና ብጉሮች ተሸፍነዋል። ጆሮዎቹ ቀራፋ፣ ጥርሶቹ ያልተሰተካከሉ ናቸው። ቁጤ ደሞ ቦክስ ያክላል። ከላይ እስከታች ቀጫጫ ስለሆንኩ የራበው ጅብ ቢያገኘኝ መጀመሪያ ልሶና ነካክሶ

አጥንት መሆኔን ሲያውቅ፣ እንደሞከመክ ለአሥር ቀናት አቃቂ ወንዝ ዘፍዝፎች ያልተሻለኝ ጉልህም ታም መሆኔን ሲረዳ ትዩኝ ወጪጫ ይወጣል። ማለት ራሴን እቆጥር የነበረው ከጅብ ግዕድ ያመለጠኩ አስቀያሚ አድርጌ ነው።

የምር ግን ብዙ ወንዶች ደስ ይለኛል። እነዚህ ደስ የሚሉኝን ባዮሁ ቁጥር ገላጭ የማይሆነው ነገር የለም። ከማውቃቸው በመጠኑ ከምደፍራቸው የሰፈር ልጆች አቡ ተረቡ ደስ ይለኛል፤ ዘራቡን ልቅም ያለ ቆንጆ ነው፤ ሁኔታው ያባባል፤ ገለታ ደሞ በዲንገላም ጉንጨ ሲያንጎራጉር ሲያምር። ባካፋ ሁኔታው ረጋ ያለና ጠንቃቃ ስለሆነ በቃ የሚያስብልኝ ይመስለኛል። ግን እነዚህ ዞር ብለው ሳያዩኝ ናረው ኖረው ከንፈሮቼ ሁኔታቸው ከተለወጠ ጀምሮ አይኖሩ አለቀኝ አለ። ደስ ቢለኝም ትንሽ ቅር ይላል። ማለት በቀደም ዕለት የት ነበሩ?

ያው መጀመሪያ ሰላምታ ነበር የሚያገናኝን (የሰፈር ሰው ሰላም አይባልም እንዴ?)፤ ቀጥሎ አብረን እዚያ ድረስ እንሂድ ይባላል (እግርን የሰራው እግዜር ታዲያ አያልቅ እና ብንወዛወዝበትስ?) ቀጥሎ ት/ቤት ቶሎ ደርሰን ምን እንሰራለን? እዚህ አዲስ ኬክ ቤት ተከፍቶአል ሻይ እንጠጣ፤ ኬክ እንብላ ይሆናል (እኔ ቤቢ እሱ ቤቢ፣ የምንማረው አንድ ግቢ፣ የምንጠጣው ውሃ የአቃቂ፣ ደሞ ስንዴው የከንታኪ) አንቺ አምሮብሻል ብለው (ቢያምርብኝም ባያምርብኝም 'ሰው የፈለገውን ሊያገኝ እንዲሁ ውሽትን ይቀባጥር ዘንድ ግዴ ነው' የተባለ ምሳሌ ተፅፎ ይሆናል) ገላጭን የሚገፉ መስለው መንካት።

የእኔ አይነት ኮረዳ ሃብቷ ዕውቀቷ ሳይሆን አይነገርም እንጂ አለመበላሸቷ ነው። ማለት የከንፈሮቼ ነገር ይሂን መከለያ ይመስለኛል። የማይደረስበትን ቦታ ዐይን በደረሰበት ቃል መሸፋፈን። አይወራም እንጂ እነዚህን ልጆች እያሰብኩ በቀን ቅዥት ብንድ ለሌላ አይደለም የሚያበላሸኝ ልጅ ለመምረጥ ነው። እንከጋገር ከተባለ ድምጺን ከፍ አድርጌ ባልለውም ለመገሠጥ ሲያቅብጠብጠኝ ነው። ታዲያ ብቅበጠበጥም ብዙ አላውቅምና ገና ሲነካኩኝ፣ ሲላፉኝ፣ በላባም እጃቸው ሲጨብጡኝ ፍርሃት ፍርሃት ይለኛል።

ለመሆኑ እንዲህ ዓይነት ለውጥ ሲሆን አባቴ በዝምታ ያያል?
የማያይ እየመሰለ ያያል፤ ታዲያ እንዲህ ይለኛል፡

(1) ከዚያ ልጅ ጋር ለምን ቆምሽ?

(2) ምን ይጠበስ ነው መንገድ ዳር ከማንም ጋር!

(3) ሰው ጠፍቶ ነው ከዚያ ጋ? ከትምህርት ትምህርት የለው፤
ከመልክ መልክ የለው፤ ከጎሳ ጎሳ የለው።

(አባቴ ራሱ ከመልክ መልክ የለው፤ ከዕውቀት ዕውቀት
የለው። ደሞ በእናቴ አገር ልጠርጥርና ወንድ ሁሌም ገምጭ ነው።
ጎሳ ምንድነው አባባ? ፀጉር?)።

(4) ያኛው ምንትስ ነው። ከምንትስ ምን ትሰራለሽ?

መልሴ ከአፌ ሳይሆን ከልቤ ያለገደብ እሱ እንዳያየው ሆኖ
ይፈሳል። ከአፌ ባወጣው ግን ማርያምን መድፍ ይጠራል። ቅድም
የጠቀስኩትን አይነት መድፍ። ያውም ባለ አራት አፈ.መ.ዝ። አለ
እንዴ? ለእሱ ደፍሬ የማልለውን ልበለው? አባቴ የአንድ ጥፋ መፅሐፍ
ገጽ ከማንበብ ስታድዩም መሄድ ይሻለዋል። በንግግሩ ትኩሳት
እንደላስቲክ እየተለጠጠ ሳያቋርጥ በሚሰፋው አፋ ስለሚያወራላቸው
የባርሳና ማንኛቴ ጥበበኞች ሳንዘነጋ። በሰማያዊ ቀለም የደመቀ የስፖርት
ጋዜጣና መኪና ውስጥ የሚያስቀምጠውን ብቸኛና ዘላለማዊውን
ስለዳያን ፎሲ የሚቀባጥረውን ናሽናል ጂ.አግራፊክ ሳንረሳ። ጋዜጣውን
የሚጠቀምበት ተሰሚነት ለማግኘት ነው? ወዳጅ ሊያበጅበት ነው?
ሰው ሊባልበት ነው? ለመሆኑ በዚህ ዕድሜዬ ብጫወት ስህተት ነው?
እማማን ያገኛት ጠልፎ ነው እንዴ?

አንዳንዴ የቀናው ዕለት ባደገበት የአግቦ ጥበብ፡

-ነይ እስኪ ጌርሰዬ የሚያስቅ አዝናኝ ዘፈን እዬ ይለኛል።
ቴሌቭዥን ፈትለፊት ሰፋ ላይ ተንጋሎ።

በቲቪ ይሂን አያለሁ። ነጠላውን ያጣፋ የሆነ ለምቦጫም አባት፤
ገፁ ያላበው በጭንቀት ኮልጌት ነክቶት የማያውቅ ካኪ ከለር ጥርስ
ያለው የድሮ አራዳ፤ እየባለገኝ (አፍቅራ) ያስቸገረችውን ሴት ልጅን
ይነተርካል። ለሌላ አላማ የተሰራውን ቲያትር ብልጡ አባቴ ሳሎን

መሃል በሽኬ ይተለውና ወደ እኔ የተቃጠለ ምክር ያደርገዋል። የምር
ሮጫ ፍራሽ ስር መቀበር እፈልጋለሁ። እንዴት ነው በፅድቄ ጠጎ
የተባሉት ያፈቀሩበትን ጊዜ የሚረሱት? አላፈቀሩም? የማሰታወቅ
ብልታቸው ፈኛቸው ውስጥ ነው እንዴት? እና ግታ ግታ ከጠጡት
ጠጅ ጋር ደርበው ሽንተውታል? ግለት እዚህ ዘመን እስኪደርሱ እየሸኑ
ጨረሱት? ፊቱ ላይ የፈሰሰው የአባቴ ጢም አመድ ይመስላል። ፍቅር
ማሸሽ ያስረጃል። ግለት የሰውዬው ገጽም በበረዶ ይሸፈናል።

ታዲያ ላይቀናኝ ቀርቶ ነው መሰለኝ የሆነ የአገፍ ፖለቲካ
በተባላሽ፣ ነገር በሚያበዛ፣ ከንተር አፍ፣ አፍሪካዊ ሁሉ የጎሪጥ
በሚተያይበት እንከፍ ዘመን ኮረደድኩ። ሲባል እንደምሰማው ቢያንስ
በዘፈን (የማንን ድምፅ ማን ያምናል?) ድር ድር ፀይን ተገልጦ የታየ
ይወደዳል። ባይሳካም ይወደዳል። ዛሬ ዓይን ተገልጦ ይወደድና እንደ
አባቴ 'ሳሳው ምንድነው?' 'ሃይማኖቱ ምንድነው?' ይባላል። ሲያልፍ
ባይነካኝም--ወለተ አዲስ አባ። ያው መቼም ሲወርድ ሲዋረድ የመጣው
እግዜር ያበጀው ሥርዐት ይመስገንና ከአራዊትና ከእለዋፍ
በሚያዛምደን የድሮ ባዮሎጂያዊ ስርዓት ጎረምሳ መቀላወጥ
እንጀምራለን (ልጃገረዶችን ግለቴ ነው)።

.....ታዲያ ከቤቴ ወጥቼ የኮረኮንቼን ጎዳና
አጠናቅቄ እዛች የተበጣጠሰች አስፋልት ላይ (ቅድም የነገርኳችሁ) ብቅ
ስል የሰፈሬ ጎረምሶች ያጋጥሙኛል። ይደናገረኛል። ለአፍታ ቆም
እላለሁ። ሰላም ልበላቸውና አልበላቸው ይምታታብኛል። እየፈለኩ
ላወራቸው ቀርቶ ስጠጋቸው እንኩዋን እፈራለሁ (እዚህ የአባቴ ስድብና
ማስጠንቀቂያ ትዝ ይለኛል).....

(ገለታ ዘራሁን ባካፋ ራሚሱ ። በግራ በኩል አንድ ልኳንዳ፣ በቀኝ በኩል ውድነሽ ላውንደሪ መሃል ያለ የቦይ ድልድይ ላይ ጎን ለጎን ተቀምጠዋል። ከረምት ያባዘነቻቸው ተማሪዎች ናቸው። ከምሽቱ አስራ ሁለት ሰአት ጀምሮ ከአራቱ አራቱ ወይም ሶስቱ ወይም ሁለቱ እዚህ ቦታ አይጠፉም። አንዳንዴ ሌሎችም የሰፈሩ ጎረቤቶች እዚህ ስለሚሰበሰቡ ቦታው በጎረቤት የሽር ወጥ ግሳትና በከበባቸው ማድቤት ጢስ ፣ በጥሬ ስጋ ጠረንና በወጠጤ ጫጫታ ይጥለቀላቃል። ራሚሱ ከሶስቱ ፊት ለፊት ቆሞአል። ነጭ የመስታወት ላይተር በቀኝ እጁ እየወረወረ ይቀልባል። ጠባብ ጥቁር ጂንስ ሱሪና ቢጫ የሽራ ስኒከር አድርጓል። ጎፊሬው ወደ ላይ ወደ ታች ደሞ ግራና ቀኝ የቆመ ነው። ግራ እጁን ኪሱ ከቶአል። መሃል አየር ላይ ላይተር የጨበጠ ቀኝ እጁ ለአፍታ ከቆመ ሁልጊዜ ሳቅ አለ። ዘራሁን አልፎ አልፎ የገለታን ትከሻ በትከሻው እየገጨ ያወራል። በግራ እጁ የጥርስ መፋቂያ ይዟል። መልከመልካምነቱ ከሩቅ ይታያል። ጃኬት የመሰለ አጭር ኮት አድርጓል። ገለታ የአሮጌ ጂንስ ሸሚዙን እጀታ እስከ ከርኑ ጠቅልሏል። ካላወራ ያንጎራጉራል። ሰንበሌጥ የመሰለ ቆመናው በሳቅ ዝምጫ ይሰራል። ባካፋ ሰማያዊ ሸሚዝ በቡናማ ካኪ ኮት ለብሏል። ከኩቱ ግራ ኪስ አፍ የክራሻት ጆሮ ይታያል። በቀኝ ኮቱ ኪስ አንድ ማስታወሻ የቀጠነች መፅሐፍ ይዟል። ዘራሁን ጠጋ ብሎ ሲያወራለት አንገቱን ወደ ጎን ሰበር አድርጎ ይስቃል። አንገት ሰበራው ልማዱ ነው። ባካፋ ከተቀመጠበት አይነሳም። በዛች ጠባብ አካባቢ የጠለቀ ሲደከም ወይም ገለታ አጃቢ ሲፈልግ 'አንዴ እናቀጣጥለው' ይባባሉና መሞዘቅ ይጀምራሉ። ዘራሁን በዳንስ ራሱን ይነቀንቃል። አልፎ አልፎ ጣት ያጮሃል። በፋጫት የታጀቡ ያማሩ ዜማዎች የጥምቀት ታቦት ከሚያድርበት መንፈሳዊ ቦታ ብዙም ሳይርቅ ይሰማሉ። ምንው ከረፈደ፣ አድራሻሽ ጠፋብኝ ወዘተ።

በወዲያ በኩል አንድ ትንሽ ልጅ ወደ እናቱ ለመሄድ እየሮጠ መንገድ ሲያቋርጥ የሆነ አንድ መኪና በ55 ወይም በ60 እየበረረ መጣ። መሃል መንገድ ላይ ምን ሊፈጠር እንደሚችል የጠረጠሩ ሰዎች ጭንቅላታቸውን ይዘው እየጮሁ ቆሙ። እዛው አካባቢ የነበረች ልጅን ለምን እንደለቀቀችው ግልፅ ያልሆነ እናቱ ድምጽዋን አጥፍታ እጆቿን ዘርግታ ወደ መንገድ መሃል እየሮጠች ገባች። የሴትዮዋ ወደ መንገድ መሃል እየሮጠች መግባቷ አነቃቅቶት ሳይሆን አይቀርም ባለመኪናው ፍሬን ያዘ። ልጅን አፍሳ አቀፈችውና ትንሽ ተንገዳገዳ አስፋልት ላይ ከነሞሳው በጀርባዋ ወደቀች። ለአፍታ በአካባቢው የድንጋጤ ፀጥታ ነገሰ። ሰዎች ሴትዮዋን ከወደቀችበት ሊያነሱ እየተንጋጉ መንገድ መሃል ስለተአምርና ስለ እግዚአብሔር እያወሩ ሲገቡ ዘራሁን በድንገት ዞር ብሎ ወደ ቀኝ አየ። የዓይኖቹ ትኩረትና የአቋቋሙ ፍጥነት የሌሎቹን ጎረምሶች ልብ ሳበና ሁሉም አንድ ላይ ባይሆንም ተራ በተራ ዘራሁን ወደ ሚያፈጥበት አቅጣጫ ዞር አሉ። አስፋልቱን ከሚመግበው አንደኛው ጠባብ ኮረኮንች መንገድ ላይ ዛገገ የሚያምር፣ ተሰብራ እንዳትወደቅ የድጋፍ እርዳታ የሚያስፈልጋት የመሰለች ለግላጋ ሎጋ ማሚት ወደ እነሱ አቅጣጫ ትመጣለች።

ጌርሳሞት ጎረምሶችን ስታያቸው (ያላየቻቸው መስላ) የአቀማመጣቸውን ካርታ እንደ አቀዱት ትጠረጥራለች። በትክክል ምን እንደሆነ ባይገባትም በደመነፍሷ የሚያስተላልፈው መረጃ አለ ብላ ትገምታለች። ለምን ተዘርዝረው ይቀመጣሉ? ለምን ጉች አይሉም? በመሃላቸው ያለው እርቀት በማይታይ ጉልበቱ እንደመግነጢስ ይስባታል። እንደ ፀረ-መግነጢስም ይገፋታል። ገላዋ ከነፋስ በረቀቀ ነፋስ እንደተገፋ ሁሉ ሲዋዥቅ ይሰማታል። ባትፈራቸውም ፍርሃት በሁለመናዋ ይገደገዳል። ዘራሁን ቀድሞ ይጨብጣታል? በእሱና በሌላ ጓደኛው መሃል ለምን የአራት የአምስት ሜትር እርቀት ይኖራል? ጨባጭ እጂ የአንዱን እጅ ለቆ ሌላው እጅ እስኪገባ ያለው የጊዜና የቦታ እርቀት ማሰቡ ብቻ ሁለመናዋን በከባድ ይረብሽዋል።

ለምንድነው ከመሃላቸው ያለው ባዶ ቦታ ከሌላው ጊዜ የቀዘቀዘ ወይም የሞቀ የሚመስለው?

የድርና ማግ መረብ ሆነው፡ ሁለቱ የድር የቀሩት የማግ ሆነው። ፋክከርም ይመስላል። ፋክከር መጓተት ነውና መረቡን የማይመኝ ውጥር ያደርገዋል። እሱ ብቻ ነው? መረቡ የእነሱ ብቻ ነው? ሰበብ መደረግ ካስፈለገ ይሄው፡ የታቦት ማደሪያ ሰፈር አቀማመጥ፡ የመሬቱ ተዳፋት፣ የእሷ በእነዚህ ጎረቤቶች መማለል አስተዋፅኦ ይኖረው ይሆን? ስርጭታቸው ልትረዳው ያልቻላቸው ሰዎች አለው? የገላ ንቅናቄ ግስ፣ የገላ ሙቀት ተውላክ ግስና ቅፅል አለው? የሰፈራቸው ፊንግ ሹይ፣ ጉዳይ ይኖረው ይሆን? ለምንድነው ከሁሉ ገለታ ጋ ስትደርስ ቅጥዋን የሚያሳክካት? ሁለመናዋ የሚንሰፈሰፈው? ውስጥ የሚጨቀየው? ታዲያ ሰላምታዋን ከማን ከየት ትጀምር? ግራና ቀኝ ሁለት ካሉ ገለታ የት ጋ ነው? ደንቡ አጠገቧ ካለው መጀመር አለባት። አካላዊ አጠገብነት እንዲህ የሚያናጋ ነገር ያለው አይመስልም። ገለታ ለምን ከሁሉ ራቅ ብሎ ይቀመጣል? አራራቁ ውስጥ ለምን በሰሜን ብቻ የሚለካ የመሰለ እርቀት አለ? ከሁለት ወይም ከሶስት አመታት በፊት ቀልቃላ የነበረው ይህ ልጅ ብርድ እንደተነፋበት ሁሉ ለምን ቀዘቀዘ? በዕድሜ ከምትበልጠው ሰላማዊት¹⁰ ጋር ግንኙነት በመፍጠሩ እርጅና ተሰምቶት ነው? አብሮ

10 ሰናይት የእትዬ ውዴ ልጅ፣ እንደ ሺን ሰዎች ዘቅዘቅ ያሉ ዐይኖች ያላት ዐይናም፣ ቂጣም፣ ባታም፣ እና ታኮ ጫማ አድርጋ ስትራመድ እንደው ብትራገጥ ዝሆን የምታሳምም የመሰለች ልጅ ወይም ሴትዮ ናት። ዕድሜዋ ለሰላላ አንድ ፊሪ ነው። በትምህርቷ መዘለቅ ስላቃታት ከትምህርት ቤት ደጃፍ ከራቀች ከርማለች። እናቷ ውዴ 'አባቷ ከሞተ በሁዋላ የትምህርቱን ተውኝ፣ ሁሉ ነገር ልክ አይደለም የእሷ ነገር.....ያው እሱ ሲፈጥራት.....' ሲሉ 'አእምሮዋ ለትምህርት አልተደራጀም' ማለታቸውም ነው። 'የሁለቱ እህቶቿ ታላቅ ስለነበረች ታናናሾቿን ስታሳደግ የቤት ሙያተኛ ሆና ቀረች' አይሉም። ውዴ ብልጥ ስለሆኑ እግዜርን በማማት፣ ራሳቸውን ከሃላፊነት በማሸሽ ሁለት ፎቅ ያለው ከሀደት ይሰራሉ። ወሩ በገባ በ19ኛው ቀን መላኩ ገብሬልን ብሥራተ ገብሬል ሄደው እየተለማመጡት ሰው ፊት ግን እንደ አብሮ አደጋቸው ያሙታል። እሱ ሲፈጥራት ማለት እኔ የለሁበትም ብሎ

ፈጣሪንና አሽከሩን መወንጀል አይደለም? ሃፍረተቤለነት አይሆንም? የሰናይት የማድቤት ሙያ ትምህርት ቤቷ ደጃፍ ደርሶ ገና የዘበኛውን ግንባር ሲያይ ወደ ታቦት ማደሪያ ተመለሰ።

በሁሉ ነገር ተማራ ስትነጫነጭባቸው እናትዋ ወደ ከሦስቱ ገንድ ቤታቸው አነስተኛ ጣጣ ያለበትን እጣው ሰፈራቸው፣ ከቤታቸው ምናልባት አምስት ደቂቃ በእግር ጉዞ የሚያስኬድ እርቀት ላይ ያለው ላውንደሪያቸው ከተቷት። እንዳታከሰሪኝ ብለው አስጠነቀቋት። ሁልጊዜ ብልህ ሁሉን ነገር የሚችሉበት እሳቸው ናቸው። ሰናይት ላውንደሪ ቤቱ ሲሰጣት በሰራዊ ደንበኛ ያስደሰተች እንግራቂ ሆነች። ሰናይት ለሰፈራተኛው ያቺ ጥሩ ልጅ ናት። እንዳንዴ ገን ያደገችበትና እህቶቿ ን ያሳደገችበት፣ እናቷን የጠረችበት የማድቤት ጠረን ይናፍቃታል። ማማሰያ ይዞ ተፍተፍ ማለት ያምራታል። እንዲህ ሲሆን አምርቷን ለመቁረጥ ትንሽ እህቷን ፀዳልን ተለማምጣ ሱቁን ለእጁ ትታ ማድቤቷ ትገባለች።

አንድ ቀን ከምሽቱ ሶስት ሰአት ላይ ሱቋን ያው እንደ ደንቡ ከጀርባ ዘግታ ልትወጣ ስትል የሚጠጠሩ ፏፏቴ ድምፅ ሰማች። የምን ፏፏቴ እንደሆነ ብታውቅም በቸልታ እንዳላየ አይታ ለማለፍ ኮቷን እየደረበች ከግቢ ብቅ ስትል ረዥም ልጅ ፊቱን እሷ ወደ ምትመጣበት አዙሮ ሰማይ ሰማይ እያየ ይሸናል። ዐይኖቿን ወደ ታች ጣል እንዳረገች ተደናግጣ፣ አፍራና በከፊል በአግራሞት ደንዝዛ ከቆመችበት ቁጢጥ አለች። ሸንቶ ጨርሶ መንገዱን ሲቀጥል ፊቷን ወደ ሁዋላ መለሰ አድርጋ የውስጥ ሱሪዋን በቶሎ አውልቃ ሱቁ ግቢ ውስጥ አፈር ላይ ተራዋን መሸናት ጀመረች። የላውንደሪው ቤት የውጭ መብራት አጉልቶ ያሳያትን ነገር ባለቤት ገለታን ከዛን ቀን ጀምሮ ፈለገችው። እሷ ለእህቶቿ የተናገረችውን የሰማት ሰምቷትም ያመናት፣ ገለታን የወደደችው በጉንጨቴ ትምክ አይደለም። ከዛ ምሽት በኋላ እነዘራሁን ሱቋ አካባቢ የሚሰበሰቡበትን ጊዜ ባንኮኒዋ ላይ ተለጥፋ ጠበቀች። በአራተኛው ቀን ገለታን ስታገኘው፣ ከዛ ቀደም ፊቷን አኮሳትራ ሰላምታ ብቻ የምትለውን ልጅ ምሳ አብሮአት እንዲበላ ጠየቀችው። ሁልጊዜ ደህና የማይበላ ልጅ ነውና እሺ አላት። ቀስ በቀስ ከመንገድ ዳር የሚቆመውን ልጅ ከእሷ ጋር ላውንደሪ ቤት ውስጥ ማስቆምና ማስቀመጥ ጀመረች። ይህን ግንኙነታቸውን ባካፋ ለወዳጅ ለሰናይት እህት ለፀዳል በጨዋታ መሃል ነገራት። ፀዳል ለእናቷ ነገረች። ወዴ አንድ ምሽት ፀዳልን እንድትሰልልላት ወደ ሱቁ ልከው ገለታ አብሮአት እንዳለ ሲያውቁ ቆሞ ቀር የሚሏትን ልጃቸውንና በእሳቸው አባባል ችጋራውን ገለታን ሊያስደንግጡ እሳት ነርሰው እሳት ተከናንበው ሄዱ። ገለታና ሰናይት በፍቅረኛ ደንብ ጎን ለጎን ቆመው እጅ ለእጅ ተያይዘው

አደግ ጓደኞቼን ለምን እንደ ባዕድ አርቆ ያያቸዋል? አጋጣሚ ነው?
አጋጣሚነቱ ለገለታ ነው ወይስ ለተመልካች? ተወልዶ ላደገበት
ለቦረቀበት ዕድሜው እዚህ ለደረሰበት ታቦት ማደሪያ እንዲህ ከሆነ
ለአዲስአባ እንግዳ አይሆንም? ለአዲስአባ እንግዳ ከሆነ ለአገሪቷ
አይሆንም? ለአገሪቷ እንግዳ ከሆነ ለአፍሪካ አይሆንም? ለአፍሪካ እንግዳ
ከሆነ ለአለም አይሆንም? ለአለም እንዲህ ከሆነ ለፍጥረታት እንግዳ

ወሬ ሲቀዱ ብቻ ሳይሆን እየተሻሻሉ ሲላላሙ አገኙቸው። ማንም ሕሊና
ያለውን ሰው የሚያስከፋ ብዙ ብዙ መጥፎ ነገር ከውዴ አፍ ወጣ፣ ሰራ
ፈተሽ እዚህ ከማንም ችጋራም ጋር.....የታደሉት ቤተክርስቲያን
ይሳለማሉ፣ የተረገሙት ደግሞ ከችጋራም.....የሆነላቸው አሜሪካ ምንም
ብለው ቀን ያልፍላቸዋል ነፈዞች ደሞ፣ ሽርአቸውን እየጠበሱ ከእኔ
እንቶኔ ጋር በየስርቻው እንደ ውሻ.....ገለታ የተናገሩትን ሰምቶ
እንዳልሰማ ከላውንደሪው ቤት ወጥቶ አንድ ቦታ ለሰላሳ ሲጠጣ ቆየ።
እናቷ ሲሄዱ ወደ ሰናይት ተመለሰ። ሰናይት በእናቷ አፍ እላሬ አፍራ
ገለታን እንዳይከፋው ፊቱን እየዳበሰች፣ አንገቱን እያቀፈች፣ የጉንጨጫን
ስርጓዶት እየሳመች የእናቷ ባለጌነት ሁሉን ሰው እንዳስመረረና
በአሮጊቷ አፍ ሰበብ እሷን እንዳይቀየማት በሚያምር አንደበት
ለመነችው። ምንም ቃል አልወጣውም። የወደደችው በጉንጨጫ ስርጓዶት
እንዳልሆነ ይገባዋል። በሰፈር መንገድ ላይ አንገቷን ሰብራ አፏን
በዝምታ መርፌ ጠቅማ የምትጓዘው ሰናይት እዛች ሱቅ ጀርባ ያለች
መደብ ላይ ሲያቅፋት ልዩ ልዩ ነገር እንደምትለፈልፍ የሚያውቀው
እሱ ነው። (ለአለም አዲስ ነገር ባይሆንም) ገብቶት የታዘበው ነገር
ሰዎች የሚያደርጉት ነገር፣ ከሚመስሉትና ከሚያወሩት አለመጣጣሙ
ነው። ብዙ ጊዜ ይህ ዝም ያሰኘዋል። ደሞም ሰዎች በትንሽ ጉዳይ
ሌላውን ሰው ይገምታሉ። ገምተው ትክክል እንደሆኑ ሁሉ ከልባቸው
ይረካሉ። ማወቂያ መንገድ ባይኖራቸው አይጠረጥሩም? እትዬ ወዴ
ልጃቸው ሰናይት ገለታ ስር በጀርባዋ ስትሆን ገነትደርሳ የተመለሰች
እንደሚመስላት ቢጠረጥሩም አያምኑም። ይህን አይነት ትራንስፖርት
እግዚር ከፈጠረው የገለታ ገላ ሌላ ማን ሊሰጣት ይችላል? ግን
በመላላት በሽታ እለቁ ተብለው ተረገመዋልና አይተዋቸውም።
ለውዴም ይሁን ለሰናይት ወይም ለአሕዛብ ወይም አብሮአቸው
ለሚያቸፈችፍ ሞላጫ እውነታን በግምት አሳንሰው እየሰፈሩ አእምሮን
በሽራፊ ሞልቶ መኮፈስ ብልጠት ይባላል።

አይሆንም? ለአምላክስ? በትክክል ግን ገለታ እዚህ ቦታ¹¹ የለም። ስፍራ በገላ ብቻ ሳይሆን የሚሞላው በድምፅ ነው ይላሉ ሳይንቲስቶች፣ ጫሂዎች፣ ዘፋኞችና የለቅሶ መርዶ ነጋሪ ጥሩምበኞች። ማለት ዝምታ ቦታ እንደማይዝ ሁሉ። ከቀጭኔ የበለጠ ዝምተኛ አለ? በገላዋ የምትሸፍነው ቦታ ግን ከአራት ጅብ ይበልጣል።

ይሄ የወጣቶቹ የስብሰባ ቅርፅ ብዙ ጊዜ አይለወጥም። አቅደውት ነው? አንዳንድ ጊዜም ለመርጥና ወዲያና ወዲህ ለመበታተን ያቀዱ ይመስላል። ምናልባት ወዳጅነታቸው ውስጥ የተገነባው ግን የተደበቀው ጊዜ የሚያወጣው የሕይወት ጉዞ በጨረፍታ እራሱን ሲያሳይ ይሆናል። ሁሉ ነገር ተለዋጭ ከሆነ፣ በረሃው ካበበ፣ የአበበው ከረገፈ፣ የረገፈው ከፀደቀ እንዲህ የተሰበሰቡት ወጣቶች የማይበታተኑበት ምክንያት ይኖራል? ማንንም ማስገረም የሚገባው ጉዳይ ባይሆንም በዚያች አፍታ ግን ከዛ አቋቋማቸው ይሄ የተፈጥሮ ሕግ እንዳለ መጠርጠርን ይገፋፋል። ይህንንም በቃል የሚገልፅ የቡከን አረፍተነገር አይጠፋም። እንዲህ የሚያምሩ ወጣቶች እንዲህ እየተጫወቱ ይዘልቁ ይሆን?

¹¹ 'ገለታ ሲወለድ በዝምታ ነበር። እንደማንም ጨቅላ ከማሕፀኔ ሲወጣ የደንቡን አላለቀሰም። አዋላጁ ሐኪም እንግዳ ቢሆንበት ምናልባት የማሕፀንሽ ሙቀትና የውጭው ሙቀት እኩል ስለሆነ የተወለደ አልመሰሰለው ይሆናል አለ። ግራ ገብቶኝ ፈርቼ አለቀስኩ። ሁለተኛዋን ልጄን ስወልዳትም እንደፈራሁት ትንሽ የደበታት ሆነች። ገለታ ጤና አይደለም እል ነበር። ግን እሱ ይመስገን በደህና አደገ። ቁመቱም ተመዘዘ። ሞላ እያለ እንደእሱ ተጫዋች ማንም አልነበረም እኮ። የፈራሁት ግን ደረሰ መሰለኝ አድብቶ አድብቶ ከፍ ሲል ጋግርታም ሆነብኝ። 'ያው የሞላነቱ ጊዜ ተመልሶ ይምጣበት?'..... 'አንደዬን ማን ይታገለጻል?' ብዬ ዝም ብዬአለሁ። ሁልጊዜ ግን እፀልይለታለሁ። ድሮ ከወዳጆቹ ጋር ሲንቀላቀል የማየው ልጅ አሁን አሁን እጆቹን ኪሱ ከቶ ሲያስብ አየዋለሁ፣ ወይም ሲያንጎራጉር እሰማዋለሁ። ከመሃል ተግ አለለት እንጂ፣ ዝምታው ሲወለድ የጀመረው ነው' (ሚስጢሯን መጠበቅ የምትወድ የገለታ እናት ፎርቱና፣ የግንቦት ልደታ አድባር ላይ ጠላ ሞቅ አድርጓት፣ የበግ አጥንት መቅኒ እየመጠጠች ለዘራሁን እናት ያወራቻት።)

ሌላም ነገር ታያለች፡ እጥፍ ዘርጋ የሚለውን የአካላቸውን ንቅናቄ፣ ቡጉር የተሸከሙ የደነገጡ ፊቶቻቸውን፣ እሷን በጎሪጥ እያዩ ያላዩ መምሰላቸውን፣ እሷ ስታያቸው ተቻኩለው ያልተቻኩለው ለመምሰል የሚያደርጉት የረቀቀ የመረጋጋት ቴያትራቸውን። ለምሳሌ ጌርሳሞት ሁልጊዜ በዚህ ሰአት እንደምታጋጥማቸው በልባቸው ታዘበዋል። ግን እንዳልተነጋገሩበት ያስታውቃሉ።

አጠገባቸው ስትደርስ ከባካፋ ጀምራ ከዛ ራሚሱን ቀጥላ ዘሪሁንን እየተሸከረመመች ጨበጠች። ታዲያስ ጌርሳ! ታዲያስ! ምነው ኮራሽ?

እና የጎረምሳ ድርና ማግ መሃል ቆም ብላ፣ አንዳንዶቹን በምሳሰ ጎነታትላ፣ በእነሱም ተጎነታትላ፣ በሰዩ ትኩስ ዓይኖቻቸው ተልሳ፣ እስከም በትንሽ መንተክተክ ቁመናቸውን ማማራቸውን ምናምናቸውን ቀለዋውጣ (ደስ እንዳላት ያስታውቃል) ገና መፍላት ስትጀምር ከሦስቱ ፈቀቅ ብሎ ሳቅ የመሰለ ነገር በከንፈሮቹ ነክሶ— ገለታ—ነክሶ ይመስላታል—የሆነች ጠፍጣፋ እንደ ወረቀት የቀጠነች ሳቅ—ሳቁ አምልጣው እንደምትሄድ ዓይነት ከንፈሮቹንና አገጨን በከንፏ እየመታች (የእድለኛ ሰው ሳቅ ከንፍ አለው)—ጌርሳሞትን ከሌሎች ልጆች ጋር ስታወራ በጥምና ያያታል። ኩርደዳ አሳብጦ የሸሚዟን የደረት ቁልፍ ያስከፈታትን ደረቷን እየነካካች (ረስታ ነው ታዲያ?) በዓይንዋ ቂጥ ታጤነዋለች። ወደ እሱ እንዳትሄድ አለ አይደለ 'ፈለገችው' ተብላ 'መጠጣትዋ' ነው።

እሱስ የፈለጋት እየመሰለ ለምን ይርቃታል? ለምን እንደዚያ እያያት ይሸሻታል? ምናባቱን?

ደሞ ሰላምታ ብቻ ሰጥቶ ማለፍ ክልክል ነው። አንደኛ ጨዋነት አይደለም። ደሞ አባቷ እንደነገራት ስታድዮም ከሚያሳየው ብልግናው በስተቀር ሁለመናው ጨዋ ነው። እናም የጨዋ ልጅ ናት። ዘረ ጨዋ። ዘሪሁን እያወራ ግራ እጇን ይዞ አልለቅ አላት። እሱን በልምምጥ ነጥቃ ገለታን ተሸከርምማ በሚያስገምት መንገድ ሰላም አለችው። የሆነ ነገር እያወራች ከንደኞቹ ጋር ከቆየችው ጊዜ ከገለታ ጋር ትንሽ ሰከንዶች ጨምራ ቆየች። የቀሩት ጎረምሶች አፍጠው

ያያሉ። አስተያየታቸው የቅናትም ይመስላል። ከሁሉም በፈረቃ የሚወረወርባትን እንዳንድ የወዳጅነት ተረባቸውን እየሳቀችና እየተቅለሰሰች ቀልባ መንገዷን ቀጠለች።

ትታቸው ስትሄድ መደነጋገሯ ባሰባት። ግን ሁልጊዜም ይደነጋገራታል። ስታገኛቸው እንዴ የምትፈራው ነገር ሰላምታ ካለቻቸው በኋላ መደነጋገሯን ማሰብ ነው። ገና ሳትደርስ የምትሄደው ወደ መደነጋገር ይመስላታል። አራት ሰዎች ወደ መውደድን ለመሸፈን ያዳግታል። እግር እንዳላት ትዝ ይላታል። እግሩ ትናንት አልነበረም? ዛሬ ዳሌ እንዳላት ትዝ ይላታል፤ ከቤቷ ይዛው አይደለም የወጣችው? ደረጃ የተጋለጠች እስከዛሬ ያልነበረ ነፋስ የሚነፍስባት ይመስላታል። ከዛሬ በፊት ያቺ ደረት የት ነበረች? ሁሉም የሚያዩአት ይመስላታል። ሁሉም ቢያዩአት ደስ ይላታል። ታዲያ አብረው ከበሰሉ፣ አብረው ከጠጡ፣ ከሰማይ ስር በወረደ አንድ አይነት ዝናብ ከተመቱ፣ ፀሐይዋንም ከሞቁ፣ በኮረኮንቿ ከተናቀፉ፣ በጭቃው ከተዳለጡ፣ በአባራው ከታፈኑ፣ በአንድ ምላስ አምተው በመንታ ጆሮ ከሰሙ፣ በአስቴር አወቀ እንጉርጉሮ ከተተማመሱ፣ በአንድ አይነት ቀልድ በሳቅ ከተንፈቀፈቁ ለምን ልቧ ይከፋፈላል? መምረጥ አለመቻል የእግዜርን ሕግ መቀናቀን ነው? የፈጠራቸውን የሚያምሩ ነገሮች ጎረምሳም ይሁኑ የማር ጠጅ፣ እንጀራም ይሁን ቂጣ፣ በድቡል አለመውደድ ሐጢያት አይሆንም? ፈጣሪን እንደመናቅ አይቆጠርም? ገለታ እንዲቀጥራት ትመኛለች። እርዝመቱ እንደ መከላከያ ሚኒስቴር ሰንደቅ መስቀያ ከሩቅ ይታያል። የገለታን ለግላጋነት ለሰላማዊት ብቻ ማን መደበላት? ፀጉሩን አሳጥሮ በቅርፅ የሚስተካከል። ከንፈረ ከባድ። አፈ ሰፊ። ለወሬ ሌሎች መሃል ሲገባ እንኩዋን በድምፁ ነው...ከተቀመጠበት ቦታ አይነሳም። ቅጠረኝ የእኔ ጌታ የእኔ ባለ ትምክ.....ባለሰርባዳ.....

—'ወሬ ይደርሰኛል' ከዚያ ከጠንቀዋይ ልጅ ጋር(ምን ማለት ነው?) ገለታ ምናምን ከሚባል ነውዝ ጋር አይሸና ነገርኩ' ይላታል

አባትዎ። ፀጉራም ቡጢ ጨብጦ። የገለታ አባቱ ጠንቋይ አይደለም። አባቱ ወዲያ ወዲህ የሚሯሯጥ ነገ ምን እንደሚደርስበት የማያውቅ የትናንሽ ጉዳይ ደላላ ደሃ ነው። ኮላሴ ፊቱ ላይ ቅሬታ ሳያሳይ እንደዛ ይላታል። ገለታን ለምን እንደጠላው በትክክል አይገባትም። አባቱን ስለምጠላው ልጁንም ጥደልኝ ነው? አባቱንስ ምን አስጠላው? እንዲህ ሲላት ጌርሳሞት ጌርሳ እየተቀለጨለጨች ታየዋለች። ጥንድ ፍርሃቶች፣ ገለታንም አባትዋንም። አባትዋን በጭቅጭቁና በማስፈራራቱ። ገለታ ደሞ ባልተወሰነው በአለሁ የለሁም ሁኔታው። መከራን ማየት ነው። የስሜት መተላለቅ። ደሞስ ሰላማዊት የምትባል ወዳጁ የሆነች አሮጊት በምነዋ ትበልጣታለች?

ሙሽራዬ ሆይ ከከንፈርሽ ማር ይንጠባጠባል፡ መሃልየ መሃልይ (4:11) ። ገለታ ጠዋት ቁርሱን ሳይበላና ፊቱን የታጠበበትን ውግ እንኩዋን በትክክል ሳያዳርቅ አውቶቡስ ለመሳፈር አምስት ደቂቃ የሚወስደውን የእግር ጉዞ ጀምሮአል። በጠዋት ተነስቶ እግሩ እንደጣለው የሚሄድበት ምክንያት የሆነ የማይመቸውን ሕልም ሲያልም ነው¹²። ሕልሙን ማየት ከጀመረ አምስት አመታት

¹² ስሜ አበበ ይርጉ ይባላል። እዚህ ቀራንዮ መድሃኒያለም ዲያቆን ነኝ። ሃይማኖት ብዙ ባይመስጠኝም ለእንጀራዬ ስል ቲላሎጂ ኮሌጅ ገብቼ ኑሮ ሳቃረው ክርስቲያን ነኝ ባይ ጠበል የተባለ የዝናብ ውሃ፣ ጸሎት የተባለ ወሬ አጠጣለሁ። ከኃጢአቱም ይሁን ከበሽታው ቢድንም ባይድንም ግድ የለኝም። አንድ ያጋጠመኝን ጉዳይ ልንገርሽ። የሆነ ጊዜ ከሰአት በሁዋላ ቤተክርስቲያኑ ግቢ ገለታን ምን ማድረግ እንደጠፋው ሰው ወዲያ ወዲህ ሲል አየሁትና ምን ፈልጎ እንደሆነ ጠየቅሁት። ገለታን አውቀዋለሁ። እሱ ግን አያውቀኝም። ገርል ፍሬንዱ ሰናይትን አየር ጤና አስራ አንደኛ እያለች አወጣት ነበር። አንድ ሁለቴ ከታቦት ማደሪያ ወደ ቤቴል በሚወስደው መንገድ ላይ ከገለታ ጋር እጅ ለእጅ ተያይዘው ለሽርሽር (መሆን አለበት) ሲጓዙ በመኪና ሳልፍ አይቼአቸዋለሁ። ከእሷ የተለያየነው በሁለት ተደጋጋፊ ምክንያቶች ነው። አንደኛውን እኔ ብቻ የማውቀው ሲሆን ሁለተኛው ግን ለሌሎች የምንግረው ነው። ሁለት ባይባልም ሁለት እለዋለሁ። ዋናውና እኔ የማውቀው ምክንያት ይህ ነው፡ ሰናይት እራሷም ልብ ሳትለው የሌሎችን ሰዎች የበላይነት በቀስታ ገፋ የራሷ የምታደርግ ናት። ብዙ አታወራም ግን እኛን ዘግታ ቆይታ የልቧን ስትናገር ይህ ሁሉ ይገባታል? ብዬ ራሴን አጠይቃለሁ። እንደዛ ስታደርግ ብልጥነቴ ገና ከድሮ ራቁቱን እንደቀረ እረዳለሁ። ያታለላችሁት የመሰላችሁ ሰው ከረኻም ጊዜ በኋላ እንዳላታለላችሁት ስትረዱ፣ እስከአሁን የሰራችሁበትን ነገር ሁሉ እንደሚያውቅ ቢገባሽ ደምሽ እይፈላም? ነገርግን ሰናይት ቀልጣፋ መሆኗ የሚከሰተው የምትወደውን ነገር ስታደርግ ብቻ ነው። ከሁሉ ከሁሉ ነገር ምግብ መስራት ትወዳለች። እንደ መስራቷ ግን አትበላም። ለበአል እቤታችን ከመጣች ተሰርቶ ያለቀውን ምግብ እራሷ በመሰላት መልክ በታትናና ገጣጥማ ስታቀርብ የእማማ የበላይነት ይጠፋል። እንዴት ነው ያለቀው ቀይ ወጥ የበለጠ ቀይ ወጥ የሚሆነው? ተቆርጦ ያለቀውስ ዳቦ የእሷ ቢላ ሲያልፍበት የተለየ ያማረ ዳቦ የሚሆነው ለምንድነው? የወለዷትና ያሳደጓት እናቷ

እንኳን የማያውቁት የተለየ ሥልጣን አላት። የምትሸከረመም አሜሪካ ማለት ነው። ለትዳር ያልፈለኳት ለዚህ ነው። ስርቃት እንኩዋን በሐሰት ነው። ለዘመናዮቹ ቀርፋፋነቷ አማርኛ የሸሸሁዋት አድርጌ አስወራለሁ። ለድሮ ሰዎች ደዋ 'ልቧ አይታወቅም' ብዬ አስወራለሁ (እኛ ከተማ ይሄ ይሰራል። ምንም ትርጉም የለውም ግን። የልቧ ካልታወቀህ እንዴት አወቅሃት? ብሎ የሚጠይቀኝ አይኖርም መቼም። ለምን? ወይ ደደቦች ወይ ከርፋፋ ይሉኝተኞች ነን)። ከእሷ ከተለያየሁ በኋላ ሚስቴ የሆነችውን ልጅ በግል ስለምታውቃት መበለጣና ሃፍረቱ አንገቷን ሰበራት። የሰናይት በዚህ መልክ መዋረድና እኔ ደዋ እንደነገርኩሽ እሷን በሚስጢር መፍራት ጥሩ አድርጎ ለያይቶናል። ይግረምሽና ከእሷ በመለየቴ ግን እቆጫለሁ። ለምን ይቆጫኛል? እየተስለመለመችና እየተለኮለታተፈች ስትሰመኝ ትንሽ ፊቴ (ዛሬ ሙስና ያሰፋት) በደስታ ትንገባጋለች። ዐይኖቼ ስፍራቸውን ይለዋወጣሉ። ሰናይት ሁለመናዋ የሚሞቅ ረገረግ ነው። ወፍራም ሴት ስለምወድ ይሆናል። ሰናይት ልብሷን ስታወልቅ ያላትን መለኮታዊ ውበት ሌላ ሰው ማለት የሆነ ገለታን አይነት ድራሽ ቢስ ሲያይብኝና ሲነካብኝ ቀናሁ።

እና ገለታን ቀራንዮ ያገኘሁት ቀን ሁኔታው ያሳዘን ነበር። እሱን የመሰለ ወጣት ቤተክርስቲያን መምጣቱ የአዲስአበባ የመንፈስ ንቃት እንደተሻሻለ ጥሩ ምልክት እንደሆነና እሱን የምረዳው ነገር ካለ ዝግጁ እንደሆንኩ በጨዋ ስልት ጠየቅሁት። እየነቃ ይሁን እየተንቃቃ ግድ አልነበረኝም። ትንሽ አንገራግሮ በቅኸት እንደሚሰቃይ፣ ፀሎት ሞክሮ እንዳልተሻለው፣ በአጠቃላይ መፍትሄ እንዳጣ ነገረኝ። አፊ እንዳመጣልኝ ሶስት ቀን እንዲጠመቅና ቢችል እሁድ እሁድ እንዲያስቀድስ ነገርኩት። ይህንን ሃሳቤን ይቀበለኛል? እምነት የጠፋበት ዘመን እንደሆነ ስለማውቅ ግር አይለኝም። ደሞስ ባያዳምጠኝና ባያምነኝ ግድ አለኝ?

የገለታን ሚስጢር ማወቅ ስለፈለኩ ችግርን ለሰው መናገር ሽክም እንደሚያቀል ለእኔም ብትነገረኝ መፍትሄ ሊገኝ እንደሚችል በማባበል ጠየቅሁትና እያንገራገረም ቢሆን በአጭሩ እንዲህ አለኝ፡ በሕልሜ የሆነ ነገር ያሳድደኛል። ዞሬ ከማየት ይልቅ መሮጥ እጅምራለሁ። በሕልምህ ደንግጠህ ታውቃለህ? በድንጋጤ መሮጥ እጅምራለሁ። ከሁዋላዬ ድው ደው ድው የሚል ኮቴ እሰማለሁ። ምን እንደሆነ ሳላረጋግጥ ብቻ እሮጣለሁ። ይከተለኛል አይለቀኝም። ትንፋሹ ማጅራቴ ጋ ይሰማኛል። ዞሬ ማየት እፈራለሁ። ደዋ ዞር ብል ከሚያባርረኝ ጋር የምላተም እየመሰለኝ እፈራለሁ። በመጨረሻ ደፍሬ በፍጥነት ዞር እላለሁ። አንገቴን ያመኛል። የሚከተለኝ ይገርምሃል ድምፅ ነው። ፍጡር

አልፈውታል። ሕልሙን አይቶ የሚጨርሰው ሁልጊዜ ከጠዋቱ እንደ ሰአት ተኩል ላይ ነው። አልሞ እንደጨረሰ ቁርሱን ሳይበላ ውሃ ብቻ ጠጥቶ ከቤቱ ይወጣል። በውሃ የታጠበው ሆዱ ቢሞረሙረውም እስኪደክመው በቤቴል አቅጣጫ ይጓዛል። አንዳንድ ከቀራንዮ መድሃኒያለም፣ አንዳንድ ከጦር ሃይሎች፣ አንዳንድ ከቤቴል ድልድይ ወደ ቤቱ ይመለሳል። እንዲህ ለአጭር ጊዜ ስለሚያሰድደው ሕልም ለማንም አልተናገረም። ለምን ይናገራል? ስለሕልሙ ከተናገረ ስለተፅዕኖው መናገር አለበት። ተፅዕኖውን ከተናገረ እንደ ዕብድ

የለም። ድምፁ እንግሊዘኛ ነው። ድምፁ አንደ እግር ዳና አለው። ዲድ ኤኒ በዲ ተች ዚስ ጋይ? (ይሄን ሰው የነካው አለ?) ይላል። ደሞስ በእንግሊዘኛ የማልመው ለምንድነው?

ሕልሙ የልጅ የሚመስል፣ ምሳሌ የሌለው ትርጉም የማይወጣው ቅዠት ነበር። ከእኔ መልስ እየጠበቀ ሲቀለጨለጭ ስለሚሰጥ አሰብኩ፣ ስለ ጓደኛዎ አሰብኩ፣ ስለ እሷ የጓደኛ ጓደኛ አሰብኩ። ይህቺ የመጨረሻዋ ልጅ ሰናይትን ታውቃለች፣ እስከ አሁንም አንዳንድ ይገናኛሉ። ቅዠታም በሽተኛ ቦይ ፍሬንድ እንዳላት እንደታወቀው ወሬውን እንዴት በጎን ለሰናይት እንደማደርስ አሰብኩ። መፍትሄ እንዳገኘሁ ሁሉ አይኖቴን ጨፍኜ በማይገባው ግዕዝ፣ በተሰባበረ ሰዎሰው ገለታን ደደብ ነገር መክርኩት። ሰማህ እንተ ልጅ ቅዠት ነው። ከመተኛተህ በፊት ውሃ ጠጥተህ ተኛ። ካልተወሀ ያው እየመጣህ ጠበል ተጠመቅ፣ ቤትህም ወሰደህ ጠጣ አልኩት። በቸልታና በጥርጣሬ አይቶኝ ከቤተክርስቲያኑ ግቢ ወጣ። ከአረመኔ ምን ይጠበቃል? ገለታ ሕይወቱ ውስጥ በማይጠብቀው መንገድ እኔ እንደምኖር፣ እንደምቀናበትና ወሬ እንደምነዛበት አያውቅም (ያወራው ስለሕልሙ እንጂ ስለሰናይት አይደለ፣ እኔ የማወራው ስለሰናይትና ስለእሱ እንጂ ስለሕልሙ አይደለ)። ፍቅራቸውን ከገፉበት (የትም አይደርስም እንጂ፣ እንደ እሷ አይነት የሃብታም ልጅ ለምን ብላ የተግባረዕድ አናጢ ታገባለች?) ገለታ ምን አይነት ልጅ ሚስቱ እንደሆነች የሚያውቀው ትዳር ይዘው (እዛ ከደረሱ) ምድጃ ዳር ቁጭ ብሎ በቀይ ወጥ ጢስ ሲታጠን ነው። ማንስ ቢሆን እንዴት ነው የከበበውን እውነት በፍጥነትና በግልፅ የሚያውቅ? ሁለችንም በየራሳችን ሕይወት የተሰተርን የጋሪ በቅሎዎች አይደለንም? (እኔ ለምሳሌ የሁለትና የሶስት አይነት ቤተክርስቲያኖች ተወካይ እንደሆንኩ የሚያምኑ ስንት ምእመናን ናቸው?) ማለት ለራሳችንም እንግዶች ነን። ይሄ ስራዬ ከፋ ሊባል ይችላል፣ እና ምን ይጠበስ?

መቆጠሩ አይቀርም። ብዙ ሰዎች ነፈዝነት ዙሪያ ተያይዘው ማደም ስለሚመቻቸው በቀላሉ ተቀባይነት ባገኘ ስያሜ እግራቸው ስር እንደሚጥሉት ይጠረጥራል። ስድቡ ባያሳብደውም ሁልጊዜ ከጀርባው ተከትሎት የሚተም በየቦታው አብሮት የሚቀመጥ አውድ ይሆናል። ገለታን የሆነ ነገር እንደሚያሳስበው ከዐይኖቹ ዋህይ መጠርጠር ይቻላል። ትምህርት ቤት? ቤተሰብ? ሰላማዊት? ጌርሳሞት? ጓደኞቹ? አገር? ሕልሙን እያወጣና እያወረደ? ወዘተ

በዚህ አይነቱ አንድ ጠዋት ዋናውን መንገድ በመሻገር ላይ እያለ ሊታከከው ደርሶ ካለፈ ትንሽ ከእሱ ፈቀቅ ብሎ ከቆመ ውይይት ታክሲ ውስጥ ስሙ ሲጠራ ሰማ። በጠባቢ የታክሲዋ መስኮት የጌርሳን ፊት ሳቅ ለብሳ አያት። ፈገግ አለ፤ እና የጉንጨቴ ሰርባዳ ቦግ አለች። ጌርሳ የሆነ ቦታ በአካል እንደተነካች ሁሉ ተሽኮረመመች። መንገዱን እንደተሻገረ እስከ ከታክሲ ወረደች። ሲገናኙ ተጨባበጡ። የጌርሳሞትን የዋህ ወሬ ይወደዋል። የምትናገረው ተራ አረፍተነገር በጥላው የሚጫወት ሞሳ ይመስላል። እሷ የምትተነፍሰው ቀላሉ መረጃ ('ዛሬ ፀሐይዋ ደስ አትልም?') ወረቀት ላይ ቢጻፍ ደብተራችንን ወለላ ሆኖ ያበላሻል። 'ያ ቤቢ፣ ደስ ሲል' ስትል አሁን እዚህ ቁጢጥ ብዬ እሱን የመሰለ ደስ የሚል ሞሳ ብወልድልህ ለማለት የሚቀሯት አስር ቃላት ናቸው።

—ገለታ ደህና አደርክ? ወደየት ነህ? አለችው። ብቻውን ሲሆን ትደፍረዋለች። (ከታክሲዋ የወረደችው ይሄ እንዳያመልጣት ነው። እንደ እናቷ እንደዛች እንደ መግደላዊት የነፃነት ምኞት ልክፍት እንደሆነባት አታውቅም።) ጉንጭ ለጉንጭ ተሳሳመ። በልታ እንደወጣችው እንቁላል በፉርኖ ትሸታለች።

—ሰው ጋ

—የታጠብከው ፀጉር ሳይደርቅ ነው የምትወጣው? ሂሂሂ ከሳቋ ተግ ብላ ግንባሩ ላይ ከተጣበቀው አጭር ፀጉር ላይ አንድ ሁለት የለገዳዲ ጤዛዎች በጣቶቿ አራገፈች

—የረፈደብኝ መሰለኝ። ምን አንቀለቀለኝ። ፊቴን በእጁ አሻሸ።

—ቁርስ አልበላሁም እንብላ አለች

አፋ እንዳመጣ እሺ አላት። እሱ እስከምን ድረስ እንደምትሄድ እንኩዋን አልጠየቃችም። ብትጠብቅም አልጠየቃችም።

የሚያምር ሃብል አድርጋለች። የሃብሉ ሰቅል ሳንቃ ድሪ ነው። ሳንቃ ድሪዋ እንደ ጎጆ የተሰራች ናት። ጎጆዋ በሶስት የተዛነቡ መስመሮች የተሰራች ትንሽ በር አለቻት። ክፍክፋቷን ለማሳየት አስራ ሁለት የአግድም መስመሮችና አራት የቁም መስመሮች ተሰርተውላታል። ለዐይን የሚታዩት በግድና በግምት ነው። በመስመሮቹ ቦይ ውስጥ አልፎ አልፎ ጉድፍ ያጠቆራቸው ብርማ ሽንተረሮች አሉ። የሰቅሉ የታቹ መሰረት ሁለቱ ሚዛኖች እንደተቦረሹ ወይም እንደታጠቡ ሁሉ ያንጸባርቃሉ። ገለታ እዚህ የሚያምር ነገር ላይ ለአፍታ አፈጠጠና በጣቶቹ አገላብጦ አየው። ቃል ሳይወጣው ያደረገው ይህንን ብቻ ነው። አንገቷ ጋ ቢይዛትስ? አገጭዋን ይዞ ቢስማትስ? የትኛው ተንኮለኛ አምላክ ነው የምንፈልገውን እንድናፍርበት አድርጎ የፈጠረን? በዛም አልበዛም ተምረን ተምረን ተሳስተን ተሳስተን መልሰን መላልሰን ለተመሳሳዩ ነገር የምናፍረው ለምን ይሆን? በራሳችን ልቦና ላይ ስለምን ይሉኝታ እንይዛለን? በይሉኝተነታችንም እንኮራለን? ግን ሳንቃ ድሪው ምን ማለት ነው? ጠርጣራነት ሁሉ ነገር ውስጥ ምሳሌ ይከታልና እንጠይቅ።

ውይይት ታክሲ ውስጥ ገቡ። ታክሲዋ ያረጀች ናት። (ያላረጀ ውይይት ታክሲ እስኪ እንፈልግ) በተሳፋሪ ሙሉ ናት። ታክሲዋ ጌርሳሞትን ብታንገጫገጫትም ገለታ ጎኗ ስላለ ብቻ ተመኝቷታል። አንድ ወንበር ላይ ለሶስት በሰልፍ ተቀምጠዋል። ከቀኝ ዳር የሆነች ጡታም ጥርሳም ልጅ፣ ከዛ እሷ እና ከዛ ገለታ። ስስ ቀሚሷን አልፎ ስፖንጁ የተቦዳደሰው መቀመጫ ቂጥዋን ይጎረብጣታል። ቢሆንም የተቦተረፈ ስፖንጅ መሃል በሚዛን ተቀምጣለች። ከጉልበቷ ጀርባ ጠርዙ ይፍቃታል። በዛ ሁሉ ግሬያና ላቦት መሃል ይህ ምኞት ወደ ነፍሷ የተጋባ አይነት ተረጋጋች። ይህቺ ግራ ምኞት ሌላ መልካም ምኞት እንደምትቀሰቅስ ሁሉ ግራ እጅዋን ገለታ ትከሻ ላይ ጣል አደረገች (ቦታ የጠበባት መስላ-እሱስ ይጠባል) ደሞ ወደ አንገቱ ጠጋ ብላ በቀራፋ ጀሮው ለዚህ ገና ላላሬዘ፣ ገና እንደ ጠበል ለሚሰራው እርጥብ ልጅ የጉንጨቴ ትንቡክ እንደሚያምራት በቃል ያውም ከፍ አድርጋ ልትነግረው ዳዳት። ገላዋን ብትታጠብበት በገለታ ብተለቃለቅ

ጊገግ

ሁለመናዎን እሷ። ጭኖቿን ቢከፍት እሱ። በአፏ ቢገባ አፉ የእሱ። ስርባዳው ነክሮ ቢያወጣት እሱ.....በሚቁለጨለጨፎ ዐይኖቹ በለሆላስ ሲያያት ቁምነገር የማይወጣው የመብራት ሃይል ባለሥልጣን ፊደዙን በሁለመናዎ እንደለኮሰ ሁሉ መንደድ እንደምትጀምር ልትነገረው ይዳዳታል። ተፋዘውና ለየብቻቸው በሃሳብ ተቀፍድደው እያሉ ታክሲያቸው ተሳፋሪ ልታወርድና ልትሰቅል ደጋግማ ቆመች።

በልባቸው ውስጥ መፈላለግ እንደሌለ፣ የሚያስቡትም ስለመፈለጋቸውና ስለመፈላለጋቸው ሳይሆን ከልቦናቸው ውጭ ስላለው አለም እንደሆነ ሁሉ ልሙጥ ቲያትረኛ ፊታቸውን ወደ ውጭ አዙረዋል። ካሉበት መንገድ በወዲያ በኩል አራት መኪናዎች ቂጥ ለቂጥ ተገጫጭተው ጎሳና ፊት በሰልፍ ቆመዋል። ከተጋጨት መኪናዎች ከሁሉ ፊት ያለችው ብቻ በነጅ ተገልብጣለች። የታክሲው ተሳፋሪዎች ግጭቱን እንዲያዩ ከመኪናቸው ወይም መኪናቸውን ከሚነዳቸው ሰዎች ጋር ቀጠሮ የያዙ ይመስላል። የመጀመሪያው ገጫ አውቶቡስ ነው። እሱ ሶስተኛውን መኪና ሲገጭ ሶስተኛዋ ፊቷ ያለችውን ሁለተኛ መኪና ትገጫለች ሁለተኛዋ ደሞ ፊት ለፊቷ ያገኘችውን ትገጫለች። የጥፋቱን ቅልልቦሽ ማስተላለፍ ያልቀናት ከፊት ለፊት ያለችው ደሞ ገጭታ የሚያቆማት ስላልነበረ ተገልብጣለች። ታክሲ ውስጥ ያለው ተሳፋሪ ሁሉ አደጋውን በመገረም ያያል። ጌርሳሞት ልታሰግግ በማዘንበሏ ገለታን ሲተነፍስና ገላው ሲያብጥ ተሰማት። የሆነ የሚያስፈራ ደስ የሚል ስሜት በመላ ገላዋ እንደ እንሽላሊት ሽር አለ። እንዳያያት አድርጋ ዐይኖቿን በቀስታ ከድና ከፈተች። ጌርሳሞት ካዘመመችበት ቀና ብላ የገለታን ጉልበት ተደግፋ ልፍስፍስ ፀጉሯን በፊቱ ስር አሳለፈች። የገላው አጥንታምነትና ምቹነት። ግን ከራራ ይመቻል? የተለኮሰ ገላዋን ለማረጋጋት ለጋ ቂጥዋን ቀድሞ የነበረችበት የስፖንጅ ቆሬ በጭንቀት ያለሙሉ ልቧ መለሰች። ታክሲዋ ወሬ ካሳየቻቸው በኋላ ጉዞዋን ቀጠለች። የታክሲዋ ውዝዋዜ እሱ ላይ እየጫነ ይመልሳታል። ቢቻላት ከፍ አድርጋ መናገር ትፈልጋለች። እባክህ አንተ ባለታክሲ ወዝውዘኝ። እዛው እስከ ማታ መክረም ፈለገች፣ እስኪነጋም፣ ዘመነ ማርቆሱ እስኪያልቅ.....በልጉ እስኪጠናቀቅ። የምታስበው፣ ያቺን ሰላማዊት ምን አየሀባት? ያቺን ደንደሳም ምን ብለህ ወደድክ? ከአሮጊት ምን አለህ?.....ታሰርክ ሲባል

ልቤ እንዴት እንደመታ ታውቃለህ? መከት ጊዜ በሕልሚ አየሁሁ። ጌርሳ ጌርሳሞት በሕልሚ ያየችውን፣ ነቅታም የተመኘችውን፣ ተመኝታ የወደደችውን፣ ወዳ የሻተችውን፣ ውስጡ ብልግና አይጠፋምና አታወራውም። ማን ራሱን ትዝብት ዐይን ስር ይጥላል? እግዜር የመውደድ ወገን ለምን ከነታችነትና ከስንፍና ጋር ሰፋው?

ጎኑ ተቀምጣ ግን በሁኔታው የዘነጋት እየመሰለ። ቸል ያላት እየመሰለ። ግን በሁለመናው ንቅናቄዋን እያዳመጠ። ፈገግ ብሎ አቀማመጧን ሰርቆ አየ። ወንበር ወደ ላይ የገፋው የትንሽ ዳሌዋን ስፋት። የሚያማምሩ ቆዳቸው ለስላሳ የሆነ ቀይ ዳማ እግሮች አሉዋት ቢነካቸው የማይጠላ። ቢዳብሳቸው የሚሻ። ቀሚስዋ የገጠሙ እግሮችዋ ስር ተጣጥፎ መልካም ጣቢታ ይመስላል። ጌርሳሞት ራሷ ወጥ ናት፣ ከንፈሮቿ አዋዜ ናቸው። ገለታ ደሞ ሰሃን ነው፣ ቢጠልፋት የምትፈልስበት። በእጁም በዐይኑም ሊደርስበት የማይችለውን፣ ሱሪውን አልፎ የሚታከከውን ለስላሳ ቆዳዋን በዐይነሕሊናው ያወራዋል። እንደ ሃር መሆን አለብህ እንደ ፊቷ መሆን አለብህ እንደ ውሃ መሆን አለብህ.....ልብ ሳይለው ቀኝ እጁን በከፊል ጉልበቷ ላይ በከፊል ቀሚሷ ያልሸፈነው የጭኗ ቆዳ ላይ ጣል እንደ አደረገ። ሞከረ ሊክድ ሰላማዊትን። አመልካች ጣቱን እያነቃነቀ ቆዳዋን ቢዳብሰው ከዛ ስር ያለውን ሙቀት የሚያተነውን አጥንቷን ቢነካካው.....ለመሆኑ አንገቷ ነፋስ እንደነካው ዛፍ ያዘምማል? ደሞስ ይሄ አጠገባቸው ያለው ሕዝብስ ይሰወራል? ይበተናል? እንደ ጉም? እንደ ዱቄት? የላይና የታች ከንፈሮቿ ሲከፈቱም ሲከደኑም እንደ አበባ አበባማ አበባም አባቢ እብብ አበቡቴ አበቢት እንደ አበባ ጉንጉን (እሱን ማሰሪያ) እንደ አበባ እቅፍ (ከንፈር ማቀፊያ) የአበባ ዋንጫ (የአፋን ዝናብ የምትሰበስብበት) እንደ እቴ አበባሽ እቴ አበባዬ.....እንዲዘግነው የዛን አፏን-የብርሃን ጨሌውን.....ሊጠይቃት እንደተጠራጣሪ ጠቢብ ለመሆኑ እንደዚህ የሚያምር ነገር በየትኛው የዓለም አልጆብራ እኔ ምስኪኑ ሊያጋጥመኝ ይችላል? የከንፈሯ ስልቱ የሆነ አቀማመጡ የቦታ አወሳሰዱ። እንደ ዙፋን የሚያደርገው እንደመከዳ የሚሰራው። ቢጋደምበት ቢቀመጥበት ቢነግሥበት.....ለመሆኑ ከንፈሮች የት ጋ መሆን ነበረባቸው?

አንድ ቀን ህሩይ የተባለ የውድወርክ አስተማሪው ለሆነ ቁምሳጥን የመሳቢያ ንድፍ እየሰራ ቀና ብሎ ተማሪዎቹን በፈገግታ

'የመሳቢያውን ኩላብ የት ላስገባው?' እያለ ሲጠይቅ እሱም ራሱን የት ስኬታም ስፍራ (ለዐይን ያማረ ደሞ ለስሜትም) ላይ ማድረግ እንዳለበት ሲገምት--ልክ እንዲህ አስተማሪውና ተማሪው በመንፈስ እንደተነታረኩበት መሳቢያ አፏ እንደ ኩላብ ገጽዋ ላይ ስክ ሆኖ:: ድንገት ዞር ስትል እጅ ከፍንጅ ይዛው ሲያፈጥባት እንደ ሌባ.....ስለመኪናዎቹ ስታወራ ባታወራ ባታወራ አቤት ባታወራ..... አፏ ቢዘጋ እንደ ዱዳ ሲወለድ ጋግርት እንደ ተጣባው በሽተኛ.....የከንፈሯ ሙቀት ከገጽዋ ላይ እንደማይታይ ሞገድ ደረቱን ሲያሞቀው.....በቀስታ ተነቃንቆ ለአመል ስጋ የሰበሰበ ቀኝ ዳሌዋን በዳሌው ገፍቶ ቦታ እንዲጠባት እና እንድትሰማው እና መልሳ እንድትገፋው.....እንደ በረሃ የሆነው የልጅነት ገላውን ትናንት ሰላማዊት እንደላበረደችለት ሁሉ ለአፍታ መሰወርዋን እየተመኘ: እንደ አለመወለድ ባለ ጥበብ:: በቀስታ ዞር ሲል ሊያያት እንደ ስርቆት..... ጌርሳዎት ጌርሳ ፊቷን አዙራ ስለ ተጋጨት መኪናዎች የነበር ወሬ ስታወራ: ወሬኛ:: ፀጉር የፈሰሰበት ማጅራቷን: እንደ ዋሽንት የቀጠነ አንገቷን ቢነፋት ቢዘምርባት: እንደ ቀናው እረኛ:: በሁለንተናዋ ቀዳዳ:: ለምን እንደሚፈራት እንደሚንቀሳቀስ ቢያውቅም: አባቷ እንደአሳደገው ውሻ ስለሰደበው--በዚህ ሰበብ ልጁን በበቀል አበላሽቶበት.....ከዛ ምላሱን እንደ ባለጌ ሊያወጣበት ቢያስብም: እንደ ሐጢያተኛ ወይ ከራሱ እንደተጣላ እንደ መንፈስ ደካማ:: ለምን ከንፈሯ እርዝ ሆነ? ለምን በእርቃኑ ስየታ ፈጀው?

እሱ ሲሆን መናገር ያቃተው እሱ ሲሆን ዱዳው እሱ ሲሆን እኩል አባቷን እንደ ሰላማዊት የፈራው.....በድምፅ የለሽ ፉከራ ተደፋፍሮ በግራ እጁ ጉልበቷን ብቻ እንደያዘ ዐይኖቿን ለማየት ፈርቶ:: ለምን ከአመት በፊት እህ ያላልኩዋት ልቤን ወሰደችው? ተንኮል አለው? ነገርስ? ለምሳሌ እንደምቀኝነትስ: ከሰላማዊት ገፍትራ ሰፈር ቦይ ልትጥለው: እንደ እቃ እንደ ሰባራ ጠርሙስ እንደ እንቅፋት: እንደሚታይና እንደማይታይ አሸክላ.....

ሁለቱም የሚወርዱበት እስከሚደርሱ የተነጋገሩት ትንንሽ ጉዳዮችንና (መክራ ነው ትራንስፖርቱ.....ይገርምሃል ከትናንት ወዲያ

የሆንኩትን ብነግርህ.....) በየራሳቸው ወደ የግል ጉዳያቸው ከመሄዳቸው በፊት ሻይ አብረው ለመጠጣት መስማማታቸውን ነው። በስርቅ መተያየታቸውን አላቆሙም። ስርቅ ማየት (እንደ ዘሪሁን አባባል-ገለታ ብቻ የሚያውቀው) 'ናይስ' ነገር ነው። የተቆራረጠ ሁኔታቸውን ከታዛቢ አፋተው በአእምሮአቸው ብላክቦርድ ላይ የትናንቱን፣ የአሁኑንንም፣ ምናብ የተቀባ ነገንም እየገጣጠሙ የሚደሰቱበት ነው። ስርቅ ማየት የመሰልጠን ከፊል መሰረቱ ሳይሆን አይቀርም። መፈላለግ ያሳፍራል? ለስንት ሺህ ዘመን ሰው ያልተወው ምናልባት ጣፍጦት ያስቀረው ጥቅንጥቁ ነው። ደሞ ይህ ተገልጦና ተሞሽሮ አይባል እንጂ መውደድ አይደል? ምክንያቱ በአፍ ልፍለፋ ባለመብራራቱ ግልፅ አይደለም ያሉት። የልብ ዐይን ካየው የታየው ተደበቀ ይባላል? የግድ የመፋቀር ጉዳይ አደባባይ ላይ ከውጭ አገር እንደ መጣ ቁሳቁስ ለጉራ መሰጣት አለበት? ወይም ወደ ሎንዶን ለዲያስፖራ እንደሚጫን የድርቆሽ በርበሬ መልካምነቱና ማማሩ በየዌብ ሳይቱና በባዴ የስነምግብ እክስፐርቶች መዘዪር አለበት?.....

.....ሁለቱም የተስማሙበት ቦታ ሲደርሱ ከታክሲ ወርደው አንድ ቢጫ ሕንፃ ስር ያገኙት ካፌቴርያ (ሶሲ ባር) እውጭ፣ ክብ ጠረጴዛ ዙሪያ ተቀመጡ። በግማሽ ሰአት ኬካቸውን በልተውና ቡና በወተታቸውን ጠጥተው ተነሱ። በጣም ተጠግታ ስታየው ቅር ያለው ይመስላል።.....ሊለያዩ መንገድ ዳር ጎን ለጎን ቆመዋል። አጠገባቸው ጋዜጣ ሺያጭ በአዲስ የፖለቲካ ወሬ ሊማርካቸው ወረቀቱን ያውለበልባል። ገለታ በትኩረት አየውና ዞር ብሎ ለጌርላሞት:

- ምንም አዲስ ነገር የለም እኮ አላት
- ምን? አለችው።

ሰምታዋለች ግን ወሬውን እንዲቀጥል። እዛ እዛ ታየዋለች። የጉንጨን ስርጓዶት፣ በትኩስ ቡና በወተት ያበጡትን ከንፈሮቹን፣ እዚህ ከፊቱ ላይ ቢወድቁ ቀልባ ቀሚሷን በትንሹ ከፍ አድርጋ ጭኖቿ መሃል አጣብቃ ይዛ ሲጌራራፈፋ ሲገለባበጡ ልትሰማቸው። ዓይኖቿን ጨፍና ጆሮዋን ኮረኮረች። አልተመቻቸውም።

- የሚያስፈልገን ጋዜጠኛ አይደለም
- ዝም አትላቸውም። ምን ማለትዋ እንደሆነ አልገባትም
- የጎደለው ወሬ አይደለም ፍቅርና መተሳሰብ ነው አላት

—እንዴት? እሱ መቼ ጠፋኝ የተናገረው ከገባችበት ግላዊ ስመሙን አወጣት

—መውደድ ከውስጥ ነው የሚመጣው። አንድ ሰው በአመለካከቱ ወይም በነሳሴ ቢያርቀኝ ወይም ቢጠላኝ ደካማነት ነው። የማያውቁትን ያልገባቸውን በልበሙለነት የሚናገሩ አይገርሙም?

—አይገርምም? ምን አመጣው ይሄን እዚህ? ነካ አርጎሃል? ፖለቲካ ከሚለፈልፍ ምናለበት አፍህ አፌን ቢደፍር?

—ማለቴ ማስተማር ይከብዳል። በጣም ቀላል የሆነውን ነገር አንዳንድ ጊዜ ማስተማር አይቻልም። አንድ ኮሌጅ የጨረሰን የሂሳብ አዋቂ ሁለትና ሁለት አራት ብሎ ለማስተማር መሞከር ነው። አልችልም ሲልሽ አውቆ ነው። ዘርዓ ያዕቆብ ምን ይላል መሰለሽ?

—ማነው እሱ?

—በአስራ ስድስተኛው ክፍለዘመን የኖረ ኢትዮጵያዊ ፈላስፋ

—አስራ ስድስት? ሩቅ ነው

—የሚያሳዝነው እሱ ነው

—ለምን ያሳዝናል?

—አንድ ሰው ዱሮ የጨረሰውን ነገር ሺህ ጋዜጦች ዛሬ እናብራራ ሲሉ። ማብራራት አያስፈልግም። 2+2= 4 ነው። ምን ማብራሪያ አለው?

—ሂሂ ሊሆን አይችልም። ቅንነት ማንን በየትኛው የወንዙ መልካ አሻገረች? አለነገር ሸቤ አልገባህም። አንድ ወር መታሰር እዚህ ያደርሳል እንዴ?¹³

¹³ ለምን እንደታሰረ የተሰራጨውን ወሬ የሰማ ሰው ይስቃል። ወሬው እንዲህ ነው። መማሪያ ክፍሉ ብቻውን ተቀምጦ ('እሱ እኮ ሰው አይቀርብም') ሲተክዝ አንድ ልጅ ይመጣና ትምህርት ቤቱ የገንዘብ ማሰባሰቢያ በአል አዘጋጅቶ መንገድ ተዳዳሪዎችን ለመርዳት ስላቀደ ሲዘፍን ስላየው ያቅሙን ይረዳቸው ይችላል እንደሆነ ጠየቀው። ገለታ አፋንም ሳይከፍት በጭንቅላቱ ንቅናቄ ብቻ አልፈልግም ብሎ ወደ ዴስኩ አቀረቀረ። ገለታ እንዲህ ሲያደርግ የልጁ ፊት በንቀትና በብስጭት ሲለዋወጥ አላየም። ገለታ ብቻውን በመቀመጥ ተሰላችቶ ከክፍሉ ሲወጣ በስተቀኝ በኩል ውለታ የጠየቀው ልጅ ከሌሎች ልጆች ጋር ቆሞ በሆነ ጉዳይ በሰሜት ሲከራከር አየው። ገለታ የሚሰራው ስላልነበረው እንደቆምነገር (ክርክር መስጠት ባያውቅም) ለአንድ ደቂቃ ያህል ቆሞ

ልጅ የሚናገረውን ሰማው። ወንድሞቼ ለምንድነው ከእኛ በማይጠበቅ ነገር በዚህ በሰለጠነ ዘመን በጎሳ የምንከፋፈለው? አባቶቻችንና እናቶቻችን ይህን አድርገዋል? ነቅተን ነው? ተሻሽለን ነው? አንድ ነገር ማድረግ አለብን ብሎ እንደተናገረ ገለታና ልጅ ዐይን ለዐይን ተገጣጠሙ። ልጅ ጮክ ብሎ ለመሆኑ ያ አዝማሪ ልጅ ነገው ምን እንደሆነ ይታወቃል? እስኪ ልጠይቀው። ወንድም! ሰማህ? ነገህ ምንድነው!? ማለቴ ብሄረሰብህ?! እዛ የተሰበሰቡ አስርና አስራ አምስት የሚሆኑ ልጆች ዞር ብለው ከገለታ መልስ እንደሚጠብቁ አይነት አፈጠጡበት። ገለታ ግራ ገብቶት አፋ እንዳመጣለት ምንም አይመስለኝም። ነገሩ ተጻፈ አልተጻፈ አለ። የጠየቀው ልጅ ከት ብሎ ሳቀና በንቀት ከፍ ዝቅ አድርጎ አየው። ገለታ የልጁን አሳሳቅ አይቶ ትርጉሙ ስለገባው ካልወደዳችሁ ለምን መታወቂያችሁን ሰብስባችሁ በህብረት አታቃጥሉትም? ቀላል ነው አለና ቀና ብሎም ሳያይ የማትበላ ወፍ ተይዛ በጭራ የተባለች ዘፈን እያንጎራጎረ ወደ ቤቱ የጀመረውን መንገድ ቀጠለ። እንደሚሉት ከሳምንት በሁዋላ ከሚማርበት ትምህርት ቤት በር ላይ ሁለት ሰዎች ጠብቀው አግተው ይዘውት ሄዱ። አንደኛው አጋች ምክንያቱን የገለጸበት መንገድ ግራ አጋባው። የትምህርት ቤቱን ተማሪዎች መታወቂያቸውን ልክ ደቡብ አፍሪካ ውስጥ በአፓርታይድ ጊዜ እንደተደረገው እንዲያቃጥሉ ስለቀሰቀሰክ ነው የታሰርከው አለው። ገለታ ግን የተናገረው አንዱም ነገር ትዝ አይለውም።

14 በትክክል ግን ለሳምንት ጠፍቶ ነው የተገኘው። ገለታ ጠፋ እንደተባለ የጠፋበትን ምክንያት የሚያጠሩት የታቦት ማደሪያ ጥቂት ሰዎች፣ ላይ ወጥተው ታች ወርደው ሊያገኙት አልቻሉም። ከተማው ውስጥ ቦታ አልቀራቸውም። በአእምሮ ጥናት ሳይንስ ባኩናር አምኔዝያ ወይም ሴሌክቲቭ አምኔዝያ (አንዳንዶች ዲሶሺዬቲቭ ፉን) ይሉታል የሚባለው በሽታ ገለታ እንዳለበት የሚያውቁት እናትና አባቱ ብቻ ናቸው። ይህ በሽታ ያለበት ሰው አንድ አሁን የተሰጠውን መረጃ ወይም ያሳለፈውን የቅርብ ልምድ እንዳላደረገው ወይም እንዳልኖረው ሁሉ ያኔውኑ ይረሳዋል። አንድ እለት ወደ ትምህርት ቤት ሲሄድ እግረ መንገዱን ሰናይትን ሰላም ሊላት በሰቃይ በኩል ሲያልፍ አለባበጋ ማርኮት፣ ቁልምጫዋና ዳበሳዋ ልቡን ነስቶት፣ ቶሎ በር ዘግተው እጅግ ያደከመው እጋንም ያሳዘናትና ያስለቀሳት ፍቅር ሰሩ። እዛች የተቃቀፋበት አልጋ ላይ ተጋድሞ ትምህርት ቤት ልሂድ አልሂድ እያለ ሲያሰብ ሰናይት ወደ ግጥም በተጠጋ አማርኛ፣ ወደ ዘፈን በተጠጋ ድምፅ እንዳይሄድባት ስትለማመጠው ደንበኞች በር አንኳኩ። እንደምንም ከአልጋው ተነስቶ

በከፊል ራሱን እያዞረው በጀርባ በር ወጥቶ ትምህርት ቤት ሄደ። ክፍል ከመግባት ይልቅ ደብሮት ትምህርት ቤት ፊት ለፊት አንድ ግንብ ተደግፎ የመንገድ ወሬ እያየ ሲያንጎራጉር፣ ልጆች ይመጡና አሪፍ ዘፋኝ ስለሆነ ፈንድ ራይዚንግ ላይ እንዲሳተፍ ጠየቁት። ከዚህ በሁዋላ እሱ የመለሰውም ይሁን እነሱ የመለሱለት ትዝ አይለውም።

ከላይ እንደተጠቀሰው ይህ በሽታ እንዳለበት የሚያውቁት ወላጆቹ ብቻ ናቸው። የበሽታው አይነት በአጭሩ እንደዚህ ነው። እተቀመጠበት ይጫወት እንደሆነ ፈዞ የት እንዳለ ይዘነጋል። ሲጠሩት አይሰማም። ቢሰማም እሱ ሳይሆን ሌላ ሰው የተጠራ ይመስለዋል። ለመጀመሪያ ጊዜ እናቱና አባቱ በአስራ አንድ ይሁን በአስራ ሁለት አመቱ ታሞ አጋጥሞአቸዋል። ለጥቂት ወራት አቡነ አረጋዊ ጠበል፣ ብስራተ ገብሬልና ቀራንዮ ሲወስዱት ቆዩና ስለ ተሻለው አቆሙ። እናቱ ፎርቱና ማን እንዳሻለው ባያውቁም ሶስት ጥንጥላ ገዝተው አንዱን ለገብሬል አንዱን ለአቡነ አረጋዊና ሶስተኛውን ለመድሃኒያለም ቤተክርስቲያን ከሰጡ በኋላ ቆይቶ ለጊዮርጊስ ቤተክርስቲያን አራተኛውን ጥንጥላ ሰጡ። ከቅዱስ ቅዱስ ቢለዩ አመትም አይቆዩ። በሽታው አደፈጠ እንጂ አልተወውም።

ሰዎች ሁሉን ነገር ከፖለቲካ ማያያዝ ስለሚወዱ እንጂ ገለታ ያን ቀን የተሰወረው ታግቶ ሳይሆን በሽታው ተቀስቅሶ ለሳምንት የቤቱ አድራሻ ጠፍቶት መመለስ ስላልቻለ ነው። በሶስት ቁጥር ማዞርያ፣ በፒያሳ፣ በሳር ቤት አካባቢ፣ በሌላም ቦታ ሲንከራተትና በመንገድ ላይ ሲያድር ቆይቶ አንድ ቀዝቃዛ ጠዋት ላይ የሆነች ጠባብ ክፍል ውስጥ ነቃ። አልጋ ውስጥ ነው። ራቁቱንም ነው። ክፍሉ የሽቶ ጠረን አለው። ጎኑ ሴትዮ ተኝታለች። ዞር ብሎ ሲያያት ፈገግ ብላ እያየችውና ሆዱን እየዳበሰች፡ ተነሳህ? እግዜር ሰርቶሃል አንተ መቼም ሰናይት ታድላለች። ምን የመሰለ ቁርስ ሰርቼ ነው የምሸኝህ። አግባኝና ገላግለኝ በማርያም አለችና ከት ብላ ሳቀች። ጮክ ብሎ ንገሪኝ የት ነኝ?! ብሎ ጠየቃት። ሰፈርህ ነሃ! ለደቂቃ ዐይኖቼን ጨፍኖ ጸጥ አለ። ሰፈሬ ሰፈሬ ሰፈሬ። ሜሮን ነሽ አይደለ? አላት በጥርጣሬ። አበዛኸው አሁንስ ሂሂሂ ይልቁን ቀስ በል ጎረቤት እንዳይሰማህ አለች። ከተጋደመበት ግራና ቀኝ አየ። ከአልጋው ራቁቱን መውጣት ፈርቶ ልብስ ፈለገ። ሱሪውና አመዳም ካናቴራው ተጣጥፈው ራቅ ብለው ወንበር ላይ እንደ ደከመው ፍጡር ተቀምጠዋል።

ሜሮን የሰናይት የድሮ የትምህርት ቤት ጓደኛ ናት። ሜሮን በዱርዬነት (ትኩስ ዱርዬ ለነበረች ጊዜ ምን ታደርጊዋለሽ? ስምሽ ሜሮን ከሆነ እጣሽ ያው ስድነት ብቻ ነው ትል ነበር) ሰናይት በደደብነት በህብረት ትምህርት ያቋረጡ ናቸው። ሜሮን አየር ጤና

አካባቢ ያለ ሬስቶራንት ውስጥ አሳላፊ ሆኖ ትሰራለች። መልክመልካም ስለሆነችና ከጀርባ ደንበኛ የማስደሰት ስራ ትሰራለች ስለሚባል ቀጣሪዎቿ ልዩ ክብር ይሰጧታል። ገለታ አይኖቹን ጨፍኖ እዚህ አልጋ ላይ እዚህ ቦታ ምን እንደጣለው ያስባል። ያለኸው አየር ጤና ነው። ትናንት እንኳን አልሰከርክም ነበር አለችው። ያቺ ጋዢታም ሰናይት ታድላለች። ገለታ ሰማህ ኮንዶም አድርገናል። አይዞህ። በልጅነቱ አንድ ሁለቴ ያጋጠመው ፉጉ (የመርሳት) በሽታ ተመልሶ እንደመጣ ገባው። ከተኛበት ተነስቶ ልብሱን ለብሶ ሜርንን ደህና ዋይ እንኳን ሳይላት ወጥቶ በቀጥታ ወደ ቤቱ ሄደ። ቤቱ እንደደረሰ እናቱን እንዳታለቅሰና እንዳትመህ እየመከረ ሳምንቱን የጠፋ ጊዜ ያጋጠመውን፣ ትዝ የሚለውን እንዳንድ ነገር አስቀርቶ ነገራት። እናቱ ንፍጥዋን እየጠረገች ሜርን የተባለችውን ልጅ ስለጠለለችው ድምፅዋን ከፍ አድርጋ መረቀቻት። ለሳምንት የት እንደጠፋ ንደኞቹ ሲጠይቁት የሆኑ ሰዎች እገተው አይቶት የማያውቀው ቦታ እንደወሰዱት ነገራቸው። ባልንጀራቸው ስለሆነ አመኑት። ይህ ቅጥፊቱ፣ መሰረት ያለው እውነት ሆነና ካልጠበቀው እውቀት ጋር አላተመው። ለሳምንት ታስሮ እንደነበረ ለሰናይት ሲነግራት ደምዋ ፈልቶ፣ ምንድነህ አንተ? ምን አገህ? ምን ታውቃለህ? አርፈህ አትቀመጥም? አለችው። ሰናይት እሱን በትክክል እንደማትወደው ገባው። አላደረገውም እንጂ፣ ለመሆኑ 'ያገሬ ነገር ያገባኛል' ካለ ለምን አያገባውም? እሱ ከማን ያንላል? ይሄን ያህል ደንቆሮ ነው? አርፎ መቀመጥ ማለት ምን ማለት ነው? ከአባባሏ የምር የመታሰር ዕጣ ቢደርስበት ደደብነቱን፣ ቂልነቱን፣ በማያገባው መግባቱን ሰበብ አድርጋ ከሚወነጅሉት ጋር መጸበሏ እንደማይቀር ጠረጠረ። ለጌርሳሞት፣ አዲስ ነገር የለም፣ መጠራጠር፣ መገለጫምና መናናቅ ያለበት አካባቢ መኖር አይመችም ሲላት ለፖለቲካና ለዲሞክራሲ ግድ ሰጥቶት አልነበረም። ሰናይት፣ መሰሉቿና አለም ስለእሱ ያላቸውን ግምት እየታዘበ ነው። ለዚህ አገር ፖለቲካ እንኳን በወዳጆቹ ለመታጨት አቅም የለውም። ማለት ከሰው በታች ነው። ማለት በጣም በጣም ቀጃም ነው። ከሰናይት ጋር ፍቅር ሲሰራ በገላዋና በልጅ የምትሰራው ዘፈንና ምጥ ሁሉ ወደ ልቡ መሻገሩን አቆመ። ማንጎራጎር በማያቆም መልክ የላበውና በአያኖም መልክ ቀስ በቀስ በዝምታ የተዋጠው ለዚህ ነው።

ሰናይትን እየላመ፣ ከሰናይት ገንዘብ እየወሰደ አየር ጤና፣ ቤቴልና ጀም መደበሩን ቀጠለ። ከወደቡ በቀስታ የሚርቅ ጀልባ እንደሆነ ሁሉ ተሰማው። የጌርሳሞትን ለፍ ቢወድ እንኩዋን ልብዋን አላመነውም። አብረው አደጉ እንጂ እነጣጥሩ እንደማታውቀው ይጠረጥራል። ከቆመበት ትንሽ ቦታ ጀምሮ እስከህ አድማስ ድረስ ሊዋጋው የማይችል ስር የሰደደ ድንቁርና እንደሰፈረ ሲገባው አፉን

—መገለጫው፣ መጠራጠርና መናናት ባለበት ቦታ መኖር

አይመችም

- አዎ እሱስ
- ወደ ውጭ ለመሄድ አስበሽ አታውቁም?
- ማለት?
- በዘመድ ወይም በዲቪ? ወደ አውሮፓ ወይ አሜሪካ
- እኔ እንጂ.....ለምን ብዬ?
- ነገሩን ነው
- ከአባባልህ የቋመጥክ ትመስላለህ። ትምህርትህስ?
- ትምህርት እዚህ አገር ብቻ ነው ያለው እንዴ? እዛ

እማራለሁ.....

- እናትህስ ማለት ቤተሰቦችህ?
- ምን አደርግላቸዋለሁ፣ ሸክም መሆን ነው

ይሄን ሁሉ እያወራ ግን በየመሃሉ ደስ ትይኛለሽ ሊላት ይፈልጋል። መውደድና ጣጣ አብረው ሲሸመኑ እንደዚህ ነው። ሁለቱ ቃላቶች ('ደስ' እና 'ትይኛለሽ') አይኖቹ ውስጥ በነጩና በጥቁሩ ተጽፈዋል፤ እንደ መብራት ብልጭ ድርግም ይላሉ። ሚስጢር ግን ያደርገዋል። የማይላት ማን አለ ግን? የምር ያን አፍ መላም የማይፈልግ ማን ነው? ወዳጆቹ ስሟን አያነሱም፤ ሲያይዋት ግን

ለክርክር ሳይከፈት መታዘቡን ቀጠለ። ይሄንንም በዝምታ መከታተል ስላደከመው ከዚህ አገር መሸሽ ነበረበት። ብስራተ ወንጌል ከሚኖሩ ሁለት ልጆች ጋር ተማክሮ (እንደሚባለው) ከአገር ወጣ። የገለታ ሽፍትነት ተደጋግሞ ከሚነገረው ተቀባይነት ካገኘውና እንደ አየር ከከበበው በማንም ወሬኛና ፖለቲከኛ በሚነዛ አግኖሶሃ ሳይ ነው። የት እንደሄደ ባለመናገሩ ለተወሰነ ጊዜ እናትና አባቱ በልጅነቱ ጊዜ የያዘው በሽታ ተነስቶበት እየባከነ እንደሆነ ሲጠረጥሩ ቆዩ፡ ሕመሙ የት ሰዶት ይሆን? እዚህ ቁራ? እዛ ጀም? ወይ ቦሌ? ወይ ባሌ? ወይ ሰላሌ? ወይ ነገሌ? የት ወድቆ ይሆን? መቼ ነው የሆነች ቆንጆ ጠልላ አድና መልሳ ቤቱ የምትሰድል? ሲጨነቁ ቆይተው አንድ የሰፈር ልጅ ቀን ጠብቆ ምን እንዳደረገ ነገራቸው። ለአፍታ ዝም አሉና እንዴት እንዲህ ያደርጋል? ምን ጉድ ነው? ምን አደረግነው? (አሁንም ስለበሽታው ማጋለጥ አልፈለጉም) የበለጠ ግን አንደማይገናኙ በመጠርጠር ልቅሶአቸውን ጀመሩ። እስከ አሁን አባቱ ባይሆኑም እናቱ ፎርቱና ደረት መድቃታቸውን እንዳላቆሙ ይወራል።

ዓይኖቻቸው ይፈጣሉ። አባቷን ስለሚፈራ ነው? በእርግጥ አባቷን ይፈራዋል። 'አባትሽን' እፈራዋለሁ ሊል አይችልም። ወንድነት አይደለም። አምባገነን ከደመቀ ሰላማዊት ትሰማለች። መመኘቱን ቀጥሎ መፍራቱን ለማንም መናገር አይችልም። የቦቅሊቆች ነጋድራስ ((ቦቃራስ) ሊሆን ነው።

—ከወጣህ በኋላ ሲመኘህ እንዳትረሳን፣ እንዳትረሳን ማለት እንዳትረሳኝ እንደሆነ ይግባህ።

ሁለቱም ተያይዘው ሳቁ።

—ለመሆኑ አንድ ቦታ ብንሄድ ምን ይመስልሃል?

—የት? ልቧ ጠብ ያለ መሰላት

—የኢየሱስ ቃል የሚነገርበት ቦታ አለ።

እንዲህ ሲላት ባይታይባትም ትንሽ ደነገጠች። ቆዳዋ ስር ደግ ተንተከተከ። እኔ የምፈልገው እሱን፣ ክርስቶስን መቼ ሆነኝ

—እኔ ጴጥሎስ አይደለሁም አለችው ቁጣዋን ውጣ

—ምን ማለትሽ ነው? ስለ እግዚአብሔር ስለ ፍቅር ስለ ሰላም ነው የምትማሪው።

'ለምን ከሰላማዊት ጋር አትሄድም' ልትለው ፈለገች። ገሊታን እንደዛ ለማንንጠጥ አንጀቱ የላትም። አሁን ጊዜው የእግዚአብሔር ሳይሆን የሌላ ነገር ነው። ከልጅነቷ ጀምሮ በቤተክርስቲያንና በምንትስ እናትዋ አማራታለች። እሷን አይደለችም እሷ የምትሰራውን የምትሰራው። የሚያበሽቁዋት ኮረዶች በነጠላ ተጀቡት እናታቸውን ተከትለው በየደጀሰላሙ የማያገኙትን ወይም የማይሰጣቸውን ቅድስና ለመጨበጥ የሚንጠለጠሉት ለማኞች ናቸው። እግዚአብሔር እንዲህ በቀላሉ የሚፎገር ነው እንዴ? ሌሎችን ልጆች አትሆንም። አለምን አለም መስክ ላይ። እሷ በምትሄድበት ገሊታ እንዲሄድ ፈለገች። በእነዚያ እጆች መታቀፍ። ካስፈለገም ስራ ስትፈታ የፀኑሮቹን ጥምዝ ብዛት መቁጠር። ደጀሰላምን ምን አመጣው? ጳጳሱን ይዛ ነቅንቃ አንቅታ ልብ አስገዝታ 'ሌላ ቦታ እንሄድ' ልትለው ፈለገች። 'አንዴ ከፈጠረህ በሁዋላ አርፎ እንዳይቀመጥ አምላክን ለምን ትጨቀጭቀዋለህ? ቦቅሊቃ' ልትለው ፈለገች። የደደብ አፍቃሪዎች አቤቱታ ጽረኢርያም አይደርስም። ከመሃል መንገድ እርቦትና ከስቶ ይወድቃል። አስር አመት ከጸለየ አንድ ደቂቃ የሳመ እንደሚበልጥ ምዕመን ገና አልተረዱም። አተኩራ በቅሬታና በፀፀት ዐይን አየችው። ወንድ ልጅ መሆን ተመኘች። የምትፈልገውን ልትጠይቀው። ስለምትወደው ነገር ልታወራው። የባጥ የቆጡን። የሰማይና የመሬቱን።

አንድ ለሁድ ዕለትም በሕልም አንዳየችው። ባታየውም። የሕልም ተረክ ታሰባለች ድንገት ቢጠይቃት-አንደ ማይጠይቃትም ደሞ ታውቃለች።

በቅርብ የሆነ ደባሪ የጎዳር ማታ ላይ ዘመድ ጠይቃ ወደ ቤትዋ ስትመለስ ገለታን ወደ ቤቱ በእግሩ ሲሳብ አገኘችው። ቤትዋ ከእሱ ቤት አለፍ ይላል በዘገምተኛ አካሄዷ ውስጥ እሱ ቢያጋጥመኝ ግምት ተሰንስኖ ተኝቷል። እንዳይሰማት አድርጋ ለጥቂት ሰከንዶች አረማመዱን እያጠናች ከሁዋላው ተከተለችው። ለብቻው የሚነጋገር ይመስላል። አንድ እጅ ይነቃነቃል። ካሰከረው ሃሳቡ ልታወጣው ፈለገች።

-ታዲያስ ገለታ!
በድንጋጤ ዞር ብሎ።
-ታዲያስ ጌራ! አለ
ቆሞ ጠበቃት።

.....መንገዱ ፒስታ ነው የሚያደናቅፍ፣ ታዲያ መደገፍ ነበረባት ግድግዳ፣ ከዘራ ወይም ሰው። እጅዋን ይዞ ጥቂት እንደሄዱ ይሄ መንገድ መቼ ይሆን የሚሰራው? እያሉ የተለመደ ሂስና ፀረ ማዘጋጃ ቤት ሃሜታ እየነሰነሱ። የሰማዩ ጥቂረት ውስጥ ጠይምነትዋ ወደ ኑግ ቀለም ቀልጦ እናም ፀጉርዋ በዝምታ ለመታቀፍ እየጮኹኝ፣ የተያያዙት እጆቻቸው በሳብ እያዳለጡ ሸረ አንድ ነገር አድርገው በልቧ እያለች ቤትሽ ልሸኝሽ ብሎአት ከሰው ቁመት ሁለት ሜትር በሚበልጥ የቤትዋ ግቢ ግንብ አጥር ስር ወገቡን ይዛ ወገቧን ይዞ ቆሙ። ጠጋ ብላ ወደ ደረቱ ያን የማይለውጠውን ካናቴራ እየነካካች ስትዘፍን እኮ ደስ ትላለህ (ማንም ይላል) አሪፍ ነህ የምር (ሰላማዊትም ትላለች) ለምን ዘፈን መርጨፍ አትዘፍንልኝም? ሂሂሂ (ማንም ያለውን) ስትለው አይመልስላትም፣ ጆሮዎቹን አቁሞ እየተነፈሰ ይሰማታል። ከእግሮቹ መሃል የሚነሳው ሙቀት እንደ ቆላ ወላፊን ይሰማታል። ደረቱን በግንባሯ ተደገፈች። ከንፈሮቿ ይንቀጠቀጣሉ።

የማይመልስላት ስለማያምናት ነው። የማያምናት የምታወራው የተለመደውን ፍሬክርስኪ ስለሆነ ነው። በግራ እጅ ቀኝ ጉንጭዋን ዳበላት። ይሄንን ሰላማዊት ጋ ያደርጋል። ሰላማዊት ግን አንገቷን ሰበር አድርጋ እጅን በፊቷና በትከሻዋ አጣብቃ ትይዘዋለች። ምክንያቱም

ሰላማዊት ለምዳለች። ጌርሳሞት አፍጣ እያየችው ከንፈሮቿ ተንቀጠቀጠ። ቀኝ እጁን ግራ ጉንጫ ላይ ጣል አደረገ። ከአፏ ከነዚያ ከሚያምሩት ከንፈሮቿ፣ ጨለማ የረታ ውበት ይወጣል። እነሱን በመገረም ሲያይ ቆየ።

እንዴት እንዲህ ቅርጻቸው አማረ? እንዴት እንዲህ ሁልጊዜ ሊፈነዱ የደረሱ ይመስላሉ? ለምን እንደመግነጢስ ይሳተቱታል? በሁለት እጆቹ ፊትዋን ይዞ አቅርቦ አያት። ጌርሳሞት የሚያደርገውን ትጠብቃለች። ደረቷ በትንፋሽዋ ከፍ ዝቅ ይላል። እንዲህ ያማረ አፏን እያየ ትዝ ያለው አንድ ጠዋት..... ከወር በፊት? ቀንና ማታ የማይለወጥ ጥቁር ኮት ለባሽ የውድወርክ አስተማሪው አቶ ኅሩይ ጥሩ መደርደሪያ እንዴት መሰራት እንደሚችል የተለያዩ ቴክኒኮች ሲጠቀም እግረመንገዱንም ተማሪዎቹ ስለ ዲዛይን ሰፊ ሀሳብ እንዲኖራቸው ወርቅማው ሬሽዮ/ልክ/ሚዛን¹⁵ በእንግሊዘኛ ኅልደን ሬሽዮ¹⁰ ስለተባለው የዓለም

15 (ከወይዘሮ መቅረዝ አዝማች መፅሐፍ ወደ ፊት ለመወንጨፍ ወደ 34 መንደርደር: ባህላዊና ዘመናዊ ፈውሶች ከአፍን ሲመቱት ዐይን ያለቅላል ንዑስ ምዕራፍ (ከገጽ48 አስከ 52) ካለው የተቀነጠሰ 2001 አም)

(.....በግል ካጋጠሙኝ ልምዶች በመነሳት የአገራችንን ወይዘዝርትና ወይዘሮዎች ፊት (ወንዶችንም ሊጨምር ይችላል) እንዴት መረዳት እንደምንችል ብዙ ከተነገረላቸው ብልሃቶች እንዴት ዕንባሳብ በማጤን ቀላል የመሰለው ጉዳይ ምን ያህል የተወሳሰበ ሊሆን እንደሚችል በአጭሩ ለማሳየት እሞክራለሁ። ዕንባ ሃሳቡ ወርቅማው ሚዛን (በእንግሊዘኛ ኅልደን ሬሽዮ) ወይም መለኮታዊ ሚዛን (ዲቫይን ፕሮፖርሽን : Divine proportion) ይባላል። እንዲህ እንዳደርግ ያነሳሳኝ ወይም የቀሰቀሰኝ ከረዥም ጊዜ በፊት ያጋጠመኝ ተራ ልምድ ነው።

አንድ ማታ ልጅ አቡና የሰፈር ወዳጆቹ ገና የኮሌጅ ተማሪዎች እያሉ፣ ለፋሲካ ወይም ለገና መሰለኝ፣ ግቢያችን ተቀምጠው የበዓል ጠላ እየጠጡ፣ እኔ መኖራን ልብ ሳይሉ እንዳሻቸው ሲያወሩ ሚስጠራቸው ጀርዬ ገባ። የልጅ አንዱ ጓደኛ አንዲን የሰፈር ልጅ በስም ጠርቶ ከንፈሮቹ ውብ እንደሆኑ በሚገርም አድናቆት ሲናገር የቀሩት በሀብረት ትክክል ነህ ሲሉት ሰማሁ። በፍርዳቸውም መመሳሰል ራሳቸው ተገርመው

መሰለኝ ሞቅ ያለ ሳቅ ሳቁ። እራት ጎረምሶች (ከልጄ ጋር እራት ነበሩ) ሳይነታረኩ በእንዲት ልጅ ውበት ሲሰማሙ ስላጋጠመኝ ገርሞኝ ነበር። በሚቀጥሉት ቀናት፣ ሳምንታትና ወራት ልጅቴ በመንገድ ስታጋጥመኝ እኛን በማየት፣ ከንፈሮቿን በመሰለልና ሲመቸኝም ጉዳይ ፈጥራ በማዋራት የልጆቼን ፍርድ ትክክለኛነት አረጋገጥኩ። እንዲህ ሆኖ ጥቂት አመታት አለፉ።

ይሄንን መፅሐፍ በማዘጋጀት ወቅት ስለ ሊፕስቲክ (የከንፈር ቀለም) አንድ ነገር ማለት ግዴታዬ እንደሆነ ስረዳ የልጆቼንም ይሁን የራሴን የከረመ ፍርድ በመጠራጠር የቀድሞ መደምደሚያዬን በሆነ መላምት ለመፈተሽ ተነሳሳሁ። መላምቱ የሚለው ለመሆኑ ፊታችን ላይ ያሉ የተለያዩ ስም ያላቸው ትንሽም ይሁኑ ትልቅ ብልቶቻችን ብቻቸውን ናቸው? ብቻቸውን ከሆኑ አፍን በጥሬ ሲመቱት ዐይን ለምን ያለቅሳል? በሌላ ፈርጅ ወይም በስነ-ውበት ፈርጅ የአፍን ውበት ከዐይን ወይም ከሌሎች ብልቶች ነጥለን መረዳት እንችላለን? ወይስ ሆን ብለንም ይሁን ሳናውቅ ስሌታችን ውስጥ ያልከተትነው ፍርድ ገምድል የሚያደርገን መረጃ አለ?

ልጄ የልጅቴ ከንፈር ወይም አፍ ቆንጆ ነው ብሎ ሲናገር መመዘኛው ምንድን ነበር? እዚህ አይነት መደምደሚያ ላይ ለመድረስ የሚያስችል ልምድ አለው? ማለት ስንት ከንፈሮችን ማየት፣ መገምገምና በሚቀምስበት መቅመስ አለበት? የተናገረው ከአፉ አምልጦት ነው? በተጨማሪ ጓደኞቹ የተናገረውን ለምን አመኑት? ከዚህ በፊት አውርተው የተገባቡበት ጉዳይ ይሆን? ካሉት እራት ሰዎች እራቱም ታምራለች ስላሉ ትክክል ናቸው? ማለት 100 ፐርሰንት መስማማት የተባለው ጉዳይ ቢበረበር በእርግጥ መስማማት አለበት? ማለት በይሉኝታ ሊከተሉት አይችሉም? ምናልባት ስለወደዳት እሱን ላለማስቀየም ልክ ነህ ልክ ነህ እያሉት ከሆነስ? እንዴት ነው ከንፈሯ ሲጀመር መነጋገሪያ ከነታዊ ተስህቦ [ኤስቴቲክ ኦብጆክት (Aesthetic object)] የሆነው? እነዚህ ልጆች የሚሰማሙበት የሃሳብ (የግል) ወይም የባህል(ማህበራዊ) መሰረት ሲጀመር ነበር? ሌሎች በእሱ ዐይን ልጅቴን እንዲያዩ የማድረግ ግለኛ ፍላጎትና ያበጀው ወይም የተከተለው ሴራ ይኖር ይሆን? ፈላስፋው አማኑኤል ካንት እንዲህ አይነቱን ሁኔታ ኤስቴቲክ ዩቶፒያ (**Aesthetic Utopia**) (ከ.ናዊ ተምኔት) ይለዋል። በከነታዊ ፍርድ ሁሉ የተሰማማበት ማለት ነው።

ብዙዎቻችን ቀድመው በተናገሩ ደፋር ብልጣብልጥ ሰዎች ጽንሰ ሃሳብ ወይም አንድ ወጥ አባባል ስር ተሰማምቶ ማደርን ስለቻልንበት ነገሮችን አቅልለን በማጣጣም መርካት ለምደናል። እንደ አሳቢና አመዛዛኝ ፍጡራን ቀዳሚያችን ትክክል ቢሆንም ባይሆንም ማንኛውንም

አይነት መረጃ ለመቀናቀን ፍላጎትና ሃሳብ እንዲኖረን ግን ግድ ነው። ሥልጣኔን ወይም ደህንነትን እንደ ሜካፕ መበደርና መግዛት አንችልም። ከሆነ ግን ጉልቻ እየለዋወጥጠን ሊኖር ስለማይችለው አዲስ ሾርባ ማውራት ይሆንብናል። ቀድሞ ትክክል ናቸው ብዬ የማነባቸው ነገሮች ሁሉ ዛሬ አይደሉም። በራሴም ልምድ ከአምስት አመት በፊት ውብ የመሰለኝ ጉብል ዛሬ አይመስለኝም። አሳዛኝ ቢሆንም የአለም አለዋወጥና የእኔ መለወጥ ውጤት ነው። አሳፋሪ ሳይሆን ስለራሳችንና ስለተፈጥሮ የምናውቅበት አንዱ ፈርጅ ነው። ግን እንደአንዳንዶቹ በአለፈው ስህተቴ ውስጥ ከሚመስሉኝ ጋ ተሰብስቤ 'አልተሳሳትኩም ሞቼ ልገኝ አልልም'። የአንዳንድ ትዳር መፍረስ ምክንያት (በእርግጥ አልተጠናም እንጂ) እንደሚመስለኝ በማርጀታችን ቁንጅናችን ስለተበላሸ ሳይሆን ሲጀመር በትክክል በራሳችን ወይም በግላችን የውበት መገምገሚያ አለመተያየታችን ነው። በወጣትነቴ ብዙ መልካም ልማት የተባሉ ሳሪዎችና ልጃገረዶች አይቼአለሁ። ከአመታት በኋላ ግን ወደ ሌላ ጉዳይ ተለውጠዋል። ይህ የሆነበት ምክንያት መመዘኛ ስልቴ በተወሰኑ እኔ ሳልሆን ብዙዎቹ በተስማሙባቸው፣ በቁጥር አንድ ሁለት በሚባሉ በሚያረጁ፣ በሚያፈጁና ብሎም በሚውረገረጉ ነገሮች ላይ ብቻ ያተኮረ ስለሆነ ነበር።

እንደው ምሳሌ ብዬ አነሳሁ እንጂ ትዳር ላይ ብቻ ሳይሆን እንዲህ አይነት ጠባብ ብቆታ ላይ ተመስርቶ የተወሳሰበ ሁኔታን መስመር ለማስያዝ መጣር በጥቂቱም ይባል በብዙ ለሜክአፕ አጠቃቀማችን የሆነ ዕውቀት ይሰጠናል። ከመጀመሪያው የአሰያየማችንን መነሻ ማወቅ ተከትሎት የሚመጣውን ፍርዳችንን ያሳምረዋል።

ይህን ሃሳቤን በመጠኑ መሬት ለማስያዝ ልጃገረዶች ከንፈር ዙሪያ ቀላል ውይይት ብክፍት ደስ ይለኛል። ስለከንፈር ለመናገር ስፈልግ ያኔውን በሃሳባችን የሚመጣው አፍ ነው። በዚህ ንዑስ ምዕራፍ ውስጥ አፍ ማለት ከንፈር፣ ጥርስ፣ ምላስ፣ ላንቃና እስከ ጉሮሮ ድረስ ያለው 'ባዶ' ቦታ ነው። ከንፈር የአፍ ንጉስ ክፍል እንደሆነ ልንገባ ግድ ይላል። ከንፈር ፊት ለፊታችን የምናየው የሚከደነውና የሚዘጋው ምግብና አየር ማስገቢያው ስጋ አስተኔ ብልት ነው።

የአንድን ሴት ልጅ ከንፈር እናይና ቆንጆ ወይም አስቀያሚ ወይም ሌላ የመሰለንን ስያሜ እንሰጣለን። ለመሆኑ አንድ ከንፈር ውብ የሚባለው መቼ ነው? ለምን ውብ ተባለ? አንድ ነገር ውብ ከተባለ በኋላ ውብ አለመባል የሚጀምረው መቼ ነው? ከንፈሮች የማይለወጥ ዘላለማዊ የሆነ የውበት ባህርይ [ኤሰንስ (essence)] አላቸው?

የተለያዩ ሰዎች አንድ ነገር ውብ ነው የመባሉን ምክንያት የተለያዩ ያደርጉታል። ዊትጌንሽታይን የተባለ ፈላስፋ አንድ ነገር ስናየው ብቻ

ውብ እንደሆነ ይገባናል ወይም እናውቃለን ይላል። ዴቪድ ሁም የተባለ ፈላስፋ ደሞ ውበትን ማድነቅ ከተወለድን በኋላ የሚመጣ በልምድና በትምህርት የሚፈጠር ችሎታ ነው ይላል። ኤፒክሮስ የተባለ የግሪክ ፈላስፋ ደስ የሚለን ነገር ሁሉ ቆንጆ ነው ይላል። የዚህ የግሪክ አገር ቀንደኛ ፈላስፋ አፍላጦን ውብ ነገር ሲሚትሪና ሃርሞኒ ያለው ሃሳብ ነው ይላል። ሲሚትሪ ለምን? ሲሚትሪ ጤነኛነትን ያሳያል። ጤነኛነት ደሞ ለርቢ ይፈለጋል። ይህ የርቢ ጉዳይ በእንስሳትም ይሁን በሰው ልጅ በዝግመተ ለውጥ (evolution) ውስጥ ለረዥም ጊዜ የነበረና እስከ አሁንም ያላቆመ የብቆታ መደምደሚያ ድርጊት ነው። ተባዕት እንስሳት ሚስት ሲመርጡ ወይም እንስሶች ባል ሲመርጡ ውበት ያያሉ። የአእዋፍ በተለያዩ የሚያምር ላባ መንቆጥቆጥ አላማው ይህ ነው። ያ ውበት ግን የሚያስተላልፈው የጤነኛነትን መረጃ ብቻ ነው። ይህን ሁሉ የተለያዩ ፍቺ ያለው ቃል ሊለካ በሚችል መረጃ የማይቀርብ የፈላስፋውን የአማኑአል ካንትን ሳብጆክቲቭ ዩኒቨርሳልስ (subjective universals) ያስታውሰናል። ፅንሰሃሳቡ እያንዳንዱ ሰው የራሱ የውበት መለኪያ አለው፤ ከግለሰቦቹ አምልጦ የሚገመገምበት ፍፁም ፅንሰሃሳብ የለም እና እንዲህ ሆኖም ብዙ ሰዎች የሚስማሙበት የሆነ ነጥብ ይኖራል ማለት ነው። ይህ አይነት ተመሳሳይ የውበት ፍርድ ያላቸው ሰዎች ስብስብ በዚህ ፈላስፋ ሴንሰስ ኮሚኒስ ይባላሉ (ተመሳሳይ የኪነት ጣዕም ያላቸው ማለት ነው)። እነዚህ ተደብቄ ያዳመጥኳቸው ጎረምሶች ሴንሰስ ኮሚኒስ ናቸው።

ግን ብዙ ሰው ለግባባበት የሚያስችል ሳይንሳዊ መለኪያ ሊኖር ይችላል? ወደ ወርቃማው ሚዛን የምመጣው አሁን ነው? በእርግጥ ውበት ይለካል? ሴንሰስ ኮሚኒስ ቢኖር ባይኖርም መሰረታዊው አላማዬ ከንፈር ለብቻው ተነጥሎ የሚታይ ብልት እንዳልሆነ ለማሳየት ነው። ከ2500 አመታት በፊት የነበሩት ፓይታጎራውያን (የፓይታጎራስ ተከታዮች) አንድ ነገር ውብ ነው የሚሉበት ምክንያት የምናየው ወይም ያጤነው ነገር (በፀይን በአፍንጫ ወዘተ) የተፈጥሮን ሁኔታ ስለሚያንፀባርቅ ወይም የተፈጥሮን ስሌት ስለያዘ ነው ይላሉ።

እንዲህ ተዘበራርቆ የምናየው አለም ለእነዚህ ፈላስፎች በሆነ መልክ በውስጡ ስሌትና እቅድ እንዳለበት ይናገሩ ነበር። እንደውም ፍጡር ሁሉ ከጀርባው በቁጥር እንደሚገዛ፣ በተለይ የእነሱ ግኝት የሆነው 'ወርቃማው ሚዛን' መሰረታዊው እንደሆነ ይሞግታሉ። የአበባ ቅጠሎችን አደራደር (ሱፍ አበባን ያጤኑ) የቀንድ አውጣ ዶቃ ሽምልል፣ የዲኤን ኤ ሞሎ-ኪውሎች አሰዳደር፣ የጥርስ አደራደር፣ የሳንባችን የውስጥ ቅጥ ወዘተ.....የወርቃማው ሚዛን አሃዝ የሚከሰትባቸው ጥቂቶቹ ምሳሌዎቻቸው ናቸው ብለው ዛሬም የሚያምኑ አሉ። ይህ አሃዝ በአጭር

ስሙ 'ፋይ' ይባላል። ይህ አሃዝ የሚወለድበትን ቀመር በስዕል 1 እዩ። የቀመርነት ወይም የአሃዝ ምልክቱም በስዕሉ (ስዕል 1) ላይ የምናየው ቆ ነው።

$$\frac{\vartheta}{\delta} = \frac{\vartheta + \delta}{\vartheta}$$

$$= 1.618 = \Phi$$

ስዕል 1

ይህንን ቀመር የሰው ልጆች በምሕንድስና፣ በኪነ ሕንፃ፣ በቅርጽ ቅርጽና በቤት ቁስ ስራ ከጥንት ጊዜ ጀምሮ ይገለገሉበት እንደነበር ይወሳል። በዚህ ስልት የተሰሩ የሰው የጥበብ ስራ ውጤቶች ውብ እንደሆኑ ይነገራል። የጥንቱ የምፅራውያን ፒራሚድ ግንባታዎች፣ የሊኦናርዶ ዳቪንቺ ስዕሎች (በተለይ ብዙ ጊዜ የሚወሳው ቬትሩቪያን ግን (የቬትሩቪያን ሰው/ vitruvian man) የዚህ ስራ ውጤቶች ናቸው ይባላል።

የበለጠ ወደ ወለሉ ልቅረብና ይህንን የሚዛን ዕንሰ ሃሳብ ስሟ ስለተነሳው ልጅ ከንፈር/ አፍ ውበት ልመራመርበት ብል እንዴት እጠቀምበታለሁ? ስዕሉ ላይ (ስዕል 1) በግራ በኩል ያለው ቋሚ መስመር የልጅቷን ፊት ይወክላል አንበል። ይህን መስመር የተለያየ እርዝመት ባላቸው ሁለት ጓዳዎች እንክፈለው። የመጀመሪያው (የላይኛው ክፍል) 'ሀ' ከፀጉሯና ከግንባሯ መገናኛ እስከ አፍንጫዋ መጨረሻ ያለው እርቀት 'ለ' ከአፍንጫዋ መጨረሻ እስከ አገጭዋ ያለው እርቀት ነው እንበል። ሙሉው ቋሚው መስመር 'ሀ' + 'ለ' ጠቅላላ የፊቷ እርዝመት ይሆናል። ወርቃማው ሬሽዮ የሚሰላው መስመሮቹ ጎን ባለው ቀመር ወይም ፎርሙላ ነው። የዚህ የአሃዝ ውጤት ወይም ቆ ሁልጊዜ 1.618... ከሆነ ወርቃማ ሚዛን አለ ማለት ነው። ይህ ቁጥር ውበትንና ያማረ ሚዛንን ወይም ሲሚትሪን ይጠቁማል። ቀጥሎ ሊላቀቁኝ ያልቻሉትን ጥያቄዎቼን ልዘርዘር።

ይህ ቁጥር ለብቻው የልጅቷን ከንፈሮች ውበት ሊገልፅ ይችላል? የከንፈሮቿ ቅላትና አከፋፈታቸውስ? በተገረበቡት ከንፈሮቿ ቀዳዳ የሚብለጨለጨት መንታ ማውለቢያዎችስ? የታች ከንፈሯ ግራና

ገላ

ቀኝ ለብጠትስ? እነዚህ ትንንሽ የመሰሉ ነገሮች ለመሆኑ ወደ የቱ ተደምረው በየቱ ሊካፈሉ ነው? ከንፈሯ ያማረው ከዐይኖቿ ከአገጫ ጋር ባለው አንፃራዊ አቀማመጥ ነው? ያማረ ድምፅ ስለሚወጣበት ነው? (ልጅቷ ዘፋኝ ወይም አንጎራጓሪ ባትሆንም) ከንፈሮቿ ለብቻቸው ፍጹምና የላቸውም? ለምንስ እርዝመት፣ መቀራረብና መራራቅ እየተደመረ ይካፈላል? የጠቅላላ ከንፈሯ ውበት የምንጭሯ የላይኛው ደርዝ ከአፍንጫዋ መጨረሻ ባለው እርቀት፣ ደግሞ የታች ከንፈሯ ከአገጭዋ ባለው እርቀት ሊደነገግ አይችልም? ይህ የአገጭ ቅርፅ፣ የአፍንጫዋ ስፋትና ከምንጭሯ ያለው እርቀት፣ የጉንጫ ስፋትና ስርጓዳ፣ የጆሮዎቿ ከአፍዋ ያላቸው እርቀት ለምን ከቀመሩ አይገቡም? ገና ለገና ሂሳቡ እግዜር በሰራው ተፈጥሮ ውስጥ አለ ተብሎ የልጅቷ አፍና ፊት በዚህ ቁንፅል ስልት መገምገም አለባቸው? ስለ አፍንጫዋ ቀዳዳ ጥበትና ስፋት እንርሳ? (ስለ አፍንጫዋ ሷንተም ውበት እናንሳና) ከጆሮዎቿ ያለው እርቀት ለምን ብሎ ለከንፈሯ ግርግ ይሰጠዋል? የጆሮዎቿ ከጸጉሯ በተበደሩት ቅባት መብለጭለጭ ከከንፈሮቿ ነጸብራቅ ጋር ምን አወዳጀው? የምናውቀው በማናውቀው ሌላ መመጠኑ የሆነ ግራ መጋባት አያመጣም? ለምን ከንፈር ከንፈር መሆን አቁሞ በግንኙነትና በመተሳሰር ቅርጽ ስር ኪነቱ ይመዘናልስ? የዐይን ስፋት፣ የአፍ ስፋትና በመሃላቸው ያለው እርቀት ለምን የከንፈርዋን ነጠላ ውበት ይጋፋል? ሊነጥቅስ ይፈልጋል? ሰፊው የገጽ ርዕዮት ለምን የከንፈርን ነጠላ ውበት ሊነጥቅ ይፈቀድለታል? ለምንድነው የአንድ ነጠላ ቁጥር ፍርድ የበላይነትን እንዲወስድ የተደረገው? የሚገባን እኔንም የገባኝ ከንፈሮቿ እንደ ልጅቷ ብቻቸውን አለመሆናቸው ነው። ቢሆንም የሆነ በየቀኑ መተዳደሪያ የሚሆነን የሚያስማማን መለኪያ ያስፈልገናል። ‘ይህ ውብ ነው’ ‘ይህቺ ውብ ናት’ ማለት ቀላል የሚመስል ግን ማህበራዊ፣ ግለሰባዊ፣ ሕብረተሰባዊ፣ አለምአቀፋዊና ተፈጥሮአዊ ፈርጅ ያለው ውስብስብ ጉዳይ ይመስለኛል። ፊት ባህልና ተፈጥሮ የተገናኙበት ቦታ ስለሆነ አንድን ነገር ‘ውብ ነው’ ብሎ መሰየም አስቸጋሪና ከተባለም አላፊ ተለዋዋጭ እንደሆነ እንረዳለን። ኡምቤርቶ ኤኮ የተባለ የስነምግባር ጠቢብ የውበት ታሪክ (History of Beauty, 2004) በተባለ መፅሐፉ ‘ውበት ፍፁም ሆኖ አያውቅም። በታሪካዊ ሁኔታ ተለዋዋጭ ነው። ይህ ደግሞ የሰዎችን ውበት ብቻ የሚመለከት ሕግ ሳይሆን አማልክትን፣ ቅዱሳንንና አመለካከቶችንም የሚጨምር ነው’ ይላል።

የበላይነት ባንሰጠውም፣ ወርቃማው ሚዛንን በተከራካሪ አንፃራዊነት በማሸት አስታራቂ የውበት መለኪያ ልናገኝ እንችላለን።
 ቀጥሎ.....)

አሳያቸው። እንደ እሱ ትረካ ይሄን ቀመር ከጥንት እስከሠራ በምሕንድስና፣ በኪነ ሕንፃ፣ በቅርጻ ቅርጽና በቤት ቁስ ስራ ላይ የተሰማሩ ባለሙያዎች እየተጠቀሙበት ውብ የሆነ የስራ ውጤት የሚያገኙበት ነው። በዚህ ስልት የተሰሩ የሰው እጅ የስራ ውጤቶች ለዐይን የሚስቡ ውብ ናቸው። የዚህ ወርቅማ ሬሽዮ ስሙ 'ፋይ' ይባላል። አስተማሪው የሆኑ ቁጥሮች ደምሮና በሆነ ስልት እካፍሎ የፋይ እሴት 1.618 ነው ሲል ትዝ ይለዋል። የዚህ ቀመር አፈጣጠርና አሰራር አስገርሞት በደብተሩ ግራ በኩል አንድ ሙሉ ገጽ ላይ እንደፃፈው ትዝ አለው። የጌርሳን ፊት ይዞ ከንፈሮቿን ሲያይ የሚያስበው እግዜር ይህኛን ልጅ ሲሰራት ፋይ ተጠቅሞ እንደሆነ ነው። ይሄ ከንፈር በፋይ ባይሰራ ኖሮ እንዲህ ያምር ነበር? እንዴት ቢሳም ደንብ ነው? ጌርሳሞት ዳሌውን ግራና ቀኝ በፍርሃት ይዞ በትንሹ እንኳን ስባ ወደ እሷ ማስጠጋት አፍራ ዐይኖቿን ወደ መሬት ጣል አድርጋ የሚሆነውን ትጠብቃለች። በላይኛው ከንፈሩ የላይ ከንፈሯን ሊነካት በከፊል ድፍረት ሲሳብ ተረከዞቿ መሬት ለቀቁ። ለመብረር እንደፈለገች ሁሉ ተንጠራርታ ቀረበችው። ዳቦዋ እንደ አቃቂ መፍሰስ ጀምራለች። ከልቡ ነው? እሱ ምናልባት ሰላማዊትን እያሰበ ነው። እያንዳንዱ ሰው ውስጥ ተፈቅዶለትም ይሁን ሳይፈቀድለት የገባ ፖሊስ አለ። ከሱራው ስር የሆነ የምታውቀውና የማታውቀው ነገር ይነራብጣታል። ከቆመችበት አንስቶ እጆቹ ላይ አጋድሞ በዝምተኛ አፋ ደጋግሞ ቢነፋት ምን ዘፈን ይወጣታል? አንድ ወይኔ እማዬ ብቻ የግጥሙ ስንኝ የሆነ እንጉርጉሮ አለ? እንደ አልሞ ተኳሽ በቀኝ ዐይኗ ንፁሕ ውሃ የደበቀ የመሰለ ስርጉዳቱን ታይ ነበር። ልዩ ድራት የሆነባት የስርገዳው ጨለማ ነበር። በዚህ ስሙት ባሕር እንዳያች.....ያ የማትዋኝበትን። ስሙቱ ምድራዊ አልነበረም። የገለታን ስም ከግስ ጋር ልትጠራው ትፈልጋለች። ቢቁነጠነጥም እኗ አንዲት ሆኜ ሳይወጣው ቃጥቶ ቀረ። የጥርሶቿ ስልፍ፣ ሞቆት የተንሰራፋ የሆነ ነገር የሻተ ምላሷ። ሞላ ሞላ የሚሉ ደግ ምላ ያለፈባቸው ፍንጭቶች። ሀ ሐ ኃ ብላ ሁሉን ተንፍሳ ብታወጣው ታቦት ማደሪያ አረንጓዴ ዳሎል ትሆን ነበር። ከመሀል ከግምቡ አጥር ወዲያ አነፍናፊ እናቷ ጠራቻት።

—ጌራ! ጌራ ነሽ!!!? ከማን ጋር ነሽ? ምን እየሰራሽ ነው?!!!
 አንዳንድ እናቶች የሚያበላጩ አይነት ወሬ አነፍናፊ ናቸው።
 ገለታ ቀና አድርጎ ወደ አፋ ሊያቀርባት ሲል ከእጁ ላይ ፈቷ

እንደተነሱ ሁሉ ጠፋ። አባቷን ይፈራዋል። አባቷ ኮላሴ ከእናቷ ጎን ቆሞ ወይ ግድግዳ ላይ እንደ ቀለም ተለስኖ፣ ዛፍ ላይ እንደ ወፍ ጎጆ አበጅቶ፣ ቦይ ውስጥ እንደ ተሰበረ ጠርሙስ ወድቆ ይሰልል ይሆናል። አባቷ ከመናገሩ በፊት እናቷ እንዲህ የደንቧን በጨኸት ታለቃቅሳለች። ማስጠንቀቂያ ይመስላል። አባቷ ዘሎ መግጨት እንጂ ማስጠንቀቅ አያውቅም። ገለታ ሰምቶ እንዳልሰማ፣ እንዳልሰማ ሰምቶ በደከመና በፈራ ድምፅ ጌርሳሞትን ደህና እደሪ አላትና ዞር ብሎ ቶሎ ቶሎ ወደ ቤቱ መራመድ ጀመረ። ጌርሳሞት በሩጫ ሂደችና የግቢዋን በር በግራ እጇ አንኳኳች፣ በቀኝዋ ያልተሳመ አፏን ጠረገች፣ ያልተነካ ቁመናዋን ልክ እንደተነካ ሁሉ አስተካከለች (አሁን ሱሪዋን ምን አስዳበሳት?)።

ገለታ ለአፍታ ቆም ብሎ ሁኔታዋን ትንሽ ታዝቦ አንገቱን እንደሰበረ ከንፈሮቹን እየላሰ ወደ ደብዛዛው ጨለማ በቀስታ ሲራመድ የአስተማሪውን የጎሩይን የዕውቀት ፕሮፓጋንዳና የጌራን የከንፈር ሂሳብ እያሰበ ነበር። እንዴት ከንፈር ፍፁምና ይኖረዋል? ፊቷ እጇ ውስጥ እያለ እናቷ ስትጠራት የደነገጠችው ድንጋጤ እሱም አባቷን የፈራው ፍርሃት በመሳም የሚያገኘው ደስታ እንዲቋረጥ መሆኑ የጌራ ከንፈር ውስጥ አስተማሪው የሰበከው አይነት ስሌት መኖሩን ጠረጠረ። የጎደለ ነገር ያለ መሰለው። ራሱንም አመመው። ወደ ሁዋላ ዞር ብሎ በበረገጉ ዐይኖቹ ያየው ጌራ አባቷና እናቷ እጅ ለእጅ ተያይዘው በብርሃን ከሚንቀሳቀሱ በረንዳቸው ወደ ቤታቸው ሲገቡ ነው። ልክ እንደ ሰዎቹ ከንፈሮቻቸው ብቻቸውን አይደሉም።

ገለታ ድምፁን ዝቅ አድርጎ ደህና እደሪ ሲላት ጌርሳሞት ብትሰማውም በሚስጢራዊ ረቂቅ የፍርሃት አደብ ታስራ አልመለሰችለትም። ከእሷ እየሸሸ የሚሄደውን የእግሩንና መሳም ያልደረሰውን የትንፋሹን ዳና በሃዘን ትዝታ እያዳመጠች ያን አስቀያሚ ቀዝቃዛ የብረት በር አንኳኳች። ያን ዕለት ማታ ትክክለኛ እንቅልፍ አልወሰዳትም። በሆዷ ተንበልብላ፣ በጀርባዋ ሆና፣ ፊቷን ትራስ ውስጥ ቀብራ አስር ጊዜ አለመችው። በሚቀጥለው ቀን ሁሉን የዘረዘረ የውሸትም ቢሆን ወሬ ቢወራ ትወድ ነበር። በጠቢያ፣ በሚኒሊክ፣

በኢትዮፕሪስ፣ በአዲስ ዘመን፣ በሪፖርተር፣ በቃ በተገኘው ጋዜጣና በሁሉ ቦታ የአስራ ስድስት አመቷ ጌርሳ ወጪጫ ተራራ ስር የሆነ መንገድ ዳር በቆሊያም ልጅ ተሳመች። ደረቷም ተጎነተለ። ፍቅራቸውን ለመግለፅ፣ ደደቦች ይገጥማሉ። ደደቦች ይዘፋፈላሉ። ፈዛዞች ይጸልያሉ። ፈጣኑ ዘመን እንድትጎነታተል ያዝሃል። ጎንትል። ከዚያች ቀን በሁዋላ ግን ጠፋ። የት ነህ ገለታ? የት ነህ?

በሚቀጥለው ወር ታሕሣሥ አይደል፣ የመጀመሪያው ሴሚስተር የእንግሊዘኛ ቴስትና የገለታ ነገር እግር በራስ እየሆኑ ጌርሳሞት ጭንቅላት ውስጥ እየተፈራረቁ—ከንፈሮችህ ላይ ካለው ወጋገን ትንሽ ቀለምሲስ ጭሮ ወስዶ እንደ ሻማ አብርቶ ሲያጠናቅቅ ሊመለስ ነው?

ደሞ ሰፋዋ ላይ ተቀምጣ በፍሬንች ዊንዶው ቀዳዳ በወዲያ በኩል በላ ያጥርዋ ሲሚንቶ ላይ የገለታን ፎቶ በሃሳብዋ ትስቅላለች፣ የአሳሳሙን ሲኒማ ትፈልጋለች፣ የፍርሃት ድራማ ትደግማለች፣ በዚህም ትኮራለች እንደ ትንሽ ነፍስ ሰርጓዳው ኩሬ ራቁቷን ትዋኛለች ምናምን ምናምን። ስዕሉ ሲሰወር ትኩረትዋ ቀልጦ ከንፈሮቿን ትመጣለች፣ ልቧ ውሃ እንደሞላው ቅል የሚወድቅ ይመስላታል።

ገለታ ከሰፈር እንደ ለቀቀ፣ ከሰፈር ብቻ ሳይሆን ከአገር እንደለቀቀ ሰማች። የማንንም ወሬ አላመነችም። ሰላማዊትን መጠየቅ አልደፈረችም። አንድ ሁለት ቀን የሚቆምበት ቦታ ተመላለሰች። አላገኘችውም። ስላላስቻላት ቤቱ ሂደች። ገና በር አንኳኩታ ከእናቱ ከፎርቱና ጋር ዐይን ለዐይን ሲገጣጠሙ ወሬው ልክ እንደሆነ ገባት። ገና ሲያዩአት አይ ባፈና! አይ! አይ! አንድ ወንድ ልጅ ይጠረኛል የምለው ትቶኝ ሂደ ባፈና! አሉና እተቀመጡበት (ተቀምጠው ነበር) ማልቀስ ጀመሩ፣ ተቀምጠው አልቀሩም ቆመው እየተንጎራደዱ ወገባቸውን ይዘው እንደ ሟች ሸኒ እዩዩአቸውን አቀለጡት። ጌርሳሞት ምን ማድረግ እንዳለባት ግራ ገብቷት አፏን ይዛ ዕንባ

እየተናነቃት ትታቸው ሄደች። ቤቷ ገብታ አልጋዋ ላይ በሆዷ ተንበልብላ ባልገባት ምክንያት አለቀሰች። ሲበርድላት በጎንዋ ጋደም ብላ ወደ ውጭ እያየች ሁኔታውን ስታወጣ ስታወርድ ቆየች። የወይዘሮ ፎርቱና ለቅሶ የአይናቸው አንዴም ሳይገለጥ የሚወርዳቸው ዕንባ አባባት።¹⁶ በዚህ አለቀሰች። እና ደሞ አለም ጠቅላላ እንደ ታቦት ማደሪያ በማያልቅ ክረምት የተዋጠ መሰላት።

¹⁶ የገለታ እናት እትዬ ፎርቱና ልጃቸው ከአገር ከወጣ ጀምሮ ስራቸው በትጋት እያለቀሱ ቤተክርስቲያን መመላለስ ነው። ካላቸው ትንሽ ሃብት ቆርሰው በብብታቸው ጧፍ ወይ ዕጣን ሸክፈው በየቤተክርስቲያኑ ይሄዳሉ። ወደ ደቡብ አቡነ አረጋዊን፣ ወደ ሰሜን ጊዮርጊስና መድሃኒያለም፣ ወደ ምሥራቅ ገብሬል። በጣም ከማልቀሳቸው የተነሳ አይናቸው ማየት እየተላከው ሄደ። የሚቀርቧቸውም የማይቀርቧቸውም እንዲህ ብለዋቸዋል፡ አረ ፎርቱና ይሄ ለቅሶ ዐይንሽን አጠፋው። ልጅሽ ሲመለስ ዕውር ሆነሽ ልትጠብቁት ነው? ይሄኔ በምን በምን ብሎ ጣሊያን ገብቶ ይሆናል። ሳውዲማ ከሆነ ያሳልፍልሻል። አይዞሽ አይዞሽ። አልሰሙም። ቤተክርስቲያን አፀድ ገብተው ደክመው በግንባራቸው እስኪደፉ ይፀልያሉ። ዲያቆናትና እመምኔቶች እየተቆጠ ያባርሩዋቸዋል። ከተባረሩበት ይወጡና መንገድ ዳር ግንብ እየጠፉ፣ ከእኔ ቢጤ እየተጋፉ ይጸልያሉ። ወር ባልሞላ ጊዜ አይናቸው እርጥበት ማውጣት አቆመ። ዕንባ 95 ከመቶ ውሃ ቢሆንም በውስጡ ኤሌክትሮላይቶች፣ ኤንዛይሞችና ፀረ ቫይረስና ባክቴርያ ቅመሞች ስላሉት ዐይናቸውን ሳያቋርጥ ከጀርም የሚያፀዳው ፈላሽ ጠፋ። በዚህ ሰበብ ሁለቱም ዐይኖቻቸው መግል በመሰለ ፈላሽ ነገር ተሰፋ። እንዲህም ሆኖ መቋሚያ ይዘው ባገኙት ቀዳዳ ብልጭልጭ ብርሃን እያዩ ደጀሰላም መሄዳቸውን ቀጠሉ።

እንዲህ በሆኑበት ሰሞን የራሚሲን እናት ዶክተር መቅረዝን መንገድ ላይ አገኘዋቸው። ዶክተሯ የፎርቱናን ጣጣ በወሬ በወሬ ሰምተው ስለነበር ለሰላምታ አቆሙዋቸውና ምንም እንደማያውቁ ሁሉ ስለጤንነታቸው ጠየቋቸው። ፎርቱና ፀሎት አይሳዳኝም ብለው ስለሚያምኑ ደሀና ነኝ እንዲሁ ዐይኔን ትንሽ ጋረደኝ እሱ ያድነኛል። የዘመኑ መድሃኒት መድሃኒት እኮ አይደለም ብለው ዋሰ።

ወይዘሮ መቅረዝ ፈገግ ብለው ወደ ፎርቱና ጆሮ ተጠጉና፡ ገንዘብ የማያሰወጣ መድሃኒት አዘልሻለሁ። ቀላል ነው። ለመሆኑ ትያሚያለሽ? ፎርቱና በፍጥነት ቀበል አድርገው፡ እህል በልጅ እንዴት ቤተክርስቲያን ልሂድ? አሉና ለመቅረዝና ለአለም የቁጣ ጥያቄ አቀረቡ። መቅረዝ ከአፋቸው ላይ ሊወድቅ የዳዳ ነጠላቸውን እያመቻቹ፡ ውሾችን አይተሻል?

ፎርቱና ግራ በመጋባት እም አሉ። መቅረዝ ቀስ ብለው፡ ውሾች ሲቆሰሉ በምላሳቸው ቁስላቸውን ይልሳሉ። ለምን መሰለሽ? ምራቅ መድኃኒትነት አለው። እንዲህ መጥቀሙን ያወቅሁት እኔም በቅርብ ነው። የድሮ አዋቂዎች ለአንቺ አይነት ችግር ምራቅ ያዙ ነበር። የምትጸም ምራቅ ወፈር ያለች ሴት መድሃኒት ናት። የምመክርሽ በጠዋት እህል ሳትበይ ከምላስሽ ላይ ምራቅ በጣትሽ ዘገን አድርገሽ ዐይኖችሽን ተራ በተራ ቀቢ። ትዝ ሲልሽ ሁሉ ተቀቢው። ፎርቱና ይህን ሰምተው ቢገረሙም በልባቸው 'ምን አይነት ዘመናዊ ዶክተር መጣብን እቴ። ካረጁ አይበጁ' ብለው ለይስሙላ ግን፡ ታምር ነው ዶክተር፣ ታምር ነው አሉ። መቅረዝ ፎርቱና እንደተጠራጠሩ ገብቷቸው፡ የምር ጥሩ ነው። አይገልጽም። ደሞ ያንቺው ምራቅ ነው። ካልሆነ የሌላም ሰው ይሰራል። ግን ያው አንቺ ምራቁ አለሽ በእሱ ታከሚ። ወይዘሮ መቅረዝ የፎርቱናን እሺታም ይሁን እምቢታ ሳይሰሙ አፋቸውን በነጠላቸው እንደጋረዱ መንገዳቸውን ሲጀምሩ፣ ፎርቱና ከዳር ቆመው ሳቅ ሳቅ እያላቸው ነበር።

ያው ችግር ብዙ ያሰራልና በሚቀጥለው ቀን ብምክረው አልጎዳም ብለው ፎርቱና ከሰው ገለል እያሉ ወይም ፀሎት ሲጨርሱ እንደሚያደርጉት መዳፋቸው ላይ ትፍ ትፍ ብለው ዐይኖቻቸውን ምራቅ ቀቡ። በሁለተኛው ቀን ተሻላቸው። እርግጠኛ ለመሆን ሳምንት ያህል ራሳቸውን እንዳከሙ ሽፋሽፍቶቻቸውን አያይዞ ዐይናቸውን የጨፈናቸው ቆበር ጠፋ። በማርቆስ ወንጌል ምዕራፍ ሰባት ቁጥር ሰላሳ ሁለት ላይ የሆነው ተፈፀመ። ልክ በዚህ ቀን ጠዋት ተደስተው መቋሚያቸውን እየጎተቱ (መቋሚያ ለምደዋልና) መቅረዝ ቤት ሄዱ። ገና በር ሲያንኳኩ የከፈቱላቸው እሳቸው ነበሩ። ገና ዐይኖቻቸው ሲገናኙ መቅረዝ የሆነው ነገር ገባቸው።

ፎርቱና ጎንበስ ብለው ምስጋናቸውንና ምርቃታቸውን አንደቀደቁት፡ አይት ዶክተር ያን ቀን ሲነግሩኝ አላመንኩዎትም ነበር እና ሲጨንቀኝ እንዳለኝ ለሳምንት አደረኩት። ድኚ ቁጭ። እግዜር ዕድሜዎን ያርዝመው። ጤና በጤና ይሁኑ። ልጅዎ አቡ እግሩ ይክበደው፣ አገሩን አይልቀቅ አሉና መቋሚያቸውን ጥለው እጆቻቸውን ወደ ሰማይ ሰቀሉ። የእኔ አይድረሱብዎት ብለው የመቅረዝን ጉልበት ሊሰሙ በርከክ አሉ። መቅረዝ ጎንበስ ብለው እየተቆጡ ቀና አደረጉዋቸውና፡ አሁን እቤት ግቢ ሃዘንሽንም በቅጡ አድርገው ብለው ሲሏቸው ፎርቱና የሚገርምና የሚያስቅ መልስ ሰጡ። አሁንም እንደ ልቤ እያለቀስኩ ዕንባዬን መቀባት ነው ብለው እንደ ኮረዳ ፈንጠር ፈንጠር እያሉ ሂዱ።

ገለታ በወለቴ ሱቅ በኩል በዝናብና በጭቃ ወይ በጎጃም ወይ በድሬዳዋ ወይ በጎሙጎፋ ወይ በከፋ ዝናብ እየወረደበት ጎበጥ ብሎ እየሮጠ ገደል እየዘለለ ዳገት እየቧጠጠ ሲሄድ ታስባለች። ዣንጥላም ይዞ የሄደ ይመስላታል። ስደት ልዩ የሚያምር እጣ እንደሆነ ሁሉ ያወራት ውሸት ቢያበሳጫትም በምትችልበት ስልት ፀለየችለት። የእናቷን እግር ተከትላ ነፋሻ የሰፈሯ ደጀሰላሞች ግድግዳ ስር ተከዛ አለች። የእኔ ጌታ ከነሰርጓዳህ ተመለስ። ወደ ትምህርት ቤት ወደ ገበያ ወደ ሲኒማ ወደ የትም ስትሄድ ዛገው ሕሊናዋ ውስጥ አለ ተብታባነቱም ቀጫጫነቱም የአንዳንድ እንጉርጉሮውም ወዝ። ወደ ጥልቁ ወደ አይቶ መነፈግ ባዶ ጉድጓድ አፍጣ፣ በአዝማሪ እዩዩ፣ በተደባሪ ዜማ፣ ከአንተ ወዲያ ሽጋ ከእኔ ወዲያ ልጅ፣ ኮኩብህ ኮኩቤ ባይገጥም ነው እንጂ.....

ይህቺ የፓይታጎራስ እመቤት አንገትዋን ሰበር አድርጋ የብር ሃብልዋ ደረቷ መሃል እንደ ደራጎን ዕንባ እየፈለቀ የቀሯትን ቃላቶች፣ ስደት ይሙት።

(ዘራሁን ራሚሱና ባካፋ። ሰፊራቸው ውስጥ በእንጀት ካንበር ወይ በሆነ ያልታወቀ በሽታ የሞተ ሰውዬ ቀብረው የለቅሶ ቤት አግዳሚ ወንበር ላይ እንደ ስኒ ተደርድረው ተቀምጠዋል።

በሦስት አራት አመታት ውስጥ በወጣቶቹ መሃል የመራራቅ ነፋስ ገብቷል። ወሬአቸው የጋራ ይዘት ስለነደለው ሳይሆን አይቀርም የተኮራረፉ ይመስላሉ። የድሮውን ድባብ በተረቡ መልሶ ለመፍጠር የሚሞክረው ራሚሱ ነው። ባካፋ መኖሪያውን ወደ ሲ ኤም ሲ አካባቢ ቢለውጥም አልፎ አልፎ የሚቀርባቸውን ሰዎች ለማየት እዚህ የድሮ ሰፈሩ ታቦት ማደሪያ መጥቷል። ከዩንቨርሲቲ በተመረቀበት በአካውንቲን ትምህርት የሆነ ባንክ ውስጥ ተቀጥሮ እየሰራ ነው። ገለታ በሥርዐት ሳይሰናበታቸው ጥሩ ፓርቲ ሳይደግሱና ትንሽ ሳይሰከሩ መሄዱ ከጓደኛ ወደ ታዛቢ ለውጦአቸዋል። ራሚሱ ስድቦች ይደረድራል። ስሜ ዜድ ገለታን ከአሜሪካህ ጋር ገደል ገባ በለው። ራሚሱ እየደጋገመ ለእርዳታም ባይሆን ድምፅና ደጋፊ ፍለጋ ባካፋን 'አይገርምህም በእናትህ? ክራሚናል ናት ምንድናት የምትሾልከው? እንዴት ሰው እንመን? አይመስልህም? መሰደድ ትልቅ ጉዳይ አደረከው? ደሞ ጌይ ካደረጉት እንዳትደብቀን ሃሃ። ዘራሁን በመሞጣሞጥ ከማንም እንደማያንስ ለማሳየት ጭንቅላቱንም እየነቀነቀ 'ቅናት እንዲህ ያደርጋል እንዴ? ወይ ሐበሻ አለ ፈገገ ብሎ። ራሚሱ መልሶ፡ 'ለመሆኑ የታለ ደላሩና ዩሮው? ሳያቸው እናቱ እንደተደበሩ ነው። ካሹን አይልክም እንዴ? ከተሰደድክ ያው ለካሽ ነው። ሰዎች እንዴት ነው በሰው አገር የሚያነጅቡት? እህትህን ልቀምጭልህና ደሞ ማን ሲቀና አየህ ወሬኛ' አለና እስኪንፈራፈር ሳቀ። ባካፋ ውብ ጥቁር ኩቱ እተቀመጠበት ትቶት እንደሚሄድበት ሁሉ እሱን እየሰበሰበና እየቆለፈ እንደማይሰማ ሁሉ ይሰማል። የሰድብ ይሁን የመከራከርያ ቃል ከአፋ አይወጣም። በአፋ የያዘው ሳቅ ገፁ ቆዳ ስር በዝምታ ይፈሳል። የሚመቹና የማይመቹ ተረቦች ከተለዋወጡ በኋላ ሦስቱም ለረዥም ጊዜ በዝምታ ተቀመጡ። ሦስቱም ዝምታው ለምንና

ከየት እንደመጣ አይጠይቁም። ከመሃል ባካፋ ቀጠሮ አለብኝ ብሎ በነጭ ሰህን ላይ ከቀረበላቸው የሽንብራ ንፍሮ ዘግኖ በኩቱ ቀኝ ኪስ ከተተና ሰላም ብሎአቸው ወጣ። የእሱን እግር ተከትሎ አምስት ደቂቃም ሳይሞላ ዘራሁን ራሚሱን ጉዳይ አለኝ ብሎት እተቀመጠበት ትቶት ወደ ሚሄድበት ሄደ። ራሚሱ/አቡ ጨዋታና ፊዝ ስለሚወድ አንዳንድ ለቀስተኛ እያሳቀና እየሳቀ አለበት ቆየ።)

ጌርሳሞት አቡን ካየችው ስንት አመታት ያልፋለ? ያ ግራኝ አውደልዳይ ትንሽ ሰርቶ ብዙ አላጋጭ። የአንዱ ክፍለከተማ የሕዝብ ግኑኝነት ረዳትነት ስራ እንዳገኘ ሲወራ ነበር። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ፊቱ ላይ ባልተጠበቀ ፍጥነት የአባቷን የሚያስንቅ ፀጉር አብቅሏል። የሚያውቁት ጁም አስተክልክ? ይሉታል። አንድ ጠዋት ተኝቶ ሲነሳ ሂም በሂም ሆኖ የተገኘ አይነት። እንደ ዕድሜ እኩቶቹና እንደ አብሮ አደጎቹ መንዘላዘልን ያደንቃል። መንዘላዘል ግን ቀላል ጉዳይ የሚመስለው አለ። ሲንዘላዘሉ ነገር አለ። መቼ ዕለት ከለቅሶ ቤት ወጥቶ ከመሰሎቹ ጋር ሲንዘላዘል በመንገድ ጌርሳን ከቤት ሰራተኛዋ ጋር ስታልፍ አያት። አያት አያትና ጠራት። ጠራትና እንዳዋለዳት፣ አዋልዶአትም ከተወለደች ጀምሮ እንደሚያውቃት ወይዘሪት ወይም የምትጠባውን ጡት እንደተጋራት ሞሳ ወይም አግብቶ እንደፈታት ወይዘሮ።

—ታዲያስ ጌርሳ ምነው ስጠራሽ እንዳልሰማሽ?.....ከራሽ አንቺም! አላት

ከሁቀላው ሱቅ ተደግፈው ግሮሰሪ ግሮሰሪ የሚሸቱት አዲስ ጓዋደኞቹ በሳቅ ፈረሱ። አቡ ደስ የሚል ደረት አለው በጠባብ ካናቴራ ታቅፎ የተያዘ። በአንገቱ ሃብል ይጫወታል። ስቅለ ወርቋ የምትከፈት የምትከደን ያበጠ የልብ ቅርፅ አላት። ሲያዩአት እቃ የታጨቀባት ትመስላለች። ቢከፍታት ግን ውስጧ ጥቁር አረንጓዴ፣ ቀይና ነጭ ዝገት ነው።

'ታዲያስ ጌርሳ' ጌርሳ ማለት ደሞ አይ አም ቤተር 47 እንደ ማለት ነው። እንደ ትተውት የሚሄዱ አዲስ ወዳጆቹ። እቀራረብ የላቸው ጢም የላቸው። የማታውቃቸው፣ ገለታ ያልሆኑ ድምፃቸው ለዘፈን ያልመጠነ፣ ደሞ ዘራሁንን ያልሆኑ ኢሰልካኮች፣ በካፋ ያልሆኑ ግርማ ሞገስ ያልነካቸው፣ ቆዳቸው በጫትና በቅባኑን የዘይት ወጥ በተፈተፈተ እርካሽ እንጀራ ያብረቀረቀ ቅጠልያ። የክሎርፊል ምርኮች። የፎቶሲንቴሲስ ባሪያዎች። አገራቸው ቁርጥ የለም?

—አውቅሃለሁ?

—የሰፊሬ ልጅ ነሽ

—አላውቅህም

—በቲቪ ምናምን ብቻ ነው የምታየው። የምር ቀልዳችንን እናቁምና ለምን ኔክሰት ዊክ አትመጧም ብሎክ ፓርቲ አለን የሰፊሬ ልጆች። ዳንስ አለ። በኮካ አድርጎ በሳንጆርጅ በኩል እስከ ሾድካ ድረስ መጠጥ አለ። መዝናናት ነው።

አዲስአባ ለመሆኑ ብሎክ አላት እንዴ? ይቦልከውና። አዲስአባ ቀበሌ ነው ያላት። የዛም ፓርቲ ስም ቢባል 'መቀለብ' ወይ 'መቆለብ' ወይ 'ቁለባ' ነው። ልጆቹም ቆላቢ። ቅልብልብ ሁሉ። አቡን አረጋዊህን ትተህ ወደ ቁልቢህ ተቅለብለብ።

—ፓርቲው ለምን አስፈለገ?

—በድብርት አለቅና። ደሞ እህቶቻችንን ለማዝናናትና ዓለም የተለያየ ገዕ እንዳላት ለማሳየት።

—እስከ ዛሬ አሳየህም ገጽዋን? አሹፍ። ለመሆኑ ከባካፋ ጋር አትገናኙም? ዘራሁንን ካየሁት ስንት ጊዜዬ። እዛ ቦታ ጠፋችሁ።

—አሁን እዚህ ለቅሶ ላይ ነበሩ። ሰማሁ ኢ ኤስ ኤል ሲ በጠስሽ አሉ። ግራጁዌሽን ፓርቲሽን እዛው ብሎክ ፓርቲው ላይ ማድረግ ትቺያለሽ። ልጅነታችንን ስንዳረቅባት ባይ ባይ ልንላት እኮ ነው። ለመሆኑ የት መቀጠል አስበሻል?

—አዳማ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ለማጥናት። እንተ ስትመረቅ ደግሰሃል? ደሞ ሌላ የሚያሳስብ ቁም ነገር ጠፋ?

—ምን መሆንሽ ነው? ከመዋደድ የበለጠ ቁም ነገር አለ? በቃ ፓርቲያችን ላይ መጥተሽ ስለኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ እንጀባ አድርገህ። አንድ ቀን አሸባሪ ነህ ተብዬ ቁሊንጦ ከመጫኔ በፊት

1
አሁኖቼና ወንድሞቼ ሲደሰቱ ማየት እፈልጋለሁ። ገለታ ለመሆኑ ይጽፍልኛል?

--ገለታ? ለምን ይዕፋል?

--እንዴ ምነው? ሽርክና እንደ ነበራችሁ ሰፊና ብቻ ሳይሆን ቢቢሲ የሚያውቀው ነገር ነው

--ምነው የሌለ ነገር አወራህ? ከሰናይት ልታጣላኝ ነው? ሰው ሰላም ለማለት ደሞ ማንም አይከለክለኝም። ቢሆን እንኳን ስንት ዘመን አልፏል ማለቴ ነው። በሌለ ሰው ባልታመን ደስ ይለኛል።

--ሃ ሀ ሃ ለማንኛውም ለምን አትመጪም የምር?

--ከተመቸኝ እመጣለሁ

--ነይ በእናትሽ። እንደዋወል። ለማንኛውም ስልኬን ውሰጂ የአንቺንም ስጪኝ።

ሲያወራ ልበሙሉነቱና የራሱን ቅጥፊት እንደዘመኑ ፖለቲከኛ እስከ ሞት ድረስ ማመኑ። እና አራድኛ ልምምጡ ማረካት። ተረብ፣ ማራኪ ልምምጥና ገለታ አብረው ቢገናኙ ኖሮ.....አንዱ ቆንጆ አንዱ ተለማማጭ። ሁሉ ጎረምሳ ባለው። ያለውን ከወረወረ ሁሉም አማላይ ነው አለች የሰራት።

ከሳምንት በኋላ ለራሚሱ ቤቱ ደወለችለት። ተኝቶአል ተባለች። አንድ ሰአት ቆይታ ደግሞ ደወለች። በእናት ትሁን በእህት ትሁን በአክስት 'እየታጠበ ነው ገላውን' ተባለች። የመባል መአት። የማለት አይነት። አልጋዋ ላይ በጀርባዋ ተኝታ ልብሱን ሲያወልቅ ማሰብ ጀመረች። ከየት ይጀምራል? ዕውቀትዋ የአፍ ልምምጡ ብቻ ነው። የጣቶቹ ንቅናቄ ነው። ዕውቀትዋ የከባድ ከንፈሮቹ መርገብገብና የጎረምሳ ውሸቱ ነው። ዕውቀትዋ ደጋግሞ ቢያምርም ባያምርም ስለ ፓርቲ ያወራው ጥዝጠዛው ነው። ከአንድ ሰአት በኋላ ራሚሱ ደወለ። ራሚሱ ያላትና ስሙን አሳጥራ እንድትጠራው ያግባባት እንዲህ ነው።

--ታዲያስ ጌርሳ ሁልጊዜ አስብሻለሁ

ጌርሳ ደስ እያላት ግን በዛባት። መስመር የሳተ ሃይለኛ ቬሎሲቲ ውስጥ ያለው ቀጣፊ አፋ፣ ወዛም ተምር ያደርቃል።

--ፓርቲው ቦታ ከመሄዳችን በፊት ቡና ልጋብዝሽ።

ሶሲ ካፌ ቡና ሊጠጡ ተቀጣጠሩ። አዲስአባ ውስጥ ግድያትና ብርቱካን ኅን ለኅን በሽርክና መኖር ከጀመሩ ስንት ጊዜያቸው። በመስኮት ቀዳዳ የምታየው ማታ። እየተቀነጠነጠች እየሳቀች በሰልክ ስታወራ እናቷ መግደላዊት ከጀርባዋ ትንሽ ፈቀቅ ብላ ቆማ ትሰማታለች። እናቷ ብትሰማ ግድ የላትም ነበር። ከዛች ደቂቃ ጀምሮ ግን ግድ አላት።

--አንቺ አምጪ ያን ሞባይል። አምጪአት! አለቻት

--ምነው?

--ከማን ጋር ነው የምታወራው? እ? ከዛች ልጋም ልጅ ጋር ነው አደለ? ሰው ጠፋ?

--ራሚሱ ነው እኮ

--ማን ይሁን ምን ይሁን ምኑም ከማይታወቅ ዱርዬ ጢም ጋር.....

--አብረን እዚህ ሰፈር ያደግን ነን። ደሞ ጢም ምን አረጋግጠው እዚህ?

--አምጪአት!

አላስጨረሰቻትም። ከእጅዋ ላይ ሞባይሏን ነጠቀቻትና ሶፋ ላይ ዘጭ ብላ ተቀመጠች። ጌርሳሞት ልትነጥቃት ስትመጣ ልትመታት እጅዋን አነሳች። ጌርሳሞት በብስጭት ከቤት ወጣች። በረንዳ ላይ ሆና እናቷ ሞባይሉን ስትጠቀጥቅ ታያታለች።

--ምን እያደረግሽ ነው?

--ምምም ን አገባሽ? አንቀለቀላት ልጅቷ። እንዲህ እንዲህ አደረገሽ.....ሞባይል ያልያዘችበት እጇን ሰቅላ እንደ ባይ ባይ አወዛወዘች። የነካካችውን ነካክታ እናት በቢሮዋ የታወቀች ስልጡን የኮምፒዩተር ተያቢ ናትና።

--ነይ ስልክሽን ውሰጂ

ጌርሳሞት እየፈራች ሄዳ ከእናቷ እጅ ስልኩን ተቀበለች

--የትም አትሄጂያትም!።¹⁷

¹⁷ ኮላሴ ደስ ባር ሲጠጣ ቆይቶ ለማምሽት ስላሰበ የለበሰውን የስራ ቱታ በታጠበ ካቦርታ ለመለወጥ ወደ ቤት መጥቶ ግቢው ውስጥ እየገባ እያለ መግደላዊትና ጌርሳሞት ሲጨቃጨቁ ያላበው ጭንቅላቱን እያከከ አዳመጠ። ሚሱቱ ሰምቶት በማያውቀው ቁጡ ቅላዬ ልጇን 'የትም አትሄጂያትም!' ስትል ሰማት። ቤት ሳይገባ በብስጭት በቀጥታ ራሚሱ

የራሚሱ ስልክ ተሰርዟል። ራሚሱ ብቻ ሳይሆን ዘራሁንና አባድር ተሰርዘዋል። የሴት ጓደኞቿ አልተነኩም። ለሞባይልዋ ፓስ ወርድ ማበጀት እንዳለባት ገባት። የአባድርን ቁጥር በቃልዋ ታውቀዋለች። ያልገባት በስድስት ወር አንዴ ቤተክርስቲያን የምትሄደው እናት ዛሬ ምን እንዲህ እንደ ቄስ እንዳበሰጫጫት ነው። ራሚሱ የሚስጢር ወንድሜ ይሆን እንዴ?

ቤት ሄደ። እንደደረሰ የአጥር በር በቡጢ አንኳኳ። ትንሽ ጠብቆ ተከፈተለች። ግቢው እንደዚህ ሰፊ አይመስለውም ነበር። በግቢው ስፋት ደንግጦ ፊዞ እንደቆመ አንዲት ልጅ እግር ሴት ምን ነበር የፈለጉት ጋሼ? አለችው። ሳይመልስላት ከላይ እስከታች እንደ እንግዳ ፍጡር ገላመጣት። አስተያየቱ ደስ አላላትም። ራሚሱ የሚኖረው እዚህ ነው። አይደለም? አለ። ትዕዛዝ ይመስላል። ልጅቷ ሁኔታውን አይታ። ምንው? አለችው። እዚህ ነው አይደለ? አለ ቆጣ ብሎ። እንዴ? ንገሩኝ ለምን ፈለጉት? አለች ኮስተር ብላ ልጅቷ። አውቃለሁ እዚህ እንደሚኖር አለ። እንደዛ የሚባል ሰው እዚህ የለም አለችና ልጅቷ በሩን ልትዘጋው ስትል በእርግጫ መትቶ ከፈተውና አልፏት ገባ። የራሚሱን ነገር እንደረሳ ሁሉ ግቢውን እየተገላመጠ አጠና። ከሰከንዶች በኋላ ጥሪልኝ! አለ እንደ ትዕዛዝ። የለም አለች ልጅቷ እንዳመረረ ገብቷት። እንዳለ አውቃለሁ ሰፊ ስኮ ነው ብሎ ወደ ዋናው ቤት ጉዞ ጀመረና መለስ ብሎ ልጅ አጠገብ ብትደርስ ለዘላለም እንድታነክስ አደርግሃለሁ በደው። መልዕክቱን ማድረስ ያንቺ ሃላፊነት ነው። አልምረውም አለ በቁጣ። ልጅቷ ደንግጣ ማልቀስ እየዳዳት። ምን አደረጋት? አለች። አመልካች ጣቱን ወደ ዋናው ቤት ቀስሮ እያወዛወዘ። ደስ የማይለኝን አደርገህ በሰላም አትኖርም። እዚሁ አራትህ መሃል ነው የማጋድምህ በይው አለና እየተንጎራደደ ወደ ውጭ ወጣ። ልጅቷ በግራ መጋባት አፏን ከፍታ ቆማ፤ በሩን መዘጋት ረስታ ኮላሴን ከዐይኖቿ እስኪሰወር ከጀርባው ስታየው ቆየች.....

(ዘራሁን ባካፋ።። ሐሙስ ሰለት (ሐሙስ የቀን ቅዱስ) ዘራሁን የነርሰነት ኮርሱን ተምሮ ስለጨረሰ በየቦታው ግመልክቻ አስገብቶ (እሱ እንደሚለው ሺ ቦታ) ተዳከሞ በእግሩ ወደ ቤቱ እየሄደ ነው። ከንፈሮቹ ደርቀዋል። ከንፈሮቹ ቢደርቁም እነሱን በምሳሌ እያራሰ ያፏጫል። አንድ ቦታ ሻይ እየጠጣ ትንሽ ለማረፍ ፈልጓል። ግን እርቦታል። መብላት የሚፈልገው ሊጠቁር ትንሽ የቀረው ትኩስ ቀይ የሽሮ ወጥ ነው። ያ አይነት ወጥ ደሞ የሚያገኘው ቤቱ ነው። ቤቱ ለመሄድ ታክሲ መውሰድ ቢኖርበትም የተሳፋሪ ገፊያ አስጠልቶታል። እና በእግሩ መንገድ ጀምሯል። የጃኬቱ ደረት ኪስ በፎቶ ኮፒ አራብቶ ሳያስራጫቸው በተረፉ የሲቪ ወረቀቶች እብጧል። ሁለቱንም እጆቹን ሱሪ ኪሱ ሲጨምር ሥራ ፈላጊ ሳይሆን ዝይን ሆነ። ፈረንሳዮች ፍላጎር¹ የሚሉት አይነት። በከፍለከተማው ሃላፊ ቢቀጠርና በወረዳው ጎዳናዎች ቢመላለስ ገላውና አለባበሱ ስለአገሪቱ ጎረምቶች ቢያንስ የትንሽ ዘመን ሕልም ይናገራል። ፋጫቱ ወፈር ያለ ቅጥ ያዘ። ወንዳወንድ ባሉ። ከነዛ ስስ ከንፈሮች የወጣ አይመስልም። ወፍረቱ በትክክል እንደ እንደ አሰሳ ዙምባራ ነው። ከነዛ ሚጢጢ ከንፈሮች የሚወጣው ድምፅ 1000 ጆሮ-ደላር ያወጣል። ግን ፋጫት እንደ አድማጩ ነው። ጆሮ አኛ እንጂ ልቡና አይደለም። በአንድ ትንሽ ሰፈር አንድ ልጅ ነበረ ከጠዋት እስኪመሽ ሰራ ያባረረ፣ ጥሩ ዘመድ ያለው ጥሩ አልተማረ.....ለብቻው እንደሚነፋ ያውቃል። ከመሃል እፋ በምራቁ ብቻ መርጠብ እንደማይችል ተረድቶ ከሱቅ ውሃ ገዙቶ እየጠጣ አለፍ እንዳለ አንድ መኪና አጠገቡ መጥቶ ቆመ። ዞር ብሎ ሲያይ መስኮት ተከፈተና አምሮ የተላጩ ከብ የባካፋ ቀይ ፊት ብቅ አለና።

'የፈረደበት እግረኛ እናደርስሃለን' አለ።
 'አ ባካፋ! አ ባካፋ! ሲያሰኘኝ ነበር ሲያሰኘኝ ነበር ታውቃለህ'
 'ቤትህ በር ባናደርስህም እስከ ሰፈር እንወስድሃለን' ዘራሁን ከመኪናው ጀርባ ገባና ከባካፋ ጋር ተቃቅፈው ተጨባበጡ።

‘በጣም እንጂ። ታከሲ ጥበቃው አቦ ይገልጻል። የወያላ ብብት አማርኛል። ብብታቸውን አፍንጫህ ጋ ያመጡና ስትነጫነጭ ምነው ኮራህ? ይለሃል ሃሃሃ’

ባካፋ ጋቢና ከተቀመጠ ኢሳያስ ከተባለ ልጅ ጋር አስተዋወቀው።

‘መኪና ገዛህ እንዴ?’ አለ ዘራሁን የመኪናዋን ጣራና ዳሽ ቦርድ ምናምን እያየ።

ባካፋ ፈገግ ብሎ፡

‘ሁለት ቀን ሆነኝ ከገዛኋት’ አለ።

‘አይ ባካፋ አይ ባካፋ ዘነጥክ። ታዲያ አትነዳውም እንዴ?’

ጋቢና ያሉ ሁለት ሰዎች ገልመጥ ብለው አዩት። ዘራሁን ያለውን ሳይደግም፡

‘ታዲያስ ደህና ነህ ግን ወይ ባካፋ!.....’ እያለ ጨዋታውን ቀጠለ። አንድ ሁለት ደቂቃ ከነዱ በኋላ

‘እዚህ ከሊኦ መልታይ ሚዲያ ጉዳይ አለኝ። እሱ ወንድሜ ኢሳያስ የሲኒማ ዳይሬክተር ነው። ፕሮጀክት አለው እዛ’

‘ኧረ ባክህ ምን ሲኒማ ሰርተሃል?’ አለ ዘራሁን ወደ ጋቢና ጎንበስ ብሎ

‘አጉል ፍቅር የሚባል’ አለው ባካፋ ልጁ ከመመለሱ በፊት።

‘አንተ ነህ እሱን የሰራኸው?’ አለ በመገረም ቅላፄ

ልጁ ዞር ብሎ ፈገግ አለ።

‘በጣም አክባሪህ ነኝ’ አለ እጁን ዘርግቶ። ልጁ ዞር ብሎ በፈገገታ ጨበጠው። ገና እንደተጨባበጡ መኪናዋ ወደ ዘራሁን ቤት አቅጣጫ የሚወስደው መገንጠያ መንገድ ጋ ቆመች። ዘራሁን ከመኪናው ሊወጣ ሲል ባካፋ ጃኬቱን ይዞ አስቀረው።

‘አንድ ነገር ትዝ አለኝ። ስሜ ኢሳያስ ስለአንድ ልጅ አሳወራሁህም? በጣም በሚገርም መልክ የሚያጅጭ፣ እሱ ነው’ አለው። ኢሳያስ ዘራሁንንና ባካፋን እያቀያየረ አይቶ፡

‘የምር?’

ዘራሁን ሁለቱን አቀያይሮ አየና ምነው? አይነት በገፁ ቅጥ ጥያቄ አቀረቡ።

'ምን መሰለህ ኢሳያስ ለፊልም ሳውንድ ትራክ ሲሰራ ዘፈንና ከላሲካል ሙዚቃ ሰለቸኝ ምናምን አለ። እና በፋጫት ለማድረግ እስከ ነበር። ጥሩ የሚያፏጭ እየፈለገ ነበር' ከመሃል ኢሳያስ ባካፋን አቋረጠና ፡ 'ያፏጭሉ ግን አይመቹም። ሜሎዲ እንዳለ አይገለብጡም' አለ ፀጉሩን እያከከ።

'ለምን አንድ ቀን ብቅ አትልም? አለ አደለ እንደው' ከተቀመጠበት ወደ ግራ ገልበጥ ብሎ ከሁዋላ ኪሱ ጠፍጣፋ ጥቁር የቆዳ ቦርሳ አወጣና እሱን በርብሮ ለዘራሁን ነጭ የካምፓኒውን ካርድ ሰጠው።

'ፊልም ልንሰራ እንሄዳለን፣ የመጀመሪያ ሹት መተከል ነው። ከዛ ባህር ዳር ከዛ አዲስአባ አራት ኪሎ። መጨረሻችን እዚህ ወለቱ ሱቅ ነው። ጊዜ አይወስድም እንመጣለን። ስንመለስ.....አለ አደለ.....ደውልልኝና ብቅ በል'

ዘራሁን ካርዱ ላይ ያለውን እያነበበ ወይም እዛ ላይ ዐይኖቹ እየተንከራተቱ ምን መመለስ እንዳለበት የሚያስብ ወይም የሚያስበው የጠፋው አይነት ሆነና፡

'እሺ እሺ' ብሎ ባካፋን አየው

'አየሽ አጋጣሚ' አለ እየሳቀ ባካፋ

'ጥሩ እደውላለሁ። ጋይስ አመሰግናለሁ' ዘራሁን ከመኪናዋ ወጣና ባካፋን እንደዘነጋው ሁሉ ኢሳያስ ለተባለው የፊልም ዳይሬክተር እጁን አወዛወዘ።

በቀስታ እየተራመደ ሲንዝ ከምቤ ፊቩን አበባ ሱቅ፣ አደይ መስላ ወንበር ላይ የተቀመጠች ሻይ የምትጠጣ ልጅ አየ። ፊቩንን ሰላም በማለት አሳቦ ሊለክፋት ወደ ሱቁ ሲጠጋ ጌርሳሞት መሆኗን ተረዳ። ድንጋጤ ገፁ ላይ ብቅ ብሎ ጠፋ። በእጭር የተቆረጠውን ፀጉሩን በእጆቹ መዳፍ አመቻቸ። ከላይ የተንዘላዘለ ቴሽርቱን ቀበቶው ስር አስገባ። ወገቡ እህል የበላ አይመስልም (ምሳውን ስላልበላ አይደለም) በፀጥታ እየተራመደ ሄደና ጌርሳሞት የተቀመጠችበት

ወንበር ጎን እሷ ሳታዋው ቀስ ብሎ ተቀመጠ። ዞር ስትል አየችውና ደነገጠች። በደመነፍስ ትከሻው ላይ በጥፊ መታችውና 'ያስደንግጥህ እቴ' አለችው)

(ምላሳችንን እናበረታለን፣ ከንፈራችን የእኛ ነው። ጌታችን ማነው? መጽሐፈ ምሳሌ 12:4)

ሐሙስ ዕለት (ሐሙስ የቀን እርኩስ) ጌርሳሞት ከቤትዋ ስትወጣ ከአባትዋ ጋ ደጃፍ ላይ ይገጣጠማሉ። አባትዋ ምን ይላታል? ወደ ለበሰችው ቀሚስ በጢማም ወፍራም አመልካች ጣቱ እያመለከተ በይ አሁኑኑ ተመለሽና ለውጪያት!! በዝምታ፣ በትዝብትና በብስጭት ቆማ ስታዋው ባሕር በሚያደርቅ ትኩሳታም ድምፅ ምን ቆመሽ ታደኛለሽ?! ቶሎ ብለሽ ለውጪያት! አምሮብኛል መስሎሻል! ከማንም ባለጌ.....የጀመረውን ሳይጨርስ እየተቆናጠረች ወደ ቤት ውስጥ ገባችና አሮጌ መጋረጃ የመሰለ ቀሚስ ለብሳ ተመልሳ ወጣች። ኮላሴ ቆሞ ይጠብቃት ነበር። ምን?! ምን?! ስሜን በክፉ ለማስጠራት ነው እንዲህ ደመወዝዋ ያልተከፈላት ገረድ መስለሽ የምትወጭው? የነጋድራስ ማነው ሚስት ለብሰው የተቀበሩበት ቀሚስ ከመቃብር ቢወጣ እንዲህ አያስጠላም። በይ ግቢ.....የተናገረውን ሳይጨርስ ትታው ሄደች ('በስተርጅና አላርፍ ብዬ ወልጄ አደረቀችኝ' ይላል ሁልጊዜ። ውለዳት ብሎ ያስገደደህ አለ?)

መኝታ ቤትዋ ገብታ ወዲያ ወዲህ እያለች የሚያናድዷት ጥቂት ጉዳዮችን በሰልፍ አሰበች። ባትደሰትም አባትዋ የሚወደውን ዓይነት ልብስ ለብሳ ወጣች። በግራ ጎንዋ ትልቅ ቦርሳ ይዛለች።

-እናትሽ የለችም? አለ ውስጥ ገብቶ ፈላልጎ ካገኛትና የአለባበሷን ትክክለኛነት ካረጋገጠ በሁዋላ

እንዳልሰማች ሁሉ መልስ ሳትሰጥ (አትነዝንዝኝ) የአጥሩን በር ዘልቃ ወጣች። በቀጥታ ጓደኛዋ ፌሽን የምትሰራበት ቦታ ሄደች። ፌሽን ገና ስታያት:

-ምነው ጌርሲ? ላሚ የጠፋችባት የገበሬ ሚስት መሰልሽ።
መልበስሽ ነው? አለቻት

-ይልቁን የጀርባ ክፍል ክፈችልኝ አለች ጌርላሞት ቆጣ ብላ
-ክፍት ነው

ጌርላሞት ወደ ጉዋዳ ገብታ በአባቷ የተፈቀደላትን ቀሚስ ያጋጠማት የካርቶን ሳጥን ውስጥ ከተተችው። እንደ ኑግ ልጥልጥ የሚፈልቅ የተከለከለችውን ጥቁር አጭር ቀሚስ ከቦርሳዋ እውጥታ ለበሰች። በረንዳ ላይ አንድ የብረት ወንበር ስባ ቀጫጫ ቀይ ዳማ እግሮቿን ዘርግታና አነባብራ ዘና ብላ ተቀመጠች። የምታስደነግጥ አይነት አምሮባታል። በልስላሴው እንደተማረከች ሁሉ ቀሚሷን አልፎ አልፎ ትዳብሰዋለች። ፀጉሯ ውስጥ ከግራ በኩል ደርቆ መዘለስ የጀመረ የከሰል ፍም የመሰለ አበባ አለ። ከቦርሳዋ ውስጥ ቀለምና መስታወት እውጥታ ከንፈሯን ቀባች። አለባበሷ ፈጣጣ ቢሆንም ዐይነአፋርነቷ ገና ትቷት እንዳልሄደ አንገቷ ድረስ አፍኖ የያዛት ቢጫ ሹራብ ያቃጥርባታል። አበባ ገዢ ደንበኞች ሲመጡ ደሞ ዐይኖቿን ዞር ታደርጋለች። አንዳንዴ መሬት መሬት የምታይ መሰላ በሰላች ታያቸዋለች። ከሴት ጋ አበባ ሊገዛ የመጣ ወንድ ሲያተኩርባት፣ እዛው ደፍራ ባታየው እንኳን አበባውን ገዝቶ ሲወጣ አረማመዱን፣ አለባበሱን ወይም ያጋጠማትን የፊቱን ክፍል ከጀርባ ታየዋለች፣ አፍም ቢሆን በቂ ነው።

ነፋስ በቀስታ ይነፍስባታል። በጭኖቿ መሃል ሲላብ በጠባብ መታንታዋ ላይ በለስላሳ መዳፉ ሲድህ፣ የማታውቀው ነገር ያብሰለስላታል። አይኖቿን ከድና ለአፍታ አብርዲት ከመሄድ ይልቅ እዛው እንዲከርም፣ ሚዛኑም እንዲከብድ ትመኛለች (ይሄንን ለወዳጇ ለፌቭን እንኩዋን አትነግራትም)። ቦርሳዋን ከፍታ የጥፍር ቀለም አወጣች። ብርቱካንማ ቀለም ነው። ጣቶቿ ወፍራም ይመስሏታል። ጥፍሮቿ የዋንጫ ቅርፅ አላቸው፣ ሰፊ በመሆናቸው ቀለሟን ጨረሱባት እንጂ ለእሷ አምረው የታዩአት ጊዜ የለም። ብልቃጡን ነቀነቀችና አገላብጣ አየችው። በእንግሊዘኛ ካፒታል ሆሄያት የተጻፈ ሜድ ኢን

ቻይና የሚለውን እነበበችና በንቀት አፏን ጠመም አደረገች¹⁸። የቀረው ደቃቃ ጽሑፍ አይታይም። በአማርኛ አይፀፉትም? ብልቃጡን በጥንቃቄ ከፈተችና በሆዱ በሸሸገው በራሱ ብሩሽ ጥፍሮቿን በቀስታ መቀባት ጀመረች፡

- ፌቪ በእናትሽ ኬክ እንብላ
- አልሰራሁም ዛሬ፣ ካሽ የለም
- ቆንቋና በቃ እገዛለሁ ሻይ አፍዪ
- ልደውላ
- ምን ትጠብቂያለሽ?
- ፌቭን ሞባይሊን አንስታ ኅረቤት ኬክ ቤት ደወለች
- ትራሚሱ በያቸው

---

¹⁸ ጌርሳሞት ማንበብ አትወድም፣ ምክንያቱም እሷ እንደምትለው ‘ምር’ የሂሳብ ሰው ናት። አባባሏ የሆነ እውነትነት አለው። ችግሩ ግን ለምን ጨርሳ ሳታነብ የማይታማ ታማለች? አንብባ ሳትረዳ ስለምን ትነዛነዛለች? ስለምንስ ትንቃለች? በትክክል እስከመጨረሻው የታተመውን ሁሉ ብታነብ ማድረግ አንቻይና ከሚለው ስር፡ Manufactured in shensi province, changqing Township. Dongling. All natural. 2001. ይህን ይላል። ከዛ ቀጥላ ሼንሲ የተባለው ቦታ የት አካባቢ ነው? የሼንሲ ፋብሪካዎች ምን ይመስላሉ? የሰራተኞች መብት ይጠበቃል? ለመሆኑ ሊፒስቲኩ ሲሰራ ምን ያህል ጥንቃቄ ይደረጋል? አል ናቹራል ማለት ምን ማለት ነው? አል ናቹራል (ሁሉም ከተፈጥሮ የተገኘ) ብለው ብልቃጡ ላይ ስለጻፉ እውስጡ ያለው ሊፒስቲክ አል ናቹራል ነው? ሊፒስቲክ ተብሎ የገዛሁት ነገር የምር ሊፒስቲክ ነው? የተባሉ ጥያቄዎች ከተጠየቁ በኋላ ሃሜት ዕውቀት ተደግፎ ይሰነዘራል። እንዲህ ማለት ወይም በፀጥታ አፍን ሽርመም ማድረግ ደግ አይደለም። አለበለዛ ከባዶ ተነስቶ ‘ቻይና ወረረችን’ ‘ቻይኖች አረጁናል ያልሆነ እቃ እያመጡ ገደሉን’ ‘አሁን ይህ እቃ እኮ አይደለም የቻይና ነው’ አይባልም። አለበለዚያ ገልባ እየሰጠች ተደፈርኩ፣ ፊቷን እያቀያየረች ሰጥታ በጥሬ ተጠፈጠፍኩ እያለች የምትዘባርቀውን እንከፍ ወይዘሮ መሆን ነው። በትክክል የአእምሮ ዘገምተኛነት ነው። ጥቅስ፡ ‘የቻይና እቃ ሁልጊዜ ወደ እኛ የሚመጣበት ዋናው ምክንያት ቢስማማንም ባይስማማንም ስለፈለገነው ነው።’ (መቅረዝ አዝማች 2003 አም)

ጌርሳሞት ገንዘብ ለማውጣት ቦርሳዋን ስትከፍት ያለፈው ወር አካባቢ የገዛችውን ቅጠሎቹ በቢሳዲ የተሰሩ የመሰለ መጽሐፍ አገኘች። ሳታወጣው እዛው እተሰነቀረበት ገላጠችውና ገጽ ሃያ አምስት ላይ እንደቆመች አየች። የገጹ እልባት የማስቲካ ወረቀት ነው። ትዝብ ለውሰት ማስቲካ ለማግኘት የቦርሳዋን ጉያ አመሰችና የላይ ሽፋንዋ የወለቀ ብርማ የውስጥ ልብሷ በከፊል ተገፎ ቤኸ ስጋዋ የተጋለጠ ባለሙዝ ቃና ማስቲካ አወጣች።

--ማስቲካ ትፈልጊያለሽ?

ልባሷን አስፍታ ገልግ ከላይዋ የተጣበቁ ደቃቃ ነገሮችን በጥንቃቄ አራግፋ በቸልታ ማስቲካዋን አፏ ከተተች።

--ተይ በእናትሽ እንደ ብርድልብስ እያራገፍሽ ትበያለሽ እንዴ?

--ማስቲካ እኮ ነው

--ቢሆንስ

--ሂሂ

ማራኪ በሆነ ሳቅ ጌርሳሞት የአበባዋን ሱቅ ሞላቻት። ትንሽ ደስ ሲላት መሳቅ ብቻ ሳይሆን መዝፈን ያምራታል። ግን ጌርሳሞት መዝፈን ቀርቶ ደህና አድርጋ ማንጎራጎር አትችልም። ባትችልም በዝቅተኛ ደረጃ የሚመደብ፣ እእእእእ እና እሀእሀእሀ ብቻ ባለበት፣ የሕመም ምጥ እንጂ ዜማ በማይመስል የሁለት ሆሂ የድምፅ ንዝረት እየታጀቦች ጥፍሯን ቀለም እየቀባች ሩብ ሰአት ያህል ቆየች።

በሩብ ሰአት ኬኩ መጥቶ ሻይም ተፈልቶ ከኬኩ ግማሹን እንደበላች፣ ከሻይውም እንደጠጣች የሰፈርዋ ልጅ ዘራሁን ቀዛዛ፣ ጥቂት ብጉሮች የፈነዳዱበት ግን በውበቱ እንከን የማይወጣው ፊቱን እየገፋ መጣና ሳታየው ከጎኗ ተቀመጠ። ዞር ስትል.....

--ያስደንግጥህ እቴ! አስደነገጥክኝ.....ምነው በእናትህ ሰላምታ ብለህ ብትቀመጥ?

--ሃሃሃሂሂ ዛሬ ዘንጠሻል አለ በረዶ ጥርሶቼን እያሳያት። ዛሬ የበቀሉ ይመስላሉ።

--ተወኝ በእናትህ፣ ደብሮኛል

--በክረምት ሚኒስከርት ትሉብሽያለሽ?

—አባቴ ቢሰማህ ይመርቅሃል አለኝ ሳቅ ብላ። ልብ ሳትል በማፈር ቀሚሷን ወደ ጉልበቷ ሳበኝ። የሚሳብ ትርፍ የለውም። እሱም ገብቷት ዝቅ ብላ ወደ በረንዳው ወለል አየኝ። ከስር የለበሰኛው የናይሎን ውስጥ ሱሪ ላይ ልብ ያላለኛው ቀዳዳ ይኖራል። እነ ቻርሊ ቻን፣ እነ ቼንግ ቺና እነ ዋንግ ዩ እንትኗ እንድትወድቅባት ብለው በሴራ ያበጁት። ምን ይታወቃል? አለ አደለ ማታ ልብስህን ስታወልቅ የለኝም። ቤጂንግ ቼ ኤን ላይ ጎዳና ላይ ናት። ወይም ጃኪ ቻን አልጋ ላይ ፓንዳ ስታይል ስታደርግ። ወይ አቡዳቢ የሆነ የሱቅ ደረት ላይ 'ሐበሻ' የሚል የማስታወቂያ ፖስተር ስር ከኮሬ አረቢካና ከቢላል ስም ጋር ተንጠልጥላለኝ። ምን ይታወቃል?

ቀና ብላ ዘራሁንን አየኛው። የአናቱ ቁጥርጥር የዘመኑን ኮበሌ ዘፋኝ አስመስሎታል። ትንሽ ቢያጣጥቡት ወደ አሮጌው አውሮፕላን ማረፊያ ልጅ ይለወጣል። በአውሮፕላን ማረፊያና በታቦት ማደሪያ መሃል ላይ ያለው ሉሉ ናይት ክለብ ነው። እንደ ኬላ። ልዩነቱ እሱ ነው። ሉሉ የት አለ? ሲባል አልድ ኤየር ፖርት ይባላል? ታቦት ማደሪያን መናቃቸው ነው? ሉሉ ታቦት ማደሪያ ሰፈር አለ ቢባል ስር ነቀል የስም ለውጥ ይሆን ነበር። ዘራሁን እንደ ሉሉ ነው።

—አባትሽ ታዲያ የሚጎዳሽን ይነግርሻል? አለ ኮስተር ብሎ

—አንዳንዴ አዎ ሌላ ጨዋታ ጠፋ እንዴ? አለኝ የተናገረውን ባለማመን።

—በሁዋላ ይቆጭሻል። በግልጽ ትክክሉን የሚነግርሽ አባትሽ ብቻ ነው።

—ስህተትስ ከሆነ። የሆነ ምክር በግልጽ ተነገረ ማለት እኮ እውነት ነው ማለት አይደለም

—አዎ መናገሩ ራሱስ

—ብሎ ነገር አለ? መናገር ለብቻው ፋይዳ አለው? ይልቁን ኬክ ግዛልኝ።

አፍ መክፈት ለብቻው ፍሬ አለው? ዕድሜ ልኬን ስንቴ አዛግጅአለሁ? ስንቴ የትንባሆ ሱሰኛ በአራራው አፉን ሲበለቅጥ ይውል የለ። ሰው የመጀመሪያውን ቃል ያወጣው በአፉ አይመስለኝም። ከየት ሲሉህ ለመመለስ ከቋመጥክ የቀረ ቀዳዳ ፈልግ።

—እየበላሽ አይደለ

--እ.....አልወደድኩትም ነበር

--ባለ ኬክ ቤቶቹ ሽርኮችሽ አይደሉም እንዴ?

--ቢሆኑስ

--ጋብዘውሽ ነው፣ ስላልከፈልሽበት ነው እንጂ ካዘዘሽ በኋላ ለምን አትበይውም?

--ለምን እንደዛ አልክ? ምን ማረጋገጫ አለህ?

--ይህቺን አልወቅ እንዴ?.....ቆዩ እስኪ የገለታ ዴቱ¹² ነበርሽ አይደለ?

--ምን ታወራለህ? ከኬክ ወደ በሽርክና መብላት (ከአፍ መክፈት.....በልቧ) ከዛ ወደ ገለታ ምን አመጣህ?

--ምን አለበት:: አንደኛ ቆንጆ ልጅ ነሽ፣ ሁለተኛ እኔ እውነት ከመናገር ያየሁትን ከመመስከር ዞር አልልም

--ነው እንዴ?

--ምን ማለትሽ ነው?

--የማታውቀውን ታወራለህ:: እንደ ሴት ታወራለህ ልትለው ፈልጋ እራሷን የሚጨምር ስለሆነባት ዝም አለችው::

ልትቀጥረው ወይም እንዲቀጥራት ትፈልግ እንደነበር ነገራው በቁጭት እንዲብሰለሰል ለማድረግ ፈለገች::

--ሌላ ቦታ ጁስ ጋብዘኝ ልልህ ነበር፣ አበለሻሽህ አለችው ጎቅ ብላ::

ዐይኖቿ በትዝብት አውድ ተሳበረዋል:: ዘራሁን ይሄ የገባው አይመስልም::

--ያየን ሰው ለገለታ ቢፀፍለትስ? እዚህ እንደተቀመጥን ለምሳሌ በሞባይል ስልክ ፎቶ አንስቶ ቢልክለትስ? ሂሂ

አተኩራ አተኩራ አየችውና በተለይ ብጉሩን፣ በልቧ: (ጉርምስና ሲበላሽ ብጉሩ ፈንጣጣ ይሆናል? ፈንጣጣም) ምንም ማውራት አልፈለገችም .....ሻይውን እየጠጣ ዘራሁን ወሬውን ይተረትራል.....አትሰማውም:: ያላቋረጠ ችልታዋ እንኳን ገብቶት 'ቻው' ብሎ ተነስቶ ለመሄድ ልቡ እሺ አላለውም:: የሽሽት ልጅ አይደለም:: ቢሆን ቢሆን እተቀመጠበት ፎሪ ይወጣል እንጂ አይሮጥም:: አፏን እያየ የልቡን መከራ በምሳሌ ይቆጥራል:: እንዲህ አይነት በየቀኑ እያማረ የሚሄድ አፍ አይቶ አያውቅም:: በወሬ

አልደረሰውም። የዚህ አይነት ከንፈር ቢኖረው ለዘላለም ያጅጭ ነበር። 'ሌላ ቦታ' ስትል እኛን በትንሹ ከፍታ በምላሰዋ ላንቃዋንና ጥርሶቿን ስትነካ ('ሌላ') ከንፈርቿ ተገናኝተው ሲለያዩ ('ቦታ') ሁለመናው ላይ እሳት ተቸለሰ። እኛ አርፎ ቢቀመጥ እንኳን አይሰማውም እንጂ ከዛ ያማረ ድምፅ ይወጣ ይሆናል። የልባችን ምት ይሰማናል እንዴት? ደማችን ሲፈስ ይሰማናል እንዴት? ኩላሊታችን ሲያፀዳ የመጥረጊያው ስልት ጆርአችን ደርሶ አያውቅም አይደለ። የሰው ጆሮ የሰው ነውና አቅሙ ተመጥኖ እንጂ፣ ያ ከንፈር ምናልባት ራስ ምታት የሚፈውስ ፍጨት እያወጣ ነው። ዐይኖቻችን የማያዩት ዓለም፣ ጆርአችንም የማያዳምጡት ዓለም አለ። ባክቴርያን እግዜር በሰጠው ዐይን መቼ ሰው አያት። ጌርሰሞት ከንፈሮች ላይ ምናልባት መላእክት በከዋክብት ቅልልቦሽ ይጫወታሉ። የገነት ዜግነት ያላቸው ሕፃናት ነጭ ሰሌዳ ዘርግተው ቁጥር ያጠናሉ። የእነሱም ታላላቆች የሙሉ-ኩሌውን ካርታ እየሰሩ ልዋጮውን ይዘግባሉ። ዝግመቱንና ረብሻውን ያፀድቃሉ። መላዕክት እዛ ከሌሉ ለምን ወጋገን አለው? ለምን ደርዘው በወርቅ የተዘመዘመ መሰለ? ከንፈሯን መስረቅ ቢችልና እየዞረ ቢያጅጭበት ደስ ይለዋል። ገጠር ሜዳ ላይ ፉ ፉ ቢለው የጠወለጉ እህሎች ያሽታሉ። የደረቀ ጅረትም ይሞላል። የገበሬ እመቤቶች መንታ መንታ ይወልዳሉ። ያን ከመሰለ ከንፈር የሚወጣው ፍጨት ምናልባት በታክሲና በአውቶቡስ ምትክ አይሮፕላን ያዛል። በአዲስአባ እየዞረ ፉፉ ቢያደርግ ቁስልና እብድ የሌለበት ቆንጆ ነርሶች የሞሉት ሆስፒታል ያውም ያለ ሲ ቪ ስራ ያገኝ ነበር። ጠቅላላ ሞዛርትን ጠቅላላ ያሬድን በዚህ በእሷ ከንፈር ማጅጨት የሚችል መሰለው። ጠጋ ብሎ ከንፈርሽ እንደ ቅዳሴ ያምራል ሊሳት ፈለገ፣ ግን ትዕቢቷን ማየትና መስማት አልፈለገም። ለምን ታየኛለህ? ብትለው--ምነው? ዐይን ከፈራሽ ለምን ገበያ አትወጪም? ይላታል? ሁሉ ሰው በለመደውና ራሱንም በሰለቸው አባባል?

ከንፈሮቹ ደርዝ ላይ ነበር አፍሽን ልንካው የሚል አረፍተነገር። ፈርጠም ብላ።

--ምን ታፈጥብኛለህ እንደዚህ? ፈራሁህ አለችው 'ፈራሁህ' የሚለው ቃል ልቡን ነካው።

--አንቺ ደሞ.....አለና ከተቀመጠበት ተነሳ:: ድንጋጤውንና ቁጭቱን ረስቶ

--ሰላም በይኝና ልሂድ አለ ቆሞ

--እና? አለችው ከተቀመጠችበት ሆዱን እያየች:: በልቶ ያደረ የማይመስለውን:: በረዶ ጥርሶቹን:: የሚለማመጧት ዐይኖቹን:: እምቢ ማለት አልቻለችም:: ዘራሁን ፀባዩ ቢያናድዳትም ገላው ሳያቋርጥ የሚያማልል ውብ ነው::

--ፀባይህን አሳምራ አለችው ፈገገ ብላ::

--እየለመንኩ ነው:: በዛ ከንፈር ብሰደብ ግድ የለኝም አላት

--በምኑ? አለችው እንዳልሰማች::

መጮህ ዳዳው:: ወደ እሷ ሲመጣ ያላቀደው ስሜት ነው:: ምራቁን ዋጠ::

--በነዚህ ከንፈሮችሽ የፈለግሽውን ተናገሪባቸው::

--ኡይ!

ከንፈሮቿ የሰሩት 'ኡ' ለጉድ ያምራል:: ለምቦጩን ነከሰ:: እተቀመጠችበት ጎንበስ ብሎ አቀፋት:: ግራ ጉንጭዋን ስሞ ቀኙን ለመድገም ሲሂድ አስቆመችው::

--ሰው ምን ይለኛል እንኳን አትልም ሃፍረተቢስ ደረቀ:: ትልሰኛለህ እንዴ? ሂድዛ ብላ በከፊል ሳቅ በከፊል መግደርደር ረጠበብኝ ያለችው ጉንጭዋን ጠረገች::

--በዪኝ

--ሂድዛ አበዛኸው አሁንስ:: እንዲህ ብላ ፈገገ አለች::

ፈገገታዋ ጠቅሎ የያዘው ነገር ያለ መሰለው:: የሆነ ደካማ ተሰፋ:: የሆነ ሁለቱም የሚጠራጠሩት እንኩ: ይህኛን ደካማ ፈገገታ አልባቷን አግኝቶ ቢተረትራት ከርሞ ከርሞ ከውስጥ ተግደርዳሪ እሺታ የሚወጣ:: ምናልባት ቢለፋ፣ የምር ቢለፋ ያቺን እሺታ ተደግፎ እሷንና የአቀፋትን አፎት እንደዋሸንት ሊነፋቸው ይችል ይሆናል:: ትቷት ሲሂድ በሁለመናው እየሰባት ነበር:: አፏ ነፋስና ፀሐይ እየመታው እንዲህ ያማረ---ውስጥዋ ምን ይሆን? አፋን ከአፏ ሳያላቅቅ እንዴት ከቆዳዋ ይራከባል? ለምቦጭዋን በለምቦጩ እየመጠጠ እንዴት በድንግል ቀዳዳዋ ይሰርጋል?

ዘሪሁን መንገድ እንደተሻገረ ልክ በመስማማት እንደተለያዩ ሁሉ እጁን እንስቶ ለጌርሳሞት ሰላምታ ሰጣት። እሷም እጅቅን ከጠረጴዛ ላይ ሳታነሳ ጣቶቿን በቀስታ እየዘረዘረች በአጋጣሚ እንዳወቀችው ሰው ሰላም አለችው። እወዲያ ጋ መንገድ ሲሻገር--በልብ ድካም ቢወድቅ ደስ ሳይላት አልቀረም። ወይ መኪና ቢገጨውና ቢደማ፣ ወይም ፀረ ሰላም ተብሎ በፌዴራል ተይዞ ማረፊያ ቤት ለጥቂት ሳምንታት ቢወርድ። አምላክ ብልህ ነውና መቼም ሳይደግስ አይጣላም.....ማለት ይደግስና ይጣላል። ወይ ይጣላና ወይ ጉድ!! ሲበዛበት፣ ሃሜት ሲጠናበት (የለሀም እንዳልል ይነጋል ይመሻል፣ አለሀም እንዳልል እንዲህ ይደረጋል.....የመሳሰለ) እንደ 'ኧረ የለሀብትም' ዓይነት ፈገግ ብሎ ይደግሳል። አምላክ ጠያቂ ጌታ የለውምና አንዳንዴ አድርባይ ይሆናል አሉ። ታዲያ እንዲህ ያለ ሽጋ ልቡ እንዲህ ቀጋ ሆነ?

ዘሪሁን ቶሎ ቶሎ ሲራመድ የሚያስበው ያልገባው ቢመስልም የጌርሳሞትን ቸልታና አዘጋገን ነው። እዛ መንገድ ዳር እሷን ለማየት ሲደረደሩ ከነበሩት ልጆች ከአራቱ አንዱ ገለታ ከድምፁና ከጉንጨቴ ትምክ ጋር የለም። ሰካራሙን፣ በዱርዬነቱ ስሙ የጠፋውን ራሚሱን ምን ብላ ትፈልገዋለች? የቀራት ባካፋ ነው። ባካፋ አሁን ያለበትን ሁኔታ አሰበ። ባካፋ ያን ቦርጭ እና ቂጥ የመሰለ ፊት ይዞ ጌርሳሞትን ታግሎ ሊነጥቀው አይችልም። የምር እየፈለጋት እሷን በቅንነት ከማዋራትና የልቡን ከመናገር ይልቅ ወዳጁን በማማትና በማጣጣል ራሱን ከፍ ለማድረግ መጣሩ ደበረው። በቁጭት ራሱን ነቀነቀ። ትክክለኛ አጠባበስ አልነበረም።

በደስ ባር³ በኩል አንገቱን ሰብሮ እያለፈ እያለ አንድ ሰው ፊት ለፊቱ መጥቶ ቆመ። ዘሪሁን ቀና ብሎ ሳያይ ወደ ግራ ተጠምዞ ሊያልፍ ሲል ሰውዬው ቀኝ ክንዱ ላይ ያዘው። ዘሪሁን ለመጀመሪያ ጊዜ እንደተዋወቀው ሁሉ የሰውዬውን ፊት አተኩሮ አየው። የጌርሳሞት አባት ኮላሴ ነው። የኮላሴ ፀጉራም ደረት የሸተተው እንደ ተራራ ላይ ቅጥልጣይና መሬት ነው። ግራ መጋባቱንና በዚህ ጠረን መረበሹን ችሎ።

—ጤና ይስጥልኝ ጋሼ ኮላሴ አለ

ኮላሴ አልመለሰለትም። ለሰከንዶች እየተያዩ ቆሙ። ኮላሴ ዐይኖቹን እንኳን አያርገበግብም። ከውስጣቸው ሥልጣን ይወጣል።

ዘራሁን የያዘውን እጁን ነጥቆ አንገቱን ለድጋሚ ሰላምታ ሰብሮ ሊያልፍ ሲል ኮላሴ የበለጠ አጥብቆ ያዘውና አቆመው። ዘራሁን ግራ ገብቶት እጁን አየው። ኮላሴ፡

--ላናግርህ እፈልጋለሁ.....እና እዚህ ቤት ገብተን ለስላሳ እንጠጣለን። ማለት እንጫወታለን።

ጥያቄ ሳይሆን፣ ልመና ሳይሆን፣ ትዕዛዝ እንደሆነ ይታወቃል። የዘራሁንን መልስ ሳይጠብቅ ኮላሴ ወደ ደስ ባር እየጎተተ ወሰደው።

ደስ ባር በምሽት እንደሚሆነው አይደለም። በሰፊው አዳራሽ ውስጥ በጣት የሚቆጠሩ ለምሳ የተቀመጡ ሰዎች አሉ። አየሩ ውስጥ መስኮት ቢከፋፈትም የማታው የሰዎች ላብና የጌሾ መአዛ ከተለሰኑበት የሰጋቱራ ወለል ላይ እንደ ጨረራ ይነሳሉ። ከጀርባ የከረምቦላ ኳስ ሲንካካ ይሰማል። ጨለም ካለ ሰው ከማይደርስበት ጥግ እንደ እጠፋርስ የሚሸቱ ጎረቤቶች እየተስለመለሙ ያዩአቸዋል። በየምሰሶው ላይ የወሩ ተረኛ ዲጂ መኮንን ማይክ የያዙ ሁለቱንም እጆቹን ወደ ላይ ዘርግቶ የሚጮህበት ፖስተር ተለጥፏል።

ኮላሴ የዘራሁንን እጅ ሳይለቅ በተረጋጋ መልክ ቆሞ ቦታ መረጠና መስኮት አጠገብ ወስዶ አስቀመጠው። መስኮቱ ወደ ጠባብ የአትክልት ቦታ የተከፈተ ነው። ከመስኮቱ ለጥቆ ነጭ ክብ የብረት ጠረጴዛ ዙሪያ የተቀመጡ ሰዎች አሉ። ከአትክልቱ ቦታ ቀጥሎ ያለው የሰፈር ውስጥ መንገድ ነው። ሰዎቹ ዘራሁንና ኮላሴን እንዳዩ ራስ ለራስ ተጠጋግተው የሆነ ነገር አንሾካሾኩ። ይህ ድርጊታቸው ዘራሁንን አሳሰበው።

--ምን ትጠጣለህ? አለ ኮላሴ እንደተቀመጡ። ወደ ዘራሁን አያይም። ይህም ዘራሁንን አሳሰበው።

ዘራሁን አፋ እንዳመጣለትና እንደለመደው፡

--ኮካ አለውና ተገላምጠው ወደ አዩአቸው ሰዎች አየ። ከሶስቱ ሰዎች አንዱ ከተቀመጠበት ተነስቶ ወደ መስኮቱ የውጭ ጠርዝ መጥቶ እጁን ለሰላምታ ዘረጋና

--ሰላም ኮላሴ አለ

ኮላሴ ከተቀመጠበት ሳይነሳ እጁን ሰዶ ጨበጠውና፡

--እንዴት ነው ሜታ? አለው

--ወደ እዚህ ቀረብኩ። አሁን የምኖረው አየር ጤና ነው።
እዚህ ነህ እንዴት?

ኮላሴ በዝምታ አየውና፡

--ትንሽ ጉዳይ ስላለኝ በሁዋላ እንጫወታለን አለው ኮስተር ብሎ። ሰውዬው ያልጠበቀው ነገር እንዳጋጠመው ሁሉ ኩምሽሽ ብሎ ወደ ነበረበት ወንበር ተመለሰ

አሳላፊ መጣና የዘራሁንና የኮላሴን ትእዛዝ ወሰደ። አሳላፊው ፈቀቅ እንዳለ

--የዚህ ሰፈር ልጅ ነህ አይደለ። 'አቡ' የሚባል ልጅ ታውቃለህ? ታውቀው ነበር አውቃለሁ። በቅርብ ጊዜ አይተኸዋል? አለው

--አሁን ብዙ አንገናኝም። ምነው?

--ጥሩ። አንድ ማሳሰቢያ ልነገርህ ነው። አሁን ስመጣ መንገድ ላይ ከልጄ ጋር ፊብን ሱቅ ተቀምጦህ አየሁህ። አበባ ገዝተሃል? አልገዛህም። ምን እያደረክ ነበር?

ዘራሁን ኮላሴ ከውጭ ጀምሮ የያዘው እጁን እንዳለቀቀው አየ።

--የሰፈራ ልጅ ስለሆነኝ አወራታለሁ

--ጥሩ አይደለም።

--ለምን? ሰላም ለማለት ነው

--ሰላም ለማለት መቀመጥ የለብህም። ሰላም ብለህ ማለፍ ትችላለህ። እና ለምን ተቀመጥክ?

ኮላሴ የዘራሁንን ክንድ የበለጠ ጨምቆ ያዘው። ዘራሁን ቀና ብሎ ለመጀመሪያ ለመሰለ ጊዜ የኮላሴን ፊት አየው። ፊት አይመስልም። ፊቱ ሳር የለበሰ ገደል ነው። ፊቱ በፀጉር ሊሸፈን የቀረው ቦታ ሁለት አውራጣት ቢያስተኛ ነው። ፊቱ ሲያየው ቆየና፡

--እኔ ለሰላምታ ነው.....አለ ቀጠን ባለና በፈራ ድምፅ

--አትዋሽ። ለመሆኑ ምን አወራችሁ?

ዘራሁን ሲያወራው የነበረው የጠፋው አይነት ለአፍታ አሰበና

--ሰለማስተካ አለ ዐይኖቼን ከኮላሴ ፊት ላይ ሳያነሳ። ከእሱ ቁጥጥር ውጭ ገላው መንቀጥቀጥ ጀመረ።

----- |
--እእአአ አለና ኮላሴ የበለጠ ደም ስፍን የሚዘጋው ያህል ጠበቅ አድርጎ ያዘው

--ጋሼ እጄን አሳመሙኝ አለ። አፉን ጥልቶ መቆጣት አልደፈረም።

ኮላሴ በቀስታ ወደ ጆሮው ቀርቦ፡

--ከፈለኩ እዚህ በቦክስ እዘርርሃለሁ። አታውቀኝም በደንብ። ምን አወራችሁ? ቀላል ጥያቄ እኮ ነው

--እ እ ስለ ማስቲካ

የኮላሴ እጅ እጁን ለቀቀና ጥሬ ሆኖ ፊቱ ላይ አረፈ። ዘራሁን ከዚህ ቅጣት ሳይነቃ፣ ኮላሴ አናቱን ይዞ ወደ ታች ገፍቶ ከጠረጴዛው ጠለል ጋር አጣባቀው። ቡና ቤቱ ውስጥ የነበሩ ሰዎች ዞር ብለው የሆነውን አይና ምንም እንዳልተፈጠረ ሁሉ ወደ ጉዳያቸው ተመለሱ። ኮላሴ ለስላሳ ማምጣት ላይ የነበረውን አሳላፊ ወደ መጣበት እንዲመለስ እጁን እያራገበ ነገረው። አሳላፊው ኮካ ከተሸከመበት ትሪ ጋር ወደ ጀርባ አፈገፈገ። ኮላሴ አጥብቆ የያዘውን የዘራሁንን ጭንቅላት ሳይለቅ ወደ ጆሮው ተጠግቶ እንዲህ አለ፡

--አንተ ካልፈለካት ለማን ፈለካት?

ዘራሁን ጥያቄው ከባድ ሆነበት። ሰውዬው ምን ማለቱ ነው? እያለ ያስባል። አፉ ከጠረጴዛው ጠለል ጋር ስለተጣበቀ ለመናገር ቀርቶ በትክክል ማቃሰት አልቻለም። በዝምታው መሃል ኮላሴ የዘራሁንን አናት በፍጥነት አንስቶ ከጠረጴዛው ጋር አጋጨው።

ዘራሁን ከዚህ በሁዋላ ምን እንደተናገረ ትዝ አይለውም። የሚነቃነቁት አፉና አይኖቹ ናቸው። በደከመ ድምፁ ለጠረጴዛው ጠለል እንደሚያንሾካሽክ ሁሉ ለደቂቃዎች ኮላሴ ለሚያቀርብለት ጥያቄ መልስ ሰጠ። ኮላሴ የፈለገውን ካገኘ በሁዋላ የዘራሁንን አናት ከጠረጴዛው ላይ ቀና አድርጎ አይኖቹን አተኩሮ እያየ፡

--እም እም ባካፋ አልከኝ? አነጋግረዋለሁ አለ

--የምን ባካፋ? አለ ዘራሁን የደከሙ አይኖቹ ፈጠው። ኮላሴ አሳላፊውን ጠራውና ተመልሶ መጥቶ ያዘዙትን ጠረጴዛ ላይ አስቀምጦላቸው ሄደ። ኮላሴ ለራሱ ያዘዘውን ኮካ ወደ ዘራሁን ፊት ገፋ አድርጎ እተቀመጠበት ትቶት ወጣ። ዘራሁን አምስት ደቂቃዎች ያህል ሁለት ሙሉ ኮካዎች ላይና አየር ውስጥ እያፈጠጠ ተቀመጠ።

--ሰውዬው እንደዛ ነው አለው ከመስኮቱ ወዲያ ያለው ቀድሞ ኮላሴን የጨበጠው ሰው። ይስቃል። ዘሪሁን ግራ በመጋባት፣ በግዝንና በህመም ራሱን ነቀነቀ።

--ምን አድርገሽዋል? አለ ሰውዬው

ዘሪሁን በዝምታ አሁንም 'አላውቅም' አይነት ራሱን ነቀነቀ

--ለመክሰስ ከፈለክ ብዙ ምስክር አለ እዚህ። ግን ሰውዬው ምስክርም አይምርም። ይልቁን ኮካህን ተራ በተራ ጠጣና ወደ ቤትህ ገብተህ የምትታከም ከሆነ ታከም።

ዘሪሁን ምንም ሳይጠጣ የተመታበትን ቦታ እያሻሻ ወደ ቤቱ ለመሄድ ከደስ ባር ወጣ።

(ባካፋ። ያው ሐሙስ (ያው የቀን ቅዱስ) የኮንትራት ታክሲ ውስጥ ከጀርባ ባካፋ፣ ጋቢና ውስጥ ደግሞ ዘመዱ ኢሳያስ ተቀምጠዋል። ኢሳያስ (በአጭሩ 'ሶል ዮ' የሚሉት) የሲኒማ ዳይሬክተር ነው። የባካፋ አጎት (የእናቱ የገነት ታላቅ) ልጅ ነው። አንድ የቴሌቭዥን ፊልምና አንድ የቪዲዮ ክሊፕ ሰርቷል። ብዙ ማውራት አይወድም። ስሙ የተጠራ የቪዲዮ ሙዚቃ ዳይሬክተር መሆን ይፈልጋል። ሁልጊዜ ደግሞ ሙዚቃ እንደሰማ ነው። እናቱ ላይ ወይ አንገቱ ዙሪያ ሂደቶች¹⁴ አይጠፋም። በወላጅ እናቱ በኩል የባለሥልጣን ልጅ ስለሆነ ሁሉ በእጁ ሁሉ በሳሎኑ ነው። በዚህ ምክንያት ሳይሆን አይቀርም የተረጋጋ ነው። የጓደኛቸው የአርቲስቱ እዝቅኤል (በአጭሩ 'ኢዚ' የሚሉት) ሠርጉ ነገ ስለሆነ አበባ ሊገዙ ወደ ፊቭን ቤት እየመጡ ነው። እዝቅኤል አበባውን ከሌላ ዝነኛ ሱቅ መግዛት ቢፈልግም ባካፋ ፈቃደኛ አልሆነም። ባካፋ ከታቦት ማደሪያ ቢሄድም ልቡ በከፊል ገና እዛው ነው። ባካፋ ብዙ ጊዜ ከኪነት ሰፈር አይጠፋም። ከእዝቅኤልና ከአርቲስቶች ጋር የሚያውለው የኪነት ፍቅር ነው። በታክሲ ወደ ታቦት ማደሪያ ሰፈር የመጣው የኢሳያስን መኪና 'አሰፋ' የተባለ ጓደኛቸው ተውሶ በተነጋገሩበት ሰአት ሊያመጣት ስላልቻለ ነው። ባካፋ ይህቺ የድሮ ሰፈሩን ከጥቂት ሳምንታት በፊት እንዳላያት ሁሉ ከንፈሩን መጠጠ። ለአፍታ በመስኮት የደረሰበትን ቦታ አየና እንደደነገጠ ሁሉ ዐይኖቹ ፈጠጡ። ባለታክሲውን እንዲቆም ነገረው። በወዲያ በኩል መንገዱን ተሻግሮ ፊቭን አበባ ቤት በረንዳ ላይ ሁለት ልጆች ተቀምጠዋል። የኢሳያስን ትከሻ ነካና ወደ አበባ ቤቱ እንዲያይ ጠቆመው። ኢሳያስ ምን ትረብሽኛለህ? እንደ ማለት ተከላትሮ ዞር ብሎ አየው። ባካፋ በድጋሚ በግንባሩ ወደ ውጭ እንዲያይ ጠቆመው።

'ቅድም የሸኘነው ባለፉዉላቱ ልጅ ነው አይደለ?'
 'አዎ'
 'ግን ለምን ዋሸኸው?'

'ደስ ይለኛል ለእሱ መዋሽት። ወሬኛ ነው። ሁልጊዜ የሚወራ ይፈልጋል። ልፍጠር ብሎ ራሱን ከሚያመው ለምን የሚወ'ራ አልሰጠውም? ሃሃ። አሁን ያወራሁት ከነገ ወዲያ በሰፊ ላይ ይደርሳል። እኔንም አዲስ መኪና የገዛሁ የደላኝ ሃብታም ያደርገኛል። ሃሃሃ። አላሰጠጣህም። አብረሽኝ ሂድሽ አይደለ?' አለና ትከሻውን መታው።

'እስከዚህ ወሬኛ ነው?'

'አዎ። ሌላ ክፋት የለበትም። ነርስነት ይማር ነበር። ይጨርስ አይጨርስ እንጃ'

'አዲስ መኪና ገዛህ.....እኔ ደሞ አጉል ፍቅር የሚባል ፊልም ሰርቴአሊሁ አሉ'

'ሰማህ አይደል። ሳላይ አልቀርም ሲል'

'እሱ አይፈረድበትም ፊልሙ ሁሉ ተመሳስሎበት ነው ሂሂ..... ምን ያደርጋል እዛ?'

'እሷን ሲያወጣ ይፈልጋል። እሷ የምትለው አይመስለኝም'

'ለምን እንደማትለው ይገባኛል። ምነው አፈጠጥክ?'

'እዚህ ነዋ የምንወርደው። የአበባው ቤት ይህ እኮ ነው። በእናትህ ቆይታ ልጅ እስኪሂድ' አለ ወደ ታክሲው ሾፌር እያየ

'ያስጨምራል'

'ግድግለም'

'ሂሂሂ እኬ' አለና ኢሳያስ ሂድፎኑን ወደ ጆሮው መለሰ።

ባካፋ በዝምታና በጥምና ጌርሳሞትን ያያል። ሰዎች እንደ አስቀያሚ አጣና የሚቆጥሩአቸው እግሮቿ የለበሱት የቀረፋ ዱቄት የመሰለ የጠራ ቆዳዋን፤ ማር የሚፈልቅበት የመሰለ አፏን፤ እንደ ጥቁር የተራራ ፏፏቴ በላይዋ ላይ የምትፈሰው 'ስከርታ' ¹⁵ግ.....

ዘራሁን የጌርሳሞትን ጉንጭ ስሞ ተሰናብቶአት ሂደ። ኢሳያስ ታክሲ ውስጥ መቀመጥ ስለሰለቸው የባካፋን ትከሻ መታና የታክሲውን ሂሳብ እንዲከፍል ነግሮት ወረደ። ባካፋ ዘራሁን ከዐይን እስኪርቅ፤ ለደቂቃዎች እግሮቿን ዘርግታ ዘና ብላ የተቀመጠችውን ከንፈረ ፅጌ ጌርሳሞትን ሲያይ ቆየ)

(ሰውን የሚያረክሰው ወደ አፍ የሚገባ አይደለም፡ ማቴዎስ 15:11) ከጂማ በር ካፌ ፊት ለፊት ሁለት ልጆች ከምትንገጫገጭ የኮንትራት ታክሲ ወርደው ቆሙ። ይነጋገራሉ። አንዱ በካናቴራ ነው። ቃሪያ ቅድ ጂንስ ሱሪ ለብሏል። ኢሳያስ ይባላል። ሌላው ኮትና ባለሰንበር ሰማያዊ ሸሚዝ በሚያብለጨልጭ ክራቫት አድርጓል። የዚህ የሁለተኛው የተጠረገ ጫማ ሲፈልቅ ከአቡዳቢ ይታያል። እሱ ደሞ ባካፋ ይባላል። ሁለቱ ወጣቶች እሷ ወደ አለችበት ኬክ ቤት መንገድ አቋርጠው መጡ። ባለ ኮቱ ልጅቷን ከግንባሯ እስከ እግሯ ጫፍ አጠናትና በቲያትረኛ ፈገግታ፡

-ጌርሳሞት ነሽ?
ፈገግ አለኝ
-እንዴ ጌርሲ!

ባንክ ሰራተኛ ከሆነ በኋላ ባካፋን አይታው አታውቅም። መንገድ ዳር የሚቆሙት የደረሱ እንጂ ያለፉት ስላይደሉ ነው። እስኪጠጋት ቀሚሷን ኅተት ኅተት እያደረገች ቆማ ጠበቀችው። የቀሚሷ ጉተታ አልተሳካላትም። አንዴ ሴክሲ ልሁን ካሉ በኋላ በባዕድ ዐይን ከመቃጠል አይድኑም። ኢሳያስ በግምገማ ስልት ከላይ እስከ ታች አያት። ባካፋ እጅቱን በጉጉት ጨበጠና ሳይግደረደር አቀፋት። የልጁ ሁለመና በቬርሳቴ ኮሎኝ የታጠበ ነገር ነው።

-ምን ትሰራያለሽ እዚህ?

ግልፅ አይደለም እንዴ? ቢያንስ ኬክ ልትበላ። ሰፈሯ መሆኑን እንኳን ቢረሳ።

-አይቼህ አላውቅም። ደህና ነህ?

-ሰፈር ለወጥኩ። ሲ ኤም ሲ ሄጄአለሁ ተከራይቼ። ምን እያደረግሽ ነው?

-ኬክ እየበላሁ።

መቼ ዕለት ሳስብህ ነበር ልትለው ፈለገች። ምን ያደርጋታል? ባካፋ ይሄን ያህል የሚታሰብለት ነው ለመሆኑ?

-ለንደኛዬ ሰርግ አበባ ላሰራ ነበር። የማወራሽ ነገር እለ ጠብቂኝ መጣሁ። ወደ አበባ ቤቱ ውስጥ ከኢሳያስ ጋር ተከታትለው ገቡ።

ባካፋ የሆነ ባለ ብዙ ፎቅ ባንክ ውስጥ ዶላር የሚነግድ ነው።
 የው ዶላር ወረቀ እንጂ ወርቅ አይደለ? ዶላር ከባንዲራ አይበልጥም?
 የሆኑ ዶክተር ማናቸው አገራቸውን በእሱ ለምን ይለውጣሉ? የአባቷ
 ድንቁርና ምሁር ካለመሆኑ የመጣ ነው። ተገላብጦ ቢጣር ምን ለበሽ?
 የት ነሽ? አይልም። የባካፋ ኮት ሃር ወይም ሱፍ ወይም ጥጥ ወይም
 ፖሊስተር እንደ ጥርሱ ንፁህ ነው። ሲጋብዝ ከቁንጣን ወዲያ ነው።
 ማለት አድማሱ አይያዝም። ጌርሳሞት ሊመሽ አካባቢ ሶሲ ካሬ ገብታ
 ፌቮን ቤት በኬክ የሳሳ ሆዲ ላይ በሸኖ ቅቤ የተበወዘ የጥሬ ክትፎ
 ፈተና ስትጥል። ያኔ የበላቸው ለብዙ ቀን ከገላዋ አይጠፋም። እነሆ
 ወይዘሪት ሌሊት ሌሊት ስለስጋ ታልማላች፣ ጠዋት ጠዋትም ኮሰረት
 ታገላለች። ከቁንጣን ወዲያ ያለው ጀብድ ሁሉን ነገር መርሳት ነው።
 የአእምሮ ዝግመት መምጫው አንዱ መንገድ ይህ ነው። እንዲህ ሲባል
 ሰማች እንጂ መቼም አንዲት ፍሬ ልጅ ስለቁንጣንና ስለመርሳት ምን
 ታውቃለች? ከሌላው ወዳጁ ጋር ሲያወራና ከእሷ ጋር ሲያወራ ሞባይሉ
 አስራ ምናምን ጊዜ ጮኸ። አላነሳውም። (የዚህ ትርጉም፡ ጌርሳሞት
 ኢዝ ሞር ኢምፖርታንት = gersamot is more important = ጌርሳሞት
 ከሁሉ ትበልጥብኛለች) መኪናውን በሌላ ጓደኛው አስመጥተው ባካፋና
 እሷ ከጀርባ ተቀምጠው.....የሆነ የምትወደው ሙዚቃ በዛች ማዝዳ
 ዙም ዙም ውስጥ እየፈሰሰ። የባካፋ ቀኝ እጁ በዐይነሰውር ጉዞው
 ከአጭር ቀሚሷ ስር ውስጥ ሱሪዋን ሊጎትት ሲሳብ። እጁን አቅባ ወደ
 ጆሮው በቀስታ ተጠግታ።

--ማርያምን እንዲህ ያለ ነገር አላውቅም፣ በሁሉ ቀዳዳዋ ላብ
 እየገነፈለ። አሳያስ ያው ጆሮውን በኢር ካንዲ ሂድሴት ደፍኖ በሂጥ
 ሆፕ ተመስጦ ውስጥ ቁንዳላውን እየፈተለ።

--አትይኝም አላት በለሆላስ። አይኖቹ በጉጉት ተበልጥጠው
 --ባካፋ ሙት

ክብ ፊቱ መሃል ከመሃል በደስታ ለሁለት ተከፈለ። ክፍ
 እንደወጣ ሽማ በትናንሽ መስመሮች እዛና እዛ ተሸነሸነ። ከሲታ
 ጥርሶቹን ለጨለማው እያሳየ፣ እጁን በቀስታ ከጭኖቿ መሃል እየጎተተ
 አወጣ። አንድ ደቂቃ ሳይፈጅ ይቀራል?

--ሌላ ቀን እንጫወታለን አላት ወደ አንገቷ ቀርቦ። ትከሻዋን በፍርሃትና በደስታ ሰበሰበች። ደሞ እንደገና ትከሻውን ተደግፋ (ለምን ትከሻ ይስባታል? ቀንበር ናትን? የሞፈር ዘር አለባትን? የድግር ደም?) ቤቷ እስክትደርስ ማናወዝ ፈለገች። እየሸኘች።

--እደውልልሻለሁ። ስልኬን ያዥ። ያንቺንም ስጪኝ
--እሺ

የስልክ ቁጥር ተለዋውጠው ለአፍታ ዝም ተባባሉ። መኪናዋን ያመጣት የመሾፊሩን ቦታ የያዘው የባካፋ ወዳጅ በኋላ መስታወት ያያታል። ለአመል የተከፈቱ እግሮቿን ገጠመች። ባካፋ ያደረገው ነገር ሁሉ እውነቱን እንደሆነ ሊያሳያት ያልፈረሰ ፀጉሯን ሊያስተካክል አይነት ነካካላት። አጀቦችለት። ምሁር ነውና በሰማንያ ፐርሰንት እንግሊዘኛ በሃያ ፐርሰንት ብሄረሰብኛ ከሁለቱ ንደኞቹ ጋር እያወሩ ቤቷ ደጃፍ ቆመ። ባካፋ ቀድሞ ከመኪናው ወረደላት። ተከተለችው። በአጭር ቀሚስ በጨለማም ቢሆን መገላለጥ ስለማይቀር እሱ ቆሞ እያያት መውረድ ፈራች። የውስጥ ሱሪዋ ሚጢጢነት ትዝ አለቻት። ባካፋ አፉ በትንሹ ተከፍቶ ጉሮሮው እንደ ፒስተን ላይና ታች እየተነቃነቀ ያላየ መስሎ ያያታል። ከመኪናው ስትወርድ መሬት የራቃት መሰላት። ሚዛኗ ተዛብቶ ነው ወይስ ምድር ቀን ቀን አላት ሸፈፍ የምትልበት። ማለት የሰው ገላ መቅለብ የሚሸክካት? ወይስ መኪናዋ አየር ላይ ነበረች? ጌርሳሞት አነከሰች። ወይም በትንሹ አረገደች። ደሀና? አላት። ባካፋ አፏን እያሳደደ ያያል። ሰዎች አፏን ሲያዩ በአእምሮአቸው የሚመጣው እዝዝዘዝ የሚል ድምፅ ነው። ንብ ፍለጋ በየአቅጣጫው ይማትራሉ። ሲመሽ ጌርሳሞትን ወስደው እዛ መስክ መሃል ቢያስተኛት ጠዋት የምትገኘው በሁለመናዋ ንብ ገብቶ ነው። የአፏ ተስፋ የማር ባሕር ነው። ባካፋ ላንጋኖ ጠልቆ እንደወጣ ሁሉ ይተነፍሳል። የትንፋሹ ላቦት እንደ ግንቦት አየር ነው። አቀፋትና።

--አትጥፊ.....አትጥፊ አላት። መናገር አልቻለችም። አይኖቹ ውስጥ የምታየው ፍላጎቱ ትኩረቷን በታተነው

ባካፋ ልክ ገብቷል። አንድ እጅዋን ይዞ እያሸ።

--ለሰራ ጉዳይ ከነገ ወዲያ ኬንያ እሂዳለሁ። ከአሰራ አምሰት ቀን በኋላ ስለምመለስ እደውልልሻለሁ። አቀፋት ግን መልሳ ለማቀፍ አልቸኮለችም። ጣቶቹ ወገሷን ነከሱ ለቀቁ። ደሞ ነከሱ። ደሞ ላይና

ታች ዳበሱ። ትንሽ ደዋ ሳባት ወደ ራሱ። የአምስት ሰከንድ ሰራ ለእሱ። ስለ ወንድ ባታውቅም የሚሰማት ግን የመኪናውን በር ከፍታ መንገደኛ እያየ ለባካፋ መንጋለል ነው። እንዴት ነው ሲንጋለሉ?

ሳምንት አለፈ። ደዋ ሌላ ቀን። ሌሎች ቀኖች እየተያያዙ ሳያፍሩ ባደሉቸውን አለፉ። ወደየት ነው በእግዜር? ይሄ ሁሉ ተሰልፎ መንገድ? ይሄ ሁሉ ደቂቃና ሰአት፣ መአልትና ሌት ለመሆን የሚቸኩለው ስለምንድነው?

ባካፋ ባልና ሚስት የተጋቡበትን ቀን እንደሚያከብሩ እሱም ጌርሳሞትን ያየበትን ቀን ማክበር ነበረበት። ከዛ ቀን በፊት፣ ከዛ ጠዋት አራት ሰአት በፊት ጌርሳሞት የትም ሱቅ ብትገባ የምትገኝ አይነት ቢክ ስክሪፕቶ ማለት ነበረች። አፍሮ ያላት፣ ቀጭን፣ ማን እንደሆነች እያወቅሃት በግድ የማትታወቅ የሚመስላት (የቢክ ስክሪፕቶ መስታወት ሰደርያዋ ዐይነባር አይደለ)፣ ሳይጠይቋት ራሷን በውሸት ሽሽት የምትክብ፣ ተለማመጡኝ እያለች የምትለማመጥ አስቸጋሪ ወይዘሪት ነበረች.....

ባደገበት በዛ ሰፈሩ ባካፋን 'ባካፋ' ብሎ የሚያውቀው ጥቂት ሰው ነው። የሚጠሩት ባኪ ወይም ባኩ ብለው ነው። ታቦት ማደሪያ የመጣው ገና የአራት አመት ልጅ ሆኖ ነው። አክሱቱ ሊዲያ ምዕራብ አዲስ አበባ የምትኖር እህቷ ገነት ጋ ሄዳ ነጠላዋን ወለል ላይ ዘርግታ በግንባሯ ተደፍታ ታቦትና እግዜር ተውኝ። ባረግዝ ብዬ ያልተኛሁት ወንድ የለም። አምላክ ለቃቃሚ አደረገኝ። ሃጢያተኛ ሆንኩልሽ። መረረኝ። ከሰድስቱ ልጆችሽ አንዱን ጎራዳ ሰጪኝ። እናት ብቻ ሳልሆን ባሪያው ሆኜ አሳድገዋለሁ። ባኩን ልውሰደው። እሺ ካላልሺኝ እዚህ ተደፍቼ እጠብቃለሁ። አልሄዳትም። ይሄ መማጠን የመማጠኖች እናትና አባት ነበር። እንዲህ ስትል የገነት ባል አቶ መዝገቡ ዱባለ፣ አንድ ጎረቤት፣ አንድ ቀለም የለሽ አዛውንት፣ አንድ የሆነች ሴትዮ፣

አንድ ካድሬ፣ ባካፋና ሌሎች እሱን መሰል ሶስት ሞላዎች በተሰበሰቡበት ነበር። ገነት ውሳኔውን ከመወሰኗ ቀድሞ ማንም ሳይጠይቀው ልጇ ባካፋ ሊዲያ ጋ ካልሄድኩ ብሎ እሪ አለ። 'በይ ጉልበትሽን አታድክሚ፣ እሱም አንቺ ጋ መሆን ፈልጓል፣ ውሰጂው' ስትባል መጀመሪያ በግንባሯ ወለሉን፣ ቀጥሎ እያለቀሰች ተነስታ እዛ የነበሩትን ሰዎች ተራ በተራ፣ ከዛም ከላም በረት ተነስታ ታቦት ማደሪያ እስክትገባ በመንገድ ላይ ሺህዎችን ያለድካም፣ ያለማፈርና ያለመጠየፍ ሳመች።

ሳይንስ ሊያስሰው፣ ሊደርስበት በማይችል፣ ቢደርስበት እንኳን ሊገልጸው በሚከብደው የጠለቀ ፍቅር ባካፋ አደገ። ከአክስቱ አልጋ ወጥቶ የራሱ አልጋ የገባው አስራ ሶስት ሲሞላው ነው። አክስቱ ሊዲያን ዛሬ ድረስ የሚጠራት ሊዲ ብሎ ነው። እሷም በአራት አመቱ እሱ ከሰጣት የሚጣፍጥ ስየማ እስክትሞት መላቀቅ አትፈልግም።

ሊዲያ ወደ ቤቴል በሚወስደው መንገድ ዳር ድልድዩ ሳይደርስ ብዙ ገቢ ባይኖረውም ትልቅ ግሮሰሪ አላት። ከጠዋት እስከ ማታ እየሸቀለች ባካፋ ምንም እንዳይሳልበት አድርጋ በሥነስርአት አሳደገችው። ቅዳሜ ጠዋት ልብሱን አጥቦ ሲኒማ አይቶ፣ በቀረው ጊዜ ደስ ያለውን እንዲያደርግ ትፈቅድለትና እሁድ ግን ከጠዋት እስከ ማታ የትምህርት ንባቡንና ጥናቱን ይሰራል። ከቤት የሚወጣው አስር ሰአት ላይ ነበር። ነፍስ አውቆ ምን ማንበብ እንዳለበት እስኪገባው ድረስ እሷ ከምታውቃቸው ያውቃሉ ከተባሉ ሰዎች የሚበጀውን ጠይቃ መጽሐፍም ይሁን መጽሔት ገዝታ ታመጣለታለች። እያስጨነቀችው እንደሆነ ሲነግሯት 'የት ለመድረስ ነው ይሄ ሁሉ' እያሉ ሲያሸሟጥጧት፣ መንገድ እንዲያይ ከፈለገም እንዲሄድበት ማድረግ ግዴታ አለብኝ ትላለች። ትበል እንጂ በልሷ የምትፈልገው፣ ምን እንደሆነ የማታውቀውን ዓይነት 'ትልቅ ሰው' እንዲሆንላት ነበር።

ባካፋ አዋሳ ዩንቨርሲቲ ለትምህርት ሲሄድ (ለማንም ባታወራውም) ሊዲያ ድምፅዋን አውጥታ አለቀሰች። ለሳምንት እንቅልፍ አልወሰዳትም። ለገና እረፍት አዲስአባ እስኪመለስ በየሁለት ሳምንቱ ደብዳቤና ገንዘብ ትልክለታለች። ለመጀመሪያ ጊዜ የሊዲያ

ደብዳቤ ደርሶት የፃፈችውን ሲያነብ አለቀሰ። የዶርም ጓደኞቹ የምትልክለትን ደብዳቤ ሊዲያ ይሉታል። ከመልካም ቤተሰብ የሚላኩ ቼክ ውስጣቸው የያዙ ደብዳቤዎች ሁሉ በአዋሳ ካምፓስ ሊዲያ ይባሉ ነበር። (አይ ኅት አ ሊዲያ/ I got a lydia/ ካለ አንዱ ለፈለገ የሚሰበሰበው የኮሌጅ ኡሪ መአት ነው) አዲስአባ አምስት ኪሎ ከቀረችው ከሴት ጓደኛው ከፀዳለ የባሰ የአክስቱ ደብዳቤ እንደሚናፍቀው ለማንም አይነግርም። ይህ ናፍቆት ስህተት ይመስለዋል። ከአንድ አመት በሁዋላ ማልቀሱ አሳቀው። ጊም ያበቀለ ልጅ ምን ብሎ አክስቱን ይናፍቃል? ሶስተኛ አመት እያለ ደብዳቤዋ ሲደርሰው ጌርሳሞትን ካየበት ጊዜ ጋር ተመሳጥሮበት ሳይሆን አይቀርም አስተከዘው። ለክረምት እረፍት ሲመጣ ግሮሰሪ ስራ ሊረዳት ወዲያ ወዲህ ሲል ስታየው በኡኡታ ታስቆመዋለች፡ 'እኔ እናትህ ነኝ፣ ስላልወለደኩህ ውለታ መክፈልህ ነው? ትምህርት ሲሰለችህ ማንበብ ሲሰለችህ ሂደህ መንጃ ፈቃድ አውጣ እ.....ቋንቋ ተማር.....ቻይና ተማር.....ደሞ ቻይናው በዝቷል.....ፈረንሳይኛ ተማር። ሂድና ተዝናና ተጫወት። አቡ አለ። ፀዳል አለች!' አንዳንዴ ፀዳል ቤቱ ስትመጣ ሊዲያ የምትሂድበት ባይኖርም ሰው ጠይቄ መጣሁ ብላ ትወጣለች።

ከአብሮ አደጎቹ ጋር ባካፋ ብዙ ጊዜ ቀልደኛ ነው። ኮስታራ ውይይት ካደረገ ከአቡ ጋር ብቻ ነው። ስለ አፍላጦን ማውራት የሚችለው ከአቡ ጋር ነው። ስለ ኒጅና ስለ ማርክስ የሚያወራው ከእሱ ጋር ነው። አዋሳ ዩኒቨርሲቲ አካውንቲንግ ዲፓርትመንት ውስጥ ከጁኒየር እስከ ሲኒየር ከባካፋ ሌላ ስለ ሄሮሚኒቲክስና ስለ ፊኖሚኖሎጂ የሚወያይ ተማሪም ይሁን አስተማሪ አጋጥሞአቸው አያውቅም። ከቲያትር አርትስ ልጆች ጋር ስለፊልም ቲዮሪ ሲያወራ ሆሊውድ ያደገ ይመስላል። ባካፋ የአዋሳን ቅዳሜ የሚያሳልፈው ፊልም ሲያይ ወይም ሚታሬዚከስ ሲያነብ ነው።

ከወዳጁ ከፀዳል ጋር ግን ይበላል ይጠጣል ይዳራል፣ የሰፈርና የአገር ፖለቲካ ወሬ ያወራል። ፀዳልን ያወቃት በቀለ ይርጉ ሰርግ ላይ ስለአስትሮኖሚ ጨዋታ ተነስቶ ሲወያዩ ነው። ሰርግ ላይ ማን የነካው ነው ስለ አስትሮኖሚ የሚያወራው? እሱ፣ አቡ፣ የፀዳል ትንሽ እህትና

ፀዳል ነበሩ። የፀሐይ ስርአት በስበት መስክ (ግራቪቴሽናል ፊልድ) ህልውና የቆመ ነው። ለዚህም የፕላኔቶቹ ዝፈት (ማስ) ወላኝ ነው ብላ ስታወራ ፀዳለን ሰማትና ነገረኛው አቡ በዝፈት ብቻ መሆኑ ያበላጫል፣ ግንኙነታቸው በውበትም ላይ መመስረት ነበረበት። The world is also organized aesthetically (አለም የተዋቀረችው በኪነጥበባዊ ስልትም ነው) አለና ሳቀ። ይህ አባባሉ ሰብብ ሆኖ በመሃላቸው ድብርት ስለገባ ውይይቱ ሊቀጥል አልቻለም። ይህን አባባሉን ባካፋ አይረሳም። ፀዳልም ይህን ሽሙጥ አትረሳም። ፀዳል መልክመልካም አይደለችም። ፀዳል ጎራዳ፣ ትልቅ ፊት ያላት፣ ወገበ ሰፊ (ብዙ 'ማስ' የአላት) እና ይህን እጥረቷን ሁልጊዜ በውበት አያሰፈልግምና በኬሚካል አንጂኒዩሪንግ ተማሪነቷ ጉራ ለመሸፋፈን የምትጥር እንደ አቡ አባባል ቢቻ¹⁶ ናት። በዚህ ጉረኛነቷ መአቶች ያሟታል። መልክ ጠፊ ነው እንደሚባለው አእምሮም እንደሚረግፍ እንደ ፀዳል ያሉ አሕዛብ ይረሳሉ። አእምሮና ገላ ተብሎ በቀሽም ፍልስፍናና በወግ ግፊት የበላይና የበታች ምደባ ይደረግ እንጂ ሁሉ ማለት ታቹም ላዩም ረጋፊ ነው። የአእምሮን ነገር አማኑኤል መሳለሚያ ወይም ኪዳነምህረት ጠበል ማጥመቂያ ሄደሽ ጠይቂ።

ከፀዳል ጋር መውጣት የጀመረ ጊዜ ሰዎች ሁሉ ለመጋባት የቀረቡ እንደሆነ አምነው ቁጭ አሉ። አንድ፡ ባካፋ ከእሷ ጋር ብዙ ማውራትና ምሁራዊ ቀልድ መቀለድ ይችላል። ሁለት፡ መብላት ስለሚወድ እሷም መብላት ትወድ ነበር። ሦስት፡ ስራ አለብኝ አይመቸኝም ሲል ሊዘጋት እንዳልሆነ ትረዳለች። 'ፕራይቤሲ' ወይም 'የራስ ጊዜ' የሚሉት ፈረንጆዊ ጉዳይ ይገባታል። አራት፡ መተዳደሪያ ሀብት በሚቸግረው ሀብረተሰብ መመራራጫው ካሽና ካሽ በሚያመጣ ብቆታ መሆኑ አይገርምም። ሁሉም ደበቀው አልደበቀው ትንሽ ቢታሰስ ልቡን ይዞ እዛ ሳጥን ውስጥ ሲቁለጨለጭ ይገኛል። ወደ ፊት ተቀራራቢ የግል ሃብት ይኖራቸዋል።

ችግር ግን ይኖራል፡ ፀዳል ማሺን ናት። ብዙ ነገር አውቃለሁ ብሩህ ነኝ ከማለቷ የተነሳ የምትፈልገውም የማትፈልገውም አይታወቅም። ከአንዱ መከራከሪያ ወደ ተቃራኒው መከራከሪያ ቅር

ሳይላት በቀላሉ አቋሚን መለወጥ ትችላለች። ይህ ምድር ያልረገጠ በዕውቀት የበላይ የመሆን እምነቷ ምናባዊ እንደሆነ ገና አልገባትም። ገና በሙሉ ዲግሪ ያልተደገፈ ፈንጠዝያ ነበር። ለባካፋ ይህ ክሱት አቋሚ ከእሷ ጋር ያለውን ግንኙነት ደረቅ አድርጎበታል። ሁሉን ካወቀች ታዲያ ሕይወት ውስጥ ምን አስገራሚ ነገር ይቀራል? ይጠበቃልን? ሁሉን ከማወቅ ቀጥሎ ያለው ሞቶ ማረፍ አይሆንም? ብዙ ግን አታውቅም። 'ብዙ' ግን ምንድነው? ቢነግራትም አትሰማም።

አንድ ጠዋት አራት ሰአት ላይ አክስቱ ያስገባችለትን ልብሱን ከላውንደሪ ሊያወጣ እግረ መንገዱንም ሰላማዊትን ሃይ¹⁷ ሊላት ውዴ ላውንደሪ ሲሄድ ጌርሳሞት ጉዳይዋን ጨርሳ ከሱቁ ስትወጣ በር ላይ አጋጠመችው። ቀለል ያለ በሰው ትንፋሽ ሊገለብ የሚችል የመሰለ ነጭ ቀሚስ ለብሳለች፤ ከከንፈሮቿ ላይ ውበት እንደ በጋ ንጋት ይንተገተጋል፤ ግራ አይኗ ወደ ፊት በተደፋ የፀጉር አለላ ተጋርዶአል፤ ቀኙ ዐይኗ ቆቅ ልጅ መሆኗን ይናገራል። ቅጥነቷ ያባባል። ሰላማዊት የሴት ጓደኛው እህት ስለሆነች ጌርሳሞትን እዚያው ሊያናግራት አልቻለም። ሰላማዊት ከአንዳንድ ሁኔታው (ከመርበትበቱ፣ ከአፈጣጠጡ) እቅዱን ጠርጥራ የታጠበለት ኮቱን ወስዶ (ደሞ አይከፍልም) ከወጣ በኋላ ሱቋ በረንዳ ላይ ሆና የሚሄድበትን አይታ ተመልሳ ገባች። ባካፋ ጌርሳሞትን እንዳያት ሊቀጥራት ሲያስብ ሁልጊዜም በገላው ውበት እርግጠኛ አይደለምና (አክስቱ ሊዲያ የእኔ ጎራዳ እያለች ሰላሳደገችውም ይሆናል) ጌርሳሞት መለኮታዊ አፍ ፊት ለፊት ደፍሮ መቆም የሚችል አልመሰለውም። ይህ በራሱ አለመተማመኑ ብዙ ጊዜ አስቀያሚ የተባለችውን እንዲንቅ፣ ቆንጆ የተባለችውን እንዲፈራ የሚገፋፋ ሊያጠፋው ያልቻለ የውስጥ ስሜት አሳድሮበታል። ደፍሮ ጌርሳሞትን ሰላም እንኳን ያላት ሰፊና አብራው የኖረች፣ ዐይኖቹ እስኪደክሙ በመንገድ ያያትና ሰላምታ ማለቱን ቀድሞ ስለለመደ ነው።

ያን ቀን ላውንደሪው ጋ ሲያያት የሚያውቃት የድሮዋ ጌርሳሞት ገና እውስጧ እንዳለ ስለገባው (እሷ መሆኗን ማወቁ

ምልክትነቱ ነው) የድሮ ልምዱንና የአሁኑን ፍርሃቱን ደምሮና በሁለት አካፍሎ ባጋጠመው አማሃይ ስሜት ሊያናገራት አቀደ። ይህ ብቻ አይደለም። መጠየቅ ባይወድም ማወቅ ይሻልና ለምን ይህንን ልጅ እንዲህ ፈለኩዋት? ይላል። ትዝ ይለዋል አንድ ጊዜ፣ ለአውቃለሁ ባይነት ጉራም ይሁን ለምን ብቻ የአገራችን ሰው የኮሚኒኬሽን ቴክኖሎጂ መጠቀም እንደሚከብደው ስታወራ ነበር። ሌላ ጊዜ ደሞ ገና አፕሎድ የምታደርገው ስለኢትዮጵያ የምግብ አይነቶች የሚያሰረዱ ዌብ ሳይት እንደሰራችና ኮዱ የበግ¹⁸ ወይም የቫይረስ ችግር እንዳለበት ስትናገር ሰምቷታል። ከዕለታት አንድ ቀን ይህ ችሎታዋ የሚሰራውን ሲኒማ በኢንተርኔት ፕሮሞት ሲያደርግ ሊጠቅመው ይችላል። ይህ ሁለተኛው እሷ በቀጥታ ካሳደረችበት ስሜት የሚጋጭ ቢሆንም ከራሱ ሌላ የሚያውቀው የለምና በግብዝነት የሚያሳማውም አልመሰለውም። ስለማያሳማው አላፈረበትም። ግን ይህን ሁሉ ጠንካራ መሰረት የሌለው መልሱን ሳያወላውል የሚረታበት ዋናው ምክንያት ጌርሳሞትን የወደዳት ከንፈረ ቆንጆ በመሆኗ ተማርኮ ብቻ ነው።

እናም ጣጣ ያለዘለበቱ አይመጣም እንዲሉ (ወገኞች) በዚህ እምነቱ ላይ የሰላማዊት ጠርጣራ ማፍጠጥና የአባቷ ነገር ተደረቦ። አባቷን ይፈራዋል። አንገት የሌለው ሰው ያስፈራዋል። የተረጋጋ ሕልሙ ውስጥ ያልተወሳሰበች ከንፈረዕጌ ልጅ ገብታ በጠበጠችው።

አክስቱ እንደለመደችው አንዱን የክረምት ወር ዘመድ ጥያቄ እያለች ገጠር ለገጠር፣ ሐረር፣ ናዝሬት፣ ወንድሞቹና እህቶቹ ጋ ስታንከራትተው ቆይታ ሰፈር ስትመልሰው ጉዞ አማርትና እርፍ መቀመጥ ሽቶ የሚያጫውተው ሰው ፍለጋ አይነት በልቡ እንደሰነቀ፣ ልብ ሳይለው ጌርሳሞት ቤት በድፍረት ሄዶ ትኖር እንደሆነ ጠየቀ። ማንም አልነበረም። እንደፈራው አንዳንድ ልጆች እሷ ቤት ደጃፍ ቆሞ ሰራተኛዋን 'ጌርሳሞትን ጥሪልኝ' እያለ ሲለማመጥ እንዳይት ለፀዳል ነገሯት። ፀዳል ወሬውን እንደሰማች ሳታረፍድ ቤቱ መጥታ ለመሆኑ ከዘመድ ጥያቄ እንደተመለሰክ ሰፈር እንደመጣህ የት ሄድክ? ስትለው፣ ጌርሳሞትን ቢያነሳ አጉል የቅናት ፋክክር የሚቀሰቅስ ስለመሰለው

ዋሻት። ከዛ ደባሪ ነገረኛ ሰውዬ ቤት ምን ልታደርግ ሄድክ? ሰው አይቶህ ነገረኝ ስትለው እጅ ከፍንጅ ስለተያዘ በመቁለጭለጭና በመንተባተብ ጌርሳሞትን ሰላም ሊላት እንደሄደ ነገራት። ምን? ምን አለህ ከእሷ!? ምንህ ነች?

ፀዳል ከባካፋ ጋር ያላት ነገር መጠናቀቅ መጀመሩ አልጠፋትም። የመራራቃቸው መነሻ እሷ ስለሰለቸችው እንጂ የጌርሳሞት የአፍ ውበት አልመሰላትም። መሐንዲሷ ፀዳል የትም ያልደረሰች ቀላል ስህተቱን ሰበብ በማድረግ 'ራሴን የምችል ነኝ፣ ማንንም አልለማመጥም' ብላ ብዙ ሳትነጫነጭ ተለየችው። ታዲያ ነፃነት ተሰምቶት አዋሳ ሲከርም በልቡ ጌርሳሞትና አፏ ነበሩ። ቢሆንም ያደገበት ስነስርአት ለቅዳሜና ለእሁድ እንኳን ትምህርቱን ትቶ ታቦት ማደሪያ እንዲመጣ አላደረገውም። ተሳክቶለት ለዊክ ኤንድ¹⁹ ከመጣ ሊዲያ ገነትንና ወንድሞችህን እያቸው ብላ ታክሲ ማቆሚያ ድረስ ትወስደውና መንገድ ዳር ቆማ ('ሂጅልኝ' አይላት ነገር) ዲሙን ጎንትላ፣ አገጨን ስማ ሌላ ነገሩን እንደ ልጅ ነካክታ ትሸኘዋለች። ሱቋ ገብታ እናቱ ቤት ደርሶ እንደሆነ ለማረጋገጥ ስልክ ትደውላለች። የአዲስአባ መንገዶችንና መኪናዎችን አታምንም።

አቡ ባካፋ ከፀዳል መራራቁን በወሬ በወሬ ሲሰማ ፎርጌት ዛት ዱባ ፊት አቦ። መሃንዲስ መሆን ከሰው በላይ መሆን መሰላት? ሺህ ምሁር ብትሆን መዋደድ ግድ ነው። የተያያዘንበት ላስቲክ በመለጠጡ የተራራቅን ይመሰለናል እንጂ የመያያዝ ባርነት ውስጥ ነን። አእምሮአቸው ብሩህ ባህላቸው ግን የባሪያ የሆኑ ሰንት አሉ በእግዜር። ባላምንበትም ልማልበት። አይ አም ኢንተለጅንት²⁰ ብሎ የሚናገር ግን ዘር ማንዘሩ በቁንጫ የሚበላበት፣ በጎጥ ብራንድ የነደደ ሰው አያበሸቅህም? በ'ነኝ' ሰው የሚበላለጥ ቢኮን የአለም ጌታዋ ብዙ ነበር። 'ውበት ሀሰት ነው ደም ግባትም ከንቱ ነው' እንደሚባለው አእምሮም ሃሰት ነው ብልጥነትም ከንቱ ነው። ሁሉ ረጋፊ ነው። መደ'በር ደዋ የጋራችን ነው። ባካፋ ብቻውን ሲሆን ብዙ ጊዜ ከለምቦጫም አቡ ጋር ተመሳሳይ መፅሐፍ አንብቦ ለምን እንደ ሊዲያ እንደሚያስብ ይገርመዋል። አቡ የንባቡን ግልባጭ ሲያስታውስ፣ እሱ ለምን ያየውን ብቻ ያስታውሳል? እንዲህ ነው። አቡ የሚጠረጥረውን ባካፋ በእምነት

ይቀበላል። አቡ ገልቦ ገበር ሲመረምር፣ ባካፋ በደበሎው ቀለም ይመሰጣል።

ባካፋ በመጀመሪያ ዲግሪ ከሐዋላ ዩንቨርሲቲ ተመርቆ የተሻለ ገንዘብ የሚያገኝበትን ቦታ አማርጦ በአካውንታንትነት ሙያ የሆነ የታወቀ ባንክ ውስጥ ተቀጠረ። ብዙዎቹ ወዳጆቹ ግን አካውንታንቶች ሳይሆኑ ሲኒማ ፕሮዲዩሰሮች፣ የሲኒማ ተዋንያኖችና ዳይሬክተሮች ነበሩ። ለስራው እንዲያመቸውና ለአክሲዮን ትልቅ ሰው መሆኑን ሊያሳይ ሲኤምሲ አንድ ዘመዱ ቤት የይስሙላ ኪራይ እየከፈለ መኖር ጀመረ። ጌርሳሞትን ግን አልረሳም። ትክክል ትሁን አትሁን የፀዳል ፈጣን ንፍገቷና ቆራጥነቷ ትምህርት ሆኖት አለፈ። እሷም ከአቡ አባት ጓደኛ አራት ኪሎ ካምፓስ ከሚያስተምር የሆነ ባዮኬሚስት ጋር እንደምትወጣ አሉባልታ ሰማ። ታቦት ማደሪያ በየጊዜው ቢመጣም የቀድሞ ጓደኞቹን ግን ማግኘት አልቻለም። ገለታ መሰደዱን የሰማው ወር አልፎ ነው። ከማዘኑ የተነሳ ቤቷ ሄዶ የገለታን እናት ፎርቱናን እሷ እንደፈለገችው እሱም እንደመሰለው አብሮአት እያለቀሰ አፅናናት። አቡ የሚያፈቅረው የጋዜጠኛነት ስራው በአጭር ጊዜ አማርት ጫት ቃሚ፣ ሰካራም ስለሆነበት ለአንድ ሰአት እንኳን አብሮት ሊቆይ የሚችል ሰው አልሆነም።

ዘመዱ ሊሠርግ አበባ እንዲገዛ ባካፋ ሲመደብ ትዝ ያለው የኮምፒዩተር የአበባ መሸጫ መደብር ነው። አክሲዮን ለማየት፣ እግረ መንገዱንም መስራት የጀመረውን ፊልም ኤዲት አድራጊው ልጅ በታካችነቱ ስላስቸገረው የሚኖርበት ቤቴል ዘልቆ ሊያባብል፣ ታቦት ማደሪያ መጣ። ያን ቀን አበባው ሱቅ ሲደርስ ጌርሳሞትን አያት። ልቡ ለአፍታ ቀጥ አለች። በመጠኑ ልምድ አካብቷልና እሷን ለማዋራት የእሷን ሁኔታ ይሁን የአባቷን አውሬ ፀባይ አልፈራም።

ሳምንት አልፎ ሌላ ሳምንት። ለባካፋ ስልክ ደጋግማ ብትደውል አይነሳም። ክለብ ሶፋ ላይ እግሮቿን አነባብራ ተቀምጣ፣ ቀዝቃዛ የበረንዳና የጽድ ጥላ ስር የሎሚ ጭማቂ እየጠጣች ለባካፋ

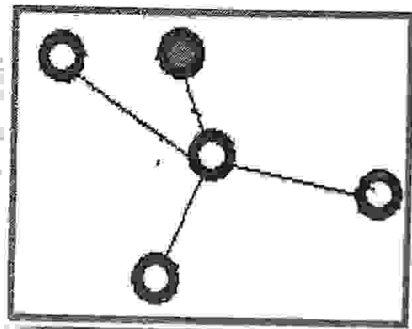

ያላትን ጥልቅ ፍላጎት እያሰበች.....ፍላጎት ሰባዊ ነው ደሞ። የሚያመጣውን ጭንቀት መጨነቅ ልምድ ይጠይቃል። የቀለበችው ሁሉ ከእጅ እያፈተለከ። ምኞቷ ነው ወይስ ዘመኑ ነው ጠማማ? ይህን የጠለቀ ስሜቷን መስመር የሚያሲዘው ባካፋ የለም። ታሰባለች፡ ለምን ማንም ያልደረሰበት ቦታ ደረሰ? ምናምን? ለምን እንደዛ ለኮፈኝ? ምናምን? ነፍሷ ሰው የሌለበት አለም ዜጋ ናት.....ጊዜም ያልፋል.....ልብ ቢሉም ባይሉም ሰዎች ከወዲያ ወዲህ ሳያፍሩ ይመላለሳሉ። እየተመላለሱ ለአላፊ አግዳሚ መንገድ ይለቃሉ። በቀስተኛ አንደበቷ 'እዚህ ምድር አላችሁ?' ትለናለች። ባያምርም፡ 'እ ዚ ህ ነ ን' እንላለን.....ብንሰማም ባንሰማም።

.....ትዝ ይላታል በልጅነቷ መንገዱ የዛፍ ጥላ ነበረበት። በረንዳ ላይ ቆማ ግንባሯን ከሚመታው የአስር ሰአት ፀሐይ የምትሸሸግበት ቦታ ትቀላውጣለች። ከዚህ ሐፍር ለመጠለል ብትፈልግ የሆነ ካፌ መግባት አለባት..... ማኪያቶ ያነቃው ሳረምሳ ጀርባዋ ላይ በእሾሃም ብሌኑ ይፀፋል። እዛ ስትገተር ከማጅራቷ እስከ ባቷ ያሳክካታል። ዞር ብላ የሚያዩአትን ማየት ታፍራለች። ዐይኖቿ ከሌላ ወንድ ዐይን ሲገጣጠሙ አትወድም። ሲገጣጠሙ የሆነ የሚለዋወጡት ዲስኩር አለ፡ 'ምን ታፈጥብኛለህ?' 'ምናለበት አትሞቺ'። እነዛ ሰዎች ገለታ፣ ራሚሱ፣ ባካፋ አይደሉም። በቃ አይኖች ናቸው። ወደ ቤት ስትገባ ኮላሴ የሰማ ጫማውን አጥልቆ (በነጭጭ ሰንበሮች የደመቀ የግስሳ ስዕል የሚዘልበት ነገር) ሶፋ ላይ ተጋድሞ፣ ትከሻው ላይ ጋቢ እንደ ሻል ጠምጥሞ (እንዴት ሆነለት?) የስፖርት ፕሮግራም በቲቪ እያየ ይጮሃል፡ አቀብል!! ምን አይነቱ ነው ጃን! አባቷን እንደዛ ልታየው አትፈልግም። ስታድዮምን ትጥላ አባቷን ግራ ይገባታል።

መልካ መልካ

፪

ዝ ባካፋ

ባካፋ ወደ ኬንያ ሊሄድ ማታ ላይ ቤቱ እንደገባ ለሱቁ ሃላፊ ስልክ ደወለላት። የቀጠራት ፀሐፊ ማውራት የማትወድ፣ አንድ ዐይና፣ ልጅ እያለ ላም በረት የሚያውቃት የሃረቤቱ ልጅ ናት። ስሟ እንኩዋን ቶሎቶሎ ወደ አፍ አይመጣም፡ ‘ሰማሽ አንቺ እም እም ትሩፋት’። ፀሐፊዬ የሚል ተተኪ ቅፅል በመኖሩ ስሟን የበለጠ እየረሳው ነው። መሳሳቱ ቢገባትም አታርመውም። የሰራ ጉዳይ ካልሆነ ዝምተኛ ናት። ከ‘ፀሐፊዬ’ ደሞ የጋሼ ደጀኔ ልጅ ብሎ ሲጠራት ይቀለዋል። የደጀኔ ልጅ ግን ሜካፔዋን ስታከፋፍል ካልመሰላት ማንንም በጥሬ ከመምታት አትቆጠብም። ዝምታዋ ብስጭት ድበቃ ይመስላል። ደወለላትና መጋዘን ካለው ከሁሉ የሚካከፕ አይነት በተሟላ መልክ ታቦት ማደሪያ ኮምፎ አበባ ቤት ፌቮን ለምትባል ልጅ እንድትሰጥ አዘዛት። በምትሰራው ‘ፓኬጅ’²¹ ላይ ለጌርሳሞት ኮላሴ ብለሽ ፃፊ ሲላት ትንሽ ስለዘረባት ተንተባተቦች። ስጦታው ለጌርሳሞት እንደሆነና ፌቮን ደሞ ለጌርሳሞት እንደምትሰጣት ነገራት። ሌላ የሰለቸውን ጉዳይ እንዳትጠይቀው ፈርቶ ሞባይሉን ሊዘጋ ሲል አልቀረለትም። ‘ሰርፕራይዝ’²² ነው? አለች። ጥርሱን ነክሶ በመሰላቸት አዎ አላትና አዎንታውን ለመሰረዝ ማለት በሚያበሳጨው የሰርፕራይዝ ባህል እንዳልታሰረ ሊነግራት ሃሞት የሌለው ትዛዝ ደረደረላት። እስክመለስ ሁሉን ተቆጣጠሪ። ቀልድ የለም። እሺ? የማስፈራራት ችሎታ የለውም። ምክንያቱም የድምፁ ጠረን የፔፕር ሚንት ማስቲካ ነው።

አንድ ጊዜ አንድ ሰው ገላው ቀርቶ ጫማው እንኳን የባንክ ሕንፃ ከገባ ልብሱ ላይ የሚቀረው የሳንቲም ወዝ፣ የገብጋባነት አሟራ ነው። ኮቱ ላይ ተጣብቆ የሚቀረው የብር ጠረን ነው። የራስ ልብስ የምታደርግ ሐይማኖተኛ ብትሆንም ከኅጢያቱ አትርቅምና ቆብህን ገልብጠህ ከርክ መሰብሰቢያ ታደርገዋለህ። የገንዘብ ሥልጣን ነው?

ሃሞተቢስነት ነው? ወይስ ደንብ ነው? ካፒታሊዝም ረቂቅ አይደለም። ከእሱ በፊት የነበሩ ሥርአቶች ትተውት የሄዱትን ገብጋባነት ሰብስቦ ሰፍቶ አያይዞ በባይተዋርነት ቋንቋ የመሸፈን ነው። 'ይሄ ይሄማ ድርም ነበር' እንዳንል። ባካፋ ሲኒማ የማዘጋጀት ወይም ፕሮዲዩሽን የማድረግ ፍቅሩን ስራ ላይ ለማዋል ሲመኝ በመጀመሪያ የተገነዘበው ቀላል ነገር በቂ ገንዘብ በእጅ ሊይዝ አለመቻሉ ነው። አንድ ቀን አዋሳ ኮሌጅ ካወቀው ወዳጅ ጋር ለሲ የተባለ ካፌ ተገናኝተው ስለገንዘብ ችግሩ ነገረውና ከምሽቱ ሁለት ሰአት እስከ ሌሊቱ ስድስት ሰአት ሲነታረኩና ብዙ ነገሮች ሲተነትኑ ቆዩ። በመጨረሻ ወዳጁ የሚካፕ ንግድ ውስጥ እንዲገባ ጠቆመውና ትንሽ አንገራግሮ ምክሩን ተቀበለ። በአራት ወሮች ውስጥ ባካፋ ካዛንቺስ መሃል የአንድ ክፍል ጭቃ ቤት ውስጥ ትንሽ ቢሮ ከፈተ። ከዛን ቀን ጀምሮ ካሽ የሚሰበስብ፣ መፅሐፍና የፊልም ስክሪፕት ማንበብ ያቆመ ስራ የበዛበት ሰው ሆነ። የንግድ ጉኝነቱ ከታወቀ የቻይና ኩባንያ ጋር ነበር (ባይታወቅም የታወቀ መባል አለበት)። ብዙ ጊዜ ባካፋ በትክክል ነጋዴ ነኝ ብሎ ራሱን ማስተዋወቅ ያፍራል። ሊዲያ ያሳደገችው እንዲያነብ፣ የተመረጠ ተማሪ እንዲሆን፣ ራሱን እንዲጠብቅ፣ ጥሩ ጥሩ እንዲበላ፣ ከማይረቡ ሴቶች እንዲሸሽ፣ ከመጥፎ ወንድ ጓደኞች እንዲጠነቀቅ፣ ህብስቱን ያለማር እንዳይበላና ቡና በወተቱን እንዳይረሳ እንጂ ሱቅ ከፍቶ እንዲነግድ አልነበረም። ልጅዋን ቢያሳድግላትም ነጋዴነቷ ጠዋት ማታ እንዳበላጫት ነው። ወይም ያበላጫት ይሆናል። ባካፋ የሚፈልገው ለፊልም ስራ የሚያግዘው ገንዘብ ነው። በሁለት አመታት ውስጥ ከከንፈር ቀለም፣ ከቅንድብ መከርከሚያ፣ ከብሩሽና ከመሳሰሉት ባገኘው ትርፍ የመጀመሪያውን ፊልም ለመስራት አቅም አገኘ።

የአለም ባንክ ለምስራቅ አፍሪካ አካውንታንቶች ያዘጋጀው ሴሚናር ላይ መሰሪያ ቤቱ እንዲሳተፍ ወደ ኬንያ ናይሮቢ ለሁለት ሳምንቶች እንዲሄድ እድሉን ሲሰጠው በጣም ደስተኛ ነበር። ጉዞው ጥቅሞች ነበሩት፣ ደህና ዶላር ከአለም ባንክ ማግኘትና በትንሹ ደዋ

ያላየውን አገር ማየት። እንግዳ አገር ማየት የሚመኘው እንግዳ ተራሮች ለማየት አይደለም። ተራራ የትም ተራራ ነው። ተራራው ላይ የሚኖረው አንበሳ የተባለው የዱር እንስሳ የትም አንበሳ ነው። መሄዱ እንደማይቀር ሲያውቅ ባካፋ በመጀመሪያ የጠየቀው ጥያቄ የኬንያ ብሄራዊ ምግብ ምንድነው? ብሎ ነው። አዲስ አይነት ምግብ መብላት መቻሉ ሁለተኛው ጥቅሙ ነው።

ለሊዲያ ስለገዛው ሲነግራት ከመርበትበቷ የተነሳ በደሀና እንድትመለስ እዚህ ጊዮርጊስ ሄደን ስለት እናስገባለን አለችው። ልጇ ባካፋ በመመረጡ ደስ ቢላትም ከአገሩና ከእሷ በመራቁ ባር ባር አላት። እዛ ምን ይበላሉ ብለህ ነው። የሆነ አፍሪካ አገር በየመንገዱ የአይጥ ጥብስ ይሸጣል ሲሉ ሰምቼአለሁ። አረመኔ ነገሮች ናቸው የሚበሉትን እንዳትበሉ። ከዚህ ፍትፍት ይዞ መሄድ ቢቻል። እስኪ ጠይቅ ከተቻለ።

ባካፋ ስለቱንም አልፈልግም፤ ያጋጠመኝን እበላለሁ ብሎ ሊያሳስባት አልፈለገም። ቤተክርስቲያን እንሳለም ብላው በታክሲ ጊዮርጊስ ይዛው ስትሄድ በአፋ እምቢ ባይላትም በልቡ እንደሚከራከራት አታውቅም። አቡ እኮ ሊዲያ ይሰማል የሚሉት ጎረቤቶችና እናውቃለን ባዮች ‘አድርግ’ ያለችውን ብዙውን ነገር በልቡ እየጠላው መስራት መጀመሩ አይገባቸውም። ዕድሜው ወደ እዛ ወስዶታል። ይህን የማስመሰል ችሎታውን ግን መስሪያ ቤት ውስጥ ፈታ ብሎ ተጠቅሞበታል። ማስመሰል እንደ ዶላር ሃርድ ከረንሲ ተጠየቁ ከአንዱ ወደ አንዱ የአኗኗር ይትብሃል በቀላሉ ይሸጋገራል። ቲያትረኞች እንዳለ ወስደው በዚህ ስልት እንጀራቸውን ይጋግራሉ። የሴሚናሩን የገዛ ዕድል ያገኘው አብረውት ከሚሰሩት ሰዎች የበለጠ ብሩህ ሆኖ ሳይሆን በማስመሰል ችሎታው ነው። ማንም ሳያየው የአለቃውን እግር ይስማል። ምንጣፍ ላይ ተንበርክኮ ጫማውን ሲጨመጭም በቁጡ ነፋስ እንዳይገባ የማይታይ ፎጣ ለራሱ ያቀብላል። በተለይ አለቃው የሚካፕ ቢዝነስ እንዲከፍት ከረዳው ጓደኝነቱና ደጃዝማችነቱ ከተምታታ ጠዋት ጠዋት ከቁርስ በኋላ፤ ከሰአት ከምሳ በፊት፤ ማታ ራት ሳይበላ፤ ቤቱ እየጠራው ሳም ያለውን ቦታ ስሟል።

ከዛ ስኮላርሺፕ ያገኛል። ከዛ ታድላሃል ይባላል። አሪፍ ነህም ይባላል። ከዛ ስክሰስፉል²³ ይባላል። ከዛ ቴክኖክራት ይባላል። ከዛ መአት መአት ጥሩ ጥሩ ነገር ይባላል። ዋናው መባል ነው።

ጊዮርጊስ ሲደርሱ የአቡ እናት ወይዘሮ መቅረዝ ጸሎት ጨርሰው ከደጀሰላም ሲወጡ አገኙዋቸው። ወይዘሮ መቅረዝ እያዩት ስሙን ሳይጠሩት ቆሙ። ትርጉሙ ስለሚገባው ወደ እሳቸው ሄዶ ጎንበስ ብሎ በሁለት እጆቹ ጨበጣቸው። አፋቸው ጋ ነጠላቸው ረጥቦአል። ይህን ቦታ ላለማየት አይኖቹን ያሸሻል። አንድ፡ ሊያሳፍራቸው አይፈልግም። ሁለት፡ የጤነኛነት ዘመናቸውን በትዝታ ሊቀሰቅስባቸውና ሊደብራቸው አይፈልግም። ሶስት አንዱ ሕመም ያደረገውን አንዱ ድክመት አድርጎ ይተረጉመዋል። እሳቸው ራሳቸውን ደካማ አድርገው እንዲያዩ እሱም የበላይ መሆኑን ሊጠቁማቸው አይፈልግም። በወፍራም፣ በተግባራዊ በቅጡ በማይሰማ ድምፅ፡

-አርጅተህ እኮ ልትጠፋኝ ነበር። አቡን እጠይቀዋለሁ። አይቼው አላውቅም ይለኛል። ስታድጉ ትራራቁ? አዎ እሱስ አይቻልም። እንዴት ነህ? ትምህርቱስ? አሉት

-ደህና ነኝ ከአዋሳ ተመርቄ ባንክ እየሰራሁ ነው። ለሴሚናር ናይሮቢ እሄዳለሁ ስላት ሊዲያ ጊዮርጊስ ካልሄድን ብላኝ.....አለና መሳቅ ጀመረ። መቅረዝ ፈገግ አሉና (የዐይኖቻቸው ዳርቻዎች ሲሸበሸቡ ይታያል) ለአፍታ ኮስተር ብለው (ግንባራቸው ይሸበሸባል)

-እስኪ እዚህ የምትሰሩትን ስትጨርስ ቤት ብቅ በል የማወራህ አለ። አቡ ስልክ ይደውላል እንጂ ቤት ከመጣ ስንት ጊዜው። እሱም እግር ከጣለው ትገናኛላችሁ። አላቁማችሁ --ደህና አምሺ ሊዲያ ብለው መንገዳቸውን ቀጠሉ።

ባካፋ አንዴ ዞር ብሎ አይቶአቸው አረማመዳቸው እንደደከመ አየና ትንሽ ትርጉም የሌለው ሃሳብ አሰበ። ከአሁን ጋር የማይያያዝ በልጅነቱ በጋቢና መስኮት አንገታቸውን ብቅ አድርገው አቡን አላየኸውም? የሚሉት አፈ-ጤነኛ መቅረዝ ትዝ አሉት። አንዳንድ ያለፈ ነገር ሲታወስ ጎኑ የሚያሳዝን ለውጥ ቆሞ ነው። ገጠመኝ እንደ ጥለት ሪጋ ሰፍቶአቸው። ነጭ ስንብራት፣ ቀይ ስንብራት ሌላም መአት አይነት ስንብራት። ሊዲያ ዐይኖቹን ተከትላ።

--ይህኛ ሴት ሃኪምነቷን ትታ.....ልክ አይደለችም ብላ ከንፈሮቿን መጠጠች። ባካፋ አክስቱን ኮስተር ብሎ አያት።

--የገለታን እናት አይኗን ቢያማት ምራቅሽን ተቀቢው ብላ ልታሳውራት

--ተይ እማማ። ካልሰራ አታደርገውም። ተሻላት ግን?

--አዎ ተሻላት። ምራቁ ነው ታዲያ?

--ምን አዳነኝ አለች ፎርቱና?

--ጊዮርጊስ ነዋ! ምራቅ ደሞ.....ሁለቱም ነካ ያደረጋቸው

ሊዲያ እሱን ለማሳደግ ከእናቱ ከገነት ስትወስደው ሌሎች ሰዎች ምስኪን አድርገው ሲቆጥሯት እንደነበረ ረስታለች። በሆነ መልክ ሌላ ሰው መዋረዱ ደስ ያሰኛት መሰለው። እሱ ላይ ያፈሰሰችው አቅጫ ሁሉ የልጅ ባለቤት ለመሆንና በመሆንም የመኩራት፣ 'የተሳካለት ልጅ አሳደኩ' ትምክህት ይሆናል። 'በለጥኳቸው' በቀል ይሆናል። በዚህ የትዕቢት አፈራረድ ዙፋኑ ላይ ያለችው ሊዲያ ናት። ቢሆንም ሊያቆማት አይችልም። ደሞ ታዝቦ ሊያልፋት አልፈለገም።

--እማማ የጓደኛዬ እናት ናት እኮ አላት የማሳዘን ቅላዬ ጨምሮ

--ውይ ውይ ባኪዬ አፌ አፌ.....

አኗ አልነበረም። ሊፀልይ እንጂ ስነምግባር ሊያስተካክል አልመጣም። አንገቱን ሰብሮ የቤተክርስቲያኑ ዋና በር ጎን ቆሞ የሚፀልይ መሰለ። በጠራራ ፀሐይ መብረቅ ጥሎ ቢድን ለእግዚአብሔር ይፀልያል። ጫማ ስሞ በሰው ለተሰጠው የገዛ ገቦ ምን ተብሎ ይፀልያል? በሰው ጥበብ ያገኘውን ነገር ለምን ለእግዚአብሔር ያስተላልፋል። እሱ አምላክ አይደብረውም? ሺትህን ወዲያ አይለውም? አምላኬ ሆይ በማቃጠር እንትናን ፎግሬ ዋሽቴና አስመስዬ ይህኛን ትንሽ ዶላር ያለችባት ገዛ ስላቀናበርክልኝ ብሎ ፀሎት ይቻላል?

ከቤተክርስቲያን ሲመለስ ቤቱ ሳይገባ ወይዘሮ መቅረዝ ጋ ሂደ። በር የከፈተችለት ሙና የተባለች ሰራተኛቸው ነበረች።

--ደህና ባኩ? ምነው እንደዚህ ጠፋህ? አለችው ሳቅ ሳቅ ያለች።

—ሰላም ሙና! ደህና ነሽ?

ከእሷ ጋር ስለነበረው ግንኙነት ሰላማዊት ላውንደሪ ፊት ለፊት በሚደረደሩ ጊዜ አቡ ያወራቸው ትዝ አለው። እሱን እያሰበ ጉንጭ ለጉንጭ ተሳሳመ። አሳሳሚ የዛ አይነት ስድ ሁኔታ ያሳለፈች መሆኗን አይናገርም። እትዬ መቅረዝ አለ ወይ? ብሎ ጠየቃትና እንዳለ ስትነግረው፣ በለመደው የዘመድና የሰፈረተኛ መንገድ በጀርባ ዞር ሊገባ ሲል፣ ልክ እሱን ይጠብቁት እንደነበረ፣ እንደሚመጣም እንዳመኑ ሁሉ፣ ዋናው የቤቱ በር ተከፈተና ወይዘሮ መቅረዝ በግራ እጃቸው አረንጓዴ መፅሐፍ ይዘው ብቅ አሉ። የሆነ ነገር ቢናገሩም ባካፋ ያየው አፋቸውን የጋረዱበት ነጠላ እየተርገበገበ ቃላትና ሆሄያት ተተረማምሰው ወደ ማጉተምተም ሲለወጡ ነው። ልዩ ቋንቋ እንደተናገሩ ሁሉ ሙና ተረጎመችለት፡

—ሰላም እያለችህ ነው አለች በፈገግታ።

—ሰማሁ አላት ጨዋ ለመሆንና የአገጫቸው ጉዳይ እሱ ጋ አስቸጋሪ ጉዳይ እንዳይደለ ለማመልከት። ባካፋ ግን አልሰማቸውም። የቆዳ ጫማው የመኪና ማቆሚያው አስፋልት ላይ ይጮሃል፣ በነፋስ የሚንኳኳው የሙና ቀሚስ፣ ቤቱን የከበቡት የሚንጂሹት ዛፎች፣ የሰፈሩ ጫጫታ፣ በዚህም ላይ መቅረዝ የተሸፈኑበት ነጠላ መሰማትን የምር አስቸጋሪ ያደርጋሉ። ሙና ውሸቱ ቢገባትም እንዳልገባት ሁሉ ኖራ የመሰለ ሳቅ አፏ ላይ ለጥፋ ወደ ጀርባ ሄደች። መቅረዝ ደረጃውን በቀስታ ወረዱና፡

—ባኩ ትቆያለህ? አሉት

—ጠዋት ሂያጅ ነኝ፣ ገና የምይዘውን እቃ አላስተካከልኩም

—ከርመህ ብትመጣ የሻይ ጊዜ እንኳን አላስተረፍክም

—ሌላ ጊዜ እመጣለሁ

ገና አረፍተነገሩን እንደጨረሰ ቀጭን መፅሐፍ የነከሰ እጃቸውን ዘርግተው

—እስኪ ይሂን አንብበው.....ለመንገድ ይሆናል አሉት

ወሬ እንጂ መፅሐፍ አልጠበቀምና ባካፋ መጽሐፉን በድንጋጤ ከእጃቸው ላይ በተሎ ቀልቦ የፊት ልባሱን አየው። አርዕስቱ ወደ ፊት

ለመወንጨፍ ወደ ኋላ መንደርደር ባህላዊና ዘመናዊ ፈውሶች ይላል። የተፃፈው በነጭ ነው። የመፅሐፉ ቀለም የክረምት ሳር የመሰለ አረንጓዴ ነው። ብዙ የዛፍ፣ የአበባና የቅጠላቅጠል ስዕል አለ። ፎቶም አለ። ከስር የሴትየዋ ስማቸው አለ። ባካፋ የአባታቸውን ስም እንደረሳ ልብ አለ። አዝማች? ሁሉን ሊሆን ትንሽ የቀረው ሕይወቱን እዚህ አብሮአቸው ኖሮአል ግን.....። ከመጽሐፉ ጀርባ ላይ አስተያየት የሰጠ ሰው አለ። አስተያየት ሰጪው የባለቤታቸው ጓደኛ ባዮ ኬሚስቱ ፕሮፌሰር መንግሥቱ ነገዎ ናቸው። መንግሥቱ በወሬ እንደሰማው የፀዳል ወዳጅ ሆነዋል። ስለ ፀዳል ቢያውቁም ባያውቁም ትንሽ ተረበሽ። አያህ ከአንተ ብትሄድ ልጅቷ ሆነላት እይ የሚሉት መሰለው። ለአፍታ ፀዳለንና እግሮቿን አሰበ፤ ከዛ ምንጭራሙን ባዮኬሚስቱን አሰበ። የላይ ከንፈር ለምን ብሎ ከውሃ ልክ ይዛነፋል? የአጋጣሚዎች ሴራ እንዲህ የሚያደርግ ስሜት ሊፈጥርበት የሚችል አልመሰለውም። ቅዥቱን ተቆጣጥሮ መፅሐፉ ጀርባ ላይ ያለውን አስተያየት ለማንበብ ሲጀምር መቅረዝ፡

--ደራሲ ሆንኩ አሉና እጃቸውን አፋቸው ላይ አድርገው ከት ብለው ልጋጋቸውን ያዝረበረበ ሳቅ ሳቁ። ባካፋ በአሳሳቃቸው መቀፈፉ እንዳይታይ የውሸቱን መፅሐፉ ላይ አተኮረ። ወይዘሮዋ መንግሥታቸውን ቦታ አስይዘው የልጋጋቸውን አወራረድ ፈር ሰጥተውና ጠራርገው፡

--ልብወለድ አይደለም ግን። አንብብና ሃሳብህን ትሰጠኛለህ። አሁን እዚህ ቆመን አናወራም። ደሞ ተጠንቀቅ ባዕድ አገር ያላዩት ብዙ እንቅፋት አለ። ከተጠነቀቅህ ቆንጆ ይሆንልሃል። ስትመጣ እናወራለን።

--እሺ እሺ አነበዋለሁ።
 --አውቃለሁ እንደምታነበው። አቡ.....ተወው እሱን አሉና ሁለቱንም ከንድቻቸውን ዘርግተው ባካፋን ሲጠጉት አቅፈው ሊሰናበቱት እንደሆነ ገብቶት በመግደርደር አንገቱን ሰበር አድርጎ አፋቸውን ከጋረደው ነጠላ (አንዳንዴ ስለሚሸት) ለማምለጥ ያቀደ ላለማስመሰል እየጣረ (እንደዛ እያደረገ እንደሆነ ቢያውቁም) ጉንጭ ለጉንጭ ሲነካኩ፡

-ደህና ተመለስ አሉት።

በመጠኑ ከልጃቸው የበለጠ ስላመኑት ቢኮራም ተረበሽ። ግራ በተጋባ መልክ ደህና ቆይቻ ብሎ ሲወጣ ሙና ከጀርባ፡

-ቻው ሳትለኝ ልትሄድ ነበር? ጉደኛ ነህ አለችው

ባካፋ ስህተቱን ለማዘናጋት እየሳቀ ድምፁን ከፍ አድርጎ ደህና እንድትጠብቀው ስላምታ ሰጣትና ቆመው ለሚያዩት መቅረዝ እጁን አወዛውዞ ከግቢው ወጣ።

*

አይሮፕላን ውስጥ ሲገባ ለመጀመሪያ አስር ደቂቃዎች ከዛ ደም ሰማይ ላይ ለተወሰኑ ደቂቃዎች ሲደሰት ቆይቶ ተሰላች። እንደውም ከዛን ቀን በፊት ብዙ ጊዜ እዚያ ውስጥ የነበረ መሰለው። አይሮፕላን በፊልምና በተለያዩ የመገናኛ መንገዶች ስላየ አእምሮው ውስጥ የተሰበሰበው መረጃ የመብረር ብርቅነቱን እንዳሳነሰበት አልጠፋውም። የሚሰራው ጠፍቶት ጥቂት ጊዜ ለሆስቴሶቹ ፈገግ ፈገግ ሲል ቆይቶ እግሩ ስር ካስቀመጠው በርሳ የመቅረዝን መፅሐፍ ሲያወጣ የሚያውቀው ሰው የመሰለ የፓይለት ድምጽ አይሮፕላኑ ከኢትዮጵያ ክልል ወደ ኬንያ ክልል እንደገባ ተናገረ። በርሳው ውስጥ ለስራው የሚገለገልባቸው ዶኪመንቶች፣ ኒኦ ዳሪዊኒዝምና ዘ ታኦ አፍ ፊዚክስ²⁴ የተባሉ መጽሐፍት ነበሩ። እጁን ሲሰድ ጣቶቹ መጀመሪያ የነኩት እሱም ጎትቶ ያወጣው ደካማ ልባሱ የተጠራመሰውን የመቅረዝ መፅሐፍ ነበር።

ቀና ብሎ በመስኮት ሳር፣ ድንጋይ፣ ጠራራ ፀሐይ፣ ገደልና ኮረብታ፣ ቀይና ቢጫ ግራር የሸፈነውን የኬንያን ቆላማ መልካምድር እያየ የሆነ አርእስቱን ሊያስታውሰው ያልቻለ ፊልም ትዝ አለው። ከፊልሙ ትዝ ያሉት አንዲት ቆንጆ ሴትየና የለበሰችው ሰማያዊ የሐር ቀሚስ ነው። ምን ነበር አርዕስቱ? ማስታወስ አልቻለም። ወደ መፅሐፉ ተመለሰና መቅረዝ ስም ላይ ስህተት ወይም መገረም እንዳየ ሁሉ ሲያፈጥ ቆይቶ በልጅነቱ የሚያውቃቸው ከንፈረ መልካም መቅረዝ ለአፍታ ታውሰውት የመጽሐፉን ሶስት ገጾች ገለጠና ማውጫውን አነበበ። 125 ገጾች እንዳሉት ካየ በኋላ ገጾቹን በአውራ ጣቱ በቀስታ

127

እንደ ደስታ ብር ቸር አደረጋቸውና በየመሃላቸው መግቢያ.....ስለደራሲው.....ዘመናዊነት.....ጫማዎቻችን.....አፍ ሲመታ ዐይን ያለቅላል.....ጤንነት ምንድነው?.....ጤንነት ውበት ባህልና..... ዘመናዊነትና.....በእንግሊዘኛ ሊፕሲክ የሚል ዕሑፍ አየ። በጉጉት ነቃ ብሎ ወደ ኋላ በመመለስ የመጨረሻውን አርዕስት ያነበበበትን ገጽ ፈለገና አገኘው። የከንፈር ቀለም (ሊፕሲክ) የሚል አርእስት ነው። ከአርዕስቱ ስር ጥቅስ ይቀጥላል፡

‘የዚህ ሕግ መጽሐፍ ከአፍህ አይለይ፣ ነገር ግን የተጻፈበትን ሁሉ ትጠብቅና ታደርግ ዘንድ በቀንም በሌሊትም አስበው። የዚያን ጊዜም መንገድህ ይቀናሃል ይከናወንልሃልም እያሉ ምዕራፍ 1 ቁጥር 8

ምን አገናኘው ሊፕሲክና መፅሐፈ አሪት? እትዬ ሃይማኖተኛ ሆኑ? መግቢያው በማያውቀው ጉረኛ የመሰለ መረጃ ይከፈታል፡ ‘ኮስሜቲክስ’ የተባለው ቃል የተገኘው ‘ኮስሞስ’ ከተባለው የግሪክ ቃል ነው። ትርጉሙም ‘ሥርአት’ ማለት ነው። ቃሉ ሙሉ-ሰሌዳውን የሚመለከት ቢሆንም ወደ ሰው ልጆች ጸባይና ተጨባጭ ግብር ሲመጣ ትርጉሙ ሰዎች በግለሰብ ደረጃ መልካቸውና ቁመናቸው መልክ መልክ ወይም ሥርአት እንዲይዝ ማድረግ ማለት ነው.....እሱን ትቶ ወደ ሚመለከተው ምዕራፍ ዘለለና ማንበቡን ቀጠለ።¹⁹

¹⁹ (.....ብዙ ጊዜ (?) ሴቶች እግዜር የሰጣቸውን የከንፈር ውበት ይጠራጠራሉ። ውብ ነው ተብሎ የተሰየመ አይነት ከንፈር ይፈልጋሉ። ማን ውብ ብሎ ሰየመው? ለምንና እንዴት ተሰየመ? የሚያምር ከንፈር ምን መምሰል እንዳለበት የሚደነግግልን ማነው? አሁን አሁን እንደ ፍፁም የተቆጠረ የከንፈር ዚቅ በቀጥታና በእጅ አዙር (በፎቶና በሲኒማ) በቀዶ ጥገና አምላኪ የሆሊውድ ተዋናዮች ሲሸጥልንና ሲወደስልን እናያለን። በግል ሕይወቴ እንኳን በላይና በታች ከንፈሯ ኮላጂን ያስገባች የእኔ ዕድሜ እኩያ የሆነች የአገሬ ሰው በቅርብ አጋጥማኛለች። ይህቺ ሴት ከምትኖርበት የአሜሪካ ግዛት ካሊፎርንያ ከራሽም ጊዜ በኋላ ወደዚህ ተመልሳ መጥታ ስንገናኝ ከንፈሯ አንጉል አይነት ተለቀብኝ።

ካየሁዋት ብዙ ጊዜ ስለሆነ የመርሳት ነገር መሰሎኝ ነበር። ስለዚህ ግራ ቢገባኝ ጠየቅሁዋት። በከንፈሮቼ ኮላጀን እንደተወጋች ነገረችኝ።

ከንፈርን በቀለምና በቀዶ ጥገና ለማስዋብ መሞከር አሁን የተጀመረ አይደለም። በ1900 መጀመሪያዎች ላይ በአውሮፓ ሴቶች ከንፈራቸውን ድንብ-ሼ ለማድረግ ('ኢትዮጵያዊ ከንፈር' ይሉታል በቅዕል ስሙ) ፓራፊን ይወጉ ነበር። በዘጠናዎቹ ደዋ ፓራፊን ገላ ውስጥ ማስገባት ጎጂ ነው ተብሎ በጎይን ኮላጀን ቦታውን ወሰደ። አሁን አሁን ደዋ ፊስታይሌጽ ጁቨንደርም የተባሉ አሲዶች ይሁንታ አግኝተዋል። በአገራችን የተለመደው የከንፈር ቀለም ወይም ሊፕስቲክ መቀባት ነው። ግን ስለሊፕስቲክ ምን እናውቃለን? ስለ ሊፕስቲክ ከማወቃችን ቀድሞ ባለጉዳይ ስለሆነው ስለከንፈራችን ምን ያህል እናውቃለን? አወቅን ካልን በእርግጥ ምን እናውቃለን?

የሚመሳሰሉ ከንፈሮች ለፀይናችን መሰሉ እንጂ በቅርበት ከተጠኑ የተለያዩ ናቸው። ልክ እንደ ጣት አሻራ የከንፈሮች ቅርፅ ከግለሰብ ግለሰብ ይለያያሉ። ማለት የአንዷ ሴት ከንፈር ፍፁም በሆነ መልክ ከሌላዋ የተለየ ነው። ልክ እንደ ጣት አሻራ የከንፈር አሻራ ፖሊስ ምርመራ ላይ ወንጀለኛን ለማግኘት እንደሚጠቅም የምናውቅ ስንቶች ነን? በተጨማሪም የከንፈር አሻራዎች ባለከንፈሯ ባሳለፈችው የልምድ አይነት የሚለዋወጡ ናቸው። ማለት ከንፈሮች እንግሊዘኛ ልጠቀምና ዳይናሚክ ወይም ተለዋዋጭ ናቸው። መወፈር፣ መክሳት፣ መበሳጨት፣ መሳቅ፣ ወዘተ የከንፈርን ፀባይና ቅጥ ይደነግጋሉ። ማለት ከንፈሮች ሕልውናዊ (existential) ባህርይ አላቸው። በዚህ ጉዳይ ላይ በሳይንሳዊ ጥናት ላይ የቆመ በቂ ግንዛቤ ባይኖረኝም ብዙ የተሳመ ከንፈር ካልተሳመው ሁኔታው ይለያል። ቀለም ሲቀባ ከከረመው ያልተቀባው ይለያል። ይህም የከንፈሮችን አሻራ፣ ቀለም፣ ፀባይና ቅጥ ይለዋውጠዋል። ቀለም ለዳይናሚክ አንድ ግብአት ነው። ሊፕስቲክ በወጣትነቷ ጊዜ ስትቀባ የኖረች ሴት በስተርጀና ከንፈሮቿ የገረጡ፣ ወዘቢስና የማያምሩ ይሆናሉ።

የከንፈርን ፀባይና ቅርፅ መለወጥ ስርነቀል ሲሆን ወደ አገራችን የሙርሲ ጎሳዎች ጋ እንመጣለን። ከንፈር በመዋቢያ ባህላችን የሆነ ትልቅ ስፍራ እንደነበረው እነዚህ ጎሳዎች በከባድ ያሳዩናል። የአያቴ አያት አያት አያት ወዘተ ምናልባት ሙርሲዎች ነበሩ። ሙርሲዎች የከንፈርንና የአፍን ትርጉም ለማዳበር የአፈር ተቀጥያ ሰርተውላቸው እኛ ከምንረዳው የየቀኑ ጠባብ ማንነት አውጥተዋቸዋል። ማለት ከንፈር ምጣድ የሚሸከም ሆኗል። እናም አዲስ ልምድ ነው። ቀዳዳ ያለው ከንፈር የሳመ አለ? ፍሩዮዳዊ ልሁንና፣ የሴቶች ምንተፍረት ቦታ ለውጦ ወደ ፊታቸው መጣ? ሳያቋርጡ ድንግል የመሆንና ሳያቋርጡ የመገሠጥ ምልክት

ይሆን? ምናብ ጎጥ የለውም.....በለዚህ ሊጠቀሙ ከመጠቀማችን በፊት ከንፈሮቻችንን እንደ አንድ ራሳቸውን እንደቻሉ ቁሶች መጀመሪያ በአናቶሚ፣ ቀጥሎ ደግሞ ባህሳችን ውስጥ ያላቸውን ሰፊ ቦታ ማጥናት አለብን። (በአጠቃላይ ስለፊታችን ውበት ስናስብ ምን ማጥናትና ማጥናት እንዳለብን 'በራስ መተማመንና የፊት ጂ.አሜትሪ' ንዑስ ምዕራፍ ውስጥ፣ 'ፊት' የተባለው ምዕራፍ (ምዕራፍ አራት) ውስጥ ያለውን እንባቢዬ ከዚህ ሃሳብ ጋር እንድታገናዝቢው እጠይቃለሁ)

ከንፈር ጡንቻ ነርቭና ስስ ቆዳ ነው። ኢንፈሪየር ጎብያል (ለምቦጭ)፣ ሱፐርየር ጎብያል (ምንጭር) የተባሉ የተለያዩ ስሜቶችን ለመግለፅ የሚያገለግሉ ክፍሎች አሉት። አንዳንድ ባህሎች ደግሞ (ለምሳሌ ቻይና) በፊት ንባብ በተለይ በከንፈር ንባብ እጣ ፈንታ ይተነብያሉ ወይም ይጠነቁላሉ። የአንድ ሰው ወይም ሴት የ ለምቦጭ ከወፈረ ማራኪ ተናጋሪ፣ ከቀጠነ ገለልተኛ ወይም ዐይነአፋር ወይም ሚስጢረኛ ተደርገው ይቆጠራሉ። ይህን የምጠቅሰው ትክክል ነው ብዬ ሳይሆን ከንፈር በማህረሰቦች ሕይወት ውስጥ የማይናቅ ስፍራ እንዳለው ለማሳየት ነው።

በልጅነታችን የከንፈር ቀለም ስለማይኖረን ወይም ስለማናገኝ ወይም ቤተሰቦቻችን ስለሚከለክሉን ፅጌዳ እያፈረጥን ደሙን ለንቀባ ትዝ ይለኛል። ይህችም ብልግና ተብላ እንዳትታወቅብን ስጋታችን ከፍተኛ ነበር። እኛ እንዲህ በምንሆንበት ተስተካካይ ዘመን ሊዲያ ፍሊት የተባሉ አሜሪካዊ ሴት የ The American frugal wife: dedicated to those who are not ashamed of economy (ገቢጋባዎ የአሜሪካን የቤት እመቤት: ቁጠባ ለሚያሳፍራቸው የተሰጠ ስጦታ) በተባለው በ1829 እንደገና 1880 በታተመው መፅሐፍ ከሰው ልጆች የሚወጣው የጆሮ ኩክ ለተሰነጣጠቀ ከንፈር መድሃኒት እንደሆነ ትጠቁማለች። የጆሮ ኩክ እንደ ሰም ስለሚቆጠር (ከሰው የሚገኝ ሰም እንበለው) ሻካራ ነገር የማለስለስ ፀባይ አለው ተብሎ ይታመን ነበር። የሆነ እውነትነት አለው። ብዙ አሜሪካውያን የቤት እመቤቶች በዚህ ይገለገሉ ነበር። ዛሬ ጊዜው ተለውጦአል። ለሁን ለሁን ይህ አስራር ቢቀፈን የተለየ ዘመን ውስጥ በመኖራችን ስለሆነ አይፈረድብንም።

እና ሌላ ጥያቄ ላቅርብና የጥንት ልምዳችንን እንደተቸሁት የዛሬውን የከንፈር ቅባቶችን ትክክለኛ መሆንና አለመሆን ልጠርጥር? የሆነ ጉድለት ይኖራቸው ይሆን? የከንፈር ቀለም ዕድሜው እንዲበረከት እርሳስ፣ ካድምዖም፣ ባዜቃና አንቲኖሚ የተባሉ ንጥረ ነገሮች ወይም ኬሚካሎች ይገቡበታል። እነዚህ ኬሚካሎች ከንፈርን ማሳመር ብቻ ሳይሆን እርግዝናን የማጨንገፍ፣ የወንድ ዘርን ቁጥር የማሳነስ፣ የአእምሮ ዝግመትና ሌላም አይነት የጤና እክል ያመጣሉ ተብሎ ይታመናል።

ጫፋን ብናየውም ሴት ልጆቻችን በከንፈሮቻቸው እንዳይተማመኑ፣ ራሳቸውን ዝቅ እድርገው እንዲገምቱ፣ የተለያዩ የሰነልቡና ፕሮፓጋንዳ ሊያካሂድ የሚችልበት ዘመን ላይ ነን። ይህን ምዕራፍ ያዘጋጀሁት የእንባቢን ትኩረት ስቤ ትርጉም ያለው ከንፈርን የማስዋብ ምርጫ ወይም እራስን የማስዋብ ቴክኒክና ስትራቴጂ እንድናስብ ይገፋፋናል ብዬ በማመን ነው። ለመሆኑ አሁን በአገራችን ያሉት ሊፐርሰቲኮች ከየት ይመጣሉ? ማነው የሚሰራቸው? የሚሰፍሩባቸው አካባቢ ከላይ የጠቀስኳቸው ኬሚካሎች እንዳይገቡበት ጥንቃቄ ይደረጋል? አይመስለኝም። ያልመሰለኝ የሶስተኛው አለም አባልና የምንናቅ ሰዎች ስለሆንን ነው። ለምሳሌ ሁሉም ሊፐርሰቲኮቻችን በሚያስብል መልክ የሚመጡት ከቻይና ነው። የሚመጡትም ሺሲ ከተባለ ቦታ ነው። አንድ ጊዜ በጋዜጣ እንዳነበብኩት በሺሲ ጠቅላይ ግዛት በባላጂ ከተማ የሚገኘው ፋብሪካ በእርሳስ መርዝ ተበርዞ ነበር። (እዚህ ላይ በትክክል ያ ከተማ ይሁን ወይም ሞክሼ አልመረመርኩም። ነገር ግን የደረሰው አደጋ ሊፐርሰቲኮችን ብልቃጥ ላይ ካለው የቦታ ስም ጋር አንድ ነው) በዚህም ምክንያት ፋብሪካው ተዘግቷል። ለመሆኑ ይህ ፋብሪካ የሰራው እርሳስ ለምን ፍጆታ እንደዋለ እናውቃለን? ለሊፐርሰቲክ እንደሆነ ብንጠረጥር፣ ሊፐርሰቲኩም በአብዛኛው የሚላከው ወደ አፍሪካ ነው ብለን ብንል፣ ከዚህም ውስጥ እኛ አለንበት ብለን ብንጠረጥር ተሳስተናል? ይህን የንግድ ሥርአት የተከታተለ ሰው እንደማይኖር ሺህ ከመቶ እርግጠኛ ነኝ። ሊፐርሰቲክ ገና ለገና ‘እርሳስ አለበት’ ብለው ገንዘብ ያወጡበትን እቃ እንዲሁ አይጥሉትምና ቻይናዎች የሚሸጡት እንደኛ ላሉ አገሮች ነው። ነጋዴ ደሞ ገብጋባ እንጂ ሳይንቲስት አይደለም። ጠቢባን ወይም ላብራቶሪ አጥተን ሳይሆን ይህን ለመግዛት የሚገፋፋንን ለባዕድ ሸቀላ የሚሰግድ ሰነልቡና ቀደም ብለን ስለፈጠርን ነው። አንደኛ አትዮጵያዊ መልካችንን የሚጠሉ የራሳችን ልጃገረዶች እየተፈጠሩ ነው። ሁለተኛ ይህ ጥላቻችንን የሚያደንቅ ማህበረሰብና ተቃራኒ ያታ እያበበና እያፈራ ነው። ጤንነታችንን ከመጠበቅ ጋር እንድናምር የሚረዱንን ሊፐርሰቲኮች ከአገር በቀል ተክሎችና ቅመሞች ማዘጋጀት ግዴታችን ሳይሆን አይቀርም። ከንፈሮቻችንን እናሳምራለን ብለን በካንሰር ለምን እንያዝ? ልጃገረዶቻችንን ለምን መሃን ይሁኑ?.....ከዚህ ቀጥሎ ከንፈሮቻችንን እንዴት በቀላሉ አገራችን ባሉ ተክሎችና ቅመማት ልናሳምር እንደደምንቸል አንዳንድ ሃሳብ አጋራችንን ለሁ.....) (ይህ የመፅሐፍ ክፍል በባካፋ ገፋፈነትና ጠቋሚነት በተለያዩ ኤፍ ኤም ሬድዮ ጣቢያዎችና መፅሔቶች ላይ ወጥቷል። ወይዘሮ መቅረዝ በዚህ ምክንያት ስለ መፅሐፍቸው ሁለት ጊዜ በቲቪ ሶስት ጊዜ በሬድዮ ተጋብዘው በሃሳባቸው አዲስነት አንድ ሰዎን የከተማው መነጋገሪያ ነበሩ።

*

የወይዘሮ መቅረዝን የሊፕስቲክ ምዕራፍ በከፊል እንብቦ ናይሮቢ እስኪደርስ የሚያንገላታ እንግዳ ሃሳብ ውስጥ ገባ። የሚቀጥለውን ምዕራፍ (ሰም ምንድነው?) ማንበብ አላሰኘውም። አጠቃላይ የመፅሐፉን መልዕክት ለመረዳት ብቻ መግቢያውንና አልፎ አልፎ አንዳንድ ንዑስ አርእስቶችን አነበበ። ስለ ከንፈር፣ ስለ ቆዳ፣ ስለ ዐይን ሕክምና ብሎ ከፋፍሎ ዘመናዊ መድሃኒት ላይ ሂስ ሰርቶ አገርኛ መድሀን መኖር እንዳለበት ይጠቁማል። ጥቆማው ንግዱን እንደሚተችበት ቢያውቅም የወይዘሮዋ ሃሳብ ምን ያህል እርቆ እንደሚሄድ ገመተ። የትም አይሄድም። እንደ ብዙ ቁም ነገሮች ይጻፋል እንጂ የትም አይደርስም። ምክንያቱም ሕብረተሰቡ በባህርዩ ተሻሚ እንደሆነ ያውቃል። ሻሞ ይወዳል። በመቀናናት የሚነቃነቅ ነው። ከትልቁ እስከትንሹ ከደንቆሮው እስከ ተማረው በቅናት አጀንዳ የተወጠረ ነው። ሁለቱ ጉብሎች በሊፕስቲኩ ካመኑ ሃያ ሁለቱ ላለመበለጥ በፍጥነት ይከተላሉ። ነጋዴ ሲሆን ያጋጠመው ማመን የከበደው መንጋነት ነው።

መፅሐፉ ተመቻችቶ የተቀመጠበት ዋናው መላምት ሃይማኖት ደደብ ስህተቶች እንደማያጣ ሳይንስም እንደዛ አይነት ነገር አያጣውም የሚል ነው። የሁለቱ ልዩነቶች የተመሰረቱባቸው ቀኖናዎች እውነታን የሚያዩበትና የሚያጠነብት መንገድ ቢለያይም ከመጠፍጠፍ አያመልጡም። የተቀመጠበት አይሮፕላን የሳይንስ ውጤት እንጂ የጸሎት እንዳልሆነ ድሮም ይረዳል። በበረራው ወቅት ደህንነቱን ቢጠራጠር ከፈሪነቱ ብቻ ሳይሆን የሰውን ልጅ ፍፁምነት ከመጠራጠር የመጣ ነው። ይህም ምንም አይደለም። ቀስ ብሎ በጊዜ ሂደት ሳይንስን በራሱ የመቆጣጠሪያና መረጃ የማቅረብ ስልት ይፈታተነዋል። ባካፋ

የዝግጅቶቹ አርዕስቶች በተለያዩ ጊዜ በተለያዩ ጋዜጠኞች የግል ፍላጎት እየተለዋወጡ ቀርበዋል። ባህል መድሃኒቶች በዶክተር መቅረዝ አዝማች ('ዶክተር ብላችሁ አትጥሩኝ፣ ወይዘሮ ይበቃኛል' ቢሉአቸውም) ዘመናዊ መድሃኒትን የሸሹት ስፔሻሊስት ሐኪም ምን እንደሚሉ እንሰማ ('ነቀፋ እንጂ ሸሸት አይደለም' ቢሉም)

ከሃይማኖት ለመራቅ ቢለፋም ያደገበት ነውና ትንሽ ሲጨንቀው ወደ ለምላክ ጌዮ ለልመና መንሸራተቱ አልቀረም። ሆኖለት ግን እያውቅም። ማለት ለምኖና ጸልዮ ያገኘው ትርፍ ነገር የለም። (ባርያ የሆንክለት ሃይማኖት ራሱ ዘቅዝቆ በትንታ ቢገልህ ውሃ የማያቀርብ ለምላክ የሚዘከርበት ከተማ ውስጥ የተወለደ ነው ልጅ ባካፋ። እቡ ነበር እንደዛ የሚለው?)። ቅጠል በጥሶ አዳሪ ጠንቋይ ሀሁ አስቆጥሮትም ይሆናል። አሁን ቢያንስ በልቡ ከሳይንስ ሸሽቶ የትም መሄድ አይፈልግም።

ለመሆኑ ለማን ለማን ይሆን ወይዘሮ መቅረዝ መፅሐፋቸውን ስጦታ የሰጡት? ለምን እቡን አንጓጠጡት? ባካፋን ቤተክርስቲያን ያገኙት ገጠመኝ ነው? የሚካፕ ነጋዴ መሆኑን ሰምተው ሊያሸሙዋቸውት ከሆነስ? አፋቸው ደሀና ለነበረ ጊዜ ሊጥስቲክ ተቀብተው ምሁር ከጠበሱበትና የሚፈልጉትን ጎረቤት በከንፈራቸው ውበት ካጠመዱበት በሁዋላ ሌሎችን ልጃገረዶች ለመደበር ምን እንዲህ ይለፋሉ? ቆንጆና ሃብታም ዛሬ ተራክበው ነገ በካንሰር ቢያልቁ የጉዳቱ ሚዛን የሚወጣው በተደሳቸቹ ነው በጤና ጥበቃ ሚኒስቴር?

ባካፋን ታክሲ ከኤርፖርት ጭኖ ቀድሞ ወደ ተሰናዳለት ዳውን ታውን ቦማ አን ሆቴል አደረሰው። አምስተኛ ፎቅ 505 ቁጥር ገብቶ ለግማሽ ሰአት ከነልብሱ አልጋ ላይ ወጥቶ አናወዘ። ነውዙን አጠናቆ ካልሲውን ሲያወልቅ፣ ሸሚዙን ሲያወልቅ፣ ሱሪውን ሲያወልቅ፣ ክራቫቱን ወንበር መደገፊያ ላይ አመቻችቶ ሲያስቀምጥ፣ ፊቱንና ሂሙን ሲዳብስ፣ ሻወር ሲወስድ፣ ራሱን በፎጣ እያዳረቀ የሆቴሉን የናዝሬት ከተማ ጎዳናዎችን የመሰለውን የሆቴሉን ግቢ ሲያይ፣ ስለመቅረዝ እያሰበ ነበር። በልጅነቱ ከሚያውቀው ሰፊ ወንዳወንድ ፊታቸው አሁን እስከሚያውቀው እንደ ሳውዲአረቢያ እንስቶች በነጠላ ሂጃብ እስከተጋረዱበት ያለውን። የጊዜ አስተላለፍ ፍጥነቱንም። የሰዎችን የዝግመት ወይም ስርነቀል አለዋወጥ። ከፊት ወደ ሁዋላ። እልም ያለው ለሰይጣን ያቀነቅን የነበረው ዛሬ ለክርስቶስ ከበሮ ሲደልዝ። እንደገናም ነገ በገበፍ ለጋንጨር ሲዘምር። ገብረክርስቶስ

የተባለ ልጅ ጠዋት ጊዮርጊስ ጸልዮ ማታ ሺሻ ጢስ ስር እንደ አብደላ ሲቀመጥ። ወይዘሮ መቅረዝ ከሳይንስ ወደ ኢ-ሳይንስና ወደ አጃቢው ቅጠል ብጠሳ በዕድሜና በፀፀት መርከብ ላይ ሲንሳፈፉ።

ባካፋ በሃሳብ ሲንገላታ ስልክ ተደወለና ሪሴፕሽን ሰው እንደሚፈልገው ተነገረው። ያለ ኮት በሸሚዝና በክራቫት ወደ ታች ለመውረድ አሳንሰር ውስጥ ገባ። ሊፍቱ ባልጣመው የሸቶ መግዛ የተሞላ ነው። ትንፋሹን ውጦ ወለል ደረሰ። አንድ ኬንያዊና ለወርልድ ባንክ የናይሮቢ ሕዝብ ግኑኝነት ሆኖ ከሚሰራው፣ የአዲስአባ አለቃው 'ሄነሪ' እያለ ስሙን ከሚያነሳው ቀጫጫ፣ መነፅራም ረዥም ፈረንጅ ጋር ተገናኘ። እራሱን አስተዋወቃቸው። ባካፋ መዝገቡ ዱባለ እባላለሁ፣ ከኢንተርናሽናል ዲቪዥን መንገድ ባንክ ነው የመጣሁት፣ የተጋበዝኩበት ወረቀት ይቅርታ መኝታ ክፍሌ ውስጥ ነው። ኬንያዊው ከባካፋ ፓስፖርቱን ተቀብሎ ወደ ውጭ ወጣ። ከሆቴሉ መግቢያ ፊት ለፊት የቆመ ጥቁር ላንድሮቨር በር ከፈተና ተንጠራርቶ በጥቁር የላስቲክ ፎልደር የተቀመጠ ፋይል ከመሳቢያ አወጣ። የሚገላለጥ ወረቀት ገላልጦ የሚያመሳክረውን አመሳክሮ ተመልሶ መጣና ሞቅ ባለ ድምጽ እንኳን ደሀና ገባህ አቶ ባካፋ አለው። ኬንያዊው ስሙ ፊሊፕ ሙኒራ ይባላል። ሄነሪ የባካፋን ማንነት ለማረጋገጥ በተወሰደው ፍተሻ ማፈሩን ለመደበቅ ሳቅ አለ። ከሆቴሉ ላውንጅ ሳይወጡ እዛው ቆመው ለጥቂት ደቂቃዎች ትናንሽ ወሬ ሲያወሩ ቆዩና ባካፋ ወደ አዲስአባ ስልክ ለመደወል እንዳሰበና ሞባይሉን እንዴት መጠቀም እንደሚችል ጠየቀ። እንግሊዙ እንዴት ይሄ ይጠፋሃል? አይነት ገጹን ከሰከሰና በሰዋሂሊ ኬንያዊው እንዲያሳየው ነገረው። በሩብ ሰአት ባካፋ ስልኩን አስተካክሎ አዲስአባ ጸሐፊው ትሩፋት ጋ ደወለ። አላማው የሚካፕ ፓኬጁን ለጌርሳሞት እንዳትሰጣት ሊነግራት ነበር። ገና ድምጹን ስትሰማ በሙሉ ስሜትና ኩራት፡

-ያዘዝከኝን ያኔውኑ አድርጌአለሁ። እዛ ፊብን ለተባለችው ፓኬጁን ስሰጣት ሲቀናህ ጌርሳሞት እዛ ነበረች።

ባካፋ ስለተናደደ የሚለው አልነበረውም።

-ሰማኸኝ?

--ሰማሁ:: የሰራ ችግር ካለ ቁጥሬን ሴቭ²⁵ አድርገና ደውይልኝ:: ቻው:: ስልኩን ዘግቶ አክሰቱ ጋ ደወለ::

--የእኔ ወርቅ ደህና ገባህ? ስለቴ ይሰራል አትጨነቅ:: ቶሎ ናልኝ:: ማልቀስ ጀመረች:: ደህና እንደሆነ ነግሮ፣ ናይሮቢ ደስ እንደሚል፣ ያልጠበቀው ብዛት ያላቸው የሐበሻ ሬስቶራንቶች እንዳሉ እና አሁን ወደ አንዱ እየሄደ እንደሆነ እውነቱንና ውሸቱን ደባልቆ ነግሮ ተሰናበታት:: ስልኩን ቶሎ ዘግቶ በመመለሱ የተደሰተው እንግሊዛዊ ሌላ ነገር ሳያወራ:

--እንዴት ነው? የምሳ ሰአት ነው አሁን እና ምን መብላት ትፈልጋለህ? አድቼንቸር ትወዳለህ?

--የምን አድቼንቸር?

--የምግብ:: ኩሊናሪ²⁶ አለና መነፅሩን ከሰርኑ ላይ ቶሎ ዝቅ አድርጎ እንደ መታዘብ አየውና ወደ ነበረበት መለሰው::

--ታዲያስ:: ያለ አድቼንቸር ሰው ይኖራል? ኩሊናሪ አድቼንቸር ኢዝ ማይ ኔም²⁷ አለ ባካፋ እንደ ታርዛን በሁለቱም እጆቹ ደረቱን እየመታ:: ከሆቴሉ የሪሴፕሽን ቦታ እያዘገመ ወጡ:: ቀና ብሎ ወደ ኋላው የተከራዩለትን ሕንፃ አየ:: ሲገባ ልብ ያላለው የሕፃን ልጅ ቅዘን የመሰለ አስቀያሚ ቀለም የተቀባ ነው:: ባካፋ ሕፃን ልጅም የሕፃኑንም ቅዘን አይወድም:: ኪነሕንፃው በበለጩ ንግድ የጠገበ አንዱን የሐረር አውራጃ ከተማ ያስታውሳል::

ቆሞ የሚጠብቃቸው ላንድሮቨር መኪና ውስጥ ተሳፍረው (እሱ ከጀርባ) ዋናው መንገድ ውስጥ ገብተው ከሌሎች መኪኖች ጋር መሽቀዳደምና መጋፋት ከመጀመራቸው በፊት እንግሊዙ ወደ ላይ መነፅሩን አንስቶ ሙኒራን አየውና:

--ወደ ካርኒቮር ሬስቶራንት ላጋንታ እንሄዳለን አለ:: ወደ ባካፋ ዞር ብሎ ሬስቶራንቱ የናይሮቢ መዲባ ውስጥ ስለሆነ ትንሽ ለአንድ አስር ደቂቃ በሃይ ዌይ28 ላይ መንዳት እንዳለባቸው ነገረው:: ወደ ሙኒራ ዞር ብሎ በሞምባሳ መንገድ በአ104 ላይ እንዲነዳ አዘዘው::

--ለመሆኑ አዲስ እንዴት ነው? የአዲስአባ ሰው ነህ አይደለም?

--አዎ ተወልጄ ያደኩበት

--ጥሩ ጥሩ። ካዛንቺስን፣ ሳር ቤትና ቦሌን የምወዳቸው ቦታዎች ናቸው። አራት ጊዜ አዲስ ነበርኩ። ከአዲስአባ የበለጠ የምወደው ከተማ ግን ናዝሬትን ነው። ሞቅ ያለ የአየር ፀባይ እወዳለሁ.....በነገራችን ላይ ሴሚናሩ እዚህ ያረፍክበት ሆቴል አዳራሽ ነው የሚደረገው እና ጥሩ ነው አትንከራተትም አለ ሄንሪ።

ናይሮቢ ከአዲስአባ የተለየ ጠረን እንዳላት ባካፋ የተረዳው ያኔውኑ ነው። ለባካፋ አዲስአባ ማለት ታቦት ማደሪያ ናት። ታቦት ማደሪያ ሰርጎድጓዳዎች ውስጥ አክርማ ለብሶ ገና ተመግምጎ ያላለቀ የሔዋን አደስ እንደ ጉም እንደተኛ ነው። የታቦት ማደሪያውያን ሳንባ እንደ ንብ ሳንባ ነው፣ ይህን ሁሉ ትንግርት ተንፍሰው አልጨረሱትም። ምናልባት የጌርሳሞትን ከንፈር ያሳመረው እሱ ይሆናል። አልፎ አልፎ የናይሮቢ ከተማ ጠረን በነፋስና በድምፅ እየተገፋ በመኪናው መስኮት ሲገባ የፈረንጁን የዲአዶራንት መአዛ ይከናከብና ድርብ ባዕድ ድርብ ሶላቶ ይሆንበታል።

--አትዮጵያ እየተለወጠች ነው አለ እንግሊዙ ዞር ብሎ

--አዎ አለ ባካፋ በቀልበቢስ አፍ፣ ዐይኖቹን ከውጭው ትእይንት ሳያነሳ

ፈረንጁ ዞር ብሎ መነፅሩን ዝቅ አደረገና፣

--ታምናለህ?

--ምኑን? አለ ባካፋ በፍጥነት እ እ አዎ እንዴ፣ ማመን ሳይሆን ያየሁት ነው

--የእውነት? አለ ፈረንጁ ዞር ብሎ

መነፅሩን ዝቅ አድርጎ እያየው ሌላ መልስ ጠበቀ። ባካፋ ከመመለስ ይልቅ የመነፅሩን ሰርን በቀኝ እጁ አመልካች ጣት ወደ ታች ይዞ የምሩን ይሁን የውሸቱን የሚጠብቀው ሄንሪ ላይ በዝምታ አፈጠጠ። ምን ፈለክ ሊለው ዳዳው። አቡ ትዝ አለው። አቡ እዚህ ቢኖር ወደደ። አቡ በዛ ምላሱ ልክ ያስገባለት ነበር።

--ለቦታው አዲስ ነኝ እና ማተኮር አልቻልኩም። ናይሮቢ የሚያምር ከተማ ነው።

ኬንያዊው ዞር ብሎ አየው።--ለመሆኑ ጀብዱው ምን በመብላት ነው? አለ ቀጥሎ

--ታየዋለህ። እኛ ለምደነዋል። ከዛ አካባቢ የምትመጡ ሰዎች አንጉል ምግብ ትመርጣላችሁ፤ ለመሆኑ የአገራችሁ ብሄራዊ ምግብ ምንድነው? አለ ሄንሪ

--አዲስአባ ነበርክ አይደለ እንዴ? አላየኸውም?

--እሱ አልነበረም አለ ወደ ፊሊፕ እያሳየ።

እየዋሸው እንደሆነ ቢገባውም ባካፋ ያልገባው መስሎ ቀጠለ።

--ልዩ ዳቦ አለን እንጀራ የሚባል። ቆጮ የሚባል። ልዩ ናቸው። (ከአገሩ የወጣ አገሩ እስኪመለሱ.....ተረትን እያሰበ) እዚህ ናይሮቢ አይጠፉም።

--አይቼዋለሁ። ለእኔ በተለይ ለቱሪስቶች እንግዳ ነገር ነው። ሁለቱም እንግዳ ናቸው። አንዱ ስፖንጅ ይመስላል አንዱ ጣውላ ይመስላል። ያስፈራሉ አለ እንግሊዙ

እንጀራ ያስፈራል? 'ፊትህ ነው የሚያስፈራው' ሊለው ፈለገ። 'የአፍንጫህ ነገር ያስፈራል' ሊለው ፈለገ። 'ባርያ ሽቃይ' ሊለው ፈለገ። መስታወት ቤት ውስጥ እየኖረ የፈለገውን አይነት ድንጋይ ሁሉ ሰው ላይ እየወረወረ ማንም የማይነካው ነው አቶ ሄንሪ። ድሮ ብቻ ሳይሆን አሁንም አጠገቡ ሙኒራን የመሰለ ባርያ አለው። ሙኒራ መስመር የያዘ ባርያ ነው። ሙኒራ የበቃው ነው። ሙኒራ እንደውም አገር የለውም። ባካፋ በሙኒራ ተርታ የተሰለፈ መሰለው። በሄንሪ ትምክህት፣ በሙኒራ ተዘናንቶ ሹፈራና በመኪናው ዙሪያ ያለውን ጋጋታ ሲደማምረው ሊገልፀው የማይችል ግን እውን የሆነ የበላይነት በእሱ ላይ ያላቸው መሰሉት። ሊፈራ ግን አልፈለገም።

--ለመጀመሪያ ለመጀመሪያም የእግዜር ሳቅም እንግዳ ነው አለ ባካፋ

ፈረንጅ ዞር ብሎ መነፅሩን ዝቅ አድርጎ አየውና በማሸፍ አይነት ፈገግ አለ። ግንባሩ ላይ የነበረውን በባካፋ አባባል ብቅ ያለውን የመደነቅ ስሜት በለንቋላ ፀጉሩ ዋጠው። ስለነካካው ሳይሆን አይቀርም ባካፋ ለመጀመሪያ ጊዜ የዚህን ፈረንጅ ቢጫ፣ ረዣዥምና ሰፋፊ የሆኑ

ማውለቢያዎቹን አዩ። እንደዚህ አይነት ጥርስ ያላቸው ሰዎች ኢትዮጵያ ውስጥ ቢሆኑ ሲስቁ አፋቸውን በብርድልብስ ጋርደው ነው። (ጥርስ እንዴት እንደ ብብት ይቆሸሻል?) ሊነግረው ይፈልጋል በዛ አይነት ጥርስ ከምትስቅ አልዲሻይ ሸለቆ ከተገኘው የዝንጀሮ ራስ ቅል ላይ መንጋጋ ነቅለህ ብታስተክል ይሻልሃል። ስለፈራ አልተናገረም።

-የእናንተ አገር ሰዎች እኮ 'ልዩ ነን' ትላላችሁ አለ እንግሊዙ አዋቂ በሚያስመስል ኮስታራ ድምጽ፤ በጣም እውነት በሚመስል የቃል አጣጣል።

-አልኩ አሁን በማርያም?

ሙኒራ ዞር ብሎ አየው

-ሴቶቹ ግን ቆንጆ ናቸው። እዛ እያለሁ አራት ገርል ፍሬንድ ነበረኝ። ገንዘብ ካዩ ሆሆ።

ሙኒራ መንገዱን ማየት ትቶ ባካፋን ዞር ብሎ በፈገግታ አየው።

-ገንዘብ ከሌለህ ዕድለቢስነት እንግሊዝም ይኖራል። የአለም ባንክ ሪስትራክቸሪንግና የሴቶች ስራ አጥነት የተያያዘ ከሆነስ? ለመሆኑ ጠማማ የኢኮኖሚክ ፖሊሲ ስራ ላይ አውሎ ብላችሁ የምታስፈራሩት አዲስአባ ስትመጡ አራት ገርልፍሬንድ እንዲኖራችሁ ነው? ከዛ ደዋ የሴቶች መብት ምናምን እያላችሁ ጉራ አለ ባካፋ ድምፁ እየተንቀጠቀጠ። ከፍርሃቱ ግን አልወጣም።

ሄንሪ ፊቱን ወደ ባካፋ አሳዞረም። አውራ ጎዳናውን እያየ በላቅ ፈረሰ። ባካፋ ግራ ገብቶት ማጅራቱ ላይ አፈጠጠ። በዐይኖቹ ምን ያስቃል? የሚል ይመስላል። መጽሐፍ ላይ ሳይሆን በድርጊት 'የዓለም መሳቂያ መሆን' ማለት ምን እንደሆነ ባካፋ ገና አልገባውም። አንዳንዴ ኢትዮጵያን ሲጎበኙ ወይስ ስሟ ሲጠራ ሲሰሙ ለሃያ አራት ሰአት የሚሰቁ እንዳሉ አልደረሰበትም። የማይረባ ነገር እንድትሰራ ያማክሩህና ትንሽ ራቅ ብለው ያልነበሩበት መስለው ይስቃሉ። ሲበላሽ የምትደርስበትን የራስህን ሰው ታማለህ። ሲነማቸው ምኑ የራስህን ሰው እንድታማ እንድትጠረጥር ይሰብክሃል።

የናውን መንገድ ትተው ወደ ግራ ተገነጠሉና ደናም አካባቢ ገቡ። ምናልባት ከሚያድርበት ሆቴል አንድ አስር ደቂቃ እንደነዱ አንድ ሜዳ መሃል ላይ የተጎለተ ቤት ግቢ ገቡና መኪናቸውን አቆሙ።

-እዚህ ነን። እዚህ ነን አለ ኬንያዊው ቦግ ባለ ነጭ ፈገግታ።

ባካፋ ሁለቱም ተከታትለው ከመኪናው እስኪወጡ ጠበቃቸውና ከኋላ ከኋላቸው እየተከተለ ሆቴሉ ዋና መግቢያ ደረሱ። በሩ ቅስት ላይ የነበረው ቅርፅ አለ። የመግቢያው ዝባዝንኬ ባይኖር የውጭው የሕንፃ ኪነት የተራ ሬስቶራንት ሊሆን ምንም አይቀረውም። እዛ ላይ ደሞ በትልቁ የጥሬ እንጨት ሰሌዳ ላይ ሜኑ ተሰቅሏል። ለአፍታ ባካፋ ቆሞ አነበበ፡ የሜዳ አህያ ስጋ አሮስቶ፣ የበሬ ቆለጥ ጥብስ፣ የአዞ ስጋ ጥብስ፣ የበሬ ቅቅል፣ የሰጎን ስጋ ወዘተ። ዋናው አዳራሽ ሲገባ በስጋ ጥብስ ጠረን ውስጥ እየተራመደ ነው። እዛ ቦታ በትክክል የእግዜር አየር የለም። ነጭና ጥቁር የለበሱ የሜዳ አህያ የመሰሉ አስተናጋጆች ወዲያ ወዲህ ይላሉ። ፈረንጅ ቦታ መረጠና ባካፋንና ሾፌሩን እንዲቀመጡ በስርአት እየጋበዘ፡

-ይሄ በአለም የታወቀ ሬስቶራንት ነው አለ።

መልዕክቱ ለሙኒራ ሳይሆን ለእሱ እንደሆነ ባካፋ ይገባዋል። ባካፋ በሁለቱም ሰዎች እንዳልተደሰተ ለማሳየት ያለ የሌለውን የቲያትር ችሎታ ቢጠቀምም አልሆነለትም። በቸልታ የውሸቱን እንደ 'ግባኝ' ራሱን ነቀነቀ። ገና መኪናው ውስጥ ከመግባቱ ባይነጅሰው ኖሮ ባካፋ ብዙ ብዙ ማዳነቂያ ቃላት መናገሩ አይቀርም ነበር። ሁለት ደቂቃዎች ያህል በዝምታ እየተያዩ እንደተቀመጡ አንድ ወፍራም፣ በአንደበቱ ሊግባባቸው የሚንቀለቀል አሳላፊ ሜኑ አመጣላቸው። ሙኒራ ከተዘረዘሩት ምግቦች አንዱን ያኔውኑ አዘዘ። ባካፋ ምን እንዳዘዘ አልሰማውም፣ ቢሰማውም አልገባውም። ሙኒራ የባካፋን ግራ መጋባት አይቶ፡

-ስጋ ነው ያዘዝኩት። በትክክል ቤቱ የስጋ ቤት ነው። የፈለከው አይነት አለ። አልፈራም ብለህ የለም? የቀጭኔ ስጋ፣ የአዞ ስጋ፣ የሰጎን ስጋ አለ። ጅብዱ ካላማረህ በሬና ፍየል አለ። ቤቱ ከ350 በላይ ሰው ይይዛል። ተጠቃሚዎቹ ቱሪስቶች፣ የኬንያ ኤሊቶችና ለስራ

ጉዳይ የመጡ የውጭ አገር ሰዎች ናቸው። አንዳንድ አይነት ስጋ የተከለከለ ቢሆንም በጥቁር ገበያ ይቸረቸራል። ሕገወጥ ስለሆነ እሱን አንጋብዝህም አለ ራሱን በመነቅነቅ።

-ታውቃለህ የአፍሪካን ሙስና አለ እንግሊዛዊው ሜኑውን እያነበበ። ልክ በማባለጉ ሙያ የእሱ ተሳታፊነትና አሠልጣኝነት እንዳሌለበት።

-እኔ ልዘዝልህ? አለ ሙኒራ

-መጀመሪያ ከአንተ እቀምሳለሁ። እኔ የሰገን እንቁላል ፍርፍር እሞክራለሁ አለ ባካፋ።

ዕንቁላል ፍርፍሩ ከመሃል ላይ ያለ ምግብ ስለመሰለው ነው። የለመደው እንቁላልና ትልቁ የዶሮ አውሬ ሰገን ሳይጣሉ ሳያስጨንቁት የሚኖሩበት። ሄንሪ ያዘዘው የሆነ እንስሳ ጎድን ጥብስ ነው።

-ለመሆኑ ኢትዮጵያ ውስጥ አሁን እንዴት ነው? የድርቅ ነገር። በቂ ምግብ አለ? አገሪቷ ራሷን ችላለች? አለ ሄንሪ።

ባካፋ አልተመቸውም። ኬንያዊው እንዳልሰማ ሁሉ ፊቱን ዞር አደረገና ከንፈሮቹን ለላቅ ዘረጋ። ፈረንጅ የራሱን አገር ጋዜጣና መፅሕፍት አንብቦ ማወቅ የሚችለውን ጉዳይ እዚህ ቦታ እሱን መጠየቁ፣ እሱን መጠየቁ ብቻ ሳይሆን ከጠየቀው በኋላ የመነፅሩን ሰረሰር በአመልካች ጣቱ ዝቅ አድርጎ እያየው አተኩሮ እያየው መልስ መጠበቁ አበሳጩው። ከአሳላፊ ጋር ያደረጉት ምግብ የማዘዝ ጨዋታ ጭቅጭቃቸውን በእንጭጩ የሚገለው መሰሎት ነበር።

-ከእኔ ይልቅ አንተ ታውቃለህ አለ ባካፋ እንደ ሽሙጥ ጥርሱን ላለማየት ዐይኖቹን እዛና እዛ በመጣል።

ሙኒራ የጠበቀው ነገር እንደሆነ ሁሉ የሚነጋገሩትን እየሰማ ግን ላለመስማት የሚጥር ይመስላል። እየተንጠራራ የማያስፈልገውን፣ ትቶአቸው የሄደውን አሳላፊ የሚፈልግም ይመስላል። ሄንሪ ፈገግ ብሎ መነፅሩን እቦታው መለሰና።

-ኬንያ ከምስራቅ አፍሪካ ብቻ ሳይሆን ከብዙ አፍሪካ አገሮች የተሻለች ናት አለ። እንዲህ ሲል ባካፋን አያየውም።

—እዚህ የመጣሁት ልቦና እንጂ አገር ላወዳድር አይደለም አለ ባካፋ። ይህን ካለ በሁዋላ መልሱ ትክክል አልመሰለውም። እንግሊዘ በፍጥነት ዞር ብሎ፣ መነፅሩን ወረድ አድርጎ ሳቅ እያለ፡

—አዎ እሱስ። አዎ። እሱስ ኬንያ የምግብ አገር ነው። ሰዎቹ ደሞ ፍቅር ያውቃሉ። ብዙ ጎሳ አለ ግን ተስማምተው ይኖራሉ

—አልገባኝም አለ ባካፋ ዞር ብሎ እያየው

—አንድ ህብረተሰብ የኬንያ አይነት ባህል ሲኖረው ለቢዝነስ የተመቸ ነው። ቢዝነስ ከሌለ ደሞ አገር ረሃብተኛ ይሆናል አለ ፈገግ ብሎ። ፈረንጅ የተናገረው እንዳደፋፈረው ሁሉ ኬንያዊው ባካፋን ዞር ብሎ አይቶ ፊቱ በፈገግታ ተበለቀጠ።

—አገራቸውን የሚወዱ የአፍሪካ መሪዎችን አትወዱም እኮ አለ ባካፋ

—የእንግሊዝ ወታደር እዚህ ኬንያ አይተሃል? አለና ፈረንጅ መነፅሩን ዝቅ አድርጎ ባካፋን አተኩሮ አየው። አስተያየቱ ምን ታወራለህ? አፍህን ያዝ፣ እ? ማነህ? የሚል ይመስላል። አስተያየቱ የተከፋ ጌታ ነው።

—እዚህ የመጣሁት ለመብላት ነው ለመጨቃጨቅ አይደለም አለ ባካፋ ፊቱን ፈረንጅ ወደ ሌለበት ወደ አጋጠመው አቅጣጫ አዙሮ።

—ማን ሰደበህ? አለ ኬንያዊው። እናንተ ኢትዮጵያውያን ሴንሲቲቭ ናችሁ አለ በሳቅ ታጅቦ፣ ቀልድ እንዲመስልለት።

—እንጂ አለ ባካፋ ጨዋታውን በአጭር ለማስቀረት። —እጄን መታጠብ አለብኝ ብሎ ከተቀመጠበት በፍጥነትና በድንገት ተነሳ። መታጠብ ይገባው አይገባው እንኩዋን አያውቅም። ከተቀመጠበት ጠረጴዛ በበቂ ከራቀ በሁዋላ አንዱን አሳላፊ አቁሞ መፀዳጃ ቤቱ የት እንደሆነ ጠየቀው። ክፍሉ ያለበትን ከእርቀት በጥቆማ አሳየው። ወደ ተጠቆመበት አቅጣጫ እየሄደ እያለ ሸሚዙ ደረት ኪስ ያስቀመጠው ሞባይል ተንቀጠቀጠ። ሞባይሉን ከኪሱ እያወጣ መታጠቢያ ቤት ገባ። ትሩፋት ናት፣ መላክ ያልነበረባት አላስፈላጊ የሆነ የጽሑፍ መልዕክት ነው። ስልኩን ዘግቶ መስታወት ፊት ቆሞ ውሃ ለቀቀ። እጄን ታጠብና ክራሻቱን ከአንገቱ ላይ ፈቶ ሱሪ ኪሱ ከተተ። ሰው እንደዛ መማታት

ፈልጎ እያውቅም። አንድ እጁን ጨበጠና ከብኑቱንና ጥንካሬነቱን በመስታወት ውስጥ አየው። እዛ ሄንሪ አፍ ላይ ቢያርፍ የሚያደርሰው ጉዳት ከፎክላንድስ ጦርነት ያንሳል? ቡጢው ትልቅ ነው። እንደውም ፊት ይመስላል፣ ፊትም ያክላል። ደረት ይመስላል። እውስጡ ልብ ይኖራል። እናቱ ሊዲያ ያስተማረችው ግን እንዲደባደብ ሳይሆን ቢገባውም ያልገባው መስሎ እንዲሸሽ ነው። ሊዲያ ያስተማረችው ፈሪ ተብሎ እንዳይሰየም አድርጎ ፈሪ መሆንን ነው። እንኩዋን ይሄን ፈረንጅ ጌርሳሞትን እንዳገኛት ያኔውኑ ያልቀጠራት ፈርቶ ነው። ‘ጨዋ ለመሆን’ ብሎ ሸሽቱን ያሰማምር እንጂ ተንቀቅቶ ነው። እራት በልተው ከተለያዩ ከሁለት ቀን በሁዋላ ጌርሳሞትን ልቅጠርሽ ቢላት እምቢ ትለው ነበር? ለአንድ ሰአት አጠገቡ ተቀምጣ በአንደበቱ ፀባዩን አሳምሮ ግን በልቡ ልብሷን እያወለቀ አልደፈራትም? የማያውቀውን ገላዋን በቅጥፈት ሃሳብ አድርጎ ፈጥሮ ከሁለመናዋ አልተራከበም? ጨዋ ቋንቋ አቅም አንሶት አገልግሎቱ ሲጠናቀቅ በእሱና በፈረንጁ ወይም በእሱና በሙኒራ መሃል የሚፈጠረው ባዶ ቦታ በግዴታ የሚሞላው በአንዳቸው ጥፊ ነው። ግን ልብ የለውም። የባካፋ ቡጢ ሁለቱንም መዘረር የሚችል አቅም አለው። ልቡ ግን ወንድነት የለውም። ክርስቲያንነት አይደለም። ክርስቶስ ባለአለንጋም ነው። ከመሃል የሚፈሰው የመታጠቢያ ቤቱ ውሃ ከላሊቱን ቀስቅሶት ሳይሆን አይቀርም ሽንቱን ለመሸናት ይሪናል ጋ ሄዶ ቆመ። ስልጡንነትን ተከልሎ አደባባይ ያልወጣ ወንድ ፍርሃቱን የሸክላ ገቡቴ ውስጥ ካልቀናውም ሱሪው ላይ ያፈሳል። ጠረኑ እየቀፈፈው ሸንቶ ሲጨርስ በድጋሚ እጁን ታጥቦ ከመፀዳጃ ቤት ወጣ። ጋባገሮቹ ወደ ተቀመጡበት ሲያይ አሳላፊዎች ትሪዎችን ይዘው መጥተው ጠረጴዛቸው ላይ ሲያኖሩ አዩ። በቀስታ እየተራመደ ሄደና እንዳልራበው ሁሉ ተረጋግቶ ተቀመጠ። የሚያምሩ የስጋ ጥብስ አይነቶችና የእንቁላል ፍርፍሩ በተለያዩ ሰሃኖች ላይ ተዘርግተዋል። የመብላት ሃሞቱ ተነሳሳ።

ኬንያዊው ያኔውኑ መብላት ጀምሮ የጎማ ቀረጢት የመሰለ ለምቦጩ በቅባትና በስጋ ወዝ አብለጨለጨ። የባካፋን የተገረሙ ፀይኖች አይቶ ከእሱ ሰሃን ላይ እንዲበላ ጋበዘው። ባካፋ በጥርጣሬና

በጥንቃቄ ከሙኒራ ማዕድ ከሚያጓጓ አጥንት ላይ የሚንቀጠቀጥ ለስላሳ ስጋ ቆርጦ ወደ አፋ አስገባ። እንግሊዛዊው ሊያደፋፍረው ጭንቅላቱን በአወንታ ነቀነቀ። ኬንያዊው የራሱን ስጋ በስሜት እያኘኘ ባካፋን በፈገገታ ያየዋል። ባካፋ ስጋውን አላምጦ ከዋጠ በሁዋላ ስለጣፈጠው በአድናቆት የቀኝ እጁን አውራ ጣት ለሙኒራ ቀሰረለት። አውራ ጣቱን እንደቀሰረ ትንሽ ዞር አደረገው። አውራ ጣቱን በመገረም የሚያይ እየመሰለ ከወንበሩ ላይ ተንሸራቶ ወደቀ.....

የባነነው ሆስፒታል አልጋ ላይ ነው። መተንፈስ አይችልም። ምላሱ እንደ መጅ ይከብደዋል። ለመጀመሪያ ዐይኖቹን ሲገልጥ ያየው ባለአበባ መጋረጃ አልፎ እንደ ጢስ የሚንሳፈፍ የብረት ጠረን ያለውን ብርሃን ነው። ፊት ለፊቱ ከአልጋው ግርጌ ወንበር ላይ ከሆቴል ተቀብሎ ወደ ሬስቶራንት የወሰደው ሙኒራ አለ። የሚታየው በስስ ጉም ውስጥ ነው።

-ተርፈሃል አለው ዐይኖቻቸው ሲገናኙ። አይስቅም።

ምን ሆንኩ? ለማለት ሞከረ ባካፋ። አፋ ፈዘዘበት፣ ቃል አልወጣውም።

-ቢያንስ የዝንጀሮ ስጋ አለርጂ እንዳለብህ አውቀሃል።

ሙኒራ የሆነ ነገር እያወራው እያለ እንቅልፍ የመሰለ ነገር ጣለው።

ባካፋ ወደ አዲስአባ ሲመለስ ኬንያ ስላጋጠመው የምግብ መመረዝ ለሊዲያ አልነገራትም። እንዲህ መሆኑን ለማንም የታቦት ማደሪያ ሰው፣ ለማንም የመስሪያ ቤት ሰው፣ ለማንም የፊልም ተዋናይ አልነገረም፣ ለኢሳያስ እንኳን አልነገረም። በአጭሩ ማንም እሱን የሚቀርበውም ይሁን የሚርቀው ሰው አልሰማም። የሲኒማውንና የንግዱን ነገር ቦታ ቦታ አስይዞ ለጌርሳሞት ደወለላትና ሶሲ ካፌ ቀጠራት። የመጣቸው ሰአቷን አክብራ ቢሆንም ያልጠበቀው ነገር አጋጠመው። የገጣሚው ስንኝ ተሸርፎ በሃሳቡ መጣ፣ በምቀው ነፍሴ ውስጥ.....አንድ ትልቅ በረድ መጥቶ ተወተፈ²⁹.....ጥርሶቿን ብሬስ ተሰርታለች። እሷ እንዳለችው ለጥርሷ ብሬስ በተሰራች በሁለተኛው ቀን ከንፈሮቿ አብጠውና ቆሰለው ሕመምተኛ ሆነች። ምክንያቱ

እይታወቅም። ምክንያቱን ማንም አያውቅም። ከንፈሮቿ ጥቁር፣ አባጣ፣ ከርፋፋ ሆነዋል። የበቅሎ መስለዋል። በሙሉ ልሷ አብራው ለመብላትና ለመጠጣት ፈቃደኛ አልሆነችም። ሳይጠማት ሳይርባት ቀርቶ ሳይሆን የአጅ ሁኔታ ስላበሳጫት ነው። ቢያንስ ባካፋ የገመተው እንደዚህ ነው። ከእሷ ጋር ተቀምጦ የሚያስበው ልብሷን ስታወልቅ ምን እንደምትመስል መገመት ሳይሆን ናይሮቢ እያለ ያ እንግሊዛዊና ያ ኬንያዊው ራሳቸው ባለጌዎች ቢሆኑም የተረቡት ተረብ፣ ያላገጡበት ልግጫ ነው። ምናልባት የተራብነው ለመጥገብ የሚቋምጥ ግን ከራሱ የተጣሳ ልብ ስላለን ነው? ሳይኅልብን እንደኅደለብን ስለሚሰራን ነው? የሚያጋጭ ነገር ሳይኖር ግጭት ስላፈቀርን ነው? ጌርሳሞት ለአፍታ ሰፊ መልዕክት ሆነችበት። ሲሰነባበቱ ደግሞ እንደማያገኛት እያወቀ ነው።

--እደውልልሻለሁ ሲላት መለያየታቸው ፍፁም እንደሆነ ከድምፁ ቅላፄ ገብቷታል።

ለአጅ ብቻ 'ጥሩ' አለች

'ጥሩ' ስትል ከንፈሮቿ አላምጠሞጡም። 'ተረ' ያለች መሰላት። የተናገረችው ጠርቶ እንዳልተሰማ ጠርጥራ ጭንቅላቷን ሳይና ታች ነቀነቀች።

ፍቅርን 'እንካ' ያለችኝ አሥራት

ጠዋት ነው። ከአድማስ ጥቁር መስመር ከፍ ብሎ ትልቅ ፈዛዛ ቢጫ ፀሐይ አለች። ዙሪያዬን እንደ በጋ የሚሰራው ሕመምተኛ ሐምሌ ነው። ወደ ፀሐይ ሳንጋጥጥ በቀዝቃዛ ጨረር አይኖቼ ይነዳሉ። አንገቴን ወደ ትከሻዬ ሰብስቤ ጎንበስ ብዬ ወደ ቤቴ እሄዳለሁ። ራስ ምታት እንደተሞላ ጮጮ ይንጠኛል። አልፎ አልፎ የማያምር የሰካራም ምጥ እንደ ቅቤ ገፈት አወጣለሁ። የአለመመቸት ትኩሳት ከውስጤ ይነሳል። የምረግጠው መሬት ክርሳሴ የስኒከሬን ጫማ አልፎ ይሰማኛል። ካናቴራዬን ቀበቶ ስር መሰቅሰቄ ከብርዱ አላዳነኝም። ሁለቱንም እጆቼን የሱሪ ኪሶቼ ከትቼአለሁ። በቀኝ እጄ፣ ኪሴ ውስጥ ባሉ ገላዬ ባሞቃቸው ሳንቲሞች እጫወታለሁ። አልፎ አልፎ ጣቶቼን ዝቅ አድርጌ እየገፋሁ ከአመለመለ አፍረቴ ግለት እዋሳለሁ። መንገዱ የመኪናዎች መተላለፊያ ቢሆንም ደህና ኮረኮንች እንኳን አይደለም። እግዜር ይሁን ሰው የተከላቸው ድንጋዮች አልፎ አልፎ አሉ። እነዚህ ከሌሎቹ ልሙጥ በመሆናቸው ለጭቃ ጊዜ እግር ማሳረፊያ፣ ከሚያበሰብሰ ማጥ መሸሸያ ይሆናሉ። በየመሃላቸው መወደስ የሚገባው ልፍሰፍሰ ክረምታችን ያሳመራቸው ድንክ የሳር ቁንጮዎች አሉ። ጫማዎቻችን በጭቃ ሲቆሸሹ እነዚህ ላይ እንጠርጋቸዋለን። በእርግጥ መንገዳችን በከርካላ አሰራሩ ሊስትሮ የታጠቀ ነው። ዛሬ 106ኛ ሃንግላሽሬ ላይ ነኝ። የሰከርኩበትን ጊዜ ቆጥሬአለሁ። በየሳምንቱ እየሰከርኩ ሰገባ ሁለት አመት ሆነኝ። አንዳንዴ በሚስጥር እንዲህ እንዳደርግ የአገሬ ጠላቶች ጠንቋይ መልምለው ያስደገሙብኝ ይመስለኛል።

መኖሪያ ቤቴ ታች ነው። ታች ካሉት ቤቶች ሁሉ የሚለየው ግቢውና የግቢው በር ከሁሉም ትልቅ ስለሆነ ነው። ቤቴ ውስጥ እኔን

ጨምሮ አራት ነን። ሌሎቹ አባባ፣ እማማና²⁰ ሙና²¹ የምትባል ስራተኛችን ናቸው። ቤቴ ካሉት ሰዎች ሁለቱ የሚነሱት ከጠዋቱ አስራ

²⁰ የአቡ እናት ወይዘሮ መቅረዝ አዝማች 'ዶክተር' ሲባሉ አይወዱም። የአንገት በላይ ሃኪም ሆነው አለርት ሆስፒታል ለአስርታት ሰርተዋል። አንድ ቀን እዛው ሆስፒታል ውስጥ ሊኖሉያም ወለል ላይ የፈሰሰ ዠራራ ቫዝሊን ረግጠው ሲወድቁ የብረት ጠረጴዛ ጠርዝ አገጫቸውን ገጭቶአቸው መንጋጋቸው ተሰበረ። ዓለም ባወቃቸው ባለሙያዎች ቀዶ ጥገና ቢደረግላቸውም፣ ስብራቱ ሊስተካከልላቸው ስላልቻለ ያለማቋረጥ ለሃጭ ይወርዳቸው ጀመር። የለሃጫቸውን መዝረክረክ ከተመልካች ለመጋረድ ማስክ ለብሶ መስራት አማርኛቸው ስራ አቋርጠው ጡረታ ወጡ። የላጭን ልጅ ቅማል በላው ሲሉ እንዲህ ነው። አደጋው በደረሰባቸው በሁለተኛው አመት በሆርሞን መበላሸት ሳይሆን አይቀርም በአገጫቸው ግራ በኩል ጥቂት ፀጉሮች አብቅለው ባለፈው ሆኑ። በነዚህ የገላ ለውጦች ሲያልፉ ቀድሞ ያልነበረባቸውን ጥቂት ፀባዮች አበጁ። አንደኛ ዝምተኛ ሆኑ። ድሮ መኪናቸውን አቁመው ነዳጅ እያቃጠሉ ረዥም ሰላምታ የማይሰጡት ሰፈረተኛ አልነበረም። አሁን አሁን ከቤታቸው ሲወጡ (ብዙ ጊዜ አይወጡም እንጂ) ላጋጠማቸው የሰፈር ሰው ቃል ሳይተነፍሱ አንገታቸውን እየሰበሩ በአጭሩ በአካል ንቅናቄ ብቻ ሰላም ይላሉ። ሰላምታቸውን ጠንከር ካደረጉም፣ መንገጭላቸውን በማፈር ደገፍ አድርገው ከተሸሸገ አፋቸው በግድ በሚሰማ ድምፅ ደህና..... ደህና.....ደህና ነህ? ደህና ነሽ? እግዜር ይመስገን.....ብለው አንገታቸውን ሰብረው እንደተገናኙ አንገታቸውን ሰብረው ያልፋሉ። ሁለተኛ፡ ቤተክርስቲያን ሳሚ መሆናቸው ሆኑ። ሶስተኛ፡ ደሞ ከልጅነታቸው ጀምሮ ከተማሩት የሕክምና ሳይንስ ራቁ፡ ሃያ ስድስት አመታት የተማሩትና ለሃያ ስድስት አመታት የሰሩበት ሳይንስ የተሰበረ አገጫቸውን ሊያድናቸው አልቻለምና ቂም ይዘብት። ቢሆንም ሃኪምነታቸውን መሰረዝ ስላልቻሉ ቤት ከዋሉ ጀምሮ የተፃፈም ይሁን ያልተፃፈ ከአዋቂም ይሁን ከተርታ ሰፈረተኛ ስለአገር ቤት የመድሃኒት ጥበብ ለማወቅ ሀሰሳ ማድረግ ጀመሩ ('ምርምር' የሚባለው)። ባለቤታቸው አቶ ያዕቆብ ይሄን ፍላጎታቸውን እንደ ስንፈትና እንደ መበላሸት አላዩትም። እንደውም በየቦታው ከመንገድ ዳርም ይሁን ከመፅሐፍት ቤት ያገኙትን ስለባህላዊ መድሃኒት የዘገቡ መፅሐፍትን ያመጡላቸው ጀመር።

አቶ ያዕቆብ ቅር ያላቸው ነገር ቢኖር ወይዘሮ መቅረዝ 'ውዴ በዚህ አፌ አልስምህም' ማለታቸው ነበር። በእርግጥ ለሃጭ የሚያዝረበርብ እፍ መሳም የሚወድ ባይኖርም፣ እንዴት እንዲህ ብዙ ዘመን አብረን ኖረን፣

ለሱ የተባለ ረቂቅ አንገል ያለው ልጅ ወልደን (ባህርዩ እንከናም ቢሆንም) እጅን ጎጥጎጣጣት? በሚል የአፍቃሪ ይሉኝታ ሳይሆን አይቀርም ስለመሳሳማቸው አስፈላጊነት አቶ ያዕቆብ አዘውትረው ተከራከሯቸው። እትዬ መቅረዝ በአቋማቸው ፀኑ።

ከታመሙ ጀምሮ ያዕቆብ ከሚስታቸው ጎን ነበሩ። እንኳን አሁን ታመው ይቅርና ስፔሻላይዝ ሊያደርጉ ለትምህርት ሎንዶን የሄዱ ጊዜ ካባቸውን እንዳትሆን? ብለው የአመት ፈቃድ ወስደው ተከትለዋቸዋል። መቅረዝ ከወጣትነታቸውም የያዕቆብን ፀባይና ገላ ይወዳሉ። አንድ ልጃቸውን አሁን የሚወዱበት ምክንያት አንድ ሆኖ ብርቅ በመሆኑ ብቻ ሳይሆን 'ቁርጥ አባቱን' በመምሰሉ ነው።

አቶ ያዕቆብ አራት ኪሎ ዩንቨርሲቲ ስለሚያስተምሩ እንደገናም ለምርምር ስራ እዚያው ስለሚቆዩ ብዙ ጊዜ ቤት የሚመጡት ከምሽቱ ሦስትና አራት ሰአት በኋላ ነው። አንዳንዴ ስራ ባይኖራቸውም ትንሽ ራሳቸውን ለማፍታታት ከወዳጆቻቸው ጋር አንድ ሁለት ሊሉ እዚህ ሰፈር ያለው ደስ ባር ይቆያሉ። ታዲያ ያዕቆብ ሲያመሹ ወይዘሮ መቅረዝ ይባልጉብኛል ብለው ባይጠረጥሩአቸውም ሙሉ ቀን ስላላዩአቸው ቅር ይላቸዋል። በስሜታቸውና በምኞታቸው ካሉበት ጎትተው ማምጣት እንደሚችሉ ሁሉ የግቢ መብራት ያጠፉና በረንዳ ላይ የረጀ ዮፓርቲ ሶፋ አውጥተው ዘና ብለው ተቀምጠው እስኪመጡ ይጠብቁአቸዋል። ዐይኖቻቸውን ጨፍነው በወጣትነታቸው ጊዜ አብረው ያደረጉትን ያስታውሳሉ። ያዕቆብ በቁመት ከእሳቸው ቢያጥሩም ሃይለኛ ኩሩሩ ነበሩ። ከሺህ የፍቅር ሩካቢያቸው ጥቂቶችን እያሰቡ ባላቸውን ማንም እንዳይነካባቸው ይሄን ፍትወተኛ ዘመን ይረግማሉ። ምናልባት ከምሽቱ አራት፣ ሶስት ወይም ሶስት ተኩል ላይ በግቢያቸው አቅጣጫ የሚያውቋት ቶቶታ መኪና መብራት ይበራል። ከአካሄዷ ከዛዛታዋ ከእለዋ ከሌላም አይነት የምጥ ድምፅዋና የእርጅና ለቅሶዋ የእሳቸው መሆኗን ያውቋታል። ከሶፋቸው ላይ ቶሎ ተነስተው ቤት ይገባሉ። ሙናን 'ባይ መቀመጫውን አስገቢ እዚህ ነበረች አትበይ' ይላሉ። ብታውቅም ደግመውም ይነግሯታል። ለምን ይደግሙታል? ያሉትን እንድታወራላቸው ሲነካካት ነው? 'መቅናቴን እኔ ከምነግረው ከአንቺ ይሰማው' ብለው ነው? መኝታ ቤት ገብተው የመስኮት መጋረጃ በትንሹ ከፍተው መኪናዋ ስትገባ ያያሉ።

ያዕቆብ ከመኪናዋ ዱብ ብለው ይወርዳሉ። የመኪና ቁልፋቸውን ኪሳቸው እየከተቱ የመቅረዝ ጥበቃ ያልገባቸው መሰለው ወደ በረንዳው ይወጣሉ። እዛም ሙናን ያገኙዋታል። ከዛ 'መቅረዝዬ ተኛች?' ይላሉ። ሙናም ከተኝ ቆይ ትልና ውሸቷ እንዳይታወቅባት ፈቷን ቶሎ ታዞራለች። ያዕቆብም አንገታቸውን ሰብረው ፈገግ ይሉና ቤት ይገባሉ።

ዋናው በር ሲከፈት መቅረዝ መስኮቱን ዘግተው፤ ጋቢያቸውን ጥለው አልጋቸው ውስጥ ይገቡና ያዕቆብ ፊታቸውን በልተው ጨርሰው እስኪመጡ ይጠብቃሉ። ይህ ሁሉ ሲሆን መቅረዝ ማስካቸውን እንኳን አያነሱም። ያዕቆብ አፋቸውን ተጣጥበው ልብላቸውን ለውጠው መኝታ ቤት በፒጃማ ሲገቡ መቅረዝ በግድ በሚሰማ አማርኛና አንግሊዘኛ ‘እንዳታበራብኝ ፕሊዝ የኮሪዶሩ መብራት ይበቃል ዛት ኢዝ ኢነፍ’ ይሉአቸዋል። እንዲህ ሲሆን ምን እንደታሰበ ስለሚገባቸው ያዕቆብ ፈገግ ይላሉ። ፈገግታቸው ግን ገፃቸው ላይ አይቆይም። ብርድልብሱን ከሚስታቸው ላይ ገፈው ጎናቸው ሲጋደሙ መጀመሪያ ‘ደህና ዋልሽ እስኪ ያንን ጨርቅ ከአፍሽ ላይ ዞር አድርገው ልስምሽ እፈልጋለሁ’ ይላሉ። መቅረዝ የእንግሊዘኛ መሃላቸውን ከነትርጉሙ ይደረድራሉ። ‘ሃው ማኒ ታይምስ አይ ቶልድ ዩ.....ነግሬህ ነግሬህ ስንቴ ልንገርህ? አይሆንም።’ ያዕቆብ ወደ ነጩ ማስክ አቅጣጫ ገብስማ ከንፈራቸውን አሞጥሙጠው ሲያሰግጉ መቅረዝ ፊታቸውን የበለጠ ይሸፍናሉ። ያዕቆብ ሲጨንቃቸው ‘ሳልስምሽ ማድረግ እኮ ቅር ይለኛል’ ይሉና የመቅረዝን ቦርጭ ለአፍታ ዳብሰው ጡቶቻቸውን ነካክተው እላያቸው ላይ ይወጣሉ። መቅረዝ ፊታቸውን አዘረው እያማጡ በፈረንጅኛ ‘ህ ሃኒ ሀሆህ ሃ ዩ ኪሊንግ ማ’ እያሉ የፊታቸውም ማስክ በሚያደርጉት ንቅናቄ ተንሸራቶ እንዳይወርድ አድርገው ጠፍረው ይይዛሉ። ሁልጊዜ የሚሉት እንግሊዘኛ ስለሆነ (ከታመሙ በፊትም) በደንብ ባይሰማ እንኳን አቶ ያዕቆብ ምን እንዳሉ ያውቃሉ። ሁሉ ነገር ሲያልቅ ባል ቁና ቁና እየተነፈሱ ወደ ግራ ሲገለበጡ መቅረዝም በእጩይታ የአፋቸውን ማስክ ቶሎ አውርደው በምትኩ ደረቅ ፎጣ ይይዙና ወደ ቀኝ ዞር ይላሉ። በዚህ መሃል አንዳንዴ ያፋቸው ነገር ከሌላው ጊዜ የበለጠ ገኖ ይሰማቸውና ቀላል ለቅሶ ያለቅሳሉ። ያዕቆብ ፊታቸውን መልሰው ከጀርባቸው ያቅፉአቸውና ያባብሉአቸዋል። እዛው በቅርብ ሩቅ እንደተነካኩ ይነጋል። መቅረዝ በጠዋት ማስካቸውን አጥልቀው፤ በአፋቸው እህል ሳይገባ ወደ ቤተክርስቲያን ይሄዳሉ።

21 አቡ (የቤት ስሙ) የሙናን አባት ስም እያውቅም። ባያውቅም አያፍርም። ሙና የዶክተር መቅረዝ ንደኛ ዘመድ ናት። አቡ ዱርዬ ነው። እኔ ሳውቀው ጠጥቶ ያልሰከረበት ካልሆነም ጫት ቅሞ ያልፈዘዘበት ጊዜ ያለ አይመስለኝም። አባቴ የዶክተር መቅረዝ ንደኛ ስለሆነ ‘ልጄ አንቺ ጋ መጥቶ ይቆናር፤ ጫት እየቃመ ከሚበላሽብኝ’ ብሎአቸው በጋ ከሆነ በየሳምንቱ፤ ክረምት ከሆነ በየቀኑ ንሮአቸውን እየመጣሁ አሳምራለሁ።

ዶክተር መቅረዝ ብዙ ጊዜ ቤት ውስጥ ወይም ግቢው ውስጥ ነጭ ለብሰው እንደመንፈስ ወዲያ ወዲህ ሲሉ ይውላሉ። ከምኖርበት ሶስት

ገጽ ፳፯

ቁጥር ማዞሪያ ትታል በጠዋት ከደረሰኩ ከቤቴ በታች በመስመር ከበቀሉት ባዚንጀን ዛሬች ጥላ ስር ይመጡና የጀርባ መደገፊያ ያላት ከቦታዋ የማትነሳ ወንበር ላይ ጋለል ብለው ተቀምጠው አገኛቸዋለሁ። እፋቸው ወይም አገጫቸው ሕመምተኛ ስለሆነ (አባባ የነገረኝ እንደዚህ ነው) በነጠላ ጋርደው ለሁለት ምናምን ሰአቶች ያህል ይቀመጣሉ። እንዳንዴ እንደሚነጋገሩ ሁሉ እጃቸውን እያነሱ ይጥላሉ። ወይም እኔ አለሁበት ድረስ እስኪሰማ ይተነፍሳሉ። ምናልባት በፈቃዳቸው ስራ በመልቀቃቸው ዛሬ ዛሬ እየተበሳጩ ይሆናል። አንዳንድ ሰዎች ከሚወዱትና ብዙ ጊዜ ከሰሩበት ሙያ ሊላቀቁ በማይችሉበት መልክ የተያያዙ ይመስለኛል። ቁጭት ደሞ ጥሩ አይደለም። ሁለት ሰአት ምናምን ያህል አሉበት ቆይተው ከተቀመጡበት ይነሱና ልክ በዛች ደቂቃ እንዳዩኝ ሁሉ ግራ በሚያጋባ ድምጽ (ማንኳረፍና መኮላተፍ በደባለቀ)፡ ‘ደህና አደርክ ልጅ ውድነህ? አባትህ ደህና ነው?’ ብለው በግድ በሚሰማ ድምፅ ይጠይቁኛል።

አንድ ቀን ሰላምታቸውን በሰላምታ መልሼ ወደ ቁፋሮዬ እንደተመለስኩ እንዲህ አሉኝ፡ ‘ይሄ ግቢ ደስ ይለኛል። ይሄ ሁሉ የምናየው ግሉዝ የመሰለው ዛፍ፣ ቅጠልና ሳር መናገሪያ አፍ አለው። የሚያዳምጠው ከተገኘ። ይሄ ሁሉ የባዚንጀን ዛፍ በተለያየ ጊዜ የተለያየ አይነት ቋንቋና መልዕክት ያስተላልፋል። ሲያፈራና ሲያብብ የተለያየ ቅላዴ አለው። በጋና ክረምት የተለያየ መልዕክት አለው።’ መቅረዝን በአደብ ሰማሁቸው። (‘አደብ’ የአባቴ ቃል ነው። ከዛ እስከ ‘አደብ የለሽ’) አባቴ እሷ ሴትዮ አንዳንዴ ነኝ ያደርጋታል። የሆነ መስተጣርር አለባት፣ የለቀቀችው ስራዋን የለቀቀች ዕለት ሳይሆን አይቀርም። አውደልድላም ብሯን እንደመብላት። ግራ የሆነች ሴትዮ። ጥሩ ሴትዮ ባትሆን እንጃላት ያለኝ ትዝ አለኝ። አባባላቸውን ገና ሳመነኝክ መቅረዝ ጥለውኝ ቤታቸው ገቡ። ቤታቸው ባለመረባ ነው። ሲመስለኝ ፎቁ ላይ ወጥተው ደመናዎች ሲነጋገሩ ይሰሙ ይሆናል እላለሁ። ታዲያ ከሄዱ በኋላ በውድ የቧንቧ ውሃ የመሰመሰ መሬት እየፎገልኩ ስለ ምላሳም ዛሬች፣ ስለ አንደበታም ነጭ ሽንኩርቶች፣ ስለ ለፍላሬ ጤናአዳሞች፣ ስለ አፋም በዚንጀኖች እያሰብኩ እስቃለሁ።

ወደ ሙና ልምጣ። ሙና አቡን ለአራት አመታት መግባዋለች። ልብሱን አጥባለታለች። ውሃ ቀድታለታለች። አሁን አሁን በወዲያ በኩል መንገዱን ተሻግሮ በተቃራኒ አቅጣጫ ብታልፍ እጁን እንኳን አንስቶ ሰላም እንደማይላት አይነት ልጅ ናት ግን። ቆይቷል አንድ ቀን ስራ እየሰራሁ እያለሁ በሰሜ ጠራኝና (‘ውድነህ!’) ዞር ስል ወደ ሙና ጠቁሞ ጠቀሰኝ። ምን ማለቱ እንደሆነ ገባኝ። ሙና ደስ የምትል ልጅ ናት። ከአዲስአባ አባሬ ነው የመጣችው። ቤተሰቦቿን ለመርዳት ከአስረኛ ከፍል

ትምህርቷን አቋርጣ እዚህ መኖር ጀመረች። በትምህርታችን እኩል ብንሆንም አንድ አምስት አመታት ያህል በዕድሜ ሳትበልጠኝ አትቀርም። ድንበሼ ናት። ቂጥዋ ጥብቅና ጉንጫም ነው። ጡቶቿ ባሊ ምናምን ያክላሉ። አጅ ትንሽ ከመሆኑ የተነሳ አንድ ረዥም ፊት ያላት ትመስላለች። አፍ ምግብ ማስገቢያ ብቻ ሳይሆን የፊትን ቅጥ እንደሚያበጅ የገባኝ ያኔ ነው። እና ስታወራ ያ ልሙጥ ረዥም ፊቷ ያልተጠበቀ ቦታ ላይ አግድም ስንጥቅ ያወጣል። ካልለመድዋት ታስደነግጣለች። እኔ ሁልጊዜ ገና በደንብ እንኳን ሳላውቃት የእኛ ወንዶች በስማብ ይለክሩህና.....ስትል እሰማታለሁ። እንዲህ ማለት የጀመረችው የድብቅ ወዳጅ ሆነን አንድ አራቴ ከወጣን በሁዋላ ነው። አለርት ለሚሰራ አንድ ጎረምሳ ጀርመናዊ ለሦስት ወሮች የጭን ገረድ ነበረች። አልፎ አልፎ የምትለብሰውን ባየር ሙኒክ የሚል ቲሽርት እሱ የሰጣት እንደሆነ ታወራለች። ወዶኛል ብላ ስትጠብቅ ወደ አንዲት ከደቡብ አፍሪካ ወደ መጣች ነርስ ተሸጋገረ። ጀርመኑን እኔ ጋ የምትጠቅስበት ምክንያት ፈረንጅ ያደረጋትን ቆንጆ አፍሰሃልና ተረጋጋ ይመስላል። ያ ፈረንጅ ሺህ ጊዜ ቢገለባብጠኝም አራጃናሌ ነኝ ማለትም ነው። ሁለቱ እንዴት ይሆናል? ምንም የባዕድ ጓሮ ብቆፍር ደደብ አይደለሁም። ከዕለታት አንድ ቀን ባልተዘጋ በር በጠራራ ፀሐይ ስናደርግ ከእንትኗ ጀምሮ ቂጥዋ የሚደርስ የሚቀፍ ስስ ከንፈር ያለው አፍ የመሰለ ጠባሳ አየሁ። ጠባሳው ምንም አልነበረም። ግን ጠባሳው እንደ ደህና ቆዳ ሸንጎበት ማብቀል ጀምሯል። በአእምሮዬ የመጣው መጀመሪያ ጀርመናዊው ከዛ አቡ ነው። ትዝ ይለኛል ለአቡ በፈገግታ ከሙና ጋር ግንኙነት ማድረግ እንደ ጀመርኩ ስነግረው ምንም አላጋጠመህም? ያለኝ። ያን ጊዜ ግራ ገብቶኝ ትከሻዬን ከፍ ዝቅ አደረኩ። አቡ ተጫዋች በመሆኑ የጠቀሰኝ ለቀልድ እንጂ እንዲህ አይነት የዱርዬ ተንኮል ሊሰራኝ አቅዶ አልመሰለኝም ነበር። ሙና በአፍ ልማድዋ በመድሃኒያለም (ቤተክርስቲያን ሄዳ አታውቅም) የእኛ ወንዶች የምትለው ሲበዛብኝ፤ እንደገናም የአቡ ሽወዳ አብሽቆኝ ለምን ከእሷ ጋር 'ዱቅዱቅ' እንዳቆምኩ ቀስ ብዬ ነገርኳት (ይሄ ነገር በአደብ ሊነገር ይችላል ጀለሶቴ ሆይ?) ማማ ትሙት ደደብ ነኝ። ግን ስትነዘንዘኝስ። ዞር በል የሚደቀድቅ ይደቅድቅህ እቴ.....ምን ይላል? እንዴ የት ያየኸውን ነው። ስም አጥፊ። ዝንጀሮ ነች እንዳትለኝ። ፈለኩህ አልኩህ እንዴ? ለምን አትቀረቀርም? ወንድ ጠፋ አሉት በአገር። አልቻልኩበትም አትልም። አንዳንዱ እኮ ወንድ ይሁን ወንዳገረድ አይታወቅም። ለመሆኑ አለህ? የእኛ አገር ወንዶች አማረፍኝ። የት እንሰደድላችሁ? ይህቺ ዝምተኛ የመሰለች ጠባላም የሴት አፈሌ በናጨርቷ ካናጠበችኝ በኋላ ስስ ከንፈር ያለው ሰው ሁሉ ያንቦቀቡቀኝ ጀመር።

ሁለት ሰአት ላይ ነው። እነዚህም እማማና ሰራተኛዎ ሙና ናቸው። በር ሳንኳኳ የሚከፍቱልኝ ወይ እማማ ናት ወይ ሙና ናት። ውጭ ሳድር ረስቼ ስልክ ካልደወልኩ ግን ቀድማ የምትከፍትልኝ ብዙ ጊዜ እማማ ናት። እናቴ አደጋ ይደርስበታል ብላ ስለምትፈራ እራሴም ሳላውቅ አደጋ ይደርስብኛል እያልኩ መፍራት ጀምራለሁ። እማማ በቅቧቃ ናት። እማማ በር ከከፈተች አንዴ ብቻ ፊቴን ታይና በሩን እንደከፈተችው ትታ ጭንቅላቷን ወደ መሬት ሰብራ የመልስ መንገዷን ትጀምራለች። ያለ ወንጀለኛነት ስሜት በሩን እኔው እራሴ እዘጋዋለሁ። እማማ መናገርና ብዙ መብላት አትወድም። የእማማን አፍ ከፍተን ብናይ ሳቅ አናገኝም። አፏን በጋቢዋ ጋርዳ (አፏን ያማታል) አንገቷን ሰብራ ስትሂድ በጭንቅላቷ ንቅናቄ ከባድ የትዝብት ዲስኩር ታደርጋለች። የእማማ ምላስ ይህ ነው። ልዕለ ቋንቋም ነው። ወደ እንግሊዘኛ ወደ እብራይስጥ ወደ ፋርስ በቀላሉ ይተረጎማል። ማንም በማይገባው እኔን ሊመዘምዘኝ በሚለፋ ድምጽ በሌለው ቀበሌኛዋ ምን ሳድርግህ? እያለችኝ ይሆናል። እናቴ ሜዲካል ዶክተር ያውም የአንገት በላይ ስፔሻሊስት ብትሆንም ዘመናዊና ፈረንጃዊ ነገሯን ማጠፋፋት ከጀመረች ሦስት አመታት ሆኖአታል።

እማማ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የባህል መድሃኒት ሰብሳቢና አጥኚ ሆሚኦፓቲስት³⁰ ሆናለች። አሁን አሁን እንደውም ዳማ ከሴ የምታዝ፣ ጉንፋን ላመማቸው ሰዎች ባሕር ዛፍ እንዲታጠኑ የምትመክር ደብተራ ሆናለች። ከጥቂት አመታት በፊት ፀጉሯን ትተኮስ ነበር። አሁን አሁን አየር የማያስገባ ስፊት የመሰለ የጉንጉን አይነት ትሰራለች። ከሳይንሳዊው አለም እርቃ አገራዊ መድሃኒተኛ መሆኗ ለእኔ ለመጀመሪያ አድናቂዋ ከብዶኛል። እንቅልፍ እምቢ ሲለኝ የምታዝልኝ ሻሊዩም መሆኑ ቀርቶ ወተት በማር ሆኗል። ተኮሳትሬ ካየችኝ እንዲያረጋጋኝ የጠሰኝ ሻይ እንድታፈላልኝ ሙናን ታዘታለች። አትክልተኛ ቀጥራ ግቢያችንን በአራቲ፣ በጤና አዳም፣ በዝንጅብል፣ በዕፀ ፍሕሶ፣ በነጭ ሽንኩርትና በዳማከሴ እየሞላችው ነው። ታዲያ ስራዋ የሁዋልዮሽ ኢቮሎሽን ይመስለኛል። ባሕር ትተው የመጡ

እንበሳት ወደ ባሕር ሲመለሱ። ፍናወተ ቢስ የዛሬ ዘመን ሃና የተባለች ቆንጆ ወይም አበባ የመሰለ ከንፈር ያላት ጌርላሞት ኮላሴ አፋር ሃዳር ወርዳ ዛፍ ለዛፍ እየዘለለች እንደ ድንቅነሽ አፈንዳጅ ሲያደርጋት ማለት ነው። እማማ ዛሬ የኮባው ሰንበር ከሚታይ ንፁህ ድፎ ዳቦ አመድ እንደ ላስቲክ የለበሰ ርሚጦ ትመርጣለች። አመድ ለጤና ጥሩ ነው ብላ። ታዲያ ይህ ሕመም አይደለም? ለነጭ ጤፍ እንጀራ ሳይሆን ለጥቁር ጤፍ እንጀራ ታዳላለች። ጥቁር ጤፍ ተፈርፍሮ ሲከመር ቤት ለመለሰኛ የተዘጋጀ ጭቃ የሚመስለው እኔ ብቻ አይደለሁም። እማማ የባህል አታቪዝም ውስጥ ገብታለች። ከእሷ የቀሩኝ የዘመናዊነቷ ምልክቶቿ ከፍ ያለ የጡረታ ገንዘቧ፣ እናቱ 'ዶክተር ናት' ተብሎ ጉራ ሲነስንሰልኝና የእንግሊዘኛና የፈረንሳይኛ ጉራማይሌዋ ናቸው (አምሽቼ ስመጣ አንዳንዴ why do you do this to me? (ለምን ታስቸግረኛለህ?) እና Pour quoi? (ለምን?) ስትል ነው። ድሮ የአማርኛ ስድሻ ውስጥ ድራሽቢስ የሚለው ቃል አይጠፋም ነበር። ድራሽቢስ የምትወደው ስድብ ቢሆንም ዛሬ ማለት አትልም (እንግሊዘኛ አለው?)። ሳላበሳጫት ቀርቼና በአማርኛ መናገር ደብሯት ሳይሆን በታመመ አፏ ስትናገር ደስ የማይል ድምፅ ስለሚወጣት ይሆናል። ከእማማ የወረሰኩአቸው ዘማዋን፣ ቁመቴን፣ መልኳንና የአፒታይቷን አቅም ነው። ከአባቴ የወሰድኩት ወንዳወንድ የሚያስመስለኝ እናቴ አንዳንዴ ልታጫውተኝ ስትፈልግ ጎተት አድርጋ ዮ አር ሳይክ ዩር ዳድ ('እንደ አባትህ ነህ') ብላ ትስመው የነበረው ለምቦጩ ነው። መልኬ አባቴን የሚመስለው በአፌ ብቻ ነው። ትንሽ ይገርማል። በአፌ መልክ ብቻ በእኔና በእሷ መሃል ማናችንም ልንደፍነው የማንችል የተጨረሰ የዘረመል እርቀት አለ። 'አቡ' ብላ የምትጠራኝ እናቴ ናት። አቡ ስትለኝ ያረጀች ሕፃን ልጅ ትመስላለች። ፊቷ ጎራዳና ክብ፣ ቆዳዋ ለሰላሳ፣ እፏና ከንፈሮቿ ትናንሽ ነበሩ። በመታመሚያ ታባባኛለች። ከታመመችና ስራ ካቆመች በኋላ አንዳንዴ ሳቅፋት የምትሸተኝ ሽቶ ሽቶ ሳይሆን ማድቤትና ከሊኒክ ነው። ጡረታ ወጥታ ንፁህ የታቦት ማደሪያ አየር ቢነፍስሰባትም እስከ አሁን የሰላሳ አምስት አመታት የሆሰፒታል ጠረን በቆዳዋ ሰርጎ ገብቶ ከደሚ ጋር እየፈሰሰ ነው።

ገጽ ፳፯

ታዲያ ሙና በር ልትከፍትልኝ ባትመጣም ማድቤት በር ላይ በሚበስል የቁርስ ጢስና ጠረን መሃል እንደ ሳፕናኤል ቆማ ትጠብቀኛለች። እንኳን ደሀና መጣህ ልትል ሳይሆን ዱርዬኔቴን ልትመዘግብ ነው። ቤታችን ስራ ከጀመረች አራት አመት አልፏታል። ሙናን ከሶስት አመታት በፊት በሩካቤ ስጋ አውቄአታለሁ። በትክክል ልበለውና በስካሬ ባላብብም ደፍሬአታለሁ። እንዲህም አድርጌ የደፈርኳት አልመሰለኝም። እንዳይመስልም ሞክራለች። ደስ የሚል ቂጥና አወራር ያላት ድቡልቡል ሴት ናት። የምር ጠንካራ ናት። እምቢ ብላኝ ተጋፍታኝ በመደባደብ ቄንጥ አሸንፌአት ከላይዋ ልነሳ ስል በእትዬ መቅረዝ ሞት ቆይ አለችኝ። ስሙ መድፈር ቢባልም ይህ አባባሏ እስከዛሬ በቀፋፊ ስራዬ እንዳላፍር አድርጎኛል። የሚገርመው ግን ከዛን ቀን በሁዋላ አልደረስኩባትም። ተመልሼ እንድመጣ ግን በአይኖቿ፣ በድርጊቷና በመሳሰለ የድሪያ ጥቆማ የማማለያ አስቴቲክስ³¹ ሞክራኝ ሞክክራኝ እምቢ ሰላልኳትና ተስፋ ስለቆረጠች የቀራት ነገር ሰከሬ ስመጣ ጠብቃ ሰው ሰቅዬ እንደመጣሁ ሁሉ ማድቤት በር ላይ ቆማ ሰካራሙ አቡ፣ ሰካራሙ ራሚሱ፣ ከእናቱ ኋላ ኋላ ዐይኖቹ ቀልተው ከንፈሮቹ ደርቀው፣ ፀጉሩ ተሞነጫጭሮ ጠል ጠል እያለ ሲመጣ ማየት ነው። እና በዛ የገረድ ትኩረቷ እኔ ብቻ የሚገባኝን የማያልፍልህ ሰካራም፣ ወራዳ ፤አርጅቶም እናቱን የሚያስቸግር እንደምትል አውቃለሁ። የማላውቅ ብመስልም እንዳውቅ ትለፋለች። ብዙ እንዳትጥር የአራዳ ልጅ ነኝና ቀድሜ አውቅላታለሁ።

ተመልሼ ያልሄድኩባት ግን (ሚስጢር ላውጣና) ከእንትኗ አጠገብ ግራ ጭኗ ላይ ሰፊ ጥቁር አፍ የመሰለ ጎድጓዳ ጠባላ ሰላየሁባት ነው። ያን ቀን የጀመርኩትን ልጩርስ ብዬ እንጂ ልክ መርፌና ክር እንደሆንን አጠገቤ ውይይት ታክሲ መጥቶ ቢቆም እተንጋለለችበት ትቼአት ወደ ወለቴ ሱቅ ተሳፍሬ እሂድ ነበር።

እንደ ፀባዬ አቀርቅሬ እየተራመድኩ እያለሁ ፊትለፊቴ ኮቴ ሰማሁ። ልብ ያልኩት ሰደርስ ነውና ቀና ብዬ ማየት አልፈለኩም። ፍጥነቴን ቀነስኩ። መንገዱ ሰፊ ቢሆንም የሚመቸው ባለሁበት ጠርዝ

ነው። መደነቃቀፍ አልፏል። መጀመሪያ ቀይ ሸራ ጫማ ውስጥ ያሉ ቀጫጫ እግሮች አየሁ። የሸራ ጫማው ሲር ንጣቱ እርህ ይመስላል። ከዛ ከፍ ብሎ ጥቁር ታይቷል። እዛ ውስጥ ያሉት እግሮች የተመለመለ አጣና ይመስላሉ። ከዛ ከፍ ብሎ ከባቶቹ ለአመል የሰፉ ጭኖች። ከዛ ላይ የካኪ ቀለም ያለው የካፖርት ደርዘ። ከዛ ካፖርቱ ወገብ ላይ ያለው ግራና ቀኝ የተንዘላዘለ መቀነት። ከዛ ክርኖች፣ ከዛ ጠባብ ትከሻ፣ ከዛ ነጭ ባንዳና። ከባንዳናው በላይ ቀይ ጣሪያ ያለው የዳኒ ግሮሰሪ ሕንፃ። ወጣት ሴት መሆኗ ግልፅ ነው። ምክንያቱም የዐይኖቼን ትኩረት ከታች ወደ ላይ ስገተት ያየሁት ንቅናቄ የሌለው ደረቅ የሆነ ቡጢ የሚያክል ቂጥ ነው። በአእምሮዬም ይህ ነገር ለምን ትንሽ እንኳን አይነቃነቅም? እላለሁ። በከፊል ያለሁበትን ሁኔታ ለመደበቅ በከፊል ላለመንቀልቀል ፍጥነቴን ከቀድሞው የበለጠ ቀንሼ ኋላ ኋላዋን ስሄድ በድንገት ቆመችና እንዳልፍ አይነት መንገድ ለቀቀችልኝ። በጌንዋ እያለፍኩ ዐይኖቼን ለዘበት ጣል አደረኩ። እሷም ጣል አደረገች።

-ታዲያስ አቡ! አለች

በትክክል ዞር አልኩ።

-ሃይ! ታዲያስ ጌርሳ!

ባንዳናዋ ስር የተሞነጫጨረ ፀጉር አለ። ከዛ ጠባብ ግንባር። ከዛ ስር ምናልባት ሰላሳ ፀጉሮች ያሉባቸው የቅንድብ ጭረቶች፣ ከዛ ገና በብርዳም ጠዋት ሰርኑ የሚያብለጩልጭ አጥንታም አፍንጫ። ደሞ ከዛ ስር የታመምኩለት አፏ፣ ወደ አፏ እያሳዩ 'ይህ ለመሆኑ ምንድነው?' ቢሉኝ ወይን የተሾመ ዕዋ ነው እላለሁ።

-በሌሊት ምን ትሰራለሽ?

ይህን ጥያቄ እንኳን የጠየቅኋት በዚያን አፍታ፣ ከጎፈሮችሽ ለምን እንዲህ ያምራሉ? ስለምን አፍሽን ሳይ ሁልጊዜ እደነግጣለሁ? ስለምን ተደናበርኩስ? ሃንግላሽሬስ ለቀቀኝ? አምልጦኝ ላለማለት ነበር።

-አንተስ በሌሊት?

-ሃሃሃ እውር ሳቅ ወረወርኩ። -በቃ አንቺ ሰው አላናገር አልሽ። ግን ወደየት ነሽ?

--ፋርማሲ እማማ ራሷን አሟት መድሃኒት ልገዛ

ከየት ነው? ብላ አላፋጠጠችኝም። ዱርዬነቴ በብዙ ሰዎች ዘንድ ይታወቃል። ባይታወቅም አሁን ፊቴ ላይና የምነሰንሰው የገላዬ ጠረን ውስጥ ደምቆ ተዕቋል። መንገዷን እንዳትቀጥል አይነት እየሳቅሁ ፊቷ ለፊቷ ተገትሬ አቆምኳት።

--ምነው አቡ? እየሄድን እናውራ

--መድሃኒት ቤቱ ልትደርሺ ነዋ

--ጊዜ የለኝማ

--እኔም እኮ.....አይመቸኝም። አንድ ነገር

ልንገርሽ.....ታውቂያለሽ በቅርብ የኢሕአዴግ ፕሬዝዳንት ሁን ሲሉኝ ከፈለጋችሁ እሰሩኝ እንጂ ከጌርሳሞት ጋር ተማክሬ እሺ ሁን በቂ ጊዜ አለህ ለአገርህ አውለው ካለችኝ ነው፤ ከእሷ ጋር የማሳልፈው ጊዜ ብዙ ነው ምናምን ብዬአቸው ኢሕአዴግ ተደበረ። ይህ አሁን ያለውን ሰውዬ በእኔ ምትክ መረጡ።

--ሂሂ ታሾፋለህ። መድሃኒት ገዝቼ ናዝሬት እሄዳለሁ። የሐኪም ቀጠሮ ስለአለብኝ እቸኩላለሁ

--ምን ሆንሽ?

--ለአንድ ጉዳይ። አይነገርም። ትንሽ ከአዲስአባ ይረክሳል እዛ።

--እሺ ግን የምር ደህና ነሽ?

--የምር ደህና ነኝ

ለአፍታ ሳቅሁና አሁን ልንገራት አልንገራት እያልኩ ሳስብ ፋርማሲው በር ደረስን።

--ላጋዛሽ?

--ግድየለም ግባና ተኛ

--ሃሃሃ

ለሰኮንዶች ተፋጠን ቆምን። ለማሳሳቅ መጣሬ ፍላጎቴን ሊያስፈፅም እንደማይችል ገብቶኛል።

--እንኳን ናዝሬት አንታርክቲካ ሄደሽ እስክትመጪ እጠብቅሻለሁ የምር። ተረሳሳን እኮ፤ ለምን አንደዋወልም?

--ምነው እስከዚህ የሚያስዋሽ ነገር የለም አለችና ሞባይሊን ከካቦርታዋ ግራ ኪስ አወጣችና የምትነካካውን ነካክታ

--አንቺን በተመለከተ በሕልሜ እንኩዋን ብዋሽ ደንግጩ እነቃለሁ

--ሂሂሂ አይ አቡ። ይልቁን ቁጥርህን ጻፍልኝ። ያን ቀን እማማ ነጥቃ ስናወራ ሰረዘችብኝ።

ተቀበልኩና ቁጥሬንና ስሜን ሞልቼ ሰጠኝት። ቁጥሩን አይታ።

--ወላሂ እደውላለሁ አለችና አድሮ ወደ ነጋበት እኔን መሰል ፋርማሲ ለመግባት ፊቷን አዙራ ደረጃ ተፈናጠጠች። ባትመልስልኝም ሰላምታ ሰጠኝትና ወደ ቤቴ በፍጥነት መራመድ ጀመርኩ።

ሙና በር ከፈተች። ደህና አደርክ? እንኩዋን አላለችኝም። አላልኳትም። 'እማማ ሲጠብቁህ ቆይተው ቤተክርስቲያን ሄዱ' አለች። አልመለስኩላትም። ሌሎች ሰዎች ቤተክርስቲያን በመመላለሳቸው ባይመለከተኝም እኔን ይደክመኛል። የሐበሻ ሃይማኖተኞች የቀራቸው ነገር በጸሎት ሃይል ሽሮ ወጣቸውን በመልአክ ማሰራት ነው። ፈጣሪ የሚወዳቸው ከሆነ የሚፈልጉትን ሳይለምኑት አይሰጣቸውም? ፈጣሪ እንደ ምድራዊ ሹም ለምን ልምምጥና ደጅ ጥናት ይፈልጋል? ይሄኔ ሰዎቹ ደጀሰላም ገብተው ደጋግመው በቄስ የሚጠዘጠዙት እሱ ያመጣውን እሱ እስኪሟመልሰው የተባለውን አረፍተነገር ነው። ሃይማኖት ተስማምተን ስልጣኔ ብለን የተቀበልነው በርጫ ነገር ነው። መኝታ ቤቴ ስገባ የተለመደው ውሃ በጠርሙስ የለም። ተመልሼ ሙናን ጠራኝትና የምጠጣውን ውሃ እንድታመጣልኝ ነገርኳት። ገና ልብሴን አውልቄ በውስጥ ሱሪ አልጋዬ ላይ እንደተቀመጥኩ አዞረኝ። ውሃ መጠጣት ግን አለብኝ። ሙና ጠርሙስ ይዛ ገባች። እጅዋም ጠርሙሱም ውሃ ያንጠባጥባሉ። ረስታ አሁን መቅዳቷ ነው። እግሮቼ መሃል ምን ልሰራ ብሎ እንደሆነ አላውቅም የውስጥ ሱሪዬ ፍየል የደበቅሁ ያህል አብጦአል። ልብ አላልኩም። ሙና እዛ እያየች ፈገግ ብላ ደሞ እንደ አፈረች ሁሉ ፊቷን ቶሎ መለሰች። ቢደክመኝም አሳፍሮኝ ትራስ ጎትቼ አለበስኩት። ጠርሙሱን ጠረጴዛ ላይ የሚያስቀምጠው እጁ እርጥቡቴና ቅዝቃዜው እንደነካችኝ ሁሉ

በሁለመናዬ ተሰማኝ። ትራሴጌዬ አጠገብ ያለው ጠረጴዛ ላይ አስቀምጣ እንደወጣች በጀርባዬ አልጋ ላይ ወደቅሁ። ከአሁን አሁን ቀና ብዬ እጠጣለሁ እያልኩ የሚያምረውን፣ ከደቂቃዎች በፊት ያየሁትን ለዐይን የሚጣፍጥ የጌርሳሞት አፍ ሰንቄ ወደ ሕልም አለም ገባሁ።

*

ሁሉ ያልተወራላቸው ሀሚና ናቸው። እነዛ ልባም ነን የሚሉ አፈኞች። እንደ አበው የሚሰራቸው የሥነቃል ጭቃ ሹሞች፣ ነጋዴ ሐይማኖተኞች፣ የመድፍ ምስል ምላሳቸው ቀይ ጀርባ ላይ የተነቀሱ ፖለቲከኞች። ዐይኖቹን ጨፍኖ እነዚህን የሚከተለው ደደብ ወጦም። ከምሳ በኋላ ከመስሪያቤቴ ወጥቼ የሆነ ካፌ ቡና ለመጠጣት አስቤ ወደ የት መሄድ እንዳለብኝ ለመወሰን መስሪያ ቤት መውጫ ደረጃ ላይ ቆሜ ግራና ቀኝ ሳይ፣ ታች መንገድ ተሻግሮ ያለው የኢንተርናሽናል ዲቪዥን መንገድ ባንክ ሕንፃ ጀርባ ከአጥር ግቢው ውጭ ብዙ ሰዎች ተሰብስበው አየሁ። ሰዎቹ እዛ ምን እየሰሩ እንደሆነ ለማወቅ ጓጓሁና የብረት ወንበር ላይ እንደ ጥቁር ደመና የተከመረውን ነዝናዛው ዘበኛችንን ዘበነን ያ ሁሉ ሰው የተሰበሰበው ለምን እንደሆነ ጠየቅሁት።

—አረ ጉድ ነው አንዲት ሴትዮ ከፎቅ ላይ ወደቀች! አለኝ

ለማስፈራሪያ (ካለፈም ለመደብደቢያ) የሚጠቀምበትን አጭር ዱላውን ጭኖቹ ላይ እንደአጋደመ ለአናቱ የጠበበውን ባርኔጣ አወለቀና እንደ አናሎግ ቴርሞሜትር ለረጅም ጊዜ አራገፈው። ገና ፀጉሩ ያልተመለጠ ጠንካራ አናት አለው። ጠንካራም ይመስላል። የመስሪያቤቴን ሦስት ፎቅ አንዴ ብቻ ጥሩ አድርጎ በቴስታ ቢገጨው የሚፈነግለው ይመስለኛል። ሰውዬው ለዘበኛነት የተሰራ ነው። ለማጣራት ደደብ ጥያቄ ጠየቅሁ።

—ከዚህ እንዴት ሴትዮ መሆኗ ታየህ?

—ይታያል። እንዲህ እያየሁዋት ነው የወደቀችው

—ከሰንተኛ ፎቅ ላይ?

—ከመሃል ስትደርስ ነው ያየሁዋት

—የምር ሴት ናት?

—እንዴ! ሴት ናት። የዛ አይነት ቀጭን ድምፅ የሴት ነው

—ወንድም ቀጭን ድምፅ ይኖረዋል እኮ

----- |
--እንደዛ? ቀሚስም ለብሳለች እኮ። ቀሚሷ ሲውለበለብ ነበር።
ይታወቃል

--ሄድክ ለማየት?

--እንዴ ምን መሆንህ ነው ጋሼ ራሚሱ ስራዬን ትቼ?
ከመስሪያ ቤት የሄዱ ሰዎች አሉ ሊያዩ። ሲመለሱ እጠይቃለሁ

--ስትሮህ ሰምተሃል? ምን ብላ ጮኸች?

--እንዴ የጭንቅ ጨኸት ነው እኮ።

ዞር ብዬ አየሁት። የቀባጠረልኝ ወሬ ብዙ ስላልተመቸኝ ትቼው ወደ ምናወራለት ሕንፃ ጀርባ፣ ፎቁ ከቆመበት ግቢ ውጭ እየተርመሰመሰ ወደ ሚንጫጫው አጀብ ወጀብ ሄድኩ። አጥሩ በር ጋ እንደ እኔ ወሬ ለመለቃቀም (ወይስ የሚሄዱበት የላቸውም?) አንድ ሃያ ሰዎች ተሰብስበዋል። አንዱ ያወራል ሌላውም ያወራል ሌላውም አያዳመጥም ሌላውም ያዳምጣል ሌላውም ከንፈሩን ይመጣል። ከስብሰባ በታች ከጫጫታ በላይ ነው። ማንም እንዳይገባ ነው አሉ የግቢው የጀርባ በር ተዘግቷል። ግን ትዝ ሲለኝ ሁሌም እንደተዘጋ ነው። መኪና ሲገባና ሲወጣ ይከፈታል እንጂ ሁልጊዜም ዝግ ነው። የሕንፃው የጀርባ በር በስድስት ነርሶች፣ በአራት ፖሊሶችና በአርባ አራት ወሬኞች ይጠበቃል። የሚሰራውን ይሰራ የነበረ ምንም መረጃ የማይሰጠን አምቡላንስ እያለቃቀሰ ከግቢው ወጣ። ሰዎች ይሄን ነጭ መኪና እንደ ፍቅረኛቸው በአይኖቻቸው ሸጉና ጭንቅላታቸውን እየነቀነቁ 'ጉድ ነው!' 'ወይ ጉድ!' እያሉ መበታተን ሲጀምሩ ወደ አንዱ ሰው ጠጋ ብዬ።

--ምንድነው የሆነው? አልኩት

--አንድ ሰውዬ ከመጨረሻው ፎቅ ላይ ዘሎ ወደቀ

--ሰውዬ ነው ሴትዮ?

--ሰውዬ። እንግዲህ ሰውዬ ሲሉ ነው የሰማሁት

--እኔ ደግሞ ሴትዮ ናት ሲሉ የሰማሁ መሰለኝ

--ሴት እንዲህ አታደርግም። ሴት በአይጥ መርዝ በምናምን አልጋ ላይ ራሷን ትገላለች ወይ ወንዝ ትገባለች። ወንድ ራሱን በሽጉጥ ይገላል ወይ ከገደል ራሱን ይጥላል.....

--እንዴት? አይተሃል? ወንዝና ገደል የለ እዚህ

--ፎቅ ምንድነው? ገደል አይደለ? ሰው ሰራው እንጂ።
ወንድሜ ሲያወሩ ነው የሰማሁት። አልገፋሁት። ደሞ ሰውዬው
አእምሮውን ሳይታመም አይቀርም ይላሉ

--ሞቷል?

--ከዚህ ላይ ወድቆ ሰው ይተርፋል እንዴ?

--ከስንተኛ ፎቅ ወደቀ ይላሉ?

--ከላይ ነው ሲሉ ነው የሰማሁት፣ ከመጨረሻው

--ከመጨረሻው ቢወድቅ የሚነሳ ገላ ይተርፋል ብለህ ነው?

--ባይተርፍ አምቡላንስ ይመጣል እንዴ? ምኑን ሊያነሳው?

--ልክ ነህ እሱስ አልኩት።

ታዲያ ምን ልበል? ቀና ብሎ አየኝና ካውያ እንዳልደረሰበት
አቡጆዲ ጨርቅ የተሰባበረ ፈገግታ አሳይቶኝ ትቶኝ ሄደ። ወደ ሕንፃው
ፊት ለፊት ሄጄ ስለሰማሁት ወሬ በቀጥታ የሚመለከታቸውን
እንዳልጠይቅ ግማሽ ኪሎሜትር ያህል የእግር ጉዞ ማድረግ አለብኝ።
ስራ ስገባና ስወጣ ግን ታክሲና አውቶቡስ የሚወስደኝና የሚጥለኝ እዛ
ፊት ለፊት ነው። ደሞ ያለገደብ ባስገባሁት የመስሪያ ቤቴ ካሬቴርያ
ፓስታና ነጭ ዳቦ ሆዴ ተነፍቶ ስራመድ አይመቸኝም። ግራና ቀኝ
በገመድ አስረው እንደ ከበሮ ቢደበድቡኝ የምር አንድ ቀጫጫ
ግራዚያኒ ሳልተፋ አልቀርም። የተሰበሰቡት ሰዎች እስኪበታተኑ
አልጠበቅሁም። ቡናዬን ለመጠጣት የለመድኩት ሶሲ ካሬ ገባሁ። እዛ
ያጋጠመኝ ሰው ሁሉ ወሬው ስለ ቤት ኪራይ፣ ስለክልል፣ ስለመንገድ፣
ስለ ሕንፃ፣ ስለ ኑሮ ውድነት፣ ስለ ንግድና ስለ ትርፋ፣ ስለ እንግሊዝ
ፕሬሚየር ሊግ፣ ስለ ስፓኒሽ ሊግና ስለ ሎተሪ ነው። ባይመለከተኝም
ይመለከተኛል አሉ። ባልናገረው ባልሳተፍበትም ወሬውን በጆሮዬ ብቻ
ከተነፈስኩት ዜጋ ነኝ አሉ። ግን 'ሶሲ' ምን ማለት ነው?

ቡናዬን ጠጥቼ ከካፌው ወጣሁና ወደ መስሪያ ቤቴ ሕንፃ ልገባ
ስል በስተቀኝ ጫጫታ ሰማሁ። ድምፁ የአንድ ምስኪን ሆቴል ጥላ
ተገን አድርገው ከተሰሩ መዕሐፍ መሸጫ ሰቆች የሚመጣ ነው። እዛ
በሬድዮ ኪስ ጨዋታ ይተላለፋል። በዚህ ሰአት ኪስ መስማት አስገራሚ
ነገር አለው። ለመሆኑ ኪስ ጨዋታ እንዴት በጆሮ ይሰማል? ይዞ ሄደ!

ይህ ሄደ! ይላል። ለመሆኑ ተጫዋቹ ምን ያህል ሚትር ነው ይህ የሮጠው? አቅጣጫው ወደ ሰሜን ነው ወደ ደቡብ? ያልያዘኝ የከተማው ወረርሽኝ ይህ ስራ አስፈቺ የኳስ ባህል ነው። ግን ደሞ ከመፅሐፍ የበለጠ ስራ አስፈቺ ነገር አለ? የምር መጽሐፍ ጠቃሚ ቢሆን ያ ሸቃይ ኳሱን ትቶ እጁን ወደ ኋላ ሰዶ ደስ ያለውን ከመደርደሪያው ላይ ስቦ ማንበብ አይችልም ነበር? በሰውዬው ሁለመና ላይ የባርሴሎና ሸረራት ድር ወይም የሊቨርፑል ከተማ ጉም የተጠመጠመበት ይመስላል። ጥርሱ እንደ ሙና የሽቦ አልጋ የዛገ ነው።

‘ኳሷን ቀለባት! አስገራሚ ነው አያያያ!’

አህያ

በአየር ላይ የምትበረው ኳስ ሳትሆን ሴት ጓደኛው ብትሆን እመኛለሁ። እና ከቻላችሁ ቅለቡበትና አድርጉበት በአላህ። ተከላክሎ እስኪነጥቅዎ ድረስ እንደ ምንም ብለው አስረግዘው ይስጡት። የስፖርት ጋዜጠኞች የኳስ ሚስት ሳይኖራቸው አይቀርም። እነሱን ደሞ ባል ናቸውና ወደ ፖምፕ መለወጥ። የልጆቻቸው ስም የአየር ነው። ናይትሮጂን፣ ሂሊየም፣ ኒኦን፣ አርጎን ምናምን። መጽሐፍ ይሁን ወረቀት ሻጨ በአላማ ማጣትና (ልክ እንደ እኔ) በሲጋራ ያበለዘው ጥርሱን አሳዩኝ። ቡልሺት!

ከቢሮ ስወጣ ያየኝና እዛ እንደምሰራ የሚያውቀኝ ያ ዘበነ የሚሉት ዘበኛ፣ ገና ዛሬ ያወቀኝ፣ ገና ዛሬ እዚህ አገር የገባሁ ፀጉረ ልውጥ፣ የአገሪቱን ሕልውና የምቀናቀን የተረገመ አሸባሪ እንደሆንኩ እናም እኩይ ድርጊት ለመፈፀም ከገላዬ ጋር የተጣበቀ እንደ ወረቀት ስስና ጠፍጣፋ የሆነ ሮኬት ደብቄ ይገፍ ሕንፃው ውስጥ አስርጌ እንደማስገባ ሁሉ ምህረት የለሽ ፍተሻ አካሄድብኝ። ይህ ሃጠራው ከተቀጠረ ሁለት ወፍ ነው። እንዲህ ከአደረገ በሁዋላ በወንጀለኛነት ሰሜት ቀና ብሎ አየኝ። በጣም ከፊተሽ በኋላ ምንም ነገር ካላገኘ ያፍራል። ስለዚህ ሁልጊዜ እንዳፈረ ነው። ከኋላዬ አራት ሰዎች ተራቸው እስኪደርስ እየተከፈቱ ቆመዋል። መጨረሻ ላይ ያለችው ወዳጄ አሥራት ናት። አንድ ዲጋርትመንት ስለምንሰራ አብረን ቢሮ እንድንገባ በሴቷ ዘበኛ ተፈትሻ እስክትመጣ ጠበቅኋት። ፈታሽዋ

ቀጭጭ፤ አስቀያሚ በትክክል ባልገባኝ ምክንያት የወፍራም ሰው ብብት የመሰለኝ ናት። የሸሚዚ ነጭ ኮሌታ እንደታምፖን ነው። አሥራት ወደ ሴቷ ዘበኛ ቀርባ እየተፈተሽኝ በቀዘዙ አይኖቿ አየኝኝና።

-የት ጠጣህ ቡና? አለኝ

የት እንደምጠጣ ጠፍቷት ሳይሆን ፀጥታውን በድምፅ ለመሙላት አስባ ወይም መጠበቅ ተሰላችኛ ትኛኝ እንዳልገባ በወሬ መያዝ ነበር።

-እዛው ቦታ አልኳት።

ሶሲ ካሬ የጉረኞች መሰብሰቢያ ነው ይባላል። ሌሎች ሰዎች ስምተው 'የምን ጉራ ነው' እንዳይሉኝ ስሙን መስሪያ ቤት አካባቢ አላነሳም። የሚሉት እንኳን ማን ላይ ጉራ ይነፋል? ነው። ማንም ሳይለምናቸው ራሳቸውን ምስኪን፣ ጸሎተኛ ሳይሆኑ ጸሎተኛ ያደርጉና ('ሰላም' ሲባሉ ጠቅላላ አፍሪካ እንዲሰማ አድርገው 'እግዜር ይመስገን' የሚሉ)፣ ካመቻቸው ግን ከጸለዩበት ቦታ ብዙ ሳይርቁ የጸሎታቸውም ቃል ገና ከአየር ላይ ተበታትኖ ሳይጠፋ በሾኬ ጠልፈው ለመጣል የቦት ጫማቸውን ሲር የሚያጠብቁ ኮማንዶዎች ናቸው። ልክ እንደተጨቆኑ ሁሉ የምስኪንነት ድባብ ዐይኖቻቸውን አልብሰው እኔ ዱርዬውንና ቺስታውን ይገላምጣሉ። የዚህን ካሬ ስም እዛ እጅብ ብሎ የቆመ ተፈታሽ መሃል ቢሰሙ እነዚህ እክክና ደደብነት የሚጋሩ ያልታደሉ ሰዎች ወንጀለኛ እንዳገኙ ሁሉ በዐይኖቻቸው ይጠቃቀሳሉ። እንደዚህ አይነት ድምፅ አልባ ወሬና ፍርድ እጠላለሁ። አሥራትንም ማስጠመድ አልፈልግም። ከየት ለቅማ አመጣቸው ይሄን ልክስክስ በማርያም? ሊሉ ይችላሉ። የሚያቆማቸው ማነው? ቺስታ ብሆንም የምዝናናው በክላስ ነው።

አሥራትን የምትፈትሻት የጥበቃ ሰራተኛ ከወዳጄ ጋር ሴራ የተለዋወጥን ሁሉ ቦርሳ እየበረበረኝ ቀና ብላ እያቀያየረኝ አየኝ። አሥራት ቦርሳዋን ተቀብላ።

-መጥፎ ቡና ጠጣሁ አለኝ። አሟት እንደሆነ ከመጠየቁ በፊት ወደ እኔ ተጠጋችና።

-የሚያሳዝን ነገር ሰማህ? አለኝ

ምን ማለቷ እንደሆነ ሳልጠይቃት ከፎቅ ስለወደቀው ሰው እንደሆነ ገባኝ። እንዳልገባኝ፡

--ምንድነው? አልኳት።

ትኩስ ወሬ ለብቻዋ ቀድማ ማወቋ አሥራትን ያኮራታል። ብሬኪንግ ኒውስ³² እንደሚሉት። አሪጂናፊነት ይህ ነው ለእሷ። ጎን ለጎን እያወራን ሊፍት ወደ ላይ ለመውሰድ የሚያስፈራ፣ በከፊል ዝገት የለበሰ የማያስተማምን የብረት በር ፊት ለፊት እንደቆምን፡

--ከዛ ከአይ ዲ ቢ ባንክ (IDB) ፎቅ ላይ አንዱን ሰውዬ ሰዎች ገፍትረው ጣሉት ምስኪን አለችና ተለምኖ አልመጣ ያላትን ዕንባ ለማባረር የውሸት ለፋች።

--ሰውዬ ነው?

--ምን?

--ሴት ከሆነችስ?

--ወንድ ነው

--በዛ ስታልፊ ነበር?

--እያየሁት ነው የወደቀው። ሱሪና ኮት ለብሶአል። ክራቫት አድርጓል። በእጁ ወረቀት ይዟል መሰለኝ ወረቀቱ ሲበታተን ነበር። አንድ ወረቀት ከግቢው ወጥቶ ሲገለባበጥ ቆይቶ መሬት እንደወደቀ አንድ ጀብሎ አግኝቶ ለፖሊሶች ሰጣቸው። እዛ የሚሰራ ሰውዬ እንደሆነ ነገሩኝ።

--ምን ሆኖ ወደቀ?

--ሰው ገፍቶት ሊሆን ይችላል

--ነው ብለሽ ነው?

ሊፍቱ ተከፈተና ሁለት የስራ ባልደረቦቻችን እየተሳሳቁ ከሊፍቱ ወጡ። አሥራት ገላመጠቻቸውና ወደ ሊፍቱ ገባች። ተከተልኳት። እዛ እውስጥ እንደቆምን አራት ሰዎች እያገሱ፣ እያዛጉ፣ እየተቁለጨለጨ፣ እየተስለመለሙ ተከትለውን ገቡ። ወደ ጆሮዋ ቀርቤ፡

--ለምን ሰው ገፍቶት ሊሆን ይችላል አልሽ? ስላት

ጥያቄዬን ቶሎ እንደመመለስ ግራና ቀኝ አብረውን ሊፍት የተሳፈሩትን ሰዎች አየች። ሶስቱ ሌላ ዲፓርትመንት የሚሰሩ

የራሳችን መስሪያ ቤት ሰዎች ናቸው። አራተኛው ክፍሉ የተባለ የዲፓርትመንታችን ግራፊክ ዲዛይነር ነው። የጥርሱ ሰማንያ በመቶ ከከንፈሮቹ እውጭ የሚታይ ገጣጣ ነው። ጠዋት ጠዋት ብርድ ሲሆን ወንድሜ ክፍሉ ሆይ ጥርስህን ፎጣ አልብሰው ወይም ሹራብ አሰራለት ማለት ያምረኛል። እዚህ አብረውኝ የተሳፈሩትን ጨምሮ የመስሪያቤቴን ሰዎች ብዙዎቹን አልወድም። እንደገና ወደ አሥራት ጆሮ ቀርቤ ጥያቄዬን ልደግም ስል ኮስታራነቷ አቆመኝ። ፊቷ በቆልት በስናፍጭ እንደበላች ሁሉ ተኮማትሯል። የሞተው ሰው ስላሳዘናት የተደበረች መሰለኝ። አሥራት እንኩዋን ሰው ሲሞት አይታይ ቅርና በጤነኛው ቀን ደባሪ ናት። እንግዲህ በተደበረች ሴት ላይ ደባሪ ገጠመኝ ሲጨመር። ከሊፍቱ ስንወጣ ቀድማኝ ስለነበር ከበሩ ፈቀቅ አለችና ቆም ብላ።

--ያ ክፍሉ ስለሚደብረኝ ማውራት አልፈለኩም። ምን አደረኩት የሚገላምጠኝ? ደደብ

--ዝጊው

ብዙ ነገር ይደብራታል። ከመንፈስ ሌላ ምንም ሥልጣን የሌለው ይህ ባዶው እሷም እኔም የምንተነፍሰው አየር ሊደብራት ይችላል።

--ሰው ገፍቶት ነው አልኩህ አለች።

ማንን ማለቷ እንደሆነ ገብቶኛል

--ምን ብለው ይገፉታል?

--እዛ ቤት የማይሰራ ነገር የለም። ስንት የተጠማመዱ አሉ መሰለህ

--ይሆናል። ምን ይታወቃል?

--ሲወድቅ ሱሪው ወልቆ ነበር። ወገቡን በእጁ ይዟል።

--ሱሪው ለምን ይወልቃል?

--እንጃ

--የእውነት ወልቆ ነበር? ወገቡን የሚይዘው ሊዘንጥ ነው? ላስቃት ሞከርኩ። አልሳቀችም።

--አታምነኝም? ቀይ የውስጥ ሱሪው ይታይ ነበር። ደዋ የሚሰራበት ቢሮ መስኮት ተሰብሮ ነበር

--የምን መስኮት? መስታወት አላየሁም

--እንዴት? እዛ ነበርክ?

--ከመሬት ሳይ

--እንዴት ከመሬት ይታያል?

--አይ ቀረብ ብዬ ነበር

--ምንም ብትቀርብ የአስረኛ ፎቅ መስኮት ይታይሃል?

--አምስተኛ ፎቅ ሲባል ነው የሰማሁት

--ከአምስተኛ ፎቅ ቢወድቅ ሰው አይሞትም:: ከመንገዱ አይታይም እንጂ ፎቁ ስር አትክልት ቦታና ሳር አለ እኮ

--ምንም ሆነ ምን ያሳዝናል

--ምን ብሎ ያሳዝናል?

--እንደውም ፊትሽን ሳየው ይገርምሻል ያለቀስሽ መስሎኝ ነበር

--እኔ እቴ:: ስራ አጣሁ

--ዐይንሽ

--ሌላ የሚያሳዝን ነገር አጋጥሞኝ ነው.....እራት አትጋብዘኝም?.....ወይም ደስ ባር ወይን ግዛልኝ አለች ዞር ዞር ብላ አይታ:: ልክ እሷን በመጋበዜ ልዩ ነገር ማለት መርከብ አሀጉር ምናምን እንደምትሰጠኝ ሁሉ

--ያን ነገር ደሞ እናደርጋለን አለች:: እንዲህ ካለች ማድረግ አለብኝ ማለት ነው

--ቀጠሮ አለኝ አልኩ ፈጠን ብዬ (የተቃጠርኩት ከገርልፍሬንዴ³³ ከአስቴር ጋር እንደሆነ ትጠረጥራለች)

እንዳልሰማችኝ ሁሉ:

--ንጉሡ ሐዋሳ ሂዷል:: አለቃዬ ደሞ ዛሬ የለም አለች::

ምን ታስባለህ? ማለቷ ነው:: ሳይመሽ ልገላገል ፈለኩ:: ፈገግ አለችና የተላገ ጣውላ የመሰለ ቁመናዋን እየጎተተች ቢሮዋ ዝባች:: እሷን ተውኩና በቀጥታ ወደ ሽንት ቤት ሄጄ ባዶ ከፍል ዝብቼ ቆለፍኩ:: ሱሪዬን አውርጄ በመጀመሪያ እንትኔን እየሆሁ ፀሎት አደረስኩ: 'ጌታዬ ሆይ እግሮቼ መሃል የምትኖር፣ ስምህ ይቀደስ.....' የመሰለ:: ቀጠልኩና የእንጀራ ጉዳይ እንደሆነና ጊዜውና ቦታው

ባይመችም ግዴታውን መወጣት እንዳለበት ተለማመጥኩት። የመጨረሻ ማሳረጊያ፡ 'ጉልበትህ ለሴት ጓደኛዬ እንደሆነ ሁሉ እንዲሁ ለዚህችም ይሁን' አልኩና አሥራት ቢሮ ቶሎ ቶሎ እየተራመድኩ ገባሁ። ከሁዋላዬ ቀረት ብላ በሩን ከፊት አድርጋ ግራና ቀኝ አየኝና ቆለፈች። ምንም ሳትናገር እንደለመደችው ጎንበስ ብላ በግራ ከርጋ ጠረጴዛ ተደገፈችና ቀሚሷን ከኋላ ወደ ላይ አነሳች። ወንፊት የመሰለ ቀይ የውስጥ ሱሪ አድርጋለች። ብዙ ዝቅ ብዬ ሳላይ ተጠጋሁዋትና በዳሌዬ ጋረድኳት። ከጠረጴዛው ላይ ስክሪፕቶ አንስታ እስክሪፕቶውን ከክዳኑ እያወጣች ታስገባለች። ያጎነበሰችው እንዲህ ለማድረግ ይመስላል። የሰደደችው ስክሪፕቶ ክዳኑን ሲስት አያለሁ። እንዳላሳፍራት ሞጥኩት እንጂ ክዳኑን ስለመሳቷ ልናገር ያሰብኩት ቃል አፌ ላይ ነበር። ቆዳዋ ያልጠበቀሁትን አይነት ይሞቃል።

—አላላመመንንከኝምምም አይደለ ሰው ገፍቶት ወድቆ ይሆናል ስልልልህ.....እ?

ምን አገባኝ አልኩ በልቤ። ምን አገባን? የሰማያዊ ሹራቧ ጀርባ ላይ ደቃቃ ነጫጭ ነገሮች አሉ። አንድ ሁለት ሶስቱ እንደውም ከካራቆሬ ይታያሉ። እየቀረብኩ እየራቅሁ ምን እንደሆኑ ለማየት ሞከርኩ። እዚህ ሳትመጣ እቤቷ ሹራቧ ላይ ነጠላ ወይ ጋቢ ደርባበት ነበር። ትንሽ ሲበርዳቸው ጋቢ የሚደርቡ፣ አንድ ሄክታር ላይ የበቀለ ጥጥ ተሸክመው የሚንጓለሉ ሴቶች ይደብሩኛል። ቤታቸውም ቢሆን። ገና በልጅነታቸው 'መፍጠን በቃን' ያሉ ስለሚመስሉኝ ነው። ብደበርም ድብርቴን አንድ ሁለት እያልኩ እየቆጠርኩ አረጃታለሁ እንጂ የሃይማኖትና የባህል አሥርቱ ቃላተ አራቶች ላይ መጭጭ አልልም። ሰባኪ ፈጣን ሲሆን፣ ተሰባኪ ንፍጣም ይደረጋልና። የሸሚዛ ኮሌታ መቆሽሽ ጀምሯል። ደስ የሚል ሽቶ ከላይዋ ይነሳል። ጠረፎ ቢያምርም የምትረባ ውሽማ ያለኝ አይመስለኝም። የመስሪያቤታችን ካሌንደርና የፕሬዝዳንታችን ፎቶ ጎን ለጎን ሆነው ፊት ለፊት ግድግዳ ላይ ተሰቅለዋል። የሰውዬውን ሞጥሟጣ አፍና ሰፊ ክብ ፊት እያየሁ ፈገግ አልኩ።

--እእእእዛዘዘአ ቤት አእእኮ ያለው ሸርርር አለች ዝግ ባለ ድምፅ። ለራሷ የምትናገር ትመስላለች።

የሆነ ሰው በር አንኳኳ። ዞር ብላ ወደ በሩ አየች። ፊቷ ላይ ምንም አይነብም። በጎን የማየው አንድ ዐይኗ በቀስታ ተከፍቶ ተከደነ። መንኳኳቱን ችላ ብላ በእስክሪፕቶው ጥርሷን ነካካች.....ጆሮዋን አቁማ፣ የሆነውን ስታዳምጥ ቆይታ እንደበቃኝ ሲገባት እንደምታርፍ ሁሉ ዐይኖቿን ጨፍና ፊቷን ጠረጴዛው ጠለል ላይ አስተኛች። ለአፍታ ላም መሰለችኝ። በእጇ እጄን አጥብቃ ያዘችኝ። ከጀርባዋ ቆሜ ወገቧን ይገፍ የሚንቀጠቀጡ እግሮቼ እስኪረጋጉ ጠበቅሁ። እጄን ለቃ ቀና ብላ የውስጥ ሱሪዋን አጠለቀችና፡

--.....ያሳዝናል የዛ ሰውዬ ነገር አለች

ሱሪዬን ወደ ላይ ስቤ፣ ቀበቶዬን እንደነገሩ አስሬ ቁና ቁና እየተነፈሰኩ ወንበር ላይ ቶሎ ተቀመጥኩና እጄ እንዳመጣልኝ ጠረጴዛ ላይ ያገኘሁትን ስቴፕለር አጥብቄ ያዝኩ። ለምን አጥብቄ እንደያዝኩት እንጃ።

--ታጥቤ ልምጣ አለችና ምንም እንዳልተፈጠረ ሁሉ እየተንቀለቀለች ወጣች።

በስቴፕለሩ ራሴን መግደል ፈለኩ። ስንት ሽቦ ይበቃኛል?

አሥራት ከበላይ አካል ጋር ግኑኝነት ስላላት ስለሚለዋወጠው የመስሪያ ቤቱ ፀባይ በቶሎ ስለምትሰማ ቢጠቅመኝም ባይጠቅመኝም ምን ዘመንና የት ቦታ እንዳለሁ እንዳውቅ ትረዳኛለች። ቁመቷ ትከሻዬ የሚደርስ፣ ቀጭን፣ በትንሽ ነገር ሁሉ ባለጉዳዮችን በሽሙጥ ማናገር የምትወድ ሴት ናት። ሲመስለኝ ለአሥራት ምናልባት፣ ከምናልባትም በላይ ድብርት መፈወሻ መድሐኒቷ ነኝ። ፕሮዛክዋ ነኝ። አንዳንዴም የማስታወቂያ ሰሌዳ የሆንኩ ይመስለኛል። 'ብቀጥንም፣ ጡት አልባ ብሆንም፣ ግንባሬ ላይ አውስትራሊያ በማድያት ቢሳልም፣ በዚህ ሳተና (አፈር ድሜ ሳተና) መፈለጌ የተወዳጅነቴ ምልክት አይደለምን? ሳትቀምሱ አትገምቱ' የምትል ትመስላለች። በቂ ተጨባጭ መረጃ ገና ላላገኘሁላቸው ስለእነዚህ

ጥርጣሬዎቼ አልነገራትም፡ በስሱ እንኳን ሽሙጥ ቀባብቼ አላወራትም፡፡
 እምልጠኝ ከሱት ባደርገው ዘበኛውን በደንብ በርብረህ አስገባው ብላ
 ጣፊያዬን ልታስወጣብኝ ትችላለች፡፡ ደስ ያላት ጊዜና ቦታ ፍካቤ
 እናድርግ እያለች ብትነዘንዘኝም፤ ለእኔ ሙዚቃ ወዳጁ የታቦት ማደሪያ
 ስድ ይሄው ስንቴ ማስኔ ዳቦዋ ውስጥ ዜማ አላገኘሁም፡፡ ለእኔ
 ምናልባት ብገምት ዳቦዋ መዘፈን ካቆመ አመታት ከረመ፡፡ አስቀያሚ
 የምትባለው ሴት ፎናና ቂጣም ቀጫጫ ወፍራም ዲግሪ ያላገኘች
 አይደለችም፡፡ ወሲብ እያደረገች ያላደረገች የምትመስል ናት፡፡ እኔ
 እንደ ማራቶን ሯጭ በሮማና በቶክዮ ሳለከልክ እሷ መርካቶ ትሄዳለች፡፡
 አልጋ ላይ ስለአስቤዛና ስለአለቃዋ ታስባለች፡፡ ቀዝቃዛነቷን ሳስብ
 ሁለመናዬ በመደበር ይሰበሰባል፡፡ የመጀመሪያው ቀን የራሴ ስህተት
 ሁሉ መሰለኝ፡፡ ባይሆንም፡፡ ለሁለተኛው ቀን ግን በትክክል ማን
 እንደሆነች አየኋት፡፡ የእሷን ዳቦ የመሸሽ ነገር ሰፍቶ የአለምን ዳቦ
 መሸሽ እንዳይሆንብኝ ፈራሁ፡፡ የአሥራት መሳሪያ ነኝ፡፡ እኔም
 አስመስላለሁ፡፡ እጄን ይዛ እየጎተተኝ በሰዎች መሃል ታልፋለች፡፡
 ካፊቴርያ ውስጥ እንዲህ ስታደርግ አረማመዷ ውስጥ 'መውረግረግ'
 ልታስገባ ትለፋለች፡፡ ቀጫጫ ይውረገረጋል? የሚንቃትን አለም
 የምትጋፈጥብኝ ሰብአ ሠላጢን ነኝ፡፡ አይጎዳኝም፡፡ አያጎልብኝም፡፡
 ምናልባት ይሄ ገብቷት ይሆናል፡ ይጎልበታል ብጠቀምበት? እዚህች
 ምድር ላይ ከሚኖረው ስንቱ ነው ግን በልቡ የሚያስበውን ሳይፈራ
 ሳይቸር የሚያደርግ? ሁላችንም ቲያትረኞች ነን፡፡ ከዐይኖቿ ትልልቅ
 ክብ ወዲያ ነፍሷን ቲያትር ያበላሽባት፤ በራሷ የማትተማመን፤
 መተማመንም የከበዳት ልጅ ትሆናለች፡፡ ያቺ ውሽታም ሴት ጓደኛዬን
 አስቴርን አታልዬም ይሁን አስፈራርቼ መግራት ያልቻልኩ ጉረኛ ነኝ፡፡
 ግን የእኔን ደካማነት ለምን የአሥራት ጥፋት አደርገዋለሁ? ስታወራስ
 የአንደበቷን ማማር መካድ አለብኝ? ለመሆኑ እኔ ማነኝ?

አሥራት በቅርብ ሰፈራችን የገባው (ሁለት አመት ይሆነዋል)
 የጓደኛዬ የንጉሡ ትልቅ እህት ናት፡፡ ከእሷ ጋር በቅርበት የተዋወቅነው
 ሰፈር ብሎክ ፓርቲ አድርገን የቀጠርኳት ጌርሳዎት አብራኝ
 እንዳትወጣ በድጋሚ ቤተሰቦቿ ከልክለዋት ስትቀር በመነፈጌ ተደብሬ

ነው። ከሌሊቱ ስምንት ሰአት ላይ ንጉሡ በጣም ሰከሮ ቤቱ ላሰገጣው ለየተጓተትን ስንሄድ አሥራት የግቢ በር ከፈተች። እሱን ለየተቆጣች መኝታ ከፍሎ አሰገጣችውና እኔን እንዳርፍ አዘዘችኝ። ትእዛዝ ባልሰማም፣ ከእኔ ቢያንስ አስር አመት ታረጃለችና ላከብራት ብዬ ላልከራከር ተቀመጥኩ። በተጨማሪም ስካር ስላደከመኝ ያገኘሁት ቦታ በረንዳ ስር ተቀመጥኩ። ንጉሡ እንደተኛ አረጋግጣ ወደ እኔ ተመልሳ መጣችና እስከ ሌሊቱ አስር ሰአት ስናወራ ቆየን። አገድ ከመኝታዎ ተነስታ በር ከፈተች፣ በፒጃማ ናት፣ ፒጃማዎም ከግንባሩ የተከፈተ ለየተከደነ የጡቶቿን የውስጥ ደርዝ አሳየኝ። ሁለት ቆልቶኝ ጌርሳሞትን ስጠብቅ ነበር። ጌርሳሞትን ብጠብቅም ብጠብቅም አልመጣችም። ሦስት ደስ የሚል ጨለማ ነው። አራት አሥራት ጨዋታ እያስመሰለች ነካካችኝ። አምስት ቀጫጫ ብትሆንም አውቃ የምትገላልበው ፒጃማ የሚያሳየኝ የታች ገላዎ ስጋ ያለበት፣ ለስላሳና የሚያባባ ነው። ስድስት ገና ሃያ አምስት ያልሞላኝ ሳተና ነኝ። ሰባት ሳምኳት። ስምንት ለየፈለገችኝ ስትግደረደር የበለጠ ፈለኳት። ለምን? በዘጠኝ ገመድ ስተበተብስ? ዘጠኝ እቃቸውን እደጅ እየተው ሰውን ሌባ ይላሉ። ከአሥራት ጋር መኝታ ቤቷ ገብቼ ፀሐይ እስኪወጣ ቆይቼ ቤቴ ገባሁ።

በሚቀጥለው ቀን ማታ ሁለት ሰአት ላይ ቤት መጣች። 'የማወራሀ ነገር አለ' ብላ ከአልጋዬ ጎትታ አውጥታ ደስ ባር አስገብታ (ግራ ቢገባኝም) ለምን ስራ እንደማልይዝ ጠየቀችኝ። ስንት ጊዜዬ ዛሬ ምነው ጠየቅሽኝ? ትናንት ነው ያወቅሁት ብዙ አወራሽኝ። ነገርከኝ። እንደነገርኳት ትዝ እይለኝም። ሰክሬ ስለነበር ማስተባበሌ እውነት እንኳን ቢሆን ተአማኒነቱ አጠራጣሪ ነበር። ንጉሡ ግን ትናንትና እና ከዛ በፊት እንደነገራት መቶ በመቶ እርግጠኛ ነኝ። እናቴ መቅረዝ እንደዚህ አላሞካሽችኝም።.....ብሩህነት ያለ ፀባይ የትም አያደርስም.....ስራ መያዝ አለብህ.....አንተን የመሰለ ልጅ ያውም ዲግሪ ያለው መንዘላዘል የለበትም.....ከመጽሐፍ ቅዱስ በተቀዳ አማርኛ ጠዘጠዛኝ ብቅ እያልኩ እንድጠይቃት፣ ስራም በአጭር ጊዜ ልታስይዘኝ እንደምትችል ጣቷን አቀላጥፋ አጨኛኝ ሞራልና ስነምግባር ትን እስኪለኝ ግታኝ፣ ለምጠጣው ቢራና ሃምበርገር ከፍላ ሄደች። ስትሄድ

በአትኩሮት እሰማት ስለነበር ቢራዬን አልጨረስኩትም፤ የሃምበርገኛውም እሩብ እዛ አለ። ግራ የገባኝ እሷ ጋ የምሄደው በየቀኑ ነው ወይስ በየሶስት ቀኑ?

.....አላሳሰበኝም። እየደወለች ትጠራኛለች። መኝታ ቤቷ ይዘኝ በገባች ቁጥር፡ 'ያለአንተ እዚህ የገባ የለም' ማለቷ ትንሽ አማረረኝ።

ከሶስት ሳምንታት በሁዋላ ድንገት ብቅ ባለው አዲሱ ዕድለኛነቴ የምትሰራበት መስሪያ ቤት ቦታ እንዳገኘችልኝና ቶሎ እንዳመለከት ነገረችኝ። ያለ ብዙ ጣጣ እሷ መስሪያ ቤት እዛው እሷ ሃላፊ ሆና የምትሰራበት የሕዝብ ግኑኝነት ዲፓርትመንት ውስጥ ተቀጠርኩ። የስራ ባልደረባዎቼ ወሰን የለሽ ጤይባ ናቸውና፤ ሲያበላጩኝ ሁኔታዬ ስለሚገባት ወደ ቢሮዋ ጠርታ፡ 'ለአንተ አይነት ዘልዛላ ይሄ ሲበዛበት ነው' ትለኝና የበለጠ እንዳልማረር በሳቅ ጠቅላ ልክ ታስገባኛለች። አቅም የለኝምና አብሬአት እስቃለሁ። 'አልተቀየምኩሽም' ለማለት አንገቷን እስማለሁ። ጉንጭ የላትም ግን ቆዳውን እጎትታለሁ። ከንፈሮቿ ስስ ከመሆናቸው የተነሳ የሚታየኝ አፍ ነውና ከንፈር አያጣም እያልኩ በነሲብ እስመዋለሁ። ብዙ ጊዜም ስጅዋለሁ። አንድ ጊዜ የጌርሳን አፍ ያየ የሌላ ሴት ሳዕላይ በር ግራ ያጋባዋል። ወላ ማርያምን።

ከአሥራት ጋር በቅምጥም ይሁን በቁም ተንጋልዬም ይሁን እየሮጥኩ አንሶላ ከተጋፈፍኩ መታጠብ አለብኝ። ቆሻሻ ሆና አይደለም ግን ብዙ ጊዜ በተለይ ስራ ካልሄደች ጠረፎ የእቃና የልብስ ነው። አንዳንዴ ማጋነን ሳይሆን እንደ ሰፊድ፣ የሆነላት እለት ደሞ ገና ከተሰጣበት እንደወረደ እርጥብ ጨርቅ ትሸታለች። ጓደኛዬ ናት የምትባለው አስቴር የምትደውለው ሞባይሌ ላይ ነው። አስቴር የአቡ ገርል ናት ይባላል። እግረኛ ናትና በትክክል የሻሞ በይፍሬንድዋ ነኝ። ምናልባት አንዳንዴ የመጀመሪያዋና የመጀመሪያዬ ናትና ከሌሎች ቅድሚያ አላጣም። ከአስቴር ጋር ገና ከመለስተኛ ሁለተኛ ደረጃ ጀምሮ አብረን ነበርን። አብሮ የመቆየት ይሉኝታ አለብኝ። እሱ ብቻ ሳይሆን እህቴ ሁሉ ትመስለኛለች። ይሄ ይሄ ከልጅነታችን ባልና ሚስት ጨዋታ ጋር በመያያዙ ይሆናል የባለቤትነት ታፔላ

ያስለጠፈብኝ። አሥራትን የምወዳት ታማኝ በመሆኗ ነው። በትንሹም
 በትልቁም ለእኔ ታዳላሎች። አስቴር ጊዜዋ ሲደርስ በራስዋ ሰአት
 ወደምትፈልገው ትሄዳለች። አሥራትም እንደ እኔ በቸልታው
 የማያበሳጫት ሌላ ስራ የምታስይዘው ሳረምሳ ታገኝ ይሆናል። እንዲሁ
 እየተወዛወዝኩ እኖራታለሁ እንጂ በማንም አልወሰንም እላለሁ—ቢያንስ
 ሞቅ ሲለኝ። ሌላ ነገራቸው ተረስቶ ስማቸው አያምታታም? ማለት
 የአስቴርና የአሥራት?

የሳብእች ንግሥት

አንዳንዴ ቁጭ ብዬ ሳስብ የምፈልገውን ሳላደርግ ምናልባት እተቀመጥኩበት ምናልባት እተኛሁበት ምናልባት ቢሮዬ ኩቢክል ውስጥ ተቀምጬ ሳንጋጥጥ ምናልባት የመጀመሪያዬን ቢራ ሳጠናቅቅ ቡትሌ ሳጤስ ምናልባት ገና በምርቃና መፍሰስ ስጀምር ምናልባት ሽንቴን ለመሸናት የሱሪ ዚፔን ስፈታ ምናልባት ሳነጥስ ምናልባት በሹካዬ ጎንጉኜ ያነሳሁት የመጀመሪያ የፓስታ ጉርሻዬ አየር ላይ እያለ ምናልባት አርፌ እተኛሁበት ወይም ዝም ብሎ አሁን ከሩብ ሰአት በኋላ የምሞት ይመስለኛል። እግዜራችሁ የማልማት ብቻ ሳይሆን የማጥፋት ጥበበኛ ነውና። ከዚህ ፍርሃት ምንና ማን እንደሚያድነኝ ግን አላውቅም። በግልፅ ልበለው። ለምን እንደምኖር አላውቅም። ምን እንደምፈልግ አላውቅም። በቆራጥነት የምጠጣውና ጫት የምቅመው የመሞቻ ጊዜዬን ለማፋጠን ይመስለኛል። ለመስከር የምጠጣው መዝናናቴ መስሎህ ልትቀናብኝ የልብህ ጥርስ የገጠጠ፣ የበለጥኩህ መስሎህ 'እኛ የምንበላው አጥተናል እሱ.....' ምናምን ብለህ ለመነጫነጭ የምትቃጣ እውነት እውነት እልሃለሁ የምሰራው ስለጠፋኝ ነው። ለአሰራ ሰድስት አመታት የተማርከው ትምህርት ምን ጠቀመህ? ማንን ጠቀምክበት? ብባል የምመልሰው የለኝም። ከሆነ ከምጠላው ዩንቨርሲቲ ካልጠፋ ትምህርት በእንግሊዘኛ ቋንቋ ዲግሪዬን ወስጄ በጥበቡ ያታለልኩት ወይም የመሰጥኩት ሰው የለም። ምክንያቱም ስራ ሰርጅ አላውቅም። እንዴት? ለምን? ምን መሆንህ ነው? ቢሉኝ፤ እነዛ ቢረባም ባይረባም መጠየቅ የሚቀላቸው፣ እነዚህ በጀግናና በፈሪ ሊመድቡኝ ምላሳቸው የተቅለበለበባቸው ወይ እነሱ ቁም ነገረኛ ለመምሰል በአፋቸው የሻፊዱ እላቸዋለሁ። እኔ የተማርኩት የማንም ፖለቲከኛ መጠቀሚያ ሳለመሆን ነው። ዛሬ ዛሬ እግዚአብሔር እንኩዋን ሳይቀር የግዱን ፖለቲከኛ ሆኗል፣ የአየራችን ናይትሮጂን ፖለቲከኛ ካልሆንክ ብለውት ተማሮ ወደ ደቡብ ዋልታ ተሰዷል። ዛሬ ዛሬ የታቦት ማደሪያ አየር ናይትሮጂን የለውም። አክሲዲናቸን እንዲረጋጋ የኮይራ ዞርባ አሲዘነዋል። አስተማሪ (ሌክቸረር ነው የሚባለው

እይደል?) ስድስት ኪሎ ቀርቼ እንደጂነስ ቆጥሮ የሚያደንቀኝ ዲፓርትመንት ውስጥ እየለፈለፍኩ ከመዝናናት፣ እየተዘናናሁ ከመለፍለፍ ይልቅ እድሜንቸር ልስራ ብዬ አደባባይ ወጣሁና ሜዳ ቀረሁ። ዕውቀት ልሰብክበት ያቋቋምኩት 'በር' የተባለው መጻሕፍት (ከግርማ ቻርሚንግ፣ ከካህሳይ ፋን፣ ከዮናስ ቅልጥፍናና ከመሰበወርቅ አንጎል ጋር) በአሕዛብ ምን ይኮሳተራሉ? ምን ልፈላሰፍ ይላሉ? በተባሉ ስም መበክያ አባባሎች ተደብድቤ ድራሼ ጠፋ። ይረዱናል ብዬ የገመትኳቸው ሰዎች አውቀው አልገባቸውም። የውሸታቸውን ደንዝ መስለው ደንዝ አሳደሙብን። መንግሥታትና ፀረመንግሥታት ፍልስፍናውን፣ ሳይንሱን፣ ኪነጥበቡን አበዛችሁት አሉን። ማይ ዲር ፍሬንድ³⁵ ግርማ ተበሳጭቶ አዲስ ሪፖርተር ጋዜጣ እዘጋጅ ሆኖ ዝ። ካህሳይ አርባምንጭ ዩንቨርሲቲ ሊያስተምር ሄደ፣ ዮናስና መሰበወርቅ 'እንግዲህ ካልገፍን ልጅ እንውለድ' ብለው ደቃቃ ጎጆ ቀልሰው በብርቱ መሳረር ጀመሩ--10 ዲግሪ ወደ መሬት ያዘመመ ቤት ውስጥ መለስተኛ የሰው እርባታ ጀምረዋል። ሁሉንም ወዳጆቼን ካየሁባቸው ብዙ ጊዜ አልፎኛል። ከእነሱ ተገናኝቼ የተበላሸውን ውብ ዘመኔን ስሙን እያነሳሁ ማለቃቀስ አልፈልግም። ለማንም እላወራውም (እደብቀዋለሁ) እንጂ ሞራሌ ከተቀመጠበት ከዚህ ከእንጦጦ ኮረብታ መንከባለል የጀመረ አጋዴን ግመል ቂጥ ስር እበት ይጠጣል። ስሜቱን እያዘረበረበ በመንገድ ሲያልፍ መጠለያ የሰጠው የለም። ያበላው፣ ያጠጣው፣ እናሳድርህ ወይ ቆሻሻውን ከላይህ እንክላልህ ያለው የለም። እንደውም በቶሎ ፋንድያ ሳይ ወድቆ ትል እንዲረባበት ተንከባክበው በባቡር ሳይ አሳፍረውታል፣ በአውቶቡስ ወደ ሚሄድበት ምሥራቅ ለስንቅ ጥሬ ቋጥረው ጭነውታል። ይኼው ልናገረው። አስተማሪነት እንዳልገባ የተማሪ ፊት ያስጠላኛል። እንደገናስ በበርጫ ያበጠ የጎረምሳ ዐይን ልይ? በርካሽ ጂንስ ያፈጠጠ ቂጣን የምታሳይ ልሰልጥን የምትል ቅባታም ባላገር ልይ? እንዴት ነው ጆኒዎች ዲሞክራሲው ቆንጥ የለውም እንዴ? የሕልም እንክቱ እንዲህ ይወጣል። በደባሪ ጥበባችሁ የተገረፈው ጀርባዬ አባጣ ጎባጣ አለው። ባለሁለት እግር ጉንዳን ነኝ ከዳቦ ፈርፋሪ ስር የተጠለልኩ። የሐሞቴ ቀረጢት በተስፋ መቁረጥ የጫት ጭማቂ ሙሉ ነው። እሱንም ፀሐይ አይቶ የማያውቅ የዋሻ እንሸላሊት ይጠባዋል።

ከዚህ ጋር ይያያዝ አይያያዝ አላውቅም እንጂ እና ያለ ይሉኝታ ይሄው ልበለው የማልጠላው ነገር የለም። ይሄ ጥላቻ የሚመጣው ልገልፀው ከሚከብደኝ እውስጤ ካለ ጉድጓድ ነው። ጉድጓዱ እንዳለ ይታወቀኛል። ውስጡ በሬንጅ የተለሰነም ይመስለኛል (ጠበል እንዳይገባው ነው?)። ቦታው ግን ልቤ ውስጥ ይሁን፣ አንጀቴ ውስጥ ይሁን፣ ጉብቴ ጋ ይቀመጥ ማወቅ ይከብደኛል። የማውቀው ጥቁር እፉ ከመንዘርጠጡ የተነሳ ነፍሴንና ገላዬን መዋጡ ነው። አንዳንዴ እንደ ቀለም ፍቄ ላነሳው የምችል አይነት ቁስ ሊሆን ትንሽ ይቀረዋል። በልጅነቴ እንዲህ ሆኜ ቀባጢሶ የሚባል ነገር አላውቅም። ቤተሰቦቼ ሃብታሞች ነበሩ። የቸገረኝ ጊዜ ትዝ አይለኝም። በየሳምንቱ መጨረሻ ምሳ እበላ የነበረው ከፈረንጅ ጋር ነበር። በልጅነቴ በጣቶቻቸው መሃል እከክ ያለባቸው ጉረኛ ቀኞች ግራኝ እያሉ ስለጠፋኝ አልነበረም። የምር ግድ ሰጥቶኝ አያውቅም። ግራኝ እያለ የጠራኝ ከፊሉ ንፍጣም ነው ከፊሉም እከካም ነው ከፊሉም እዚህ ግባ የማይባል ደደብ ነው። ግን ሳይሰማኝ ልክ እንደተሰማኝ ሁሉ ስድቡ ጠባሳ ትቶ የሄደ ይመስለኛል። እንዴት ሊሆን ይችላል? የማይሳዳኝ ነገር እንዴት ጉዳት ያደርስብኛል? አደረሰብኝስ ብል ይሄ ተራ ስድብ የምንቀው ስድብ ለምን ወደ ጨለማ ይነዳኛል? እንዲህ መራራ የሆንኩበት ምክንያት ግራኝ በመሆኔ ሳይሆን ምናልባት ምናልባት እድለቢስ ስለሆንኩ ነው። እናቴ እኔን የፀነሰችው በግራ ጎኗ ተኝታ ስለሆነ ይሆናል። ምናልባት አባቴ እናቴን ያስረገዘው በግራ ጎኑ ተኝቶ ነው። ምናልባት ስወለድ እናቴ ታምጥ የነበረው በግራ ጎኗ ተኝታ ነው። የተገላገለችኝም ወደ ግራ ዞር ብላ ፀሐይ ስትጠልቅ እያየች ነው። ምናልባት ያዋለደኝ ሐኪም ግራኝ ነበር። ምናልባት ስወለድ ወይም ተወልጄ ግራኝ እንድሆን በሆነች የእናቴ ወይ የአባቴ ጠላት ተረገማኝ ነበር። እንደዚህ ተራ የመሰሉ ነገሮች የፈበረኩኝ ፍጡር ከሆንኩስ? ሰበቡ ብዙ ሊሆን ይችላል። አያፍሩምና 'ጥሩ አእምሮ አለው ግራኝ ባይሆን ኖሮ' ማለታቸው አይቀርም። ሰበብ አምላኪ ጠባብ ምድር ላይ የሽል ክርታሴን ቀድጄ መውጣት የከበደኝ እሆናለሁ። በቀጥታም ይሁን እንዲህ በድኩም የእጅ አዙር ስድብ አጎብድጄ አላውቅም። ለምን እንዲህ ሆንክ? ቢሉኝ በትክክል ምክንያቱን መንገር ይከብደኛል። እንግዲህ ይኼው ምክንያቱን ሳላውቅ ወይ ምክንያቱን

እየገመትኩና እያማረርኩ ሰው የተባለ ፍጡር እጠላለሁ። ይህ እንደ እኔ በሁለት እግሮቼ ቆሞ የሚሄደውን፣ በእግዜር አምሳል ተሰራሁ ብሎ ጉራ የሚቸረቸረውን ማለቴ ነው። ልነግራቸው እሻለሁ አይደለም ብዬ። አይጥ ዘጠና በመቶ የሰው ዘረመል (ዲኤንኤ) አላት እና ምን ልንላት ነው? እዛ ወፍጮ ቤት አንዲት የባቄላ ጥሬ በጉንጨቴ ይዞ የሚያልገጠጉጠው ወንዴ አይጥ አጎታችሁ ነው። ዝንጀሮ ዘጠና ስምንት በመቶ ጂኑ እንደ ሰው ነው ብዬ ልነግራት እፈልጋለሁ ያቺን ነገረኛ። አትጎርሪ ሰማሽ እቱ ያ በመንገድ ስታልፊ መናገሻ ተራራ ላይ ያየሽው 'ውይ ሲያስቅ' ብለሽ የገመገምሽው ዝንጀሮ አማችሽ ነው። ለስንቲባዬ ለዛ የለበጣ ለፍቶ አዳሪ እለዋለሁ። እዛ መናገሻ ተራራ ዋርካ ጫፍ ላይ ቆሞ ወደ አዲስአባ የሚያይ ገመሬ ዘመዶቼ ምን ሊፈጥሩ እንዲያ ተሰበሰቡ? እንዳለና ሁላችንንም እንደታዘበ እገምታለሁ።

አ! አምላኬ (ባላምንበትም ልማልበት) የማልጠላው ነገር የለም። የሚፈስ ወንዝ በሉት፣ የቆመ ሃይቅ። አንዴ እንኳን አልጮኸብኝም ግን ያ እዛ ጋ ያለው ጎረቤቴ ያሳደገው ውሻ ያስጠላኛል። ተራራውና ሜዳው ለመለሙ ይባል ደረቁ ያስጠሉኛል። ሻረ ተራራው ምን ልሁን ብሎ አበጠ? መስኩስ ለምን ጠፍጣፋ ሆነ? የሚነፍሰው ነፋስ ያስጠላኛል፣ ምን አንቀለቀለው? ምን አንከወከወው? ከልባቸው የሚስቁ 'ሰው ነን' የሚሉ ፍጡራን ያስጠሉኛል። ሲያወሩ ሲበሉ፣ እየበሉ ሲያወሩ ያስጠሉኛል። ወሬአቸው ለብቻው ማለት ድምፁ ያስጠላኛል። እህል ያቀለመው ጥርሳቸው ለብቻው ያስጠላኛል። በጉርሻቸው ጉንጫቸው ሲያብጥ-ያበጠ ጉንጫቸውን ማየት ያስጠላኛል። ምን ልሁን ብሎ ያብጣል? ምን ልፍጠር ብሎ ኳስ ይመስላል? የሚነቃነቅ አፋቸው፣ የጎረሱበት እጃቸው፣ የለበሱት ልብላቸው (የፈለገውን አይነት ይሁን) ተራ በተራ ያስጠሉኛል። ውሃ ሲጠጡ ጠጥተውም ጠግበውም ሲያገሱ ያስጠሉኛል። ምክንያት ያስፈልጋልን? ይህ ራሱ ምክንያት አይሆንምን? ኮታቸውን ሲቆልፉ፣ የሸሚዛቸውን ኮሌታ ሲያስተካክሉ፣ የሆነ ነገር ሲያደንቁ፣ ደሞ ሲያፋዋጩ፣ ደሞ ጆክ ሲቀዱ ያስጠሉኛል። ፖለቲካ ሲያወሩ ያስጠሉኛል። ዐይኖቻቸውን ሲከፍቱና ሲከድኑ ያስጠሉኛል። ፊታቸው ያስጠላኛል። የፊታቸው ወዝ ያስጠላኛል። ለምን ወዙ? ለምን ያብለጨልጫሉ? ስለ ቆላ ሲያወሩ ስለ ደጋ ሲያወሩ ስለወይና ደጋና

ስለ አዦር ፀባይ ሲያወሩ ያስጠሉኛል። ሞባይል ሲነካኩ 'ሚስኮል' ሲሉ
 ስለ ካርድና ስለቴሌ ስለመሳሰለ ሲቀጣጣጥሩ ያስጠሉኛል። የጣታቸው
 ውፍረትና ቅጥነት ጥፍርና የጥፍር ቀለም ያስጠላኛል። የሴቶቹ እግሮች
 ያስጠሉኛል። እግር ነው ምንድነው? ጫማቸው ይባል ሊፒስቲካቸው
 ያስጠላኛል። ትንሽ ተረከዙ የተሸረሸረ ጫማ ላይ ስጠላ። ቀሚሳቸው
 ያስጠላኛል፣ ተቀምጠው ሲነሱ የተጨማደደው የቀሚሳቸው መደብ
 ያስጠላኛል። ሲስቁ ያስጠላኛል። ኪኪያቸው ሂሂሂያቸው ያስጠላኛል።
 የጥርሳቸው ድርድር ያስጠላኛል። ያልታጠበ ወጥ ያረጠበው እጃቸውን
 አንቀርፈው ሲያወሩ ያስጠሉኛል። የሚበሉበት ትሪና የበሉት ፍትፍት
 ያስጠላኛል። በልተው የተረፉቸው ወይም ያስተረፉት ያስጠላኛል።
 የዐይን ኩላቸው ያስጠላኛል። የድድ የአንገት የክንድ ንቅላታቸውም።
 የቂጣቸው ቅርፅ፣ የተንዘላዘለ ጡታቸውም ያስጠላኛል። ሃብላቸው
 ያስጠላኛል። 'ውይ ማርያም' ሲሉ 'ውይ ኢየሱሴ' ደሞ 'ውይ አላህ!'
 ሲሉ ያስጠሉኛል። ሲሸከረመሙና አፋቸውን ሲይዙ ያስጠሉኛል።
 አድርገን ጨርሰን የውስጥ ሱሪያቸውን ወደ ወገባቸው ሲጎትቱ
 ያስጠሉኛል። የሱሪያቸው ላስቲክ ወገባቸው ላይ ያበጀው ሰንበር
 ያስጠላኛል። ጠረናቸው ያስጠላኛል። የወንዶች ጊም ያስጠላኛል።
 ክራሻታቸውን በአንድ እጃቸው እየተመተሙ በሌላ እጃቸው አፋቸውን
 ሲያፀዳዱ፣ አፅድተውም 'የተረፈ ሶፍት አለህ?' ሲሉ ያስጠላኛል። ስለ
 ትራንስፖርት ሲያወሩ ያስጠላኛል። ስለ ጠዋት ሲያወሩ ስለማታ
 ሲያወሩ ስለ ቴሌቪዥንና ስለ ዲቭ ሲያወሩ ያስጠላኛል። ስለ ብሄር
 ብሄረሰብ ሲያወሩ ያስጠላኛል። ስለ ቲቪ ቻነል ስለአረብ ሳት ስለ
 አልጃዜራ፣ ስለ ቢቢሲ፣ ስለ ሲ ኤን ኤን ሲያወሩ ያስጠላኛል።
 ስለብርድ ሲያወሩ ስለ ልብስ ሲያወሩ ስለ ስራ ስለአለመስራትና
 ስለመስራት ሲያወሩ ያስጠሉኛል። ስለ ዘፋኝ ስለ ሆቴል ስለ መጠጥ
 ስለ ቢራ ስለመሳሰለው ሲያወሩ ያስጠላኛል። ገንዘብ ሲከፍሉ ሳንቲም
 ሲያንካኩ ብር ሲቆጥሩ ስለ ደመወዝ ሲያወሩ ሲማረሩና ሲደሰቱ
 ያስጠሉኛል። ስለ ዶላር ስለ ዩሮ ሲያወሩ ያስጠላኛል። ስለትምህርት
 ስለ አስተማሪ ስለ ተማሪዎች ስለ ምንትስ ስለመሳሰለ ሲያወሩ
 ያስጠላኛል። ድምጻቸውን ከፍ አድርገው ሰው ሲጠሩ ያስጠሉኛል።
 ሲሳሳሙ ያስጠላኛል። የሚሳሙት ጉንጫቸው፣ የሚሰሙት ጉንጭ
 ያስጠላኛል። ጉንጫቸው ላይ የሚቀረው የምራቅ እርጥበት በዐይኖቹ

እንኳን የማይታዩኝ በግምት እንኳን ያስጠላኛል። ሲያነጥሱ ያስጠላኛል። ሲያነጥሱ ያፈናጠሩት የንፍጥ ካፊያ የልጋግ ዶፍ ባላየውም ያስጠላኛል። የአይናቸው ቀለምና ነጭ ያስጠላኛል። ዐይናቸው ያስጠላኛል። ቅንድባቸውም። የዓይናቸው ዐይንአር እንደ ዓይናቸው ያስጠላኛል። ሱሪው ያስጠላኛል፣ ሱሪዋ ያስጠላኛል። ሹራባ ያስጠላኛል። ሹራባን ስትቆልፍ ታስጠላኛለች። የሹራቡ ቁልፍ የሚገባበት ጠማማ ቀዳዳ ያስጠላኛል። ቁልፉም። ሱሪዋ ተሰማምቷት እንደሆነ ራሷን ስትደባብስ ያስጠላኛል። ያ ቦርጫም ያስጠላኛል። ያ ቀጫጫ ያስጠላኛል። ቀይዋ ልጅ ታስጠላኛለች። ጥቁር ልጅም ጠይሚም ቀይ ዳማዋም ያስጠላኛል። ሲጋራ የሚያጨሰው ያስጠላኛል። የለኮሰለት ያስጠላኛል። ላይተሩ ያስጠላኛል የእሳቱ ነበልባልም። ሲጋራውም። ኮረኮንቹ፣ አስፋልቱ፣ የፀሐይ ብርሃኑ እና ጥላውም ያስጠላኛል። እዛ ቆሻሻ ቦታ የሚልከሰከሰው ድመት እንደ ቆሻሻው ያስጠላኛል። ባለቤቱም። ከብት እጠላለሁ፣ ቀንድ እጠላለሁ፣ አፍሪካን እጠላለሁ እና የአፍሪካን ቀንድ እጠላለሁ። የቆምኩበት መሬት ያስጠላኛል። የምቀበርበትም። ሰማዩ ያስጠላኛል። ደመናው ያስጠላኛል። እዛ ውስጥ ያሉ ፍጡራንም። ለሐጭ እጠላለሁ፣ ሕፃናት እጠላለሁ፣ የሚያለቅሱ የሚስቁ ለሐጭም ሕፃናት እጠላለሁ። ያን ሰው እጠላለሁ፣ ያን አህያ እጠላለሁ፣ እንደ አህያ የሚሰራውን ሰውዬ እጠላለሁ። ጢም እጠላለሁ፣ ባለ ጢም ቄስና ሼካ እጠላለሁ። ውሻ እጠላለሁ፣ እርግብ እጠላለሁ፣ እንሽላሊት እጠላለሁ፣ አህያ እጠላለሁ፣ ቁራን እጠላለሁ። የአፍሪካ ቀንድ ውሻ ብሆንም ዐይነምድሬ የጅብ አይነት ነጭ ነው። ይህን ሁሉ የምጠላውን ሰብስቦ ሊይዝ የሚችል ገደል አለ? እነዚህን ሁሉ ሰብስቦ ወደገደል የሚገፋልኝ ታሪክ አለ? እኔንም ደብሎ ወደዛ ወደዛ የሚወስድ? ከእኔ ጥላቻ የሚያመልጠው ምንድነው? ማነውስ? ወይስ እንደአንዳንድ ብልጥ ነን ባዮች ጥላቻዬን ሁሉ አቅፎ የሚይዝልኝ የሆነ ፍልስፍና ላብጅ?

ጌርሳምት ኮላሴ፡ የምወዳት በኪነጥበብና በዕውቀት ነው። ማናት እሷ? በለኝ። የሰፊሬ ልጅ የቀበሌዬ። በትንንሽ መፎጋገር ነፍሰህ የምትጠግብ ሳትሆን አትቀርምና ከፍታ ያለው ፍቅር የሚገባህ አለህ? እሷስ ከከንፈሮቿ ማማር ሌላ የመውደድና የመውደድ ጥልቅ ዕውቀት አላት? ብነግራት ብተነትንላት 'ተነገረኝ' 'ተተነተነልኝ' ማለት

ትችላለች? መውደቅ የፈለገ በዘጠኝ እግርም ያንሸራተተዋል፡ ማለት በእግዜር ደማቅ እርግማን ስር የወደቀ.....የማወቅ ንፋግነት በአእምሮው ሸለቆ እንደ አውሬ ያደባበት በዛም የሚፈነጭበት። እሷስ፡ ቢነግሯት የማትሰማ ጠባብ ዓይኖቿ ከከንፈሮቿ ወጋገን አልፈው የማያዩ ያልታወረች ዕውር። አልገባትምና ይውጣላት አልልም።

ከጌርሳሞት የምግባባበት የፊደል ገበታ						
መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ		ሞ
በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዕ	ዖ
አ	አ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	አ
ሀ	ሁ	ሂ	ሀ	ሄ		ሆ
ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጸ
ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ
ወ	ወ	ደ	ዋ	ዌ	ወ	ዎ
ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	ሐ	
የብዙሃኑ 'ሃ' ዝርያ በሙሉ						
ከ ሀ እስከ ፐ ያሉት ሳብእኛ በሙሉ						

ጌርሳሞትን በአሥራትና በአስቴር ብቻ ሳይሆን በሺህ ሄጂራ እለውጣታለሁ። ጌርሳሞት አፈ ውብ፣ ከንፈረ መአት የሚያምር ነገር ናት። ሰው ፊት ላይ አበባ ይበቅላል ሲባል እውነትነቱ እሷ ጋ አለ። ሳብዕ ሆሂዎቿ የጆሮ ጣዝማ ናቸው። በከንፈር ገናናነት የሚነገሩ ሆሂያትን ስትጠራቸው አጠገቧ ቆሜ አስገራሚ ስመመን ውስጥ እገባለሁ። አ ስትል ከንፈሮቿ ተሰብስበው ከመሃላቸው በሚፈጥሩት ቀዳዳ የሚወጣው ቀይ ቀለም ያለው የሆነ ፍላትና ትኩስ አየር ነው። አ ስትል

የሰማት ይመረቃል። በ ስትል ከከንፈሮቿ ንክኪ የጉድ ውበት ይታያል። አበበ ስትል ከሰፈራችን ሰማይ የአፔራ ቃና ይዘንባል። እመረቅ ነበር እንዲህ ቢሆን፡ ከከዮም እስከ ዮም ሆሆ እያልነው.....ሆላ ሆላ እያልነው.....የባቢሎ ቆሎ እየበላላን..... መላመላን ስንሰማማ.....ያማረ ኖታ በሎመሎመ አፏ.....መላ መላ በጆሮ.....የከንፈሯ ጎባ ቀለሙ ዮጵ፡ የልቤ

ካብ.....የከንፈሯ ጽጽ .....የሰታዎ መሃላ.....ዞሮ ዞሮ መላ መላ ደግ በዦሮ.....ከዮም እስከ ዮም እ:: ዛሬ እየተሳመች ብታድር ሲነጋ ተመልሰው ድንግል የሚሆኑ ይመስላሉ:: ታች ከንፈሯ ላይ ያሉትን የደቃቃ ሰንበሮች ቁጥር አውቃለሁ:: ስራ ፈትጭም ቁጥሬ ነበር: 55:: በነዚህ ሰንበሮች መሃል የእሳተገሞራ ጅረት ይወርዳል:: በላይኛውና በታችኛው ከንፈሮቿ መሃል ባለው ከፍተት ነጭ ቀለም ሲስ ይረቸታል:: የተረፈውም ወደ አገጭዋ ይንገረራል:: እንዳንዴ ለልቤ ብቻ የሚሰማኝ መለኮታዊ ፉጫት ከዛ የሚፈልቅ ይመስለኛል:: በፈገግታዎ አፏ ግራና ቀኝ ሲሳብ የደረቴ ዚፕ ይከፈታል-ባልተጠበቀ ፍጥነት አእምሮዬ መስክ ላይ ከአድማስ አድማስ ፀጌሬዳ ይበቅላል:: ያን የቀለም ዘፈንና ድንቅ ትርምስ ዱርዬነቴ ይመክተዋል? ምን ይሳልብኛል የምዋሽህ? የከንፈሮቿን ክፈፍ አይተሃል? የደርዙን መስመር? ለእሷ ብቻ በተመደበ የፊደል ገበታ ልቤን ቀዳ መልሳ ባልሆነ ቅርፅ ስትገጣጥመው: እሱንስ አይተሃል? ማታ ማታ ቤቴ ተኝቼ በእንጨት መስኮቴ ሲገቡ እሰማለሁ:: ብርድልብሴን ገልጠው ገብተው ገላዬን አፍርሰውት ይሄዳሉ:: ስሜው እንኳን የማላውቀውን ከንፈር በቅዠቴ እንደ አፍረተ ብእሲት ስደክል አድራለሁ::

ብዬአት ነበር፣ ጆሮ የላትም: እንደ ቻርለስ ቦደሊየር ከወይንና ከዕፅ፣ ፍቅር የሚርገበገብበት የከንፈሮችሽ ቅመም ይሻለኛል ብላት:: አይገባትምና ግን ከከንፈሮቿ ጀርባ ያለውን እንኳን ቀልድ በተለበነ የወሬ ቅራቅንቦ፣ የሳቅ ጠረን ባለው አንካሳ ፖለቲካ፣ ኮሚክ ነው በተባለ ኮሚክ ባልሆነ ጨዋታ ትሞላለች:: አንገቷን ሰብራ በዓይኖቿ አድማስ የምታየው ጨዋ የተባሉትን ነው:: ስለዚህ ጌርሳሞት ዘራሁንን የምትወደው የሰፈር ሰው ስለሚወደው ነው:: ይሄ አደጋ የለውም:: ባካፋን የምትወደው የተሳካለት ኮስሜቲክስ ቢዝነስ ማን ስለሆነ ነው:: የማይሸጥ የማይለወጥ የለምና አልታዘባትም:: ቢሆንስ ውብ ከንፈሮቿ የተፈጠሩት ከሊፕስቲክ በፊት አይደለምን? ይሄ ሁሉ ግን ለምንድነው? መአት ነገር ጠልቼ እሷን የወደድኩበት ምክንያት ፍልስፍና ስለምታወራ አይደለም:: የሚባል አታውቅም:: አዎ ተጫዋች ናት እና ምን ይጠበስ? ሥነሥርአት ያላት ልጅ ናት:: አሁንስ ምን ይጠበስ? ጎበዝ ተማሪ እንደሆነች ይወራል፣ ከሁኔታዋም አይቼአለሁ:: አሁንም ምን ይጠበስ? የፀዳ ላድርገውና የወደድኩት አፏን ብቻ ነው:: ስህተት

ነው የምትል (መለስከልኝ አልመለስከልኝ አፍህን ከመክፈትህ በፊት ልንገርህ እጠላሃለሁ) መረጃውን እንካ በለኝ።

ስጋዬ የዱርዬ ነው። ይገባኛል። የሚቀርቡኝ ጓደኞቼ እንደሰለጠነ የሚሰራቸው እንኳን በፈረንጅ የልብስ ዝተት የሚኳሉት በዘመድ አዝማድና በጎጥ ጥቅሻ ስራ አግኝተው እኔን የማይረቡ ሰዎች ተራ እንደመደቡኝ አውቃለሁ። ከዚህ ቀጥሎ 'ደደብ' እንደምባል አውቃለሁ። ሽሙጣቸውን ብሰማም ያልገባው መስዬ እታዘባለሁ። እንዲህም በማድረግ 'ከብት' እንደምባል አውቃለሁ። ቀጥሎም ቄራ እንደማድር ይወራል። ከዛም በደንቡ አንዱ ልኳንዳ ስብሳብ ሽንጤ ይንጠለጠላል። ይህም። ሞትና ሕይወት በምላስ እጅናቸው ይል የለ መፅሐፈ ምሳሌ። ምንጩን ባልወደውም እስኪ ይህን አባባል ልዝረፈው። ጌርሳሞት እውነት ናት።

ከሰማይ በታች አዲስ ነገር የለም ይባላል። ማነው ያለው? የዞረበት የብሉይ ሰው? ያ ዘመድህ? በቀቢፀ ተስፋ (እኔን መሰል) ትንሽ አሰማምሮ የዘባረቀውን ኮፒ እያወራህ አስቸገርክ እንጂ አዲስ ነገር አለ። ጌርሳሞት አዲስ ናት። የጌርሳሞት አፍ ነጋ ጠባ አዲስ ነው። የማውቀው ይህንን ነበር። የማየውን የኖርኩትን የእውነቴን ሰረሰር በቅዱስ መፅሐፍ አልገርፈውም። ሁሉ ባለው ነው እንዳለ። ባይ። አባቷ ግን ለምን ይገላምጠኛል? ለምን ያስፈራራኛል?

ያደርኩበት የአንድ ጓደኛዬ ኮንዶ ውሃ ስላልነበረው ገላዬን መታጠብ አልቻልኩም። በጠዋት ለአስቴር ወዳጄ ደውዬ መታጠብ ትፈልግ እንደሆነ ፍልውሃ መግቢያው ጋ እንድንገናኝ ነገርኳት። እኔ ያለሁት ጦር ሃይሎች፣ እሷ የምትኖረው ሲ ኤም ሲ። የማይሆን ቀጠሮ ባስብም ብቻዬን ውሃ ካፊያ ስር መቆም አልፈለኩም። ደሞ ቀዝቃዛ ነው ጠዋቱ። ትክክሉ የሞቀች ልጅ የሞቀ ውሃ ስር ማቀፍ ነው። እንደማትመጣ ያወቅሁት ደውዬላት እሽ ካለችኝ በኋላ ያኔውኑ ሞባይሌ መልሶ ሲጮህ ነው። አልከፋኝም። ፍልውሃ ብቻዬን ሂጂ ያለብዙ ሰልፍና ድካም ታጥቤ እንደወጣሁ፣ መስሪያ ቤት ለመሄድ

ገይገር ባስ ተሳፈርኩ። ሳንቲሜን ለአስተናጋጁ ከፍቶ፣ ያልደረቀ ፀጉሬን ዳብሼ፣ ጨው የመሰለ ፊቴን በደረቅ እጄ አብሼ፣ በደንብ ያላዳረቅሁት ውሃ የያዘብኝን የውስጥ ሱሪዬን ለማስተካከል አልፎ አልፎ አተቀመጥኩበት ስንቆራረጥ ቆየሁና ትንሽ እንደተረጋጋሁ።

--ከየት ነው በሌሊት? አለኝ እዛ ውስጥ ይኖራል ብዬ ያልጠበቅሁት አንድ ሰው። ፈገግ ብሎ።

በዚህ ጠዋት ፈገግ የሚል ሰው የታመመ ነው። ብዙ ጠዋቶች ዝምታ ናቸው። ለዝምታ የተመደቡ ናቸው። ድምፁን ከፍ አድርጎ እንዲህ ሲለኝ ምሳ ሰአት የደረሰ ወይም እማማና ሙና እራት እንደበላ የጠፋኝ መሰለኝ። ይሄ የሰፈሬ ልጅ ዘራሁን ይባላል። ጌርላሞትን ለመጥበስ በሚደረገው ሽሚያ ውስጥ አንድ ሰሞን አለሁ አለሁ ሲል ቆይቶ የነበረ አብሮ አደጌ ነው። ግን እጠይቃለሁ፡ እንደዛ የሚያምር አፍ ያላትን ቀጫጫ ቂጠአልቦ ልጅ አራታችን ለምን ተዋደቅንላት? እና ዘራሁን ከእኔ ጀርባ ሁለተኛው ወንበር ላይ ብቻውን ተቀምጧል። እንዴት ስገባ አላየሁትም? እንዲቀርቡኝ ዘራሁን ወደ ተቀመጠበት ወንበሬን ትቼ ሄድኩ (በዛ ብርዳም ጠዋት ገና ባልተፍታታ መንገጭላዬ፣ ምላሴ፣ አፌና ሳንቃዬ ጮኼ ባለመነጋገር)። ባይመቸኝም የዘረጋልኝን ቀዝቃዛ እጁን ጨበጥኩና ጎኑ ስቀመጥ ከት ብሎ ሳቀ። በቀኝ እጁ የያዛትን አምስት ሳንቲም (ለአስተናጋጁ ከፍሎ የተሰጠው መልስ መሰለኝ) አውቶቡሱ ሲቆምለት ወደ ላይ አጉኖ ቀለባትና ግራ እጁ አይበለብ ላይ ድብድብ ሰራት። ቀኝ እጁን በቀስታ አነሳና ለራሱ አይቶ።

--ዛሬ ጥሩ ቀን ነው አለ።

ጠንቋይ።

በክርኑ በቀስታ ጎሰመኝና በድጋሚ ማራኪ ሳቁን ሳቀ። የዘራሁን ጥርስ የሚያምር ነጭ ነው። እህል የሚበላበት አይመስልም። ወሬ ሲያቆም የአፉን ቦታ የሚይዘው ፉጨትና መፋቂያ ነው። ከንፈሮቹ ላይ ተጣብቀው የቀሩ የእንጨት ፍቅፋቂዎቹ እስኪረገፉ ያወራና ሲያርፍ እንጨት ይወትፋል። ይቀጥላል። እንዳንዴ የድድ ማላጅ የሚያደርግ ይመስለኛል። ብቻ በጥርሱ ንጣት የሆነ ዝቅተኛነት

ያሰማል። በወሬኛነቱ ግን ይጣጣል። ጥርሱ ደስ ሲል ብለው ሲያሞካሹ ደሞ ያ ወሬኛ ብሎ ማውረድ ነው። ይህ የጠበሳ ፖለቲከስ ነው። ከፈለግህ ቴክኒኩን ለፖለቲካ ፓርቲህ ተገልገልበት።

ዘራሁን ወሬ ለቃሚና በታኝ ነው። መረጃ ሰጥቶ መቀበል ስለሚችል የመረጃው ጮጮ ደርቆ አያውቅም። በሰዎች የሚወደደው ለዚህ ነው። በወሬኛነቱ እየወደድነው ግን ደሞ በወሬኛነቱ መልሱን እንሰድበዋለን። ያጋጠመውን ወሬ መተርጎም ሲጀምር የሚያስፈራ ነገር አለው።

ለምሳሌ ያ የምናውቀው የሰፈራችን ልጅ በቀለ በርጫ ያደርጋል ልበል። የበቀለ አባት ቤተክርስቲያን ከድሮ ጀምሮ ያዘወትራሉ ልበል። ደሞ የበቀለ እናት በጠና ታመዋል ልበል (ኪንታሮት)። ዘራሁን እነዚህን የተበታተኑ መረጃዎች በራሱ ፍላጎት ያደራጃቸዋል። በቆ (ያቆላምጠዋል) አደንዛዥ ዕዕ ይወስዳል እና አባቱ የሚያሳዝኑ ሰውዬ፣ (ከንፈሩን እየመጠጠ) እጅ ከፍንጅ ይዘውት ምክራቸውን አልሰማ ቢላቸው ቤተክርስቲያን ጠዋት ማታ ይሄዳሉ.....እናቱማ ታለቅሳለህ ብታያቸው፣ (ጭንቅላቱን ይነቀንቃል) በእሱ ምክንያት ታመው የአልጋ ቁራኛ ሆነዋል.....ያሳዝናሉ ብሎ ቅር ሳይለው ይተረትራል። ይህ አይነት ወሬኛ በአገሩ ካለ መከላከያ ሚኒስቴር ያስፈልጋል? ወይም ባዮሎጂካል ዌፕን?³⁶ እንዲህ አይነቱን በሂሊኮፕተር ጭኖ ወስዶ በፓራሹት ጓንታናሞ መጣል ነው።

የገለታ ጎረቤት ስለሆነ ስለገለታ ጠየቅሁት።

ገለታ በትክክል ማን እንደሆነ አይታወቅም። አንገቱን በቋሚነት የደፋ እስሰት ማለት ነው። ገለታ ወዳጆችን በአጭር ጊዜ ጴንጤ ሆኖ በአጭር ጊዜ በአንድ የአሜሪካ የክርስቲያኖች ድርጅት ስፖንሰርድ ሆኖ በአጭር ጊዜ ቪዛ እንዳገኘ አስወርቶ ከአገር የወጣ ነው። የገለታ ሁሉ ነገሩ ክርስቲያናዊ አልነበረም። ሰኞ ዕለት 'እናትክን' ብሎ ተሳድቦ፣ ማክሰኞ ጴንጤ ሆኖ፣ ረቡዕ በሲ.አይ.ኤ እስፖንሰርድ ሆኖ፣ ሐሙስ አድራሻሽ ጠፋብኝ ብሎ አንጎራገሮ፣ አርብ ገብሬልን ተሳልሞ፣ ቅዳሜ ስደት አማሮ፣ እሁድ ስደት ከዚህ አገር ጣጣ ይሻሻል ብሎ አስወርቶ ይሄንንም የሚያምነው ማግኘት የሚችል

ልጅ ነው። ገለታ ለብዙ ሰው ብዙ አይነት ሰው ነው። ምክንያቱም እሱንም ጨምሮ ዋ አር አል ኢድየትሱ። የምር አንረባም። ታዲያ ራሴን ጨምሮ እንዲህ አይነት ሰዎችን ልውደድ እንዴ?

ባሱ ውስጥ ገብቼ እስከመጣ በእኔ ጉጉት ልክ የተቀደደ፣ በስውር ስፊት የተሰራ ማመን የሚቻልና የማይቻል ወሬ አወራኝ። በጣም ልክ ከመምሰሉ የተነሳ ማብራሪያ እንዲያቀርብልኝ መጠየቂያ ጊዜ አልነበረኝም። የዘራሁን ወሬ ፍሰቱ እንዲህ ነው፡

—ስራ እንዴት ነው?—ተስማምቶሃል መቼም—ኤልፓ ዞን ነው የምትሰራው አይደል? ልክ ነኝ? እረሳለሁ—የት ነው ገን? የምር—እዛ ነህ?—እንዴ ቆይ የምታውቀው ከሆነ—ከትናንት ወዲያ የሆነ ነገር እዛ አካባቢ? በሚካኤል—የኛ ሰው እኮ—እንዴት?—መጨረሻው ፎቅ ላይ ቢሮ የለም መጋዘን ነገር ነው። ታች መሬት ላይ የልብስ ሱቅ የለም? የእሱ መጋዘን ነው። መአት ማንኪን? አለ እዛ—ታዲያስ እዛ ያሉ ሴቶች ተጣልተው ነው አሉ። ያገኙትን ሲወራወሩ—ለምን ይሞታል? ምን ብሎ። ማንኪን ከላይ ከመጨረሻ ፎቅ ላይ ወደቀ—ሰው ነው ብሎ ያመነው መአት ነው—የእኛ ሰው እኮ ወሬኛ ነው—አምቡላንስ አይደለም። እሳት አደጋ ነው። ያው እሳት አደጋ ሲመጣ አምቡላንስ መምጣቱ አይቀርም—ጩኸት? ሁሌም መንገዶች በጩኸት የተሞሉ ናቸው። ወጣ ብትል እንደዛ ነው ቀንና ማታ። ከዛ ሰዎች ከፈለጉት አጋጣሚ ጋር ጩኸቱን ያገናኙታል—ደረሰክ? እዚህ ነህ እንዴ? —እዛ መስሎኝ ነበር—ገለታን ሰላም አልላላሁ ከፃፈ.....

ከአውቶቡሱ ልወጣ ወደ በሩ ስንዝ ከሾፊሩ ቦታ ከሬድዮ ዜና ያካፋል '.....ውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ቃል አቀባይ .....ትናንት' ሲል ሰማሁት። ትክክለኛ ዜና ሳይሆን አውቶቡሱ ውስጥ የነበረውን የአፍታ የጸጥታ ጉድጓድ ሊደፍን፣ የማይታይ ሰው የወረወረው ውታፍ ይመስላል። አቀባይ ማነው? የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ካቀበለኝ ላይቀር በርጫውን ነው። አንድ ደሀና ሌላ ከአንድ ዶክተር አምባሳደር አንጂኒየር ይበልጥብኛል.....

ከአውቶቡሱ እንደወረደኩ መስሪያ ቤቱ አጠገብ ያለው ኢንተርናሽናል ዲቪዥን መንገድ ባንክ ሕንፃ (IDB) ስር ቆምኩ። የስራ ጊዜዬ እየደረሰ ለወሬ መቆሜ አልገረመኝም። ከሕንፃው ስር ከግራ ወደ ቀኝ ወይም ከቀኝ ወደ ግራ የተሰለፉ ሶስት ሰቆች አሉ። ዐይኖቼ ያረፉት በስተግራ ካለው ፓራዳይዝ ፋሽንስ የተባለው የልብስ መደብር ላይ ነው። በግራ በኩል የወንዶች፣ በቀኝ በኩል የሴቶች ልብስ የለበሱ ማነኪንስ በተለያዩ ቄንጥ ቆመዋል። የሁሉም ሁኔታና መልክ የፈረንጅ ነው። ትልቅ የፎቶ ማስታወቂያ በቀኝ በኩል በግማሽ የሕንፃው ግድግዳ ላይ፣ በግማሽ ደሞ የሱቁ መስኮት ላይ ተሰቅለዋል። ፎቶው ላይ ሁለት ሴቶች ይሮጣሉ። ሁለቱም እየሮጡ ወደ ሰማይ አንጋጠው ያያሉ። በአንጋጠጡበት አቅጣጫ እንደፀሐይ የምታበራ አንድ ትልቅ የሱፍ አበባ አለች። ከፊት ለፊት ያለችው ሴት አበባውን የምታይ ሳትሆን ከአፏ አከፋፈት ድንገት አበባው ቢወድቅ (ወይም እየወደቀ ነው) ቀልባ የምትውጠው ትመስላለች። የሚያምር ጥርስና ደስ የሚል ሰፊ አፍ አላት። ወደ ፎቶው ስቀርብ የፍቅር ዎሻ የተባለ ፊልም ስትሰራ እንዳየኋት ትዝ አለኝ። ሲኒማው ላይ ፍቅርም ዎሻም አልነበረም። ከእሷ ጀርባ ያለችው ሴት የሰባት ወይም የስምንት አመት ትንሽ ልጅ መሆኗን አየሁ። የዚህች ልጅ አፏ ጌርሳሞትን አስታወሰኝ። የዛች የጌርሳሞት አፍ ምን እየበላ ይሆን? ምን እየተቀባና ምን እየላሰ ይሆን? ደሞስ እየነከሰስ ይሆን? ክቡራትና ክቡራን (እነ ክኮች) የእናታችሁን ደግ ፊት የሚረሳ አንጀት አላችሁ? እንደዛ።

ባሱ ውስጥ ዘሪሁን የነገረኝን ወሬ ለማረጋገጥ ሰፍ አልኩ። ጊዜ ሳላጠፋ መንገድ አቋርጬ የሕንፃው ሎቢ ውስጥ እራሴን እየጎተትኩ ገባሁ። የተንቀለቀልኩ ይመስለኛል። የመሬት ስበት ብቻ ሳይሆን ዛሬ የሚያዘኝ በወሬ ጥማት መገዛት ነው። ሕንፃው ውስጡ ውብ ነው። በዚህ ውበቱ የታወቀ ነው። እዛ የሚሰሩ ሰዎች በውበቱ ጉራ ይነፋሉ። ግን ገብጋባ ነው። ሕንፃው ለዐይናችን ሃብታም ይሆንና እኛ ሰዎች ጋ ሲደርስ ገብጋባ ይሆናል። ብዙዎቹ ሠራተኞች ደህና የሚከፈላቸው ናቸው ቢባልም ደሃ ይመስላሉ። ሕንፃው ባለጨረር፣ ሰዎቹ

ባለግድያት ናቸው። ሃብታም መሆን የሚገባቸው ችጋራም ችጋራም የሚሸቱት የሚውሉበት ቦታ ከእነሱ የተሻለ ስለሆነ ነው? ፊት ለፊት የተተኮሰ ዩኒፎርም የለበሱ ሰው መፈተሽ የሚያፍሩ የመሰሉ ወጣት ወንድና ሴት ዘቦች ጎን ለጎን ቆመዋል። ወንዱ ገና ሲያየኝ ከስራ ባልደረባው ተነጥሎ ወደ እኔ አቅጣጫ እየመጣ እንደሚያቅፈኝ ሁሉ እጆቹን ግራና ቀኝ ዘረጋ። እንደማላመልጥ ስላወቅሁ እኔም እጆቼን ግራና ቀኝ ሰቅዬ ቆምኩ።

--ምን ነበር ጉዳይዎ ጌታዬ? አለ

--አንድ ጓደኛዬን ለመጠየቅ ነበር።

ነካ ነካ አድርጎ ፈተሽኝና በግራ እጁ አሮጌ የእንጨት ጠረጴዛ ጀርባ የተቀመጠች ፊቷ በሊፒስቲክዋ ክብደት ወደ ፊት ያዘነበለ፣ ከርካሽ የቻይና ካናቴራ ስር የተደፈጠጡ፣ ትላልቅ ጡቶቿ እንዲታዩላት ወደ ሚመለከታት ገፋ አድርጋ የተቀመጠች ሴት አሳየኝ። የፊቷ ቡናማ ቀለም ጀርባዋ ካለው ግድግዳ ጋር የተማሰለ ነው። 'ና' እስክትለኝ ድረስ አልጠበቅሁም። ወደ እሷ ስቀርብ ፈገግ አለች።

--ሰላም.....አልኩ

ኮስተር ብላ

--ሰላም.....ማንን ነበር? አለች

--ጓደኛዬን ለመጠየቅ ነበር

--ማንን? የተባልኩትን ሳልመልስ --የት?

--ፎሬይን አንቨስትመንት³⁸ የሚሰራ

--ማንን?

--ባካፋ

--ይቅርታ ጋሼ

--እንዴት?

--ታመው አልገቡም። ጓደኛው ከሆኑ እንዴት አላወቁም?

--ምኑን ነው የማውቀው? መታመሙን?.....ቀና ብላ ዘበኞቹን አየች። አንዱ ወደ ጠረጴዛው ጠጋ አለና ጆሮውን ወደ እኛ አቆመ። ራሴ ፕሺኒስቶች የፈታቸው ቀለም (ከጠይም ወደ ጥቁር ከጥቁር ወደ

ጠይም ከተቃጠለ ወደ ጨስ ከጨስ ወደ ዘነበበት በተለዋወጠ ቁጥር፣ የዘበኞች የእግር ንቅናቄ ከጎረቤት ወደ ታጣቂ ይለወጣል። ፊታቸው ከሚስቅ ወደ ሚናከስ ይንሸራተታል። አስገራሚ ልዋጤ ነው)

--ከተደዋወልን ቆየ.....ማለቴ ከተገናኘን አልኩ

ባካፋን ካየሁት መእት ወራቶች አልፏል። እንኳን በወሮች በቀኖች ልዩነት ብዙ ነገር ይሆናል። ትንሽ ገዎች ያላት ልቤን አንብባ የደረሰችበት መሰለኝ። (ልብህ የአስር ሳንቲም ደብተር ነው ብላኝ ነበር ክፍታፍ ወዳጄ አስቴር)። ባካፋ አካውንታንት ሆኖ ስራ ሲይዝ ገና በጫት ቅጠል የምነድ የስድስት ኪሎ ሶፍሞር ነበርኩ። እዚህ እንደሚሰራ ያወቅሁት ሲወራ ሰምቼ ነው። በድርቅናዬ ፀናሁ።

--ማን ልበል ስምህን?

--ራሚሱ

--አቶ ራሚሱ ሰማህ አቶ ባካፋ ታመው አልመጡም

--ምን ሆነው? አንቱ ይባላል? ከታመመ የት ሆስፒታል እንዳለ

ባውቅ ደስ ይለኛል

--ኬንያ ለሳምንት ሄደው በምግብ መመረዝ ታመው መጡ

--ምግብ? ሰው በሚወደው ይጠፋል ቢሉ እሱ የታደለ ነው

--ይገርምሃል ከኬንያ ተመልሰው እንደመጡ አዲስ ሞባይል ገዝተው ነበር እና ሞቶባቸው ቻርጅ አድርገዋል ብለውኝ ምሳ ሰአት አካባቢ ላይ ትኩሳት ጣላቸው። ከትናንት ወዲያ ነው?

--ምን? ከትናንት ወዲያ መስሪያ ቤታችሁ ጀርባ ያየሁት

አምቡላንስ

--የምን አምቡላንስ?

ወደ አላስብኩት አቅጣጫ እንዳይሄድ መጠንቀቂያ ጊዜዬ ያለፈ መሰለኝ። ዘበኛው ኮስተር ብሎ።

--ሁልጊዜም እዚህ አምቡላንስ አለ። 'የአትላንታ ጄኔራል ሆስፒታል' ቦታ ተከራይተው ግቢያችን ውስጥ ያቆማሉ። በሆነ ባልሆነው ሳይረን ያጮሃሉ።

--ዝም ብዬ ነው አልኩ በማፈር

—በአምቡላንስ ሳይሆን በራሳቸው መኪና ነው ጓደኛቸው ወደ ሆስፒታል የወሰዱአቸው። አይደለ? አለች ጠባቂውን እያየች። የምታውቀውን አታውቅም? ጎንበስ ብላ አንድ ጥቁር ሞባይል ከነቻርጀሩ ከጠረጴዛ ስር አውጥታ እያገላበጠች :

—ቢሻላቸው እዚህ ይደውሉ ነበር አለችና ቀና ብላ አየች። ለመሄድ ከተቀመጥኩበት እንደተነሳሁ ስልኩ እጂ ላይ ጮኸ።

—ወይኔ እማማ! ብላ በድንጋጤ ጠረጴዛ ላይ ጣለችው። ስልኳን ከጣለችበት እንደማንሳት ደረቷን በእጇ ይዛ በላቅ ፈረሰች። የአሳሳቋ ቅንነት ደስ ይላል። ስልኩ እየተንቋቋ መጥቶ ከእንብርቴ ዝቅ ብሎ ገጨኝና በሚረብሽ ድምፅ እየተንቀለቀለ ቆመ

—ይቅርታ ይቅርታ እያለች በራሷ አደነጋገጥ ስትስቅ የስልኩን ገጽ በትኩረት አየሁት።

ከቁጥሮች ሰልፍ ከፍ ብሎ በእንግሊዘኛ 'ጌርሳሞት' ይላል። ጂ ኢ አር ኤስ ኤ ኤም ኦ ቲ GERSAMOT

ይሄ ስም ቢያስደነግጠኝም ቁጥሮቹን በተቻለኝ እቅም ልብ ለማለት ሞክርኩ። ሬሴፕሽንስቷ የሚጠራውን ስልክ አነሳችና:

—ማነው ድምፁን እንደዚህ ከፍ ያደረገው? አለችና መልዕክቱን አየች።

—ውይ ይህኛ ልጅ ሃያ ጊዜ ሳትደውል አትቀርም አለችና አቀርቅራ ለራሷ ፈገግ አለች። ቁጥሩን እንዳልረሳው በእስምሮዩ አመላልሰዋለሁ።

—ሰማህ ወንድሜ ሌላ ጊዜ ብቅ ብለህ ጠይቅ አለችና ስልኩን ዘግታ በቡናማ ቆዳዋ አየች። ጡቶቿ የዝሆን ዐይን ይመስላሉ።

ወደ ውጭ መውጣት ጀመርኩ። ሞባይሌን ከደረቴ ኪስ አወጣሁና የስልክ ዳታዬን በረበርኩ። ጌርሳሞት የተባለችው የሰፊሬ ልጅ እንደሆነች አወቅሁ። ያቺ ባለ አፍ። ያቺ ባለ ከንፈር። ይሄን ጤይባ አካውንታንት ምኑን አይታ እንዲህ ተንሰፈሰፈች? ቀናሁ። ባካፋ የምግብ አለርጂው ወይም በምግብ መመረዙ እንዲበረታበት ሳልፈልግ አልቀርም። እንድጸልይለት ወይ ስለት እንዳስገባለት ሙጭጭ ብሎ አለቅም የሚል የአለርጂ አምላክ ኬንያ አላት?

መቼ ዕለት ለጌርሳ ደወልኩላትና ተቃጠርን። የተቃጠርንበት ቦታ ሄጀ ለአስር ደቂቃ ያህል እሷን ጠበቅሁ። እሷ ቀድማኝ መጥታ ፊት ለፊቴ ተቀምጣ እያየኋት አላወቅኋትም ነበር። ማለት ጌርሳን። ማለት ጌርሳዎትን። ለምን? አትለኝም።

‘አቡ’ ብላ ስትጠራኝ ድምፅዋ ራሱ ተለውጦ ነበር። ያ የሚያባባኝ የአፏ ውበት የለም። ‘ቡ’ ስትል ጥርሶቿን ለቀቅ አድርጎ ወደፊት የሚመጣው ፍራፍሬ ከንፈሯ የለም። ያበጠ ነው። ሂደት የማይጫወትበት አፍ ነው። ወደ ማሞጥሞጥ አይነቃነቅም። ሆኖ ‘ቡ’ የተባለው ካዕብ ከአፏ ሲወጣ ከንፈሮቿ የተንቀሳቀሱት ከእብጠት ወደ እብጠት ነው። በሚሰሩት ቀዳዳ መሃል የሚብለጨለጭ አሉሚኒየም ነገር አለ። እሷ መሆኗን ለመረዳት ሰኮንዶች ወሰዱብኝ። ይኼን መዘግየቴን እንደ ስድብ ሳትቆጥረው አልቀረችም። ልክ እኔ እንዳዘናጋኋት እሷ ራሷን እንደዘነጋች ይሄንንም ሁኔታ መረዳት እንደተሳናት ማን በነገረልኝ?

-ታዲያስ ጌርሳ!

ፈገግ ስትል ጥርሷ ዙርያ የሽቦ አጥር አለ። ያ የተስተካከለ ከንፈሯ የብረት ማገር ላይ እንደ ዳቢት ተንጠልጥሏል። ወደ ሚስጢራዊ ጨለማ የሚጠፉት የከንፈሮቿ ዳርና ዳር የጥሬ ስጋ ቀለም አላቸው። ከንፈሮቿን የሳተው የእነ ባካፋ የከንፈር ቀለም ሽቦው ላይ በመጠኑ ተለድሏል። ገና ፊት ለፊቷ እንደተቀመጥኩ መናገር የሚገባኝን ግን መናገር የማይገባኝን ነገር ተናገርኩ።

-ለምን ብሬስ አስደረግሽ?

እንደ ማፈር ፊቷን አዞረች።

-ይሻላል። ጥርሴ አስጠላኝ

-ከንፈሮችሽስ? እንደሚያምሩ አልተነገረሽም?

-ምንም አይሆንም ብሎኛል ሃኪሙ

-የምን ሃኪም?

-አሪፍ ሃኪም ነው። እንግሊዝ አገር ተምሮ የመጣ።

ጌርሳ ፖለቲከኛ ናት። እንዳላማረ እያየችው ትክደዋለች። እየገባት ታጠፋፋለች። እና ቆይቼ ደደብ መሆኗ ዝነ። ለመሆኑ ጌርሳ ስታወራ በድምፅዋ ያልተማረከ ይኖራል? ሆሂዎቹን ስትጠራ በሚወጣት ቅላጼ የተደሰቱ የታቦት ማደሪያ ላሞች በቀን ሃያ ጊዜ እየታለቡ አላጋቱም? እያጋቱ አልታለቡም? የታለቡትንስ ወተት አልጠጣንም? የፋፋ የባቄላ በቆልቶችን እሱን ወተት ጠጥተው በጠነከሩ የልጅ ጥርሶቻችን አልጠረጠርንም? ለመሆኑ ላሞቹ ምን ይላሉ?

ጌርሳ ለእኔ ታላቅ ነበረች። የገባኝ ነገር እሷን ጨምሮ በደደብ መንጋ መከበቤ ነው። በበልጣብልጦች ነገ-ቢሶች መወረሬ ነው። ከእነዚህ አይነቶች ጋር አንድ መሬት ተጋርቶ ከመኖር የተነፈሱትን ከመተንፈስ ጫት እየቃምኩ አረንጓዴ ውሃ ብሽና ይሻለኛል።

አፍ ክሱት በመሆኑ ቸል አልነው። አፍ ብዙ ነገር ነው። ልጅ ሆነን የጠባንበት፣ ጎረምሳ ሆነን የቃምንበት፣ ወደን የሳምንበት ብዙ ሌላ ሌላም። ከንፈር ላይ ያለው ቆዳ ከሌላው የሰውነቷ ከፍል ከሃያ እጥፍ በበለጠ አርቴርአሼንስ አናስትሮሞሴስ የተባሉ እርግብግብ የሰሜት ሕዋሳት (ካርቮች) ተከማችተው የሚገኙበት ነው። ይህም ለነገር ነው። ሁሉም ልጃገረዶች (እዚህም ያሉት፣ በሕልማችንም ያሉት) ለአቅመ ሔዋን ሲደርሱ ምልክት የሚሰጡን 'ናልኝ' የሚሉት በከንፈሮቻቸው ነው። አንዳንድ ፈላስፎች In a kind of visual synecdoche, lips sometimes represent the entire woman³⁹ ይላሉ። አንዳንዴ የሚለውን አንተ ያልገባህ ወንድሜ አንቺም ያልገባሽ እሁቴ ሁልጊዜ በሉልኝ።

የአባቷን ግልምጫ የእናቷን ማስጠንቀቂያ ችላ ብላ የተጠጋችኝ ዘሪሁን ስላስጠላት፣ ገለታ ስለተሰደደባት፣ ባኪ ስለታመመባት ነው? ይሄ አቡ ተፈጥሮውን የሚቀበል ነው። እጣዬን ሳላመናታ እወስዳለሁ። ዝናብ ቢመታኝ አላማርርም። ደንቆሮ ሆኜ ብፈጠር አላማርርም። ፅውር ብሆን አላማርርም። ዝናብን አልረግምም። ደንቆሮነትን አልፈጥርም። ተፈጥሮዬ ባመጣውና እኔ ባመጣሁት ጉድ መሃል መለየት እችላለሁ። ጥፍሬ ሲረዝም መቆረጥ ሲገባኝ እሱ የመጣውን እሱ እስኪመልሰው ብዬ ጆፊ መስዬ አልሄድም። ጌርሳ

በረታብረቱን እስገብታ የሆነች ፋብሪካ የመሰለችው በራሷ ፈቃድ ነው። ተፈጥሮ ያለሳንክ ሰራቻት እሷ ሳንክ ሰራች። አፏ ውስጥ እንከን ገነባች። ከዛን ቀን በኋላ ጌርሳሞት ጌርሳ አይደለችም። ከከንፈሮችሽ ማር ይንጠባጠባል፣ ከምላስሽ በታች ማርና ወተት አለ አትባልም። ምላስሽ ዙርያ ሽቦና ቦንዳ አለ፣ ከከንፈሮችሽ ግድግዳ ቀይ ዝገት ይረግፋል ብዬ እላታለሁ። ወይም እንደ ችግር አቼቤ she pointed her lips like a gun in my face⁴⁰ አይነት ልክ ልኳን። ጽላቴ መበላሸቴ አሳዘነኝ። ለመዛገም አልጨነቅም። ለእህቴ ይህ አልጨነቅም። ከጌርሳ ወዲያ የቀረው ሁሉ እኩል ነው። ከፍ ዝቅ የለበትም። ስርታታዋ ታቦት ማደሪያ ሆይ ጤና እደሪ!

ቆ

ዱርዬ ብሆንም ጥራት አለኝ። እና ያው ጫቴን እየቃምኩ የማያልቅ ፈረንጅ የቸከቸከውን የትም የማያደርሰኝን መጽሐፍ አነባለሁ። አባቴ በልጅነቴ ከዘራብኝ ሱስ መላቀቅ ከብደኛል። ከመፅሐፍ ስሸሽ ሳላውቀው ራሴን መጽሐፍ ይገጥ አገኘዋለሁ። ተማርሬ ስወረውረው እንደ ቡመራንግ⁴¹ ዞሮ ይመጣል። ይህን እርግማን የሚካፈለኝ ብዙ ሰው የለም። መፅሐፍን ካሳተመው ያቃጠለው ፀደቀ። መጽሐፍት ቤቶችን ላቃጥል ችቦ ይገጥ ብወጣ የትም የሉም። ችቦውን ይዞ መዞር ደክሞኝ ጠላ ልጠጣ ደስ ባር ገባሁ። ግጥም በጃዝ እንኳን ልሰማ ራስ ሆቴል ስሄድ ለመጣላት አቅጂ በወንዶ ከፍታ ነው። ገጣሚዎቹ አለምን ሊለውጡ ይሁን ወይ በራሴው ነገር ሊያሳዝኑኝ ወይ ቆራጥ ሊያደርጉኝ ይለፋሉ። የረገጥኩትን እዚህ የማየውንም መሬት ሳይጠፋ ጠፋ ይለኛል። የቤት አመታታቸውን ዜማ፣ የአርኬአቸውን ወዝ አድንቄ ወደምመለስበት እመለሳለሁ። አለም በደራሲና በእሱ ግጥም አትገነባም፣ የምትገነባው በባርያ፣ በሚያምር ከንፈርና በጥሬ ነው። በልቤ እንዲህ እላለሁ፡ ወይ ሳሙን ወይ ጠፍጥፉን ወይ ደህና የሚከፈለው ባርያ አድርጉን። እናንተ ግን ከነግጥማችሁ ዳይ ወደ ጠጅ ቤት።

መኝታ ቤቴ ውስጥ ግድግዳ ተደግፎ የቆመ ሁለት ሜትር ስፋት ሁለት ሜትር ከፍታ ያለው የእንጨት መደርደሪያ አለ።

በመጽሐፍ ሙሉ ነበር፡ ከስነፅሑፍ እስከ ፍልስፍና፡፡ በጋዜጣ፣ በመጽሔቶች ሙሉ ነበር፡ ከአዲስዘመን እስከ ጠቢያ፡፡ ከአደፍርስ እስከ ለማ በገበያ፡፡ ብዙ አይነት ቃልና ሃሳብ በሰፈረባቸው ወረቀቶች ሙሉ ነበር፡፡ አብሮኝ ለሚፈረሽ ሳበድረውና ያበደርኩትንም ስረላ፣ ርዕዮተኛዎቻቸው ምን እንደሆነ የማይታወቅ፣ ልባባቸው የተገነጠለ ጥቂት መፅሐፎች፣ መጽሔቶችና የገጻቸው ሰልፍ የተረበሸ ጋዜጦች ቀርተውኛል፡፡ እነዚህ የቀሩኝን ነፋስ በመስኮት ገብቶ ወደ ወጪው ቢወስዳቸው ወይ ሙና ለማድ ቤት ብትገለገልባቸው ግድ የለኝም፡፡ የአንዳንዶቹ አላማ ጠፍቶኛል፡፡ ለምን እንደገዛሁቸውም ረብጅለሁ፡፡ የአንዳንዶቹ መፅሐፍት ሰረሰር ላይ ያለው አርዕስት ከምቀመጥበት ቦታ ይነበባል፡፡ የነዚህን አርዕስቶች ትርጉም የሚያውቁት አብረውኝ የሚከድሙ ብቻ ናቸው፡፡ በጨዋታ መሃል ለብዙዎቹ አብራርጅላቸዋለሁ፡፡ ከግራ ስጀምር፡

1 ሲቄ፡ ይህን የፃፈው የአዋሳ ልጅ ነው፡፡ የተወለደው ግን ሻሸመኔ ነው፡፡ ድርሰቱ መአት ገጽ አለው፡፡ ከስንት አመታት በፊት ማትሪክ እንደወሰድኩ ከአሮጌ ገዛሁት፡፡ ተማሪ እያለሁ ለመደበሪያ አነበው ነበር፡፡

2 ጨገጌ፡ ደማቅ ቀይ ሽፋን ያለው መጽሐፍ ነው፡፡ የገዛሁት ሽፋኑና አርስቱ ስቦኝ ነው፡፡ ይዘቱም ጥሩ ነበር፡፡ ሌላ መፃሕፍት እንዳነብ ይገፋፋኛል፡፡ ያስቀረሁት ለዚህ የዘገዩ ጣፋጭ ውለታው እንጂ አሁን አላነበውም፡፡ ደም ስሬን በጊደሌ አሳብጬ አየዋለሁ፡፡

3 ወንዶ፡ ወንዶ ቢታተምም ጥሩ መፅሐፍ ነው፡፡ ወንዶ ከተማ ማተሚያ ቤት አለ እንዴ? ወንዶ ግን የት ነው?

4 በለጩ፡ ዝዋይ ማተሚያ ቤት እዚህ ቦሌ ቡልቡላ የታተመ ነው፡፡ ደራሲው አይታወቅም፡፡ ምክንያቱም ስገዛው የመጀመሪያው ሁለቱ ገጾች ጠፍተው ነበር፡፡ ቢሆንም እሱን ባነበብኩ ቁጥር ላብ በላብ እሆናለሁ፡፡ የስጋ ፍላጎት የሚቀሰቅስ ታሪክ አለው፡፡

5 ጊደሌ፡ ይህን ያነበበ ወዮለት፡፡ ወደ ሌላ አለም በስሜት ባጃጅ ይላፈራል፡፡ በመብላትና በመጠጣት መሃል ልዩነት እስኪጠፋ

ድረስ የድርሰቱ ፍሰት ነፍስን ይቀለብሳል። በሽንት ቤትና በሚሰታችን መሃል ያለውን ልዩነት ያሳጣናል። እሱን ስታነብ አጎትህ የጠፋህ መስሎህ 'አቤት!' ብትል አብደህ አይደለም። የእያንዳንዱ አረፍተነገር ሉአላዊ እውትነቱ ለአንተ የተፃፈ ያስመስለዋል። ወይም ለሁልህም።

6 ኮይራ: የደራሲው ስም የመጽሐፉ አርስት ስም ነው። የሚገርም ነው። ሁለት ገጽ ብቻ ማንበብ ያረካል። ከባድ ከባድ ግጥሞች ናቸው። ይህን ሳነብ አሥራት ውል ትለኛለች። ብዙ ጊዜ የምጠራት ይህን ካነበብኩ ነው። አንብቤ የምሆነው ይጠፋኛል። እስኪ ያነበብከውን በቃልህ በልልኝ ትላለች። ማስታወስ ግን ያዳግተኛል። የደራሲው ሙሉ ስም ኮይራ ሙሳ ይባላል።

7 አሳኖ: ይህን የጻፈው ሰው ሰካራም ይመስለኛል። በድርሰቱ መቅድም ውስጥ ይህን ማንበብ ከአስጠላህ ወጥተህ ጠላ ጠጣ ይላል። ምን አገባው?

8 አመር ኩሌ: የአንድ ልብስ ሰፊ ታሪክ ያለባት የ120 ገጽ ድርሰት ናት። አንዴ ተቀምጬ አነባታለሁ። አንብቤ ስጨርስ ምግብ እጠላለሁ። ልምን እንደሆነ እንጂ። ገላዬን መታጠብ ቀርቶ ለመታጠብ ማሰብ ያስከፋኛል። የድርሰቱ መሪ ገፀባህርይ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ የሚበላው እንጀራ ሳይሆን የሽንብራ ቆሎ፣ የሰንዴ ንፍሮ፣ ፈንድሻና እንዱሽዱሽ ነው። የጠራ የዶሮ ዘር አለበት ፍጣሪ ነው።

9 አመርኮት: ይህን ሲነጋ ካነበብኩ ቀኑን ሙሉ አይደክመኝም። ገላዬ ይነቃቃል፣ አሥራት ትደሰታለች። ስትደሰት 'ወይ ዛሬ' ትላለች። ዐይኖቿ ይቀጠሉ። እንደ ድንጋይ የሚያደርጋት ሴትዮ በእግሮቿ ቆልፋ ይዛ አቡ አቡዬ አቡሽ አቡቡ አቡቲ አቤ አበባዬ አበባ በሰባት አዲስ ስም ትጠራኛለች። ሁሉ አልፎ ስነግራት እንዲህ እንደጠራችኝ ትዝ አይላትም። ድንጋይነቷ እንዳላማረረኝ እንዲህ ስትለኝ ምንም አይመስለኝም። 'አመርኮት' ብዬ ደረቱ ላይ የፃፍኩበት ነጭ ቲሽርት አለኝ። ምንድነው አመርኮት? ሲሉኝ የካሊል ጂብራን አጎት ነው እላቸዋለሁ። ለሃይማኖት ማቃጠር የሚወደው ሃይማኖት የማይወደው የሃይማኖት ባለሥልጣናት የሚሸውዱት የአገሬ ሰው ደስ ሲል ይላል። የአገሬ አንባቢዎች ውሽማ ካሊል ጂብራን

ነው። ቀጫጭን ገዎች ውስጥ በድብቅ የማይረባ ወሲብ ይሰራቸዋል። የማያልቅ ተስፋ አርገዘው ይወጣሉ። የአዲስአባ ኅዳናዎች ከፍ ከፍ ይላሉ። የቸርችል ኅዳና እርዝመት ሁለት ሜትር ብቻ ይሆናል። ስጋደምበት ይሞላና ትራሬክ ይቆማል። በሰማይ የምትኖር አባቴ ሆይ 'ኅረቤትህን እንደራስህ አድርገህ ውደድ' ብለህ ከምትለኝ ይልቅ አርፈህ በርጫውን ግፋ።

10 አቡ ምስማር፡ ወፍራም ቅፅ ያለውና በታወቀ ደራሲ የተጻፈ ነው። ገዳም ማርታ ሳይሆን አይቀርም። 300 ብራሮቶቼን ላጥ አድርጌ ነው የገዛሁት። ተራ ግን ልብ የሚሰብ የፍቅር ታሪክ አለበት። እሱን ማንበብ ወተት መጠጣት ነው። እርህ መዋጥ ነው። አንድ ገጽ አንብቤ ዐይኖቼን ጨፍኜ አንድ ሰአት ተረጋግቼ ማሰብ እችላለሁ። ምን አስባለሁ? ማን ግድ አለው?

11 ቀጠላ፡ ሁለት ክፍሎች አሉት። የመጀመሪያው ክፍል ክፉ ሰውዬ፣ የሁለተኛው ክፍል ክፉ ሴትዬ የሚተርኩት ነው። አንብቤ ስጨርስ ለማን ማዳላት እንዳለብኝ መምረጥ ከብዶኝ ልቤ ለሁለት ይከፈላል። ይሄ እያስጨነቀ እንቅልፍ ይነሳኛል። ስኪሜርንያ ያስይዛል።

12 ከረቡላ፡ ይሄን ሳነብ ስኒከር ጫማ አድርገህ በሸገር ሸልል ሸልል ይለኛል። ብጠጣም ባልጠጣም ከሚጠጡ ሰዎች ጋር በየቡና ቤቱ እዞራለሁ። አሥራት እላዬ ላይ እንደ ጤፍ ሙቅ ተጣብቃ ታመሻለች። ስትወድቅልኝ እንደ እንስሳ ነው። አለቃዬ አትመስልም። ለ አሥራትዬ።

13 ገለምሶ፡ አሳዛኝ ታሪክ ያለበት መጽሐፍ ነው። የፍቅር እስከ መቃብር መጨረሻ፣ የአቴሎ መጨረሻ ምናምን። ባነበብኩት ቁጥር አለቅሳለሁ። ዛሬ ዛሬ ማን ነው ቂል የሚያለቅስ?

14 ሂርና፡ ቀሽም ደራሲ ስለ ስለላ የጻፈው ነው። ማሞ ውድነህ የራሳቸውን የስለላ መፅሃፍ ቢፅፉ እንደማለት። ወይም በአማርኛ የፃፉትን የራሳቸውን መጽሐፍ በአማርኛ ቢተረጉሙት እንደ ማለት። የምር ግን ደራሲው ማን እንደሆነ ትዝ አይለኝም።

15 አስበዋ፡ ጥሩ መፅሐፍ ነው ግን ሌላ ያነበብኩትን መፅሐፍ ደግሜ ያነበብኩ ይመስለኛል። ዴዣ ሹ።

በላምንት እምስት የሴት ጓደኞች ያስፈልጉኛል። ማፍቀር መኖር ከተባለ፣ መኖር ማፍቀር ከተባለ ማለት ነው።

ሰው በእግዚአብሔር ቃል ሁሉ እንጂ በበርጫ ብቻ አይኖርም (ዮ.....ወንጌል 4:4) ሁልጊዜ እቅማለሁ። ሁልጊዜ ሰቅም እነባለሁ። ታዲያ ጫት ማንበብ አይሆንም? በነገርህ ላይ ጫት ማንበብ ነው የምለው። ቢያንስ ከዛሬ ወዲህ። በርጫ እነባለሁ። ማንበብን ለብቻው አድርጌው አላውቅም። ሁልጊዜ ለመቃም ሲያቀነጠንጠኝ ሰው አስባለሁ.....አሥራትን አሰብኩ። እና ጠራሁዎት። እማማና አባባ የሆነ ሪዞርት ቀጭኔና ድኩላ ሊያዩ ወይ የሆነ ስም የለሽ ወንዝ ውስጥ ሊዋኙ ወደ ሪፍት ሻሊ⁴² ወርደዋል። አሥራት የምጠላውን ኅተራ የመሰለ በርሳዋን ይዛ ትመጣለች። እውስጡ ግን ሁልጊዜ ያለው ሜክአፕ ሳይሆን በቅቤ ሞቅ ያለ ድርቆሽ ፍርፍር ነው። ለምን ባለ ድርቆሽ ትሆናለች? ስለምን እወድሃለሁ የምትል ልጅ በረሰረሰ እንጀራ ትመዝኛለች? ምንስ አቅብጠ እሱን 'ወደድኩልሽ' አልኳት-አልዋሽም ፍርፍሯ ማር ማር ይላል። ሙና የመኝታቤቴን ተሊስ እንድትጠርግልኝ ነገርኳት። ደሞ ለምን? አለች። ለምን ስትል ስለተሊሱ ብቻ አይደለም የምትጠይቀኝ፤ ለምን አንዴ ብቻ አደረከኝ፤ ለምን የጌርሳሞት አባት በሞት እስኪያስፈራራሁ ድረስ ከማንም ለምቦጫም ጋር የትም ከምትልከሰከስ እኔ እዚችው በሶ በሶ የምትል ዳቦ አልሰጥህም? የመሳሰሉ ሌሎች አቤቱታዎቿን በድባብ ሰርታ ነው። በዐይኖቼ ብቻ የእነዛን ጉዳዮች ጠረን አንድ ጥያቄ ውስጥ አስራ እንዳስቀመጠቻቸው ትናገራለች። ይህ የእሷ ችሎታ ይሁን የእኔ ጥርጣሬ የፈለሰፈው ምናባቴን አውቃለሁ። አይኖቼ ባይወጠሩም ሲወጠሩ ይሰማኛል። ለምን ይወጠራሉ? ሴራዋን የማላውቅ ይመስላታል። ኮላሴ ደባሪው ጌርሳን እንዳልጠጋት ቤቴ ድረስ መጥቶ አስፈራርቶ እንደሄደ አልነገረችኝም። ዝምታዋ ያለጥንቃቄ ጌርሳን ሊያገኝ ሲንጠለጠል ቢሞትልኝ ብላ ነው። ብገደል እሷ የምትፈልገው እንትኔ አብሮ መሄዱ አይደለም? ኢትዮጵያውያን መልካቸው ዝንጉርጉር ብቻ ሳይሆኑ ጥልቅ ምቀኞች ናቸው። ሰበብ ፈልገው እየተመቀኙ ከተመቀኙት ጋር ተያይዘው ቢሞቱ ግድ የላቸውም። እስላምም ክርስቲያንም አይደለህም አንተ ምቀኛ ነህ። ሙና ክፍለ-ን ጠርጋ እንደወጣች ፍራሼን ከአልጋ ላይ

አውርጂ ወለል ላይ ዘረጋሁ። ብርድልብሱንና እንሳላዬንም አወረድኩ።
ይሄን ብታይ ቤቴ ቢሆንም ሙና ደሚ እንደሚፈላ እርግጠኛ ነኝ።

አሥራት ጉንጉንዋን ፈታ ወደ ሁዋላ ለንጥሳ አስራዋለች።
በጨርቅ ቀረጢት ያመጣችውን የሚበላ ነገር ወለል ላይ አስቀመጠች።
ቀረጢቱን ከፍታ መሃከለኛ መጠን ያለው አገልግል አወጣች።
'የባሕርዳር አገልግል ነው' አለችኝ። 'ፋክ ኢት' አልኳት። 'ምን ሆነሃል?
ደሞ አገልግል እንዴት ፋክ ይደረጋል? ታመሃል' አለችኝ። አንደኛ
ለአገልግል ግድ የለኝም። ሁለተኛ ያመጣችው ያው ድርቆሽ ፍርፍር²²

²² የግል ልምድን ወደ ማህበራዊ ውይይት ማምጣት የናሙና ህግ ማክበር ብቻ
አይደለም። አብረን እንዳለን ማሳያም ነው። በዛ በኩል በዛች በቅሎ ደረትምን
ነፍተው ቢያልፉ እልዎታለሁ ያቺ የአህያ ልጅ የጠጣችው ውሃ የወንዜ ነው።
የጋጠችው ከፍየሎቼ መንጋ ተጋፍታ ነው። ፋንድያዋን እሳት ለኩሺበታለሁ።
ይሄ አሁን የማወራው ወሬ ደሞ ወደዱም ጠሉም ሳሩን፣ እኔን፣ ፍየሌን፣
እስዎን፣ በቅሎዋን፣ አባቷን ፈረስ ያያያዘን ናጥራን ነው። ሙልጭ አድርገን
ካልዋሽን በስተቀር ከዚህ ጉንጉን አናመልጥም። ግን ሞላጫ በዛ።

አሁን የማወራዎት በጣም የግል ስለሆነ ልምዴ ነው። ስለ አቶ ግርማ
ደንበባ ደግሜ ለመናገር ፍቼ መሄድ የለብኝም (ምዕራፍ አራትን
ይመልከቱ)። በአጭሩ ልበለው? ድርቆሽ አልወድም። ለምን አልወድም?

አንደ አንድ ገጠር ተወልዶ እንደ አደገ ልጅ አይደለም ፀባዬ።
እኩራበታለሁ ማለቴ አይደለም። ገጠር እንቃለሁ ማለቴም አይደለም። ለእኔ
ከተሜ ማለት መኪና የሚነዳ፣ የባእድ አገር ዳንስ የሚደንስ፣ የውጭ አገር
ልብሶች የሚለብስ ማለት ሳይሆን መንደሮችና ከተሞች፣ ሰዎችና ቁሶች
እንደተሳሰሩ፣ መተሳሰራቸውንም ማንም ሳይነግረው ከግል ልምዱ ሊገነዘብ
የቻለ ነው። ይሄ በትምህርትቤት ብቻ የሚያገኙት ብቆታ ሳይሆን በአእምሮ
ከፍታ፣ በአስተዳደግና በአኗኗር ጥልቀት የሚመጣም ነው። ለምን ይሄን
አዘበዘበኝ? አገራችን 90 በመቶው ገበሬ ቢሆን የቀረው ባያርስ እንኳን ራሱን
በዘመናዊ ትምህርት የጋረደ ገበሬ ለመሆኑ ልዩ ጥናት አይጠይቅም። ታዲያ
ጤፍ የሚያመርት ገበሬ መሃል ተወልጄ ለምን ድርቆሽ ጠላሁ? ጥያቄው
ቢያስቅም መልስ የሚለምን ነው።

በከተማ እድገታችን መሰልጠን የሚከሰትባቸው መስመሮች አሉ።
ከብዙ ምልክቶች አንደኛው ድርቆሽ በየሆቴሉ አለመሸጡ ነው። ማንም
የሆቴል ቤት ባለቤት የዚህ አይነት ምግብ አይሸጥም። ለምን አይሸጥም?
የአገራችን የከተማ ባህል አወላለድ የተወሳሰበ ነው። ከዚህ ከፖፖላሬ እስከ
ጅማ መንገድ ከላም በረት እስከ ጉለሌ ከቦሌ እስከ ሽሮሜዳ የከተማነት ዕንስ
ሃሳብ ይሄን ያህል የጋርዮሽ ትርጉም የለውም። ካለውም ከተሜነት የፈረንጅ
አበላል፣ አጠጣጥ፣ አለባበስና ቋንቋ ከመልመድ ጋር የተያያዘ ነው። ስልጠን
የተባሉ ቤቶች እንጂራ በወጥ የላቸውም፣ ቢኖራቸውም ብዙ ጊዜ የላቸውም።
ከተሞቻችን ቢያንስ 90 ከመቶ ፀረኢትዮጵያ ሆነው ነው ከተሜነታቸውን

የጀመሩት። እኔም ከተጫነቴን ለማስመሰከር መሰለኝ ከላይ እንዳልኩት ድርቆሽን ንቁአታለሁ። አብረውኝ አድገው ሁለተኛ ደረጃ ስንገባ የተለያዩን ልጆች ከሰፈራቸው ድርቆሽ አፍቃሪ ፀገይ ሳይላቀቁ እኔ ለምን? ዘፋኑ የእንጨዲው ወዳጄ ዳንዴው ሞላ እንደጉረኛ እንደሚቆጥረኝ የገባኝ ከርሞ ነው። አብረን በልተን፣ ተጫውተን፣ ሆያ ሆዬና ፎሌ ብለን እሱ ድርቆሽ ሲወድ እኔ ለምን አልወድም?

ግን እኔ እንደእሱ ዘፋኝና ሃብታም ስላይደለሁ፣ አድማጮቼን 'እናንተን እመስላለሁ' ብዬ መደለል ስለማያስፈልገኝና ደሞም ቡና ኮርፖሬሽን የምሰራ የመንግሥት ተቀጣሪ ደመወዝተኛ ስለሆንኩ ተደማጭነት ስለሌለኝ አባባሌ ሁሌ እንደ ጉራ ከመቆጠር አያልፍም። ለመሆኑ ጉራ ነው? አንድን ነገር በተፈጥሮ መጥላት አይቻልም? እሱ አብርሀን ያደገው በመደሰት የሚበላውን አንተ ማነህና ነው? ብለው በነገር እንደሚቆኑት አውቃለሁ። ሞላ ጊዜ ተርፎት ሊጠይቀን እቤት ከመጣ እኔን ማብሸቅ ስለሚያስደስተው እናቴን።

‘እስኪ እማማ ድርቆሽ ፍርፍር ካለሽ ስሪልካ’ ይላል።

እሷም ‘አይ ይኖር ብለህ? እዚህ ቤት ሁሉም ኮርተዋል። ነብዬማ የሰለጠነ መስሎት በዐይኑ ማየት አይፈልግም’ ትለዋለች

ከዛ ግራና ቀኝ በክርክር ይጠምዱኛል። ሙግት ሲመጣ መነሻዬ ሁልጊዜ አሳማኝ ቢሆንም ባይሆንም ሃይጂንን ተንተርሶ ነው። እንጀራው ድርቆሽ እንዲሆን ያለ ምንም መከላከያ (ልባስ) እውጭ ስለሚሰጣ ዘንብ፣ ተባይ፣ እንሸላሊት፣ ጉንዳን እንደሚረማመዱበትና፣ የእባብ ወይም የአይጥ ዐይነምድር ሊገባበትም እንደሚችል አንዳንዴም ጉንፋን የያዘው ሰው ከቤታችን ግቢ እንኳን ባይሆን ከውጭ ሲያነጥስ ልጋጉ በነፋስ ተሳፍሮ የተሰጣው እንጀራ ወይም መድረቅ ከጀመረ ድርቆሹ ላይ ሊያርፍ እንደሚችል ቁና ቁና እየተነፈሰኩ እነግራቸዋለሁ። ይሄም በደንብ እንዲይዝልኝ ከአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ጀምሮ የቀሰምኩትን ባክቴሪያ ሪፖር አክልበትና በምክንያቶቼ ስልፍ ላደናግጣቸው እሞክራለሁ። ሳይንሱንም ለማጠንከር ኪነታዊ ማጋነንና አስቃቂነት እጨምርበታለሁ። ታዲያ የሚሰማኝ አለ? የለም።

እማማም ድክመትን በምንደብቅበት የጋራችን በሆነው የዛገ ልማድ ተከናንባ (እንዲህ ግን አልላትም) ‘ምን አደረግንህ እቴ ይሄን የሚያሳስብ ሰይጣን እንጂ ምን ሊሆን ነው?’ በማለት ልክ ተባዮቹን ወይም ባክቴሪያዎቹን እኔ እንደማዛቸው ወይም ሕልውናቸው በእኔ ሟርት ላይ የተመሰረተ አድርጋ ሃሳቤን ታጣጥለዋለች። ሞላም ‘አይነግሩልኝም አይነግሩልኝም ይሄን ፈረንጅ’ ብሎ የሚሙቃትና ከእሷ ምርቃት ሲያገኝ (አይቀርበትም) ‘ተባረክ ልጄ። ባህልህን የማትረሳ፣ ያሳደጉህን የምትሆን’ ስትለው፣ እንዳታየው አድርጎ ድል እንደነሳኝ ሊያሳየኝ ፈገግ ብሎ በግራ ዐይኑ ይጠቅሰኛል። ከዛ እንደውም ፈተናው ይሰፋና ‘የት አየህ?’ እባላለሁ። ‘እባብ አይተሃል ሲፀዳዳ? አይጥ አይተሃል እዚህ? በነፋስ የመጣውን ልጋግና ንፍጥ ወደ እዚህ ግቢ ሲበር አይተሃል?’ መልሴ ምን እንደሚሆን

ስለሚያውቁ በሀብረት ይስቁብኛል። በፀሐይ ቢደርቅ እንኳን (sun-dried injera) ድርቆሹ በፈላ ውሃ ስለሚበሰብስ የቅርብ ጀርም ይቅርና በድንጋይ ዘመን የነበረው ቆሻሻ ጎጂነቱ እንደሚጠፋ የራሴኑ ሳይንስ አስታከው ይሰብኩኛል። ይሄም ከተሳታቸው እንጀራው ምጣድ ላይ እንደሚደርቅና በጥንቃቄ እንደተሰራ ይዘበዝባሉ። ፍላጎቴ ስለሚያስቃቸው ብቻ ሳይሆን ደደብነቴ እማርአቸው ሳቅ ሳቅ እያሉ ፊቴ ይቀመጡና እየተጋዝኩ ድርቆሽ ፍርፍራቸውን ይበላሉ። ቋቅ ስለሚለኝ የሚያደርጉትን ሳለማየት ወደ ውጭ እወጣለሁ። ሲጨርሱ አረጋግጥና እመለሳለሁ። ቀጥለው ከአቦል እስከ በረካ ሊጥ የሞላ ሆዳቸው ላይ ቡና እየቸለሱ ይስቁብኛል። እንዲህ ተደብሬ ዝም እላለሁ? አልልም.....

አልፎ አልፎ ለምን ድርቆሽ እንዳልወደድኩ ዘና ብዬ እራሴን አጠይቃለሁ። እሱ ብቻ ሳይሆን ድርቆሽ ራሱ ምንድነው እላለሁ? ሲጀመር ድርቆሽ ትርጉሙ ምንድነው? በከፊል የረቀቀ ወዳጆቼን የሚያሳፍር መልስ ፍለጋም የተሰማራሁ ይመስለኛል። ጥያቄ ቁም መያዝ አልነበረበትም። ምን ላድርግ ግን?

(ስለ ድርቆሽ ሳወራ ስለ ጤፍ መሆኑን ይታወቅልኝ።)

የጤፍ ዘር → ዱቄት → ሊጥ → እንጀራ → ድርቆሽ → ኮቸሮ።።።

እነዚህ ዝርዝሮች ደረጃዎች ናቸው። ልብ እንበል። ይሄ ግን መስመር ነው። ሲመስለኝ ይህ መስመር አዙሪታዊ ለሆነው ሕይወታችን አይመጥንም። ዞሮ ወደ ነበረበት ወደ ተነሳበት ለመመለስ የሆነ ዘላለማዊ ድግግሞሽ እንዲኖር ለሚመኘው፣ ከእግዜር እንደመጣ ወደ እግዜር ለመመለስ እቅድ ላለው የመንፈሳዊነት ዕውር ሱስኛ የሚመጥን አቅጣጫ አይደለም። (የአገራችን ሰዎች ሃይማኖተኛ ናቸው እንል የለም) ስለዚህ ይህ መስመር ፈርሶ ክብ መሆን አለበት። ክብ ሲሆን የእኛን የድብቁን ሕሊና ምስል ይይዛል።

ይሄን መስመርና ንጥሮቹን በሰው እድሜ ተርጉሜ ልውሰዳቸው። (ዱቄት = ሕፃን፣ ሊጥ = ሞላ፣ እንጀራ = ወጣት፣ ድርቆሽ = ጎልማሳ፣ ኮቸሮ = እርጅና) ወደ ነገሪ ልመጣ ነው። ለመሆኑ ስንቱ ነው እርጅና ጋ ሲደርስ በፈገግታ ወደ ሞት መሻገር የሚፈልገው? ማንም መሞት አይፈልግም። ዘላለማዊነትን ከመመኘታችን የተነሳ ዘላለማዊነት ባይኖር እንኳን ሃይማኖተኛ እንመስላለንና ወይም ለተገኘው ሃይማኖት አቃጣሪ ሆነናልና ዘላለማዊ ሕይወትን ቀርቶ ትንሽ ዕድሜ ለመጨመር ልጆቻችንን ለአውሬ ምሳ አድርገን ብንሰጥ ግድ የለንም። በእኛ አገር ብቻ ነው እግዜር ሃይለኛና ቁል የሆነው። እንዴት ነው ከሞቱ በኋላ መኖር? ወንድሞቼና እህቶቼ ሆይ ጫጫታ፣ ፉክክር፣ ተረብና ጠላ የሌለበት ሌላ አለም መኖር አልፈልግም። ለመሆኑ ስሞት እንደ ጨርቆሱ ወዳጄ እንደ ልጅ ገዳም አባተ አይነት አርቦሽ ሙታን አሉም ማግኘት እችላለሁ? እኔ ጥጂ ወይም ንብ አይደለሁም ወተትና ማር በሚያፈስ ዘላለማዊ ህይወት የምደለለው። ምን ለማለት ነው? ድርቆሽና ኮቸሮ ሰሪዎች በተምሳሌት ለዘላለም ለመኖር የሚጣጥሩ ሰው

ነው። ቀና ብላ በትዝብት አየችኝ። አሥራት በትዝብት ስታይ ፅድሜዋ በአስር ዝቅ ይላል። ፀጉሯ በቅባት እንደ ሳቡኪክ ሲፈልቅ አየዋለሁ። ተሰርቶ የማያውቅ መርቱ ነበር። እውስጡ ሰርዶ አይጠፋም፤ ሰርዶውን ተከትላ የገባች ጥጃ አትጠፋም። ጥጃዋን ተከትሎ የገባ ጅብ አይጠፋም፤ ጅቡን ተከትሎ የገባ እረኛ አይጠፋም፤ እረኛውን ተከትሎ

መሆናቸውን የሳቱ ገብጋቦች ናቸው። የሚበሉትን ነገር ጮደት ውስጥ በመክተት የሞት ፍርሃታቸውን በተምሳሌት ለማሸነፍ ይጥራሉ።

ድርቆሽ ፍርፍር ሲሰራ (ድርቆሽ ፍርፍር ሲሆን) በከፊል ወደ እንጀራ በከፊል ወደ ሊጥ የተጠጋ ከእርጅና ወደ ጎሳ ወደ ጎልማሳነት የመመለስ የተስፋ ቆራጮች ምሳሌ ነው። (እንጀራ ፍርፍር ወጥ ቅብ ነው። እሱም ተነጥሎ የሚፈሰውን ወጥ በጉያው ከመሰብሰብ ሌላ ነገር አይሆንም።) ኮቸሮ እንጀራን መልሶ ወደ ጤፍ ማምጣትና ውሀ በማማከል ወደ ሊጥ ወይም ወደ ልጅነት የማምጣት ነው። አጋጣሚ ሆኖ አይመስለኝም ገና ሳታረጅ እማማ 'አሁንስ አረጀሁ' እያለች ድርቆሽ ወዳጅ የሆነችው? ወዳጅ ሞላ በጣም ጨዋ፤ ያለ ዕድሜው የበሰለ የሚባለው ለምን ድርቆሽ ወደደ? ምናልባት ተደብቀው ጣት የጠቡበት ልጅነታቸውን እየተመኙ ይሆን? አብሮ አደጌ ሞላ የዞረበት ስለሆነ ብዙ ጊዜ ከወጣት ሴቶች ጋር ጊዜውን ያሳልፋል። ድርቆሽ ይወዳል ማለት ምሳሌው ልጅነቱን እየፈለገ ነው። ባለፈው ለመት መስከረም ሳይ ያወጣው ካሴቱ መሪ ዘፈን 'ሆያ ሆዬ' ነው። እማማም በተራዋ 'አበባዬ ሆይ' የሚጫወቱ ልጃገረዶች ስታይ ደስታዎ ወደር የለውም። ቆማ፤ ደረቷን በእጆቿ ደግፋ ልክ እንደኮንስርት ታዳምጣቸዋለች። ሳትዳብሳቸውና ሳትስማቸው የሄዱ ልጃገረዶች ወዳቸው።

--አንቺ ምናባሽ ነይ ልሳምሽ!
--እንዴ የተስፋዬ ለማ ልጅ ነሽ አይደል? አምሮብሽ የለ! ነይ በይ ሳልጨመጭምሽ አትሂጂያትም
--አንቺ ቀልቃላ ሁሌ መንቀልቀል፤ ጉንጉንሽን ሳብተካክልሽ እማማን ያኔ ያያት ግሬድ 4 ሲ ያለች ትመስላለች።
እኔም እላለሁ ድርቆሽ የጠፋ ልጅነታቸውን ፈልገው ሊይዙ ለዳኝ ውሻ ፊትፊታቸው እየነዱ የሚወጡ ወዳጆቻችን ናቸው እላለሁ። ለድምቄም እላለሁ። ድርቆሽና ኮቸሮ ይውደሙ!! የማላመልጠውን እርጅና እንጀራ በወጤን እየበላሁ ለሌላ አዙሪት በምኞት ለቀለመ ሕይወት ራሴን ሳላጭ እንዛለሁ። ማንንም አልፈራም። ሞት ሆይ ነይ። የዘገነው ዘፋኛችንም ኮረዳዎቹን 'ቆንጅዬ' እያለ ከሞት ሊያመልጥ ይለፋል። አብሮአቸው ጋስታ ይበላና ቤቴ ሲመጣ ድርቆሹን ይቅማል። አሁንም እንደገና ድርቆሽ ይውደም። ሳባብል አልሟገትምና ትርጉሙን ሳብቀምጥ።

ድርቆሽ: (1)የተወቀጠ ኮቸሮ፤ (2)ደረቅ ሳር። ተግባባን? ጋሼና እትዬ ሆይ!
(ካቢዩ ጎበና (ናቢ) ከአራት ሺህ ለመታት የምግብ ባህል። ሲሳይና አንቅፋቱ። 115 ገጾች አለ ብርሃን ማተሚያ ቤት 1963 አም)

የገባ ገበሬ አይጠፋም፤ ገበሬውን ተከትሎ የገባ ግብር ሰብሳቢ
 አይጠፋም። እዛ ውስጥ ቅኝ የሆነ አገር ነበር። ከብትም። ቦርሳዋን
 አስቀምጣ ወዲያ ወዲህ እያለች ጨዋታዋን ቀጠለች። ወሬዋ ሁሉ
 የሚመኝ ሃሜት ነው። የማነበው የሊሊያን ሮቢንሰን ኢን ዘ ካኖንስ
 ማውዝ (In the canon's mouth) የቀኖኖው አፍ የተባለው መጽሐፍና
 የእሷ የወዳጅ የቤትና የቢሮ ወግ አይቀራረቡም። ለምን እጠራታለሁ?
 እንደ እርሷ የቀዘቀዘ ሲነኩዋቸውም እንደዛ የሚያደርጋቸው
 የሚያማምሩ ትናንሽ ጠቶች ያላት ዘራሁን ማለት ናት። ከመመርቀኔ
 በፊት እነሱን እንደ ቡና እንድጠጣ ወደ አፌ ታስጠጋለች። እንደ
 ስድስት ወር ልጅ ከእሱ ስታገል አናቴን ይዛ 'አትበሳጭ የእኔ ጌታ'
 ትለኛለች። ዋት ዘ ፋክ እያልኩ እመዘምዛታለሁ። እሳይ ብላ አፌን
 ከጡቷ አላቃ ከንፈሮቼን ስማ ትሰየማለች። ውሸቱንም ምኑንም እንደ
 እውነት ታወራለች። አልታዘባትም። እማማ ድሮ ለስራ ጉዳይ ደቡብ
 የሄደች ጊዜ ያመጣችልኝ የደሳኔ ሴቶች ከንፈራቸውን ሰንጥቀው
 የሚሰኩት ሚጢጢ ምጣድ ላይ ሲጋራዬን እየተረከስኩ። እሱ ነው
 መተርኮሻያዬ። ፋክር ሆይ ነፍጠኛነት አይደለም። አስባለሁ ራቁቴን
 ሃመሮች መሃል ቆሜ። የሚያማምሩ ነገሮች። የሚቀፉም ነገሮች።
 አሥራትን ምን ምን እሸታለሁ? ብላት አሻራ አሻራ እንደምትለኝ
 ይገባኛል። ስለ ጌርሳዎት አባት ስለኮላሴ መጥፋት አወራችኝ። በእግር፣
 በፈረስ፣ በበቅሎ፣ በታንኳ፣ በአይሮፕላን፣ በመኪና፣ በጋሪ፣
 በሂሊኮፕተር፣ በተባበሩት መንግስታት እየተፈለገ ነው ትለኛለች።
 ልላት እፈልጋለሁ። ገደል ይግባ። ለምን? ብትለኝስ? የተናገረችውን
 በዝምታ አዳምጬ እንደ አዘንኩ ሁሉ ከንፈሮቼን እመጣለሁ። ወይም
 ሌላ ወግ እንድታመጣና ኮላሴ ወሬ ላይ አዲሱ ወን ተደርቶ
 እንዲያጠፋልኝ እጥራለሁ።

ከአሥራት ጋር እንደ ማንኛውም ቆራጥ ዜጋ ቅጠል እየበጠስን
 በከረብላና በአቡምሰማር ጥይት ጊዜን መረሸናችንን እንቀጥላለን።
 መቃምዋን ትታ ከግንባሬ እስከ ጭኔ ትዳብሰኛለች። ለጫት ትላለች
 እንጂ የምትመጣው እኔን ለመዳበስ ነው። እንደ ድመት እላዬ ላይ
 ተዘልሳ ማናወዝ የሚቃጡ ዐይኖቿን አየሁዋቸው። እነዛ ውስጥ ያለው

ምርቃና ብቻ አይደለም የሚቀበለው ያጣ ፍቅርም ነው። በሁካታ ፍቅር ጥሩ ነው ብለን በዝምተኛ አቃቂር እንገለጻለን። በጎዳና ላይ የሚሄደው ሁሉ በሆነ ስታይል ፍቅሩ የተገደለበት የፍቅር ገዳይ ነው። ተራሻኞች ነን። የጎዳና ላይ ቱቦዎች በዛ እራሳ ሙሉ ናቸው። የወደቀውን የዕዳን ቅጠል ብታነሳ ከዛ ስር ሳይገነዝ በችኮላ ያለፈ ፍቅር ነው። ቆዳው ቀዝቃዛ ነው። ጎኑ የወደቀው መገንዣው የሰበብ ጨርቅ ነው። እኔ የአንተ ሰበብ ነኝ፣ አንተ የእኔ ሰበብ ነህ። ከአሥራት ጥበበኛ አፍ እዛ እንደ ተንጋለላች ይህ ወጣ፣ አቡ እወድሃለሁ። ፊቷን ወደ ተራቆተው አልጋዬ መለሰች። ከአገጭዋ ስር ቅባት ያልደረሰበት አመዳም ቦታ አለ። እንዲህ ያለ ነገር የሰማሁት ዛሬ ነው። ድገሚልኝ ይባላል? እንደማረከኝ ሁሉ አፏን በመገረም ዳበስኩት ልብ ሳልለውም ከገጽዋ አፈላህብ ጥቂት ወዝ ወስጄ ለአገጭዋ አካፈልኩት። የተናገረችውን ያልሰማሁዋት መሆንን ፈለኩ። ያላየም። በቅባትዋ እንደ ዳበስኳት አልነገርኳትም። አገሩ የሰርጀሪ ነው። ራሱን መሆን የከበደው ተራነቱን የሚያንቆለጳጵስ ከርፋፋ ነው። ግድግዳ ተደግፎ ክሎሮሬሌን እያነበብኩ ስታወራ እሰማታለሁ። ስታደክመኝ እተቀመጥኩበት ዚፔን ከፈትኩ። ጭንቅላቷን ወደ ጉያዬ ሳብኩት። ቆይ ጫቱን ሳውጣው አለች። ኃጢያት ፋታ አይሰጥም። በአፏ ልት ደስታ ትሰጠኛለች። አሥራት የማይካድ አንደበተ ርትዕ ናት። ቀና ብላ አየችኝ። እነዚህን ዐይኖች ይህን ቁልጭ ያለ አስተያየት ከዚያ በፊት አላውቀውም። ልቀበለው ከሚከብደኝ ቦታ አሥራትን እንደምቀርባት ጠረጠርኩ። የሆኑ ትናንሽ ቦታዎች አሉ መሰለኝ በውስጣችን እንደ ነብር አድብተው ቀን የሚጠብቁ። ነጭ የደም ሴል እንደ ፈረስ እየጋለቡ ወይ ሐሞቴ ጀርባ ደቃቃ ልፋጭ ለብሰው። ከቆዳዬ ስር ጨለማ ነውና ስንቱን ደብቁ ይሆን? ሌላ ስለማያይብኝ ያላየኋቸው። አሥራት ያለችውን እያሰላሰልኩ ታጥቦ የፀዳ ፀጉሯን እየዳበስኩ እቀጣጠላለሁ። ሰአታት ያለፉ መሰለ። ለደቂቃ ክንፎች አብቅዬ ሕንድ ውቅያኖስ ደርዝ ሞቃዲሾ አሸዋ ላይ የአሜሪካ ኮማንዶ ጎረምሳ ቅጠልያ ጃኬት ለብሶ ማካን ቢልኪስ የተባለች የሶማሌ ቆዳ ሲሰር አይቼ ተመለስኩ። አረንጓዴ ነባሪዎች ወርቅማ አሸዋ ላይ በውተት አረፋ ሲታጠቡ አየሁ።

አሥራት ከዚህ ሌላ ምንም ባትናገር ደስ ይለኛል። ወገቧ በመታጠፉ ሲያማት እላዬ ላይ ሆና እንደ ሞላ ፊቷን አንገቴ ውስጥ ቀበረች። አናቷን ወደ አንገቴ ስቤ ይህቺ ጠገባ ያጠገበችኝን እህቴን አጥብቄ አቀፍኳት። አፏ አጠገብ ያለውን ጆሮዬን እየሳመች ለምን ፊልም አናይም? አለችኝ። እኔን ለቃ ያመጣችውን ሲዲ ማጫወቻው ለማስገባት ወደ ሞኒተር እየዳኸች ሄደች። ካናቴራዋ ራቁት ቂጥዋ ላይ ተጣብቆአል። ያየሁትን ነገርኳት። እየሳቀች ተመልሳ መጥታ ጭኖቼ ላይ ራሷን አስቀመጠች። ፊልሙ በጀምርም ጉዳይዋ ከእኔ ብቻ ነውና ተንጋላ ፊቴን ትዳብሳለች። ያለስሜት እነካካታለሁ። ራቁት ሆድዋን፣ በቅሬታ ሥልጣኑን የምጋፋውን አፍረቷንና አፍረቷ የለበሰውን ለጫ። ልብ ሳልለው ግራ ጡቷን እየያዘኩ እለቃለሁ። ፍንጨቴን ይቆነጥጣል። በፍቅር የተሰነጣጠቀ ሌምቦዋንም እዳብሳለሁ። ከንፈሮቿ ሁልጊዜ ይሰነጣጠቃሉ። ቅባት ይቀባሉ፣ ግን ይነጡና ይሰነጣጠቃሉ። የምትቀባቸው እንዲነጡና እንዲሰነጣጠቁ ይመስላል። በፈዘዙ ዐይኖቼ የቲቪ ሞኒተር አያለሁ። ሲኒማው ጀመረ.....ከፊል ልቤ በመሞቅ ላይ ያለ ገላዋ ላይ ነው። የሲኒማው አርዕስት ቅብብሎሽ ይላል። የተጻፈው በትላልቅ ኒያላ ቅጥ ቀይ ፊደሎች ነው። አርዕስቱን ያጀበው የሴማ ድምፅ ሙዚቃ ጃኪ ቻን የተባለ የሆንግ ኮንግ ተዋናይ ባትል ክሪክ ብራውል (battle creek brawl) የተባለ ሲኒማ የሰራበት የላሎ ሸፍሪን ድርሰት ነው። ይህን የጃኪቻን ሲኒማ በዚህ ፋጨት ሰበብ እወደው ነበር። ስሰማው ደነገጥኩ። እንደ ደነገጥኩ ለአሥራት አልነገርኳትም። አሥራት ፊልሙን ማየት ትታ እንደ ልጅ ፊቷን ጭኖቼ መገል አስቀምጣ እንደምትተኛ ሁሉ ተመቻቸች። ከወገቧ በታች ያለው ራቁቷን በችልታና በትብብር ጋቢ አለበስነው። ፊልሙን ለመመልከት በጣም አተኮርኩ። ሲኒማውን ከክንብንቧ ውስጥ ሆና ተረበችው። ላታይ ትተቻለች። ስለፊልም ሳያውቁ ፊልም ይሰራሉ። አፍረተ ቢስ ሁሉ ሂሂ። መርገባ። ነገረኛ የሚያስመስሏት ስስ ከንፈሮቿ የሚያስቡ ይመስላሉ። ለብሰው የመጡትን የከንፈር ቀለም በገላዬ ላይ በየቦታው አትመው ራቁታቸውን ቀርተዋል። ፊልሙ እንደቀላል ነገር ጀምሮ ለአንድ ሰአት ከፋብ አስሮ እንደያዘኝ ልብ ያልኩት ሲያልቅ ነው።

ታሪኩ ስለ አንዲት የቀርካሃ ዋሽንት ነው። ሲጀመር ፓዊ የተባለ የገጠር ከተማ ውስጥ መኩሪያ የተባለ አንድ ገበሬ ዋሽንት ሰርቶ ሕይወት ለተባለች የዘመዱ ልጅ ሊሰጣት ከከተማው ምሥራቅ ጠርዝ ወደ ምዕራብ ጠርዝ ሲሄድ ገበያ መሃል ይጠፋበታል (ልክ ከጠዋቱ አንድ ሰአት ተኩል ላይ/ ብስጭቱ አይጣል ነው).....ዋሽንቷን ስሟ ያልታወቀ አንዲት ልጃገረድ ከመሬት ወድቃ ታገኛትና ይዛት እቃ ልትሸምት ሱቅ ገባች። እሷም ሱቁ ባንኮኒ ላይ ዋሽንቷን ትረሳትና ትሄዳለች (ከመሃል መንገድ ትዝ ሲላት ለእኔ ባይለው ነው! ብላ ወደ ሱቁ ሳትመለስ ትቀራለች).....ባለሱቁ ዋሽንቷን ያያትና ልጅቷ ተመልሳ መጥታ ትወስደው ይሆናል ብሎ ዋሽንቷን ደበቅ አድርጎ ያስቀምጣታል.....በሚቀጥለው ቀን። ማታ ለገበያ ፓዊ የመጣ ቤቱ ያደረ አሰፋ የተባለ ዘመዱ በጨዋታ መሃል ስለዋሽንቷ ወሬ ይሰማና ለልጇ ልውሰድላት መሄቃ ትወዳለች ብሎ እንዲሰጠው ይጠይቀዋል። ትንሽ አንገራግሮ እሺ ይለዋል (የትናንትናቅ ልጅ ድንገት ከመጣች ምን ውሸት ለእሷ መንገር እንዳለበት እያሰላሰለ ነበር)። በጠዋት አሰፋ ወደ ባሕርዳር ዋሽንቷን ለመውሰድ ቀረጢቱ ውስጥ ይከታታል። አሰፋን የጫነው አውቶቡስ በከተማው ምስራቅ ሲያልፍ ዋሽንቷን የሰራው አቶ መኩሪያ ቤቱ ደጃፍ ጎንበስ ብሎ ሚስቱ ወይም የሆነች ሴትዮ ውሃ እያፈሰሰችለት ፊቱን ሲታጠብ ይታያል። የውሃው ጢስ እንደ ጉም ከአናቱ ላይ ይነሳል። አውቶቡሱ ውስጥ ካለው አሰፋ ጋር ይተያያሉ። መኩሪያ ከሚታጠብበት ቀና ብሎ ይሄ አውቶቡስ ዛሬ ምነው ዘገዖ? ይላል። አሰፋ ባሕርዳር ደርሶ እቃ ከአውቶቡስ ላይ ሲያወርድ መቀመጫው ላይ ቀረጢቱን ከነዋሽንቷ ይረሳታል። እቃውን ሁሉ ይዞ ቤቱ ደርሶ ገና አረፍ እንደ አለ ዋሽንቷ ትዝ ትለዋለች። (የሆነውን ለሚስቱም ለልጇም ሳይነግራቸው ድምፁን ዝቅ አድርጎ የፈሰሰ ውሃ አይታፈስ እንግዲህ ብሎ ለራሱ ይናገራል).....አውቶቡሱ ውስጥ አሰፋ የተቀመጠበት ወንበር የደረሰው አንድ ተላፋሪ ዋሽንቷን የጠፋ እቃ ነች ብሎ ስለአመነ ለሾፌፍ ይሰጠዋል.....የአውቶቡሱ ሾፌር ይቀበልና አዲስአባ ይዞአት ይመጣል። አዲስአባ እንደደረሰ ገና ከአውቶቡሱ ሲወርድ አንድ መፅሐፍ አሟሪ

2002

ይቀርበውና የሆነ አረንጓዴ መፅሐፍ እንዲገዛው ለመነው። ሾፌሩ መፅሐፉን ከመግዛት ይልቅ ወደ አውቶቡሱ ጋቢና ተመልሶ ዋሽንቲን እንስቶ ለልጁ ሰጠውና ይህን ሽጠህ ብላ .....ሂድልኝ አለው.....ይህ መፅሐፍ አዙዋሪ ማታ ላይ ወደ ማደሪያው ሄዶ ለጓደኞቹ ዋሽንቲን ያሳያል። ብሄራዊ ቲያትር አካባቢ የሚሸቅል እሱን የመሰለ አበባው የተባለ አዲስ ወዳጁ ለሸጥላህ ይለውና አበባው በበነጋታው ዋሽንቲን ይዞ አራት ኪሎ ይሄዳል። ይቀናውና ሳይረፍድ አበምሳ ለተባለ አንድ ወጣት የሙዚቃ ተማሪ በጥሩ ዋጋ ይሸጥለታል.....ሙዚቀኛው ዋሽንቲን በቦርሳው ከቶ ያሬድ የሙዚቃ ኮሌጅ ይዞአት ይሄዳል። እዛም ከአንዲት ጓደኛው ጋ ይገናኙና ቡና ለመጠጣት ይወጣሉ። እተቀመጡበት ካሬቴርያ ዋሽንቲ ከቦርሳው ትሾልክና ጠረጴዛ ስር ትወድቃለች። መውደቋን ልብ ሳይሉ አርቲስቱና ወዳጁ ቡናቸውን ጨርሰው ወደ ሚሄዱበት ይሄዳሉ.....ምሽት ላይ ቃልኪዳን የተባለች አንዲት አሳላፊ ዋሽንቲን ወለል ላይ ታገኛትና ፈላጊዋ ሲመጣ እንዲወስዳት ካፌው ጀርባ ወስዳ አንድ ክፍል ውስጥ ታስቀምጣታለች። ከመሃል የሚወስዳት ይጠፋል (ወር ያህል).....ከእለታት አንድ ቀን ምሽት ላይ ቃልኪዳን እቃ ስታዘጋጅ ዋሽንቲን ታገኛትና የጠፋበት ሊወስዳት እንዳልመጣ ገብቷት ስራዋን ጨርሳ ወደ ቤቷ ስትሄድ ይዛት ውይይት ታክሲ ውስጥ ትገባለች። ሰፈሯ ታቦት ማደሪያ ነው። ታቦት ማደሪያ ስትደርስ ከወያላ ጋር በሂሳብ አከፋፈል ላይ ትጣላና (መልስ ያታልላታል) ረብሻ ይሆናል። በዚህ መሃል ዋሽንቲ ከቦርሳዋ ውስጥ ትወድቃለች። ልጅቷ ስለተበሳጨች እቃ መጣሏን ልብ አላለችም.....ዋሽንቲ አስፋልት ዳር ወድቃ ትቆያለች (ካሚራው ያለመታከት ያሳያታል)። ጅብ ሲጮህና ዶሮ ከኩሉ ሲሉ ይሰማል። እንጭራራቶች ይንጣጣሉ። ውሾች እዩዩአቸውን ያስነካሉ። ዋሽንቲን ሰዎች አያነሷትም። ሰዎች አያዩአትም። የተለያዩ ሰዎች በአጠገቧ ሲያልፉ ካሚራው የእግራቸውን ሁኔታ ብቻ ይከታተላል.....መሽቶ ይነጋል። ጠዋት ላይ ልክ አንድ ሰአት ተኩል ሲል አንድ የብስክሌት የፊት ጎማ ዋሽንቲ አጠገብ መጥቶ ቆመ። የጃኬቱ እጅታ ብቻ የሚታይ አንድ እጅ አነሳት.....ካሚራው ብስክሌትና ሊጋልባት

በመሳፈር ላይ ያለ አንድ እግር ብቻ ያሳያል። ተሳፋሪው ጀርባ ላይ ባክፓክ አለ። የተሳፋሪው ፊቱ ወይም ፊቷ አይታይም። የባክፓኩ የላይኛው ኪስ ላይ ዋሽንት ተሸጣለች። ካሜራው ተሳፋሪው ጀርባና ዋሽንቷ ላይ ብቻ ያተኩራል.....በስክሌቱ ላይ ያለውን ሰው የማውቀው መሰለኝ። በጣም የማውቀው ስለመሰለኝ የሆነ የሰው ስም አፈ ላይ ነበር.....ካሜራው እንደቆመ በስክሌቱ ከካሜራው እየራቀ ይሄዳል። ከዛ ፋጨት ይጀምራል። ፋጨቱ ፊልሙ ሲጀምር የነበረው የላሎ ሸፍሪን ሙዚቃ ነው። ያኔውኑ በሲኒማው ስራ የተሳተፉት ሰዎች፣ ድርጅቶችና ተዋንያን ስማቸው ከታች ወደ ላይ በሚሳብ ጥብጣብ ላይ ተደረደረ። ፕሮዲዩሰሩ ባካፋ መዝገቡ ነው። የቲም ሙዚቃው ፋጨት በዘሪሁን ነው። ማስታወሻነቱ ለገለታ፣ ለእኔ፣ ለጌርሳሞት እና ለሌሎች የታቦት ማደሪያ ልጆች። ፈዝጌ ቀረሁ። ያየሁትንና ያነበብኩትን ለአሥራት አልነገርኳትም። አይኖቼን እንደገለጥኩ አስር አመታት ወደ ልጅነቴ ተንሸራተኩ። ቶሎ ወደሚያልቁ ሽንቃጣ ቅዳሜና እሁዶች። የምሽት ፀሐይ ወደ ተቀቡ ቢጫ ምሽቶች፣ ወደ አረንጓዴ የነሐሴ ሆያሆዬ፣ ወደ ኮምቤ የእጠፋርስ አውሊያ ለመጠጡ ሕልመኛ ነጭ አሞራዎች፣ ወደ ወጨጫ የጠስኝ ነፋስ.....እዚህ በመዳፊ ከጋረድኳት ሲጋራ ጢስ እየተነኘ.....ዘሪሁን ጣቱን እያጮኸ ነይ ገላ ገላ-የልቤ አለላ-የሕይወቴ ጥላን ሲዘፍን፣ ተዘራ ከአንቺ ይደብራል ስንለው። ገለታ በአጥንታም የሚያልም በመሰለ ኮስታራ ፊቱ እየዘፈነ በዲምፕሉ ጨረር የቺኮችን ዐይን ሲያወጣ.....አ ድምጽ! ቀለም ነበረው? የምሽቱን የመሰለ? (ለአፍታ የሩቅ ከተማ ሰው መሰለኝ፣ የት ይሆን ይሄ ልጅ? እሱን በመተረብ ጭንቀቴን አብርጄአለሁ) .....ባካፋ እጁን አፋ ላይ አድርጎ ግጥም በድምፅ ሲያዳምጥ፣ የውዴ ላውንድሪ ቤት ጠረን፣ ጫጫታችንና ሳቃችን.....የተለያዩ ቦታ ያለን የመሰለኝ ጊዜ መለት ነው። የተቀመጥነው አንድ አግዳሚ ወንበር ላይ እየተገፋፋን እንደሆነ ጠፍቶኛል.....

እቅማለሁ፣ አሥራት አትቅምም፣ የተጋደመችበትን ፍራሽ እግራን ውሃውን፣ ሙና የጠረገችውን ወለል፣ የእናትና የአባቴን ቤት፣ የዚህን ሰፈር አየር፣ የተራራዎችን የማታ ጥላና ቀጭን አየር

201

እንጋራለን። በእናቶቻችን ማሕፀን ውስጥ ሆነን የተጋራነውም ይኖራል። የግብር ውሃቸው ከዚህ የሐምሌ ሰማይ ሲወርድ የተሻሙት ማይ ነው። ዝርያዬ ወደ ዝንጀሮ ቀረብ ስለሚል ይህን ረስቼዋለሁ። የብብቴ ፀጉር የዘር ማንዘሬ ምልክት ነው። ትርፌ ምንድነው?.....ምን ያህል ጊዜ በትካዜ እንደቆየሁ አላውቅም። ልብ ስል በጉንጮቼ ላይ ዕንባ ይወርዳል። ቶሎ ጠረግሁት። ዓለም እንዳየኝ ሁሉ አፈርኩ። ከዐይኖቼ እየተሳበ የሚወጣው የዕንባ ስለት ውስጤ ተመቻችቶ የተዘረጋውን የመደብር ብራና ቀዶ ነጠላ ሰረዝ የምታክል ብርሃን እንደማያሳየኝ ይገባኛል። ያነባሁት ወዳጆቼን እንደማሳገኛቸው ስለጠረጠርኩ ነው። የዚህ ሲኒማ ስክሪፕት ደራሲ ገፀባህርያቱን ሲስል እርቀት በሰጠው ጭካኔ አይደለም እንዴ? አምናለሁ ሰውዬው ልብወለዱ ውስጥ ደፍሮ ሲከተኝ እንደ ባዕድ ቆጥሮኝ ነው። ይህ ያሳዝነኛል።

የቀረችኝ ይህቺ ከአንጀቴ የማላፈቅራት ሴትዮ ናት። አየር አልወድም ቢሆንም ከተወለድኩ ጀምሮ እስከ ዛሬ ተንፍሼዋለሁ። ሽንቴን አልወደውም ግን እያማጥኩ፣ በማማጤም እየተደሰትኩ ተፀዳድቼዋለሁ። እናቴን እወዳታለሁ ግን የፃፈችውን አንድ ብርቅዬ መፅሐፍዋን አንብቤ የመጨረስ ሃሞቱ የለኝም። አልጋዬ ስር ተጣጥፎ ወድቆአል። እዛ ትራስጌ። የት ነው? እዛ ወዲያ እግርጌ። የቀረኝ የማላፈቅራትን የማልወደውን ማስደሰት ነው። ተስፋ መቁረጥ የጣለኝ ነኝ። ወንድሜ ባካፋ ከእኔ ይለያል። ውጊያውን ያላቆመ ገና ከፈረሱ ያልወረደ ጊዮርጊስ ነው። በለጠኝ?

ግብዳ ግቢ፣ ግድንግድ ቤት፣ የራሴው መኝታ ክፍል፣ እናትና አባት የሚሰፍሩልኝ ቀለብ፣ አፌ ውስጥ ደሞ የቁሞ ቀር ሴት የጡት ፍንጭ እንደ አብሲት አረፋ እየፈነዳ። ጎዳናዬ ከዚህ አይወጣም። አምላኬ ጨለማ ነው። ግን እንዲህ እላለሁ፣ መፈፀሙን አውቄአለሁ። ይህም ምናልባት የመጨረሻ እውቀቴ ነው። የሚወዱኝ እንዳሉ አውቃለሁ ግን ሁሉን እጠላለሁ። ምናልባት ጥጋበኛ ነኝ። ምናልባት በጥጋበኛነቴ እኮራለሁ፣ እመካለሁም። ለመሆኑ እኔ ከባካፋ እርግብግብ ነኝ?

እንዲህ ነው፡ የተፈጠርኩት ለአንድ ሕልም ብቻ ነው። የማዕረግ ተመራቂ ተማሪ፣ ችግር አይቶ የማያውቅ፣ ከከበርቴ አብራክ

የተከፈለ ከበርቴ፣ መዕራፍት ቢያላትም ማንን ምን ይሳዳል? ነው። ቃል የገባሁላቸው ወዳጆቹ ተበትነዋል። መበተናቸው ማንን ምን ይለዋል? ነው። አንደ ብልጣብልጦች በአፌ እያሳለጥኩ ትናንሽ ሕልም እየፈለፈልኩ ለትናንሽ ግብ አልኖርም። ወደዚህ ምድር እንዲሁ ለመኖር አልመጣሁም። ምን ላድርግ? ከደቃቃ ችግር ማሕፀናችሁ ጭራቅ ጉዳይ ይወልዳል። ከጥላቻዬ በፊት ያለው ከእናንተ አይነቱ ምንም አለመጠበቅ ነው። በሕይወት እስከመጨረሻው ኖሬ ስትጠፉ ማየት እወድ ነበር። ባይቻልም እንጋለሁ። ድንገት ቢሆን ደሞ ሳቄ እንዳይመጣ እፈራለሁ። ግን በምንም ይሳቃል? ወደ ሲኦል የሚወስዳችሁን ጥርጊያ ማበጀት ከጀመራችሁ ከረመ። እና በምንም ይሳቃል?

አንደጥንት ዘመዶቹ ወይ አንደዛሬዎ እማማ በየደጀሰላሙ አልገዘገዘም። በቅዱስ መጽሐፍት ቸርቻሪዎች አልጠፈርም። እዛ ፔርሙዝ ውስጥ ያለው ሻይ ሳይሆን ደም ነው ብልህ አንተ ምን አገባህ? አንቺስ? አሥራት ሁሉን ዝቅና ከፍ ለእኔ ትታ ተኝታለች። ከንፈሮቿ ስስ ቅጠል ይመስላሉ። የታችኛው ለአመል አበጥ ይላል። በእኔ በኩል ያለው ቀለሙ ሙሉ በሙሉ አለቀቀም። በቀስታ እጄን ሰድጄ በአመልካች ጣቴ ያን ለአመል ያበጠ ቦታ ነካሁት። ዐይኖቿን በትንሹ ገልጣ ፈርጠም አለች። ቀኝ እጄን አንስታ በዳበላ ፊቴን ነካችኝ። ጣቴ ከንፈሯ ላይ መሆኑን ረሳሁ። ዐይኖቿን ሳትገልጥ አቡሽ እወድሃለሁ እኮ.....መቼ ይገባሃል? አለችና ወደ በለጠ ጥልቅ እንቅልፍ ለመግባት አይነት ተመቻቸች። የተከደኑት የአሥራት ዐይኖች ቡጢ ያካክላሉ። እንዲህ ተኝታ ሳያት ለመሆኑ የመጀመሪያዬ ነው? የመጀመሪያዬ ግን መሰለኝ። ጎንበስ ብዬ በከፊል ፀጉር የሸፈነው ከሲታ ጉንጭዋን ሳምኩት። በዳበላ አመልካች ጣቴን መርጣ በእኔ ያዘችና በትናንሽ ጥርሶቿ በቀስታ ነከሰችው። ደግሜ ልስማት አሰብኩ..... አልሳምኳትም። ፊልሙን ደግሜ ለማየት ሪፎቴን ነካሁ።

ሰርጀንት⁴³ ዴላኒ

ዴላኒ ጥላ ያለበት ቦታ መርጦ ቴሌፎኑን ከፊተና ለአንድ ወዳጁ ደወለላት። የሚጠራት 'አልማዝ' ብሎ ነው። 'አልማዝ' ማለት አቅቶት አይደለም.....

በጭፍን ሲነዳ ቆይቶ--ልቡን ሳያማክር እንደማለት፡ መጓዝን በመርሳት። ይህ ስሜቱ ከሃላፊነቱ የሸሸ ወይም ሃላፊነቱን የናቀ ያስመስለዋል። የነሐሴ አጋማሽ ሙቀት የሚጣፍጥ 25 ዲግሪ ሴንቲግሬድ ሆኗል። የአየሩ ጠረን የሀብ ሀብ አበባ ነው። (ዘንጊነቱን በዚህ ማሳበብ አይችልም)። ደሞ የለበሰው ዩኒፎርም የጠበበው ይመስላል እንጂ አቁመው እላዩ ላይ እንደሰፉለት ሁሉ ነው። (በዚህም ማሳበብ አይችልም)። ሆዱ ላይ በእንብርቱ አኳያ ያለችው የሸሚዙ ቁልፍ የገባችበትን ቀዳዳ በልቅጣዋለች፤ ከስሯ ነጭ ክር በከፊል ተጎትቶ ወጥቶ ይታያል (የምትናቅ ትንሽ ግድፈት)። እግሮቹ መሃል የተወጠረው ካኪ ሰራው ጨረር የመሰሉ ሰንበሮች አውጥቷል (ይህቺም ሌላ የምትናቅ ትንሽ ግድፈት)። ዴላኒ ሰፊ፣ ረዥም ፊትና ጠባብ አፍ አለው። ከአፍንጫው ስር ከምንጭሩ ላይ ትንሽ ወደግራው ፈቀቅ ብላ ቋሚ አቶራይናላሪንጎሎጂስት ሐኪሞች ዩኒቫርሲቲ ክሌኒክ የሚሏት ነጭ የጠባሳ መስመር አለች። ከኮሌጅ እስኪመረቅ ድረስ 'ፉኒ' ያስባለችው ቀዳዳ የጠፋችበት የቀዶ ጥገና ስፌት ናት። በውልብታ ካዩት ከረሜላ የሚመጥ ይመስላል። ዴላኒ ወፍራምና ግርማ ሞገላም ነው። ስያሜው ከሰዎች ጋር እንደአለው የቅርብቱ አይነት ይለያል። የማይወዱትና ሊተርቡት የሚሹ ቦርጫም፣ የሚወዱት ግርማ ሞገላም ያደርጉታል። ለሚወዱትም ለማይወዱትም ሰዎች አባባል ግድ አይሰጠውም። ሰርጀንት ዴላኒ እናቱ በምሽት ከኤኤን ሲ (የአፍሪካ ብሄራዊ ኮንግረስ) ሰብሰባ ስትመጣ ባልታወቁ ሰዎች ተደፍራ የወለደችው የአጋጣሚ ልጅ ነው። እናቱ ብዙ የማታወራ ከፖለቲከኞች

ጋር መዋል የምትወድ ጠጪና ከባድ ሲጋራ አጠያሽ ነበረች። እሷም ልጇ ነውና አትናገረውም እንጂ በፉኒነቱና በውፍረቱ ተደብቃ የምትጠላው ይመስለዋል። የራስን ልጅ ስለመጥላት ማን ለማን ይናገራል? አካሉ ግን ባይማርክም እግዜር በሁሉ አልበደለውምና የክፍሉ ተደናቂ ተማሪ ነበር። እግዜር ወደ ቀጭን ቆንጆ ለውጦ ደደብ እንዲያደርገው መአት ጊዜ ለእግዜር ጸልዮአል። ለዚህ ሁሉ እሱን መሰል ዙሉዎች ደህና ምንጭርና ለምቦጭ ሰጥቶ ለምን አምላክ እሱን ነላው?

በሸሚዙ ግራ ኮሌታ አለብላቢት ላይ በክብ ፒን⁴⁴ የሚስቅ የአገሩ ፕሬዝዳንት ማንዲባ ማንዴላ ተሰቅሏል። የፒኑ ዙሪያ በደቡብ አፍሪካ የባንዲራ ቀለም ተጌጧል። ዴላኒ ለዚህ ባንዲራና ለዚህ ፕሬዝዳንት ግድ እንደማይሰጠው አይናገርም። ሰዎች እሱ ከተማ ለጉብኝት ማንዲባ ሲመጣ ሊያዩት ሲንጋጉ እሱ በቀስታ ወደ ቤቱ ሄዶ አልጋ ላይ ተጋድሞ የምትመጣ ወይም የማትመጣ አድርባይ ሚስቱን ይጠብቃል። አሁን ከመኪናው ራዴዩ የሁ ማስካላ ሶጭቶ ብለ-ስ ዜማ ይተማል። ከቁጥር 35 ዋና ጎዳና ወጥቶ ዋንዴ ቼሌ መንገድ ላይ ጥግ ይዞ መድረሻ ቦታውን እየሰለለ ቆመ። የፊዘዘ ይመስላል እንጂ ተሰላችቶ ነው። የተሰላቸውም እንደሚገምቱት ቀኑ የሳምንቱ አምስተኛው ቀን ሐሙስ በመሆኑ አይደለም። የሚሰላቸው እሱን ሰላም በመንሳት የተጠበባቸው ሚስቱ ጠዋት ለስራ ሲወጣ በቁርስ ምትክ ጭቅጭቅ ግታ ስለምትሰደውም አይደለም። ከሰፈር ጎረቤቶች ጋር እንደምትዳራ እንደማያውቅ ሁሉ ጎረቤቶቹ በተገኘው አጋጣሚ በሽሙጥ ስለሚነግሩትም አይደለም። ለብዙ ጊዜ ጥሩ ደሞዝ ተከፍሎት እየሰራ ኖሮ ዛሬ ባንኩ ደብተር ላይ 1000 ራንድ ብቻ ስላለውም አይደለም። ይህን አንዱንም ሰበብ አድርጎ አይናገርም። የሚከተሉት ጥያቄዎች ምን እንደሆኑ ስለሚያውቅ መስማት አይፈልግም። የሚቀጥሉት ጥያቄዎች ሁልጊዜም ማንዴላን ትጠላለህ እንዴ? አገሩ ደስ አላለህም እንዴ? ከዚህ በላይ ምን ፈለክ? ናቸው

ሕይወቱ አሰልችቶታል። ሕይወት ሰልችቶታል። ሰዎች የሚናገሩት ሰልችቶታል። ፊታቸውና መልካቸው ሰልችቶታል።

ድምፃቸው በሬድዮ የሚሰማው፣ በቲቪ የሚያየው በመንገድ ሲያልፍ የሚሰማው ሁሉ ስልጅቶታል። ያልሰለቸው ነገር ጥቂት ነው። 'ደቡብ አፍሪካ በጣም ተለውጧለች' እያሉ ያወሩታል። ምንም የተለወጠ ምንም የሚለወጥ እንደማይኖር ይሰማዋል። የሚረዳው በደመነፍሱ ነው። እውስጡ የሚሰማውን ቢናገር እንዴት ደመነፍስህን ታምናለህ? ቢሉት የሚመልሰው የለውም። ስለዚህ ለሚናገሩት ግድ የለውም። ለሚጠይቁት አይመልስም። የሚገባው ነገር የየቀኑ ሕይወቱ በሽብር መሞላቱ ነው። ማንዲባም ሚስቱ ዊኒም ለእሱ ምንም አይደለም። ሁለቱም አብረውም ይኑሩ ተለያይተው የት ሊደርሱ? እሱም የትም አይደርስም። በሕይወት ይኑር አይኑር ማንዲባ ማንዲባ ከእሱ ደስታ ጋር የተያያዘ አይደለም። ዜና አንባቢዎች ስለሰላም፣ ስለ አዲሱ ዘመን ብልፅግና፣ ስለእኩልነት የሚያወሩትን ሲሰማ የሆነ ነገሩን ሊያመው ይደርሳል። የፈዘዘው በዚህ ሁሉ ተሰላችቶ ነው። የሚበላው ቢያገኝ ድንጋይ እንኳን ቢሆንና ቢሰማው ስራውን ትቶ እሱን እየቆረጠመ በረሃ ለብቻው ለመኖር ይሰደዳል። ሞቱ ከደረሰ እንቅልፍ ሲወስደው ቢሆን ይመርጣል። አሁን እንደሚሆን ቢረዳ ቢሞት ቅር አይለውም። የመኪናውን የፊት መስኮት ከፈተና ጋለል ብሎ ወንበሩን ተደግፎ አካባቢውን መቃኘት ቀጠለ።

የወንጀለኞች ርዕዮተ አለም ጠንካራ ነው። መልካም ነገር ባያደርጉም መቼምና የትም በቀላሉ ተቀባይ ስለሚሆኑ አለምን ያለአንዳች ችግር እንደሚወሯት ያምናል። ቅርፃቸውን እንደ አካባቢያቸው የመለዋወጥ ችሎታ አላቸው። ክብ መንግስት ሲያጋጥማቸው ክብ ይሆናሉ። ኮከብ የበዛው መንግስት ቢያጋጥማቸው ኮከባም ይሆናሉ። በደጀሰላም በር ሲያልፉ ሃይማኖተኛ ይሆናሉ። ግድ የማይሰጣቸው ቢሆንም የእርዳታ ድርጅት አቋቁመው እንደወለዱት ሁሉ የተቸገረ ሕፃን አቅፈው እየሳሙ ፎቶ ተነስተው ለተባበሩት መንግስታት ይልካሉ። በቴሌቭዥንም ከጳጳሳትና ከኡላማዎች ጋር ይተቃቀፋሉ። ዛሬ ዛሬ አደንዛዥ ዕዕ አዘዋዋሪዎች ለትምህርት ቤት ገንዘብ ይለግሳሉ። ለዚህም ለጋሽነታቸው ወጣቶችና መምህራን ከበው ሰማይ ቤት ድረስ የሚሰማ ጭብጨባ ያጨበጭቡላቸዋል። ዴላኒ

ፖሊስ ቢሆንም እነዚህን ሕገወጦች እንዲሰግድላቸው ወይም ባይችል እንዲጨብጣቸው በአለቆቹ ታዞ መከታተልን ጨብጧል፤ ለጥቂቶች ሰግዶ ትልቅ ቂጡን ለተጨማሪ የማይቀርለት ስድብና ምርቃት አጋልጧል። የሚሰራውን ካልወደዱለት በተራ ነገር ተቆጥተው ከባድ እስር ቤት እንደሚከቱት ይገባዋል። ሕግ ጠባቂ ቢሆንም ሕግ እሱን አይጠብቀውም። አገሪቱን የሚያዛት ገንዘብና ወንጀል ነው። ዛሬ ባይሆንም ወደ ፊት የሆነ ቀን ክርስቶስን ነን ብለው ሊመጡ ይችላሉ። ቅዱሳን መግሐፍት የተጠረዙ ማታለያዎች፣ የተገፉበት ወረቀት ጥቅሙ እሳት ከማያያዣ ያለፈ እንዳልሆነ ከገባው ብዙ ጨረቃዎች ወጥተው ጠልቀዋል። አስከሬ ሆነ አልሆነ የወንጀለኞቹን ባህርይ ሁሉም ሰው በቀላሉ የሚገለብጠው እና የዘላለማዊነት ተስፋ ያለው ነው። እና ወንጀለኞችን ገጥፍ ማለት አገል ሕልም ነው። ዴላኒ መሞከር ካቆመ ስነበተ።

በፖሊስ ፊደሎው ተጠራና ወደ ሎተስ ፓርክ፣ በኢስፒንና በአሪዞን ትራብቶች መሃል እንዲሄድ ታዘዘ። ጠሪዋ ወይዘሪት ኖማቴምባ ናት። ፖሊስ ኮሌጅ አንድ ክፍል አብረው ይማሩ ነበር። 'መንገድ ዳር የሞተ ሰው ተገኝቷል' ስለተባለ እሱን እንዲያይ ምናልባት የቦዘኔ ሬሳ ከሆነ ማድረግ የሚገባውን እንዲያደርግ ነገረችው። ዝርዝር ጠየቃት። 'ምን ትሰራለህ? ራስህ አግኝ እኔ የማውቀው ይሄን ነው' አለችው። ስልኩን ከመዝጋቷ በፊት 'ዲክጋት'⁴⁵ አለችው። ኮሌጅም እያለ ቦርጫም ነበር። ሰፊሩ ያወጣለት 'ዲክጋት' እና 'ፉኒ' የተባሉት ቅፅል ስሞቹ እየተወለወሉና እየብረቀረቁ ዛሬ ድረስ አብረውት መጥተዋል። ራሱን እያሳፈረው ባይናገረውም ጥሩ ስራ ባይዝ ኖሮ ሃናን የምታገባው አይመስለውም። ሃናን ቡቴሌዚ ማንም ለሚስትነት የማይፈልጋት ገና በተማሪነቷ የሰፊሩ ፎክንዶ ኮንት⁴⁶ ነበረች። ግን ወደዳት። ይሄን የማይናገረውን በእሷ የመናቅና በቀጥታ የመሰደብ ነገር ሲያስብ ያዝናል።

ዴላኒ ራሱን አነቃቃና ተስተካክሎ ተቀመጠ። ቪክተር ዜድ 9 ሚሊሜትር ሽጉጡና ሁሉ ነገሩ በስርአት እንደሆኑ አረጋግጦ ወደ

ተነገረው አቅጣጫ ለመሄድ መኪናውን አስነሳ። ዙሪያውን የቅጠላቅጠል አረንጓዴና አባራ ነው። እንዴት አረንጓዴው አባራውን አያጠፋውም? ይህ የማይታመን ሽርክና ነው። መኪናው የሚያምር ዛዘታ ታሰማለች።

የሞተ ሰው አያስፈራውም። ሙታን ለእሱ አለምን ፈለጉም አልፈለጉም በማያመልጡት ቁንጥ እርቀዋታል። ከመዳፏ ስር አይደሉም። ሙታንን እንደኗሪዎቹ አይፈራቸውም። ሙታንነቱን ከእነሱ ቀድሞ የተቀበለው በመሆኑ የሚያያቸው ቀድመውት ሂደው ምንጭ ዳር ውሃ እየጠጡ አርፈው እንደሚጠብቁት ሰዎች ነው። የሥራ ባልደረቦቹ ሚስቱን ጨምሮ ስለ ወፍራምነቱ እያነሱ፣ ስለ ልብ ድካም እያወሩ፣ ስለ ደም ግፊት እየጠቀሱ፣ መሞቱ ቅርብ እንደሆነ በእጅ አዙርና በቀጥታ ሲጠቁሙት ሳቁ ይመጣል። ሁሉን ነገር አስቦ እንደጨረሰ አያውቁም። እዚህ አለም ላይ መኖር አይፈልግም። አንዳንዴ ከትዳሩ፣ ከስራው፣ ከሚበላውና ከሚጠጣው ብቻ ሳይሆን ከመፈጠሩ የተጣላ ይመስለዋል። ቢሆንም ራሱን አያጠፋም።

ከመንገዱ ወዲያ በዚታዎ ላይ የተጫኑ ተማሪዎች እየዘፈኑ ያልፋሉ። አንድ ነጭ አዛውንት ነጭ አሮጊት እየጎተተ ወይም እየመራ በቀስታ ይራመዳል። የሚያወራ ይመስላል። ሰውዬው ቦርጫም ነው። በሆዱ የሚገባ ነፋስ ሽሚዙን ከኋላው እንደ ጆልባ ሸራ ወጥሮታል። ሰውዬው ልጃገረዶች አፍ ላይ ያለ የተነፋ ማስቲካ ብቻ ሳይሆን እናቱን አስታወሰው። የሚያየውን ማየት አልፈለገም። ዐይኖቹን ወደ መኪናው ውስጥ መለሰ። ጋቢና ውስጥ በስተግራው የስፖርት አምዱ የተጋለጠ፣ የክሪኬት ጨዋታ ውጤት ለማየት ከግማሽ ሰአት በፊት ከፍቶ አንብቦ ሳይጨርስ የተወው ስታር ጋዜጣ አለ። ራሱ ያዘጋጀው ከፊሉ የተበላ የስጋ ሳንድዊች በወረቀት ተጠቅሎ ጋዜጣው ጎን ተጋድሟል። ታውዘንድ አይላንድ ድሬሲንን የሚፈስ ነጭ ምላሱን አውጥቶ እንዲላስ ይጠብቃል። ሳንዲዊቹን ወገቡ ላይ እንደ ትንሽ ሕፃን ልጅ ይዞ በመስኮት ሊጥለው ፈለገ። ደክሞታል፣ ሰልችቶታል። ይህ ድካምና ስልቸነት ከኬፕ ኮድ በሚመጣው ጣፋጭ አየር እንኳን ተከልሶ አልጠፋም።

እናቱ ተመልሳ ትዝ አለችው። ከሺህ አመታት በፊት በመሰለ እርቀት። አጅን አሰበና ዐይኖቼን ከደነ። ለአፍታ ይሄን ቅፅበት ያስታውሳል። በጀርባዋ ተኝታ በትኩሳት የደረቁ ድንቡሼ ከንፈሮቿን አነቃንቃ 'እስኪ የምጠጣው ውሃ አቀብለኝ' የምትለው። እንዲህ የሆነው ለሶስት ቀናት ነው። ሶስት ቀናት ከተኛችበት ሳትነሳ በጀርባዋ እንደተጋደመች 'ውሃ ስጠኝ' እያለች ሕይወቷ አለፈ። ሰላማዊ ሰልፍ ላይ ስትሮጥ ወድቃ ሰዎች በላይዋ ላይ ተረማምደውባት ነው። በዚህም ሰላማዊ ሰልፍ ያስደረጋትን የአፓርታይድ ስርአትና እናቱን ረጋግጠው የገደሏትን የጥቁር ሰዎች እግር ጠላ። ሺህ እግሮች በእናቱ ሆድ ላይ ተረማመዱ። የውስጥ ብልቶቿ ቦታ ተለዋወጡ። ሁሉ ነገሯ ቆስሎ የተረፉት ሊጥሰቲካቸው የለቀቀ ድምቡሼ ከንፈሮቿ ብቻ ነበሩ። እነዛ ሁሉ ሰልፈኞች እንደዛ የሚያስደነብራቸውን ያህል ከተንቦቀቦቁ ለምን ሲጀመር ከቤት ወጡ? እነዛ እግሮች ዛሬም በአፓርታይድ የታዘዙ ይመስለዋል። 'ግን እነዛን እግሮች እጠላለሁ' ብሎ ለማንም አልተናገረም። አይናገርም። በሰፈሩ ጎዳናዎች ላይ ሲሄድ አናቱን ቀና አድርጎ ሰማይ ሰማይ እያየ ነው። አናቱን ቀና የሚያደርገው የሚጠላቸውን ሰዎች ፊት እንዳያይ ነው። አልፎ አልፎም በመንገድ ዳር ሲሄድ ምራቁን ወደ ቦይ ውስጥ ይተፋል። 'ወገኖችህ ነን' የሚሉት ከእነሱ የተሻለ ጥሩ ስራ ስላለው የተጀነነባቸው ይመስላቸዋል። ከእናቱ በእርግጥ ትዝ የሚለው አጅ ብቻ ነው። ከዛ ሁሉ ሰውነቷ እንዴት የሚከፈትና የሚከደን አፍ ብቻ ትዝ ይለዋል? ሰዎች ሲያወሩ ብዙ ጊዜ ፊታቸው ላይ ወይም ሌላ የገላቸውን ክፍል እንጂ አፋቸውን ማየት አይወድም። አንዳንዶቹ ሲያወሩ የሚያየው ግድግዳ ነው። ኮሌጅ ተማሪ እያለ አይታመንም እንጂ አንድም ቀን የማንንም አስተማሪ አፍ ሳያቋርጥ አይቶ አያውቅም። ዐይነፋር ያደርጉታል። ለእነሱ ዴላኒ ፉኒ፣ ቦርጫምና ዐይነአፋር ነው።

ከትዝታው ተላቆ እንደ ተረጋጋ ዙሪያ ገባውን ስለሞተ ሰው የሚነግረው ምልክት ፈለገ። ወደ ግራ በመስመር ከበቀሉ ዛሬችና ቁጥቋጦዎች አጠገብ ደርዘን የሚሞሉ ሰዎች ቆመው አየ። ዐይኖቻቸው በአንድ አቅጣጫ በአንድ ቦታ ላይ ተሰፍተዋል። እዛ አካባቢ ጉዳይ

ገጽ 117

እንዳለ ጠርጥሮ መኪናውን ለግማሽ ደቂቃ ያህል ነድቶ ከሰዎቹ ጀርባ አቆመ። ማዕከላዊ እፕሬሽንስ ከመደወሉ በፊት ከመኪናው ዘሎ ወረደ። በርጫም ቢሉትም ገላው ቀልጣፋ ነው። ሃምሳ ሶስት አመቱም ነው። ዴላኒ በዚህ ዕድሜው በዚህ ውፍረቱ በእንዲህ አይነት ቅልጥፍና ከመኪናው ይወርዳል ብሎ ማንም አይገምትም።

በአንድ አቅጣጫ አተኩረው የነበሩት ሰዎች ትኩረታቸውን አፍርሰው ዞር ብለው አዩት። የቃል ማስጠንቀቂያ ባይሰጣቸውም በዝምታ ግራና ቀኝ ፈቅቀው መንገድ ለቀቁለት። በዚህ አፍታ ሥልጣን ከባዶ ሜዳ ብቅ ስትል ትታያለች። እንዲህ አይነት ቦታ ተልኮ ሲደርስ ሁልጊዜም ሰዎች ሲመጣ እንዳዩት በዝምታ መንገድ ሲለቁለት ይመቸዋል። ይህቺ ግን ብቻዋን ስራ አትሆንም።

ከፊት ለፊቱ ቀጫጫ ወጣት ያናወዘ መስሎ በጀርባው ዛፍ ተደግፎ መሬት ላይ ተቀምጧል። ዴላኒ ዐይኖቹን ከወጣቱ ላይ ሳያነሳ ስልኩን ከኪሱ አወጣና ሬሳውን እንዳገኘና ቦታው እንደደረሰ ለዲሰፓች⁴⁷ አስታወቀ። ስልኩን ኪሱ መልሶ ወደ ወጣቱ በቀስታ ቀረበ። የልጁ ፊት ለጋ ሂም ያቆጠቆጠበት ነው። ዐይኖቹ ጭኑ አጠገብ ያለ ሳር የሚያዩ ይመስላሉ። በከፊል ተከፍተዋል። ቀላ ያለ ልጋግ በአፉ ቀኝ ደርዝ ፊሶ ወጥቶ አገጨ ላይ ደርቋል። ከጀርባው በሽቦ የታጠረ ግቢ አለ። እዛ አፍሪካኒርስ እየተጨዋጨዋሁ የሜዳ ቴኒስ ይጫወታሉ። ማንዴላ ከእስር ቤት ሳይወጣም እንዲህ ሲጫጫሁ ነበር። የሚደበደብና የሚነጥር ኳስ ይሰማል። ዛፎቹ ስር የልጁ ቀኝ እጅ አረፈበት ድረስ ቢጫ አበባ ያላቸው ሱዛናዎች ይንቦገቦጋሉ። ምናልባት ለክብሩ ወይ ለቅሌቱ ነው። ዴላኒ ልጁ አጠገብ ቆሞ አተኩሮ አጠናው። ይሄን ልጅ የሆነ ቦታ ያየው ይመስለዋል። ቆሞ በነፍስ ቢያገኘው ሰላምታ ሰጥቶ ሊጨብጠው እጁን ይዘረጋ ነበር። የሙት ገጽታው ቢጠፋ በእርግጥ የሚያውቀው ነው።

መጀመሪያ የሚሰራውን መስራት አለበት። በቀላሉ የማይፈረስ ወደ ተሳሳተ መደምደሚያ የማይመራ ጥሬ መረጃ መሰብሰብ ግዴታ ነው። ልጁ ብቻ አይደለም መረጃ፣ ልብሱ፣ ዛግው፣ ድባቡ የመሳሰሉት ተራ በተራ መለቀምና በሚተነተኑበት ሳጥን ውስጥ መጠራቀም

አለባቸው። ከጃኬት ኪሱ የፕላስቲክ ጓንት አውጥቶ እየለበሰ ወደ ሞተው ልጅ ቀረበ። ልጁ ያረጀ ሌቪስ ጃኬት ለብሏል። የቆሸሸ ካኪ ቦላሌ አድርጓል። ቀበቶው በቦታው ነው። የቀበቶው ቆዳ እየተበላ ይሁን ልጁ እየከላ፣ ሽቦው የመጨረሻው ዐይን ውስጥ ነው። ከመቆሸሽ በስተቀር ሱሪው ላይም ይሁን ጃኬቱ ላይ የደም ምልክት የለም። ደክሞት እዚህ ዛፍ ስር መጥቶ ሲያርፍ በዛው የሞተ ይመስላል። ዴላኒ ጃኬቱን ገልቦ ከማየቱ በፊት ወደ ከበቡት ሰዎች ዞር ብሎ

—ለመሆኑ የነካው አለ? በአጋጣሚ ማለቴ ነው አለ

ሁሉም በዝምታ በአንድ ላይ ራሳቸውን ግራና ቀኝ ነቀነቁ። የተማከሩ ይመስላል። እነዚህ ሁሉ ሞትን እንደሚፈሩ ፊታቸው ላይ በደማቁ ተፅፏል። ሳቁ መጣበት። የማይቀር ነገር እንዴት ይፈራል?

ዴላኒ ያደረጋቸው ጓንቶቹ በሆነ አጋጣሚ ላልተው እንደሆነ አረጋግጦ፣ ግድ ባይሰጠውም ልማድ ነውና ወደ ልጁ የበለጠ ተጠጋ። ጃኬቱን በቀስታ አነሳና አየ። ሸሚዙ የካኪ ነው። ሸሚዙ ላይ በቆዳ ማተብ ላይ የተንጠለጠለች ሚጢጢ የእንጨት መስቀል አለች። ይህቺን አይነት መስቀል የሆነ ቦታ አይቶአል። የልጁ ሸሚዝ ከአንገቱ አንድ ቁልፍ ወደ ታች ሸሸቶ የተቆለፈ ነው። ኮሌታው ለአንገቱ ይሰፋዋል። ምናልባትም የሌላ ሰው ልብስ ነው የለበሰው። ሸሚዙ የባዕድ መሆኑን ለማቃጠር ይመስላል በተለያዩ መልክ ተሸብሽቦአል። የሸሚዙ ኪስ እፊያ የለውም። ዴላኒ የሸሚዙ ግራ ኪስ ውስጥ የቀለጠ እስክሪፕቶ አየ። በልቡ ፈገግ አለ። የቀለጠ ስክሪፕቶ በኪሱ ይዞ የሞተ ሰው አጋጥሞት አያውቅም። ስክሪፕቶ?—አዎ። የቀለጠ ስክሪፕቶ?—ኔ።

ስክሪፕቶውን በቀስታ ከኪሱ አወጣና የተጋጠሙት የልጁ ጭኖች ላይ አስቀመጠው። ቀጥሎ የኪሱን ውስጥ በግቶቹ ዳበሰ። የተጠረዙ የመሰሉ ጥቂት ወረቀቶችና መታወቂያ ካርድ በአመልካችና በመሃል ጣቱ ቆንጥጦ አወጣ። ወረቀቶቹ ሁለት ናቸው። አንደኛው ሁለት የስልክ ቁጥሮች የተጻፉበት ለሁለት የታጠፈ ሌጣ ነው። ወረቀቱን ልጁ ላይ አስቀመጠና መታወቂያውን ገለጠ። ደርባን ከተማ ያላየው አይነት መታወቂያና ፓስፖርት የለም። ደርባን የመታወቂያ ከተማ ናት። የመታወቂያው ግንባር መደብዘዝ ጀምሯል። ይህን

አይነት መታወቂያ አይቶአል። ያወቀው በኢትዮጵያ ፊደል በመፃፉ ነው። ይህም ለትውስታው ጉልበት ሰጥቶት የልጁን የመስቀል ጌጥ ማን ጋ እንዳየው ትዝ አለው። ያኔውኑ ጥላ ያለበት ቦታ መርጦ ቴሌፎኑን ከፈተና ለአንድ ወዳጁ ደወለላት። ጓደኛው ናት። ማለት የጓደኛው ሚስት አልማዝ ናት። ስሟ አልማዝ ቢሆንም እሱ ሲያሾፍባት 'አልማዝ' ይላታል። አልማዝን የሚያውቃት ማክስ ታሸርን ነው። ከስራ ጓደኛው ከሃንሲ ጋር ቢራ እየጠጡ ሲዝናኑ ተገናኙ። በቅርብ ከኢትዮጵያ የመጣች ስደተኛ፣ በትንንሽ ጠቶቿና በትንሽ ቂጥዋ፣ በጠባብ ዳሌዋና በቀጫጫ እግሮቿ ተስፋ የሰነቀች ልጅ ነበረች። ካፌ ላቴ የቆዳ ቀለም ያላት። አልማዝ ማለት ቀላ ያለች ወይዘሮ ዊኒ ማንዴላ ናት። በአንድ ቀን ሰርግ እሱ ከሃናን፣ ሃንሲ ከአልማዝ ጋር ተጋቡ።

--ሄሎ አልማዝ የሆነ ነገር ትረጂኛለሽ

.....

--እዚህ አንድ ህይወቱ ያለፈ የአገርሽ ልጅ አለ። ፎቶ እልክልሻለሁ መታወቂያውን ትተረጉሚልኛለሽ

.....

--ምን የመሰለ ልጅ ነበር መሰለሽ። አዝናለሁ።

.....

--ያስለቅስሻል።

ሁልጊዜ አይገባውም። አልማዝ በትንሹም በትልቁም እንዳለቀሰች ነው። አንዱ ነገር ሁለቴ ከእጇ ቢወድቅ ሁለተኛው ላይ ታለቅላለች። ዴላኒ በደፋር ማጠቃለል የኢትዮጵያ ሴቶች በሙሉ ሆደ ቡቡ ናቸው ይላል። አልማዝ 'ዞር በል' ብትለውም አይገባውም። እንደ ቀልድ በተመጠነ መረጃ የጀመረው ማጠቃለል ርዕዮተ አለሙ ሆኗል። ያኔውኑ የመታወቂያውን ገጽና ውስጡን ፎቶ አንስቶ ለአልማዝ ላከላት። ስልኩን ዘግቶ ወገቡን ይዞ ልጁን እያየ ቆመ። የስደተኞች መብዛት የደርባን ከተማ ፖሊስ ዲፓርትመንትን በክርክር ወጥሮታል። በተለይ ገንዘብና ዕውቀት የሌላቸው ለደቡብ አፍሪካ ምንም ሊያበረክቱ የማይችሉ የወንጀል ቀፍቃፊ አፍሪካውያን ደርባንን

እያቆሽሷት እንደሆነ ፖሊሶቹ አምርረው ይናገራሉ። ለዴላኒ አንዳንዴ የዚህ አባባል እውነትነቱ ይታየዋል፤ ከሌላ አገር የመጣ ትርፍ ስራ መስራት አይፈልግም። አንዳንዴ ደሞ ግድ የለውም። ምክንያቱም ግድ የለውም። በፀባዩ ቅርቡ ያሉትን ብዙ ሰዎችን የሚያበላጭ ትልቅም ይሁን ደቃቃ አጋጣሚ ደስታ ይሰጠዋል። እነሱን ያስከፋ ነገር እንዳለ ሲያስብ ዘና ይላል።

ልብ ሳይለው የልጅነቱን አንድ ዘፈን መዝፈን ጀመረ፤ በቀስታ እያፏጨ። ሶስት ሜትር ከእሱ የራቁ ሰዎች ድምፁን ባይሰሙም አፉ በማሞጥሞጡ እያፏጨ እንደሆነ ይገባቸዋል። ጨዋ ድርጊት ባይሆንም ግድ አልሰጠውም። ዞር ብሎ ወደ ኋላው አየ። ተመልካቾች ቁጥራቸው መንምኗል። ማፏጨቱን በፍላጎቱ ያለይሉኝታ ግፊት አቁሞ ወደ ሬሳው ተጠጋ። ያኔ ስልክ ጠራ። አልማዝ የላከችለት መልዕክት ነው።

አተኩሮ አነበበ። ግራ ገባው።

መልዕክቱ በተራ ቁጥር ሰፍሯል

አንደኛ የሞተችው ሴት ናት

ሁለተኛ የልጅቷ ስም በቀለኛ ነው

ሶስተኛ ያታ የሚለው ባዶ ቦታ ጋ የተሞላው 'ወ' ወይም ወንድ ነው። የተሰረዘ ይመስላል። ስለዚህ ያታና ፎቶውን በመለወጥ ብቻ መታወቂያ መለወጥ ቻለ ማለት ነው።

ለምን ግን? ብሎ ተየበና ልጁን እያየ ለመልዕክቱ መልስ ጠበቀ

--እኔም ግራ ገብቶኛል። ፎቶው የወንድ ነው። መታወቂያው ላይ ያለው ስም የሴት ነው። ወረዳው ቀራንዮ የተባለ የአዲስአበባ ክፍል ነው። መታወቂያው የአዲስአበባ ነው። ሌላ ዝርዝር መረጃ ትፈልግ እንደሆነ እልክልሃለሁ። ሃናን ሰላም በልልኝ። ደሞ አላለቀስኩም።

አመሰግናለሁ አልማዝ።

ዴላኒ ስልኩን ዘግቶ ወደ ልጁ ቀረበ። አግሮቹ መሃል የጎላ የወንድ እብጠት አለ። እዚህ ሰዎች ፊት ከፍቶ ማየት አይችልም።

ሰዎች ባይኖሩም አይፈልግም። ምናልባት መታወቂያው የሌላ ሰው ነው። እዚህ አገር የእነዚህ ሰዎች የሴትና የወንድ ስም ተለይቶ ስለማይታወቅ ምናልባት መታወቂያው ጠፍቶበት የሌላ ሰው መጠቀሙ ነው። ቢያደርግ ግድ የለውም። አድርጎ ወንጀል ቢሰራም ግድ የለውም።

ከላይ ከዋናው ጎዳና ፖሊሶችና አምቡላንስ ሲመጡ ያያል። ቆመና ማን እየመጣ እንደሆነ ለመገመት ሞከረ። ከፖሊሶቹ መምጣት ይልቅ ከሩቅ አይቶ በተናጠል ሰዎቹ እነማን እንደሆኑ መገመት ይወዳል። አጠገቡ ባይደርሱ ደርሰውም አልፈውት ቢሄዱ ግድ የለውም። ለሙታን እንደሚሸቆጠቆጡ በቁም ላለ ሰው አይሸቆጠቆጡም። ሬሳ ሲበሰብስ የሚያመጣውን በሽታ ፈርተው እንጂ ሰብአዊነት አይደለም።

የአቋቋሙን አቅጣጫ ለውጦ ዞር ሲል 'በቀለች' ፊት ላይ የጎደለ ነገር አየ። የጎደለ ሳይሆን ፊቱ ነፍስ የዘራ መሰለ። እንዴት ሬሳ ነፍስ ይዘራል? ለሰኮንዶች የሬሳውን ፊት በዐይኖቹ አገላብጦ አጠናና ምን እንደሆነ አገኘው። ልጁ አንድ የጉንጭ ሰርባዳ ብቻ አለው። ደላኒ ሁለት ሰርባዳ አይቷል፣ ሁለት ተኩልም አይቷል (አንዱ ደመቅ ያለ አንዱ ደብዘዝ ያለ)። ይህንን ልዩ ነገር ከመጀመሪያው ልብ ያላለበት ምክንያት ቸልተኛ በመሆኑ እንደሆነ አልጠፋውም። ወደ 'በቀለች' ቀረበና ሰርባዳው ባለበት የፊቱ ጎን በኩል ቁጢጥ አለ። የልጁን ፊት አተኩሮ ሲያየው ቆየና እጁን ሰዶ ሰርባዳውን በአመልካች ጣቱ ነካው። የሰራው ትክክል ስላልሆነ ታዛቢ በመፍራት ዞር ብሎ ወደ ኋላው አየ። ማንም የለም። ፊቱን መልሶ ፈገግ እንዳለ ያኔውን ፈገግታው ወደ መደነቅ ተለወጠ። ሰርባዳው ነፋስ እንደ አነሳው ቅጠል ከልጁ ጉንጭ ላይ ተላቀቀ። ስለ የአየር አሟሪት የመሰለች ትሙክ ከልጁ ፊት ላይ እንደ እፋዬ ገላ እየተንሳፈፈች ተነሳች። ዴላኒ ዐይኖቹ ፈጠው ቆመና አንድ እርምጃ ያህል ወደ ኋላ ሸሸት ብሎ ቆመ። ይህ የሚንሳፈፍ ዐይነባር ጥላ ነገር ከመሬት አንድ ሜትር እንኳን ከፍ ሳይል ጠርዝ ጠርዙ እየተፈረፈረ በኖ ጠፋ። ደላኒ እፋን ይዞ ዐይኖቹን እያቀለጨለጨ ይህን ነገር በትክክል አይቶ ይሁን አይሁን ለማረጋገጥ

ወደ ልጅ አየ። ልጅ ፊት ላይ ምንም ሰርጓዳ አልነበረም። ከድንጋጤው ላይሽር ዞር ብሎ ወደ መንገዱ አየ። ፖሊሶች አጠገቡ መንገድ ደርዝ መጥተው ቆሙ። የላንድሮቭራቸው ሞተር ገና አልጠፋም። ዐይኖቹን ከስራ ባልደረቦቹ አሸሽቶ መሬት መሬት እያየ ነፍሱና ስጋውን ካጋጠመው ተአምር ጋር አላመደ። ለተለመደው ቲያትር ራሱን አዘጋጀ።

የሰበሰበውን አጠቃላይ መረጃ በአእምሮው አወጣና አወረደ። በፅሁፍ የተሟላ (ከልጅ የጉንጭ ትሙክ በተቀር) ሪፖርት ከማቅረብ በፊት ለዋናው ዲቴክቲቭ አጠቃላይ መነሻ ሃሳብ ሊሰጠው ተዘጋጀ።

ሁለት ፖሊሶች ተራ በተራ 'ሃይ ሰርጂንት ዴላኒ!' እያሉ ከሁዋላቸው ስትሬቸር የያዙ ሁለት ረዳቶች አስከትለው መጡ። ፓራሜዲኮች ለምን ዩኒፎርማቸው እንዲህ 'ይቀይሩታል?' እናቱ የሚያምር አፏን ለመጨረሻ ከመዝጋቷ በፊት የተናገረችው ትዝ ይለዋል። እናት ታውቃለች የልጅዋን ጣጣ። 'ልጄ ኑሮህ ሰላም ይሁን።'

ወደ አለቃው ፓትሮል መኪና ሂዶ ሰላምታ ሰጥቶት ከጀርባ ተቀመጠ። ያጋጠመውን በአጭሩ ነገረው።

Φ

የወንድ ልጅ በብዙ ነገር ውስጥ ያልፋልና እና ቆዳው ብርቱ መሆን አለበት ሲባል ይሰማል። ግን ወሰን የለውም? 'ብዙ' የተባለው ቁጥር፣ የብርታቱስ ክብደት መጠን የለውም? ሺፍቱን ጨርሶ የመስሪያቤቱ ላንድሮቭር ቤቱ በር ጋ ሲጥለው እዛው መንገድ ዳር ጠርዝ ይዘው እያንሾሳሾኩ የሚጠብቁት ሶስት ሴቶች ነበሩ። ሴቶች ከቤታቸው ወጥተው እሱን ሲጠብቁ አላጋጠመውም። ጎን ለጎ ቆመው በአምስት ዐይኖቻቸው አተኩረው ወይም እየተከተሉ ያዩታል። (አንደኛዋ አንድ ዐይናማ ነበረች) ከፍ ባደረገው ቁጥር በቦርጬ እየተገፋ የሚወርድ ሱሪውን ወደ ላይ እየሳበ አንገቱን ሰብሮ በዝምታ ሊያልፋቸው ሲል አንዷ።

—ላርጂንት ዴላኒ! አለች
ቀና ብሎ አያት።

—ወንድ እኮ ብዙ ነገር ያሳልፋል አለኝ

በሃሳቡ የመጣው ቀትር ላይ ዛፍ ስር ሞቶ ያገኘው ወጣት ነው። ግራ ገብቶት የዛሬ ተራ ጉዳይ ደሞ በምኔው ለሬድዮ ወሬነት ደረሰ? እያለ ሲያስብ

—ሚስትህ ሃናን አሁን ሻንጣዋን ይዛ ሄደች አለኝ አንዷ በፍጥነት፤ በሌሎቹ ሴቶች ላለመቀደም የምትጥር ይመስላል። የእሱን ስሜት ለማወቅ ሶስቱም ሴቶች አተኩረው ሲያዩት፤ ድንገተኛነቱ ለአፍታ ቢያስደነግጠውም ወደየት እንደሄደች፤ ለምን የሻንጣዋ ነገር ከመሄዷ ጋር አብሮ እንደተነሳ አልጠፋውም። ጭንቅላቱን በሃዘን ይሁን በእሺታ በሚያምታታ መንገድ ነቀነቀና ትከሻውን አንዴ ብቻ ከፍ ዝቅ አደረገ። የበለጠ ግልፅ ለማድረግ፡

—ቾሚ ሄደች ጥላህ አለኝ! የመጀመሪያዋ ከት እያለኝ እጁን በንቀት አራግቦ መንገዱን ቀጠለ።

—ወንድ አይደለህም እንዴ?! ምነው?! አለኝ ዝም ብላ የቆየችው

—እናንተን ለመሰለ ቂጣም አልጨነቅም!!! አለ ፊቱን ሳያዞር ሊያስደነግጡት የወጡት ሴቶች ተያይዘው ሳቁ። ቤት እንደገባ ያጋጠመው ሚስቱ ሃናን የወሰደችው ሻንጣዋን ብቻ ሳይሆን ቤቱ ያስቀመጠውን ገንዘብና የዲቪዲዩ ላይብረሪውንም ነው። ቢሆንም ግድ አልሰጠውም። እየዞረ ሌላ የጎደለ ነገር እንዳለ አየ። ቤቱ ቆሻሻል። ሁሌ እንደ ቆሸሸ ነው። የፒተር ስቴዩቪሳንት፤ የአሰጥንና የቤንሰን ኤንድ ሂጂስ የሲጋራ ፓኮዎችና የትምባሆ መጠቅለያ ሪዝላ ወረቀቶች በየቦታው ወድቀዋል። ሶፋው ላይ የድረም ትንባሆ ቅጠል ተበታትኖ ይታያል። ዩኒፎርሙን ለውጦ ቤቱን በከፊል አፀዳ። ሳይመሽ ከቤቱ ወጥቶ የቤቱን ቁልፍ የሚለውጥለት ሰው ይዞ መጣ። ሰውዬው የበር ቁልፍ፤ ጓጉንቸር ማስገቢያ ዘለበትና ቀዳዳ ሲሰራለት እሱ የቤቱን ቆሻሻ አፀዳ። ሰውዬው ጨርሶ ሊሄድ ሲል እንደማያውቀው ሰው አየው።

—ምነው? አለ ዴላኒ

—ፊትህ ተለወጠብኝ። ያው ሰውዬ ነህ ግን ተለውጠሃል እንጂ ጨለማው ይሆናል አለና እቃውን ሰብስቦ ወጣ።

ዴላኒ በሰውዬው የተሰራውን በር ፈትሾና ትክክል መሆኑን አረጋግጦ ሁሉንም በሮችና መስኮቶች ዘግቶ ወደ ማድቤት ገባ።

በማያውቀው ምክንያት ጉልበትና አዲስነት ተሰማው። በሁለት ዕንቁላሎች አመሌት ሰራና ቁራሽ ዳቦ ይዞ ሳሎን ካውች ላይ ተቀመጠ። በልቶ እንደጨረሰ እጁን በጨርቅ ጠርጎ እዛው ጋደም አለ። እንቅልፍ እንደጣለው ያወቀው ሌሊት ስድስት ሰአት ላይ ሲባንን ነው። ቶሎ ልብሱን አወላልቆ አልጋው ውስጥ ገባ። በትንሹ የሚስቱ የሃናን ሽቶ ጠረን ይሸተዋል። አንዳይሸተው ወደ ቤቱ ጣሪያ እያየ ተኛ።

በሚቀጥለው ቀን ጠዋት ሁልጊዜ እንደሚያደርገው ለመተጣጠብ በውስጥ ሱሪና በካኔቴራ ባኞ ቤት መስታወት ፊት ቆሟል። አፉን ማታ ስላልታጠበው ደስ አላለውም። የቧንቧውን ውሃ ከፍቶ በእፍኑ ዘገናና በአፉ አስገብቶ ተጉመጥመጠ። የሚፈሰው ውሃ ትንሽ እስኪሞቅለት ሊላጭ ያቀደውን ያቀመቀመ ፊቱን ሲዳብስ የመስታወት ነፀብራቅ ውስጥ የሚያየው ፊተ ሰፊው ዴላኒ ግራ ጉንጨጫ ላይ ጥልቅ ሰርጓዳ አውጥቶ አየ። እርግጠኛ ለመሆን ፊቱን ቶሎ ሳሙና ቀብቶ የተለወጠ የመሰለውን ጉንጨጫ ላይ ያለውን ደቃቃ በትክክል ምንም የማይደብቅ ፀጉር ላጩው። ሰርጓዳው እውነተኛ ነው። ሰርጓዳውን በጥንቃቄ በጣቱ ዳበሰው። አላመመውም። ቤተክርስቲያን ከሄደ ብዙ ጊዜ ቢሆንም በተአምር ማመኑን አልተወም። ቶሎ በሃሳቡ የመጣው ትናንት ያየው ሟች ነው። በሳሙና እንደተሸፈነና ሰርጓዳው ያለበት ቦታ ብቻ ተነጥሎ እንደተላጩ ፊቱን በጥምናና በመገረም ሲያይ ቆየ። ቢቀናው ባይቀናው ግድ የማይሰጠው ፍጡር ስለሆነ ተረጋግቶ ሂሙን ተላጭቶ ከጨረሰ በኋላ ነፀብራቁን አተኩሮ እያየ ፈገግ አለ። እንዲህ ሲያደርግ የጉንጨጫ ሰርጓዳ የበለጠ ጎላና ገፁ ላይ ያልጠበቀው አይነት ማራኪ ፈገግታ ብቅ አለ። ዩኒፎርሙን ለባብሶ ሲወጣ የሰፈሩ መንገድ ገና ከእንቅልፉ አልተነሳም። ገፁ ብቻ አይደለም የተለወጠው፣ ከአካሄዱም ከዕድሜውም አስር ቁጥሮች የቀነሰ ወጣት መሰሎ ነው። ስደተኞች ወንጀል በሽታና ባዕድ ፀባይ እንደሚያመጡ

|-----

ብዙ ሰዎች ያምናሉ፤ ጉንጭ ማሳመሪያ እንደሚያመጡ ምናልባት የሚያውቀው እሱ ብቻ ነው። ከተመቸው ኢትዮጵያውያን ስደተኞችን እየተከታተለ ከፊላቸው ውበት ይወስዳል። ሁለቱንም ክንዶቹን በመደሰት ወደ ላይ አነሳ። እንዲህ ሲያደርግ ሰው ያየው መስሎት እጁን አውርዶ ተገላመጠ።

ዝምታ

አባቷ ኮላሴ ከወራት በፊት ለሰራ ጉዳይ ወደ ሰበታ አቅጣጫ ሄዶ አልተመለሰም።²³ እንደተባለው ሲጠፋ (ወይም በእሷ ጥርጣሬ

23 ከሙላድ ወይስ ወደ ሙላድ?

ኮላሴ በሌሊት ገና ጎሕ ሳይቀድ ከአልጋው ተነስቶ የምሄድበት አለ ብሎ መግደላዊትን ሰላም ነሳት። የሚሄድበት ይኑር እሺ የሚያስቸኩለው ምን እንደሆነ አልተረዳችም። በመጀመሪያ ለምን ወደ ሰበታ አቅጣጫ መሄድ ግዴታው እንደሆነ አልገባትም። እሱም ስላልገባው ጥያቄዋን መመለስ አይችልም። ለጥርሷ ብሬስ ሊያሰሩላት ጌርሳዎችን ይዘው ናዝሬት ሄደው ከተመለሱ ገና ወር አልሞላም። ዝም ብሎ የመንከውከው ፀባይ ይመስላል። መግደላዊት ደሞ ኮላሴን ተከራክራ ጥሩም ሆነ ክፉ ወደሚሄደበት እንዲሄድ ወይም እንዳይሄድ የማድረግ አቅም የላትም። ኮላሴ ከተናገረ ተናገረ ነው። ያላትን ካልሰማች ያብዳል። ያብዳል ማለት ያገኘውን እቃ ይወረውራል፣ አልጋ ይሰብራል፣ ጓዳ ሄዶ ፍሪጁን ጎትቶ ይገለብጣል ማለት ነው። ጠረጴዛ ወደ ላይ አንስቶ ይጥላል ማለት ነው። ይህ ሁሉ ካላመቸው መግደላዊትን በጥፊ ያጮላታል ማለት ነው። መግደላዊት ለማንም አትናገረውም እንጂ እሱ ያልቀጣው የገላዋ ክፍል የለም። ግራ የከንፈሮቿ መገናኛ ላይ ያለው ጠባሳ የኮላሴ ቃሪያ ጥፊ የተወው ምልክት ነው (ቆዳዋ ላይ ያለው ሌላ ከንፈር የመሰለውና የሚያክለው ጠባሳ የነሐስ ቀለበቱ ያተመው ነው)።

ቁርሱን እንኩዋን ሳይበላ መኪና ማሞቅ ጀመረ። ለቂጣ ፍርፍሩ የሚሞቀው ቅቤ መኪናው ጋቢና ውስጥ ሆኖ ይሸተዋል። መብላት አላሰኘውም። 'ደረሰኮ' ብትለውም ትዕግስት አልነበረውም። ክረምቱ ደሞ በስሜታዊነት ተነስተው ለሚያደርጉት ጉዞ የሚመኝ አይደለም፤ ነዝናዛ፣ የጨቀየ፣ አሁኑም ተስፋውም ድብርት የለበሰ ነው። ታቦት ማደሪያ በሰብሳላች። አቃቂን አልፎ አየር ጤና እስኪደርስ ያለው ትራፊክ ራስ ምታትና የቂጥ ኪንታሮት ያመጣል። የሆዱ ነገር ስለማያስቸለው ብቻ ያፈረፈረችለትን በቁሙ በልቶ ገና ከጉሮሮው ሳይወርድ በመቅለብለብ መኪና ውስጥ ገብቶ እንደሰከረ ሁሉ እየነጻ ከቤቱና ከሰፈር ወጣ። መግደላዊት ስትሸኘው ፀይኖቿ ዕንባ አቅርረው ጭንቅላቷን በገዘን እየነቀነቀች ነበር።

አየር ጤና ሲደርስ ልቡ መምታት ጀመረ። ለመግደላዊትም ለሚስቱም ያልነገራቸው፣ ግራ በሚያጋባ አለመዘጋጀት ከቤቱ የወጣበት ምክንያት ምን እንደሆነ ሊሰይመው ያልቻለ ድምፅ ሳያቋርጥ ስለጠራው ነው። የወንድ ይሁን የሴት ግልፅ አይደለም። ገና አልጋው ላይ እንዳለ ከእኩለ ሌሊት ጀምሮ ነፋሻማ የሆነ የሴት ይሁን የወንድ ያለየ ድምፅ በጀርድው ኮላሌ ኮላሌ ወደ ሰፈርህ ና ይለዋል። ጎሕ እስኪቀድ ድረስ ይሄ ድምፅ ጀርድ ላይ እንደተጣበቀ ሁሉ እየተነፈሰበት (እንደዛ ይመስላል) አላስተኛውም። ከአልጋው ተነስቶ ልብሱን ሲለብስም አለቀቀውም። ልብሱን ለብሶ ፊቱን ሲታጠብም አለቀቀውም። ፊቱን ታጥቦ ልብሱን ለብሶ ሲጨርስም አለቀቀውም። በመገረም ጀርድን ይዞ እንደ ቆመ መግደላዊት መጥታ ምንው በሌሊት ተነሳህ? ስትለው አልሰማችም። ምን ሆንክ የእኔ ጌታ? ብላ እጆቹን ከጀርድዎቹ ልታላቅቀው ስትል ጮኸባት። እንቅልፍ አጥቶ ማደሩን ለምን ለመግደላዊት እንዳልነገራት ራሱን ቢጠይቅ መልስ አላገኘም።

ድምፁ ብቻ አልነበረም። ከዕንቅልፉ የባነነው ልክ እንደ ለሐጭ አፉ ውስጥ የቅጠልና የአፈር ጠረን ታጭቆ ነው። ከመሬት ላይ ተነጭቶ ሳያጥብና ሳያራግፍ አፍታ ሳይሰጥ እንደጎረሰው ለምለም። በደንብ የሚያውቀው የመሰለ ጠረን እያፈነው ነበር። የገደሉን ሕልም ሲያልም ይሸተው የነበረ አይነት ነው። ጠረኑ የተለየ በመሆኑ ስም ሊሰጠው ሞክሯል። በትክክል ስም ያስፈልገዋል። አፈር፣ እርጥብ ቅጠል፣ ውሃ፣ ኩቦት፣ ሽንት እነዚህ ቢደባለቁ አይነት። አንዳንዴ ይሄንን የጠረኖች ውክንብር ጥሶ የተፈተፈተ ጥሬ እንጉዳይ ይሸተዋል። ሕልሙ ሲያልቅ በልጅነቱ ይበላው የነበረው የኮሸሽላ ስር ጣዕም በአፉ ይሞላል። ኮሸሽላ ይወድ ነበር። ድሮ የታቦት ማደሪያ ሚዳዎች በኮሸሽላ ሙሉ ነበሩ። ስኳር ስኳር የሚል ሃምራዊ አባባቸውን ሲያላምጥ ያስታውሳል። ግራ የገባው ከዚህ አሁን ከሚሰማው የደመነፍስ ግፊት ጋር ይሄ ሕልም እንዴት እንደሚያያዝ ነው። እንደገናም እነዚህ ተደጋጋሚ ቅኝቶቹን የሚያውቃቸውና የእውን የኖራቸው ይመስለዋል። ግን ደሞ የትና መቼ እንደሆነ ትዝ አይለውም።

በዚህ ሰአት ከመግደላዊት ጋር አልጋ ውስጥ ነበር። የላቧ ዳጥና የክንዳ ምችት ናፈቀው። የመኪናውን ሬድዮ ጎረጎረ፣ ምንም የለም። እንዴት የለም? ወለቴ ሱቅ ሲደርስ ሰማይ በብርሃን ቀላ። እንደገና ያልገባው በዚህ በኩል እንዴት እንደመጣ ነው። ሁሉ ነገር ሕልም ይመስለዋል። ግራና ቀኝ የሚያልፋቸውን መኪኖች፣ ከብቶች፣ ሰዎችና ዛፎች በሲኒማ የሚያያቸው አይነት ነው። መንገድ ዳር አንድ ሆቴል ገብቶ ራሱን ሊያረጋጋ ጠርሙስ ውሃ አዞ በረንዳ ላይ ተቀመጠ። አንድ ሊትር ቢጨልጥ ከመረበሽ የሚገላገል መሰለው። ግቢው ውስጥ

አጥር ተጠግቶ ከተሰራ የጎል እንጨት የመሰለ መስቀያ ላይ አራት ወንዴ በጎች ታርደውና ቆዳቸው በከፊል ተገፎ ተዘቅዝቀው ተሰቅለዋል። ሁለት ሰዎች ቢላ ይዘው ሙታኑ አጠገብ ይንጎራደዳሉ። ኮላሴ ከዚህ ትዕይንት ዐይኖቹን መልሶ የውሃ ላስቲኩን ሊያነሳ እጁን ሲሰድ በሆቴሉ ዋና በር ወጣት መልክመልካም የፊልም አክተሮችና አጃቢዎቻቸው እየተሳሳቁና እየተጫጫሁ ተከታትለው በእሱ አቅጣጫ መጡ። ሶስት የሚሆኑት ፊት ለፊቱ አለ ቦታ ገለል ብለው ሲቀመጡ የተቀሩት ቡና እንፈልጋለን እያሉ ወደ ሆቴሉ አልፈው ገቡ። አካባቢው ለአፍታ በጎረምሳ ጠረናቸውና በኮረዶች የሽቶ ጉም ታጠነ። ለኮላሴ ይህ ቀላል ትርምስ አልተመቸውም። አጠገቡ ከተቀመጡት መጫዎች አንዱ ጮክ ብሎ ‘በግ ታርዲል ትኩስ ቆለጥ መብላት የሚፈልግ ማነው?!’ ብሎ ጮሆ ተናገረ። ‘ሃናን ጥሯት ሃና ትወዳለች’ አለ ከሆቴሉ ውስጥ ቀልቃላ የመሰለ የሴት ድምጽ። ‘እንዳትሰማሽ፣ የምር እኔ እፈልጋለሁ። የሚፈልግ ይንገረኝ። ካልሸጡት ልጠይቃቸው’ አለና እየሳቀ ተነሳ። ኮላሴ ፊቱንና ጆሮውን ከሰዎቹ መልሶ ውሃውን በፍጥነት ጠጥቶ ጨረሰ። ሆዱ ተነፍቶ እየተንቀራፈፈ ወደ መኪናው ሲሄድ የሆነ ሰው ጠራው። ለንግግር አፉን ማሳቀቅ አልፈለገም። ወደ መኪናው ሲራመድ ብዙ ድምፅ የሚወጣቸው ሁለት ነጫጭ ወረቀቶች እግሩ ስር እየተርመሰመሱ አላስሮጥ ብለው እንቅፋት ሆኑበት። ቶሎ ጎንበስ ብሎ አንሱቶ እየጨባበጣቸው ወደ መኪናው ገሰገሰ። አሁንም የሆነ ሰው ጠራው። ጥሪው ከሩቅ የመጣ ይመስለዋል። የመግደላዊት አይደለም። የጌርሳም አይደለም። ከሩቅ ከመጣ አጠገቡ ማንም አይኖርምና ለምን ዞር ይላል? የጨመደዳቸውን ወረቀቶች እንደያዘ በዝምታ መኪናው ውስጥ ገብቶ በሰማንያ መንዳቱን ቀጠለ። ምን ያህል እርቀት እንደተጓዘ ትዝ አይለውም። የጠዋት ፀሐይ ፊት ለፊቱ አለው መናገሻ ተራራ ላይ የብርሃኗን ክንፍ ጥላለች። ይህን ሲያይ በልቡ ሊሰይመው ያልቻለ ጥልቅ ደስታ ተሰማው። እንዴት ነው ሁልጊዜ የሚያየውና የሚያውቀው ተራራ ያን ብርዳማ ጠዋት የልዩ ደስታ ምንጭ ያደረገው? የተራራውን ጥቁር አረንጓዴ በትኩረት ሲያይ ሌሊት የሰማው ጥሪ ለአፍታ ጆሮው ላይ እንደ ነፋስ ነክቶት አለፈ። ኮላሴ ወደ ሰፈርህ ና! ድምፁ በእጁ የሚይዘው ያህል ቅርብ ነው። ለምን ይህ ተራራ ላይ ያፈጣል? ለምን የሚወደው ይመስለዋል? ለምን ይወደዋል? ለምን ተንተርሶት እንደሚያድር የጥጥ ትራስ ዝም ብሎ የሚመቸው ይመስለዋል? ኮላሴ ቀስ ብሎ መኪናውን በቀስታ እየነዳ የመስኮቱን መስታወት አውርዶ ወዲህና ወዲያ አየ.....ወደ ቀኝ ታጥፎ ከፊል ኮረኮንች፣ ከፊል ጭቃማ መንገድ ውስጥ ገባ። ለምን እዚህ ገባህ? ይላል። መንዳቱን አላቆመም። ሌላ ጊዜ ቢሆን ይህቹን አሮጌ መኪና በዚህ አይነት መንገድ ላይ

የምትለቀው እዩዬና ማለከለከዋ ይሰማዋል። የማሸንብል እንኩርፍት
 እንደ ከራር ድዝ ዳዝ ይሰማዋል። የሺህ ሰዎች ሹክሹክታ ከወለቱ ሰቅና
 ከሰበታ ይሰማዋል፤ ከመሬት ስር በትሎች ሚኒቅ ሚኒቅ አፈሩ ሲፈርስ
 ይሰማዋል፤ ተራራውን ተከልለው የሚያልፉት የቁሪዬዎች ምጥ
 ይሰማዋል፤ በሚወርደው ወንዝ ላይ ዳክዬዎች ላባቸውን ሲቆፍሩ
 ይሰማዋል፤ እርምቡቅ መሬት ላይ እንደ ቡግር የፈለኩ ይላዎች ስር
 ከንፋቸውን የሚጎትቱ አሸኖች ሲንሺሹ ይሰማል፤ ግራሮች ላይ ያሉ
 ዕርግቦች ዕንቁላል ለመጣል ሲያምጡ ይሰማል። ዕንቁላሎቹ ጎጆአቸው
 ላባ ላይ ሲያርፉ ይሰማዋል። ከእጢዎቹ አፋ ውስጥ ምራቅ ሲፈስ
 ሙቀቱ ይሰማዋል። የዘገር እባቦችን ከቀያቴ ወደ ጠቋር ልዋጤን
 ያያል። እርቀታቸው ወዲያ ወዲያ ነው። በጉም ከተጋረደው ከመናገሻ
 ጀርባ ካለው መንደር የዶሮዎች ኩኩሉ ይሰማዋል። በአፍንጫውም
 የተልባ ፍትፍት፡ ሃ! ሚስት ልጅ የት? ምነው? ጌርሳ መግደላዊት
 መኪናው። ሕዋሶቹ የሰበሰቡትን መረጃ አእምሮው እስኪያደራጅ
 ዐይኖቹን ከድኖ ቆየና ጭንቅላቱ ለሁለት የሚከፈል እስኪመስል
 አምባቀቀ። አረፍ ብሎ ወደ ግራ አየ። ቦረቦርና ከቸ መሬት ላይ
 ባቡኖች ይላፋሉ። የሚበሉትን ከመሬትና ከቁጥቋጦ ላይ ይለቅማሉ።
 የቆሙት ራሳቸውን ያካሉ። በነፋስ ውስጥ ቡላ ፀጉራቸው እንደ ደረሰ
 ጤፍ እርሻ ይገላለጣል። የተጎለተች ተሬ ላይ የተኮፈሰ ገመሬ ዞር ብሎ
 አየውና ጮኸ። እሱን ተከትሎ ያኔውኑ ጫጫታ በሚዳው ላይ
 ተንሰራፋ። ሁሉም ባቡኖች ዞር ብለው አይተውት እየዘለሉ ጮሁ።
 ኮላሴ ፍርሃት አልተሰማውም። ጫጫታውን አምኖ ወደ ባቡኖቹ መሮጥ
 ጀመረ። ሩጫው መሃል ልክ እንደ አደናቀፈው ሁሉ ወደ ፊት ወደቀና
 መሮጡን ሳያቆም ከአናቱ ቀና አለ። ሚስቴ ልጅ ምነው? ጌርሳ
 መግደላዊት። ሚዳው በደመቀ የባቡን ሁካታ ተሞላ። ከፊት ለፊቱ
 የዝንጀሮው ጅር ከእሱ እንደሚሸሽ ሁሉ እየተንጋጋ በጎምበሌ መሬት
 ላይ ወደ ታች መውረድ ጀመረ። ከሩጫው ተግ ብሎ ልብሱን
 እየቀዳደደ አወለቀ። ከፊሉ ጨርቅ ሚዳው ላይ በሚነፍሰው ነፋስ ከላዩ
 ላይ እንደ ጉም እየተገፈፈ ወደቀ። መሬቱ ዘቅዛቃ ሆነ። ለአፍታ
 እጁን፣ ከንዱንና የቀረ ገላውን አየ። ፀጉራም ሆኗል። ሊያየው
 የሚችለው ሁለመናው በፀጉር ተሸፍኗል። ወዲያ ወዲህ ዘለለ። አጎንብሶ
 መሬት ቧጠጠ። አለበት ተሸከረከረ። እንደተጠለፈ ሁሉ ወደቀና እንደ
 እምቦላ ተገለባበጠ። ከጥቂት ደቂቃዎች በሁዋላ ተነስቶ ዙሪያውን
 ገረመመና ከዝንጀሮዎች ጳላ ጳላ መሮጥ ጀመረ። ፊት ለፊቱ ገደል
 ነው። ገደሉ ደርዝ ሲደርስ ዞር ብሎ ወደ መጣበት አየ። መኪናው
 ዙሪያ የቆሙ እረኞችን አየ። አፋን በሰፊው ከፍቶ አዛጋና እንዳመመው
 ሁሉ አቃስቶ የጠራ የባቡን ድምፅ አወጣ። ፊቱን መልሶ ወደ ገደሉ

መውረድ ጀመረ። በገደሉ ላይ ጥቂት እንደሄደ ማላጊ ሳርና ድንጋይ እንሸራቶት ግማሽ መንገድ ወደ ታች ተንከባሎ ዛፍ ድባብ ላይ አረፈ። እንዲህ ሲገለባበጥ በግራ ከንዱ ላይ አስርት የነበረው የእጅ ሰአቱ ከአምባር ማሰሪያው ወልቆ እንደ ወረቀት እየተውለበለበ ወደ ታች ወደቀ። እሱ አንድ ደሀና ቅርንጫፍ በእጁ ይዞ እየተንጨዋለለ ተረጋጋ። ወደ ታች አየ። ትንሽ ድንጋያማ ጅረት በተለሽለሽ ሄሴሎ መሃል ትፈላለች። የዱር ዝቆዎች ያቋረ ውሃ ውስጥ ይላፋሉ። እሱ የተከተላቸው ጥቂት ዝንጀሮዎች ገደሉን ወርደው ጅረቷ ውስጥ እየተላፉና ጅረቷን እየተሻገሩ ነው። ፊት ለፊቱ ትልቅ አሻል የመሰለ ገደልና የኮሶ ዛፍ ደን አለ። ይህ የገደሉ ሕልም ነው። የኮሶ ዛፍ በዛ ሕልሙ አይቷል። እዚህ ነበር። አሁን ትዝ ይለዋል። ምናልባትም ይህን የመሰለ ቦታ። ከዛ ሁካታ ነው። ሁካታው እንግዳ በሆነ ፀጥታ ይዋጣል።

ከቆመበት ግራና ቀኙ ደን ነው። ፊት ለፊቱ ትልቅ ዛፍ አለ። እሱን እያየ እያለ አካሄዷ ቀልጠፍ ያለች ዝንጀሪት በተዘረጋው የዛፍ ቅርንጫፍ ላይ በእሱ አቅጣጫ መጣች። ይህቺንም ያውቃታል። አተኩራ አየችው። የትኩረቷ ጥቅሻ አባበለው። ያውቃታል። ስታየው ቆየችና ፊቷን አዞረች። የሆነ ነገር በእጅ አልጎጠጎጠች። እየተናገረች ነው። ደሀና ነህ የእኔ አንበሳ..... መጣህልኝ የእኔ ኮርማ። አፍረቷ እንደደረሰ የበርጨቅ ስጋ ሲንቀለቀል አየው። ሁለመናው ተቁነጠነጠ። ያኔውኑ በስተግራ በኩል ካለ አንድ ቅርንጫፍ ላይ፣ የሚያውቀው ከመሰለው ቦታ አንድ ገመሬ እየተንጎማለለ መጣና ዘሎ ሴቷ ያለችበት ቅርንጫፍ ላይ ተንሸራቶ አረፈ። ለአፍታ ተጠግቶ ሴቷን ታከካት። ገመሬውን ያውቀዋል። ሴቷ እዛው ያለችበት ቅርንጫፍ ላይ ፊቷን ወደ እሱ አድርጋ በሆዷ ተንበለበለች። ገመሬው ከሁዋላዋ ወጣና ለአፍታ ተነቃንቆ ጀርባዋን ዳበሳትና ፊቱን አዘሮ ወደ መጣበት ተመለሰ። ከተንበለበለችበት ሳትነሳ የተደረገችውን እንዳልወደደች ሁሉ በሀዘን ፊት አየችው። የእኔ ጌታ ምን ላድርግልህ? ከዛፍ ዛፍ እየዘለለ እንስቲቷ ወዳለችበት ሄደ። ገመሬው ዞር ብሎ አይቶት የሚበላ ነገር ተረጋግቶ መልቀሙን ቀጠለ። ሲያገተመትም ይሰማዋል። አረፍ.....አሳርፍ ካልክ አቀምሰሃለሁ። ወደ እንስቲቷ እንዳይቀርብ እያስፈራራው እንደሆነ ያውቃል። በገደል ሕልሙም ይህ ገመሬ ያስፈራራው ነበር። እንስቲቷ ከእሱ ብዙ ሳትርቅ ግራና ቀኝ እየዞረች ገላዋን አሳየችው። እሷ ጋ ለመድረስ የሚቀረው አንድ ቅርንጫፍ መዝለል ብቻ ነው። ወደ ቀኝ ሲያይ ገመሬው የለም። የት ሄደ? አንድ ጊዜ እመር ብሎ ዘለለና እንስቲቱ አጠገብ አረፈ። ሴቷ እንደ ኮሽሻላ ትሸታለች። ዐይን ለዐይን ተፋጠጠ። ውይ ውይ የእኔ ጌታ ያ ጉደኛ ሳይመጣ መርቅ ዐይኖቿ ውስጥ ግልማጦ ፊቱን አየ። በእጅ አፋን

ታከከኛውና በፍላጎት ተላዘው እንደጨረሱ ከጎኑ ተንበለበለች።
 እጉተመተመ፤ የሚያጉተመትመው ለራሱ ጠርቶ ይሰማዋል። እንደ
 አንቺ የሚያምር በዚህ ሰፈር የለም.....አምባቀቀች፡ ሳይመጣ ሳይመጣ
 ሳይመጣ፡ ከሁዋላዋ ሊወጣ ሲል ሰፊ መጻፍ ወደ ፊቱ ሲሰነዘር አየ።
 የእንስሷን ዳሌ ሳይለቅ ቀልጠፍ ብሎ አጎነበሰ። ገመሬው የሰደደው ጥሬ
 ጨርቃሙን ዝንጀሮ ስለላተው በብስጭት ሊከመርበት እያንገራ
 ተጠጋው። ጨርቃሙ ጋለል ብሎ በታኮ ጠለፈው። ስታድቶም። ቃሉን
 በአፋ ሊጠራው አልቻለም። ከንፈሮቹ እምቢ አሉት። ቃሉ አእምሮው
 ውስጥ ይገላበጣል። ገመሬው የቆመበትን ዛፍ ስቶ ሊወድቅ ሲል አንድ
 ቅርንጫፍ ይዞ ተንጠልጥሎ ቀረ። ገመሬው ፊት ላይ ድንጋጤ፣
 ፍርሃትና መገረም አሉ። በሾኬ ተጠልፎ አያውቅም። ዐይኖቹ
 ይቁለጩለጩ። ከሰኮንዶች በፊት እየተጎማለለ ጉራ ሲነፋ የነበረው
 ገመሬ አይመስልም። እንስሷን ለራሱ ማድረግ አለበት። ሊምረው
 አልፈለገም። በንቀት እያየው እጁን ከነቅርንጫፉ ረገጠው። ገመሬው
 ጨምድዶ የያዘውን ቅርንጫፍ ለቆ ወደ ወንዙ እየጮኸ ወረደና
 የድንጋይ ሰሌዳ ላይ ተለሸለሸ። ያረፈበት ቦታ ያኔውኑ በደም አበላ
 ተሸፈነ። ደኑ በገላዳ ባቡን ጫጫታ ተሞላ። የገመሬውን እሬሳ ለማየት
 ከተለያየ አቅጣጫ ዝንጀሮዎች ወደ ታች ወደ ጅረቱ መንጋጋት
 ጀመሩ። ዝንጀሪት የወደቀውን ገመሬ አልተከተለችም። ምንም
 እንዳልተፈጠረ ሁሉ ጠጋ ብላ በከፊል የተቀዳደደውን የአሸናፊውን
 ካናቴራ እየገለጠች የደረቱን ፀጉር ልትቀምል ትጥራለች።
 አልተመቻችም። የቀረ ጨርቁን ሁለቱም ተረዳድተው እያሸከኩ ከላይ
 እየቀዳደዱ ጣሉት። ዝንጀሪትን እንደ አቀፈ ለአፍታ ወደ መጣበት
 አቅጣጫ አየ። በትላልቅ ዛፎች መሃል ሰዎች ያያል። መኪናውን ያያል።
 መኪናዋን የማያውቃት፣ አጠገቧ ያሉትም ልጆች አደገኛ መሰሉት።
 ዝንጀሪት በኩራት ዞረኛውና አጉተመተመች፡ የተለየህ ባቡን ነህ።
 ከሚሊዮን ዝንጀሮዎች በያንስ በአንዱ ውስጥ ሰው እንደሚኖር፣
 ከሚሊዮን ሰዎች ውስጥ በያንስ አንድ ዝንጀሮ እንደሚኖር የሚገባው
 እሱ ብቻ ነው። ሴቲቱን በቀኝ እጁ ስቦ ጉያው ከተታት፡ አዳምና
 ሌዋንን መሰሉ። ደረቱን ተደግፋ ቀና ብላ እያየችው አዛጋች።
 ከተከፈተ እኗ የሳር፣ የሸንት፣ የኮሸሸላና የጦሰኝ ማራኪ ጠረን
 ሸተተው። ከንፈሮቹ ደርቀው ሊጠራው ያልቻለ እውስጡ
 የሚያስገመግም 'መግደላዊት' መ! መ! መመመ! መመመመ! መ!
 ሁ! ሁ! ሁ! ሁ! ሁ! አናቱን ወደ ሰማይ ሰቅሎ፡ ደሞ 'ጌርላሞት'
 ገ!
 ወደ ገደሉ ፊቱን አዙሮ። እውነት ይሁን ውሸት አይገባውም። እዚህ ቦታ እንደሌሉ ያውቃል።
 ዐይኖቹን ጨፍኖ የመናገሻንና የሚታን ቀዝቃዛ እየሮ ማገና ሴቲቱን

ገጽ 20

የሆነ ሰው ገድሎ ሚስጢር ቦታ ሲጠለው) እርሻ መሃል ያቆማት የቤታቸው መኪና ሞተር እንኳን አልጠፋም። አለችበት ጭስዋን እያትጎለጎለች ነዳጅዋን ጨርሳ ሞተር ተቃጥሎ ነበር። በጠፋ በሦስተኛው ቀን ከፌዴራል ፖሊስ ቢሮ ስልክ ተደውሎ ለእናቷ ለመግደላዊት ተነግሯት ጉንጮቿ በዕንባ እየታጠቡ ከአንድ ኮንስተብል ጋር መኪናዋ የቆመችበት ቦታ ሄዱ። ፖሊሶችና የገጠር ኡሪዎች ባደረጉት አሰሳ ከሜዳና ከገደል የሰበሰቡአቸውን የኮላሴን የተቀደደ ሸሚዙን፣ የካናቴራውን ብጥቅጣቂ፣ ወንዝ ዳር ወድቆ ያገኙትን የተሰባበረ ሰአቱን፣ ግልፅ ያልሆኑ ነገሮች የተጻፈባቸው ሁለት ወረቀቶችና ገንዘብ የሌለበት የኪስ ቦርሳውን አሳዩአቸው። እንዲገርማቸው አቅደው ሳይሆን አይቀርም የተቀዳደደ የውስጥ ሱሪ የለበስ ዝንጀሮ ሜታ አካባቢ እንደታየ ነገሯቸው። ተራ ሰዎችና መርማሪዎች ኮላሴ በዝንጀሮ ሳይበላ እንዳልቀረ ይጠረጥራሉ። ዝንጀሮ ሰው ይበላል? ምን ይታወቃል?

የአባቷ መጥፋት ወይም መሞት ልጁን ጌርሳሞትን እንደፈራችው አልጎዳትም። አሁን የሚያሳስባት በሽቦው ምክንያት ከንፈሮቿና ድዲ ቆስለው እንቅልፍ መነሳቷ ብቻ ነው። ምርቅዙ መቁሰል ብቻ ሳይሆን ጥቂት ቦታም መምገል ጀምሯል። በቀን ሶስቴ ለአንፌክሽን የምትወስደው 500 ግራም አንቲ ባዮቲክ 500 ግራም አምፒሲሊን አማሯታል። መስታወት ፊት ለፊት ቆማ ገጽዋን ስታይ የምታየው ቀድሞ ያልነበረ በምብ የተመታ ባግዳድ የመሰለ አስቀያሚ አጅን ነው። ከአንድ አመት በላይ አባቷና እናቷ ሲነዘንሷት ቆይተው 'ትንሽ ይረክሳል' ብለው አዳማ ከተማ ወስደው ጥርሷን በሽቦ ገርግመው መለሷት። ከውበቷ በሴራ እንደነጠልዋት ቢገባትም ወላጆቿን በዚህ መጠርጠር ከበዳት። አጅን መግጠም ተሰኗት ሃያ አራት ሰአት በዛ በኩል ያለ እሷ ፈቃድ አየር እንደ አሻው ይወጣል ይገባል። ፊቷ የሌላ ሰው መሰላት። ብሬስ የተሰኙ ልጃገረዶች አይታለች ግን እንዲህ እንደ እሷ አልተጎዱም።

አንገቷ ላይ በፍቅር ነከላት። ወደ አንዱ የኮሶ ዛፍ ሜፍ ላይ ለመውጣት እየተላፉ ዝላያቸውን ጀመሩ።

ፌቮሪንን ለመጠየቅ ገላዋን ታጥባ ልብሷን ለውጣ ወደ ኮምቤ አበባ ሱቅ ሂደች። ከፌቮሪን ጋር ተሳስመው 'ምነው ብትደውዩ' 'ምነው ብትደውዩ' ተባብለው፣ እስኪ ልይልሽ አለቻትና አገጭዋን ይዞ ፊቷን ዞር ዞር እያደረገች የአፏን ብረታ ብረትና ቁስል ስትመረምር፡

--ገና እቤት ስደርስ ነው የጠዘጠዘኝ። ምች መስሎኝ ነበር አለች ጌርሳሞት

--አሪፍ ይሆንልሻል አለቻት። እንዲህ ስትል ከማቆለጳጳሷ ስር የተወሸከ መገረም ዐይኖቿ ውስጥ ይነበባል። መገረሟ ፍርሃት ይመስላል። በቃላት ወስኖ ለመናገር የሚከብድ የግራ መጋባትም ስሜት ይመስላል።

--ያመኛል ታውቂያለሽ። በሰላም ከተኛሁ ስንት ጊዜዬ አለቻት

--ምንም አይደለም፣ በኋላ ያምርልሻል፣ የምር። ሲያጌጡ ይመላለጡማ አይቀርም። ለማንኛውም ለደስታሽና በሰለጠነ መንገድ በማማርሽ ፍንጥር አደርግልሻለሁ አለቻትና ሻይ አፍልታ ልታመጣ ጓዳዋ ገባች። ጌርሳሞት የፍንጥር ሻይ ለመጠጣት የታጠበ ሲኒዋን ይዞ የተለመደ ቦታዋ ተቀመጠች። በትካዜ ወደ ሱቁ ውጭ ታያለች። ሁልጊዜ የሚከባት የተለያዩ አበቦች ጠረን አሁንም አለ። አሰፋፈሩ የተለየ ነው። በእሷና በዓለም መሃል ነው። ዓለም ፊት ለፊቷ እንደ ሺዲዮ ስዕል ከግራ ወደ ቀኝ ከቀኝ ወደ ግራ ይተረተራል። እዚህ ስትገባ ይቅበጠበጥ የነበረው የነሐሴ ደመና ወደ ሚሄድበት ሄዷል። ክረምቱ እንደ ድሮው ነገረኛ እርጥብ ሳይሆን ያለቦታውና ያለጊዜው ሳይጠራ እንደመጣ ዐይነአፋር እንግዳ በጋ ነው።

--ጌርሳሞት ሰማሽ? አለች ፌቮሪን

--እ? አለች ጌርሳሞት

--ረሳሁት በማርያም ምንዋ ነኝ በእናትሽ። አንቺ በጋሼ ኮላሴ መጥፋት ተጨንቀሽ ብዙ ነገር አልሰማሽም አውቃለሁ። ተዘጋጃ

--ለምን?

--ባካፋ በጣም ታሞ ጥቁር አንበሳ ተኝቷል

እንደ ማንኛውም የሰፈር ሰው፣ እንዳልጎደለባት ሁሉ ተራ ድንጋጤን ደነገጠች። ዝም እንዳለች የባካፋ ሳቅ፣ የባካፋ የተላጨ ክብ

ለሰላሳ ጉንጭ፣ የባካፋ የጉጉት የመሰሉ ዓይኖች፣ የባካፋ ቁምነገረኛ ድምፅና የመሳሰሉት በዓይነሕሊናዋ ሸው ብለው አለፉ። እንግዳ ድካም ደከማት። የምትናገረው ቢኖራትም የላትም።

--አልሰማሁም እንዳትዩ አለች ፌቮን ኮስተር ብላ። ፌቮን ጨንቋት አይደለም። የጌርሳሞት የማጣት ጉዞ ምን ተፅእኖ እንዳሳደረባት ለማየት ይመስላል። ፌቮን አበባ ነጋዴ ብቻ ሳትሆን 'ሙድ' ትቸረችራለች። በጥንቃቄ የያዘችውን ተወዳጅነቱ የሚያጠራጥራትን ቀጫጫ ገላዋን የምትከላከልበት ሌሎችን በመተረብና በማሰቀቅ የገነባችው ምላስና የመንፈስ ድርጅት አላት። የቀውስ ዘመን ሲከሰት እሱም ወዳጅ መስሎ ይከሰታል። ጌርሳሞት የፌቮን እቅድ ግልፅ ቢሆንላትም ወይም ባይሆንላትም የውስጥ ስሜቷን ላለማካፈል፣ አስተዛዘኗ ለማንም ሙዋች የተዘጋጀ እንዲመስል እየሞከረች ሁለመናዋን አንጠራርታ።

--አልሰማሁም.....ውይ ሲያሳዝን! ደረቷን ያዘች፣ ከዛ አፏን ያዘች፣ ከዛ ወደ ውስጥ አተኮረች። በዓይነሕሊናዋ የመጣው የባካፋ እጅ ነው። የምናቧ ባውዛ ይንተገተጋል።

--ምን ሆኖ?

--ኮምፕሊኬሽን ነው አሉ

--ሲያሳዝን። ምንድነው እሱ ደሞ?

--እንጃ። ኮምፕሊኬሽን ነው የሰማሁት በአንድ ጊዜ መአት ነገር ሲያምሽ

ይገዝግዝሽ።

--እውነት አልሰማሽም?

--ፌቮን ሙች። አሁን ሰማሁ። ቤት ማን ይነግረኛል?

--አንቺ ምነው ያን ሁሉ ሚክአፕ ሰጥቶሽ ትንሽ እንኳን ማዘን ማንን ገደለ? አንድ የዕንባ ጠብታ ምንሽን ይነዳል? ሂሂሂ

አሁን ለቅሶዋን መዋጥ አለባት። እውስጥ ይሰማታል ለባካፋ ማልቀስ። ዐይኖቿን ፌቮን ወደማታይበት አዙራ።

--አልሞተ አለች ደፈር ብላ

ከኬንያ እንደመጣ ለአንድ ቀን ለአንድ ሰአት ያህል ተገናኝተው እንደነበረ አልነገረቻትም። አትነግራትም። ተገናኝተን ነበር

ዘጋኝ ልትላት ነው? ይጠላኛል ልትላት ነው? ልሀ አልቆርጥ ብሎ ደጋግማ እንደ ደወለችለት አልነገረቻትም። አትነግራትም። አይወጣትም። ሲለማመጥሽ ነበር ነገር ተገልብጦ ትለማመጫያለሽ? ብትላትስ? ልምምጥ ባይሆንም፣ ብትላትስ? የዛ ሁሉ የሚካጥ ፕሮፓጋንዳ የት ገባ? ብትላትስ? ብትሰማም ባትሰማም የትም ባይደርስም፣ አሸናፊ መስሎ መሸሽ ማንን ይነዳል? ደሞስ የማይዙትን ነገር ሊይዙ ቢሮጡ ማን ይጠቀማል? ቦርሳዋን ከፍታ የከርከዴ ለዛ ያለው አዲስ የማስቲካ ፓኮ አወጣች። ደብረዘይት ነው አክስቷ የገዛችላት። ለፌቮን ልትሰጣት አንድ ዘረጋችላት። ፌቮን ተቀብላ።

-ስትገባበዙ አልነበረም እንዴ? እኔ እኮ.....ሌላ ጠብቄ ነበር ሂሂ ይገርማል

-ከማን ጋር? እ.....ባካፋ.....ምን ይገርማል? እና ምን ይጠበስ? በግብዣማ ቢሆን ሃሃ.....መገባበዝ ምንድነው? ለመሆኑ ጠየቅሽው?

-እንዴ ምኔ ነው? ሊፍት የሰጠሽ፣ ስጦታ የሰጠሽ፣ 'ጌርሲ' የመሳሰለ ያለሽ አንቺን። ምናልባትም እ?..... አለች ሳቅ ብላ።

-አንቺ ጠይቂው የአንቺን አበባ ሊገዛ ከሸኖ ምናምን አደለ እንዴ የመጣው? ሂሂ

-እንዴ ጌርሲ እንደ አንቺ አልቀርበው!?! ምነው?! ተዘጋጋችሁ እንዴ?!

ፌቮን መልስ አልጠበቀችም። እንደተዘጋጉ ትጠረጥራለች። ሁሉንም ለመዘንጋት ባይሆንም ከሱቋ ውጭ ሆና ሞባይሊን አመቻችታ ጌርሳሞትን ፎቶ ታነሳለች። ጌርሳሞት በሃሳቧ ነጭ ክፍል ውስጥ ነጭ አንሶላ ስር በፋሻ ታሰሮ፣ ግንባሩ በፕላስቲክ ተሸፍኖ፣ የከሳ፣ የጠቆረ፣ በጀርባው የተዘረረ ባካፋ ይታያል። እሱን ለመጠየቅ የምትሄድበት ምክንያት የለም። በፍቅር አፍጦ የሚያየው እኛን አበላሽታለች። ፌቮን የምታነሳው ፎቶ ለታሪክ ትዝብት ብቻ የሚቀመጥ ነው። ለምንድነው ፌቮን ዝተት የሆነች ዕለት ብቻ ፎቶ የምታነሳት? ብትሆንም ባትሆንም ይመስላታል። ማለት ዝተት።

-በማርያም አታንሺኝ ደብሮኛል

--ሁሉንም ፎቶቸን በአንድ ፋይል እሰበስብልኸለሁ አለቻች

--ለምን?

ፌቭን አልመለሰችም። ወይ ስምታለች ወይ አልሰማችም። ፌቭን ኪነት የጠጣች ነጋዴ ናት። ማስመሰሷ ጨዋታ አለው። ጥቂት ብልጦች ጨዋታዋን ረግጠው ቁምነገሩን አምጪ ይሏታል። እንዲህም ተፋጣ ውልፍ አይላትም።

ጌርሳሞት መልስ ስታጣ በመሰላቸት ወደ ባደው መንገድ ፊቷን አዞረች። ቆሻሻ አስፋልት፣ ስስ ጭቃ የለበሰ። ዝናቡ አዲስ ነው ግን መሬት ከመንካቱ ሽቦት አውጥቷል። የወጣት መንገድ ነው የጀመረችው ግን በቅቷታል። ለመነቃነቅ እንደፈራች ሁሉ መታየት የማይገባውን መንገድ እያየች ብዙ ቆየች። ሻይው የተቀዳው ቅድም ነው። መቀዝቀዙን ልብ አላለችም።

'እነዛ ሁለት ወረቀቶች'

የዋናው ቢሮ የምርመራ ቡድን ወደ ወለቴ ሱቅ እንዲሄድ ፍንጭ ያገኘው በተለመደው መዋቅር ከሰበታ ፖሊስ ሳይሆን ከግለሰብ የስልክ ጥሪ ደርሶት ነው። የዚህ ስልክ ጥሪ ባለቤት ሃና የተባለች የአንድ ፊልም ስራ ቡድን ሜካኒክ አርቲስት ናት። ሃኒ (ወዳጆቿ እንዲህ ብለው ይጠሯታል) የፊልም ስራ ኮንትራቷን ጨርሳ ወደ ውበት ሳሎን ሱቋ ስትመለስ ለአመታት ደንበኛዋ የሆነች ሴትዮ ባሏ ጠፍቶባት እየተሰቃየች እንደሆነ የሰራ ባልደረቦቿ ይነግሯታል። እንዲህ አይነት አቤቱታ ያሰማችው ሴትዮ መግደላዊት ትባላለች። መግደላዊት በየወሩ ሃና ድርጅት ስትመጣ ፀጉሯን ተሰርታ እስክትጨርስ ድረስ ባልዋ ከሌሎች ሴቶች ጋር ተቀምጦ ይጠብቃት ነበር። ይህ ባሏ ኮላሴ ይባላል። እዛ ከሚሰሩት የሜካኒክ አርቲስቶቹ ሁሉ ኮላሴን የምትወደውና የምታከብረው ይህቺ ሃና የተባለች የውበት ሳሎን ባለቤት ብቻ ነበረች። በእሷ ግምት ኮላሴ እንዲህ የሚያደርገው ስለሚቀና ሳይሆን ሚስቱን እጅግ ስለሚወዳት ነው። እናም የእሱ አይነት ባል ቢያጋጥማት እግዚአብሔርን አመስግና አብራው ለዘለአለም እንደምትኖር ትናገራለች። እንዲህ ስትል ፀጉር ቤቱ በጫጫታ፣ በእርግማን፣ በስድብና በሳቅ ይሞላል። እሷን ቢያዝናናትም፣ በዚህ ግምቷና አፈራረጷ ከአንዳንድ ሰራተኞቿ ጋር አልፎ አልፎ መራራ ክርክር ውስጥ ገብታለች። መግደላዊት ተራዋን እየጠበቀች ይሁን ወይ ፀጉሯን በመሰራት ላይ እያለች በቀልድ እንኳን ስለ ወንድና ሴት ፍቅር ወይም ስለወሲብ ቀጥተኛም ይሁን የአግቦ ወሬ ከተነሳ ኮላሴ ገፁ ተለዋውጦ በቁጣ፡ 'ፀጉር ለማሰራት ነው የመጣሁት እንጂ የዚህ አይነት የልጅ ወሬ ልሰማ አይደለም። እህቶቼ አፋችሁን ይዛችሁ ቶሎ ጨርሱላትና ልሂድበት፣ ነገር አትፈልጉ' ይላል። ለኮላሴ ይህ አይነት ጨዋታ ብቻ ሳይሆን ማንኛውም ሰሜት የሚያስደስት አስቂኝና አስደላች ጨዋታ ሚስቱን ከእሱ የሚያርቅበት ይመስለዋል።

የግሪክ

ኮላሴ ጠፋ በተባለ በሦስተኛው ቀን ከሰአት በሁዋላ አንድ የፖሊስ ሊንስፔክተር አሮጌው አይሮፕላን ማረፊያ ሆርስ ክለብ በሚገኘው ባቢ የሴቶች የውበት ሳሎን ተገኝቶ ኮላሴን ወለቴ ሱቅ እንዳየሸው የሚያረጋግጥ ምን አይነት ተጨባጭ ታሪክ ይኖርሻል ሲላት ሃና ከዚህ የሚቀጥለውን መልስ ሰጠች፤

'አንድ ጠዋት ለስራ ጉዳይ (ቀኑና ሰአቱን በሞባይል ሜሴጂ ልኬላችሁዋለሁ) ኮንትራት የተቀጠርኩበትን 'ቅልልቦሽ' የሚባለውን የአቶ ባካፋን የፊልም ስራ ለማጠናቀቅ ከሌሎች አስራ አምስት ሰዎች ጋር ወለቴ ሱቅ በጠዋት ሄጄ ነበር። ቀኑ ነፋሻማና ብርዳም ነበር። ብዙዎቻችን በአየሩ ፀባይ አልተደሰትንም። አንዳንድ አክተሮች ቁርስ አልበላንም ብለው መንገድ ዳር የሆነ ሆቴል ስለገቡ (ስሙን ረሳሁት) እነሱን ከሌሎች ሁለት ጓደኞቼ ጋር ሆኜ እውጭ እጠብቃለሁ፤ ማለት በልተውና ጠጥተው እስኪመጡ። ያን ጊዜ ከሆቴሉ ውስጥ በጣም መልኩ የተለዋወጠ ብቻ የሆነ ነገር የደረሰበት የመሰለ የመግደላዊትን ባል አየሁት፤ ማለት አቶ ኮላሴን። ስሙ ምን ማለት ነው ግን? እና ምክትል የሲኒማ ዳይሬክተሩ አቶ ኤርምያስ በአንድ አረንጓዴ ክላሴር የተሸፈኑ ዶኪመንቶች ያገርልኝ ብሎ ሰጥቶኝ.....ወረቀት መስብሰብ ይወዳል፤ እና እሱን መኪና ጣሪያ ላይ አድርጌ እዛም ላይ ፔርሙስ አስቀምጬ ከአንዲት ጓደኛዬ ጋር እየተጫወትኩ የቡድኑ አባላት ቆርሰው እስኪመጡ እጠብቃለሁ። ከመሃል ትንሽ ሻይ መጠጣት አሰኝኝና (እኔ ሻይዬን በፔርሙስ ይገጥ እሆራለሁ) ፔርሙሱን ላልጠነቀቅ ሳነሳው ተጭኖአቸው የነበሩት ወረቀቶች በነፋስ መበታተን ጀመሩ። እንዲህ እየሆነ እያለ ኮላሴና ያልኩአችሁ ምክትል አዘጋጁ ማለት ኤርምያስ ልክ እንደተቃጠሩ ሁሉ ፊትና ኋላ ሆነው ተከታትለው ከሆቴሉ ሲወጡ አየሁ። ቀልቤ ተገፈፈ። ነፋስ ከላሴናን ከፍቶ ያቦነናቸው ወረቀቶች ኮላሴ እንደጠራቸው የውሻ ቡችሎች እግር እግሩን ተከተሉት። ሰላምታ ልለው ሃሳብ አልነበረኝም እና ግን ይሄ ችግር ሲደርስብኝ አቶ ኮላሴ እንዲረዳኝ 'አቶ ኮላሴ!' 'አቶ ኮላሴ!' እያልኩ ተጣራሁ። አልሰማኝም። ከመሃል ምክትል አዘጋጁ ደርሶልኝ ከፊሉን ወረቀት ሲለቃቅም አቶ ኮላሴ ሁለት ወረቀቶችን

ሲያነሳ በዐይኔ ቂጥ አየሁት። አንስቶ ይሰጠኛል ብዬ ስጠብቅ ቅጠሎቼን በግራ እጁ ጨምድዶ ይዞ መኪናው ውስጥ ገባ። ኤርሚ ግራ በመጋባት አየኝ። ይሄ ሰውዬ ምን ሆነ? አልኩና ሞተሯ ወደተነሳው የኮላሴ መኪና መርጥ ስጀምር፣ አዘጋጁ በተረጋጋ አንደበት 'ሃኒ አያስፈልገም፣ የሆነ ንድፍ ነገር ነው። ንፁህ ኮፒ አለኝ አትቸገሪ!' ብሎ አዘዘኝ። ቢሆንም ተበላጭቼ አለሁ። የኮላሴን ስም በመጥራቴ ግን ኮላሴን በግል የማውቀው ስላስመሰለኝ ዶክመንቱ ጠቃሚ ቢሆን ኖሮ በዱለታ ወረቀቶቹን የሰረቅሁ ይመስልብኝ ነበር። ያን ቀን ኤርምያስ የሚክአፕ ስራዬን ጨርሼ እስክሄድ ድረስ በጥንቃቄ ይከታተለኝ እንደነበር ትዝ ይለኛል። በአገራችን የፊልም ስራ አካባቢ የስክሪፕት መሰራረቅ ስላለ ቢጠራጠረኝ አልፈርድበትም።'

ከዚህ መልሷ ቀጥሎ ፊት ለፊቷ የተቀመጠው ኢንስፔክተር ('ወንድሙ' የሚባል) ስልኩን ከፍቶ ከሆነ ሰርጀንት ጋር የሚከተለውን አጭር የቃል ልውውጥ አደረገ፡

'እነዛ ወረቀቶች አሉ?'

'አዎ.....ወረቀቶቹ'

አንድ አምስት ደቂቃ ያህል ከወዲያ በኩል የሚነገረውን ነገር ካዳመጠ በኋላ ስልኩን ዘግቶ በትልቁ አፋሽክ (የፖሊሶች አፍ ሁሉ እንዲህ ሰፊ ነው?)። ሳል ሳለና ዐይኖቼን ዐይኖቿ ላይ ተክሎ፡

'እንዳልሸው መኪናው ውስጥ ሁለት የተጨማሪዱ ትንሽ ጭቃ የነካካቸው ወረቀቶች አግኝተናል። ወረቀቶቹ ላይ ምን እንደተጻፈ ግን ትዝ ይልሻል? ለማመሳከር እንዲመቸን ነው። አንቺ እውነትሽን እንደተናገርሽ ማረጋገጥ አለብን'

ሃና ትንሽ አሰበችና በተረጋጋ አንደበት አልፎ አልፎ ገጽዋ ላይ ፈገግታ እየተነበበ ይህን መለሰችለት፡

'የተበተነት ወረቀቶች ቁጥር አምስት ነበር። ከነዚህ ሁለቱን ነው ኮላሴ ለቅሞ የወሰዳቸው። ምን እንዳለባቸው በትክክል ማለቴ ሙሉ በሙሉ አላውቅም። የሻይዬን (ሳውዲ ሰው ቤት ስሰራ የለመድኩት ነገር ሻይ በጣም መጠጣት ነው) ፔርሙዝ ሳስቀምጥ መጀመሪያ ላይ ያሉት ሁለት ወረቀቶች ትንሽ ተዛንቀው ስለተቀመጡ

ደኪመንቱ የተሸፈነበትን የክላሴር ሽፋኑን ገልጮ እነሱን ሳስተካክል የመጀመሪያውን በትንሹ፣ ቀጥሎ ከስሩ ደሞ ካለው በከፊል የሚገቡኝንና የማይገቡኝን መስመሮች አንብቤአለሁ። የመጀመሪያው ወረቀት ላይ የተጻፈው በዛን ቀን የምንሰራው ነገር ነው። እንደውም በኋላ ኤርምያስ እንደነገረኝ የሰራችን ድራፍት ወይም ረቂቅ ነበር። ተይው ያለኝ ቀደም ሲል እንደነገርኩህ ንፁህ የምንሰራበት ኮፒ ስላለው ነው። ማለት የመጨረሻው ትዕይንት ያለበት ነው። የመጨረሻው ሦስተኛ ገቢር ነው። ገቢሮቻችንን በቁጥር ሳይሆን የምንከፋፍለው በሆሄ ስያሜ ነው። ሀ ለ ሐ ስንል ሦስተኛው እንዳያምታታ 'ገቢር ሐመሩ' እንላለን። ስክሪፕት ጸሐፊያችን ልዘንጥ ይላል። ትዕይንትን የምንከፋፍለው ግን በቁጥር ነው። እሱ ብቻ ሳይሆን አንዳንድ ማስታወሻዎች በየመሃሉ ተጽፈዋል። ሁለተኛው ወረቀት ጫፍ ላይ የእኔ ስልክ ቁጥር እንደነበረ ትዝ ይለኛል። ይቅርታ ከአዘጋጁ ጋር በግል ደረጃ ምንም አይነት ግኑኝነት የለንም። ማለት ትንሽ ጉራ አለበት እንጂ ደስ የሚል ልጅ ነው። ወረቀቱ ሳይበታተን በፊት ያሳሰበኝ ያው ማለት በልቤ በፔርሙሱ ክብደት አረንጓዴው ክላሴር ላይ የተሰራው ክብ ሰርጓዳ ነበር። ግን ኤርምያስ ወረቀቱን ከሰበሰበ በኋላ 'ሰፋይሌ ዲምፕል ሰራሽለት' ብሎ ሊያስቀኝ ሞክረ። ስራዬ ቢያበሳጨውም እኔን ከመነጭነጭ ይልቅ ሁኔታውን ቀልድ አደረገው። አውቃለሁ በቀልደኛነቱ ጉራ ይነፋል። ሂሂ። ውሸቴን አይደለም። አዲስአባ ውስጥ ቀያይ መኪናዎች አሉ፣ ከሁሉ የሚያምረው ቀይ መኪና የእኔ ብቻ ነው ይላል። እንደውም መኪናዬ ቀይ ሊጥስቲክ የተቀባች ውብ ከንፈር ትመሰላለች ብሎ ይነገራል። ግድ እንደሚሰጠን ሁሉ። ከፕሮጀክቱ ላለመባረር በሰበብ የውሸታቸውን ግድ የሚሰጣቸው አክተሮች መአት ናቸው። ሲያሳዝኑ። ማለት እንጀራ ነው። ቶዮታ አይተን አናውቅም እንዴ? በደቃቃ ነገር ሊያስቀን እንደሚሞክረው ሁሉ፣ ደቃቃ ስህተት ፈልጎ በመታዘብና በመተቸት ብሩህ መሆኑን ጠዋትና ማታ ይነግረናል። ያለፈው አመት አቶ ውድነህ የሰራውን ስህተት እስከ ሃያ አመት ውድነህን በመተቸት ሊጠቀምበት ይችላል። ይቅርታ ከጉዳያችን ያልገጠመ ነገር አነሳሁ'

ሃና ለአፍታ ቆም አለችና አሰበች። ወረቀቱ ተበታትኖ ሲሰበሰብ የተጋለጠው የመጨረሻው ገፅ ላይ አንድ እንግዳ የሆነባት ፎቶ አይታለች። ይህን ፎቶ (የምር ፎቶ ነው) ከሁለት ቀናት በፊት እንዳንድ ሰዎች እየተቀባበሉ እያዩት ሲስቁ ነበር። እዚህ ፎቶ ላይ ቀያይ ጸጉር ያላቸው ሁለት ሴትና ወንድ ጨጨፍ ዝንጀሮዎች (የእኛ አገር አይነቶች አይደሉም) አፋቸውን እስከመጨረሻው ከፍተው ሲሳሳሙ ይታያል። አሳሳማቸው ፍሬንች ኪስ የሚሉት አይነት ነው። ሃና እኛ አላርፍ ብሎ 'በእርግጥ እየተሳሳሙ ነው? ወይስ መሳሳም የመሰለ ግን ሌላ መልዕክት የሚያስተላልፍ የመገናኛ ምልክት ነው? ለምሳሌ ከንፈሮቼን ተባይ በላኝ ለማለት ቢሆንና እየተሳሳሙ ሳይሆን እከካቸውን እየተታከኩ እንደሆነሽ' አለች። ጠዋትና ማታ መሞገስ የሚፈልገው አዘጋጅ፣ የመሞገስ ሱሱን ሃና የተጋፋችው ስለመሰለው በግልፅ ደሙ ፈላ። አዘጋጁ የዝንጀሮዎቹ መሳሳም እንደመገናኛ ምልክትነት ማለት እንደ ቴሌፎን፣ እንደ ቴሌግራምና እንደ ፖስታ አይነት ሆኖ ተለጥጦ እንዲተረጎምበት አልፈለገም። የአዘጋጁ አሳማ የዝንጀሮዎቹ የአፍ እሩካቤ ፍቺው ሳይለጠጥ ወሲብ ላይ ፈዞ እንዲቀር፣ ቢቻል ማተኮሩ ገናና ጠብቆ ምስሉ ፅላት እንዲሆን ነው። ዝንጀሮዎቹ ቢያደርጉትም ይህ ሃይለኛ የመሳሳም ግኑኝነታቸው የተፈጥሮን የዝርያ ወሰን ተሻግሮ የሰብ ትኩረትን እንደሚቀሰቅስ ይገባዋል። ሆነ አልሆነ እሱ የፈለገው የመሳሳም ድርጊት በዝንጀሮዎቹ ይደረጋል የሚለው መረጃ ትክክል እንዲሆን ብቻ ነው። በሆነ መልክ የዝንጀሮዎች ስድ መሆን ወሲባዊ ድርጊትን ጥልቅ ተፈጥሮአዊ ፋይዳ ይሰጠውና በሆነ በተዛነቀ ስልት የሰዎችም ብልግና (አዘጋጁን ጨምሮ) ማንም የማይጠይቀው ስህተት የሌለበት የማይተች ሕጋዊ ድርጊት ይሆናል። የአገራችን ሲኒማ ከተፈጥሮ የተጣላ መሳሳም እንኩዋን የማይፈቅድ አክተሮችን ከዝንጀሮ አሳንሶ የሚያይ ነው ብሎ መከራከር ይችላል። ያኔ ሰሚ ያገኝ ይሆናል። ደሞም ያገኛል።

ሃና ስለዚህ ፎቶ መንገር አስፈላጊ አልመሰላትም። ብልጭ ያለ የማስታወስ ጥረቷን በደረቅ ፈገግታ ተካችና፡

'የማውቀው ይህንን ነው። ሌላ ጥያቄ ካለህ?' አለች

ፖሊሱ ከሸሚዙ የደረሰ ኪስ ድንክ ማስታወሻና ጭቃ ቀለም አወጣና የሚጽፈውን መጻፍ ጀመረ። ሃና ከተቀመጠችበት እርቀት ማንበብ እንደምትችል ሁሉ ማስታወሻውን፣ የሰውዬውን እጅ፣ ጣቶቹን፣ ብዕሩንና የጣቶቹን ንቅናቄ ስታይ ቆየች። ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ቀና አለና።

‘በጣም አመሰግናለሁ ወይዘሮ ሃና። ጥያቄዬን ጨርሼአለሁ። ምናልባት ወደፊት ከፈለግንሽ ብቅ እንል ይሆናል። አንድ ነገር ልጠይቅሽ እንዲሁ ለማወቅ ነው። የአዲስአባ ልጅ ነኝ። ስለአውሬዎች ምንም አላውቅም። ለመሆኑ ዝንጀሮ ሰው ይበላል? ሰው ሊገል ይችላል? ይገላል? ገሎ ሊበላ ይችላል? የአካባቢው ገበሬዎች በዚህ አያምኑም። ግን ገበሬ እህሉንና ላሙን ካልበሉበት ሊገባው አይችልም።’

ሃና ግራ በመጋባት አየችውና ለምን ጠየቅኸኝ አይነት የምታስብ መስላ።

‘እረ የማውቀው ነገር የለም። ዝንጀሮ በቲቪና በስዕል ነው ያየሁት። የምር። የጥይት ፋብሪካ ልጅ ነኝ ደሞ። ሂሂ’

‘የኮላሴን የተቀዳደደ ልብስ ዝንጀሮዎች የሚኖሩበት አካባቢ ትልቅ ዛፍ ጫፍ ላይ ምናምን አገኘን። ላንቺ ነው ይሄንን የምነግርሽ። እና ትንሽ ግራ ያጋባል። አሁን ስለዝንጀሮ የሚያውቁ ሰዎችን ፈልገን ኮላሴ የጠፋበት አካባቢ እንዲመጡ ልንጋብዝ ነው። አንቺ ጥሩ ተባብረሻል። በነገራችን ላይ እዚህ አካባቢ ጥሩ ቡና አለ?’

‘እ.....አዎ ወደ ቀኝ በዚህ በኩል ታጥፊህ እም አንድ ሁለት ደቂቃ ከሄድክ ሶሲ ካሬ የሚባል አለ። ሁሉ ነገር አላቸው። ቡናቸው ቶሞካን ያስከነዳል።’

‘የዘመድሽ ቤት ነው እንዴ? በጣም ፕሮፓጋንዳ አደረግሽ ሃሃ’
‘ሰፊሬ ነው ሂሂ።’

ፖሊሱ እጁን ለሰላምታ ዘረጋና ሃናን ከጨበጣት በኋላ ከፀጉር ቤቱ ወጣ። መንገድ ዳር ቆሞ ግራና ቀኝ እያየ ጀርባውን ለፀጉር ቤቱና ለሃና ሰጥቶ ቆመ። ሃና ሽርጫን እየለበሰች ታየዋለች። ማስታወሻ ካልያዘበት ደረሰ ኪሱ ጠፍጣፋ የሆነች ሰማያዊ የኒያላ ፓኮ አውጥቶ

ሲጋራ በእፋ አስገባ። ፓኮውን ኪሱ መልሶ ዞር ብሎ ወደ ፀጉሩ ቤት
 እየ። የሚያየው ጨለማ ነው። ሃና ሰማያዊ ሽርጫን ለብሳ ከመስታወቱ
 ጀርባ ብትቆምም አያያትም። ፊቱን ወደ መንገዱ አዙሮ ሲጋራውን
 ለኮሰና መንገዱን ቀጠለ። ወደ ግራው። ስለሶሲ ሰምቷል። ሶሲ ካፌ
 የሚሰበሰበው ገንዘብ ያለው ጉረኛ ነው። ሐላተን ሆቴል አልጋ የያዘ
 ሳጅን በአለም ላይ አለ? እንደዛ።

ሁለቱ ወረቀቶች

ፖሊሶች 'ሁለቱ ወረቀቶች' እያሉ የሚጠሯቸው ኮላሴ መኪና ውስጥ የተገኙት የአራት ገጽ ወረቀቶች ይዘታቸው ይህ ነበር።

ገቢር ሐመሩ (ትዕይንት: 3)

ቦታ:

(እውጭ ታቦት ማደሪያ/ ወለቴ ሰቅ። አስፋልት ዳር። ጨለማው ይቀጥላል በፍጥነት ያልፋል ታይም ላፕስ:24 ሲነጋ። ካሜራው ይቆማል (medium shot) ~~(ሚሾ)~~ሚድያም ሾት (ሚሾ)። ካሜራ ያል ዙም ያደርጋል እጅግ በቀስታ ዙም እያደረገ ወደ ዋሽንቲ ይጠጋል። ፀሐይ እንደወጣች። ዋሽንቲን ከእርቅት እናያለን። ቢጫ የመሰለ ቀለም ስላላት ከአስፋልቱ ጥቁረት ጋር በንፅፅር ጎልታ ትታያለች።)

(closeup)²⁵ ክሎዝ አፕ (ክአ) (በቅርብ) (ቅ)

ካሜራው በትንሽ ከባቢ ውስጥ ማታ ላይ ዋሽንቲ በወደቀችበት ስልት። አጠገቧ ያለ ሳር በነፋስ ይነቃንቃል

(extreme closeup)²⁶ ኤክስትሪም ክሎዝ አፕ (ኤክአ) (እጅግ በጣም በርቅብ)(እበቅ)

(ካሜራ ዋሽንቲን በተለይ ቀዳዳዎቹን ወይም የዋሽንቲን አፎች ያለ አውድ ያሳያል። የጠዋት ነፋስ ገኖ ይሰማል። በቀዳዳዎቹ ነፋስ ሲያልፍ ይሰማል። 'ዳንቴል' የተባለው የፋጨት ድርሰት እዚህ ይገባል። ወፎች ይንጫጫሉ። የሰው ድምፅ ይሰማል። የጠዋት ሬድዮ ከሩቅ ይሰማል። የመኪና ድምፅ ይሰማል። የሚነዳ/ የሚሸከረከር የብስክሌት የፊት ጎማ ይመጣና ዋሽንቲ

²⁴ ወንድሜ ኤርምያስ እዛና እዚህ ለሚያጋጥሙህ የእንግሊዘኛ ቃላት እስኪ አማርኛ ምትክ ፈልግላቸው።
²⁵ ዝኒ ከማሁ
²⁶ ዝኒ ከማሁ

አጠገብ ሲደርስ ይቆማል። በፍጥነት ፍሬን የያዘ የብስክሌት የፊት ጎማ ዋሽንቱ አጠገብ ይቆማል። ተሳፋሪዎ ሚዛኗ ከባድ ስላልሆነ ጎማው ብዙ አልተደፈጠጠም። ጋላቢዎ ትወርዳለች። የሚታየው ጥቁር ታይትና ቀይ ስኒከር ጫማ ብቻ ነው። ዋሽንቷን ስታነሳ ጣቶቿና ጥፍሮቿ ይታያሉ። ጥፍሮቿ ሰማያዊ ቀለም ተቀብተዋል። ለተመልካች ሴት መሆኗ ይታወቃል²⁷

27 የብስክሌት ጋላቢውን የታ በሚመለከት ከኢሳያስ አዘጋጅ ጋር ትንሽ ተነታርከናል። እኔ ሴት እንድትሆን ነው የፈለኩት። ይህም በሁለት ምክንያቶች ነው። የመጀመሪያው ምክንያት ፊልሙ ሲጀመር ዋሽንቷ የተሰራችው ለአንዲት ሕይወት ለተባለች ልጃገረድ ነበር። ሲጀመር ለሕይወት የተዘጋጀው ስጦታ ለሕይወት እንኳን ባይደርሳት በፊልሙ መጨረሻ ሌላ ሴት እጅ እንዲገባ በማድረግ ሚዛን ለመፍጠር በማሰብ ነው። ሁለተኛው ምክንያቱ ግላዊ ነው። እዚህ ፊልም ውስጥ በትንሹም ቢሆን ሰርጋ እንድትገባ የምፈልጋት በእውን የማውቃት ልጅ አለች። ፊልሙ ላይ ተዋንይዎ እንድትለብሰው የፈለኩት አለባበስ የዚህች የማውቃት ልጅ አለባበስ ነበር። አለባበሷ ሁልጊዜ የጥጥ ታይትና ቀላል የበጋ ትሬንች ኮት ነው። ከዘነጠች ደዋ ይሄንን አይነት ልብስ ለብሳ ግን ጫማዋን ከስኒከር ወደ ባለ አጭር ተረከዝ ኪትን ሂል ትለውጣለች። የጥፍር ቀለሚ ሁልጊዜ ሰማያዊ ነው። ሁልጊዜ ባክ ፓክ ትይዛለች። የሴት ቦርሳ አይደለም። አሁን ልጅቷ በምትማርበት ዩንቨርሲቲ ሰቃይ ከሚባሉት አንዷ ነች። ~~ይሄንን ገልበቅ ለመስጠት ከአምስቱ የፋጫት ድርሰቶች አንደኛው ፅንገራችን ሁሉ የእምባይ ካብ የእምባይ ካብ የሚለው ወደዚህ የሚጠቀም ነው። ዳይሬክተሩ አያታዊ አጨራረስ እንዲኖረው የፈለገው አጨራረሱ አጠቃላይ ሰፊ የሆነ ማህበራዊ ፍቺ ላይ ብቻ እንዲያተኩርለት መሰለኝ። ለእኔ አጨራረሱ የዋሽንትና የሰው ነው። መቼ ዕለት ነው ክርክሬን ባበዛበትና ቅንቻ ቢመረው ለመሆኑ ይህቺ ልጅ ምንህ ናት? ብሎ ጠየቀኝ። ምንም አይደለችም። ለመሆኑ ያ ተራራ ምን ነው? ያ ወንዝ ምን ነው? ያ ድንጋይስ? አንድ ነገር እዚህች ምድርና አገር ላይ ስላለ ብቻ የመወደስ ወይም የመነቀፍ ወይም የመጠራት መብት አለው። መጠራት ስል ~~ማለቱ~~ እንደሌለ በዚህ ምድር ላይ እንዳለ በዐይኖቻችን እንደተመዘገበ መጠቆም ማለቱ ነው። የአገራችን ዋናው ጣጣ በግልፅ የሚታየውን ነገር ሙሉጭ አድርጎ የመካድ የኮግኒቲቭ ቀውስ (cognitive crisis) ነው። ልጅቷ ከሰፈር ዐይን እርቃለች ግን ይህም ላወራላት ነው። ለዚህም ነው አጨራረሱ ላይ የሚመጣው ፋጫት የላሉ ሽፍሪን ሳይሆን የፈሽታ ~~የደላቱ~~ መሆን አለበት ያልኩት። ጋሺዎች ግን አንሰማም አሉ።~~

ፊልሙን ሹት (ለዚህ ቃል እኩያ ፍቺ ቢኖር እወድ ነበር። በቀጥታ ተርጉሜ 'መተኮስ' ልበለው? ጦርነት ያስመስልብኛል) ስናደርግ ያወራነው ሁሉ ሳይለወጥ የፊልሙ አርታኢ ~~ቅራኔ~~ እክብሮ መፈጸም አለበት። ምናልባት ለአፕሪስዮን ሆስፒታል ስለምመለስ ~~ሌለሁ~~

ከሚራው አለበት ይቆማል²⁸ ብስክሌቱ ለዐይን እየራቀ ይሄዳል። አብሮትም ደማቅ ነገራችን ሁሉ የእምሳይ ካብ

~~ላለው~~ ድንገት ስራ ላይ ባልገኘ ~~ባለፈ~~ እንኳን ይህ አቋሜ እንዲከበር እፈልጋለሁ። የአዘጋጁ ችግር ሁሉን ፍልስፍና የማድረግ ነው። ማለት ሜታፎራይዜሽን (ልዋጭ መስራት) ፍልስፍና ከሆነ። እኔ የፈለኩት ዋሽንቱ በፍሰት የሰው ታሪክ ውስጥ፣ የሰው ታሪክ በፍሰት ዋሽንቱ ታሪክ ውስጥ እንዲገባቡና ዋሽንቱ ለሰው እናም ሰው ለዋሽንቱ፣ የተራዘመ ሕልውና በውበት ሃሳብ እንዲሰጣጡ ነው። ~~ውበት እንደ ሃሳብ ማለቱ ነው።~~ ማሕበራዊ መልዕክት በእኔ መበደል ወይም መደሰት ላይ ተደግፎ እንዲተላለፍ አልፈልግም። ይህን ስለው ዋናው አዘጋጅ ስቆ ነበር። ኪነጥበብ የአገራችን ችግር እንዲፈታ ሃሳብ መስጠትና መፍትሄውን መጠቀም አለበት አለኝ። አገራችን ከባድ ችግር የለባትም። በተጨማሪም እኔን ለአዳኝነት የመረጠኝ የለም። የአገራችን ሰዎች ራሳቸው ችግር ፈጥረው ራሳቸውን ካላመሱ በስተቀር አገሪቷ ውስጥ አፍ የሚያካፍት ኪነትን ለእርዳታ የሚያስጠራ ችግር የለም። ራሳቸው ላይ ችግር ፈጥረው በትንሹም በትልቁም ራሳቸውን የሚያምሱና ስራ የሚፈቱ ሕዝቦች በየትኛውም ሂሳብ እዚህ ምድር ላይ የመኖር መብታቸውን ለብልጠኛ አሳልፈው ሰጥተዋልና በእኔ አንድ ምስኪን ፊልም ፕሮዲዩሰር ምክር ይቅርና በአላህ ትእዛዝም ከምድረ ገጽ ከመጥፋት አያመልጡም። ኢምፔሪያሊዝም ገና ከቤቱ ሳይነሳ እዚሁ በዚሁ ራሳችንን ለማጥፋት የሚበቃ የደደብነት ማዕድን በውስጣችን አለ። እሱም ወይ ደማችን ውስጥ ነው፣ ወይ ቋንቋችን ውስጥ ነው። በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ ሁሉም የተመኘውን ያግኝ። እንደ ድመት እርስ በእርስ ተቦጫጭራችሁ ዐይናችሁ ታውሮ ፊልሜን ማየት ባትችሉ ግድየለኝም። የምሰራው ለደደቦች አይደለም (አቡ እንዲህ እንደሚል ተስፋ አደርጋለሁ)። ስለዚህ ወንድሜ ፊልሙን ተውልኝ።

በነገራችን ላይ ይህ ፊልም ቀጣይ ክፍል አለው። የቀጣዩን ክፍል ስክሪፕት ~~ድረፍት~~ በጋር አይተነዋል። ይህ የመጀመሪያው ክፍል ውስጥ ሁለተኛው ክፍል የሚበቅልባቸው ዐይኖች ስላሉ እንዳይጠፉ መጠንቀቅ ያስፈልጋል። ለፊልሙ አርታኢ ደጋግማችሁ አስታውሱት። ምክንያቱም ~~ቆይታ~~ ዐይኖቹ ለቅብብል የተሰሩ ላይመስሉት ይችላሉ። ይህ ፊልም የራሱ አጨራረስ ቢኖረውም የሚቀጥለው ፊልም የሚጀምርበትን ጥሬ ሃብት ተሸክሞ ይመጣል። ቀላል ምሳሌ ልውሰድና፣ ዋሽንቱን ከወደቀበት ማን አነሳው? ከዛሰ? ይህ አጨራረስ ራሱን የቻለ ጉጥ ወይም ዐይን ነው። ድርሰቱ ገሳ ውስጥም ትንሽ ቢኮረኮሩ የሚፈኩ ዐይኖች አሉ።

የእምረይ ካብ የተባለው የፋጨት ድርሰት ይገባል። መንገዱ ላይ ከብስክሌቱና ከጋላቢው በስተቀር ምንም የሚንቀሳቀስ ፍጡር መታየት የለበትም። ብስክሌቱና ጋላቢዋ አድማስ ውስጥ ከመጥፋታቸው በፊት ፍሪዝ ያደርጋሉ። ሆይሼ ሆይሻ የሚለው የፋጨት ዜማ እዚህ ይከተላል።

ከዚህ ቀጥሎ²⁹፡

ስክሪን ወደ ነጭ ይሟሟል
(ዲዛልቭ ያደርጋል)

(እኔ 'ይሟሟል' ብዬዋለሁ። እናንተ ተነጋግራችሁ የሚመጥነውን ቃል ወይም ደስ ያላችሁን ተኩ)

ከዚህ ቀጥሎ (ከታች ወደ ላይ እንደ ጥብጣብ በሚጎተት ጽሑፍ)

አዘጋጅ (ኢሳያስ)

ምክትል አዘጋጅ (ኤርሚ)

ፕሮዲዩሰር (ባካፋ መዝገብ)

ስክሪን ጸሐፊ፡ (ባካፋ መዝገብና መሰበወርቅ ይልማ)

- አዲስ ብስክሌት አያስፈልገንም (ቢቻል ብንከራይ ጥሩ ነው)
- ጥቁርና ነጭ እናንሳው የሚለው ክርክር የሞተ ነው። ምክንያቱም ዋሽንቱ አልጠፋም። ዋሽንቱ ቦታ ነው የለወጠው። ከመተክል እዚህ ታቦት ማደሪያ። ዘመኑ አንድ ነው። የተሰራና የጠፋበት ዘመን አንድ ነው።
- ዶሊ ዙም አልፈልግም። በጣም ድራማቲክ ያደርገዋል

ከዛ በሁዋላ ማስታወሻ የተደረገላቸው ሰዎች ይገባሉ።

²⁸ ኢሳያስ ~~ዋናው አዘጋጅ~~ ከኤርሚ ~~ምክትል አዘጋጅ~~ ጋር በትራኪንግ ሾት ይሰራ እያለ የሚነዘንዘኝን በማርያም ተው በሉልኝ።

²⁹ ይህ በኒያላ ፎንት እንዲሰራ አኒሚተርስ ሃሳብ ሰጥተውኛል። ደስ አላለኝም። ስንት ቦታ ስለ ኒያላ እንሰማ። በአገሩ ሌላ እንሰሳ የለም እንዴ? 'ብርቅዬ' የሚል ደባሪ ቃል ተጠቅማችሁ ልትደልሉኝ አይቻላችሁም። ከቃሉ ማለት ከብርቅዬ ማምለጥ ካልሆነላችሁ ሌላ እንሰሳ አሞራም ይሁን ፈልጉ። ለመሆኑ በሌላ እንሰሳ ስም የተሰየመ ፎንት አታገኙም? አልተሰራም? (ያው የፈረደበት እንሰሳ ካልሆነ)። ዋሽራ ሊሆን ይችላል፣ ጅረት ሊሆን ይችላል። ተራራም። ብቻ ሌላ ሞክሩ።

ገጽ 10

ሰዎቹ እነዚህ ናቸው፡

ሊዲያ ፍስሐ

ገነት ፍስሐ

መዝገቡ ዱባለ

ራሚሱ (አቡ)

ገለታ (ዲምፕል)

ጌርሳሞት (ጌርሳ)

ለምሳ የሚሆን

ወጪ

16 ጥብስ

2 ቀይ ወጥ

4 ክትፎ

11 እምቦ

6 ቢራ

ጠቅላላ

ውጪ በግምት

2200 ብር

ነሐሴ 21

አጃቢና የሴማ ሙዚቃ ሆነው

የተሰሩት አምስቱም የፋጨት

ድርሰቶች ቀደም ሲል

በተነጋገርንበት መልክ ብቻ እንዲገቡ ይሁን። ሌላ አይቻልም

ፋጨት ብቻ።

(ሙዚቃ ድርሰት፡ በአቦምሳ ከበደ። በፋጨት ተርጓሚ፡
ዘሪሁን)

“ዳንቴል”

“ሆይሼ ሆይሻ”

“ልቤን ያያችሁ ሰዎች ንገሩኝ፣ አፏን

ስመለከት ጠፋብኝ”

“እረኛው ለዘላለም ይነር!”

“ነገራችን ሁሉ የእምጊይ ካብ

የእምጊይ ካብ”

ሃና

090406131

(ለፊልም ዳይሬክተሩ ማስታወሻ አንዲሆን በፍጥነት ተሰርቶ
የቀረበ ገቢር ሐመሩን ለማጠናቀቅ የሚረዱ ሃሳቦች)

ባካፋ መዝገቡ

★

መለየት ክፉ እጣ፡ አምና ጀማምራትና በዚህ በያዝነው አመት ታቦት ማደሪያ በድሮ ዘፈን ፍቅር ሰክራለች። ያለፈውን ዘመን ኪነት አፍቃሪ ያለፈውን ዘመን ፖለቲካ እንደ አፈቀረ ይቆጠራል? ክራር የጋራ፣ ትርጉም ለየቅል ነው ይላሉ የወጪጫ ነፋስ የነካቸው የጠስኝ ሻይ የሚያገሱ የታቦት ማደሪያ ዜጎች። የድሮ ዜማዎችና ግጥሞች እያዳመጡ እዚህ ግባ በማይባል ዛሬን በማይገልፅ ጥልቀቱ መመሰጥና ከንፈር መምጠጥ ደንብ ሆኗል። ፀፀትና ፀፀተኛ። አርፎ መርሳት የከበደው ወደ ጳላ ተንሸራታችና ለምቦጭ ጣይ። ወጣቶችም አዛውንትም ተቀምጠው ወደ ሚመዘምዛቸው ትናንት ሄደዋል። እነሱ እንዳሉት ዘመን ስለማይሸረው ዘመን። የራሱን ባክቴርያ የተከተበ ባክቴርያ። ታማኝ ትናንትና። የዘመናዊነትን ውበት ያላወቁ። የጥንት ታዋቂና ታታሪ አዝማሪዎች ዜጋውን አጠብቀውታል። አያ ማሩ አሸቴ.....አካል የእኔ አበባ.....ቦጌ አልካን አናኒ.....ወለሌ.....ማን ነበር የአላንቺ.....ሽረ ምን ይሻለኛል.....ላባ ሳቢና.....ስንቱን ጋራ ዞረሽ.....ስንቱን ጋራ ዞሬ.....ትዝታ አያረጅም.....ምንድነው ሰው ማሰብ ምንድነው ትዝታ.....ሰው እንዴት ባለፈው በትናንት ይኖራል.....መለየት ክፉ እጣ.....ወዘተ ወዘተ³⁰

³⁰ (ከነዛ ሁሉ አንዱ)። ጠባብ ድንጋይ የተነጠፈ ግቢያቸው ውስጥ መግደላዊት ከሰራተኛዋ ጋር እዛና እዛ ሆነው ቡላ አንሶላ ላይ ለድርቆሽ የሚሆን የተቆራረሰ ነጭ እንጀራ በዝምታ ያሰጣሉ። የግቢው ልብስ መስቀያ ላይ ከዳር እዳር የጌርላሞት ልብሶች ተዘርግተዋል። ዝርዝር፡ ሱሪ ሱሪ ሱሪ ውስጥሱሪ ውስጥሱሪ ውስጥሱሪ ውስጥሱሪ ውስጥሱሪ ካናቴራ ቀሚስ ካናቴራ ቀሚስ ውስጥሱሪ ሽራብ ሽራብ ሱሪ። መግደላዊትን ያለ ኮላሌ ከሶስት ወር በላይ መኖሯ እንደላይት ገጽዋ ላይ ተጽፎአል። ይሙት ይኑር ፖሊስ መርምሮ ባይደርስበትም ተስፋ ቆርጣ ቢሞት ነው ብላ አንደኛውኑ ጥቁር ቀሚስ ለብላለች፣ ጥቁር ሻሽ አሰራለች። ሳይልዩን አልረላሁትም፣ ለማለት መኪናው ተበላሽታ የቆመችበት አካባቢ ወንዝ ዳር የተገኘውን መስታወቱ የተሰበረ የማይሰራ ካሲዮ አሊክትሮኒክስ የእጅ ሰአቱን በቀኝ እጁ ላይ አሰራለች። ጌርላሞት ደሞ ዓለምን እንዳኮረፈች ሁሉ አሞድሙዳ በረንዳ ላይ ለትምህርት ቤት የምታዘጋጀውን ባግጥክ ውስጡን በእርጥብ ጨርቅ ትጠርጋለች። የሚታይ የመሰለ ዝምታ

ከመሃላቸው አለ። ይህም፡፡ አጠገቧ ከፍ ብሎ ካልተከፈተ ሲዲ ማጫወቻ የበዛ ወርቅን የትዝታ ዘፈን ትሰማለች።

በተሰጣው የልብስ አይነትና በሙዚቃው ጉዳይ በጌርሳሞትና በእናቷ በመግደላዊት መሃል አለመግባባት ተፈጥሮ የማይመች ፀጥታ በግቢው ነግሦአል። ዝምታው የዚህ ርዕዮተ አለም ግጭት ውጤት ነው። የትዝታ ወሰን አይገኝ ድንበሩ፣ ያርፉ እንደሆን እንጂ ወድቀው ሲሰበሩ። ጌርሳሞት ካበጠና ከቆሰለ በቅባት ከሚያብለጫልጭ አፏ ላይ ለማረፍ እየተንዛዛ የሚያስቸግራትን ትንኝና ዝንብ አልፎ አልፎ እሽ ትላለች። መግደላዊት በትዝታውና በቁጣ ጌርሳሞትን ቀና ብላ ታያለች። ጌርሳሞት ከነገ ወዲያ ወደ አዋሳ ዩንቨርሲቲ ለመሄድ በሻንጣዋ ከምትከተው ልብስ አንድ እንኳን ጥቁር የለበትም። መግደላዊት እህል እያሰጣች ለብቻዋ ግን ደሞ ሌሎች እንዲሰሙ አድርጋ ታወራለች፡ 'አሁን ይህ የቻይና ቅራቅንቦሽን ሰብስቦሽ ሂድሽና.....' 'ይገርማል.....' 'እባክሽ አንቺ ልጅ ሰውም አታከብሪ ይህን ዘፈን ዝጊልኝ' 'በየትም አገር ወላጅ ይከበራል እኔ ቤት ብቻ እንጂ፣ ኮላሴ ብቅ ቢልስ አንድ ቀን' 'ፎርቱና ባለቤትሽ ኮላሴ እንደ ልጄ ነው የጠፋው አለችኝ። እውነት እኮ ነው። እሷ ገለታን እየጠበቀችው ነው ድንገት ቢመጣ ብላ። እኔስ ከሌሎች አልጠብቅም?'

የግቢው የብረት በር ተንኳኳ። ድምፁ በብረቱ ስፋት ስለተዋጠ ስድስት የሚሆኑ የ 'ቋ' የ 'ን' እና የ 'ኳ' ተለዋዋጭ ድምፆች ጀርባ ለጀርባ ሆነው ወደ 'እም' ነት ይሻገራሉ። የግቢው በር ሲንኳኳ ሁልጊዜ እንደሚሆነው የመግደላዊት ልብ አልደነገጠም። እስከ ቅርብ ጊዜ እንደሚሆነው ልቧ ትር ትር አላለም። በዚህ ቸልታዋ በኮላሴ መገኘት ነገር ተስፋ እንደቆረጠች ያስታውቃል። 'ተስፋ ቆርጫለሁ' ባትልም ፈቷ ላይ የማይታይ ከመደበርዋ ስር የሚርመሰመስ ስሜት እንደሆነ ያጤናት ሰው ሁሉ ይገባዋል።

--ማነው? እስኪ ጌርሰዬ? ክፈቺ እስኪ አለችና የምትሰራው ከልቧ ባይሆንም፣ ቁጢጥ ብላ በእጇ ፀሐይ እንዲያገኘው የተሰጣውን እንጀራው አገላበጠች። በሙቀቱ ወይም በልሰሳሴው እንደተገረመች ሁሉ ጣቶቿን አተኩራ ዐይታ እንደገና ማገላበጥን ቀጠለች። ጌርሳሞት ሂዳ በር ስትከፍት፣ ጠና ያለ ዕድሜው በግምት አርባ የሚሆን አንድ ጎልማሳ ሰውዬ፣ በተገረበበው በር ወደ ውስጥ ለማየት የምትለፋ ቀልቀል የሚያደርጋት መልክመልካም ወጣት ሴትና ዕድሜአቸው በጎምሳና በስድሳ መሃል የሚሆን የሚያብለጫልጭ ጥቁር ድርያ የለበሱ አርጊት ሴትዮ ጀርባና ፊት ሆነው ቆመው አየች።

--ማን ልበል?

ጌርላሞት ፊት ላይ መረበሽ አለ። ያው እሷም ችላ እያለች ብትመጣም፤ ከውስጧ ስለ አባቷ የሆነ ወሬ ትጠብቃለች።

--ወይዘሮ መግደላዊትን ለማነጋገር ነበር አለ ኅልማላው ረጋ ብሎ።

--ምንድነው? አለች

--ጥሩ ወሬ ይገጭ መጥቼአለሁ አለ ሰውዬው ፈገግ ብሎ

ጌርላሞት በቀኝ እጇ አስፍታ የከፈተችውን በር ሳትለቅ፡

--እማ የሆኑ ሰዎች ሊያነጋግሩሽ ይፈልጋሉ አለችና በሩን ለእንግዶቹ ከፈት አደረገችላቸው።

--ግቡ በያቸዋ ሰው አታቁሚ ከመስሪያ ቤት ይሆን?

--አይ አይደለም አለች ወጣቷን ልጅ እያየች። የልጅቷን ቁንጅና አይታ የራሷ ነገር ትዝ ብሏት የታመመ አፏን ለመጋረድ ሞክረች። ታይታ ስለጨረሰች የተሳካላት አይመስልም። በቀስታ እየተራመደች እንግዶቹን አስከትላ ተመለሰች። ከልጅቷ በስተቀር የቀሩት ሰዎች የሚረገጡትን እንደፈሩ ሁሉ በዝግታ ወደ ግቢው ሲገቡ መግደላዊት ቀና ብላ አየቻቸው። ማናቸውንም እንደማታውቅ ከሁኔታዋ ግልጽ ነው። ቁጢጥ ካለችበት ተነስታ፡

--ማን ልበል? አለች

ሰውዬው ከአሮጊቷና ከልጅቷ ፈጠንና ቀልጠፍ ብሎ፡

--ወይዘሮ መግደላዊት ጳውሎስ ነሽ? አይደለም?

--አዎ ምነው? ኮላሴ ተገኘ እንዳትሉኝ አለች ደንገጥ ብላ

--አይ እትዬ አይደለም። ተቀምጠን እናውራ ጥሩ ወሬ ነው።

--ምንድነው ደሞ የሚያስቀምጥ?

ምንም ቆሻሻ ባይኖርባቸውም የእጆቿን መዳፎች ሰራዊ ላይ እያጸዳች ወደ ሰዎቹ ቀረበች።

--እዚሁ ንገረኝ

--ለመሆኑ ሰላማዊት የምትባል እናት ነበረሽ?

በዚህ አባባሉ መግደላዊት ብቻ ሳትሆን አካባቢው፤ የቤቱ ግድግዳ፤ ጣሪያው፤ ታቦት ማደሪያ፤ ታቦት ማደሪያ የበቀሉት ዛፎችና ቅጠሎቻቸው ጸጥ ያሉ መሰሉ። የታቦት ማደሪያ ነፋስም። መግደላዊት ሰውዬውን አተኩራ እያየች፡

--እና? አለች

ሰውዬው ወደ ኋላ ዞሮ ቀኝ እጇን ድርያ ወደ ለበሱት ሴትዮ እያሳየ፡

--እናትሽን ወይዘሮ ሰላማዊትን አገኘሁቸው አለ።

መግደላዊት አፏን ከፍታ ሰላማዊት የተባሉትን ሴትዮ አፍጣ ማየት ጀመረች። አትናገርም። አሮጊቷ በከፊል ፈታቸውን የጋረዱበትን ድርያ አውርደው አቅም ያነሳቸው አይነት ከቆሙበት በቀስታ ቁጭ አሉና ማልቀስ ጀመሩ። ከመናፈጥ ድምፅና በጉንጫቸው ላይ ከሚንዘቀዘቅ ዕንባ

ሌላ ሴትየዋ የድርያ ክምር ሆኑ። መግደላዊትና ጌርላሞት የተነገራቸውን መረጃና ጠቅላላ ያሉበትን አለም እንደፈሩ ሁሉ ተጠጋግተው ቆሙ። መግደላዊት ዐይኖች ውስጥ ከመደንገጥ ምልክት በስተቀር ዕንባ የለም። እቤቷ ለመግባት እንዳሰበች ሁሉ የልጅዋን እጅ እየጎተተች ወደ በረንዳው በቀስታ ወጥታ ዞር ብላ 'ሰላማዊት' የተባሉትን ሴትየ አየች። በረንዳ ላይ ወጥታ የጌርላሞትን እጅ ለቀቀችና ጭንቅላቷን በሁለት እጆቿ ያዘች። ከሰላማዊት ጋር የመጣችው ልጅ ቀልቀል ባለ ድምፅ መሬት ላይ ተቀምጣ በድርያዋ ተከናንባ ወደ ምታለቅሰው ሴትየ ጎንበስ ብላ፡

--ሄደሽ እቀፊያት እንጂ አንቺን ትመስል የለ። አፋልጊኝ ብላ ጨቅጭቃኝ ትጋገርብኛለሽ። ክሬዚ አሮጊት።

ሰውዬው ዞር ብሎ ገላመጣት።

--በዴቢ ሞት ጆክ ነው።

አሮጊቷ ፊታቸውን በሚብለጨለጭ ድሪያቸው እየጠረጉ፣ በከፊል ጉልበታቸውን እየተደገፉ፣ ቁጢጥ ካሉበት እያማጡ ተነሱና በቀስታ እየተራመዱ በረንዳው ላይ ወጡ። መግደላዊትን ሊያቅጅትና ሊስሟት እጃቸውን ዘረጉ። መግደላዊት እያለቀሰች፣ የሚፈስ ዕንባዋን እየጠረገች፣ ደሞ አሮጊቷን እንደፈራቻቸው ሁሉ ሸሸት እያለች፣ በሚንቀጠቀጡና በሚቆራረጡ ቃላት፡

--ምምን አደረኩሽ እሜሜሜዳ የተውሸኝ? እ? ከሞትኩ በሁዋላ ምን ትሰሪኛለሽ? አለች

ከአርባ አመታት በላይ ተለያይቶ መገናኘት ለማንም ከባድ ነው። መግደላዊት የማታውቃቸው ብዙ ዘመዶችና ዘመድ አስተኔዎች አንዱ ለአንዱ እየተቀባበሉ ያደገችበት የልጅነት ጊዜ ነው። በዚህ ጉዞ ሴትነቷ እንዴት እንደተበጠበጠ ማስታወስም ይከብዳታል። እናቷን በማትፈልግበት፣ ሁለት ወልዳ መከራዋን በዘለቀችበት ጊዜ መምጣቷ የእግዜር ምፀት ሳይመስላት አይቀርም። ብዙዎች ሲጫወቱባት 'ኾፍ' ልትልላት የመጣች እናት አልነበራትም። እናቷም እንደሚባለው ጥሩ ስም አልነበራትም። ለጫ ሸበቷ ከድርድራ ያለቁጥጥር ተዘርግፎ የወጣ፣ ግድየለሽ የመሰለች አሮጊት፣ ነፍስ ማጥፋት የምትችል አይመስልም። ስትነቃነቅ የምትተወው የጠረን ዳና ሽቶ፣ ጫትና ሲጋራ ነው። ቀኝ የእጇ መዳፍ በእንሶሰላ ቀልሟል። መግደላዊት ሰላማዊትን ሳታቅፋት ፊቷን አተኩራ አየችው። ያለፈው ዘመን እየተንደረደረ ሲጠጋት ማምለጥ የምትችልበት አቅም አልነበራትም። የገጽዋ መልክ የዛ ፎቶ ኮፒ ነው። ሰነምግባርን ዕጣ ፈንታን ዘረመል ይሰርዛታል? ሂሳቡ አልከበዳትም። (ምሳሌ፡ እናንት ዝንጉርጉር የኢትዮጵያ እናቶች ስትወልዱ ራሳችሁን የመሰለ ውለዱ፣ የሚሆነው አይታወቅምና) እሷን ሳያሰልስ ያሰቃያት ይህቺ አገር የሰፈረችበት የሉል ክፍል ኮይራ ኮይራ የምትሸት ምስኪን እናቷን

እንደ ነገር እንዳደረጋት ትገምታለች። ሱስ ይተዋል? እሷን ያበላጁት ሲያወሩላት የነበረችው ዘመነኛ ምሁራን የተሻሙባት የናዝሬት ስኩል ተማሪ ሳትሆን የተሳካላት የመርካቶ ሳንቡሳና ባለአበባ ቀሚስ ሽቃይ ትመስላለች።

--እኔ አይደለሁም። ጳውሎስ ሰርቆሽ ጠፋ። ብዙ ብዙ ነገር ነው ልጄ። ተወርቶ አያልቅም እያለች እጆቿን ሳታወርድ ተጠጋቻት። ራቅ ብሎ ከበረንዳው ታች አንጋጦ ሲያየቸው የነበረው ሰውዬ በግራ ብብቱ ከያዘው ቀጭን የቆዳ ቦርሳ የተጨመዳደደ፣ ካኪ ቀለም ያለው የወረቀት ቀረጫት በፍጥነት አወጣና የሚቀበለው ፍለጋ ዘረጋው። የሚቀበለው ሲያጣ።

--ቼቹ እኔ ልሂድ ስራዬ አልቋል። ውሰጂና ስጪልኝ አለ። ቼቹ የተባለችው እያለቀሰችና እየተናፈጠች ከላሴሩን ተቀበለችውና።

--ገንዘቡን እዚህ አልሰጥህም። ሻገር ና

--የተወራረድነውን አትርሺ

--ይልቁን ቆይና ሊፍት ልስጥህ

--ከቻልሽ ዋናው መንገድ ድረስ አውጪኝ። ደሞ ጉዳይ አለኝ። በ1968 የጠፋች ልጅ ሲአይኤ እንኳን ፈልጎ አያገኝም። ለእኔ ለቆራጡ አንድ መፅሐፈ ዶሮ ሳይሆን መኪናሽን መሸለም ነበረብሽ። በነገራችን ላይ እዛ ውስጥ ሁሉ አይነት ፎቶ፣ የት የት እና ማንን እንደጠየቅሁ፣ ቀኖቹ፣ ደብዳቤዎች በሙሉ እንዳሉ ታውቂያለሽ። መዘረዘር አያስፈልገም። ለመሆኑ መቼ ነው አንቺን የመሰለች ልጅ የምትወልጃው? ሂሂ

--ደሞ እኔን የመሰለች ልጅ ተወልዳ ምስራቅ አፍሪካ በጦርነት ይታመስ?

ሰውዬው እየሳቀና ራሱን እየነቀነቀ ዞር ብሎ አየ። መግደላዊትና እናት ተቃቅፈው በዝምታ እየተደባበሱ ቆመዋል። ቼቹ ከሰውዬው የተቀበለችውን የወረቀት ቀረጫት ቶሎ ሄዳ ለጌርሳሞት ሰጠቻት። ጌርሳሞት ተቀብላ እንደ ጅል አየቻት።

--ሁሉ ነገር እዛ ውስጥ አለ። የመግደላዊት ልጅ ነሽ አደል?

ጌርሳሞት ጭንቅላቷን በአወንታ ነቀነቀች

--የእናትሽ የልጅነት ፎቶ ምናምን ሁሉ አለበት። እንኩዋን ደስ አለሽ። ኮንግራ። ሰውዬውን እሸኘውና እመለሳለሁ። ሰላም እዚህ ትንሽ ትቆይ። ከሰላም ጋር አብረን ነው የምንሰራው። እንዴት ጥሩ ሴት መሰለችሽ። ጥዝጠዛ እንዳይመስልሽ አለቻትና ሰውዬውን ተከትላ ከግቢው ወጣች።

የድርሰቱ ቅርፅ (የቅልልቦሽ ግግሽ ጨዋታ)

- 1 የድርሰቱ ቅርፅ የተቀዳው ከባለ አምስት ጠጠር ቅልልቦሽ ጨዋታ ነው። ቅልልቦሽ ጨዋታ የሚደረገው በአምስት ወይም በሰባት ጠጠሮች ነው። እነዚህ ቁጥሮች የተወሰኑት ምቹነት ስላለው ይሁን ወይም ከጀርባው የተለየ ታሪክ ወይም ስነ-ተረት ስለነበረው አላውቅም።
- 2 ጨዋታው ሲጀመር አምስት ጠጠሮች ወለልታ ቦታ ላይ በ 'ጉች' ይቀመጣሉ። ከነዚህ ጠጠሮች ቀልባችን ያረፈባትን ወይም ለመያዝ የምትመቸንን አንድዋን እናነሳታለን። ይህኛ 'መቅለቢያ' ትባላለች። እንዲህ ስናደርግ 'ወለል' ላይ አራት ይቀሩናል። ቀጥሎ በእጃችን የያዝናትን መቅለቢያ ጠጠር ወደ ላይ አጉነን ከጎነችበት ወርዳ የዘረጋንላት እጃችን/መዳፋችን/ ውስጥ ከመግባቷ በፊት 'መሬት' ላይ ካሉት ጠጠሮች አንድዋን በፍጥነት በዛው የመጀመሪያዋን በወረወርንበት እጃችን እናነሳለን። በዚህ ዓይነት ተራ በተራ አራቱንም ጠጠሮች እንለቅማለን። (በዚህ ሂደት ውስጥ በመጀመሪያ ላይ 'መቅለቢያ' ብለን ያነሳናት ጠጠር 'መቅለቢያነቷ'ን ልታጣ ትችላለች) ቀለባው ሲያልቅ በእጃችን ውስጥ አምስት ጠጠሮች ይኖሩናል። በዚህ የመቅለብ ሂደት ውስጥ መቅለቢያችን ወይም የምንቀልባት ጠጠር ከእጃችን አምልጣ ከወደቀች እንደተሸናፊ እንቆጠርና ተራው ለተፎካካሪያችን ይተላለፋል። ይሄ አንድ ጨዋታ ነው።
- 3 ቀንቶን ወይም ችለንበት በእጃችን አምስቱን ጠጠሮች ይዘናል እንበል። ቀጥለን የምናደርገው ነገር ምደባ ነው። ይህ ማለት አንድ ጠጠር ወደ ላይ እንወረውርና በእጃችን ውስጥ ያሉትን አራቱን ብቻ መሬት ላይ እናስቀምጣለን። መመደብ ያጎናትን ጠጠር መልሰን ሳንቀልባት በፊት የቀሩትን አራቱን ከጭብጣችን ለቀን ወለል ላይ ማስቀመጥ ማለት ነው። ይሄን ካደረግን በኋላ የጎነችውን ጠጠር ሳትወድቅብን መቅለብ ይኖርብናል። አጉነን የቀለብናት ብቻ መዳፋችን መሀል ስትቀር የቀሩት ግለት አራቱ ጠጠሮች ወለል ላይ ይሆናሉ። የሚቀጥለው የጨዋታ ደረጃ ቀደም ሲል አንዳንዶቹን ጠጠሮች ለየብቻቸው ከወለል ላይ ነጥለን እንዳነሳናቸው ሁሉ አሁን ግን ሁለት ሁለቱን ተራ በተራ እናነሳለን። ሁሉም ጠጠሮች ከተለቀሙ በሁዋላ ጨዋታውን አሸንፈንላለን ይባላል። ካልተሳካልኝ ግን አብሮኝ ለሚሚውተው ተራው ይዞራል። ይሄ ሁለተኛ ጨዋታ ነው።

4 ሦስተኛው ጨዋታ አራቱን ጠጠሮች መድቦ አራቱንም ጠጠሮች አንዱም ከጭብጣችን ሾልኮ ሳያመልጥ መዝገን ነው። ይህ ልብወለድ የሚመስለው በአንደኛው ጨዋታ ነው። ሁለተኛውን ወደ ልብወለድ መለወጥ አስቸጋሪ ነው። በአምስት ጠጠሮች ብቻ ሆን ብዬ መጠቀሚያም ከዚህ ጋር ይያያዛል። የዚህ ልብወለድ አወቃቀር እቅድ አለበት። ቅልብ ጨዋታው ውስጥ እቅድ ባይኖርም በተወሰኑ ሕጎች የተደነገገና ቀድመን የምናውቀው ደንብ አለ። ከዛ ደንብ ውጭ ግን እቅድ የለም። ለምሳሌ ጨዋታውን ገና ስንጀምር ይህን ጠጠር እመድባለሁ ያንን መቅለቢያ አደርገዋለሁ ብዬ አይደለም። በነሲብ ነው። ነሲብነትን አሰራሪ ውስጥ ካስገባሁ የድርሰቱ ስፋት የትየለሌ ይሆናል። ምክንያቱም የእያንዳንዱ ጠጠር የተመዳቢነትና የቀላቢነት ድቡል መብቱ ቢከበር የሚኖሩት ምዕራፎች ብዛት አምስት ፋክቶርል (5!) ማለት 5 ሲባዛ በ4 ሲባዛ በ3 ሲባዛ በ2 ሲባዛ በ1 ይሆናል። ውጤቱም 120 ነው። ወደ ድርሰቱ ሲተረጎም መቶ ሃያ ምዕራፎች ማለት ነው።

እዚያ ድረስ መሄድ ከባድ ነው። ቢሰራበት እንኳን ቅርፁን አላስፈላጊ ወደሆነ አሰልጅ መጠን መንዳት ይሆናል። ስለዚህ ከውስብስብነት ይገላገለኛል ብዬ የገመትኩት ግማሽ ጨዋታ መጠቀምን ነው። ግማሽ ጨዋታ ማለት በተራ ቁጥር ሁለት ላይ የተጠቀሰው ዓይነት ማለት ነው።

በዚህ ድርሰት ውስጥ አምስት ጠጠሮች እንደ ገፀባህርያት ቢመሰሉ የመቅለቡ ሂደት ደሞ ምዕራፍ ይሆናል። የመቀለቡ ወይም ቀላቢ የመሆኑ ሂደት ግን ገጠመኝ ነው። ሕይወት አይመስልም? አንድ ሰፈር ውስጥ ብንወለድ እኛ መርጠን ነው? ት/ቤት መርጠን ብንገባ ክፍላችን ውስጥ ያሉት አይነት ተማሪዎች ያጋጥሙናል ብለን አስበናል? ዴስኩስ? ዳስተሩስ? ያ ቀጫጫ አስተማሪስ? ያቺስ ደስ የምትል እዛ ጋ ያለችው ልጅስ? ባላችንን የተዋወቅንበትን ሰአትና ደቂቃ ሆነ ብለን ያሰብነው ክበር? ሶስት ልጆች እንወልዳለን ከነዚህም ሁለቱ ሴቶች ይሆናሉ ብለን ጠብቀናል? ታክሲ ውስጥ ገብተን ስንቀመጥ ጥግ ብቻዋን የተቀመጠችው እርጉዝ ሴትዮ ትኖራለች ብለን ገምተናል? ግን ወልደናል። አግብተናል። ተምረናል። በመጓጓዣ ተገዝናል።

በአምስት ጠጠሮች እንድጠቀም ተስማምተናል። አራቱ ነጫጭ ሲሆኑ አንድዋ ጥቁር ናት። ጥቁርዋ እንደ ቋሚ ቀላቢ ተደርጋለች—ሲጀመር በእጅ የምትያዘው (በድርሰቱ ውስጥ ጌርላሞት)። ነጮቹ ተቀላቢ ናቸው። የመጀመሪያው ድርጊት ወለል ላይ ያሉትን ጠጠሮች በዐይኖቻችን ወይም በሰሜን ሕዋሶቻችን መገምገም ነው.....

- 1 Carnouba wax (ካርኑባ ስም፡)
- 2 Steady (ጽግረ)
- 3 transcendental (በራቂትነቱ ከሁሉ ሃሳብና ቀስ የበላይ)
- 4 Produce (ማምረት)
- 5 Brain (አንጎል)
- 6 Subset (ሰብሲት፡ ንዑስ ክፍል)
- 7 Feng shui (ፌን ሹዌ፡ የቻይናውያን ኪነታዊ ሜታፊዚክስ። በቀጥታ ትርጉሙ ነፋስ ሙያ ማለት ነው። እነዚህን ሁለት ባህርያት በመጠቀም ተፈጥሮን ወይም ንግድን መረዳትና የሰዎችን ሕይወት በዛ ስልት ውስጥ መተርጎም። ከተፈጥሮ ጋር መስማማትን ደግ እድርገን ብንወስድም ከዚህ ጋር ተያይዞ የሚመጣው እምነት ግን ኢሳይንሳዊ ያደርገዋል)
- 8 Baby (ሞሳ)
- 9 Nice (ጥሩ)
- 10 Golden ratio (ጎልደን ሬሽዮ፡ ወርቃማ ሚዛን)
- 11 Flaneur (ዘናጭ የሆኑ የከተማ አውደልዳዮች/ ፈረንሳይ)
- 12 Date (ቀጠሮ)
- 13 (የዚህች ሬስቶራንት ስም የሌሊሳ ግርማ 'ኤፌ' የተባለች አጭር ታሪክ ውስጥ ስሟ (ሬስቶራንት ተብላ ባይሆንም) ሰፍሯል።)
- 14 Headset (አናት ላይ ተደርጎ በጆሮ ማዳመጫ)
- 15 Skirt (ቀሚስ)
- 16 Bitch (ትርቡት)
- 17 Hi (የሰላምታ አጠራር)
- 18 Bug (የኮምፒዩተር ስራ አደናቃፊ ፕሮግራሞች)
- 19 Weekend (ቅዳሜና እሁድ)
- 20 I am intelligent (ብሩህ ነኝ)
- 21 Package (አሽግ)
- 22 Surprise (ድንገተኛ በመሆኑ አስደንጋጭ)
- 23 Successful (የተሳካ)
- 24 Neodarwinism, The tao of physics and No Logo
- 25 Save (ያዝር)
- 26 Culinary (ኩሊናሪ=ምግብን ማድቢትን የሚመለከት)
- 27 Culinary adventure is my name (የምግብ መብላት ጀብድ ስሜ ነው)
- 28 Highway (ሰፊ ስፍጥነት ብቻ የሚነዳበት ጎዳና)
- 29 ከዮናስ አድማሱ ግጥም
- 30 Homeopathist (ሆሚዮፓቲስት)
- 31 Aesthetics (ስነውበት)
- 32 Breaking News (ሰበርዜና)
- 33 Gal friend (የሴት ጓደኛ)
- 34 Prozac (ማስታገሻ የመድኃኒት ላይነት)
- 35 My dear friend (ውድ ጓደኛዬ)
- 36 BiologAcal weapon (ተፈጥሮን የሚያውረገር ማርካም የጦር መሳሪያ)
- 37 Mannequin (ማንኪን=የልብስ ሺያሎች አሻንጉሊት)
- 38 Foreign Investment (የውጭ መዋዕል ንዋይ)
- 39 ሃዳሪ ዘይቤ
- 40 ልክ እንደ መሳሪያ ከንፈሮቿን በእኔ አቅጣጫ አሞጠሞች

⁴¹ boomerang

⁴² ስምጥ ሸለቆ

⁴³ ሃምሳ አለቃ

⁴⁴ ጊን (ደረት ልብስ ላይ የሚሰካ ጌጥ ወይም ምልክት)

⁴⁵ Dikgat (በአፍሪካክር ቀበሌኛ በጣም ወፍራም። በቀጥታ ትርጉም በርጫም።

ዲክ=ወፍራም፣ ጋት=ሆድ)

⁴⁶ ልፍካቤ ብቻ የተሰራች

⁴⁷ Dispatch (አሰማሪ)

